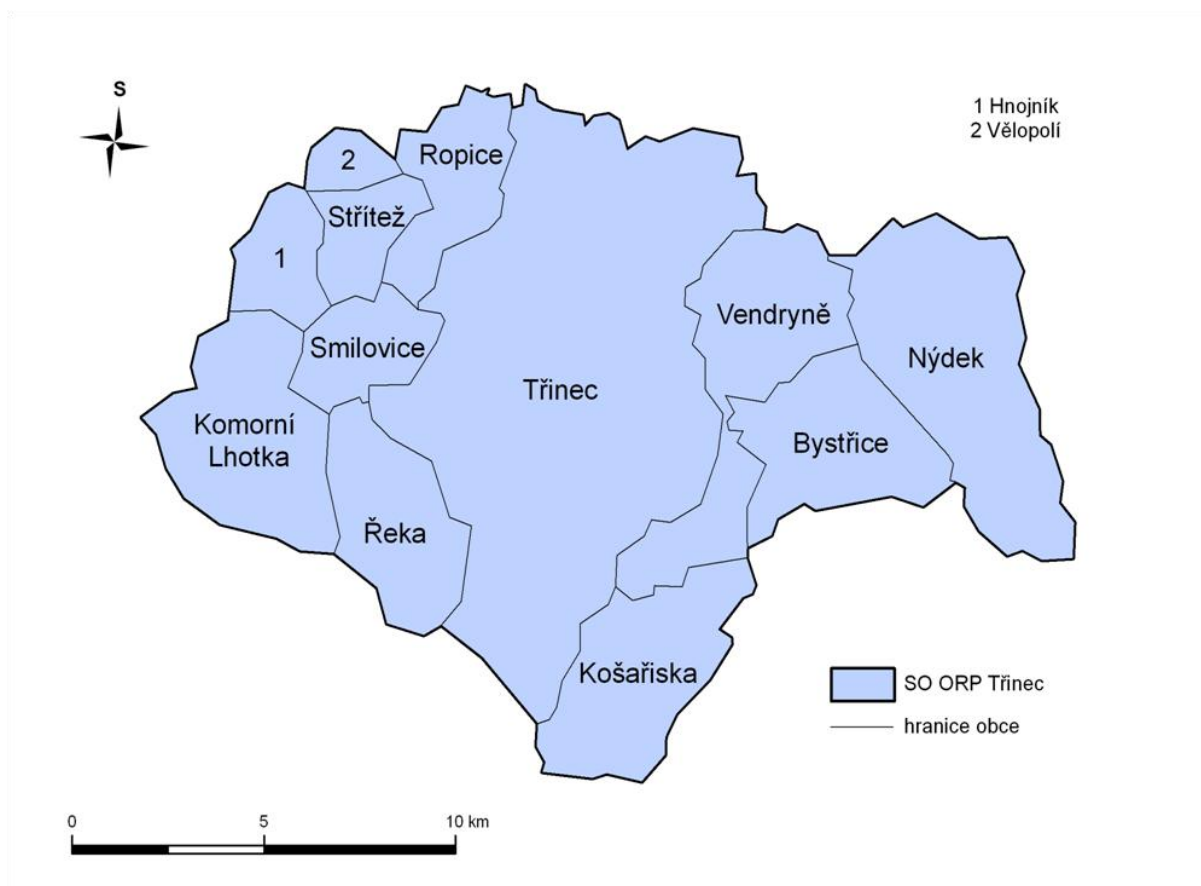

Strategie území správního obvodu ORP

TŘINEC

v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství, zaměstnanosti a zvyšování kvality života obyvatel.

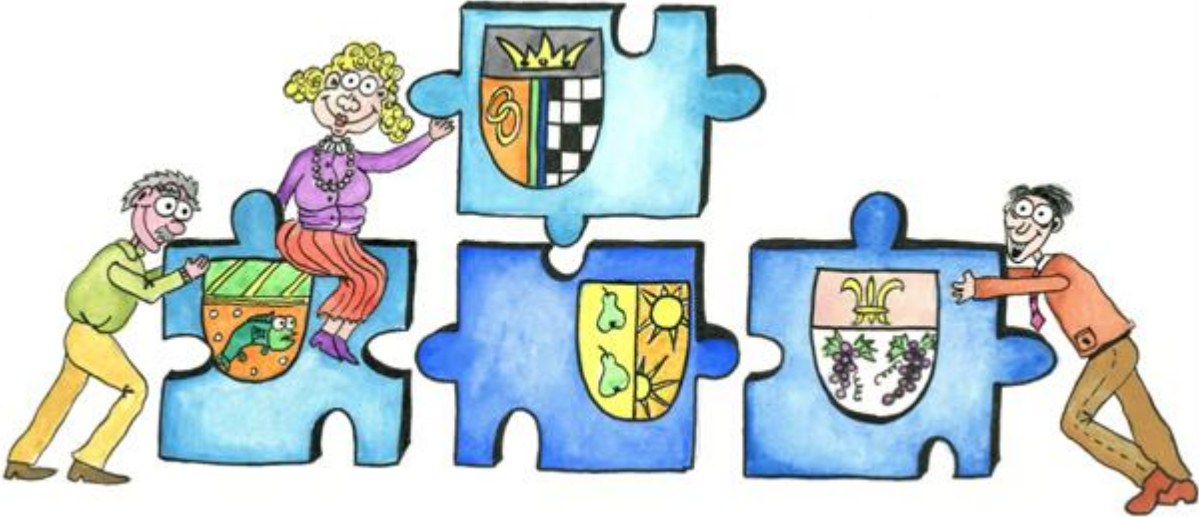
Dokument je zpracován na období 2015 - 2024

verze březen 2015

Tento výstup byl financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)

Obsah

1. Úvod.....	7
1.1. Základní informace o strategii.....	7
1.2. Stručná informace o městech a obcích správního obvodu	9
1.3. Kontext vzniku a existence strategie	9
1.4. Účel strategie – proč byla zpracována.....	10
1.5. Uživatelé strategie – komu strategie slouží.....	10
1.6. Vybrané relevantní významné strategické dokumenty.....	10
2. Profil (základní charakteristika) území správního obvodu a souhrnná SWOT analýza.....	12
2.1. Profil území správního obvodu	12
2.1.1. Identifikace správního obvodu	12
2.1.2. Stručná charakteristika území správního obvodu.....	13
2.1.3. Územní plánování obcí a kraje, širší vztahy území	30
2.1.4. Aktéři regionálního rozvoje.....	33
2.2. Souhrnná SWOT analýza území správního obvodu.....	36
3. Téma 1.: školství.....	41
3.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů.....	41
3.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému.....	41
3.1.2. Popis základního a předškolního vzdělávání správního obvodu (situační analýzy, finanční analýza), očekávaný vývoj	43
3.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy.....	88
3.1.4. SWOT analýza školství	97
3.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)	104
3.2. Návrhová část pro oblast školství.....	107
3.2.1. Struktura návrhové části	107
3.2.2. Vize a problémové oblasti v oblasti školství.....	110
3.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech	115
3.2.4. Indikátory	120
3.3. Pravidla pro řízení strategie.....	125
3.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie.....	125
3.3.2. Systém změn strategie	127
3.3.3. Akční plán	128
3.4. Závěr a postup zpracování.....	129
3.4.1. Shrnutí.....	129
3.4.2. Popis postupu tvorby strategie.....	130
3.5. Přílohy	131

4. Téma 2.: sociální služby	132
4.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů.....	132
4.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému.....	132
4.1.2. Popis sociálních služeb ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj.....	134
4.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy.....	150
4.1.4. SWOT analýza oblastí sociálních služeb.....	157
4.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)	164
4.2. Návrhová část pro oblast sociálních služeb.....	166
4.2.1. Struktura návrhové části	166
4.2.2. Vize a problémové oblasti v oblasti sociálních služeb	169
4.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech	173
4.2.4. Indikátory	176
4.3. Pravidla pro řízení strategie.....	181
4.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie.....	181
4.3.2. Systém změn strategie	183
4.3.3. Akční plán	184
4.4. Závěr a postup zpracování.....	185
4.4.1. Shrnutí	185
4.4.2. Popis postupu tvorby strategie.....	186
4.5. Přílohy	187
5. Téma 3.: odpadové hospodářství.....	192
5.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů.....	192
5.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému.....	192
5.1.2. Popis odpadového hospodářství ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj	194
5.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy.....	225
5.1.4. SWOT analýza oblastí.....	233
5.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)	239
5.2. Návrhová část pro oblast odpadového hospodářství	242
5.2.1. Struktura návrhové části	242
5.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)	245
5.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech	249
5.2.4. Indikátory	253
5.3. Pravidla pro řízení strategie.....	258
5.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie.....	258
5.3.2. Systém změn strategie	260

5.3.3.	Akční plán	260
5.4.	Závěr a postup zpracování.....	262
5.4.1.	Shrnutí	262
5.4.2.	Popis postupu tvorby strategie.....	263
5.5.	Přílohy	264
6.	Téma 4.: volitelné téma	292
6.1.	Analytická část: definice a analýza řešených problémů.....	292
6.1.1.	Vymezení a zdůvodnění řešeného problému.....	292
6.1.2.	Popis ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj	295
6.1.3.	Analýza rizik a další potřebné analýzy	314
6.1.4.	SWOT analýza oblasti.....	319
6.1.5.	Souhrn výsledků analýz (analytické části)	325
6.2.	Návrhová část pro oblast volitelného tématu	326
6.2.1.	Struktura návrhové části	326
6.2.2.	Vize a problémové oblasti (okruhy)	329
6.2.3.	Popis cílů v jednotlivých oblastech	333
6.2.4.	Indikátory	337
6.3.	Pravidla pro řízení strategie.....	342
6.3.1.	Systém monitorování a hodnocení realizace strategie.....	342
6.3.2.	Systém změn strategie	344
6.3.3.	Akční plán	345
6.4.	Závěr a postup zpracování.....	346
6.4.1.	Shrnutí	346
6.4.2.	Popis postupu tvorby strategie.....	347
6.5.	Přílohy	348
7.	Téma 5.: téma pro aglomeraci „Zlepšení kvality života obyvatel v SO ORP Třinec“	353
7.1.	Analytická část: Definice a analýza řešených problémů	353
7.1.1.	Vymezení území a zdůvodnění řešeného problému	353
7.1.2.	Popis životního prostředí, dopravy a volnočasových aktivit (situační analýza, finanční analýza)	358
7.1.3.	Analýza rizik a další potřebné analýzy	372
7.1.4.	SWOT analýza oblasti.....	375
7.1.5.	Souhrn výsledků analýz (analytické části)	380
7.2.	Návrhová část pro oblast aglomerace.....	381
7.2.1.	Struktura návrhové části	381
7.2.2.	Vize a problémové oblasti (okruhy)	384
7.2.3.	Popis cílů v jednotlivých oblastech	388

7.2.4.	Indikátory	389
7.3.	Pravidla pro řízení strategie.....	390
7.3.1.	System monitorování a hodnocení realizace strategie.....	390
7.3.2.	System změn strategie	392
7.3.3.	Akční plán	393
7.4.	Závěr a postup zpracování.....	394
7.4.1.	Shrnutí	394
7.4.2.	Popis postupu tvorby strategie.....	395
7.5.	Přílohy	396
8.	Závěr, kontakty	401
9.	Přílohy	402
10.	Použité zdroje	417

1. Úvod

1.1. Základní informace o strategii

Tab. 1: Základní informace o strategii

Název strategie	Strategie území správního obvodu ORP Třinec v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a zaměstnanosti.
Kategorie strategie	Místní strategie (strategie správního obvodu ORP) tematického charakteru (pro oblast předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadové hospodářství a zaměstnanosti).
Řešené území	Správní obvod ORP Třinec
	Počet obyvatel správního obvodu: 54 856 (k 31. 12. 2013)
	Počet obcí ve správním obvodu: 12
	Rozloha správního obvodu: 23 466,846 ha
Názvy obcí správního obvodu	Města: Třinec
	Obce: Bystřice, Hnojník, Komorní Lhotka, Košařiska, Nýdek, Ropice, Řeka, Smilovice, Střítež, Vendryně, Vělopolí
Zadavatel strategie	Svaz měst a obcí České republiky v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností"
Gestor tvorby strategie	Obec Bystřice
Koordinátor tvorby Strategie	Koordinátor meziobecní spolupráce Mgr. Markéta Bobková
Rok zpracování strategie	2014 – 2015
Schvalovatel strategie	Shromáždění starostů SO ORP Třinec
Forma a datum projednání / schválení	Projednání na shromáždění starostů dne 30. 5. 2014
	Schváleno na shromáždění starostů dne 30. 5. 2014
Číslo a datum aktualizace	Zatím neproběhla aktualizace.
Související legislativa	Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení), Zákon č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, Zákon č. 185/2001 Sb. o odpadech a o změně některých dalších zákonů, Zákon č. 108/2006 Sb. o sociálních službách, Zákon č. 561/2004 Sb. školský zákon
Doba realizace strategie	2014-2023
Odpovědnost za implementaci	Shromáždění starostů SO ORP Třinec
Kontext vzniku strategie	Strategie byla zpracována v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Cílem projektu je posílit meziobecní spolupráci (MOS) v rámci právním řádem definovaného území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP).

	Projekt na území SO ORP Třinec realizuje Svaz měst a obcí ČR ve spolupráci s obcí Bystřice a se zapojenými obcemi v rámci správního obvodu.
	Strategie byla zpracována Realizačním týmem Projektu MOS správního obvodu ORP Třinec ve složení: Mgr. Markéta Bobková - koordinátor meziobecní spolupráce, Mgr. Kateřina Dubská - pracovník pro analýzy a strategie, Ing. Aneta Wojtas - odborník na oblast rozvoje aglomerací a na vybranou samosprávnou oblast, Nikola Svobodová – asistent.
Stručný popis řešeného problému a obsahu strategie	V rámci projektu je zpracován souhrnný dokument, který obsahuje dílčí strategie ve 4 oblastech (3 povinné, 1 volitelná a 1 téma pro aglomeraci):
	1. Předškolní výchovy a základního školství,
	2. Sociální služby,
	3. Odpadové hospodářství,
	4. Zaměstnanost,
5. Zlepšení kvality života obyvatel SO ORP Třinec.	

Zdroj: ČSÚ

1.2. Stručná informace o městech a obcích správního obvodu

Ve správním obvodu je celkem 12 obcí, z toho jedna má statut města.

Tab. 2: Obce SO ORP Třinec dle abecedního pořadí (k 1. 1. 2014)

Znak	Údaje o obci	Znak	Údaje o obci
	Název obce: Bystřice Počet obyvatel: 5 276 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Řeka Počet obyvatel: 551 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Hnojník Počet obyvatel: 1 483 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Smilovice Počet obyvatel: 742 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Komorní Lhotka Počet obyvatel: 1 255 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Střítež Počet obyvatel: 998 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Košařiska Počet obyvatel: 380 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Třinec Počet obyvatel: 35 997 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Nýdek Počet obyvatel: 2 004 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Vendryně Počet obyvatel: 4 354 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Ropice Počet obyvatel: 1 526 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Vělopolí Počet obyvatel: 290 Zapojení do tvorby strategie: ano

Zdroj: ČSÚ, webové stránky obcí SO ORP Třinec

1.3. Kontext vzniku a existence strategie

Strategie byla zpracována v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Cílem projektu je posílit meziobecní spolupráci (MOS) v rámci právním řádem definovaného území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP).

Projekt na území SO ORP název realizuje Svaz měst a obcí ČR ve spolupráci s obcí Bystřice a se zapojenými obcemi v rámci SO. Z toho důvodu je Svaz zadavatelem strategie a Bystřice je gestorem tvorby strategie. Koordinátorem strategie je koordinátor meziobecní spolupráce Mgr. Markéta Bobková.

Strategie byla zpracována realizačním týmem MOS správního obvodu ORP Třinec ve složení: Mgr. Markéta Bobková (koordinátor meziobecní spolupráce), Mgr. Kateřina Dubská (pracovník pro analýzy a strategie), Ing. Aneta Wojtas (odborník na oblast rozvoje aglomerací a na vybranou samosprávnou oblast) a Nikola Svobodová (asistent).

1.4. Účel strategie – proč byla zpracována

Účelem strategie je vymezit a definovat ve čtyřech oblastech možnosti meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP, a to včetně návrhu možných řešení. Strategie má sloužit též k hledání dobrých praxí a prostoru pro úspory nákladů nebo zvýšení kvality v těchto čtyřech oblastech pomocí meziobecní spolupráce.

Cílem tohoto projektu je vytvořit podmínky pro dlouhodobý rozvoj meziobecní spolupráce v rámci SO ORP Třinec.

1.5. Uživatelé strategie – komu strategie slouží

Strategie je určena obcím správního obvodu, jejich občanům, voleným orgánům a zřízeným či založeným organizacím. Slouží také představitelům organizací a subjektů v rámci daného území správního obvodu - mikroregionům, MAS, ziskovému i neziskovému sektoru. K uživatelům strategie mohou patřit též stát a jeho organizace.

1.6. Vybrané relevantní významné strategické dokumenty

V následující tabulce jsou uvedeny názvy vybraných významných strategických dokumentů včetně odkazu, kde je možné je získat. Nejsou zde uváděny všechny strategické dokumenty – u obcí jsou zmíněny jen ty, které mají značný přesah mimo území obce nebo jsou svým charakterem pro některé z témat klíčové. Jedná se o všechny dokumenty, které se vztahují k území SO ORP.

Tab. 3: Relevantní významné strategické dokumenty pro SO ORP Třinec

Název dokumentu	Kde jej lze získat
Stát	
Politika územního rozvoje České republiky 2008	http://www.ur.cz/images/publikace/metodickeprirucky/plnezne/pur-cr-2008-2009/pur-cr-2008-cz.pdf
Strategie regionálního rozvoje ČR 2014 - 2020	http://www.mmr.cz/getmedia/08e2e8d8-4c18-4e15-a7e2-0fa481336016/SRR-2014-2020.pdf
Plán odpadového hospodářství České republiky	http://www.inisoft.cz/strana/legislativni-prirucka-poh-cr
Bílá kniha v sociálních službách	http://www.mpsv.cz/files/clanky/736/bila_kniha.pdf
Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR	http://www.msmt.cz/ministerstvo/dlouhodoby-zamer-vzdelavani-a-rozvoje-vzdelavaci-soustavy-cr
Národní program rozvoje vzdělávání	http://www.vzdelavani2020.cz/narodni-program-vzdelavani-cr-bila-kniha.html
Kraj	
Zásady územního rozvoje Moravskoslezského kraje	http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/upl_0151.html
Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje na léta 2009 – 2020	http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/assets/rozvoj_kraje/srk_2009_2020.pdf

Plán odpadového hospodářství Moravskoslezského kraje	http://iszp.kr-moravskoslezsky.cz/cz/temata/koncepce/plan-odpadoveho-hospodarstvi-moravskoslezskeho-kraje-11/
Koncepce podpory transformace pobytových a sociálních služeb v jiné typy sociálních služeb, poskytovaných v přirozené komunitě uživatele a podporující sociální začlenění uživatele do společnosti	http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/zip/soc_0004_p03.pdf
Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Moravskoslezském kraji na léta 2010-2014	http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/assets/soc/sprss_2010-2014.doc
Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Moravskoslezského kraje 2012	http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/assets/sk/dz_msk_2012_fin_27_3.pdf
Mikroregiony, města a obce	
Strategický plán mikroregionu obcí povodí Stonávky	http://www.stonavka.cz/modul_dokument/prilohy/1388.pdf
Strategický plán mikroregionu Sdružení obcí Jablunkovska na léta 2007 – 2013	http://www.jablunkovsko.cz/soubory/Strategie_SOJ.pdf
Strategický plán dobrovolného svazku obcí Mikroregion Bystřice – Nýdek – Vendryně na období 2013 – 2016	OÚ Bystřice, Nýdek, Vendryně
Strategie území Jablunkovska - Integrovaná strategie území pro programové období 2014 – 2020	u členů MAS
Strategický plán obce Bystřice na roky 2012 – 2016	OÚ Bystřice
Strategický plán rozvoje obce Košariska na období 2012 – 2016	http://www.kosariska.cz/strategicky-plan-rozvoje-obce-kosariska-na-obdobi-let-2012-2016/
Plán rozvoje obce Ropice na léta 2012 – 2016	OÚ Ropice
Strategický plán města Třince pro období 2014 – 2020	https://www.trinecko.cz/plany/strategicky_plan/Strategicky_plan_2014-2020.pdf
Strategický plán rozvoje obce Vendryně 2014 – 2020	http://www.vendryne.cz/e_download.php?file=data/editor/74cs_2.pdf&original=Strategicky_plan_rozvoje_obce_Vendryne_2014_2020.pdf

Zdroj: příslušné webové stránky

2. Profil (základní charakteristika) území správního obvodu a souhrnná SWOT analýza

2.1. Profil území správního obvodu

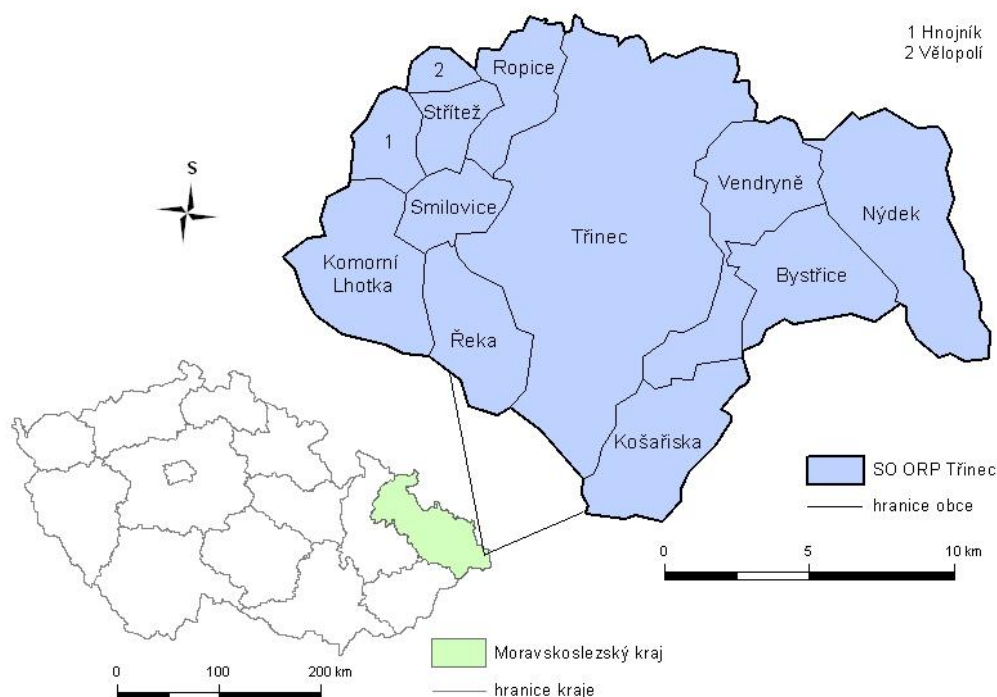
2.1.1. Identifikace správního obvodu

Správní obvod s rozšířenou působností Třinec (SO ORP Třinec) představuje 12 obcí. Jedná se o obce Bystřice, Hnojník, Komorní Lhotka, Košařiska, Nýdek, Ropice, Řeka, Smilovice, Střítež, Vělopolí, Vendryně a město Třinec, kde je soustředěna většina veřejných institucí a je střediskem kulturního, společenského a sportovního života celého území. SO ORP Třinec se nachází v severovýchodní části České republiky, v blízkosti státní hranice s Polskou a Slovenskou republikou, je součástí Moravskoslezského kraje, který je totožný s Regionem soudržnosti NUTS II Moravskoslezsko.

Severní hranici regionu tvoří SO ORP Český Těšín, na západě sousedí se správním obvodem ORP Frýdek-Místek. Z jihu je území obklopeno SO ORP Jablunkov a na severovýchodě a východě je sledovaný obvod vymezen státní hranicí s Polskou republikou.

Řešená oblast zahrnuje údolní nivu řeky Olše, jejíž reliéf je plochého až mírně zvlněného charakteru. Členitější území se nachází ve východní části regionu, která je tvořena pohořím Slezských Beskyd. Nejvyšší vrcholy, převyšující i 1 000 m n. m., ovšem nalezneme v Moravskoslezských Beskydech, které kopírují jižní a západní hranici SO ORP Třinec.

Obr. 1: Poloha a administrativní členění SO ORP Třinec

Zdroj: vlastní zpracování

2.1.2. Stručná charakteristika území správního obvodu

A. Obyvatelstvo a obce

Obce a jejich občané jsou základními stavebními prvky správního obvodu. Následující tabulky představují ucelený přehled o struktuře území i obyvatelstva, které prochází neustálým demografickým vývojem.

Tab. 4: Charakteristika území SO ORP Třinec

Obce	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Počet obcí	12	12	12	12	12	12	12	12
Počet částí obcí	24	24	24	24	24	24	24	24
Počet katastrálních území	24	24	24	24	24	24	24	24
Počet obcí se statutem města	1	1	1	1	1	1	1	1
Počet obcí se statutem městyse	0	0	0	0	0	0	0	0
Pozemky								
Výměra (v tis. ha)	23 468,3	23 468,4	23 465,9	23 462,3	23 465,9	23 463,2	23 466,2	23 466,9
Zemědělská půda	9 843,9	9 838,5	9 826,9	9 823,1	9 817,7	9 797,3	9 775,9	9 772,4
Lesní pozemky	10 693,4	10 692,7	10 700,3	10 704,8	10 708,1	10 705,0	10 709,8	10 710,3
Zastavěné plochy	564,6	564,9	567,1	569,6	570,5	571,9	572,5	570,8
Hustota zalidnění (osoby/km ²)	236,9	237,1	237,4	237,6	237,7	237,6	236,1	235,5

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Tab. 5: Demografický vývoj obyvatel v území SO ORP Třinec

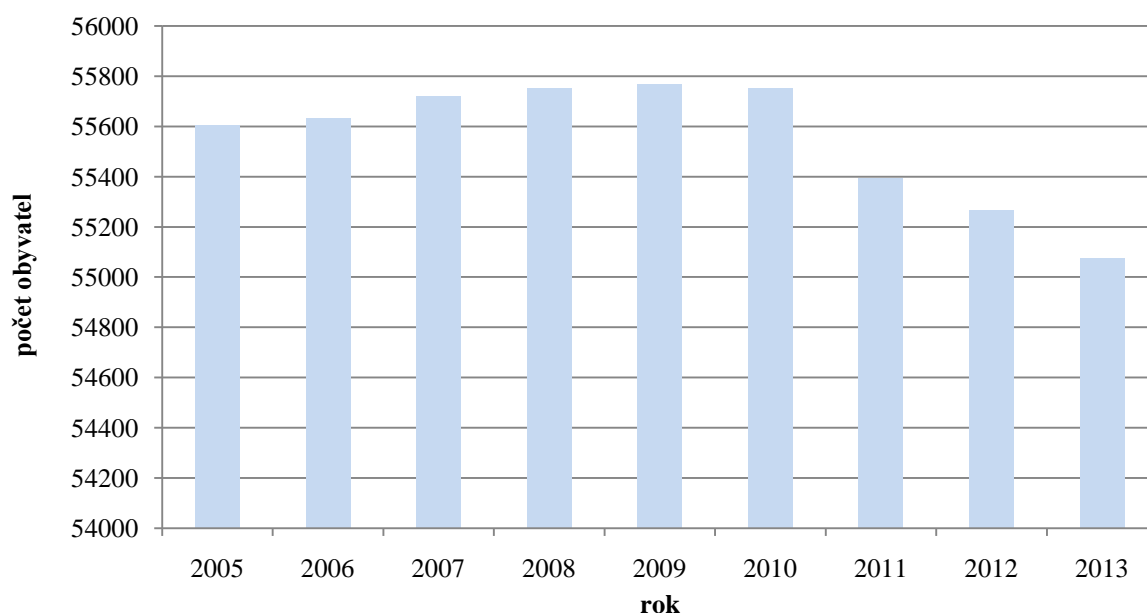
Rok		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet obyvatel celkem (k 31. 12)		55 605	55 632	55 718	55 753	55 769	55 751	55 393	55 264	55 057
v tom:	muži	27 049	27 108	27 133	27 176	27 184	27 178	27 095	27 073	26 970
	ženy	28 556	28 524	28 585	28 577	28 585	28 573	28 298	28 191	28 087
Věkové skupiny										
v tom ve věku:	0 - 14	8 415	8 254	8 087	8 007	8 026	8 070	8 144	8 167	8 165
	15 - 64	38 860	38 825	38 866	38 830	38 697	38 572	38 053	37 676	37 199
	65 +	8 330	8 553	8 765	8 916	9 046	9 109	9 196	9 421	9 693
Průměrný věk (celkem)		39,9	40,1	40,4	40,6	40,8	41	41,2	41,5	41,6
Index stáří (65+ / 0 -14) v %		99	103,6	108,4	111,4	112,7	112,9	112,9	115,4	118,7
Muži										
v tom ve věku:	0 - 14	4 297	4 216	4 116	4 094	4 110	4 120	4 174	4 179	4 183
	15 - 64	19 483	19 511	19 572	19 590	19 532	19 489	19 299	19 166	18 956
	65 +	3 269	3 381	3 445	3 492	3 542	3 569	3 622	3 728	3 831
Průměrný věk		38,2	38,4	38,7	38,9	39	39,3	39,5	39,7	39,8
Index stáří (65+ / 0 -14) v %		76,1	80,2	83,7	85,3	86,2	86,6	86,8	89,2	91,6

Ženy										
v tom ve věku:	0 - 14	4 118	4 038	3 971	3 913	3 916	3 910	3 970	3 988	3 982
	15 - 64	19 377	19 314	19 294	19 240	19 165	19 083	18 754	18 510	18 243
	65 +	5 061	5 172	5 320	5 424	5 504	5 540	5 574	5 693	5 862
Průměrný věk		41,5	41,7	42	42,3	42,5	42,7	42,9	43,1	43,2
Index stáří (65+ / 0 -14) v %		122,9	128,1	134	138,6	140,6	140,3	140,4	142,8	147,2
Migrace (přírůstek na 1000 obyvatel)										
Celková		-5,2	0,5	1,5	0,6	0,3	-0,3	-3,9	-2,3	-
Přirozená		-2,6	-1,3	-0,9	-0,2	0,2	-0,5	-2,7	-1,8	-
Stěhováním (mechanická)		-2,6	1,8	2,5	0,8	0,1	0,1	-1,2	-0,6	-

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Pozn.: - Údaje k 31. 12. 2013 nejsou dostupné v potřebné podrobnosti.

Obr. 2: Vývoj počtu obyvatel SO ORP Třinec v letech 2005 - 2013

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Správní obvod ORP Třinec se rozprostírá na ploše o výměře 23 466 ha, čímž se řadí z hlediska rozlohy na 10. místo z celkového počtu obcí s rozšířenou působností v Moravskoslezském kraji.¹ K 31. 12. 2013 žilo v území 55 057 obyvatel, z toho 66 % v samotném Třinci. Hustota zalidnění 235 obyv./km² výrazně převyšuje průměrnou hustotu zalidnění České republiky, která činí 134 obyv./km².

Jediným městem ve sledované oblasti je Třinec. Devět obcí je považováno za venkovské obce s počtem obyvatel menším než 2 000. Vendryně s cca 4 300 obyvateli představuje větší venkovskou obec a Bystřice s přibližně 5 300 obyvateli je druhou největší obcí v České republice, která nemá statut městyse ani města. Pro řešené území je charakteristická slezská zástavba, která se vyznačuje rozptýleným osídlením a velkým počtem vlastníků pozemků i staveb.

¹ DZIVÁ, Darina. Územně analytické podklady pro správní obvod obce s rozšířenou působností Třinec: Rozbor udržitelného rozvoje území. In: Město Třinec: Oficiální webový portál [online]. neuvvedeno [cit. 2014-01-12]. Dostupné z: <http://www.trinecko.cz/sraup/uap/>.

V období 2005 až 2009 měl demografický vývoj v SO ORP Třinec příznivý charakter související se zvýšením přirozené migrace a vznikem nových pracovních míst, díky nimž našli občasné uplatnění na trhu v blízkosti bydliště. Posléze dochází k postupnému úbytku počtu obyvatel, přičemž výraznější propad nastává z roku 2010 na 2011. V tomto roce klesl počet obyvatel o cca 350 lidí. Jev je možné z velké části přičíst dopadům ekonomické krize na naše území a s tím spojené stěhování obyvatelstva za prací, což je patrné i ze záporného migračního salda v posledních třech sledovaných letech. Dle dlouhodobé prognózy Studie sídelní struktury MSK² se bude počet obyvatel nadále snižovat, což bude mít i dopad pro obecní rozpočty, jelikož obdrží méně peněz a zároveň se musí starat se o stejné množství silnic, chodníků či budov.

Ve věkové kategorii 0 – 14 let, ve které převažují muži nad ženami, klesl počet obyvatel mezi léty 2005 a 2008 o více než 300 osob. Hlavní příčinou je, že se do věku rodičů dostala generace lidí, která upřednostňuje kariéru před rodinným životem, z toho vyplývá trend odkládání rodičovství. Obecně má vliv rovněž pokles porodnosti a špatná finanční situace mladých rodin, která vyvolává obavy z vysokých nákladů nutných na výchovu a zabezpečení dítěte. Posléze dochází k pozvolnému nárůstu počtu dětí, ale obyvatel starších 65 let je však stále více než dětí. Současně byl taktéž zaznamenán nárůst počtu osob v důchodovém věku, jelikož postupně této věkové hranice dosáhly silné ročníky ze 40. let 20. století. V konečném důsledku vzrostl celkový průměrný věk obyvatel v regionu z 39,9 let v roce 2005 na 41,6 let v roce 2013. Ve srovnání pohlaví jsou ženy mnohem „starší“, jelikož jejich průměrný věk dosahuje 43,2 let, kdežto průměrný věk mužů je 39,8.

Index stárí vyjadřuje poměr počtu osob starších 65 let na 100 obyvatel mladších 15 let. V roce 2005 byla hodnota těsně pod hranicí 100, konkrétně 99. Každoročním navyšováním se vyšplhal index stárí k 118,7, což vypovídá o stárnutí populace. Dále je patrný značný rozdíl mezi pohlavím. Už v roce 2005 index stárí u žen převyšoval současný regionální průměr, činil 122,9, avšak u mužů pouhých 76,1. Během sledované časové řady vzrostl index stárí u žen o cca 24 na 142,8. U mužů byl rozdíl menší, index dosáhl hodnoty 91,6. Příčinou je kratší střední délka života u mužů, tudíž menší počet obyvatel ve věku 65 let a více.

Stárnutí populace dle dlouhodobé prognózy³ vývoje počtu obyvatel celého správního obvodu ORP Třinec do roku 2030 bude pokračovat, což vyvolává obavy v mnoha společenských otázkách. Jedná se v první řadě o udržitelnost financování důchodového systému a nedostatek pracovních sil na trhu práce. Demografické stárnutí bude mít také dopady v oblastech zdravotní péče a sociálního zabezpečení související s možným nedostatkem kapacit sociálních služeb, např. domovů pro důchodce. Samozřejmě bude patrný nárůst nákladů vynaložených na tyto služby.

² HRUŠKA-TVRDÝ, Lubor a kol. Studie sídelní struktury Moravskoslezského kraje: Příloha č. 1 - Socio-demografický a ekonomický rozbor za jednotlivé SO ORP. In: Moravskoslezský kraj [online]. © 2014 [cit. 2014-01-12]. Dostupné z: http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/upl_0110.html

³ HRUŠKA-TVRDÝ, Lubor a kol. Studie sídelní struktury Moravskoslezského kraje: Příloha č. 1 - Socio-demografický a ekonomický rozbor za jednotlivé SO ORP. In: Moravskoslezský kraj [online]. © 2014 [cit. 2014-01-12]. Dostupné z: http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/upl_0110.html

B. Občanská a technická vybavenost obcí správního obvodu

Tab. 6: Stručná charakteristika školství v území SO ORP Třinec

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
Počet obcí s MŠ	11	91,6	Mateřská škola se nenachází pouze v obci Vělopolí. Jedná se o obec s necelými 300 obyvateli, podíl dětské složky je nízký, proto by zřízení a provoz mateřské školy byl velice nákladný. V obci Řeka představuje mateřská škola odloučené pracoviště ZŠ a MŠ Smilovice, okr. F-M, p. o.
Počet obcí se ZŠ jen 1. stupeň	5	41,6	Neúplné školy jsou v obcích Košařiska, Komorní Lhotka, Ropice, Smilovce a Střítež.
Počet obcí se ZŠ 1. i 2. stupeň	5	41,6	Úplné školy jsou zřízeny v obcích Bystřice, Nýdek, Hnojník, Třinec a Vendryně.
Počet středních škol:			
z toho obory gymnázií	1	8,3	Gymnázium, Třinec, p. o. nabízí pro žáky sedmých tříd základních škol studium šestileté a pro žáky s ukončeným základním vzděláním studium čtyřleté.
z toho obory středních odborných škol a praktických škol	1	8,3	Pouze v Třinci.
z toho obory středních odborných učilišť a odborných učilišť	3	8,3	Pouze v Třinci.
Počet základních uměleckých škol	2	25	V SO ORP Třinec existují dvě ZUŠ s odloučenými pracovišti. Ve skutečnosti tedy fungují ve třech obcích - v Třinci, Bystřici a Vendryni.
Počet konzervatoří	0	0	V SO ORP Třinec se nevyskytuje.
Počet jazykových škol	1	8,3	V Třinci se nachází pobočka Jazykového a vzdělávacího centra Pygmalion, s.r.o., jenž je od roku 2004 členem Asociace certifikovaných jazykových škol. V roce 2011 se škola stala oficiální partnerskou institucí Cambridge Centra. ⁴
Počet vyšších odborných škol	0	0	V SO ORP Třinec se nevyskytuje.
Počet vysokých škol	0	0	V Třinci mají pobočky tři vysoké školy - Vysoká škola báňská, Ostravská univerzita a středisko Vysoké školy podnikání, a.s. Pro seniory je pravidelně pořádána Univerzita III. věku.

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Ačkoli se na první pohled zdá, že v regionu chybí zastoupení škol poskytující terciární vzdělávání, občané tento nedostatek nepocítují. Jsou si vědomi, že ne všechna zařízení lze provozovat v rámci každého menšího regionu a zároveň dopravní dostupnost do příslušných měst je přijatelná.

Problematika předškolní výchovy a základního vzdělávání bude detailněji popsána v příslušné analýze.

⁴ Pygmalion: Jazyková škola, jazykové kurzy, pomaturitní studium [online]. © 2013 [cit. 2014-02-05]. Dostupné z: <http://www.pygmalion.cz/>

Tab. 7: Stručná charakteristika oblasti "kultura a sport" v území SO ORP Třinec

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
Veřejná knihovna vč. poboček	21	100	Ve všech obcích správního obvodu je veřejná knihovna, přičemž deset z celkového počtu je umístěných v Třinci.
Stálá kina	2	16,7	Kino je v provozu v obci Bystřice a v Třinci.
Divadlo	1	8,3	Divadlo v Třinci nepředstavuje stálou scénu, jedná se o divadelní sál v rámci Kulturního domu Trisia, a. s., avšak ve statistikách je uváděn počet divadel 1.
Muzeum (včetně poboček a samostatných památníků)	2	16,7	
Galerie (včetně poboček a výstavních sálů)	5	25	
Kulturní zařízení ostatní	16	83,3	
Středisko pro volný čas dětí a mládeže	16	66,7	
Koupaliště a bazény	7	41,7	
z toho kryté	2	16,7	Krytý bazén je k dispozici v Třinci a v Bystřici.
Hřiště (s provozovatelem nebo správcem)	31	83,3	
Tělocvičny (včetně školních)	26	83,3	
Stadiony otevřené	7	41,7	
Stadiony kryté	2	16,7	
Zimní stadiony kryté i otevřené	2	16,7	
Ostatní zařízení pro tělovýchovu (s provozovatelem nebo správcem)	24	83,3	

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Každá obec v regionu disponuje alespoň jedním zařízením pro kulturní či sportovní vyžití. Největší množství je koncentrováno v Třinci, Bystřici a Vendryni. Třinec je známý především kvůli hokejovému týmu HC Oceláři Třinec. Každý rok se zde také koná mezinárodní soutěž ve skoku do výšky, tzv. Beskydská laťka. Město je rovněž výchozí nebo cílovou stanicí horského maratonu Beskydská sedmička. Jedná se o jeden z kvalifikačních závodů na UTMB, ultramaraton konaný v Alpách. Velkým lákadlem je moderní 18 jamkové golfové hřiště s krytým odpalištěm a komfortně vybavenou klubovnou, které se nachází v Ropici.

Dle zjištění by občané uvítali výstavbu krytého aquaparku. Často navštěvují vodní svět v nedalekém polském městě Wisła, který je mimo jiné cenově přijatelnější než místní wellness centra.

Volnočasové aktivity byly zvoleny jako jeden z dílčích cílů tématu pro aglomeraci, kterým je zlepšení kvality života obyvatel v SO ORP Třinec.

Tab. 8: Stručná charakteristika "zdravotnictví" veřejného i soukromého charakteru v SO ORP Třinec

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
Sdružená ambulantní zařízení	0	0	
Detašované pracoviště sdruženého ambulantního zařízení	0	0	
Ambulantní zařízení	0	0	
Detašované pracoviště ambulantního zařízení	0	0	
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře pro dospělé	31	58,3	
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře pro děti a dorost	13	58,3	
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře - stomatologa	35	66,7	
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře - gynekologa	6	25	
Zařízení lékárenské péče	13	25	
Nemocnice	2	8,3	Nemocnice Podlesí, a.s. se pravidelně umísťuje na předních příčkách ankety "Nemocnice roku", 3x se stala absolutním vítězem. ⁵
Odborné léčebné ústavy	0	0	
Léčebna pro dlouhodobě nemocné	0	0	
Ostatní lůžková zařízení	0	0	

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Ve více než 50 % obcí se nachází alespoň detašované pracoviště stomatologa, praktického lékaře pro dospělé a ordinace lékaře pro děti a mládež. Dostupnost z obcí, které zařízeními nedisponují, je přibližně do 15 min, což se jeví jako optimální. Spádovým centrem odborných zdravotnických zařízení jako je ortopedie, dermatologie, alergologie či služby nemocnice je Třinec.

⁵ MILOŠEVSKÁ, Radka. Nejlepší nemocnici v Česku je třinecká Nemocnice Podlesí. In: Nemocnice Podlesí: Člen skupiny Agel [online]. 2011-2014 [cit. 2014-12-03]. <http://nemocnicepodlesi.agel.cz/media/tiskove-zpravy/141127-hci-vyhra>.

C. Ekonomická situace území, struktura ekonomiky území a trh práce

Tab. 9: Ekonomická aktivita obyvatel území SO ORP Třinec

Ekonomicky aktivní celkem		Celkem	Muži	Ženy	
		25 487	14 015	11 472	
v tom	Zaměstnaní	23 295	12 940	10 355	
	z toho podle postavení v zaměstnání	Zaměstnanci	19 269	10 493	8 776
		Zaměstnavatelé	848	583	265
		pracující na vlastní účet	1 889	1 252	637
	ze zaměstnaných	pracující důchodci	735	349	386
		ženy na mateřské dovolené	451	-	451
Nezaměstnaní		2 192	1 075	1 117	
Ekonomicky neaktivní celkem		27 027	11 395	15 632	
z toho	nepracující důchodci	13 466	5 207	8 259	
	žáci, studenti, učni	8 275	4 125	4 150	
Osoby s nezjištěnou ekonomickou aktivitou		2 113	1 220	893	

Zdroj: SLDB 2011

Z výsledků SLDB 2011 vyplývá, že stejně jako v České republice obecně převažuje ekonomicky neaktivní obyvatelstvo nad ekonomicky aktivním. Z celkového počtu 25 487 ekonomicky aktivních obyvatel tvoří 55 % ženy. Z hlediska postavení v zaměstnání, zaměstnanci představují 83 % ekonomicky aktivního obyvatelstva, na vlastní účet pracuje 8,1 % obyvatel a pouhých 3,6 % jsou samotní zaměstnavatelé.

Nezaměstnaní ekonomicky aktivní obyvatelé tvoří přibližně 8,6 % z celkového počtu, přičemž podíl žen a mužů je téměř stejný. Podíl pracujících důchodců jsou 3,2 % a necelé 2 % žen na mateřské dovolené. 27 027 ekonomicky neaktivních obyvatel v zájmovém území zahrnuje přibližně 50 % nepracujících důchodců a 31 % tvoří žáků a studentů.

Tab. 10: Charakteristika dojíždění do škol a zaměstnání

Vyjíždějící celkem		14 349	
v tom	vyjíždějící do zaměstnání		10 055
	v tom	v rámci obce	4 560
		do jiné obce okresu	3 503
		do jiného okresu kraje	1 497
		do jiného kraje	266
		do zahraničí	229
	vyjíždějící do škol		4 294
	v tom	v rámci obce	1 542
mimo obec		2 752	

Zdroj: SLDB 2011

Z 10 055 obyvatel správního obvodu ORP Třinec má 45,4 % osob obec bydliště totožnou s místem pracoviště, tzn. nedojíždí. Do jiné obce v rámci okresu Frýdek-Místek vyjíždí 34,8 % zaměstnanců. Do jiného okresu Moravskoslezského kraje vyjíždí za prací 1 497 obyvatel, to je 1,4 % EAO. Pouhých 2,6 % osob je zaměstnáno v jiném kraji České republiky a 2,3 % působí v zahraničí.

Z celkového počtu 4 294 vyjíždějících žáků 64 % navštěvuje školu mimo svou obec, týká se to hlavně středoškolského a vysokoškolského vzdělávání.

Tab. 11: Charakteristika domácností v SO ORP Třinec

Hospodařící domácnosti celkem				21 770
v tom	tvořené 1 rodinou			14 188
	v tom	úplné	bez závislých dětí	6 460
			se závislými dětmi	4 919
		neúplné	bez závislých dětí	1 414
			se závislými dětmi	1 395
	tvořené 2 a více rodinami			468
	domácnosti jednotlivců			6 285
vícečlenné nerodinné domácnosti			829	

Zdroj: SLDB 2011

V zájmovém území je 21 770 hospodařících domácností, z toho 65 % je tvořeno jednou rodinou. Z hlediska struktury převažují z 80 % rodiny úplné. Pouze 2 % domácností je slouženo z dvou a více rodin. Domácnosti jednotlivců se na celkovém počtu hospodařících domácností podílí 29 % a necelými 4 % nerodinné domácnosti vícečlenné.

Tab. 12: Charakteristika nezaměstnanosti v území SO ORP Třinec

NEZAMĚŠTNANOST	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Evidovaní uchazeči o zaměstnání	3 983	4 069	3 340	2 964	2 276	1 622	2 279	2 339	2 061	-
z toho (%):	13,8	14,8	17,1	19,7	23,2	22,4	14,3	13,5	14,2	-
občané se zdravotním postižením	550	603	570	583	527	363	325	315	293	-
z toho (%):	10,9	9,5	8,5	7,7	6,4	7,2	8,4	8,8	7,0	
absolventi	434	387	283	228	146	117	192	205	162	-
z toho (%):	47,0	48,4	48,9	43,1	38,8	26,9	19,2	25,1	31,2	-
osoby s délkou evidence nad 12 měsíců	1 873	1 969	1 634	1 278	882	436	438	588	642	-
Volná pracovní místa	65	70	61	170	369	278	136	76	63	-
Počet uchazečů na 1 volné pracovní místo	61,3	58,1	54,8	17,4	6,2	5,8	16,8	30,8	32,7	-
Míra nezaměstnanosti (%) za SO ORP	14,2	14,9	12,2	11,2	8,3	6,2	9,8	9,1	7,1	-

Zdroj: ÚP ČR, Krajská pobočka v Ostravě, Kontaktní pracoviště Třinec

Pozn.: - Údaje v roce 2012 nejsou dostupné v potřebné podrobnosti

Analýza nezaměstnanost v SO ORP Třinec byla vyhotovena z údajů poskytnutých Úřadem práce v Třinci. Míra nezaměstnanosti má kolísavý charakter v závislosti na aktuální situaci na trhu práce a ekonomiky obecně. Mezi léty 2003 a 2008 poklesla nezaměstnanost o přibližně 8 p. b, z 14,2 % na 6,2 %. Dopady krize se v regionu začaly projevovat v roce 2009, kdy se míra nezaměstnanosti navýšila o 3,6 p. b.

Z hlediska evidence uchazečů se zdravotním postižením, snížil se jejich počet od začátku sledovaného období do roku 2011 o 48 %. Stejný trend je patrný i v ukazateli registrovaných absolventů (o 63 %) a u osob s délkou evidence nad 12 měsíců (o 66 %). Počet občanů se zdravotním postižením klesl o 47 %.

Co se týče množství volných pracovních míst, docházelo k postupnému navyšování v souvislosti s příznivou situací ekonomiky až do roku 2007, kdy oproti roku 2005 byl nárůst více než pětinasobný. Poté nastala recese, přičemž v roce 2011 hodnota odpovídá přibližně začátku sledovaného období, tedy pokles na 63 volných pracovních míst. Za rok 2012 jsou ukazatelé dostupné pouze do úrovně okresu, proto hodnoty nejsou uvedeny.

Přestože je míra nezaměstnanosti v SO ORP Třinec v porovnání s jinými regiony nižší, je nutné stále realizovat kroky k "udržení", lépe však k jejímu dalšímu snížení. Z tohoto důvodu byla v rámci regionu zvolena "Zaměstnanost" jako volitelné téma, kde budou zpracovány podrobnější analýzy.

Tab. 13: Charakteristika trhu práce v území SO ORP Třinec

EKONOMICKÉ SUBJEKTY SE SÍDLEM NA ÚZEMÍ SO ORP	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ekonomické subjekty celkem (Registru ekonomických subjektů)	8 806	9 006	9 069	9 148	9 290	9 513	9 438	9 664	9 770	9 616
Fyzické osoby celkem	7 494	7 628	7 622	7 652	7 696	7 839	7 697	7 829	7 893	7 682
z toho zemědělství podnikatelé	734	713	640	547	531	529	185	189	203	208
Vyjádření v %	8,3	7,9	7,1	5,9	5,7	5,6	1,9	1,9	2,1	2,2
Právnícké osoby celkem	1 312	1 378	1 447	1 496	1 594	1 674	1 741	1 835	1 877	1 934
z toho obchodní společnosti	714	741	775	794	850	897	935	1 000	1 031	1 071
Vyjádření v %	54,4	53,7	53,5	53,0	53,3	53,5	53,7	54,4	54,9	55,3
Podíl ekonomických subjektů podle vybraných odvětví ekonomické činnosti (%)										
zemědělství, lesnictví a rybnářství	8,8	8,4	7,8	6,9	6,7	6,8	3,7	3,9	4,1	4,3
průmysl celkem	12,5	12,6	12,8	12,5	12,1	12,3	12,8	12,8	13,0	12,7
stavebnictví	8,8	9,1	9,3	9,6	10,2	10,6	11,4	11,6	11,6	11,5
obchod, ubytování, stravování a pohostinství	36,4	35,9	35,8	35,9	35,7	33,8	33,0	32,0	30,4	28,8

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Počet ekonomických subjektů ve správním obvodu ORP Třinec vzrostl napříč sledovaným časovým obdobím o 9 %, z 8 806 subjektů v roce 2003 na 9 616 v roce 2012.

80 % subjektů tvoří fyzické osoby a jejich počet vzrůstal až do roku 2011. V posledním zkoumaném roce je ovšem patrný mírný pokles. U právnických osob je rostoucí trend v celém desetiletém horizontu.

Z hlediska odvětví ekonomické činnosti nejmenší počet subjektů se vyskytuje v oblasti zemědělství, tvoří pouze 4,3 %. Početnější zastoupení mají stavební firmy, které se podílí 11,5 %, a průmyslové podniky s 12,7 %. Nejvíce subjektů v zájmovém území je zřízeno v oblasti obchodu, ubytování, stravování a pohostinství, podílí se 28,8 %.

Největší množství ekonomických subjektů sídlí v Třinci.

Výčet nejvýznamnějších zaměstnavatelů působících ve správním obvodu včetně rozdělení podle kategorie počtu zaměstnanců je uveden v tab. 14.

Tab. 14: Nejvýznamnější zaměstnavatelé v SO ORP Třinec

Obchodní jména	Převažující činnost	Kategorie podle počtu zaměstnanců
Třinecké železářny, a. s.	Výroba surového železa, oceli a feroslitin, plochých výrobků, tváření kovů za tepla	5 000 – 9 999
Nemocnice Třinec, p. o.	Ústavní zdravotní péče	1 000 – 1 499
D 5, akciová společnost	Opravy strojů	500 – 999
KOVO Třinec s.r.o.	Ostatní poskytování lidských zdrojů	501 – 999
Nemocnice Podlesí, a.s.	Ústavní zdravotní péče	502 – 999
PR market, s.r.o.	Maloobchod s převahou potravin, nápojů, tabákových výrobků v nesespecializovaných prodejnách	503 – 999
Slévárny Třinec, a.s.	Výroba odlitků z litiny	504 – 999
Sochorová válcovna TŽ, a.s.	Výroba surového železa, oceli a feroslitin, plochých výrobků, tváření kovů za tepla	505 – 999
Strojírny Třinec, a.s.	Výroba strojů pro metalurgii	506 – 999

Zdroj: Rozbor udržitelného rozvoje území: Územně analytické podklady pro správní obvod obce s rozšířenou působností Třinec, 2012

Dominantním zaměstnavatelem v zájmovém regionu, jak vyplývá z tabulky, jsou Třinecké železářny, a.s. s téměř 6 000 pracovníky. Mimo občany správního obvodu, dojíždí do podniku rovněž obyvatelé z okolních okresů a z blízkého pohraničí, především ze Slovenska. Stálý, velký zaměstnavatel má příznivý vliv na zdejší nízkou míru nezaměstnanosti, avšak pokud by podnik ukončil nebo výrazně omezil svou činnost, projeví se to nejen v oblasti ekonomiky, ale i společenského života, neboť jsou sponzory velkého množství kulturních a sportovních akcí.

D. Doprava

Z hlediska silniční dopravy představuje páteřní komunikaci v řešeném regionu silnice první třídy č. I/11, která je součástí mezinárodního tahu E 75. Délka úseku procházejícího územím SO ORP Třinec činí 16,15 km. Doprava ve směru na Frýdek-Místek je vedena po silnici I/68.

Ostatní dopravní vazby v rámci SO ORP Třinec zajišťují pozemní komunikace druhých tříd, konkrétně se jedná o silnice č. II/468, II/476, II/474, dále 10 silnic III. kategorie a ostatní místní a účelové komunikace.⁶

Současný průběh ani kvalita silnic nevyhovuje požadavkům vzrůstajícího počtu vozidel, zejména z hlediska intenzivního provozu nákladní dopravy. Na hranici únosnosti je především průtah obcí Vendryně, kdy v pracovních dnech dosahuje míra zatížení silnice č. I/11 přibližně 25 tis. vozidel/24 hod.⁷ Druhým kritickým místem je tzv. „Neborovský kopec“, kde v zimním období dochází k četným dopravním kolapsům a vzniku kolon.

K zlepšení dopravní situace na jedné z nejzatíženějších komunikací v ČR dojde až vybudováním obchvatu Třince, jejíž investice se odkládá od roku 2009. V současné době je již výstavba schválena, slavnostně byla zahájena dne 5. srpna 2014 a bude probíhat v několika etapách. Předpokládáné zahájení provozu je v září roku 2017.⁸

MHD na území SO ORP Třinec je zajištěna prostřednictvím sítě autobusových linek. Tramvajová či trolejbusová doprava se nevyskytuje.

Sledovanou oblastí prochází významná mezinárodní dvoukolejná elektrifikovaná železniční trať č. 320 Bohumín – Košice, jenž byla modernizována na maximální rychlost jízdy 160 km/h. Obcemi Ropice, Střítež a Hnojník prochází jednokolejná neelektrifikovaná regionální trať č. 322 vedoucí z Českého Těšína do Frýdku-Místku. Dne 20. června 2013 byla uvedena do provozu nová železniční zastávka "Třinec centrum", která výrazně usnadnila cestování pro obyvatele obvodu, hlavně dostupnosti do centra města Třince. V budoucnu se předpokládá, že se zde budou stavět i mezinárodní vlakové spoje.

Nejbližší letecké spojení je možné z 50 km vzdáleného letiště Leoše Janáčka v Ostravě-Mošnově. Druhé často volené letiště se nachází v Polské republice, konkrétně v Katowicích 70 km od regionu.

⁶ GUZIUR, Jaroslav, SIKOROVÁ, Anna. *Územně analytické podklady pro správní obvod obce s rozšířenou působností Třinec: Podklady pro rozbor udržitelného rozvoje území*. In: Město Třinec: Oficiální webový portál [online]. neuvvedeno [cit. 2014-01-12]. Dostupné z: <http://www.trinecko.cz/sraup/uap/>.

⁷ DZIVÁ, Darina. *Územně analytické podklady pro správní obvod obce s rozšířenou působností Třinec: Rozbor udržitelného rozvoje území*. In: Město Třinec: Oficiální webový portál [online]. neuvvedeno [cit. 2014-01-12]. Dostupné z: <http://www.trinecko.cz/sraup/uap/>.

⁸ *Silnice I/11 Nebory-Oldřichovice: Informační leták stav k 8/2014*. In: Město Třinec: Oficiální webový portál [online]. neuvvedeno [cit. 2014-08-15]. Dostupné z: <https://www.trinecko.cz/aktuality/obchvat/s11-nebory-oldrich.pdf>.

E. Těžba nerostných surovin, průmyslová výroba a stavebnictví, řemesla a jiné drobné podnikatelské aktivity, komerční služby a maloobchodní sféra, inovace

Na území SO ORP je vyhrazeno chráněné ložiskové území černého uhlí (CHLÚ) Česká část Hornoslezské pánve s rozlohou 11 061,75 ha (47,14 % celkové rozlohy SO ORP Třinec), přičemž na jeho území se nacházejí dvě menší chráněná ložisková území. Ložisek nerostných surovin (LNS) se v regionu vyskytuje pět a představují přírodní akumulace nerostů, které jsou ekonomicky využitelné pouze za určitých technických a dalších podmínek. Těžba v současnosti probíhá ve třech lokalitách, z toho dva dobývací prostory (DP) jsou na zemní plyn a v jednom se těží pískovec.⁹ Přehled je uveden v tabulce 15.

Tab. 15: Lokality ložisek nerostných surovin v SO ORP Třinec

Kategorie	Název	Surovina	Obec
CHLÚ	Česká část Hornoslezské pánve	zemní plyn, černé uhlí	Hnojník, Komorní Lhotka, Ropice, Řeka, Smilovice, Střítež, Třinec, Vělopolí
CHLÚ	Komorní Lhotka	zemní plyn	Komorní Lhotka, Řeka
CHLÚ	Komorní Lhotka II	zemní plyn	Komorní Lhotka
LNS	Řeka	pískovec	Řeka
LNS	Žukovský hřbet	zemní plyn, černé uhlí	Třinec, Ropice, Střítež, Vělopolí, Hnojník
LNS	Komorní Lhotka	zemní plyn	Komorní Lhotka, Řeka
LNS	Komorní Lhotka 1	zemní plyn	Komorní Lhotka
LNS	Řeka – Gutský vršek	pískovec	Řeka
DP	Komorní Lhotka	zemní plyn	Komorní Lhotka
DP	Komorní Lhotka 1	hořlavý zemní plyn	Komorní Lhotka
DP	Řeka	pískovec	Řeka

Zdroj: Územně analytické podklady pro správní obvod obce s rozšířenou působností Třinec: Rozbor udržitelného rozvoje území, 2012

V regionu je poměrně vysoké procentuální zastoupení ekonomicky aktivního obyvatelstva pracujícího v těžkém průmyslu, což je dáno přítomností hutního podniku Třinecké železárny, a.s., jak už bylo zmíněno v tab. 13. Počátky hutnického průmyslu jsou datovány k roku 1839 a bez výraznějších problémů funguje dodnes.

V regionu jsou zastoupena i další odvětví průmyslu. Mezi významný podnik patří Walmark, a.s. Původně se firma specializovala na potravinářství, konkrétně na výrobu nealkoholických nápojů. Od roku 1992 začala nejprve dovážet a posléze i vyrábět farmaceutické a parafarmaceutické přípravky, především doplňky stravy a prostředky léčebné kosmetiky.¹⁰

V Třinci působí také společnost STEELTEC CZ, s.r.o. byla založena v roce 1991 pod obchodním názvem GARDENA Třinec, s.r.o. Předmětem činnosti společnosti je velkosériová

⁹ DZIVÁ, Darina. *Územně analytické podklady pro správní obvod obce s rozšířenou působností Třinec: Rozbor udržitelného rozvoje území*. In: Město Třinec: Oficiální webový portál [online]. neuvvedeno [cit. 2014-01-12]. Dostupné z: <http://www.trinecko.cz/sraup/uap/>.

¹⁰ Walmark: *Zdraví pro celou rodinu* [online]. © 2009 - 2010 [cit. 2014-02-05]. Dostupné z: <http://www.walmark.eu/cz/Stranky/default.aspx>.

strojírenská výroba specializovaná na produkci zahradního a malozemědělského nářadí, dále ručních vřetenových sekaček trávy a jiných výrobků kovového charakteru pro spotřební průmysl.¹¹

Stavebnictví reprezentuje firma Mrózek, a.s. se sídlem v Bystřici. Mimo stavební činnost se společnost specializuje se na práce ve výškách, na zemní práce, inženýrské sítě, kanalizace a demoliční práce.¹² Druhým významným podnikem sídlící rovněž v Bystřici je Berndorf baderbau, s.r.o., jenž je výrobcem a dodavatelem bazénů a bazénových komplexů z nerezové oceli.¹³

K výraznějšímu rozvoji průmyslu došlo s výstavbou průmyslové zóny Třinec-Baliny, jakožto společný projekt města Třince a Třineckých železáren, a.s. s využitím podpory PPP (Public Private Partnership). Působí zde následující investoři, díky kterým bylo vytvořeno na 800 pracovních míst:

BZN, s.r.o., o.s. - výroba polotovarů pro firmu STEELTEC CZ, s.r.o. a komponentů pro Vesuvius Solar Crucible, s.r.o.

Ergon - Chráněná dílna - partner Silesmont s.r.o. – vytváření pracovních míst pro osoby OZP (jednoduché montážní a kompletační práce, zejména montáž zahradnického nářadí), DONGWON CZ, s.r.o. - subdodavatel automobilky Hyundai (dveřní rámy, dveřní tlumicí tyče nosníky palubních desek),

Vesuvius Solar Crucible, s.r.o. - produkce speciální keramiky pro tavení velmi čistého křemíku do ingotů a následnému vyžití pro výrobu solárních panelů,

Kern, s.r.o. - výroba speciálních drátů, převážně pro automobilový průmysl, lehký průmysl a stavebnictví,

JAP Trading s.r.o. – orientace na použití uhlíkových a grafitových výrobků, žáruvzdorných vyzdívek z magnezitu a dolomitu, izolačních vláknitých vyzdívek, dodávek hutních a slévárenských materiálů a

Daechang Seat s.r.o. - montáž součástí do automobilů.¹⁴

Většina podnikatelských aktivit v území, nejen průmyslové výroby, je soustředěna v Třinci. Vzhledem k blízkosti státní hranice, svádí místní řemeslníci a drobní podnikatelé každodenní boj s levnější konkurencí z Polské republiky.

F. Ekologická situace a ochrana životního prostředí, zemědělství a lesnictví

Téměř 36 % plochy SO ORP Třinec zaujímá CHKO Beskydy. Dále se zde nachází jedna národní přírodní rezervace (NPR), čtyři přírodní rezervace (PR), tři lokality spadající do kategorie ochrany NATURA 2000, z toho dvě evropsky významné lokality (EVL) a jedna ptačí oblast (PO). Seznam území je uveden v tab. 16 a lokalizace je zobrazena na obr. 3. V oblasti nalezneme rovněž

¹¹ STEELTEC.CZ: ... the best of steel [online]. neuvédno [cit. 2014-02-05]. Dostupné z: <http://www.steeltec.cz/>.

¹² Mrózek: ... nemožné je pouze slovo [online]. neuvédno [cit. 2014-02-05]. Dostupné z: <http://www.mrozek.cz/>.

¹³ Berndorfbaderbau [online]. © 2014 [cit. 2014-02-05]. Dostupné z: <http://www.berndorf-bazeny.cz/>.

¹⁴ Baliny: průmyslová zóna In: Město Třinec: Oficiální webový portál [online]. neuvédno [cit. 2014-02-05] https://www.trinecko.cz/mesto/Pr%C5%AFmyslov%C3%A1_z%C3%B3na.pdf.

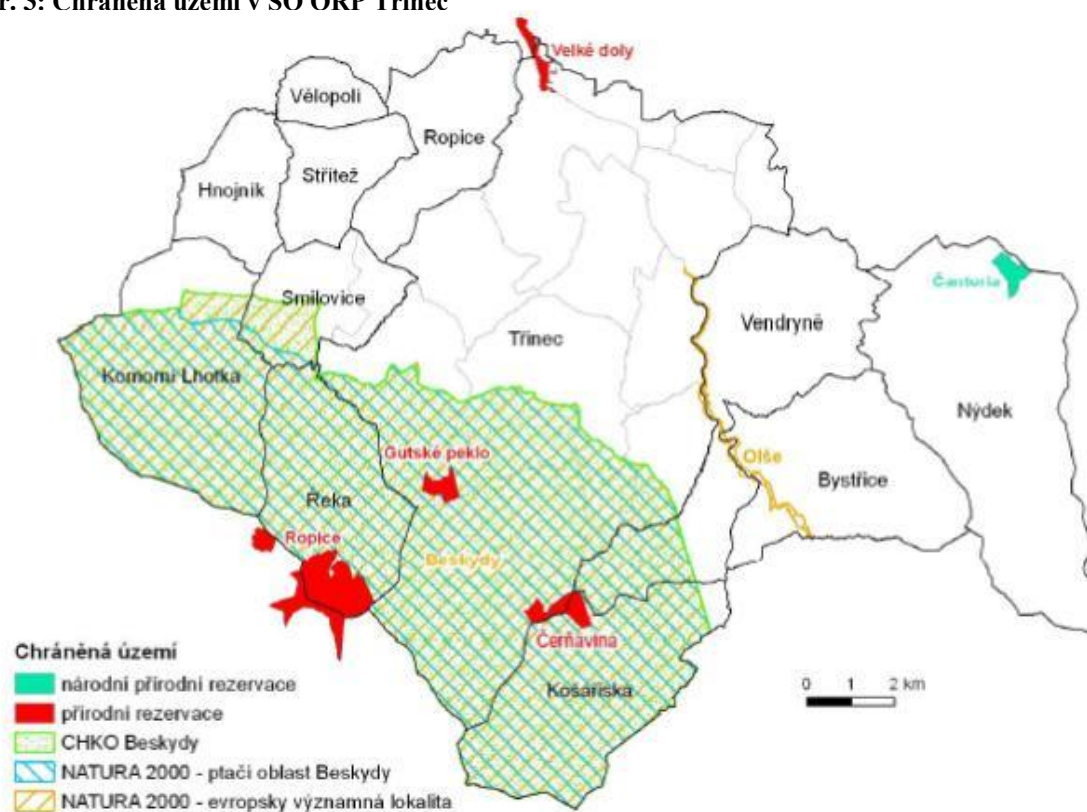
čtyři regionální biocentra propojená pěti biokoridory, 48 významných krajinných prvků, množství památných stromů atd. Všechny výše zmíněné přírodní prvky podléhají ochraně podle příslušných paragrafů Zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, a Vyhlášky MŽP ČR č. 395/1992 Sb. a jsou zaznamenány do výkresu limitu využití území.¹⁵

Tab. 16: Chráněná území v SO ORP Třinec

Kategorie	Název	Rozloha (ha)
CHKO	Beskydy	8 396,52
NPR	Čantoria	39,68
PR	Velké doly	22,7
PR	Čerňavina	62,23
PR	Gutské peklo	36,32
PR	Ropice	162,2
N2000 PO	Beskydy	8 129,51
N2000 EVL	Říční koryto řeky Olše	69,6
N2000 EVL	Beskydy	8 387,82

Zdroj: Územně analytické podklady pro správní obvod obce s rozšířenou působností Třinec: Rozbor udržitelného rozvoje území, 2012

Obr. 3: Chráněná území v SO ORP Třinec

Zdroj: Územně analytické podklady pro správní obvod obce s rozšířenou působností Třinec: Rozbor udržitelného rozvoje území, 2012

¹⁵ DZIVÁ, Darina. Územně analytické podklady pro správní obvod obce s rozšířenou působností Třinec: Rozbor udržitelného rozvoje území. In: Město Třinec: Oficiální webový portál [online]. neuvvedeno [cit. 2014-01-12]. Dostupné z: <http://www.trinecko.cz/sraup/uap/>.

Oblast Třinecka se často potýká se znečištěním ovzduší, které souvisí nejen s přítomností Třineckých železáren a. s., ale nemalou měrou se na něm podílejí i další industriální a hutní podniky v Moravskoslezském kraji a průmyslové aglomerace v sousedním Polsku, konkrétně v oblasti města Katowice. Přesto však celkové emise z průmyslové výroby klesají. Značná část emisí je produkována také automobilovou dopravou, kdy především v období ranní a odpolední špičky dochází k překračování imisních limitů oxidů dusíku. V zimním období k překračování hodnot přispívá rovněž topení tuhými palivy v domácnostech, zejména uhlím a dřevem.

Zemědělská půda zaujímá 9 776 ha, tzn. cca 42 % z celkové rozlohy SO ORP Třinec, přičemž 4 674 ha připadá na ornou půdu, 1 129 ha jsou zahrady a ovocné sady, plocha trvalých travních porostů činí 3 974 ha. Největší podíl zemědělské půdy na celkovou rozlohu obce je v obcích Smilovice, Střítež, Ropice a Vělopolí, kde překračuje hranici 70 % rozlohy obce. V obci Košařiska podíl činí pouhých 11 %. Z hlediska zemědělství je pak zájmové území zařazeno do oblasti méně příznivé pro zemědělství s převažující bramborařskou a horskou výrobní oblastí, v podhorských a horských oblastech je typické extenzivní hospodářství.

Lesní pozemky zaujímají 46 % rozlohy správního obvodu. Jedná se převážně o smrkové monokultury intenzivně obhospodařované. Z hlediska lesnatosti v šesti obcích překračuje celostátní průměr, který činí 33,4 %, přesto se jedná o území s nízkou ekologickou kapacitou, neboť zde chybí přirozená druhová skladba, dále je patrný špatný zdravotní stav lesního porostu a poškození dřevin okusem zvěří.¹⁶

G. Technická infrastruktura (elektroenergetika, plynárenství, teplárenství, dálkovody, telekomunikace, vodovody a kanalizace pro veřejnou potřebu, odpadové hospodářství, vodní hospodářství, ochrana před povodněmi a živelními pohromami)

Zásobování elektrickou energií SO ORP Třinec je zajištěno nadřazenou přenosovou a rozvodnou soustavou 400 kV a 220 kV prostřednictvím dvou významných uzlů Nošovice a Lískovec. Pro posílení propojení hlavní přenosové soustavy se Slovenskou republikou je vymezena rezerva v souběhu se stávající trasou 400 kV. Na výrobě elektrické energie se podílí rovněž dvě malé vodní elektrárny, z toho jedna je na řece Hluchová v Bystřici a druhá je vybudovaná na Olši v Třinci. V areálu Třineckých železáren, a. s. se nachází teplárna E2 s elektrickým výkonem 31,2 MV a teplárna E3 s 62,2 MV. V území jsou evidovány dvě malé pozemní fotovoltaické elektrárny a několik střešních.

Dodávky plynu v zájmovém regionu jsou zajištěny stejně jako v jiných částech České republiky plynovody z Ruska. Pro správní obvod je stěžejní nadřazený plynovodní systém

¹⁶ DZIVÁ, Darina. *Územně analytické podklady pro správní obvod obce s rozšířenou působností Třinec: Rozbor udržitelného rozvoje území*. In: Město Třinec: Oficiální webový portál [online]. neuvvedeno [cit. 2014-01-12]. Dostupné z: <http://www.trinecko.cz/sraup/uap/>.

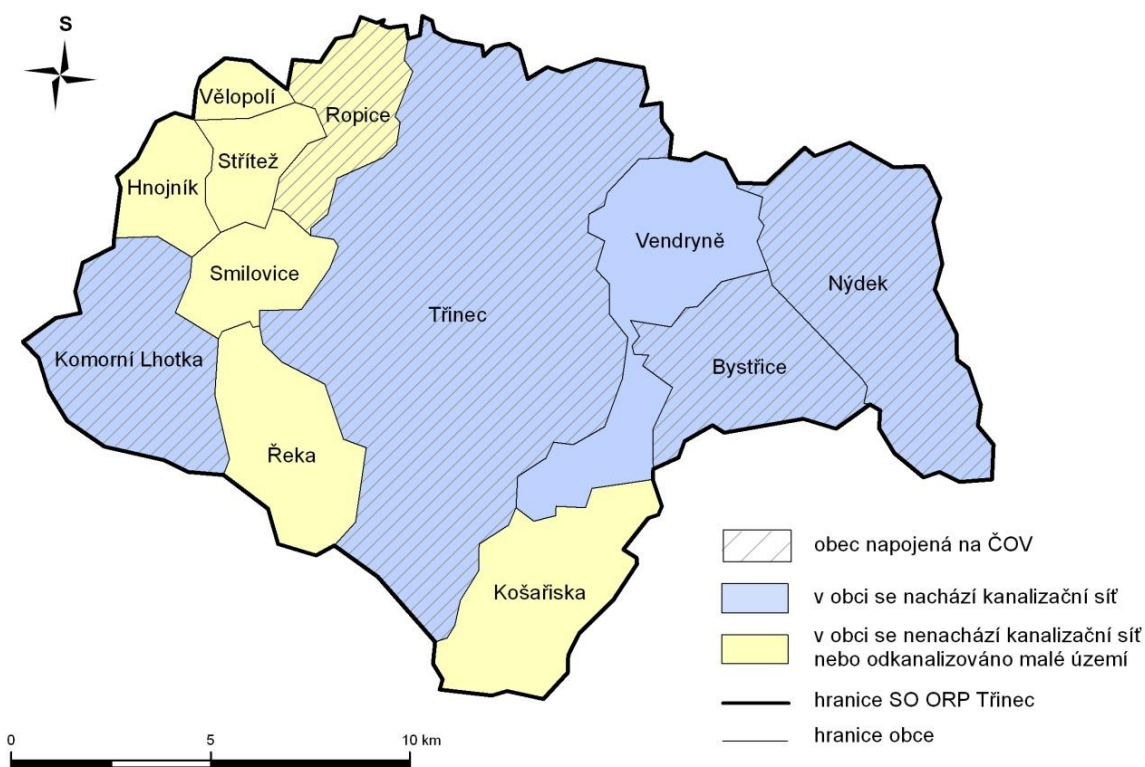
VVTL DN 700, resp. DN 500, PN 6,4 MPa Hrušky, který zemní plyn dopravuje na území severní Moravy do předávacích stanic Štramberk a Děhylov, odkud se rozbíhá síť distribučních vysokotlakých plynovodů různých dimenzí a provozních tlaků. Nevhodnou obcí pro plynofikaci je Vělopolí, ostatní obce jsou alespoň částečně plynofikovány.

Všechny obce v zájmovém území jsou napojeny na veřejný vodovod, kromě obce Košařiska, která je zásobována třemi malými vodovody. Větší polovina obyvatel území ORP Třinec čerpá pitnou vodu z vlastních studní.

Pět obcí je napojeno na čističku odpadních vod. V sedmi obcích není vůbec vybudována soustavná veřejná kanalizační síť nebo je na kanalizaci napojena jen nepatrná část území obce. V těchto případech dochází k likvidaci odpadních vod přímo u zdroje. Po mechanickém předčištění v septicích jsou odpadní vody vypouštěny do vodních toků, nebo jsou zde vybudované bezodtoké jímky, jež se následně vyváží.¹⁷

Stávající situace vodního hospodářství je znázorněna na obr. 4.

Obr. 4: Stávající situace vodního hospodářství v SO ORP Třinec

Zdroj: vlastní zpracování

¹⁷ DZIVÁ, Darina. Územně analytické podklady pro správní obvod obce s rozšířenou působností Třinec: Rozbor udržitelného rozvoje území. In: Město Třinec: Oficiální webový portál [online]. neuvvedeno [cit. 2014-01-12]. Dostupné z: <http://www.trinecko.cz/sraup/uap/>.

Služby z oblasti odpadového hospodářství, konkrétně svoz a nakládání s komunálním odpadem, zajišťuje v 9 obcích firma Nehlsen Třinec, s. r. o., v ostatních obcích se jedná o firmu BM servis, a. s. V zájmovém území je evidováno 11 zařízení k úpravě, sběru nebo odstranění odpadů, z toho 9 v Třinci a 2 v obci Ropice.

V rámci protipovodňové ochrany byly provedeny úpravy koryt vodních toků. Jedná se zejména o úseky řek Olše, Ropičanka, Vendryňka a Tyra. Jako protipovodňová opatření rovněž slouží tři jezy (dva na Olši, jeden na Tyře) a síť měřicích stanic. V aktivní záplavové zóně jsou omezeny některé činnosti jako např. těžba nerostů, umístování staveb a další.¹⁸

H. Rekreace, památky a cestovní ruch

V SO ORP Třinec se nachází poměrně hustá síť značených turistických tras. Trasy pro pěší turistiku prochází všemi obcemi vyjma obcí Ropice a Vělopolí. Fungují zde dále cyklotrasy, naučné stezky a hippotrasy.

Z hlediska zimní turistiky disponuje region infrastrukturou pro běžecké lyžování a dvěma lyžařskými areály pro sjezdové lyžování se svahy s různou náročností. V regionu je vybudován také malý skokanský můstek a zimní stadion, přičemž v současnosti probáhala výstavba nové víceúčelové haly, tzv. Werk areny, s kapacitou více než 5 000 diváků. Zkušební provoz byl zahájen 31. července 2014.¹⁹

Příznivci zábavních sportovních aktivit mají k dispozici řadu outdoorových a indoorových areálů jako jsou sportovní haly, bazény a koupaliště, tenisové kurty, squash centra, posilovny, fotbalová a víceúčelová hřiště, minigolf a golfový areál, lanové centrum atd. Návštěvníci mohou navštívit také relaxační zařízení, např. bylinné lázně, wellness centra a sauny.

V území se vyskytuje jen několik kulturních památek, přičemž se jedná převážně o kostely. Za zmínku však v neposlední řadě stojí např. zachovalé objekty původní lidové architektury v Řece, Nýdku a Komorní Lhotce, dále technická památka zastoupená Vápennou pecí ve Vendryni nebo památková zóna a bylinné lázně v obci Komorní Lhotka. K připomenutí tradic se ve většině obcí konají různé kulturní akce. Co se týče kulturních zařízení jako je divadlo, kino, muzeum a podobně, nabídka služeb je v této oblasti velice omezená a soustřeďuje se hlavně v Třinci.

SO ORP Třinec nabízí 63 ubytovacích zařízení hromadného typu s 2 296 lůžky a 1 618 zařízení individuální rekreace s celkovou kapacitou 5 604 lůžek. Vyšší počet zařízení vykazují mimo Třinec podhorské obce Komorní Lhotka a Řeka.²⁰ Podrobnější přehled je uveden v tabulce 17.

¹⁸ DZIVÁ, Darina. *Územně analytické podklady pro správní obvod obce s rozšířenou působností Třinec: Rozbor udržitelného rozvoje území*. In: Město Třinec: Oficiální webový portál [online]. neuvvedeno [cit. 2014-01-12]. Dostupné z: <http://www.trinecko.cz/sraup/uap/>.

¹⁹ *Werk arena Třinec: Základní informace* [online]. © 2013-2014 [cit. 2014-08-15]. Dostupné z: <http://werkarena.cz/>.

²⁰ DZIVÁ, Darina. *Územně analytické podklady pro správní obvod obce s rozšířenou působností Třinec: Rozbor udržitelného rozvoje území*. In: Město Třinec: Oficiální webový portál [online]. neuvvedeno [cit. 2014-01-12]. Dostupné z: <http://www.trinecko.cz/sraup/uap/>.

V oblasti funguje síť stravovacích zařízení, je možno využít kavárny, cukrárny, restaurace, pizzerie, bufety, vinárny, občerstvení v turistických chatách.

Cestovní ruch má spíše sezónní charakter, nejvíce turistů navštíví v letních měsících. Překážkou pro větší ekonomický přínos cestovního ruchu do území správního obvodu je vysoký podíl krátkodobé turistiky. Stávající infrastruktura je převážně nižšího standardu, mnohdy zastaralá, střediska rekreace chátrají.

Ve strategických plánech obcí i mikroregionů se hovoří o rekonstrukci či výstavbě objektů související, např. výstavbou sjezdovky, vybudování cyklostezky, atd., které napomůžou zlepšení situace v této oblasti.

Tab. 17: Ubytovací kapacity v obcích SO ORP Třinec

Obec	Ubytovací zařízení hromadného typu	v tom kapacita lůžek	Objekty individuální rekreace	v tom kapacita lůžek
Bystřice	10	198	39	120
Hnojník	2	18	29	100
Komorní Lhotka	8	416	420	1 660
Košaršiska	5	115	119	468
Nýdek	5	100	209	808
Ropice	1	27	5	16
Řeka	6	235	363	1 428
Smilovice	1	50	11	32
Střítež	1	8	4	0
Třinec	19	930	389	964
Vendryně	3	102	1	0
Vělopolí	3	97	29	8
SO ORP celkem	63	2 296	1 618	5 604

Zdroj: Územně analytické podklady pro správní obvod obce s rozšířenou působností Třinec: Rozbor udržitelného rozvoje území, 2012

2.1.3. Územní plánování obcí a kraje, širší vztahy území

Následující tabulka uvádí počty obcí s platným územním plánem a strategickým plánem (programem rozvoje obce nebo jiným koncepčním dokumentem řešící rozvoj) v rámci správního obvodu.

Tab. 18: Územní a strategické plánování

Název údaje	Hodnota	% z celkového počtu obcí
Počet obcí s platným územním plánem	12	100
Počet obcí s plánem v přípravě	0	0
Počet obcí se strategickým plánem (nebo programem rozvoje obce)	5	41,6

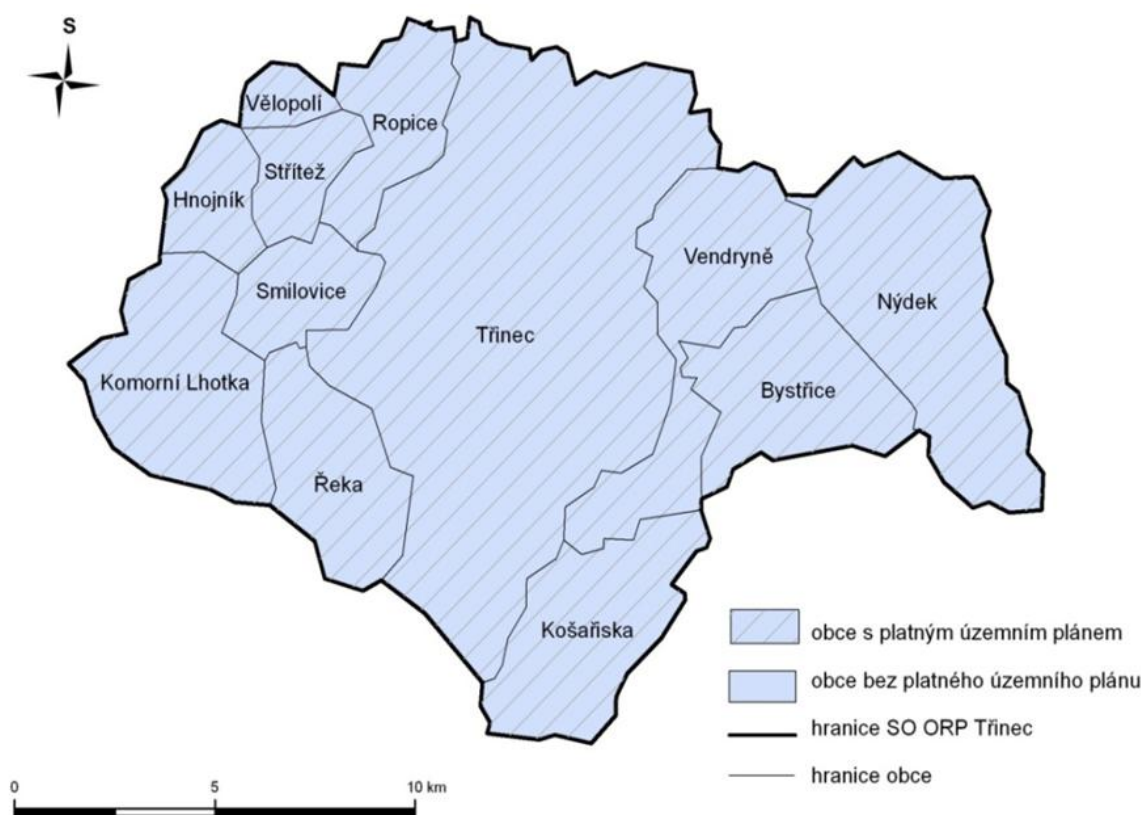
Zdroj: Strategické plány obcí a DSO v území

Přestože některé obce v území ORP Třinec nemají vlastní strategický plán nebo program rozvoje obce, řídí se alespoň strategickým plánem svého mikroregionu.

Všechny obce v SO ORP Třinec mají platný územní plán, který stanovuje základní koncepci rozvoje území obce a ochranu jeho hodnot. Dále řeší urbanistické uspořádání a koncepci veřejné infrastruktury, vymezuje funkční využití ploch, jejich uspořádání, určuje základní regulaci území a stanovuje zastavitelné plochy a podobně.

V případě pořizování změny územního plánu se postupuje takovým způsobem, aby došlo k přizpůsobení územně plánovací dokumentace současným potřebám a záměrům obce a fyzických a právnických osob na základě jejich individuálních žádostí na změnu územního plánu, v souladu s cíli a úkoly územního plánování formulovanými v hlavě I, § 18 a 19 č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebního řádu (stavební zákon).

Obr. 5: Obce SO ORP Třinec s platným územním plánem

Zdroj: vlastní zpracování

Se zásadami územního rozvoje kraje je možné se seznámit na webových stránkách příslušného krajského úřadu. K dalším významným dokumentům z hlediska územního plánování patří na regionální úrovni Územně analytické podklady pro správní obvod s rozšířenou působností Třinec - rozvoj udržitelného rozvoje území, jež jsou zveřejněny na stránkách sídla ORP.

Na lokální úrovni představují nejdůležitější roli územní plány všech obcí správního obvodu ORP Třinec. Městský úřad Třinec, odbor stavebního řádu a územního plánování, je v souladu s §6, odst.1, písm. c) Zákona č.183/2006 Sb., o územní plánování a stavebním řádu (stavební zákon) ve znění pozdějších předpisů, pořizovatelem územních plánů a jejich změn pro obce ve svém

správním obvodu. Veškeré platné územně plánovací dokumentace jsou v plné tištěné verzi k nahlédnutí u pořizovatele, u obce, pro kterou jsou pořizovány, u příslušného krajského úřadu a u příslušných stavebních úřadů, případně jsou v elektronické podobě dostupné na internetových stránkách příslušných obcí.

Z územního plánování na úrovni obcí (územní plány jednotlivých obcí), kraje (zásady územního rozvoje) a státu (politika územního rozvoje) plynou následující významná omezení, příležitosti či limity. SO ORP Třinec, mimo obce v jižní a jihovýchodní části, je zařazen do OB 2 Rozvojové oblasti Ostrava. Hlavním úkolem oblasti je vytvářet podmínky pro rozvoj veřejné infrastruktury, související a podmiňující změny v území vyvolané průmyslovými zónami Mošnov a Nošovice.

Obce, jež nejsou součástí rozvojové oblasti OB 2, spadají do OS13 Rozvojové osy Ostrava – Třinec – hranice ČR/SR (– Čadca). Rozvojové osy se dotýká SOB 2 Specifická oblast Beskydy zahrnující jihozápadní část území, konkrétně obce Košařiska, Řeka, Komorní Lhotka a Smilovice.²¹

V území SO ORP Třinec je evidováno několik záměrů nadmístního významu dle ÚAP Třinec:

1. zdvojení koridoru elektroenergetiky mezinárodního a republikového významu 400 kV Nošovice – Mosty u Jablunkova – Varín (Slovenská republika),
2. přeložka silnice I/11 a I/68 Třanovice - Bystřice představující návaznost na rozvojový záměr kapacitní silnice na Slovensku ve směru od Čadce s vazbou na řešení průmyslové zóny Nošovice (S6 Bohumín–Havířov–Třanovice–Mosty u Jablunkova–hranice ČR/SR (–Žilina),
3. územní rezerva pro plynovod DN200 Třanovice - Komorní Lhotka,
4. sedačková lanovka Nýdek - Malá Čantoryje (2 750 m) a
5. elektrické vedení 400 kV (Guty - Třinecké železářny).

Mezi nejvýznamnější jevy, na které se vztahují limity v území, patří v SO ORP Třinec

1. velkoplošná a maloplošná chráněná území, NATURA 2000, ÚSES,
2. hospodářské lesy a lesy zvláštního určení,
3. vodní útvary povrchových a podzemních vod, chráněná oblast přirozené akumulace vod a vodní zdroj povrchové vody, záplavová území,
4. dobývací prostory, chráněná ložisková území,
5. poddolovaná území a sesuvná území a
6. dopravní infrastruktura.²²

²¹ *Politika územního rozvoje 2008*. In: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR [online]. neuváděno [cit. 2014-03-12]. Dostupné z: http://www.mmr.cz/getmedia/d6c409ab-d65c-414c-b2bd-3a4aed146bf3/Politika_uzemniho_rozvoje_CR_2008.

²² *GUZIUR, Jaroslav, SIKOROVÁ, Anna. Územně analytické podklady pro správní obvod obce s rozšířenou působností Třinec: Podklady pro rozbor udržitelného rozvoje území*. In: Město Třinec: Oficiální webový portál [online]. neuváděno [cit. 2014-01-22]. Dostupné z: <http://www.trinecko.cz/sraup/uap/>.

Za účelem jednotné podpory celkového rozvoje mikroregionu jihovýchodní části Těšínského Slezska, konkrétně Těšínska, Třinecka a Jablunkovska vznikla v roce 1991 Regionální rada rozvoje a spolupráce se sídlem v Třinci. Jedná se o neziskové sdružení 18 obcí a měst, 9 podnikatelských subjektů a 7 neziskových organizací. Předmětem činnosti je spolupráce členů seskupení v rámci Euroregionů, iniciace a koordinace jednání s tuzemskými a zahraniční subjekty s cílem vzniku nových aktivit, vytváření strategie a rozvoje území, tvorba podmínek pro přidělování finančních prostředků pro rozvoj apod.²³

V Třinci sídlí rovněž Institut EuroSchola, o. s., který zastřešuje akreditovanou vzdělávací organizaci, kompetenční centrum pro přeshraniční spolupráci, organizaci pracující na evropských projektech a je iniciátorem rozvojových projektů v oblasti lidských zdrojů. Od 2. července 2012 sdružení realizuje např. projekt Přeshraničně na Třinecku. Nejprve byla zhotovena Mapovací studie sloužící jako podklad pro zpracování Akčního plánu vzniku přeshraničního trhu práce na Třinecku, který bude dokončen v polovině roku 2014.²⁴

25. února 2013 bylo založeno na česko-slovensko-polském pomezí Evropské seskupení pro územní spolupráci TRITIA s omezenou odpovědností. Členy jsou Moravskoslezský kraj (tedy SO ORP Třinec), Žilinský samosprávný kraj, Opolského vojvodství a Slezské vojvodství. Cílem je usnadnění a rozšíření příhraniční, nadnárodní a meziregionální spolupráce mezi členy včetně posílení hospodářské a sociální soudržnosti, především prostřednictvím realizace projektů nebo programů územní spolupráce. Mezi stěžejní oblasti zájmu patří energetika, doprava, hospodářská spolupráce a cestovní ruch. Mimo to je pozornost soustředěna taktéž na kulturu a sport, lidské zdroje, vzdělávání, spolupráci veřejných institucí a životní prostředí.²⁵

Další aktivity spojené s příhraniční spoluprací, zejména v oblasti školství, jsou realizovány v rámci operačních programů OP Přeshraniční spolupráce ČR - Polská republika, OP Přeshraniční spolupráce ČR - Slovenská republika. Mezi úspěšné projekty patří např. Revitalizace hraniční řeky Olše, Poznejme se navzájem, Jdeme společně trochu dál a jiné.²⁶

2.1.4. Aktéři regionálního rozvoje

Rozvoj území souvisí s možnostmi a „silou“ jednotlivých aktérů. Významní aktéři mají dostatek lidských zdrojů či finančních prostředků pro podporu vlastního rozvoje. Ostatní subjekty, například malé obce, neziskové organizace či drobní podnikatelé, jsou v řadě oblastí limitováni. Pro zlepšení vlastní situace je spolupráce mezi aktéry klíčovou příležitostí celé oblasti.

²³ *Regionální rada rozvoje a spolupráce se sídlem v Třinci* [online]. © 2013 [cit. 2014-02-05]. Dostupné z: <http://www.regrada.cz/>.

²⁴ *Insitut Euroschola* [online]. © 2014 [cit. 2014-02-05]. Dostupné z: <http://www.euroschola.cz/>.

²⁵ *EGTC Tritia ltd.: Evropské seskupení pro územní spolupráci TRITIA s omezenou odpovědností* [online]. © 2014 [cit. 2014-02-05]. Dostupné z: <http://www.egtctritia.eu/cz/>

²⁶ Obecní úřady obcí SO ORP Třinec

Rozlišují se tři typy podpory ze strany vybraných typů aktérů regionálního rozvoje:

- přímá podpora - přímá podpora aktéra prostřednictvím zapojení zdrojů, kterými aktér disponuje – zdroje lidské, finanční, materiální,
- koordinační role - aktivní přístup ke koordinaci aktivit konkrétních aktérů a
- iniciační role – stimulace aktivit konkrétních aktérů včetně podpory.²⁷

Tabulka popisující stručně klíčové aktéry rozvoje v SO ORP Třinec naznačuje, že se jednotlivé role prolínají.

Tab. 19: Popis klíčových aktérů v SO ORP Třinec

Název údaje	Počet aktérů toho druhu	Role aktéra
Obce Bystřice, Hnojník, Komorní Lhotka, Košařska, Nýdek, Ropice, Řeka, Smilovice, Střítež, Vendryně, Vělopolí	11	INICIAČNÍ ROLE, PŘÍMÁ PODPORA. Péče o své území a o potřeby občanů; vytváření vhodných podmínek pro všestranný rozvoj obce; oprávnění vydávat vyhlášky a nařízení; zřizování MŠ, ZŠ a jiných právnických osob a organizačních složek obce; účelně a hospodárně nakládání se svým majetkem
Sdružení obcí povodí Stonávky; Mikroregion Bystřice-Nýdek-Vendryně; Slezský vodohospodářský svazek; Sdružení obcí Jablunkovska	4	INICIAČNÍ ROLE. Dobrovolná spolupráce obcí k řešení problémů; společné prosazování zájmů a usilování o rozvoj svého území; realizace společného strategického plánování
Město Třinec	1	INICIAČNÍ ROLE, PŘÍMÁ PODPORA. Sídlo SO ORP; přirozené spádové centrum; přítomnost většiny veřejných institucí a podnikatelských subjektů; zřizovatel škol; středisko kulturního, společenského a sportovního života
MAS Jablunkovsko	1	INICIAČNÍ. Tvoří partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem; kontakt mezi samosprávou, podnikateli a neziskovým sektorem; "přeshraniční" spolupráce obcí v i mimo správní obvod
Regionální rada rozvoje a spolupráce se sídlem v Třinci	1	KOORDINAČNÍ ROLE. Koordinace vytváření strategie a rozvoje regionu, tvorba podmínek pro spolupráci obcí, spoluvytváření podmínek pro přidělování finančních prostředků pro rozvoj území

²⁷ Metodická podpora regionálního rozvoje: Aktéři regionální politiky [online]. neuvvedeno [cit. 2014-02-05]. Dostupné z: <http://www.regionalnirozvoj.cz/index.php/akteri-regionalni-politiky.html>.

HRAT, s. r. o.	1	KOORDINAČNÍ ROLE. Poradenství při přípravě, realizaci a administraci projektů v rámci Strukturálních fondů EU, tuzemských dotačních programů; zajištění veřejných zakázek, zpracování marketingových a ekonomických analýz; zpracování strategických plánů a jejich aktualizace; vzdělávání a environmentálního poradenství
Třinecké železářny, a. s.	1	PŘÍMÁ PODPORA. Tvorba pracovních míst; finanční prostředky domácností; podpora rozvoje území; možnost práce v místě bydliště; spolupráce se ZŠ a SŠ
Moravskoslezský kraj	1	KOORDINAČNÍ ROLE, PŘÍMÁ PODPORA. Péče o všestranný rozvoj regionu; vydávání obecně závazných vyhlášek a nařízení kraje; správa a údržba silnic 1. a 2. třídy; zřizování zařízení sociálních služeb, středních škol, zdravotnických zařízení apod.
Stát	1	KOORDINAČNÍ ROLE, PŘÍMÁ PODPORA. Tvorba legislativy; ministerstva zpracovávají koncepce rozvoje svěřených odvětví a řeší stěžejní problémy a otázky
ZŠ a SŠ v regionu	26	INICIAČNÍ. Definování možné spolupráce s významnými zaměstnavateli v území, zejména přizpůsobováním nabídky a poptávky učebních oborů; budování vztahu k regionu; komunikace se zřizovatelem
Úřad práce ČR - kontaktní pracoviště Třinec	1	KOORDINAČNÍ, INICIAČNÍ. Soustavné sledování a hodnocení situace na trhu práce v regionu; evidence volných pracovních míst; zprostředkování zaměstnání uchazečům o zaměstnání; uplatňování nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti; poradenství

Zdroj: vlastní zpracování

2.2. Souhrnná SWOT analýza území správního obvodu

SWOT je zkratka složená z počátečních písmen slov Strengths (silné stránky), Weaknesses (slabé stránky), Opportunities (příležitosti) a Threats (hrozby).

SWOT analýza je jedním ze základních nástrojů strategického managementu.

Tab. 20: SWOT analýza SO ORP Třinec

Silné stránky	Slabé stránky
1. přítomnost hlavního silničního tahu a železničního koridoru 2. fungující ZŠ a MŠ téměř v každé obci 3. relativně nízká míra nezaměstnanosti 4. stabilní počet ekonomických subjektů 5. pracovitost místních lidí	1. nedostatečná kapacita a stav pozemních komunikací, zejména silnice č. I/11 2. klesající počet obyvatel, stárnutí obyvatelstva 3. rekreační zázemí nižšího standardu 4. zhoršená kvalita ovzduší 5. zahraniční konkurence – Polsko 6. slezská zástavba
Příležitosti	Hrozby
1. zlepšení dopravní dostupnosti vybudováním přeložky I/11 2. využití přírodního potenciálu pro rozvoj cestovního ruchu 3. vznik nových pracovních míst 4. meziobecní spolupráce 5. rozvoj přeshraniční spolupráce 6. čerpání dotací z EU	1. další pokles počtu obyvatel, nedostatek zařízení sociálních služeb pro seniory 2. zvyšování nezaměstnanosti a odliv perspektivních mladých lidí 3. zvyšování doplatků obcí 4. blížící se komunální volby 5. dopady změn legislativy a hospodářské krize 6. dominantní postavení Třineckých železáren, a. s.

Zdroj: vlastní zpracování

SILNÉ STRÁNKY

1. přítomnost hlavního silničního tahu a železničního koridoru

Přítomnost hlavního silničního tahu a železničního koridoru, které spojují správní obvod s Polskou a Slovenskou republikou, je silnou stránkou regionu, jenž leží na pomezí tří států. Umožňuje tak bezproblémový pohyb obyvatelstva i ekonomických subjektů oběma směry. Tyto dopravní tepny lze využít za účelem rekreace, pracovních příležitostí či podnikatelských aktivit.

2. fungující ZŠ a MŠ téměř v každé obci

V každé obci, vyjma Vělopolí, je fungující zařízení předškolní výchovy. Ve více než 80 % obcí mohou děti navštěvovat místní základní školu. Značně to usnadňuje dětem i rodičům plnění povinné školní docházky. Děti získávají vztah ke svým spoluobčanům, prostředí i obci samotné a tak je do budoucna větší možnost setrvání v dané lokalitě.

3. relativně nízká míra nezaměstnanosti

Správní obvod ORP Třinec nachází v příhraniční oblasti České republiky, které se obecně potýkají až na výjimky s vysokou mírou nezaměstnanosti. V regionu k 31. 12. 2012 míra nezaměstnanosti činila pouze 7,1 %. Ve srovnání s ostatními správními obvody v okrese Frýdek-Místek je podprůměrná.

4. stabilní počet ekonomických subjektů

Na území správního obvodu působí mnoho menších i větších firem, které obyvatelům nabízí možnost zaměstnání v blízkosti bydliště. Téměř všechny ekonomické subjekty mají stabilní charakter, na trhu působí již mnoho let a tak mají nepřetržitý vliv na trh práce a celkovou míru nezaměstnanosti v oblasti. Poskytují klidné zázemí svým zaměstnancům, kteří se proto cítí spokojenější, odvádějí lepší pracovní výsledky a tak napomáhá udržení stability dané společnosti.

5. pracovitost místních lidí

Více na sobě nezávislých zdrojů, od úřadu práce po zaměstnavatele, v různých obměnách zastává názor, že místní obyvatelstvo je pracovité a kreativní. Tento fakt se pojí s historických a přírodním charakterem oblasti. Horské podnebí a nepříznivé klimatické podmínky, především během zimních měsíců, nutily již po staletí místní obyvatelstvo k větší pracovitosti a samostatnosti. Nebylo běžné si zajít do obchodu s potravinami či si nechat něco opravit u řemeslníka, každý si musel vlastními silami zabezpečit obživu sebe i celé své rodiny.

SLABÉ STRÁNKY

1. nedostatečná kapacita a stav pozemních komunikací, zejména silnice č. I/11

Již několik let se oblast potýká s přetíženými silničními tahy nejen v centru města, ale na celém území ORP Třinec. Největší problém je spojen se silnicí I/11, která přímo protíná nebo úzce ovlivňuje všechny obce správního obvodu. Velké množství nákladních i osobních automobilů zapříčiňuje hluk, zvýšenou produkci emisí, narušení kvality komunikací, což způsobuje celkové zhoršení kvality života obyvatel.

2. klesající počet obyvatel, stárnutí obyvatelstva

I v našem správním obvodu se projevují znaky celorepublikové demografické situace. Dlouhodobý pokles obyvatelstva je zapříčiněn například migrací za prací nebo nižší porodností. Fakt, že se rodí málo dětí, zapříčiňuje i stárnutí populace. Zvyšují se tak náklady na starobní důchody, nároky na ubytovací kapacity v sociálních i zdravotnických zařízeních a mnoho dalších souvislostí.

3. rekreační zázemí nižšího standardu

Území SO ORP Třinec je turisticky velice přitažlivý díky svým přírodním krásám. Je na škodu, že zde není odpovídající rekreační zázemí. Horská střediska chátrají, jsou převážně

nižšího standardu a mají omezenou kapacitu. Návštěvníci a rekreatanti tak nemají potřebné zázemí v oblasti, kterou chtějí navštívit.

4. zhoršená kvalita ovzduší

Nejen celý Moravskoslezský kraj, ale i region Třinecka získal v průběhu let pověst znečištěné oblasti. Kvůli geografické poloze a krajinného rázu je evidováno více dnů se zhoršenou smogovou situací oproti jiným oblastem v České Republice. Obce, firmy, ale i jednotlivci se snaží podniknout veškeré možné kroky vedoucí ke zlepšení situace. Společnost uvažuje regionálně a ekologicky jako celek.

5. zahraniční konkurence - Polsko

Blízkost polských státních hranic je z pohledu konkurenceschopnosti slabou stránkou správního obvodu. Příliv polských podnikatelů, kteří obchodují s levnějšími výrobky a prací, ohrožuje především drobné podnikatele. Ti nejsou schopni konkurovat polským obchodníkům a tak jsou mnohdy nuceni, v rámci konkurenčního boje, omezit či dokonce ukončit svou podnikatelskou činnost.

6. slezská rozptýlená zástavba

Tento typ zástavby se vyznačuje rozptýleným osídlením a velkým počtem vlastníků pozemků i staveb. S tímto se pojí zvýšené náklady na údržbu, kanalizaci, vybudování komunikací a podobně.

PŘÍLEŽITOSTI

1. zlepšení dopravní dostupnosti vybudováním přeložky I/11

Již několik let se oblast potýká s přetíženými silničními, přičemž největší problém je spojen se silnicí I/11. Vybudováním přeložky I/11 se rapidnělepší nejen životní prostředí, ale především kvalita života obyvatel.

2. využití přírodního potenciálu pro rozvoj cestovního ruchu

Území SO ORP Třinec se díky svým přírodním krásám může stát konkurence schopným regionem v oblasti cestovního ruchu. Bylo by vhodné lépe propracovat plán rekonstrukcí rekreačních středisek, aby bylo možné zajistit požadovaný standard. Důležitá je rovněž větší propagace možnosti rekreace na území.

3. vznik nových pracovních míst

Málo možností k zaměstnání je ve venkovských obcích i celkově na území regionu. Problémy uplatnit se v pracovním procesu mají nejen absolventi, ale i občané v předdůchodovém věku (těchto občanů je každým rokem více, jelikož se prodlužuje aktivní věk a tím se oddaluje odchod do důchodu a současně se snižuje věk, ve kterém jsou zaměstnavateli považováni za méně produktivní). Absolvování rekvalifikačních kurzů není zárukou získání pracovního místa. Pokud nejsou volné

pozice, ani vzdělávání a zvyšování kvality zájemce o zaměstnání nemusí být řešením na problematické situace. Je nutné generovat nová pracovní místa.

4. meziobecní spolupráce

Prostřednictvím meziobecní spolupráce, byť i neformální, lze mnohdy vyřešit mnohaleté spory a problémy, do kterých by se obec samotná neměla odvahu pustit. Pokud se spojí více jednotek, mohou dosáhnout účinnějších a efektivnějších řešení. Budou mít větší „sílu“ ve vztahu k úřadům, ministerstvům i státu. Mohou se pustit do finančně náročnějších projektů a prohlubovat tak celistvist celého území.

5. rozvoj přeshraniční spolupráce

Meziobecní spolupráci lze rozvíjet nejen v rámci regionu či kraje, ale je možné ji aplikovat i na vztahy se zahraničím. V příhraničním regionu, jako je správní obvod Třinec, se jeví spolupráce s okolními státy jako potřebná. Blízkost Polska i Slovenska nabízí široké možnosti a velké množství příkladů dobré praxe.

6. čerpání dotací z EU

Lze předpokládat, že hned několik projektů, jež chtějí obce realizovat, se pojí s velkou finanční náročností, kterou nejsou schopny ze svých prostředků pokrýt. Nabízí se tak možnost využití dotačních titulů pod záštitou Evropské Unie. Při přistoupení na tuto variantu je ovšem nutné, aby byl projekt zpracován v co možná nejvyšší kvalitě a žadatel tak eliminoval riziko, že bude muset získané finanční prostředky vracet z důvodu nedodržení podmínek pro uznání dotace.

HROZBY

1. další pokles počtu obyvatel, nedostatek zařízení sociálních služeb pro seniory

Očekává se, že v průběhu několika let bude následován trend ze současnosti a počet obyvatel se bude nadále snižovat, což vyvolává v důsledku i stárnutí populace. V situaci, kdy velké množství obyvatel dosáhne vyššího věku, je nutné zabezpečovat služby, které se s tímto pojí. Mezi tyto služby lze řadit zdravotnická zařízení nebo také domovy pro seniory.

2. zvyšování nezaměstnanosti a odliv perspektivních mladých lidí

I když je míra nezaměstnanosti ve správním obvodu relativně nízká, nelze ji považovat za uspokojivou. Pokud je evidována alespoň nějaká nezaměstnanost, je třeba ji aktivně řešit, jelikož může způsobovat nejen odliv obyvatelstva. Dalším aspektem, který nutí populaci dojíždět, anebo se dokonce odstěhovat za prací do jiného regionu či kraje, je úzká specializace místních ekonomických subjektů. Převážná většina z nich produkuje pracovní místa v rámci těžkého a zpracovatelského průmyslu.

3. zvyšování doplatků obcí

Každá z obcí, při provozování různých služeb, „doplácí“ na své občany. Tyto doplatky se mohou týkat svozu komunálního odpadu, zabezpečení fungující městské hromadné dopravy a podobně. Navýšení těchto doplatků hrozí z pohledu legislativního rámce, stejně tak může vyvstávat z neplacení poplatků od občanů. Například v situaci, kdy nejsou řádně a včas uhrazeny poplatky za svoz komunálního odpadu, musí tuto částku zaplatit obec, jelikož se k tomu smluvně zavázal svozové firmě, a dlužnou částku poté zpětně vymáhat po občanovi.

4. blížící se komunální volby

Jak jistě všichni víme, nezadržitelně se blíží termín komunálních voleb, kdy budou představitelé a zástupci obcí obhajovat svůj mandát. V situaci, kdy se vedení obce změní, může hrozit zamrznutí probíhajících projektů a diskusí. Je mnoho příkladů v rámci České Republiky, kdy do čela obce nastoupili občané s diametrálně odlišnými názory od svých předchůdců a z principu nedokončili již rozpracované plány.

6. dopady změn legislativy a hospodářské krize

Jedněmi z nejzásadnějších rizik jsou dopady hospodářské krize a změn v legislativě. Tyto faktory jen těžko ovlivníme a ovlivňují všechny bez rozdílu, ať už občany, firmy, instituce, obce. Následky je možné členit do několika okruhů: finanční, administrativní a další. Ve chvíli, kdy se ovšem více důsledků spojí, mohou být následky mnohdy i katastrofální.

7. dominantní postavení Třineckých železáren, a. s.

Ačkoli je pro region existence Třineckých železáren, a. s. velice důležitá a pozitivní, je možné vnímat i negativní hrozby. Ve chvíli, kdy by tento komplex firem výrazně omezil nebo dokonce ukončil svou ekonomickou činnost na území správního obvodu, nastala by sociální krize. Rapidně by se zvýšila nezaměstnanost a tím i migrace obyvatelstva za prací mimo ORP, mnoho rodin by se dostalo do tíživé situace, mnoho sociálních služeb využívající sponzorské dary by mělo problémy s provozem a podobně.

3. Téma 1.: školství

3.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

3.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Vytváření podmínek pro rozvoj výchovy a vzdělávání je jednou z významných aktivit obce, kterou jí umožňuje zákon o obcích. Za tím účelem obec pro poskytování předškolního vzdělávání a plnění povinnosti zajistit podmínky pro předškolní vzdělávání v posledním roce před zahájením povinné školní docházky pro děti s trvalým pobytem na území obce zřizuje svou mateřskou školu, nebo se za určitých smluvních podmínek dohodne s jinou obcí, případně se svazkem obcí. Také pro základní vzdělávání buď zřizuje svoji základní školu, nebo se postará o plnění povinné školní docházky v základní škole zřizované jinou obcí nebo svazkem obcí. Oblast předškolního a základního vzdělávání se tak stává problémem, který nelze řešit pouze na území jedné obce. Jde o oblast, které se musí společně věnovat (např. i s ohledem na dojíždění za prací v celém spádovém regionu) jak malé obce tak střední a velká města.

Populační vlny se dlouhodobě promítnou do rozvoje regionálního školství a jednotlivých územních celků. Vzhledem k demografickému vývoji mají zejména malé obce problémy s udržení potřebného počtu dětí ve školách. Je zde silná tendence posílat děti do lépe vybavených městských škol nebo jde jenom o proces, kdy dítě jede do školy s rodičem do místa jeho pracoviště. Dojíždění se však stává palčivým problémem nejen pro obce, rodiče a děti, ale i pro nejbližší města, která nemají ve svých školách dostatečnou kapacitu. V okolí velkých měst a příměstských oblastech je akutní otázkou k řešení otázka přeplněnosti mateřských škol.

Ustanovení školského zákona také vymezuje povinnost obce zajišťovat ty výdaje škol a školských zařízení, které nejsou hrazeny ze státního rozpočtu. Obce jsou však často nuceny podporovat školy nad rámec svých povinností. Ač tedy nemají přímou povinnost na některé oblasti přispívat (např. platy pedagogických a nepedagogických pracovníků, školní pomůcky), hledají finanční prostředky ve svých někdy opravdu napjatých rozpočtech, aby školám v jejich svízelné situaci pomohly. Bohužel, ani úprava v rámci zákona o rozpočtovém určení daní zdaleka nezohledňuje náklady potřebné na zázemí pro vzdělávání, a tak se čím dál častěji objevuje rozdíl mezi tím, co by škola potřebovala, a tím, co jí obec může poskytnout v rámci svých finančních možností.

Pro kvalitu života obyvatel dané obce a území je důležitou oblastí také kultura a trávení volného času. Možnosti neformálních volnočasových aktivit a vlastní iniciativy obyvatel související s lokálními tradicemi se projevují spíše na venkově než ve velkých městech. Právě škola jako komunitní centrum zde sehrává velmi významnou roli.

Právě meziobecní spolupráce by mohla přinést odpověď na otázku, jakými cestami a prostředky lze z pohledu zřizovatelů nejen udržet optimálně dimenzovanou síť škol, ale především jak pozitivně působit na zvyšování kvality a vybavenosti škol a školských zařízení včetně ovlivňování

a zlepšování jejich rozvoje a úrovně vzdělávání v nich. Díky této spolupráci může navíc docházet k přeměně škol na kulturní, společenská a komunitní centra svých lokalit, kdy škola získá prostor a podmínky pro svou kreativitu a jako otevřené společenské centrum naplní širší vzdělávací a volnočasovou nabídku nejen pro žáky školou povinné, ale také pro ostatní občany.

Meziobecní spolupráce může přispět k hledání nových řešení nejen v oblasti předškolní výchovy a základního školství s ohledem na kompetence obcí na úrovni území SO ORP. Jedná se o dlouhodobý proces budování důvěry a spolupráce v co nejvyšší míře mezi místní správou, školou, veřejností, společenskými skupinami a organizacemi o vytváření místního partnerství. Zapojení jednotlivců i veřejnosti do dílčích záměrů rozvoje obce nebo regionu, propojení jejich ekonomických, sociálních a ekologických aspektů pak otevírá další možnosti rozvoje plnohodnotného života ve městech i na venkově.

Základní legislativa

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů vymezuje kompetence a úkoly jednotlivých orgánů ve školství, a to jak orgánů samosprávy, tak i orgánů vykonávajících státní správu
- Zákon č. 562/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím školského zákona, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, upravuje předpoklady pro výkon činnosti pedagogických pracovníků, jejich pracovní dobu, další vzdělávání a kariérní systém. Vztahuje se na pedagogické pracovníky škol a školských zařízení, které jsou zapsány do rejstříku škol a školských zařízení a na pedagogické pracovníky v zařízeních sociálních služeb.
- Vyhlášky ke školskému zákonu
- Ostatní vyhlášky
- Vyhlášky k zákonu o pedagogických pracovnících
- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů upravuje tvorbu, postavení, obsah a funkce rozpočtů územních samosprávných celků, jimiž jsou obce a kraje a stanoví pravidla hospodaření s finančními prostředky územních samosprávných celků. Upravuje také zřizování nebo zakládání právnických osob územních samosprávných celků. Ustanoveními tohoto zákona se řídí také hospodaření dobrovolných svazků obcí, pokud tento zákon nestanoví jinak, a zřizování příspěvkových organizací v oblasti školství svazkem obcí.
- Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), vymezuje uspořádání a rozsah finanční kontroly vykonávané mezi orgány veřejné správy, mezi orgány veřejné správy a žadateli nebo příjemci veřejné finanční podpory a uvnitř orgánů veřejné správy. Stanoví předmět, hlavní cíle a zásady finanční kontroly

vykonávané podle tohoto zákona a podle zvláštních právních předpisů, pokud tak tyto předpisy stanoví.

- Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, v platném znění, upravuje výkon státní kontroly v České republice.
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, stanoví v souladu s právem Evropské unie rozsah a způsob vedení účetnictví, požadavky na jeho průkaznost a podmínky předávání účetních záznamů pro potřeby státu
- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů upravuje rozpočtové určení daně z přidané hodnoty, daní spotřebních, daní z příjmů, daně z nemovitostí a daně silniční.

3.1.2. Popis základního a předškolního vzdělávání správního obvodu (situační analýzy, finanční analýza), očekávaný vývoj

A. Obecné informace

V 12 obcích SO ORP Třinec je celkem 34 škol a školských zařízení. Mezi jiná zařízení je zahrnuta jedna speciální škola a dvě střediska volného času. Rovněž jsou zde zařazeny dvě základní umělecké školy sídlem v Třinci poskytující služby na odloučených pracovištích v jiné obci, z toho dvě v Bystřici a jedno ve Vendryni. Proto jsou zařízení započítána zvlášť a došlo tak „navýšení“ počtu zařízení na 38.

Pouze v obci Vělopolí, spadající do kategorie 200 až 499 obyvatel, se nenachází žádná mateřská ani základní škola. Mateřská škola v obci Řeka představuje odloučené pracoviště organizace ZŠ a MŠ Smilovice, okr. F-M, p.o, tudíž hodnota je u položky "Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+ SŠ, atd.)" zaznamenána u obce Řeka i Smilovice.

Nejvíce subjektů působí v kategorii 20 000 až 49 999 obyvatel, zastoupené městem Třinec, kde funguje soustavně 18 zařízení. Neměnné hodnoty se vyskytují dále v intervalech 2 000 až 4 999 obyvatel, zahrnující šest vzdělávacích zařízení ve Vendryni, a ve skupině 5 000 až 9 999 obyvatel se čtyřmi subjekty v Bystřici. U těchto tří obcí nedošlo napříč časovou řadou k žádným změnám. Množství zařízení v ostatních kategoriích se během sledovaného období měnilo v důsledku kolísání počtu obyvatel v jednotlivých obcích, zejména v obci Střítež, což je patrné v následujících tabulkách definujících předškolní výchovu a základní vzdělávání dle velikostních kategorií obcí.

Tab. 21a: Definice SO ORP Třinec z pohledu předškolního a základního vzdělávání ve školním roce 2005/2006

Skupina obcí s počtem obyvatel pro SO ORP TŘINEC	do 199	200 až 499	500 až 999	1 000 až 1 999	2 000 až 4 999	5 000 až 9 999	10 000 až 19 999	20 000 až 49 999	50 000 až 99 999	nad 100 000	celkem
Počet obcí	0	3	2	4	1	1	0	1	0	0	12
Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	0	0	0	0	2	0	0	3	0	0	5
Počet ZŠ – jen 1. stupeň	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Počet MŠ	0	0	0	0	3	0	0	3	0	0	6
Gymnázia	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	0	2	2	5	0	2	0	7	0	0	18
Počet jiných zařízení	0	0	0	0	1	3	0	4	0	0	8

Zdroj: ČSÚ, výkazy MŠMT, vlastní zpracování

Ke konci roku 2006 se ve Sřítěži zvýšil počet obyvatel, tudíž se přesunula do kategorie 1 000 až 1 999 obyvatel.

Tab. 21b: Definice SO ORP Třinec z pohledu předškolního a základního vzdělávání ve školním roce 2006/2007

Skupina obcí s počtem obyvatel pro SO ORP TŘINEC	do 199	200 až 499	500 až 999	1 000 až 1 999	2 000 až 4 999	5 000 až 9 999	10 000 až 19 999	20 000 až 49 999	50 000 až 99 999	nad 100 000	celkem
Počet obcí	0	3	1	5	1	1	0	1	0	0	12
Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	0	0	0	0	2	0	0	3	0	0	5
Počet ZŠ – jen 1. stupeň	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Počet MŠ	0	0	0	0	3	0	0	3	0	0	6
Gymnázia	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	0	2	1	6	0	2	0	7	0	0	18
Počet jiných zařízení	0	0	0	0	1	3	0	4	0	0	8

Zdroj: ČSÚ, výkazy MŠMT, vlastní zpracování

Ve školním roce 2007/2008 nedošlo ke změnám z důvodu kolísání počtu obyvatel, ale nejprve v souvislosti se vznikem mateřské školy při Církevní základní škole Třinec. Počet institucí se nenavýšil. Do roku 2007 byla církevní škola vedena jako pouze základní s 1. a 2. stupněm. Od tohoto roku je již evidována jako sloučená organizace.

Ve stejném školním roce chybí údaje za speciální mateřskou školu při SŠ, ZŠ a MŠ, Třinec, Jablunkovská 241, která na 2 roky přerušila činnost. Tento fakt však neovlivnil kategorie, v které je škola uvedena.

Tab. 21c: Definice SO ORP Třinec z pohledu předškolního a základního vzdělávání ve školním roce 2007/2008

Skupina obcí s počtem obyvatel pro SO ORP TŘINEC	do 199	200 až 499	500 až 999	1 000 až 1 999	2 000 až 4 999	5 000 až 9 999	10 000 až 19 999	20 000 až 49 999	50 000 až 99 999	nad 100 000	celkem
Počet obcí	0	3	1	5	1	1	0	1	0	0	12
Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	0	0	0	0	2	0	0	2	0	0	4
Počet ZŠ – jen 1. stupeň	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Počet MŠ	0	0	0	0	3	0	0	3	0	0	6
Gymnázia	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	0	2	1	6	0	2	0	8	0	0	19
Počet jiných zařízení	0	0	0	0	1	3	0	4	0	0	8

Zdroj: ČSÚ, výkazy MŠMT, vlastní zpracování

Ve školním roce 2008/2009 byla stále pozastavena činnost speciální mateřské školy při SŠ, ZŠ a MŠ, Třinec, Jablunkovská 241. Žádná obec nevykázala ke konci roku 2008 nárůst či pokles počtu obyvatel v takové míře, aby došlo k přesunu do jiné skupiny obcí dle počtu obyvatel.

Tab. 21d: Definice SO ORP Třinec z pohledu předškolního a základního vzdělávání ve školním roce 2008/2009

Skupina obcí s počtem obyvatel pro SO ORP TŘINEC	do 199	200 až 499	500 až 999	1 000 až 1 999	2 000 až 4 999	5 000 až 9 999	10 000 až 19 999	20 000 až 49 999	50 000 až 99 999	nad 100 000	celkem
Počet obcí	0	3	1	5	1	1	0	1	0	0	12
Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	0	0	0	0	2	0	0	2	0	0	4
Počet ZŠ – jen 1. stupeň	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Počet MŠ	0	0	0	0	3	0	0	3	0	0	6
Gymnázia	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	0	2	1	6	0	2	0	8	0	0	19
Počet jiných zařízení	0	0	0	0	1	3	0	4	0	0	8

Zdroj: ČSÚ, výkazy MŠMT, vlastní zpracování

Ve školním roce 2009/2010 byl obnoven provoz speciální mateřské školy při SŠ, ZŠ a MŠ, Třinec, Jablunkovská 241. Hodnoty v příslušných kategoriích zůstaly nezměněny.

Tab. 21e: Definice SO ORP Třinec z pohledu předškolního a základního vzdělávání ve školním roce 2009/2010

Skupina obcí s počtem obyvatel pro SO ORP TŘINEC	do 199	200 až 499	500 až 999	1 000 až 1 999	2 000 až 4 999	5 000 až 9 999	10 000 až 19 999	20 000 až 49 999	50 000 až 99 999	nad 100 000	celkem
Počet obcí	0	3	1	5	1	1	0	1	0	0	12
Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	0	0	0	0	2	0	0	2	0	0	4
Počet ZŠ – jen 1. stupeň	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Počet MŠ	0	0	0	0	3	0	0	3	0	0	6
Gymnázia	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	0	2	1	6	0	2	0	8	0	0	19
Počet jiných zařízení	0	0	0	0	1	3	0	4	0	0	8

Zdroj: ČSÚ, výkazy MŠMT, vlastní zpracování

Ve školním roce 2010/2011 nenastaly v SO ORP Třinec žádné přesuny z důvodu změny počtu obyvatel nebo fungování jednotlivých škol a školských zařízení.

Tab. 21f: Definice SO ORP Třinec z pohledu předškolního a základního vzdělávání ve školním roce 2010/2011

Skupina obcí s počtem obyvatel pro SO ORP TŘINEC	do 199	200 až 499	500 až 999	1 000 až 1 999	2 000 až 4 999	5 000 až 9 999	10 000 až 19 999	20 000 až 49 999	50 000 až 99 999	nad 100 000	celkem
Počet obcí	0	3	1	5	1	1	0	1	0	0	12
Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	0	0	0	0	2	0	0	2	0	0	4
Počet ZŠ – jen 1. stupeň	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Počet MŠ	0	0	0	0	3	0	0	3	0	0	6
Gymnázia	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	0	2	1	6	0	2	0	8	0	0	19
Počet jiných zařízení	0	0	0	0	1	3	0	4	0	0	8

Zdroj: ČSÚ, výkazy MŠMT, vlastní zpracování

V roce 2011 došlo ke dvěma přesunům. Ve Stříteži poklesl počet obyvatel a současně v Řece se navýšil, tudíž obě obce se zařadily do kategorie 500 až 999 obyvatel. V posledním sledovaném období 2012/2013 opět počet obyvatel ve Stříteži vzrostl a překročil hranici jednoho tisíce.

Tab. 21g: Definice SO ORP Třinec z pohledu předškolního a základního vzdělávání ve školním roce 2011/2012

Skupina obcí s počtem obyvatel pro SO ORP TŘINEC	do 199	200 až 499	500 až 999	1 000 až 1 999	2 000 až 4 999	5 000 až 9 999	10 000 až 19 999	20 000 až 49 999	50 000 až 99 999	nad 100 000	celkem
Počet obcí	0	2	3	4	1	1	0	1	0	0	12
Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	0	0	0	0	2	0	0	2	0	0	4
Počet ZŠ – jen 1. stupeň	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Počet MŠ	0	0	0	0	3	0	0	3	0	0	6
Gymnázia	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	0	1	3	5	0	2	0	8	0	0	19
Počet jiných zařízení	0	0	0	0	1	3	0	4	0	0	8

Zdroj: ČSÚ, výkazy MŠMT, vlastní zpracování

V posledním sledovaném období 2012/2013 opět ve Stříteži vzrostl počet obyvatel a populace tak přesáhla hranici 1 000 obyvatel, proto došlo k přesunu jedné sloučené organizace do jiné kategorie. Ve školním roce 2013/2014, který již není předmětem této analýzy, byl na ZŠ a MŠ Třinec, Kaštanová 412, p.o. zrušen druhý stupeň. V současnosti se jedná již o školu neúplnou jen s prvním stupněm. Tato skutečnost ovšem neměla vliv na hodnoty v příslušné kategorii, neboť se stále jedná o sloučenou organizaci.

Tab. 21h: Definice SO ORP Třinec z pohledu předškolního a základního vzdělávání ve školním roce 2012/2013

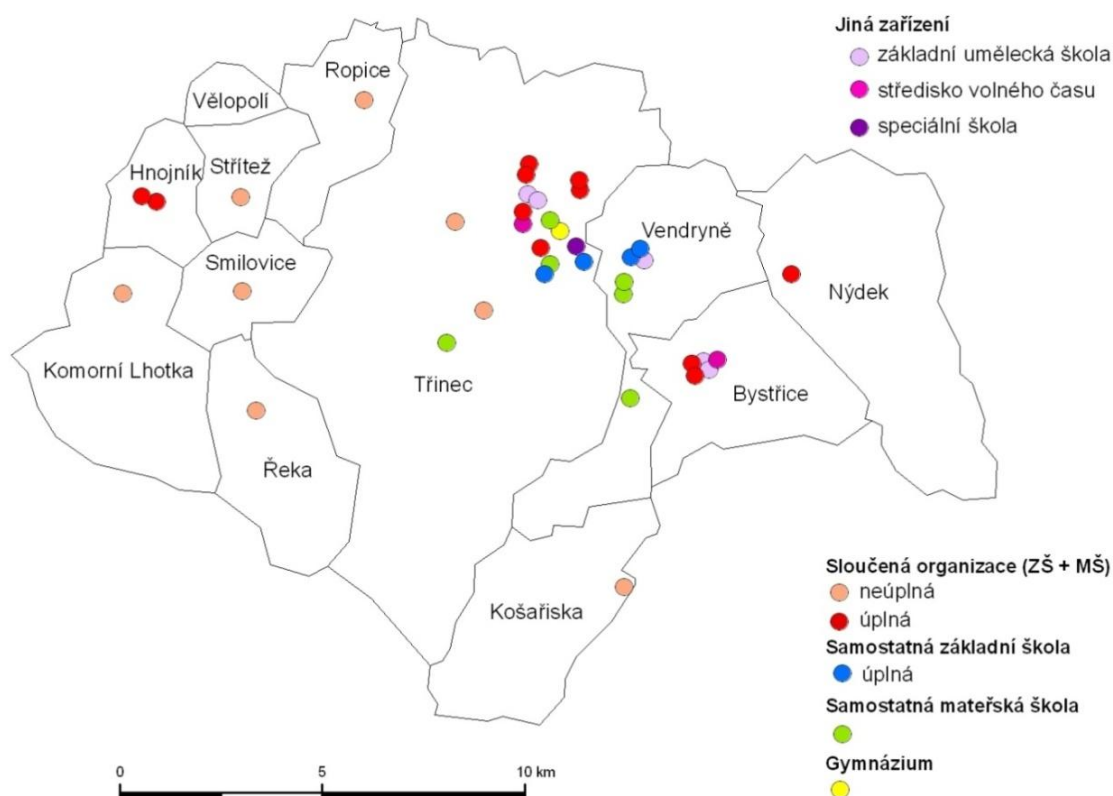
Skupina obcí s počtem obyvatel pro správní obvod TŘINEC	do 199	200 až 499	500 až 999	1 000 až 1 999	2 000 až 4 999	5 000 až 9 999	10 000 až 19 999	20 000 až 49 999	50 000 až 99 999	nad 100 000	celkem
Počet obcí	0	2	2	5	1	1	0	1	0	0	12
Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	0	0	0	0	2	0	0	2	0	0	4
Počet ZŠ – jen 1. stupeň	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Počet MŠ	0	0	0	0	3	0	0	3	0	0	6
Gymnázia	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	0	1	2	6	0	2	0	8	0	0	19
Počet jiných zařízení	0	0	0	0	1	3	0	4	0	0	8

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Obecně převažují sloučené organizace. Pouze dvě základní školy v Třinci a tři mateřské školy jsou samostatné. Výjimkou je obec Vendryně, která nemá žádnou sloučenou organizaci, a fungují zde tři samostatné mateřské školy a dvě základní školy.

Lokalizace škol a školských zařízení v SO ORP Třinec je znázorněna na následujícím obrázku.

Obr. 6: Lokalizace škol a školských zařízení v SO ORP Třinec ve školním roce 2012/2013

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 22: Počty škol a školských zařízení v jednotlivých obcích SO ORP Třinec

Název obce	Celkem ředitelství	z toho						
		MŠ	ZŠ	ZUŠ	SVČ	ZŠ speciální/se speciálními třídami	MŠ speciální/se speciálními třídami	gymnázia
Celkem škol	34	20	21	2	2	2	6	1
Bystřice	3	1	2	2	1	0	1	0
Hnojník	2	1	2	0	0	0	1	0
Komorní Lhotka	1	1	1	0	0	0	0	0
Košařiska	1	1	1	0	0	0	0	0
Nýdek	1	1	1	0	0	0	0	0
Ropice	1	1	1	0	0	0	0	0
Řeka	0	1	0	0	0	0	0	0
Smilovice	1	1	1	0	0	0	0	0
Střítež	1	1	1	0	0	0	0	0
Třinec	18	8	9	2	1	2	4	1
Vendryně	5	3	2	1	0	0	0	0
Vělopolí	0	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MěÚ Třinec, vlastní zpracování

V území správního obvodu ORP Třinec je celkem 26 mateřských a 23 základních škol, dvě základní umělecké školy, dvě střediska volného času, jedna škola speciální a jedno gymnázium. Gymnázium, Třinec, p. o. nabízí šestiletý a čtyřletý studijní program. S kapacitou 790 žáků patří mezi největší gymnázia Moravskoslezského kraje.²⁸

Mateřská škola v obci Řeka je odloučeným pracovištěm ZŠ a MŠ Smilovice, okr. F-M p.o., tudíž ředitelství je započítáno pouze u Smilovic. Stejná situace nastává u Základní umělecké školy, Třinec, Třanovského 596, p.o. s elokovaným pracovištěm v obci Bystřice²⁹ a u Základní umělecké školy TUTTI MUSIC, spol. s r.o., která má své pobočky v Bystřici a Vendryni. U obou ZUŠ je sídlo v Třinci.³⁰

Do položky, kde jsou uváděny školy speciální nebo školy se speciálními třídami, jsou zahrnuty převážně mateřské a základní školy se speciálními třídami. Pouze v Třinci funguje úplná speciální škola zajišťující předškolní výchovu a základní vzdělávání.

Tab. 23: Počet soukromých škol a školských zařízení v jednotlivých obcích SO ORP Třinec

Název obce	Celkem ředitelství	z toho				
		MŠ	ZŠ	gymnázia	ZUŠ	SVČ
Celkem	1	0	0	0	3	0
Bystřice	0	0	0	0	1	0
Hnojník	0	0	0	0	0	0
Komorní Lhotka	0	0	0	0	0	0
Košařiska	0	0	0	0	0	0
Nýdek	0	0	0	0	0	0
Ropice	0	0	0	0	0	0
Řeka	0	0	0	0	0	0
Smilovice	0	0	0	0	0	0
Střítež	0	0	0	0	0	0
Třinec	1	0	0	0	1	0
Vendryně	0	0	0	0	1	0
Vělopolí	0	0	0	0	0	0

Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MěÚ Třinec, vlastní zpracování

Tabulka naznačuje, že se v regionu nachází tři soukromá školská zařízení. Hodnota je zkrslující, neboť zde existuje pouze Soukromá základní umělecká škola TUTTI MUSIC, spol. s r.o. Sídlo ZUŠ je v Třinci, tedy i ředitelství, přičemž škola má odloučená pracoviště v obcích Bystřice a Vendryně, tudíž jsou hodnoty uvedeny i u těchto obcí.

Od 1. dubna 2012 funguje "soukromá" mateřská škola, respektive třída, skupiny Třineckých železáren - Moravia Steel ve spolupráci s Jubilejní Masarykovou ZŠ a MŠ, Třinec, p.o. Třída je umístěna v rámci stávajícího odloučeného pracoviště Třinec – Konská. Jedná se tedy o obecní

²⁸ Gymnázium Třinec, příspěvková organizace [online]. neuvědno [cit. 2014-03-12]. Dostupné z: <http://www.gymtri.cz/>.

²⁹ Základní umělecká škola Třinec: Kontakt [online]. © 2014 [cit. 2014-04-16]. Dostupné z: <http://www.szustrinec.cz/node/6>.

³⁰ Soukromá základní umělecká škola TUTTI MUSIC, spol. s r.o.: O nás [online]. © 2011 [cit. 2014-04-16]. Dostupné z: <http://www.szustrinec.cz/node/6>.

mateřskou školu, ve které je zřízena jedna třída pouze pro děti pracovníků výše zmíněného zaměstnavatele. Údaje za MŠ jsou proto v následujících tabulkách uváděny souhrnně za obecní mateřskou školu při Jubilejní ZŠ a MŠ, Třinec, p. o. Železářny finančně podporují tuto třídu, například zakoupením stavebnice apod. Ve školním roce 2012/2013 navštěvovalo firemní třídu 31 dětí od dvou do sedmi let. Mateřská škola poskytuje výhody v podobě rozšířené provozní doby, kdy děti mohou být ve školce dle potřeby rodičů od 5:30 hod. do 18:30 hod. MŠ je dvojjazyčná, s českým a polským vyučovacím jazykem. Zájemcům nabízí výuku anglického jazyka, křesťanskou výchovu nebo sportovní aktivity. Zřizovatelem mateřské školy je obec, Třinecké železářny ji pouze finančně podporují.³¹

Tab. 24: Počet církevních škol a školských zařízení v jednotlivých obcích SO ORP Třinec

Název obce	Celkem ředitelství	z toho				
		MŠ	ZŠ	gymnázia	ZUŠ	SVČ
Celkem	1	1	1	0	0	0
Bystřice	0	0	0	0	0	0
Hnojník	0	0	0	0	0	0
Komorní Lhotka	0	0	0	0	0	0
Košariska	0	0	0	0	0	0
Nýdek	0	0	0	0	0	0
Ropice	0	0	0	0	0	0
Řeka	0	0	0	0	0	0
Smilovice	0	0	0	0	0	0
Střítež	0	0	0	0	0	0
Třinec	1	1	1	0	0	0
Vendryně	0	0	0	0	0	0
Vělopolí	0	0	0	0	0	0

Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MěÚ Třinec, vlastní zpracování

V území správního obvodu Třinec se nachází Církevní základní škola a mateřská škola Třinec, Kaštanová 412, Třinec – Dolní Lištná. Jejím zřizovatelem je Slezská církev evangelická a.v. v Českém Těšíně. Základní škola vznikla v roce 2005, mateřská škola zahájila činnost v roce 2007.³²

³¹ *Třinecké železářny-Moravia Steel: Zaměstnanci Třineckých železáren budou moci umístit své děti do nové firemní školky* [online]. © 2014 [cit. 2014-04-16]. Dostupné z: <http://www.trz.cz/web/trzocel.nsf/link/msg9BF7009C79BCD856C1257B270024658E>.

³² *Církevní základní škola a mateřská škola Třinec* [online]. © 2014 [cit. 2014-04-16]. Dostupné z: <http://www.czstrinec.cz/>.

Tab. 25a: Pracovníci ve školství SO ORP Třinec ve školním roce 2005/2006

Typ školy, zařízení	Průměrný přepočtený počet pracovníků		
	celkem	z toho	
		pedagogů	nepedagogů
Mateřské školy	182,38	135,50	46,87
Základní školy	506,30	381,84	124,46
Základní umělecké školy	0	0	0
Gymnázia	0	0	0
Mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
Základní školy pro žáky se SVP	0	0	0
Školní družiny a kluby	33,09	33,09	0
Střediska pro volný čas dětí a mládeže	0		
Zařízení školního stravování	127,09	0	127,09
Celkem rok 2005/2006	848,88	550,44	298,43

Zdroj: výkazy MŠMT, vlastní zpracování

Tab. 25b: Pracovníci ve školství SO ORP Třinec ve školním roce 2006/2007

Typ školy, zařízení	Průměrný přepočtený počet pracovníků		
	celkem	z toho	
		pedagogů	nepedagogů
Mateřské školy	178,98	132,86	46,12
Základní školy	499,80	378,79	121,00
Základní umělecké školy	0	0	0
Gymnázia	0	0	0
Mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
Základní školy pro žáky se SVP	0	0	0
Školní družiny a kluby	33,89	33,89	0
Střediska pro volný čas dětí a mládeže	0		
Zařízení školního stravování	128,2	0	128,2
celkem rok 2005/2006	840,95	545,55	295,40

Zdroj: výkazy MŠMT, vlastní zpracování

Tab. 25c: Pracovníci ve školství SO ORP Třinec ve školním roce 2007/2008

Typ školy, zařízení	Průměrný přepočtený počet pracovníků		
	celkem	z toho	
		pedagogů	nepedagogů
Mateřské školy	181,66	134,17	47,49
Základní školy	502,29	376,22	126,07
Základní umělecké školy	0	0	0
Gymnázia	0	0	0
Mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
Základní školy pro žáky se SVP	0	0	0
Školní družiny a kluby	35,40	35,40	0
Střediska pro volný čas dětí a mládeže	13,55	7,516	6,03
Zařízení školního stravování	127,83	0	127,83
celkem rok 2005/2006	860,75	553,31	307,43

Zdroj: výkazy MŠMT, vlastní zpracování

Tab. 25d: Pracovníci ve školství SO ORP Třinec ve školním roce 2008/2009

Typ školy, zařízení	Průměrný přepočtený počet pracovníků		
	celkem	z toho	
		pedagogů	nepedagogů
Mateřské školy	183,88	135,97	47,90
Základní školy	481,27	367,00	114,26
Základní umělecké školy	0	0	0
Gymnázia	0	0	0
Mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
Základní školy pro žáky se SVP	0	0	0
Školní družiny a kluby	36,40	36,40	0
Střediska pro volný čas dětí a mládeže	14,05	7,61	6,44
Zařízení školního stravování	129,00	0	129,00
celkem rok 2005/2006	844,61	546,99	297,62

Zdroj: výkazy MŠMT, vlastní zpracování

Tab. 25e: Pracovníci ve školství SO ORP Třinec ve školním roce 2009/2010

Typ školy, zařízení	Průměrný přepočtený počet pracovníků		
	celkem	z toho	
		pedagogů	nepedagogů
Mateřské školy	189,02	139,90	49,11
Základní školy	471,15	358,63	112,52
Základní umělecké školy	0	0	0
Gymnázia	0	0	0
Mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
Základní školy pro žáky se SVP	0	0	0
Školní družiny a kluby	38,82	38,82	0
Střediska pro volný čas dětí a mládeže	13,9	6,42	7,54
Zařízení školního stravování	126,6	0	126,66
celkem rok 2005/2006	839,63	543,79	295,84

Zdroj: výkazy MŠMT, vlastní zpracování

Tab. 25f: Pracovníci ve školství SO ORP Třinec ve školním roce 2010/2011

Typ školy, zařízení	Průměrný přepočtený počet pracovníků		
	celkem	z toho	
		pedagogů	nepedagogů
Mateřské školy	200,00	148,65	51,35
Základní školy	459,39	349,76	109,63
Základní umělecké školy	0	0	0
Gymnázia	0	0	0
Mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
Základní školy pro žáky se SVP	0	0	0
Školní družiny a kluby	39,73	39,73	0
Střediska pro volný čas dětí a mládeže	14,24	6,89	7,35
Zařízení školního stravování	127,96	0	127,96
celkem rok 2005/2006	841,35	545,04	296,31

Zdroj: výkazy MŠMT, vlastní zpracování

Tab. 25g: Pracovníci ve školství SO ORP Třinec ve školním roce 2011/2012

Typ školy, zařízení	Průměrný přepočtený počet pracovníků		
	celkem	z toho	
		pedagogů	nepedagogů
Mateřské školy	210,81	156,56	54,24
Základní školy	450,65	346,96	103,69
Základní umělecké školy	0	0	0
Gymnázia	0	0	0
Mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
Základní školy pro žáky se SVP	0	0	0
Školní družiny a kluby	40,82	40,82	0
Střediska pro volný čas dětí a mládeže	13,89	7,23	6,66
Zařízení školního stravování	129,33	0	129,33
celkem rok 2005/2006	845,537	551,588	293,949

Zdroj: výkazy MŠMT, vlastní zpracování

Tab. 25h: Pracovníci ve školství SO ORP Třinec ve školním roce 2012/2013

Typ školy, zařízení	Průměrný přepočtený počet pracovníků		
	celkem	z toho	
		pedagogů	nepedagogů
Mateřské školy	216,81	163,13	53,68
Základní školy	447,13	345,33	101,80
Základní umělecké školy	0	0	0
Gymnázia	0	0	0
Mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
Základní školy pro žáky se SVP	0	0	0
Školní družiny a kluby	42,15	42,15	0
Střediska pro volný čas dětí a mládeže	12,90	6,75	6,15
Zařízení školního stravování	128,21	0	128,21
celkem rok 2005/2006	847,23	557,38	289,84

Zdroj: výkazy MŠMT, vlastní zpracování

Napříč celou časovou řadou lze obecně říci, že pedagogických i nepedagogických pracovníků na základních školách je čím dál méně. Počet pedagogů klesl asi o 9 %, počet nepedagogických pracovníků klesá dvakrát rychleji. Oproti tomu v mateřských školách je zaměstnanců více než na začátku měření, dokonce skoro o 20 %. Ve školních družinách podle šetření pracují pouze pedagogičtí pracovníci. Stejně jako u pracovníků v mateřských školách, i množství pedagogů ve školních družinách a klubech konstantně roste. Pouze nepedagogové pracují v zařízeních školního stravování, počet těchto zaměstnanců má kolísavý charakter, nejedná se ovšem o razantní snížení či zvýšení. Střediska pro volný čas dětí a mládeže vykazují podobné hodnoty u pedagogů i nepedagogů. Tyto hodnoty jsou srovnatelné a mají podobný vývoj.

Ostatní typy škol a školských zařízení nebyly zahrnuty do této analýzy, jelikož zřizovatelem příslušných subjektů je buďto Moravskoslezský kraj, církev nebo soukromá osoba.

Na území SO ORP Třinec působí Gymnázium, jehož zřizovatelem je Moravskoslezský kraj, není tedy zahrnut do této analýzy. Stejná situace nastává u krajské mateřské a základní školy pro děti se speciálními potřebami a jedné základní umělecké školy. Druhá ZUŠ představuje soukromé školské zařízení, tudíž hodnoty nebyly zjišťovány.

B. Základní vzdělávání

Základní škola se nachází v každé obci vyjma obcí Řeka a Vělopolí.

Tab. 26: Počet základních škol v SO ORP Třinec ve školním roce 2012/2013

Zřizovatel	Počet základních škol		
	celkem	úplné	Neúplné
Obec	21	14	7
Kraj	1	1	0
Církev	1	1	0
Soukromá ZŠ	0	0	0
Celkem	23	16	7

Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MěÚ Třinec; webové stránky škol v SO ORP Třinec

Na Třinecku je 23 základních škol. Z celkového počtu 21 obecních škol je 14 úplných, tzn. jedná se o školy s prvním a druhým stupněm, a sedm neúplných, které mají pouze první stupeň. Neúplná škola pouze s druhým stupněm se ve správním obvodu nevyskytuje.

Množství základních škol, ani jejich struktura se v průběhu sledované časové řady nemění. Ve školním roce 2013/2014 byl na ZŠ a MŠ Třinec, Kaštanová 412, p.o. zrušen druhý stupeň. V současnosti se jedná již o školu neúplnou a počet úplných škol se snížil na 13.

Tab. 27: Počet malotřídních základních škol v jednotlivých obcích SO ORP Třinec ve školním roce 2012/2013

Název obce	Počet škol celkem	z toho					
		jednotřídní	dvoutřídní	trojtřídní	čtyřtřídní	pětitřídní	Všetřídni
Celkem škol	7	0	0	3	1	1	2
Bystřice	0	0	0	0	0	0	0
Hnojník	0	0	0	0	0	0	0
Komorní Lhotka	1	0	0	1	0	0	0
Košariska	1	0	0	0	0	1	0
Nýdek	0	0	0	0	0	0	0
Ropice	1	0	0	0	1	0	0
Řeka	0	0	0	0	0	0	0
Smilovice	1	0	0	1	0	0	0
Střítež	1	0	0	1	0	0	0
Třinec	2	0	0	0	0	0	2
Vendryně	0	0	0	0	0	0	0
Vělopolí	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MěÚ Třinec; výroční zprávy škol v SO ORP Třinec

Ve správním obvodu města Třinec provozuje činnost sedm malotřídních základních škol. ZŠ T. G. Masaryka a MŠ Komorní Lhotka, p.o. je školou trojtřídní, kde je sdružený druhý a čtvrtý ročník, první a třetí třída jsou vyučovány samostatně. ZŠ a MŠ, Szkoła Podstawowa, Przedszkole Košariska, p.o. je zřízením škola pětitřídní. Zahrnuje českou trojtřídní školu (1.+ 3. ročník, 2.+ 4. ročník, 5. ročník) a polskou dvojtřídní školu (1.+ 3. ročník, 2.+ 4.+ 5. ročník). ZŠ a MŠ v Ropici je školou čtyřtřídní. Smilovická a střítežská škola jsou malotřídní školy se třemi třídami. Ve Smilovicích je spojení ročníků každoročně určováno počtem dětí v jednotlivých ročnících tak, aby třídy měly přibližně stejnou naplněnost.

V Třinci fungují dvě vícetřídní školy, na třídě Míru 247 a v Oldřichovicích. Základní a mateřská škola Míru 247 má tři odloučená pracoviště, všechny jsou malotřídního charakteru: základní škola na Kanadě má dvě třídy, v Neborech čtyři a v Osůvkách funguje jedna třída. Druhá malotřídní škola v Třinci je ZŠ a MŠ Oldřichovice, která má rovněž více elokovaných pracovišť. V Oldřichovicích provozuje sedm tříd a na Karpentné dvě třídy. Z důvodu většího počtu poboček byly tedy tyto dvě třinecké školy zařazeny do vícetřídních.³³

Tab. 28a: Základní školy zřizované obcemi v SO ORP Třinec

Školní rok	Počet ZŠ	Samostatné ZŠ	Počet běžných tříd	Počet speciálních tříd	Počet žáků	Úvazky pedagogů	Počet žáků na 1 pedagoga	Počet žáků na třídu	Počet žáků na školu
2012/2013	21	4	226	3	4 416	328	14	20	211
2011/2012	21	4	229	3	4 429	334,7	14	20	211
2010/2011	21	4	230	1	4 445	331,4	14	20	212
2009/2010	21	4	237	1	4 534	347,1	14	20	216
2008/2009	21	4	242	5	4 720	354,5	14	20	225
2007/2008	21	4	250	5	4 889	366,1	14	20	233
2006/2007	21	4	254	7	5 138	376,4	14	20	245
2005/2006	21	4	257	8	5 380	376,1	15	21	257

Zdroj: Výkazy MŠMT, vlastní zpracování

V SO ORP Třinec funguje 21 základních škol, jejichž zřizovatelem je obec. ZŠ, Třinec, Slezská 733, p. o. a ZŠ Dany a Emila Zátokových, Třinec, p.o. a dvě základní školy ve Vendryni jsou samostatné. Ve školním roce 2005/2006 navštěvovalo základní školy v území 5 380 žáků, posléze docházelo k postupnému úbytku až na 4 416 ve školním roce 2012/2013. Z toho vyplývá, že počet žáků se během osmi let snížil o téměř 1 000 žáků, což představuje 18 %.

V této souvislosti bylo zrušeno 36 tříd. Ze současných 229 tříd jsou tři třídy speciální, přičemž všechny se nachází na ZŠ Dany a Emila Zátokových v Třinci. Značný úbytek speciálních tříd oproti školnímu roku 2008/2009 a předchozím létům je způsobem zaváděním inkluzivního vzdělávání, tzn. umístění žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do běžných tříd.

Na jednoho pedagogického pracovníka základní školy připadá 14 žáků, tudíž hodnota je srovnatelná s počtem dětí u obecních mateřských škol, která činí 13 dětí. Větší rozdíl je patrný

³³ Výroční zprávy o činnosti školy za školní rok 2012/2013 všech škol v SO ORP Třinec

u počtu dětí na třídu, který u základních škol činí 20 žáků, tedy o tři méně než u mateřských škol. Pokud bude stále docházet k snižování počtu žáků, hrozí některým školám, v kterých klesne průměrný počet žáků na třídu pod stanovenou hranici, jejich zrušení.

Tab. 28b: Základní školy zřizované krajem v SO ORP Třinec

Školní rok	Počet ZŠ	Samostatné ZŠ	Počet běžných tříd	Počet speciálních tříd	Počet žáků	Úvazky pedagogů	Počet žáků na 1 pedagoga	Počet žáků na třídu	Počet žáků na školu
2012/2013	1	0	0	14	95	18,1	7	7	95
2011/2012	1	0	0	15	106	18,8	8	8	106
2010/2011	1	0	0	16	116	20,5	9	8	116
2009/2010	1	0	0	16	124	20,1	10	8	124
2008/2009	1	0	0	16	116	20,5	9	8	116
2007/2008	1	0	0	16	119	22,7	10	8	119
2006/2007	1	0	0	17	127	30,2	11	8	127
2005/2006	1	0	0	23	182	31,3	20	8	182

Zdroj: Výkazy MŠMT, vlastní zpracování

Hodnoty uvedené v tabulce se vztahují k SŠ, ZŠ a MŠ, Třinec, Jablunkovská 241, p.o. Jedná se o speciální školu, jejímž zřizovatelem je Moravskoslezský kraj. Škola je zaměřena na výchovu a vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením, středně těžkým a těžkým mentálním postižením v kombinaci s různými dalšími vývojovými i získanými vadami a zdravotními oslabeními, a proto je oproti běžným školám výrazně nižší počet žáků na třídu i na jednoho pedagogického pracovníka.³⁴

V školním roce 2005/2006 bylo ve 23 třídách umístěno 182 žáků. Počet žáků i tříd se k roku 2012/2013 snížil o polovinu. Souvisí to s výše zmíněným rozvojem inkluzivního vzdělávání. Pokles je zaznamenán samozřejmě také u pedagogických úvazků, u počtu žáků na jednoho pedagoga a žáků na jednu třídu.

Tab. 28c: Základní školy zřizované církví v SO ORP Třinec

Školní rok	Počet ZŠ	Samostatné ZŠ	Počet běžných tříd	Počet speciálních tříd	Počet žáků	Úvazky pedagogů	Počet žáků na 1 pedagoga	Počet žáků na třídu	Počet žáků na školu
2012/2013	1	0	9	0	168	15,1	12	19	168
2011/2012	1	0	9	0	173	14,3	13	20	173
2010/2011	1	0	9	0	169	13,3	13	19	169
2009/2010	1	0	9	0	169	12,9	14	19	169
2008/2009	1	0	9	0	168	13	13	19	168
2007/2008	1	0	9	0	155	12,9	13	18	155
2006/2007	1	0	9	0	149	12,4	13	17	149
2005/2006	1	0	7	0	118	9,3	13	17	118

Zdroj: Výkazy MŠMT, vlastní zpracování

³⁴ Střední škola, Základní škola a Mateřská, Třinec, Jablunkovská 241, příspěvková organizace: Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2012/2013 [online]. © 2012 [cit. 2014-03-12]. Dostupné z: http://www.zstrinec.cz/index.php?option=com_zoo&task=item&item_id=130&Itemid=219.

Na Třinecku funguje úplná základní církevní škola s názvem Církevní základní škola Třinec, Kaštanová 412, Třinec – Dolní Lištná. Jejím zřizovatelem je Slezská církev evangelická a.v. v Českém Těšíně.³⁵ Škola byla uvedena do provozu ve školním roce 2005/2006, kdy do sedmi tříd nastoupilo 118 žáků.

Počet žáků se zvýšil o 42 %. Ve školním roce 2012/2013 navštěvovalo školu již 168 žáků umístěných do devíti tříd. Z tabulky vyplývá, že hodnoty průměrného počtu 19 žáků na třídu a 13 žáků na jeden pedagogický úvazek jsou srovnatelné s údaji škol zřizovaných obcí.

Tab. 29: Součásti základních škol v jednotlivých obcích SO ORP Třinec včetně odloučených pracovišť ve školním roce 2012/2013

Název obce	Počet základních škol celkem	v nich součástí				
		ZŠ	MŠ	ŠD (ŠK)	ŠJ	Jiné
Celkem	23	30	31	25	35	40
Bystřice	2	2	4	3	2	6
Hnojník	2	2	2	3	3	8
Komorní Lhotka	1	1	1	1	1	1
Košariska	1	3	1	2	1	0
Nýdek	1	1	1	1	1	2
Ropice	1	3	2	1	1	2
Řeka	0	0	0	0	0	0
Smilovice	1	1	2	1	1	1
Střítež	1	1	2	1	1	2
Třinec	11	14	16	15	21	16
Vendryně	2	2	0	2	3	2
Vělopolí	0	0	0	0	0	0

Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MěÚ Třinec, webové stránky zřizovatelů a škol v SO ORP Třinec

Tabulka byla vyhotovena z podkladů poskytnutých Odborem školství, kultury a tělových, MěÚ Třinec a z informací zveřejněných na webových stránkách jednotlivých zřizovatelů a příslušných škol. V hodnotách jsou započítána všechna odloučená pracoviště. Obec Řeka a Vělopolí nemá vlastní základní školu, proto nejsou v tomto šetření zobrazeny žádné hodnoty. Ostatních deset obcí provozuje školu, v 90 % se jedná o sloučené organizace spolu s mateřskou školou. Výjimkou je obec Vendryně, která spravuje dvě samostatné základní školy. Všech deset obcí v rámci základní školy provozuje školní družinu, v Třinci a Hnojníku funguje dokonce i školní klub, a zařízení školní jídelny. Ukazatel školní jídelna – výdejna nebyl předmětem analýzy. Pod pojmem "jiné" jsou zahrnuty hřiště, sály, tělocvičny a podobně. 70 % obcí spravuje jak tělocvičnu, tak hřiště. Ve Smilovicích a Komorní Lhotce využívají prostory tělocvičny, obec Košariska nemá vlastní zařízení pro tělovýchovu.

³⁵ Církevní základní škola a mateřská škola Třinec [online]. © 20112014 [cit. 2014-04-16]. Dostupné z: <http://www.czstrinec.cz/>.

Tab. 30: Počty tříd a žáků v základních školách zřizovaných obcemi v SO ORP Třinec ve školním roce 2012/2013

Název obce	Počet škol	Počet tříd	Počet žáků	Průměrný počet žáků na školu	Průměrný počet žáků na třídu
Celkem	21	229	4 416	210	20
Bystřice	2	30	611	306	21
Hnojník	2	23	433	217	19
Komorní Lhotka	1	3	58	58	20
Košařiska	1	5	52	52	10,4
Nýdek	1	9	139	139	16
Ropice	1	4	65	65	17
Řeka	0	0	0	0	0
Smilovice	1	3	43	43	15
Střítež	1	3	48	48	16
Třinec	9	128	2 583	287	21
Vendryně	2	21	384	192	19
Vělopolí	0	0	0	0	0

Zdroj: Výkazy MŠMT, vlastní zpracování

V 50 % obcí, kde je zřízena základní škola, nepřekračuje průměrný počet žáků na školu 65, pouze v jedné obci překročil hranici 300 žáků. Jedná se o základní školy v Bystřici, které navštěvuje průměrně 306 žáků. Nachází se zde dvě úplné školy (s českým i s polským jazykem vyučovacím), přičemž bystřické školy patří mezi tzv. spádové základní školy. Na druhý stupeň zde dojíždí především žáci z obcí Košařiska a Hrádek. Školy disponují i nejvyšším průměrným počtem žáků na třídu, který činí 21.

Nejnižší počet žáků plní povinnou školní docházku v obci Smilovice. 43 žáků je rozděleno do tří tříd. Průměrný počet žáků na třídu je v tomto případě 15, nejnižší průměr na třídu však vykazuje obec Košařiska s 11 žáky.

Tab. 31: Počet úplných a neúplných základních škol v SO ORP Třinec ve školním roce 2012/2013

Název obce	Počet škol	Počet úplných škol	Počet neúplných škol
Celkem	23	16	7
Bystřice	2	2	0
Hnojník	2	2	0
Komorní Lhotka	1	0	1
Košařiska	1	0	1
Nýdek	1	1	0
Ropice	1	0	1
Řeka	0	0	0
Smilovice	1	0	1
Střítež	1	0	1
Třinec	11	9	2
Vendryně	2	2	0
Vělopolí	0	0	0

Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MěÚ Třinec

V SO ORP Třinec je celkem 16 úplných a 7 neúplných škol. Školy pouze s prvním stupněm se vyskytují v šesti obcích, včetně dvou malotřídních škol v okrajových městských částech Třince, tudíž ve více než polovině obcí se základní školou. Obce s devítiletou základní školou pak představují spádové základní školy pro sousední obce s neúplnou školou.

Ve školním roce 2013/2014 byl na ZŠ a MŠ, Třinec, Kaštanová 412, p. o. zrušen druhý stupeň, tudíž v aktuálním školním roce je v území 15 úplných a 8 neúplných škol.

Tab. 32: Údaje o pracovnících základních škol zřizovaných obcemi v SO ORP Třinec ve školním roce 2012/2013

Celkem učitelé		Fyzické osoby		Přepočtení na plně zaměstnané	
		celkem	z toho ženy	celkem	z toho ženy
		537		328	279,8
v tom vyučující	na 1. stupni	-		165	161,5
	na 2. stupni	-		163	118,3

Zdroj: výkazy MŠMT

Pozn.: - údaje nejsou dostupné

Na základních školách zřizovaných obcemi v SO ORP Třinec je celkem 537 učitelů. Počet pracovníků přepočtených na plně zaměstnané je rovnoměrně rozdělen mezi oba stupně. Na prvním stupni z 98 % převažují ženy. Na druhém stupni vzrůstá zastoupení pracovníků mužského pohlaví, podílí se téměř 30 % na celkovém počtu pedagogických úvazků.

Tab. 33: Ostatní pedagogičtí pracovníci základních škol v SO ORP Třinec ve školním roce 2012/2013

Ostatní pedagogičtí pracovníci		Fyzické osoby		Přepočtení na plně zaměstnané	
		celkem	z toho ženy	celkem	z toho ženy
Asistenti pedagoga	pro žáky se zdravotním postižením	32	31	21	20,3
	pro žáky se sociálním znevýhodněním	0	0	0	0
Psychologové		2	2	0,8	0,8
Speciální pedagogové		3	3	0,4	0,4
Výchovní poradci		19	16	x	x

Zdroj: výkazy MŠMT

Pozn.: x – údaj se nesleduje

Z celkového počtu 56 ostatních pedagogických pracovníků v SO ORP Třinec je na těchto pozicích zaměstnáno 52 žen, tedy 96 %.

32 osob pracuje jako asistenti pedagogů pro žáky se zdravotním postižením, přičemž jeden muž působí na SŠ, ZŠ a MŠ, Třinec, Jablunkovská 241, p.o. Pouze v několika případech jsou zaměstnáni na plný úvazek.

Z analýzy vyplývá, že v zájmovém území pracují dva psychologové. Jedná se však o jednu a tutéž osobu, která je vedena na dva částečné úvazky. Psycholožka působí na školách v Bystřici. Na ZŠ a MŠ Bystřice 848, okr. F-M, p.o. je zaměstnána na 0,5 úvazku a na ZŠ a MŠ Stanislava

Hadyny s polským jazykem vyučovacím Bystřice 366, okr. F-M, p.o. na 0,3 úvazku. Ostatní školy v SO ORP Třinec nemají vlastního psychologa a spolupracují s Pedagogicko-psychologickou poradnou Frýdek-Místek, p.o., respektive s odloučeným pracovištěm v Třinci.³⁶

V regionu jsou zaměstnáni tři speciální pedagogové, s celkovou výší úvazku 0,4. Jeden působí na škole zřizované obcí, jedná se o ZŠ Dany a Emila Zátopkových, Třinec, p.o., a dva na Církevní ZŠ a MŠ, Třinec, Kaštanová 412, Třinec – Dolní Lištná. Výše úvazku je prakticky zanedbatelná.

Z uvedeného počtu 19 výchovných poradců vyplývá, že ne všechny školy mají výchovného poradce, konkrétně se jedná o pět subjektů. Tato skutečnost je dána tím, že neúplné školy s pouze prvním stupněm nemají povinnost zaměstnávat výchovného poradce. Na Jubilejní Masarykově ZŠ a MŠ, Třinec, p. o. působí dokonce dva poradci. Položka "Výchovní poradci" přepočtení na plně zaměstnané se nesleduje, protože poradce na škole působí zároveň také jako učitel. Snižuje se mu pouze rozsah týdenní přímé pedagogické činnosti v závislosti na počtu žáků, o jednu hodinu týdně do 150 žáků až o pět hodin nad 800 žáků. U speciální školy o hodinu týdně do sedmi tříd na školu, pokud škola zřizuje 12 a více tříd, poklesne přímá pedagogická činnost o tři hodiny.³⁷

Tab. 34: Počet škol a žáků na jednoho přepočteného pracovníka v SO ORP Třinec

Školní rok	Počet škol	Počet žáků	Počet učitelů (přepočtený stav)	Počet žáků na jednoho přepočteného pracovníka
2012/2013	23	4 679	361,2	13
2011/2012	23	4 708	367,8	13
2010/2011	23	4 730	365,2	13
2009/2010	23	4 827	380,1	13
2008/2009	23	5 004	388	13
2007/2008	23	5 163	401,7	13
2006/2007	23	5 414	419	13
2005/2006	23	5 680	416,7	14

Zdroj: Výkazy MŠMT, vlastní zpracování

Počet škol je po celé sledované období stejný. Počet žáků se trvale snižuje. Od začátku časového intervalu navštěvuje školu o tisíc žáků méně, to je o 20 %. S tímto vývojem se nutně pojí i propouštění a přehodnocování nejen pedagogických úvazků. Tyto změny však nebyly tak výrazné, aby ovlivnily počet žáků na jednoho přepočteného pracovníka. Na jednoho přepočteného pracovníka tak připadá 13 žáků, pouze ve školním roce 2005/2006, kdy byl nejvyšší počet žáků ve třídě, připadalo na jednoho pedagoga 14 žáků školou povinných.

³⁶ Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2012/2013 všech škol v SO ORP Třinec

³⁷ RVP Metodický portál: Inspirace a zkušenosti učitelů [online]. neuváděno [cit. 2014-04-16]. Dostupné z: http://wiki.rvp.cz/Knihovna/1.Pedagogick%C3%BD_lexikon/V/V%C3%BDchovn%C3%BD_poradce

Tab. 35: Počet absolventů základních škol v SO ORP Třinec

Žáci, kteří ukončili školní docházku		2005/2006		2006/2007		2007/2008		2008/2009		2009/2010		2010/2011		2011/2012		2012/2013	
		běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy
v	1. – 5. roč.	8	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	6. roč.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	7. roč.	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0
	8. roč.	2	1	7	1	4	0	6	19	13	0	7	0	9	0	11	0
	9. roč.	604	23	662	32	675	29	587	13	583	11	527	12	479	12	531	14
	10. roč.	0	3	0	2	0	2	0	4	0	1	0	0	1	6	0	5
Žáci, kteří přešli do SŠ																	
Z	5. roč.	1	0	5	0	5	0	8	0	6	0	4	0	2	0	8	0
	7. roč.	63	0	83	0	80	0	73	0	58	0	55	0	53	0	48	0
Žáci 1. roč. s dodatečným odkladem PŠD		13	0	4	0	5	0	0	0	6	0	4	0	2	0	0	0

Zdroj: výkazy MŠMT

Počet žáků 1. ročníku s dodatečným odkladem povinné školní docházky, ke kterému se přistupuje v případě, že se u žáka nejpozději do konce prvního pololetí prvního ročníku plnění povinné školní docházky projeví nedostatečná tělesná nebo duševní vyspělost, je vzhledem k celkovému počtu žáků zanedbatelný. Vyjma školního roku 2005/2006 a 2009/2010 nebyla překročena hranice pěti žáků.

Struktura žáků, kteří přešli z 5. a 7. ročníku základní školy na střední školu, respektive na nižší stupeň víceletého gymnázia, je rozdílná. Populační úbytek má vliv na klesající trend v počtu žáků nastupujících na šestiletý studijní program, který se od školního roku 2009/2010 ustálil pod hranicí 60 dětí.

Počet žáků, kteří odešli na osmileté gymnázium z 5. ročníku, je v porovnání s množstvím žáků navštěvujících šestileté gymnázium zanedbatelný, přestoupilo maximálně 8 žáků v rámci jednoho školního roku. Šestileté gymnázium funguje v Třinci. Nejbližší osmileté gymnázium se nachází mimo správní obvod Třinec, konkrétně v Českém Těšíně.

Počet absolventů devátých ročníků základních škol postupně klesá, což je dáno celkovým úbytkem žáků. Lze předpokládat, že v následujících letech dojde ke změně z důvodu nastupujících silnějších ročníků do 1. tříd. Žáci základní školy, kteří ukončili docházku v 10. ročníku, jsou absolventi základní školy speciální s názvem SŠ, ZŠ a MŠ, Třinec, Jablunkovská 241, p.o. Žáci, kteří ukončili docházku v sedmém či osmém ročníku, nezvládali učivo daného ročníku. Dle zákona žák může opakovat ročník dvakrát, jednou na prvním a jednou na druhém stupni.

Zároveň žák může plnit povinnou školní docházku nejvýše do konce školního roku, v němž dosáhne sedmnáctého roku věku.³⁸

Tab. 36: Přehled škol pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v SO ORP Třinec ve školním roce 2012/2013

Název zařízení	Celkem ředitelství	z toho zřízené			
		krajem	obcí	církví	Soukromé
	1	1	0	0	0
z toho mateřská škola pro děti se zdravotním postižením	0	0	0	0	0
mateřská škola při zdravotnickém zařízení	0	1	0	0	0
základní škola pro žáky se zdravotním postižením	0	0	0	0	0
základní škola při zdravotnickém zařízení	0	0	0	0	0
základní škola praktická	0	1	0	0	0
základní škola speciální	0	1	0	0	0
přípravný stupeň základní školy speciální	0	1	0	0	0

Zdroj: webové stránky zřizovatelů, výroční zprávy škol v SO ORP Třinec

Všechny uvedené typy škol pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou součástí SŠ, ZŠ a MŠ speciální, Třinec, Jablunkovská 241, p.o.

Tab. 37a: Průměrný počet žáků ve třídě základních škol dle zřizovatelů v obcích SO ORP Třinec ve školním roce 2005/2006

Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných	Hodnota	% z celkového počtu
Obcemi	20,30	67,0
Jinými subjekty	10	33,0
Průměrný počet žáků celkem	30,3	X

Zdroj: výkazy MŠMT, vlastní zpracování

Tab. 37b: Průměrný počet žáků ve třídě základních škol dle zřizovatelů v obcích SO ORP Třinec ve školním roce 2006/2007

Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných	Hodnota	% z celkového počtu
Obcemi	19,7	65,0
Jinými subjekty	10,6	35,0
Průměrný počet žáků celkem	30,3	X

Zdroj: výkazy MŠMT, vlastní zpracování

Tab. 37c: Průměrný počet žáků ve třídě základních škol dle zřizovatelů v obcích SO ORP Třinec ve školním roce 2007/2008

Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných	Hodnota	% z celkového počtu
Obcemi	19,2	63,6
Jinými subjekty	11	36,4
Průměrný počet žáků celkem	30,2	X

Zdroj: výkazy MŠMT, vlastní zpracování

³⁸ Zákon č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), § 36

Tab. 37d: Průměrný počet žáků ve třídě základních škol dle zřizovatelů v obcích SO ORP Třinec ve školním roce 2008/2009

Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných	Hodnota	% z celkového počtu
Obcemi	19,1	62,6
Jinými subjekty	11,36	37,4
Průměrný počet žáků celkem	30,5	X

Zdroj: výkazy MŠMT, vlastní zpracování

Tab. 37e: Průměrný počet žáků ve třídě základních škol dle zřizovatelů v obcích SO ORP Třinec ve školním roce 2009/2010

Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných	Hodnota	% z celkového počtu
Obcemi	19,1	60,1
Jinými subjekty	11,72	39,9
Průměrný počet žáků celkem	31,3	X

Zdroj: výkazy MŠMT, vlastní zpracování

Tab. 37f: Průměrný počet žáků ve třídě základních škol dle zřizovatelů v obcích SO ORP Třinec ve školním roce 2010/2011

Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných	Hodnota	% z celkového počtu
Obcemi	19,2	62,7
Jinými subjekty	11,4	37,3
Průměrný počet žáků celkem	30,6	X

Zdroj: výkazy MŠMT, vlastní zpracování

Tab. 37g: Průměrný počet žáků ve třídě základních škol dle zřizovatelů v obcích SO ORP Třinec ve školním roce 2011/2012

Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných	Hodnota	% z celkového počtu
Obcemi	19,1	62,2
Jinými subjekty	11,6	37,8
Průměrný počet žáků celkem	30,7	X

Zdroj: výkazy MŠMT, vlastní zpracování

Tab. 37h: Průměrný počet žáků ve třídě základních škol dle zřizovatelů v obcích SO ORP Třinec ve školním roce 2012/2013

Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných	Hodnota	% z celkového počtu
Obcemi	19,3	62,9
Jinými subjekty	11,4	37,1
Průměrný počet žáků celkem	30,7	X

Zdroj: výkazy MŠMT, vlastní zpracování

Během sledovaného období je průměrný počet žáků ve školní třídě 20. Co se týče obecních škol, zde se průměr počtu žáků v zásadě neměnil a po celou dobu zůstával na hodnotě 20 žáků. Výjimkou z této definice je rok 2005/2006. V tento školní rok je celkový průměrný počet žáků 20 a v obecních základních školách 21. Ve správním obvodu města Třinec fungují dvě školy jiného zřizovatele (kraj, církev). Průměrný počet žáků v těchto školách se mírně zvyšuje z 10 až na 12.

Za celou časovou osu v zásadě platí, že procentuální poměr žáků na třídu je 60:40 ve prospěch obecních škol. Dle školského zákona je splněna podmínka minimálního počtu žáků na třídu. Současně nízký průměrný počet žáků ve třídě umožňuje individuální přístup a zvýšení kvality výuky.

Tab. 38: Národnostní složení obyvatel v obcích SO ORP Třinec dle výsledků SLDB 2011

Obec	Národnost				Počet obyvatel celkem	% polské národnosti
	Česká	polská	slovenská	ostatní		
Bystřice	2 988	1 254	58	897	5 197	24,1
Hnojník	996	161	29	293	1 479	10,9
Komorní Lhotka	836	186	22	206	1 250	14,9
Košariska	183	96	3	72	354	27,1
Nýdek	1 187	378	17	406	1 988	19,0
Ropice	832	359	26	269	1 486	24,2
Řeka	326	69	12	88	495	13,9
Smilovice	427	155	6	126	714	21,7
Střítež	612	128	12	229	981	13,0
Třinec	22 771	4 868	931	7 693	36 263	13,4
Vendryně	2 276	1 078	50	733	4137	26,1
Vělopolí	156	37	5	83	281	13,2
Celkem	33 590	8 769	1 171	11 095	54 625	16,1

Zdroj: SLDB 2011

Tab. 39: Počet žáků ve školách a třídách s polským jazykem vyučovacím v obcích SO ORP Třinec

Obec	Polská škola		Polská třída	
	počet škol	počet žáků	počet tříd	počet žáků
Bystřice	1	152	–	–
Hnojník	1	106	–	–
Komorní Lhotka	–	–	–	–
Košariska	–	–	1	18
Nýdek	–	–	–	–
Ropice	–	–	1	18
Řeka	–	–	–	–
Smilovice	–	–	–	–
Střítež	–	–	–	–
Třinec	1	143	2	50
Vendryně	1	93	–	–
Vělopolí	–	–	–	–

Zdroj: výkazy MŠMT

Pozn.: – polské školy a třídy se nevyskytují

Vyučovacím jazykem v převážné většině škol v území SO ORP Třinec je čeština. Obce však jsou podle § 14 zákona č. 561/2004 Sb. povinny zajistit vzdělávání příslušníků národnostní menšiny v jejím jazyce. Co se týče předškolní výchovy a základního vzdělávání, musí být splněny následující podmínky:

1. obec, kraj, popřípadě ministerstvo zajišťuje pro příslušníky národnostních menšin vzdělávání v jazyce národnostní menšiny v mateřských, základních a středních školách, a to v obcích, v nichž byl zřízen výbor pro národnostní menšiny, pokud jsou splněny podmínky stanovené tímto zákonem,

2. třídu mateřské školy lze zřídit, pokud se ke vzdělávání v jazyce národnostní menšiny přihlásí nejméně 8 dětí s příslušností k národnostní menšině, třídu základní školy lze zřídit, pokud se ke vzdělávání v jazyce národnostní menšiny přihlásí nejméně 10 žáků s příslušností k národnostní menšině; mateřskou školu nebo základní školu s jazykem národnostní menšiny lze zřídit za předpokladu, že všechny třídy budou v průměru naplněny nejméně 12 dětmi nebo žáky s příslušností k národnostní menšině v jedné třídě.³⁹

Polská menšina tvoří 16 % celkové populace v regionu, proto v obcích s vyšším podílem této národnosti fungují školy s polským jazykem vyučovacím. Největší poměr obyvatel polské národnosti je v Bystřici, Vendryni a Třinci, kde jsou zřízeny polské školy. V Ropici a v obci Košařiska jsou v rámci českých škol zřízeny polské třídy. Přestože v Hnojníku je menšina zastoupena pouhými 11 %, v obci se nachází devítiletá polská škola. Hnojník představuje spádovou oblast okolních škol (Komorní Lhotka, Střítež, ...). Z tohoto pohledu se již procentuální poměr národností mění.

Tab. 40: Popis základních škol v SO ORP Třinec ve školním roce 2012/2013

Název ZŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků	Volná místa	Popis / komentář
	celkem	7 462	4 679	2 858	
ZŠ a MŠ Bystřice 848, okr. F-M, p.o.	Bystřice	600	459	141	Ve výroční zprávě je uvedena kapacita 550 žáků, proto kapacita ZŠ využita z 84 %.
ZŠ a MŠ Stanisława Hadyny s polským jazykem vyučovacím Bystřice 366, okr. F-M, p.o.	Bystřice	238	152	86	Kapacita ZŠ využita z 64 %.
Masarykova ZŠ a MŠ škola Hnojník 120, okr. F-M, p. o.	Hnojník	450	327	123	Kapacita ZŠ využita z 73 %.
ZŠ a MŠ s polským jazykem vyučovacím Jana Kubisze, Szkoła Podstawowa i Przedszkole im. Jana Kubisza Hnojník, okr. F-M, p.o.	Hnojník	106	106	0	Ve výroční zprávě je uvedena kapacita 120 žáků, proto kapacita ZŠ využita z 88 %.
ZŠ T. G. Masaryka a MŠ Komorní Lhotka, p.o.	Komorní Lhotka	70	58	12	Kapacita ZŠ využita z 83 %.
ZŠ a MŠ, Szkoła Podstawowa, Przedszkole Košařiska, p.o.	Košařiska	70	52	18	V Rejstříku škol a výroční zprávě je uvedena kapacita 75 žáků, proto kapacita ZŠ využita z 69 %.
ZŠ a MŠ Nýdek, p.o.	Nýdek	230	139	91	Kapacita ZŠ využita z 60 %.
ZŠ a MŠ Ropice, p.o.	Ropice	90	65	25	Kapacita ZŠ využita z 72 %.

³⁹ Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), § 14

ZŠ a MŠ Smilovice, okr. F-M, p.o.	Smilovice	60	43	17	Kapacita ZŠ využita z 72 %.
ZŠ a MŠ Střítež, okr. F-M, p.o.	Střítež	82	48	34	Kapacita ZŠ využita z 59 %.
ZŠ Petra Bezruče a MŠ, Třinec, p.o.	Třinec	330	204	126	Kapacita ZŠ využita z 62 %.
ZŠ Dany a Emila Zátopkových, Třinec, p.o.	Třinec	750	415	335	Kapacita ZŠ využita z 55 %.
ZŠ a MŠ, Třinec, Kaštanová 412, p.o.	Třinec	370	124	246	Kapacita ZŠ využita z 34 %.
ZŠ a MŠ, Třinec, Koperníkova 696, p.o.	Třinec	450	321	129	Kapacita ZŠ využita z 71 %.
ZŠ, Třinec, Slezská 773, po.	Třinec	850	610	240	Kapacita ZŠ využita z 72 %.
Jubilejní Masarykova ZŠ a MŠ, Třinec, p.o.	Třinec	854	429	425	Kapacita ZŠ využita z 50 %.
SŠ, ZŠ a MŠ, Jablunkovská 241, p.o.	Třinec	252	95	157	Kapacita ZŠ využita z 38 %.
ZŠ a MŠ, Třinec, Oldřichovice 275, p.o.	Třinec	220	170	75	Kapacita ZŠ využita z 77 %.
ZŠ a MŠ, Třinec, Míru 247, p.o.	Třinec	164	117	47	Kapacita ZŠ využita z 71 %.
ZŠ a MŠ Gustawa Przezcza s polským jazykem vyučovacím, Třinec, Nádražní 10, p.o.	Třinec	628	193	485	Kapacita ZŠ využita z 31 %.
Církevní ZŠ a MŠ Třinec	Třinec	180	168	12	Kapacita ZŠ využita z 93 %.
ZŠ Vendryně 236, okr. F-M	Vendryně	262	291	-29	Ve výroční zprávě je uvedena kapacita 300 žáků, proto je ZŠ využita z 97 %.
ZŠ s polským jazykem vyučovacím, Szkoła Podstawowa z Polskim Językiem Nauczania Vendryně 234, p.o.	Vendryně	156	93	63	Kapacita ZŠ využita z 60 %.

Zdroj: výkazy MŠMT, výroční zprávy škol v SO ORP Třinec

Žádná základní škola v SO ORP Třinec není zcela obsazena. Pouze dvě školy jsou kapacitně využity z více než 90 %, jedná se o ZŠ Vendryně 236, okr. F-M a Církevní ZŠ a MŠ Třinec. Ostatní základní školy jsou průměrně naplněny z 64 %. ZŠ a MŠ, Třinec, Kaštanová 412, p.o. je dle analýzy využita pouze z 34 %. Ovšem ve školním roce 2013/2014 byl na této škole zrušen druhý stupeň, z toho vyplývá, že je snížena i kapacita školy. ZŠ a MŠ Gustawa Przezcza s polským jazykem vyučovacím, Třinec, Nádražní 10, p.o. je rovněž obsazena jen z 31 %. Školám, které se v současnosti potýkají s nízkou obsazeností, hrozí s dalším předpokládaným úbytkem žáků jejich zánik.

Tab. 41: Očekávaný vývoj počtu žáků ve správním obvodu v SO ORP Třinec

Počet žáků správního obvodu	Počet	Volná místa (kapacita – počet žáků)	Počet žáků / kapacita v %
Kapacita všech ZŠ k 30. 9. 2013	7 899	----	----
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30. 9. 2018	0	----	----
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30. 9. 2023	0	----	----
Počet žáků k 30. 9. 2013	4 777	2 733	60,38
Předpoklad ke konci roku 2018	4 581	2 738	57,99
Předpoklad ke konci roku 2023	4 570	2 749	57,85

Zdroj: Studie sídelní struktury Moravskoslezského kraje, vlastní zpracování

Data byla odhadnuta na základě prostudování dokumentu Studie sídelní struktury Moravskoslezského kraje a dalších doplňkových studií. V žádném strategickém dokumentu, výroční zprávě ani na základě osobního rozhovoru nebyla zjištěna změna v rámci kapacity základní školy. Předpokládáme, že se situace s přebytkem míst ve školách bude řešit operativně až v následujících letech. Ve výhledu do roku 2023 se obsazenost školních lavic nijak výrazně neliší. Na ZŠ a MŠ Kaštanová 412, Třinec byl ve školním roce 2013/2014 zrušen druhý stupeň, kapacita ovšem zůstává stejná jako při provozování školy úplné, a to 370 míst. Školu v současné době navštěvují pouze žáci prvního stupně v počtu 65.

Obsazenost základních škol se pohybuje ve všech výhledových letech kolem 60 %. Můžeme však pozorovat, že s postupem času dochází ke snižování vytíženosti škol z důvodu klesajícího počtu žáků. Tento jev se pojí s obecným demografickým vývojem.

C. Předškolní vzdělávání

Zařízení předškolního vzdělávání se nachází v každé obci správního obvodu vyjma Vělopolí. Během sledované časové řady došlo ke změnám jak v počtu dětí a tříd, tak v počtu mateřských škol celkově. Vývoj je patrný v následujících tabulkách.

Tab. 42a: Celkový počet mateřských škol dle zřizovatele v SO ORP Třinec ve školním roce 2005/2006

Zřizovatel	Počet MŠ	Počet dětí celkem	Počet běžných tříd	Počet dětí v běžných třídách	Počet speciálních tříd	Počet dětí ve speciálních třídách
Obec	24	1 684	71	1 613	5	71
Kraj	1	10	0	0	1	10
Církev	0	0	0	0	0	0
Soukromník	0	0	0	0	0	0
Celkem	25	1 694	71	1 613	6	81

Zdroj: výkazy MŠMT

Na počátku časového horizontu se v zájmovém území nacházelo 25 mateřských škol s celkovým počtem 1964 dětí rozdělených do 77 tříd, z toho pouze šest speciálních. V jednom případě je zřizovatelem Moravskoslezský kraj, ostatní subjekty jsou obecní.

Tab. 42b: Celkový počet mateřských škol dle zřizovatele v SO ORP Třinec ve školním roce 2006/2007

Zřizovatel	Počet MŠ	Počet dětí celkem	Počet běžných tříd	Počet dětí v běžných třídách	Počet speciálních tříd	Počet dětí ve speciálních třídách
Obec	24	1 640	71	1 565	5	75
Kraj	1	10	0	0	1	10
Církev	0	0	0	0	0	0
Soukromník	0	0	0	0	0	0
Celkem	25	1 650	71	1 565	6	85

Zdroj: výkazy MŠMT

Tab. 42c: Celkový počet mateřských škol dle zřizovatele v SO ORP Třinec ve školním roce 2007/2008

Zřizovatel	Počet MŠ	Počet dětí celkem	Počet běžných tříd	Počet dětí v běžných třídách	Počet speciálních tříd	Počet dětí ve speciálních třídách
Obec	24	1 631	72	1 564	5	67
Kraj	0	0	0	0	0	0
Církev	1	15	1	15	0	0
Soukromník	0	0	0	0	0	0
Celkem	25	1 646	73	1 579	5	67

Zdroj: výkazy MŠMT

Ve školním roce 2007/2008 vznikla mateřská škola při Církevní základní škole Třinec, Kaštanová 412, Třinec – Dolní Lištná, avšak současně v daném školním roce chybí údaje za krajskou mateřskou školu, která přerušila svou činnost. Z toho vyplývá, že počet škol zůstal na stejné hodnotě, tedy 25 mateřských škol.

Tab. 42d: Celkový počet mateřských škol dle zřizovatele v SO ORP Třinec ve školním roce 2008/2009

Zřizovatel	Počet MŠ	Počet dětí celkem	Počet běžných tříd	Počet dětí v běžných třídách	Počet speciálních tříd	Počet dětí ve speciálních třídách
Obec	24	1 711	73	1 640	5	71
Kraj	0	0	0	0	0	0
Církev	1	20	1	20	0	0
Soukromník	0	0	0	0	0	0
Celkem	25	1 731	74	1 660	5	71

Zdroj: výkazy MŠMT

Ve školním roce 2008/2009 je stále uzavřena krajská mateřská škola.

Tab. 42e: Celkový počet mateřských škol dle zřizovatele v SO ORP Třinec ve školním roce 2009/2010

Zřizovatel	Počet MŠ	Počet dětí celkem	Počet běžných tříd	Počet dětí v běžných třídách	Počet speciálních tříd	Počet dětí ve speciálních třídách
Obec	24	1 845	75	1 778	5	67
Kraj	1	8	0	0	1	8
Církev	1	20	1	20	0	0
Soukromník	0	0	0	0	0	0
Celkem	26	1 873	76	1 798	6	75

Zdroj: výkazy MŠMT

Ve školním roce 2009/2010 byla obnovena činnost krajské mateřské školy speciální, došlo tedy k navýšení na 26 zařízení předškolní výchovy, z toho 24 obecních mateřských škol, jedna krajská a jedna církevní.

Tab. 42f: Celkový počet mateřských škol dle zřizovatele v SO ORP Třinec ve školním roce 2010/2011

Zřizovatel	Počet MŠ	Počet dětí celkem	Počet běžných tříd	Počet dětí v běžných třídách	Počet speciálních tříd	Počet dětí ve speciálních třídách
Obec	24	1 896	77	1 828	5	68
Kraj	1	8	0	0	1	8
Církev	1	20	1	20	0	0
Soukromník	0	0	0	0	0	0
Celkem	26	1 924	78	1 848	6	76

Zdroj: výkazy MŠMT

Tab. 42g: Celkový počet mateřských škol dle zřizovatele v SO ORP Třinec ve školním roce 2011/2012

Zřizovatel	Počet MŠ	Počet dětí celkem	Počet běžných tříd	Počet dětí v běžných třídách	Počet speciálních tříd	Počet dětí ve speciálních třídách
obec	24	1 982	82	1 913	5	69
kraj	1	9	0	0	1	9
církev	1	20	1	20	0	0
soukromník	0	0	0	0	0	0
celkem	26	2 011	83	1 933	6	78

Zdroj: výkazy MŠMT

Tab. 42h: Celkový počet mateřských škol dle zřizovatele v SO ORP Třinec ve školním roce 2012/2013

Zřizovatel	Počet MŠ	Počet dětí celkem	Počet běžných tříd	Počet dětí v běžných třídách	Počet speciálních tříd	Počet dětí ve speciálních třídách
Obec	24	2 026	84	1 960	5	66
Kraj	1	6	0	0	1	6
Církev	1	56	3	56	0	0
Soukromník	0	0	0	0	0	0
Celkem	26	2 088	87	2 016	6	72

Zdroj: výkazy MŠMT

Ve školním roce 2012/2013 bylo 2 088 dětí rozděleno do 93 tříd. Z analýzy lze vyčíst, že docházelo k pozvolnému nárůstu počtu dětí v běžných třídách obecních mateřských škol

Během sledovaného období vzrostl počet dětí o 25 % z původních 1 613 na 2 016. S tím souvisí navýšení počtu tříd ze 71 na 87. Opačný trend je zjevný u počtu dětí ve speciálních třídách, kdy se během sledovaného období stav snižuje, ne však nijak výrazně.

Krajská mateřská škola při SŠ, ZŠ a MŠ, Třinec, Jablunkovská 241 zřizuje pouze jednu speciální třídu. Počet dětí je kolísavý, napříč celou časovou řadou nepřekročil hranici deseti dětí. Církevní mateřská škola zřizuje pouze běžné třídy, přičemž je prokazatelný zvýšený zájem o umístění dětí do této mateřské školy. Od školního roku 2012/2013 byla rozšířena kapacita o 225 %, z původních 20 míst na 65, z tohoto důvodu byly nově zřízeny dvě třídy.

Tab. 43a: Mateřské školy zřizované obcemi v SO ORP Třinec

Školní rok	Počet MŠ	Samostatná MŠ	Počet běžných /speciálních tříd	Počet dětí	Úvazky pedagogů	Počet dětí na 1 pedagogický úvazek	Počet dětí na třídu	Počet dětí na školu
2012/2013	24	6	89	2 026	164	13	23	85
2011/2012	24	6	87	1 982	160	13	23	85
2010/2011	24	6	82	1 896	150	13	24	79
2009/2010	24	6	80	1 845	142,7	13	24	77
2008/2009	24	6	78	1 711	135,7	13	22	72
2007/2008	24	6	77	1 631	132	13	22	68
2006/2007	24	6	76	1 640	130,5	13	22	69
2005/2006	24	6	76	1 684	131,9	13	23	71

Zdroj: výkazy MŠMT

V zájmovém území je 24 obecních mateřských škol, z toho šest samostatných, konkrétně tři se nachází v Třinci a tři ve Vendryni.

Během osmi let bylo otevřeno 13 nových tříd a z původního počtu 76 tříd ve školním roce 2005/2006 došlo k navýšení na 89 k roku 2012/2013. Souvisí to s 20% nárůstem množství dětí, z 1 684 na 2 026.

Z celkových 89 tříd je 5 speciálních. Speciální třída je zřízena v rámci mateřské školy v Bystřici, Hnojniku a tři mateřských škol v Třinci. Jedná se o logopedické třídy.

S navýšením počtu dětí došlo také k vzniku nových pedagogických úvazků, počet dětí na jeden pedagogický úvazek se tedy nemění a činí 13 dětí. Výkyvy v počtu dětí na třídu jsou nepatrné, hodnota kolísá mezi 22 až 24 dětmi.

Tab. 43b: Mateřské školy zřizované krajem v SO ORP Třinec

Školní rok	Počet MŠ	Samostatná MŠ	Počet běžných /speciálních tříd	Počet dětí	Úvazky pedagogů	Počet dětí na 1 pedagogický úvazek	Počet dětí na třídu	Počet dětí na školu
2012/2013	1	0	1	6	3	2	6	6
2011/2012	1	0	1	9	3	3	9	9
2010/2011	1	0	1	8	3	3	8	8
2009/2010	1	0	1	8	3	3	8	8
2008/2009	1	0	0	0	1	0	0	0
2007/2008	1	0	0	0	1	0	0	0
2006/2007	1	0	1	10	2	5	10	10
2005/2006	1	0	1	10	2	5	10	10

Zdroj: výkazy MŠMT

Ve speciální mateřské škole je po celé časové období pouze jedna třída. Údaje o četnosti tříd ve školních letech 2007/2008 a 2008/2009 jsou nulové, neboť mateřská škola na dva roky přerušila činnost. Přesto je ve výkazech veden úvazek pedagogického pracovníka. Zástupci školy situaci objasnili.

Počet dětí na jeden pedagogický úvazek činí za poslední čtyři roky tři děti, ve školním roce 2012/2013 dokonce pouze dvě, což je oproti školám zřizovaných obcí a církví výrazně nižší. Ve srovnání nižší je rovněž počet dětí na jednu třídu i celkově na školu. Nepřekračuje hranici deseti dětí. Příčinou je nutnost individuálního přístupu k dětem navštěvující tuto speciální mateřskou školu.

Tab. 43c: Mateřské školy zřizované církví v SO ORP Třinec

Školní rok	Počet MŠ	Samostatná MŠ	Počet běžných /speciálních tříd	Počet dětí	Úvazky pedagogů	Počet dětí na 1 pedagogický úvazek	Počet dětí na třídu	Počet dětí na školu
2012/2013	1	0	3	56	4,5	13	19	56
2011/2012	1	0	1	20	1,5	14	20	20
2010/2011	1	0	1	20	1,5	14	20	20
2009/2010	1	0	1	20	1,5	14	20	20
2008/2009	1	0	1	20	1	20	20	20
2007/2008	1	0	1	15	1,1	13	15	15
2006/2007	0	0	0	0	0	0	0	0
2005/2006	0	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: výkazy MŠMT

Od zahájení činnosti církevní mateřské školy ve školním roce 2007/2008 je patrný nárůst počtu žáků i tříd, zejména ve školním roce 2012/2013, kdy školu navštěvovalo 56 dětí, tedy o 180 % více než v předchozím roce.

Vzhledem ke zřízení dvou nových tříd mírně poklesl počet dětí na jednu třídu. Srovnatelná situace vznikla i v počtu dětí na jeden pedagogický úvazek, neboť byl rozšířen pedagogický sbor.

Tab. 44a: Pedagogičtí pracovníci v mateřských školách zřizovaných obcemi v SO ORP Třinec

Školní rok	Přepočtení pedagogové celkem	z toho nekvalifikovaní	Nekvalifikovaných v %
2012/2013	164	11,8	7
2011/2012	160	26,6	17
2010/2011	150	13,8	9
2009/2010	142,7	10	7
2008/2009	135,7	6	4
2007/2008	132	8,1	6
2006/2007	130,5	5,2	4
2005/2006	131,9	6	5

Zdroj: výkazy MŠMT

Počet pedagogických pracovníků v obecních mateřských školách vzrostl o 25 %, což je dáno zvýšením počtu dětí. Míra kvalifikovanosti má kolísavý průběh, všeobecně se však dá říci, že má rostoucí tendenci. S ohledem na počet obecních mateřských škol není ani ten nejvýraznější výkyv markantní.

Největší nárůst je v letech 2010/2011 a 2011/2012, představuje zvýšení počtu nekvalifikovaných pracovníků o 8 %. Pokud vyjádříme tuto hodnotu v poměru pracovníků na školu, zjistíme, že na každou mateřskou školu připadá navýšení asi o půl úvazku. Kolísání počtu jak kvalifikovaných tak nekvalifikovaných pracovníků může být způsoben odchodem do důchodu, mateřskou dovolenou či doplněním potřebného vzdělání.

Tab. 44b: Pedagogičtí pracovníci v mateřských školách zřizovaných krajem v SO ORP Třinec

Školní rok	Přepočtení pedagogové celkem	z toho nekvalifikovaní	Nekvalifikovaných v %
2012/2013	3	1	33
2011/2012	3	2	67
2010/2011	3	0	0
2009/2010	3	0	0
2008/2009	1	0	0
2007/2008	1	0	0
2006/2007	2	1	50
2005/2006	2	1	50

Zdroj: výkazy MŠMT

Zastoupení nekvalifikovaných pedagogů ve speciální mateřské škole je velmi proměnlivé. V prvních dvou letech sledovaného období činila nekvalifikovanost 50 %. Nulové hodnoty v letech 2007/2008 a 2008/2009 nejsou zcela vypovídající, neboť speciální mateřská škola na dva roky přerušila činnost.

Po obnovení provozu ve školním roce 2009/2010 byla kvalifikovanost 100 % a v tomto stavu setrvala i v následujícím roce. Posléze došlo k rapidnímu nárůstu nekvalifikovaných pedagogů na 67 %, kdy z tří pracovníků byli dva bez příslušné kvalifikace. Tento stav byl způsoben nečekaným a akutním nedostatkem pracovníků. Ve školním roce 2012/2013 tato hodnota klesla na 33 %. V tomto školním roce všichni nekvalifikovaní pracovníci prochází potřebným studiem, lze tedy očekávat, že v příštím školním roce 2014/2015 bude pedagogický sbor na speciální škole plně kvalifikovaný.

Tab. 44c: Pedagogičtí pracovníci v mateřských školách zřizovaných církví v SO ORP Třinec

Školní rok	Přepočtení pedagogové celkem	z toho nekvalifikovaní	Nekvalifikovaných v %
2012/2013	4,5	1	22
2011/2012	1,5	1	67
2010/2011	1,5	1	67
2009/2010	1,5	1	67
2008/2009	1	1	100
2007/2008	1,1	1	91
2006/2007	0	0	0
2005/2006	0	0	0

Zdroj: výkazy MŠMT

Církevní mateřská škola byla zprovozněna ve školním roce 2007/2008, proto je v předchozích letech uvedena nulová hodnota. Počet pedagogických úvazků pozvolna stoupá, výrazný výkyv je až ve školním roce 2012/2013, kdy došlo k navýšení o 200 %.

Zastoupení nekvalifikovaných pedagogů je ve srovnání s obecními školami několikanásobně vyšší. V prvním roce fungování mateřské školy byla 91% nekvalifikovanost, ve školním roce 2008/2009 dokonce 100%. V následujícím roce poklesla na 67 % a po tři roky se ustálila na této hodnotě. K výraznějšímu poklesu došlo teprve ve školním roce 2012/2013, kdy vyučovalo v mateřské škole 22 % nekvalifikovaných pedagogů.

Tab. 45: Popis mateřských škol v SO ORP Třinec

Název MŠ	Obec	Kapacita	Počet dětí	Volná místa	Popis / komentář
	Celkem	2 323	2 088	235	
ZŠ a MŠ Bystřice 848, okr. F-M, p.o.	Bystřice	150	170	-20	Ve výroční zprávě je uvedena kapacita 178 dětí, proto kapacita MŠ využita z 96 %.
ZŠ a MŠ Stanislava Hadyny s polským jazykem vyučovacím Bystřice 366, okr. F-M, p.o.	Bystřice	45	52	-7	Ve výroční zprávě je uvedena kapacita 55 dětí, proto kapacita MŠ je využita z 95 %.
Masarykova ZŠ a MŠ škola Hnojník 120, okr. F-M, p.o.	Hnojník	60	60	0	Ve výroční zprávě je uvedena kapacita 70 dětí, proto kapacita MŠ využita z 86 %.

ZŠ a MŠ s polským jazykem vyučovacím Jana Kubisze, Szkoła Podstawowa i Przedszkole im. Jana Kubisza Hnojník, okr. F-M, p.o.	Hnojník	25	28	-3	Ve výroční zprávě je uvedena kapacita 28 dětí. Kapacita MŠ plně obsazena.
ZŠ T. G. Masaryka a MŠ Komorní Lhotka, p.o.	Komorní Lhotka	40	40	0	Kapacita MŠ plně obsazena.
ZŠ a MŠ, Szkoła Podstawowa, Przedszkole Košařiska, p.o.	Košařiska	30	30	0	Kapacita MŠ plně obsazena.
ZŠ a MŠ Nýdek, p.o.	Nýdek	60	63	-3	Ve výroční zprávě je uvedena je kapacita 72 dětí, proto kapacita MŠ využita z 88 %.
ZŠ a MŠ Ropice, p.o.	Ropice	69	55	14	V Rejstříku škol je uvedena kapacita 74 dětí, proto kapacita MŠ využita z 74 %.
ZŠ a MŠ Smilovice, okr. F-M, p.o.	Řeka	20	20	0	Kapacita MŠ plně obsazena.
ZŠ a MŠ Smilovice, okr. F-M, p.o.	Smilovice	55	28	27	Ve výroční zprávě uvedena kapacita 48 dětí, proto kapacita MŠ je využita z 58 %.
ZŠ a MŠ Střítež, okr. F-M, p.o.	Střítež	55	41	14	Kapacita MŠ využita z 75 %.
ZŠ a MŠ, Třinec, p.o.	Třinec	40	38	2	Kapacita MŠ využita z 95 %.
ZŠ a MŠ, Třinec, Kaštanová 412, p.o.	Třinec	166	122	44	Kapacita MŠ využita z 74 %.
ZŠ a MŠ, Třinec, Koperníkova 696, p.o.	Třinec	100	100	0	Kapacita MŠ plně obsazena.
Jubilejní Masarykova ZŠ a MŠ, Třinec, p.o.	Třinec	107	129	-22	Ve výroční zprávě je uvedena kapacita 160 dětí, proto kapacita MŠ využita z 80 %.
SŠ, ZŠ a MŠ, Jablunkovská 241, p.o.	Třinec	30	6	24	Ve výroční zprávě je uvedena kapacita 20 dětí, proto kapacita MŠ využita z 30 %.
ZŠ a MŠ, Třinec, Oldřichovice 275, p.o.	Třinec	30	28	2	Kapacita MŠ je využita z 93 %.
ZŠ a MŠ, Třinec, Míru 247, p.o.	Třinec	115	84	31	Kapacita MŠ je využita z 73 %.
ZŠ a MŠ Gustawa Przewozka s polským jazykem vyučovacím, Třinec, Nádražní 10, p.o.	Třinec	125	125	0	Kapacita MŠ plně obsazena.
Církevní ZŠ a MŠ škola Třinec	Třinec	20	56	-36	Ve výroční zprávě je uvedena kapacita 65 dětí, proto kapacita MŠ využita z 86 %.
MŠ, Třinec, Nerudova 313, p.o.	Třinec	287	260	27	Kapacita MŠ využita z 91 %.
MŠ Čtyřlístek, Třinec, Oldřichovice 670, p.o.	Třinec	199	152	47	Kapacita MŠ využita z 76 %.
MŠ, Třinec, Slezská 778, p.o.	Třinec	340	263	77	Kapacita MŠ využita z 77 %.
MŠ Vendryně č. 1, okr. F-M, p.o.	Vendryně	90	77	13	Kapacita MŠ využita z 86 %.
MŠ - Przedszkole, Vendryně č. 1, okr. F-M, p.o.	Vendryně	40	33	7	Kapacita MŠ využita z 83 %.
MŠ - Przedszkole, Vendryně, Zaošší 615, okr. F-M, p.o.	Vendryně	25	28	-3	Ve výroční zprávě je uvedena kapacita 28 dětí, proto kapacita MŠ plně obsazena.

Zdroj: výkazy MŠMT, výroční zprávy škol v SO ORP Třinec

Ačkoliv se na první pohled zdá, že mateřské školy ve správním obvodu ORP Třinec nemají mnohdy dostatek volných míst, není to pravda. Důvodem je nesoulad v hodnotách uvedených u kapacity mateřských škol dle údajů z MŠMT a informací získaných z výročních zpráv příslušných

škol. Ve všech případech byla zjištěna skutečnost, že dle výroční zprávy je kapacita navýšena, ale změna se ještě nestihla promítnout v rejstříku MŠMT. Pouze v šesti případech je kapacita mateřské školy plně obsazena. Jedná se o předškolní zařízení v menších obcích, konkrétně v Hnojníku, Komorní Lhotce, Košariskách a Řece a v rámci jedné mateřské školy v Třinci. V ostatních mateřských školách je průměrná vytiženost 77 %, v menších zařízeních je obecně kapacita využita více.

Tab. 46: Očekávaný vývoj počtu dětí v mateřských školách v SO ORP Třinec

Počet dětí v MŠ ve správním obvodu	Počet	Volná místa (kapacita – počet dětí)	Počet dětí / kapacita v %
Kapacita všech MŠ k 30. 9. 2013	2 353	----	----
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30. 9. 2018	0	----	----
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30. 9. 2023	0	----	----
Počet dětí v MŠ k 30. 9. 2013	2 123	377	90,22
Předpoklad počtu dětí v MŠ ke konci roku 2018	2 019	452	85,81
Předpoklad počtu dětí v MŠ ke konci roku 2023	1 944	527	82,62

Zdroj: Studie sdílení struktury Moravskoslezského kraje, vlastní zpracování

Data byla odhadnuta na základě prostudování dokumentu Studie sdílení struktury Moravskoslezského kraje a dalších doplňkových studií⁴⁰. V žádném strategickém dokumentu, výroční zprávě jednotlivých ško ani na základě osobního rozhovoru nebyla zjištěna změna v rámci kapacity ve školních zařízeních. Předpokládá se snižování počtu dětí navštěvující mateřské školy, každým rokem se počet sníží v průměru o 41 dětí. Obsazenost těchto zařízení je poměrně vysoká, atakuje hranici 90 %. Některé školky doplňují své kapacity dětmi mladšími tří let.

D. Zařízení jeslového typu

Dle Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí jesle představují zařízení, která zajišťují komplexní a kvalitní kolektivní péči o děti do tří let. Do března roku 2012 spadaly pod působnost Ministerstva zdravotnictví jako zdravotnická zařízení. Právní úprava byla obsažena zejména v zákoně č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu a jiných nařízeních. 1. dubna 2012 byla platnost tohoto zákona zrušena. Jesle mohou být v současnosti provozovány jako vázaná živnost „Péče o dítě do tří let věku v denním režimu“ dle zákona o živnostenském podnikání, ve kterém je stanovena povinnost splnit odbornou způsobilost podnikatele a osoby zajišťující činnost, a rovněž povinnost splnit hygienické požadavky.⁴¹

Ve správním obvodu ORP Třinec se zařízení jeslového typu nevyskytují, nejbližší instituce je ve Frýdku-Místku vzdáleném přibližně 25 km. V regionu funguje devět zařízení poskytující péči o děti

⁴⁰ HRUŠKA-TVRDÝ, Lubor et al. Studie sídelní struktury Moravskoslezského kraje: Příloha č. 1 - Socio-demografický a ekonomický rozbor za jednotlivé SO ORP. In: Moravskoslezský kraj [online]. © 2014 [cit. 2014-01-12]. Dostupné z: <http://www.trinecko.cz/sraup/uap/>.

⁴¹ Výzkumný ústav práce a sociálních věcí: Jesle [online]. neuvědno [cit. 2014-04-16]. Dostupné z: http://www.vupsv.cz/index.php?p=cze_2a&site=default.

do tří let. Některé mateřské školy v případě nenaplněných kapacit umožňují přijetí dětí mladších tří let, ale nejsou zahrnuty do následující tabulky.

Tab. 47: Počet zařízení v SO ORP Třinec pro péči o děti do 3 let ve školním roce 2012/2013

Obec	Instituce	Rozsah věku dětí		Kapacita	Volná místa (k 31. 12. 2013)
		od (v měsících)	do (v měsících)		
		celkem			
				215	-7
Bystřice	Dům dětí a mládeže, Bystřice 106, okr. F-M, p.o.	12	36	10	3
Ropice	Mateřské centrum Pomněnka Ropice	0	36	0	0
Smilovice	Babyclub Smilovice	0	36	0	0
Střítež	Mateřské centrum Ovečka	0	36	0	0
Třinec	Dům dětí a mládeže, Třinec, p.o.	12	36	60	0
Třinec	Centrum sociální pomoci Třinec	0	36	45	-10
Třinec	Klubík Třinec	0	36	0	0
Třinec	Baby club Kenny, s.r. o.	0	36	70	0
Třinec	Mateřské centrum Sluníčko	0	36	30	0

Zdroj: vlastní zpracování, osobní konzultace s pracovníky jednotlivých zařízení v SO ORP Třinec

Překročení kapacit u Centra sociální pomoci je z toho důvodu, že ne všechny děti dochází pravidelně. Stacionář tedy plánuje každý den zvlášť, aby nedošlo k převýšení počtu dětí nad kapacitou. Navýšení je tedy pouze „papírové.“ Smluv je více než kapacita zařízení. V celkových údajích jsou zahrnuty jak služby stacionáře, tak komerčního hlídání dětí. Stacionář s kapacitou 35 dětí navštěvuje 39 dětí. Komerční hlídání má kapacitu 10 dětí, dochází 16.

U mateřských center a klubů se velice obtížně určuje kapacita. Děti se pohybují i venku, kde nejsou žádná omezení, co se týče prostoru. Nabídku služeb mohou využít všechny děti splňující věkovou podmínku. Není třeba žádného smluvního vztahu nebo předchozí domluvy. Děti si hrají se svými vrstevníky, účastní se různých výtvarných aktivit, chodí na procházky. V těchto zařízeních je nutný doprovod dospělé osoby.

Téměř do všech mateřských škol správního obvodu ORP Třinec je možné zapsat dítě ve věku do 3 let, ovšem přednost mají samozřejmě děti tříleté. V případě volné kapacity jsou místa doplněna mladšími dětmi. Ve školním roce 2013/2014 docházelo do mateřských škol 284 dětí mladších tří let. 90 žádostí o umístění do zařízení bylo zamítnuto z důvodu nedostatečné kapacity.

E. Ostatní - jídelny, SVČ, družiny, kluby

Na území správního obvodu funguje 30 školních družin a klubů včetně odloučených pracovišť. Možnost navštěvovat tato zařízení mají žáci ve všech obcích, kde je zřízena základní škola. Největší počet je v Třinci, viz tab. 29.

..

Tab. 48a: Školní družiny a školní kluby v SO ORP Třinec ve školním roce 2005/2006

ŠD a ŠK zřizované	Počet oddělení	Počet zapsaných účastníků		
		z 1. stupně	z 2. Stupně	Celkem
Krajem	3	16	17	33
Obcemi	43	1 005	25	1 030
Církví	0	0	0	0
Soukromou osobou	0	0	0	0
Celkem	46	1 021	42	1 063

Zdroj: výkazy MŠMT

Ve školním roce 2005/2006 fungují v rámci území SO ORP Třinec pouze školní družiny s celkovým počtem 46 oddělení s 1 063 účastníky. 4 % zapsaných žáků jsou z druhého stupně. Je to dáno tím, že školní družiny jsou primárně určeny žákům prvního stupně.

Tab. 48b: Školní družiny a školní kluby v SO ORP Třinec ve školním roce 2006/2007

ŠD a ŠK zřizované	Počet oddělení	Počet zapsaných účastníků		
		z 1. stupně	z 2. Stupně	Celkem
Krajem	2	22	9	31
Obcemi	46	1 142	23	1 165
Církví	0	0	0	0
Soukromou osobou	0	0	0	0
Celkem	48	1 164	32	1 196

Zdroj: výkazy MŠMT

Tab. 48c: Školní družiny a školní kluby v SO ORP Třinec ve školním roce 2007/2008

ŠD a ŠK zřizované	Počet oddělení	Počet zapsaných účastníků		
		z 1. stupně	z 2. Stupně	Celkem
Krajem	2	15	15	30
Obcemi	48	1 241	27	1 268
Církví	0	0	0	0
Soukromou osobou	0	0	0	0
Celkem	50	1 256	42	1 298

Zdroj: výkazy MŠMT

Ve školním roce 2007/2008 zahájil provoz školní klub krajské SŠ, ZŠ a MŠ, Třinec, Jablunkovská 241, p. o. Školní klub navštěvovalo 10 dětí, počet oddělení uváděn jako 0. V roce 2007/2008 fungují v rámci území SO ORP Třinec školní družiny i školní klub. 42 oddělení navštěvovalo 1 196 účastníků.

Tab. 48d: Školní družiny a školní kluby v SO ORP Třinec ve školním roce 2008/2009

ŠD a ŠK zřizované	Počet oddělení	Počet zapsaných účastníků		
		z 1. stupně	z 2. Stupně	Celkem
Krajem	3	25	11	36
Obcemi	49	1 259	19	1 278
Církví	0	0	0	0
Soukromou osobou	0	0	0	0
Celkem	52	1 284	30	1 314

Zdroj: výkazy MŠMT

Tab. 48e: Školní družiny a školní kluby v SO ORP Třinec ve školním roce 2009/2010

ŠD a ŠK zřizované	Počet oddělení	Počet zapsaných účastníků		
		z 1. stupně	z 2. Stupně	Celkem
Krajem	2	23	13	36
Obcemi	53	1 311	79	1 390
Církví	0	0	0	0
Soukromou osobou	0	0	0	0
Celkem	55	1 334	92	1 426

Zdroj: výkazy MŠMT

Ve školním roce 2009/2010 začal fungovat druhý školní klub, konkrétně při základní škole v Hnojníku. V tomto roce byl zaznamenán výrazný počet zapsaných účastníků ve školních klubech. Jev lze připsat již zmíněnému vzniku školního klubu při ZŠ a MŠ v Hnojníku, jelikož školní klub je podle školského zákona určen primárně pro žáky druhého stupně.

Tab. 48f: Školní družiny a školní kluby v SO ORP Třinec ve školním roce 2010/2011

ŠD a ŠK zřizované	Počet oddělení	Počet zapsaných účastníků		
		z 1. stupně	z 2. Stupně	Celkem
Krajem	2	23	13	36
Obcemi	54	1 332	82	1 414
Církví	0	0	0	0
Soukromou osobou	0	0	0	0
Celkem	56	1 355	95	1 450

Zdroj: výkazy MŠMT

Tab. 48g: Školní družiny a školní kluby v SO ORP Třinec ve školním roce 2011/2012

ŠD a ŠK zřizované	Počet oddělení	Počet zapsaných účastníků		
		z 1. stupně	z 2. Stupně	Celkem
Krajem	3	22	14	36
Obcemi	56	1 376	48	1 424
Církví	0	0	0	0
Soukromou osobou	0	0	0	0
Celkem	59	1 398	62	1 460

Zdroj: výkazy MŠMT

Tab. 48h: Školní družiny a školní kluby v SO ORP Třinec ve školním roce 2012/2013

ŠD a ŠK zřizované	Počet oddělení	Počet zapsaných účastníků		
		z 1. stupně	z 2. Stupně	Celkem
Krajem	3	19	17	36
Obcemi	57	1 454	63	1 517
Církví	0	0	0	0
Soukromou osobou	0	0	0	0
Celkem	60	1 473	80	1 553

Zdroj: výkazy MŠMT

Ve školním roce 2012/2013 je do počtu zapsaných účastníků z prvního stupně započítán rovněž jeden žák z přípravného stupně. V ostatních letech nebyl zaznamenán obdobný případ.

Počet žáků prvního stupně zapsaných do školní družiny či klubu za celé období vzrostl o více než 450 účastníků. Konkrétní počet oddělení spadající pro školní družinu a zvláště pro školní klub naleznete v tabulce 50.

Ve správním obvodu provozují činnost pouze školní družiny a kluby, které jsou zřizované obcemi či krajem. Církev ani soukromá osoba nenabízí žádné z těchto služeb.

Tab. 49: Přehled počtu oddělení školních družin a klubů dle zřizovatele v SO ORP Třinec od školního roku 2005/2006 po školní rok 2012/2013

Zřizovatel	2005/2006		2006/2007		2007/2008		2008/2009		2009/2010		2010/2011		2011/2012		2012/2013	
	ŠD	ŠK	ŠD	ŠK	ŠD	ŠK	ŠD	ŠK	ŠD	ŠK	ŠD	ŠK	ŠD	ŠK	ŠD	ŠK
Kraj	3	-	3	-	2	0	3	0	2	0	2	0	3	0	3	0
Obec	43	-	46	-	48	-	49	-	52	0	53	0	55	0	57	0
Církev	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Soukromá osoba	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: výkazy MŠMT

Pozn.: - školní klub nebyl v provozu.

Od počátku sledování ve školním roce 2005/2006 fungují školní družiny. Převažují subjekty obecní a jejich počet napříč časovou řadou narůstá. Co se týče počtu oddělení družin zřizovaných krajem, je jich podstatně méně, neboť jsou součástí pouze jedné školy.

Od roku 2007/2008 mohou žáci navštěvovat školní klub zřízený krajem. Stejně jako u obecního klubu, který byl uveden do provozu, je v registru počet oddělení uváděn nulový.

Co se týče personálu zajišťující provoz zařízení, ve všech školních družinách i klubech pracují pouze interní zaměstnanci, jak je patrné z tab. 50 ve 100 % se jedná o ženy, zastávající pozice vychovatelek. Jedna zaměstnankyně pracuje na ZŠ a MŠ Dany a Emila Zátokových, Třinec, p. o. jako ostatní pedagogický pracovník.

Tab. 50: Údaje o pedagogických pracovnících školních družin a školních klubů v SO ORP Třinec ve školním roce 2012/2013

ŠK a ŠD zřizované	Vychovatelé			Ostatní pedagogičtí pracovníci		
	Interní		externí	Interní		externí
	fyzický stav	z toho ženy	fyzický stav	fyzický stav	z toho ženy	fyzický stav
Krajem	5	5	0	0	0	0
Obcemi	62	62	0	1	1	0
Církví	0	0	0	0	0	0
Soukromou osobou	0	0	0	0	0	0
celkem	67	67	0	1	1	0

Zdroj: výkazy MŠMT

Ve správním obvodu ORP Třinec mohou žáci rovněž navštěvovat základní umělecké školy, jejichž výskyt dle jednotlivých obcí je znázorněn v následující tabulce.

Tab. 51: Počet základních uměleckých škol podle zřizovatelů dle obcí v SO ORP Třinec

Název obce	Z toho zřizovaných		
	Krajem	obcemi	jiným zřizovatelem
Celkem	2	0	3
Bystřice	1	0	1
Hnojník	0	0	0
Komorní Lhotka	0	0	0
Košaržiska	0	0	0
Nýdek	0	0	0
Ropice	0	0	0
Řeka	0	0	0
Smilovice	0	0	0
Střítež	0	0	0
Třinec	1	0	1
Vendryně	0	0	1
Vělopolí	0	0	0

Zdroj: Vlastní zpracování

Z analýzy je patrné, že v regionu fungují pouze dvě základní umělecké školy. Moravskoslezský kraj je zřizovatelem Základní umělecké školy, Třinec, Třanovského 596, p. o., jež má odloučené pracoviště v obci Bystřice. Škola nabízí obory z oblasti hudební, výtvarné, taneční a literárně-dramatické. Mezi nejvýznamnější absolventy školy patří např. zpěvačky Ewa Farna a Markéta Konvičková, členové skupiny Charlie Straight, televizní režisér Radovan Lipus, jazzový hráč na saxofon a sólista orchestru Felixe Slováčka Róbert Mitreğa či hudebník, textař a televizní moderátor Petr Šiška.⁴²

Soukromá základní umělecká škola TUTTI MUSIC, spol. s r.o. se sídlem v Třinci má pobočky v Bystřici a Vendryni a dvě elokovaná pracoviště mimo řešené území. Poskytuje vzdělání v hudebním a výtvarném oboru. Škola v obou oblastech nabízí přípravné studium, základní studium I. a II. stupně, studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin a studium pro dospělé.

Výuku v ZUŠ zabezpečuje 67 pedagogických pracovníků. Základní umělecká škola, Třinec, Třanovského 596, p.o. nerozlišuje počty pracovníků na jednotlivé pobočky.

Údaje o pedagogických pracovnících Soukromé ZUŠ TUTTI MUSIC, spol. s r.o. dle pracovišť jsou následující:

fyzické osoby celkem: Třinec 20; Bystřice 1; Vendryně 6,

přepočtené osoby celkem: Třinec 9; Bystřice 0,3; Vendryně 1,5.⁴³

⁴² Základní umělecká škola Třinec: Info [online]. © 2014 [cit. 2014-04-16]. Dostupné z: <http://www.zustrinec.cz/>

⁴³ Soukromá základní umělecká škola TUTTI MUSIC, spol. s r.o.: O nás [online]. © 2011 [cit. 2014-04-16]. Dostupné z: <http://www.szustrinec.cz/node/6>.

Tab. 52: Údaje o pedagogických pracovnících základních uměleckých škol v SO ORP ve školním roce 2012/2013

ZUŠ v obcích	Pedagogičtí pracovníci	
	fyzické osoby	přepočtené osoby
Celkem	67	42,1
Bystřice	0	0
Hnojník	0	0
Komorní Lhotka	0	0
Košařiska	0	0
Nýdek	0	0
Ropice	0	0
Řeka	0	0
Smilovice	0	0
Střítež	0	0
Třinec	67	42,1
Vendryně	0	0
Vělopolí	0	0

Zdroj: výkazy MŠMT

Na území správního obvodu ORP Třinec fungují rovněž dvě střediska volného času. První dům dětí a mládeže se nachází v Třinci a druhý v Bystřici. Obě tyto instituce jsou zřízeny obcí.

Tab. 53: Přehled středisek volného času podle zřizovatele v SO ORP Třinec ve školním roce 2012/2013

Název obce	Z toho zřizovaných		
	Krajem	obcemi	jiným zřizovatelem
Celkem	0	2	0
Bystřice	0	1	0
Hnojník	0	0	0
Komorní Lhotka	0	0	0
Košařiska	0	0	0
Nýdek	0	0	0
Ropice	0	0	0
Řeka	0	0	0
Smilovice	0	0	0
Střítež	0	0	0
Třinec	0	1	0
Vendryně	0	0	0
Vělopolí	0	0	0

Zdroj: Vlastní zpracování

Tab. 54: Střediska volného času zřizované obcemi v SO ORP Třinec ve školním roce 2012/2013

Název obce	Počet zájmových útvarů (kroužků)	Počet účastníků			
		žáci, studenti VOŠ	děti	ostatní	Celkem
Celkem	133	1 038	226	384	1 648
Bystřice	42	273	45	177	495
Hnojník	0	0	0	0	0
Komorní Lhotka	0	0	0	0	0
Košaržiska	0	0	0	0	0
Nýdek	0	0	0	0	0
Ropice	0	0	0	0	0
Řeka	0	0	0	0	0
Smilovice	0	0	0	0	0
Střítež	0	0	0	0	0
Třinec	91	765	181	207	1 153
Vendryně	0	0	0	0	0
Vělopolí	0	0	0	0	0

Zdroj: výkazy MŠMT

Dům dětí a mládeže, Třinec, p. o. nabízí 91 kroužků z oblasti tělovýchovy, techniky, společenských a přírodních věd, estetiky a pěveckých sborů. Zařízení navštěvuje 1 153 účastníků, z nichž 181 jsou děti předškolního věku a 765 žáků do 18 let. Do zájmových útvarů se mohou hlásit i handicapované děti.⁴⁴

Dům dětí a mládeže, Bystřice 106, okr. F–M, p.o. nabízí 42 kroužků z oblasti hudební, výtvarné, sportovní, taneční, jazykové. Ve školním roce 2012/2013 bylo registrováno 495 členů, z toho 45 předškolních dětí a 273 žáků do 18 let.

Činnost většiny aktivit probíhá od října do června. Pracovníci středisek připravují kromě zájmových kroužků také jednorázové a pravidelné akce pro děti, mládež, rodiče i ostatní zájemce, které probíhají formou soutěží, turnajů, přednášek, výstav apod.

Během prázdnin pořádají příměstské i pobytové tábory a soustředění.⁴⁵

Dle slov zástupců středisek volného času vyplývá, že není zcela dořešena otázka volnočasových aktivit v malých obcích z důvodu špatné časové návaznosti a či dopravní dostupnosti.

⁴⁴ DDM Třinec [online]. © 2012 [cit. 2014-02-05]. Dostupné z: <http://www.ddmtrinec.cz/>.

⁴⁵ Dům dětí a mládeže Bystřice [online]. neuvědno [cit. 2014-02-05]. Dostupné z: <http://www.ddmbystrice.cz/index.php>.

Tab. 55: Údaje o pracovních středisek volného času v SO ORP Třinec ve školním roce 2012/2013

SVC	Pedagogičtí pracovníci				Ostatní pracovníci			
	Celkem	Interní		externí	Celkem	interní		externí
		fyzický stav	přepočtený stav	fyzický stav		fyzický stav	přepočtený stav	fyzický stav
Celkem	101	9	6,8	92	12	7	6,5	5
Bystřice	33	3	3	30	3	2	2	1
Hnojník	0	0	0	0	0	0	0	0
Komorní Lhotka	0	0	0	0	0	0	0	0
Košaržiska	0	0	0	0	0	0	0	0
Nýdek	0	0	0	0	0	0	0	0
Ropice	0	0	0	0	0	0	0	0
Řeka	0	0	0	0	0	0	0	0
Smilovice	0	0	0	0	0	0	0	0
Střítež	0	0	0	0	0	0	0	0
Třinec	68	6	3,8	62	9	5	4,5	4
Vendryně	0	0	0	0	0	0	0	0
Vělopolí	0	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: výkazy MŠMT

V rámci středisek volného času pracuje celkem 101 pracovníků, převážná většina v Domě dětí a mládeže v Třinci, a to více než dvě třetiny. V DDM Bystřice jsou interní pracovníci zaměstnáni na plný pracovní úvazek. Oproti tomu v DDM Třinec fyzický stav pracovníků převyšuje přepočtený stav pracovníků, z toho lze usoudit, že zaměstnanci jsou přijati pouze na částečný úvazek. Největší díl z celkového počtu zaměstnanců zaujímají externí pracovníci, takřka 92 %. Je možné, že někteří externisté pracují jak v DDM Bystřice, tak v DDM Třinec. Tato praxe je v rámci středisek volného času zcela běžná.

Stravování pro téměř 6 000 žáků zajišťuje 54 jídelen a výdejen včetně odloučených pracovišť. Školní jídelna-výdejna v obci Řeka je součástí školní jídelny Základní školy a Mateřské školy Smilovice, okr. F- M, p. o., proto je uvedena cílová kapacita kuchyně 0. Žáci tvoří 80 % stravovaných.

Jelikož fyzický počet osob je větší než počet přepočtených osob, je zřejmé, že ne všichni pracovníci ve školních jídelnách jsou zaměstnáni na plný úvazek. Na území SO ORP Třinec není žádná škola zřízena soukromým subjektem, tudíž ani žádná školní jídelna nefunguje v rámci soukromého zřizovatele.

U krajské a církevní školy stravu zajišťuje pouze výdejna. Jelikož analýza sleduje pracovníky pouze u školních jídelen, uvádíme v tabulce nulové hodnoty.

Překročená kapacita dle zřizovatelů může být z důvodu příležitostného vaření během víkendů.

Tab. 56: Školní jídelny zřizované obcemi v SO ORP Třinec ve školním roce 2012/2013

Celkem	Počet ŠJ a výdejen	Počet stravovaných žáků	z toho v		Cílová kapacita kuchyně
			MŠ	ZŠ	
	54	7 287	2 020	3 799	9 234
Bystřice	5	987	221	528	945
Hnojník	3	592	86	363	650
Komorní Lhotka	2	100	36	52	80
Košařiska	1	98	30	48	100
Nýdek	1	236	63	119	250
Ropice	2	126	60	48	150
Řeka	1	23	20	0	0
Smilovice	2	96	28	40	120
Střítež	1	118	41	43	130
Třinec	32	4 295	1 297	2 237	6 289
Vendryně	4	616	138	321	520
Vělopolí	0	0	0	0	0

Zdroj: výkazy MŠMT

Tab. 57: Údaje o pracovnících ve školních jídelnách dle zřizovatelů v SO ORP Třinec

Školní jídelny zřizované	Pracovníci celkem	
	fyzické osoby	přepočtené osoby
Krajem	0	0
Obcemi	143	117,9
Církví	0	0
Soukromé	0	0

Zdroj: výkazy MŠMT

F. Financování

Tab. 58: Celkové provozní výdaje ve správním obvodu Třinec na základní a mateřské školy a jiná zařízení zřizovaných obcemi v SO ORP Třinec v roce 2012 (v tisících Kč)

ZŠ/MŠ/jiné	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
ZŠ (1. i 2. stupeň)	49 961	53 422	47 036	46 930	53 567	53 701	54 439	53 533
ZŠ (jen 1. stupeň)	-	-	1 882	1 808	1 878	2 780	2 054	1 919
MŠ	7 706	13 072	14 667	10 955	8 934	13 083	9 913	15 401
Jiné	2 223	3 211	4 005	4 646	5 967	6 073	5 392	5 361
Celkem	59 890	69 705	67 590	64 339	70 346	75 637	71 798	76 214

Zdroj: MFČR, vlastní zpracování

Pozn.: - údaje nejsou k dispozici

Údaje o celkových provozních výdajích na základní a mateřské školy a jiná zařízení zřizovaných obcemi ve správním obvodu ORP Třinec byla převzata z Výkazů MFČR.

Nelze jednoznačně určit trend vynaložených finančních prostředků, jelikož v meziročním srovnání docházelo k výkyvům nárůstu a poklesu. Obecně se však ve sledovaném období objem financí na provoz navýšil.

Tab. 59: Finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu na přímé výdaje ve školství školám a školským zařízením zřízených obcemi v SO ORP Třinec (v tisících Kč)

Rok		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Mzdové prostředky celkem		169 169	176 699	189 345	194 281	208 513	200 957	208 605	218 462
z toho	platy	168 746	176 059	188 195	192 854	206 407	198 752	204 621	213 841
	ostatní osobní náklady	423	640	1 150	1 427	2 106	2 205	3 984	4 621
Související odvody a ostatní neinvestiční výdaje		66 320	69 231	74 185	76 119	76 107	73 349	76 141	79 739
Neinvestiční výdaje celkem		235 489	245 930	263 530	270 400	284 620	274 306	284 746	298 201

Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MěÚ Třinec

Platy, vyjma roku 2010, a ostatní osobní náklady se během sledovaného období navýšovaly. Z toho vyplývá i nárůst celkových mzdových prostředků. Ve srovnání s rokem 2005 došlo ke zvýšení o 29 %. U souvisejících odvodů a ostatních neinvestičních výdajů pozorujeme rovněž nárůst těchto prostředků, pokles zaznamenaný v letech 2009 a 2010. V souvislosti s dlouhodobým růstem vynaložených finančních prostředků u obou položek, došlo k navýšení celkových finančních prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu na přímé výdaje ve školství školám a školským zařízením zřízených obcemi. Ve správním obvodu ORP Třinec činí tento nárůst takřka 27 %.

Tab. 60: Ukazatele nákladovosti na přímé náklady ve vzdělávání v roce 2012 v SO ORP Třinec

Druh školy, školského zařízení	Přímé náklady na vzdělávání celkem (v Kč)	Z toho náklady na jednotku výkonu (v Kč)	
		celkové náklady	ONIV
Předškolní vzdělávání	72 911 000	36 000	395
Základní školy	179 018 000	40 500	445
Gymnázia	0	0	0
Stravování MŠ, ZŠ	26 428 000	4 500	50
Školní družiny a kluby	15 238 000	10 000	110
Základní umělecké školy	0	0	0
Střediska volného času	4 606 000	2 800	31
Celkem použité finanční prostředky	298 201 000	93 800	1 031

Zdroj: výkazy MŠMT

Data zobrazující ukazatele nákladovosti na přímé náklady ve vzdělávání v roce 2012 byla shromážděna pouze za organizace zřízené obcemi. Z tohoto důvodu jsou u gymnázia a základní umělecké školy nulové hodnoty, jejich zřizovatelem je kraj či soukromá osoba.

Dle analýzy je zřejmé, že základní školy a předškolní vzdělávání vyžadují největší finanční prostředky. Přímé náklady na ZŠ dosahují bezmála 60 % z celkových přímých nákladů. Na jednoho žáka tak připadají náklady ve výši cca 40 500 Kč a ostatní neinvestiční náklady činí 445 Kč. Další velkou část nákladů tvoří mateřské školy s 25% účastí na celkových použitých prostředcích. Na zbývajících 15 % se podílí ostatní školská zařízení v následujícím pořadí: stravování základní a mateřské školy, školní družiny a střediska volného času.

Tab. 61: Financování z rozpočtového určení daní v jednotlivých obcích SO ORP Třinec v roce 2012

Název obce	V tisících Kč	
	Finanční prostředky z RUD	Celkové provozní náklady
Celkem	51 536	72 600
Bystřice	6 664	7 875
Hnojník	4 168	4 685
Komorní Lhotka	784	1 461
Košariska	656	714
Nýdek	1 616	1 967
Ropice	960	1 203
Řeka	0	274
Smilovice	728	1 282
Střítež	712	1 279
Třinec	31 072	45 744
Vendryně	4 176	6 071
Vělopolí	0	45

Zdroj: www.rozpocetobce.cz

Finanční prostředky z rozpočtového určení daní vychází z hodnoty počtu žáků ve školním roce 2012/2013 * 8 000 Kč⁴⁶. Částka u příslušných obcí proto není zcela přesná, ale pro ukázkou rozdílů se jeví jako dostačující. Finanční prostředky z RUD jsou zobrazeny ve všech obcích, které mají ve své působnosti školu. Jelikož ve Vělopolí není žádná mateřská ani základní škola a obec Řeka má na svém území pouze odloučené pracoviště mateřské školy, jejímž zřizovatelem je obec Smilovice, vykazují nulovou hodnotu.

Hodnoty celkových provozních nákladů byly převzaty z internetového portálu Rozpočet obce. Jedná se o rozpočty příslušných obcí, respektive výdaje určené na vzdělávání k roku 2013, konkrétněji na provoz. Z analýzy je patrné, že finanční prostředky z RUD jsou nižší než celkové provozní náklady, což znamená, že každá obec na provoz školy doplácí.

⁴⁶ Pozn.: Podle § 4 zákona o RUD - Daňové příjmy rozpočtů obcí - Procento, kterým se obce, s výjimkou hlavního města Prahy, Plzně, Ostravy a Brna, podílejí na procentní části celostátního hrubého výnosu daní se vypočte jako součet poměru počtu dětí a žáků navštěvujících školu zřizovanou obcí k počtu těchto dětí a žáků za všechny obce, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,07.

Podle dat Ministerstva financí bylo k 30. 9. 2012 v České republice 1 124 154 žáků mateřských, základních a speciálních škol zřizovaných obcemi. Pro rok 2013 byla celostátně predikována částka v rozpočtu na sdílené daně ve výši 129,24 mld. Kč. Pokud z této částky vyjádříme oněch 7 %, vyjde nám, že na obecní školy připadá v letošním roce 9,0468 mld. Kč. Tuto částku vydělíme oním celkovým počtem žáků v České republice, vyjde příspěvek na jednoho žáka zhruba 8 tisíc Kč, což odpovídá škole., podle provedených studií, celostátnímu průměrnému nákladu na žáka.

Na základě tedy těchto informací byly „Finanční prostředky z RUD“ počítány zmíněným způsobem.

Tab. 62: Nezbytné investiční potřeby obcí v SO ORP Třinec týkající se základních škol do roku 2023

Obec	Název a popis investice	Rok	Částka v Kč
Bystřice	Výstavba MŠ	2014	10 000 000
Bystřice	Rekonstrukce střechy a půdních prostor ZŠ	2016	15 000 000
Košařiska	Rekonstrukce školní kuchyně a jídelny	2013 – 2015	3 000 000
Košařiska	Rekonstrukce školy výměna oken, zateplení	2012 – 2014	2 500 000
Nýdek	Výměna oken a zateplení fasády severní strany budovy ZŠ a MŠ Nýdek, p. o.	2014	1 500 000
Nýdek	Výstavba nové tělocvičny	2016 - 2018	20 000 000
Ropice	Vybudování víceúčelového hřiště	-	-
Ropice	Rekonstrukce tělocvičny	-	-
Smilovice	Přístavba a rekonstrukce ZŠ a MŠ	2014	23 530 414
Třinec	Víceúčelová hala - tělocvična ZŠ Dany a Emila Zátokových	2014	24 000 000
Třinec	ZŠ U Splavu - sanace suterénu	2014	2 100 000
Třinec	SŠ, ZŠ a MŠ Jablunkovská 241 - přístavba vertikální plošiny	2014	300 000
Třinec	ZŠ Koperníkova - tělocvična	2015 - 2020	-
Třinec	ZŠ Nebory - tělocvična	2015 - 2020	-
Třinec	Hřiště Podlesí u ZŠ - rekonstrukce	2014	2 000 000
Vendryně	Nadstavba části stávající MŠ	2014	10 000 000
Celkem (v Kč)			103 930 414

Zdroj: webové stránky škol a zřizovatelů v SO ORP Třinec

Pozn.: - dosud není vyčísleno.

Jednotlivé investiční potřeby týkající se základních škol v SO ORP Třinec do roku 2023 byly stanoveny na základě strategických plánů zřizovatelů a osobních konzultací s představiteli škol.

U některých projektů doposud nebyla určena výše potřebné investice, jelikož ještě není vypracována projektová dokumentace.

Cílem nezbytných investic je především snížit provozní škola zlepšit vybavenost škol, což s sebou přinese i zvýšení kvality výuky.

3.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

Tab. 63: Analýza cílových skupin v oblasti školství v SO OPR Třinec

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Rodiče usilující o umístění dětí/žáků do MŠ, ZŠ	dostatečná kapacita, dopravní dostupnost, nízký počet dětí (žáků) ve třídě, vybavenost školy, kvalita výuky, nabídka zájmových aktivit, dostupnost informací, prodloužená provozní doba MŠ a ŠD, provoz MŠ během prázdnin	zaujatý a zaslepený postoj rodičů vůči škole, náročné požadavky	elektronická, telefonická a osobní komunikace	ochota a trpělivost při komunikaci
Rodiče dětí/žáků navštěvující MŠ, ZŠ	vzdělanost pedagogů a kvalitní výuka, moderní pomůcky, minimální počet žáků ve třídě, pestrý výběr mimoškolních aktivit, zajištění stravování, prázdninový provoz MŠ, prodloužená provozní doba MŠ a ŠD	zaujatý postoj ke škole, neobjektivní srovnání pedagoga a svého dítěte, přílišné zasahování do průběhu výuky, nezájem, zvyšující se finanční náklady	žakovská knížka, elektronická, telefonická, individuální konzultace rodičů s vyučujícími, vedením školy	snaha být objektivní, důvěra v pedagogy, komunikace, SRPŠ, zamezení časté obnovy učebnic a "dědění knih"
Děti/žáci navštěvující MŠ, ZŠ	zábavné, moderní a interaktivní pojetí výuky, volnočasové aktivity, přátelský přístup pedagogů, méně teoretického učiva	puberta, šikana, nedocení a ničení pomůcek, záškoláctví, úrazy, krádeže, nedodržování školního řádu	osobní komunikace	přátelské vztahy, atraktivní výuka, striktní, ale přiměřené postihy
Pedagogičtí pracovníci	odpovídající platové ohodnocení, technické a materiální zázemí, dobré vztahy na pracovišti, další vzdělávání	syndrom vyhoření, zastaralé výukové metody, neukázněnost žáků	porady, pravidelné kvalifikační výkazy, osobní kontakt	zamezení syndromu vyhoření, DVPP, interaktivní výukové metody, kvalitní vybavení, přátelský vztah, kontroly ČŠI, evaluace, neformální setkávání
Nepedagogičtí pracovníci	odpovídající platové ohodnocení, technické a materiální zázemí, úcta od žáků	drzost žáků, morální nedocení práce, problematické získávání prostředků na mzdy, syndrom vyhoření	osobní komunikace	pravidelná komunikace s vedením školy, pochvaly, kvalitní vybavení
Absolventi pedagogických fakult	uplatnitelnost na trhu práce, využití získaných vědomostí a dovedností, výkon společensky prospěšného zaměstnání	nedostatek zkušeností, nereálné ideály, špatná aprobace, vysoké nároky na žáky a finanční ohodnocení	osobní, elektronická a telefonická komunikace	delší praxe během studia, zmapování trhu práce v oblasti školství, komunikace se zřizovateli škol, dobrovolné působení ve škole, patron
Rodiče dětí/žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	inkluzivní vzdělávání, individuální přístup, poradenskou pomoc školy, zohlednění při hodnocení, zajištění osobního asistenta, bezbariérový přístup	vysoké nároky, zaujatý postoj, nespokojenost s průběhem výuky a se službami osobního asistenta	osobní kontakt, individuální konzultace, zavedení deníku	individuální studijní plán, komunikace, osobní asistent, poskytnutí instrukcí

Rodiče dětí/žáků ucházející se o umístění/ navštěvující SVC	dopravní dostupnost, pestrá nabídka kroužků, dostatečná kapacita, nízká cena, zajištění prázdninových aktivit, vhodná časová návaznost na výuku, bezpečnost	nespokojenost s nabídkou a cenou, nedůvěra, neobvyklé požadavky, přílišné zasahování do průběhu, nezájem	letáky, webové stránky, elektronická, telefonická a osobní komunikace	stanovení smluvních podmínek, komunikace, zajištění aktivit dle poptávky
Zaměstnanci SVC	odpovídající platové ohodnocení a pracovní podmínky, školení, dostatečné množství účastníků, důvěra od rodičů, zodpovědný přístup účastníků	syndrom vyhoření, nezájem, nedodržování bezpečnosti, nezodpovědný přístup, nestálost (externí pracovníci)	elektronická, telefonická a osobní komunikace, webové stránky, letáky	přátelský vztah, smluvní podmínky, školení BOZP, DVPP, neformální setkávání
Rodiče dětí do 3 let věku	možnost výběru zařízení, dostupnost, kapacita, ochota a vstřícnost, flexibilita, zajištění aktivit s přihlédnutím k věku dítěte, doplňkové služby, nízká cena	nedůvěra v pracovníky, vysoké nároky, neplacení, nezodpovědný přístup	elektronická, telefonická a osobní komunikace	aktivní komunikace, přátelský vztah, smluvní podmínky
Zřizovatelé ZŠ, MŠ	udržení mladé generace v obci (kraji), vybudování vztahu k regionu, efektivní využití vložených prostředků, nízké provozní náklady škol a školských zařízení, reprezentace, šíření dobrého jména	nedostatečná angažovanost ve školství, řešení pouze důsledků, nikoli příčiny, řeší pouze své ZŠ a MŠ, snížení příspěvků na provoz zařízení	výkazy, elektronická, telefonická a osobní komunikace	komunikace, zapojení zřizovatelů do mimoškolních aktivit, doplňkové finanční fondy, smluvní podmínky, neformální setkávání
Sponzoři	spolupráce a komunikace, propagace	zrušení sponzorství, přehnané nároky na propagaci	elektronická, telefonická, osobní komunikace	propagace sponzora na www stránkách a dokumentech školy, využívání produktů sponzora při veřejných akcích
Stát	zvyšování vzdělanosti, efektivně vynaložené prostředky, prestiž školství, poskytování informací od institucí	pouze všeobecné vědomosti, celostátní informace, nezná problematiku ORP	elektronická a telefonická komunikace	přenášení pravomocí na nižší území jednotky, využití znalostí místních institucí, vyhlašování dotačních titulů, srozumitelná legislativa

Zdroj: Vlastní zpracování

Rodiče usilující o umístění dětí/žáků do MŠ, ZŠ

Rodiče usilující o umístění dítěte do vzdělávacího zařízení volí instituci především s dostatečnou kapacitou a přijatelnou vzdáleností od bydliště, případně s dobrou dopravní dostupností, aby starší dítě mohlo dojíždět samo a náklady na dopravu nebyly příliš vysoké. Při tomto rozhodování potřebují množství dostupných informací a také aktivní komunikaci s vedením školy. Ochota a trpělivost při vzájemné komunikaci by měla být na denním pořádku.

Rodiče dětí/žáků navštěvující MŠ, ZŠ

Rodiče dětí navštěvující MŠ nebo ZŠ očekávají především vzdělané pedagogy, kvalitní výuku s využitím moderních pomůcek, minimální počet žáků a zajištění doplňkových služeb pro své děti (stravování, mimoškolní aktivity, ...) Stejně jako u rodičů usilující o umístění dítěte do MŠ nebo ZŠ je vítána prodloužená provozní doba ŠD a MŠ (zejména z důvodu pracovní doby rodičů), případně i její prázdninový provoz, protože rodiče si mnohdy nemohou vzít tolik dnů dovolené, kolik by potřebovali. Největším rizikem spojeným s touto skupinou je neobjektivní pohled nejen na školu samotnou, ale i na pedagogy, kteří vyučují právě jejich dítě. Při komplikacích věří svému dítěti a pedagogové či vedení školy je bezradné a někdy i neprávem osočované. Nepřiměřené zásahy rodičů do výuky snižují autoritu učitelů v očích nejen dítěte, ale celého kolektivu. Je nutné, aby si rodiče uvědomili, že pedagogové vědí, co a jak mají dělat, měli by jim důvěřovat a snažit se nahlížet na problematiku objektivně. Dalším rizikem je neustálé zvyšování finančních nákladů na nákup pomůcek, pracovních sešitů a učebnic, zejména cizích jazyků. Vhodným opatřením je zamezení časté obnovy učebnic a „dědění“ knih. Pro komunikaci rodičů se školou se využívá osobních setkání na rodičovských schůzkách či individuálních konzultacích, telefonický a elektronický kontakt a elektronické žákovské knížky.

Děti/žáci navštěvující MŠ, ZŠ

Z pohledu dětí a žáků navštěvující školní zařízení je jednou z nejdůležitějších věcí zábavná a poutavá výuka. Té se může docílit prostřednictvím interaktivních pomůcek, přátelského přístupu pracovníků nebo moderních výukových metod. Jako velké lákadlo pro děti fungují i mimoškolní aktivity. V rámci dětství a dospívání prochází nejen lidské tělo, ale i mysl velkými změnami a různými obdobími, tím nejvýraznějším je puberta. V tomto období je jednání s dospívajícími dětmi velice složité a náročné, mění se jejich postoj k autoritám, vnímání světa a mnohdy vzdorují „z trucu“. S tou rebelií se pojí např. porušování školního řádu, ničení pomůcek, záškoláctví, zbrklé chování, úrazy, šikanování spolužáků či drobné krádeže. Nejen v tomto složitém období by měla být výuka pro žáky zajímavá, zábavná. Pokud si učitel a žák vytvoří přátelský vztah, dítě pak vyučujícího respektuje a má k němu důvěru. Zároveň musí být striktně nastavena pravidla, aby nedocházelo k tomu, že za určitý prohřešek bude jeden žák potrestán a druhý ne. Postihy by měly být přiměřené.

Pedagogičtí pracovníci

Povolání pedagoga je jedno z nejnáročnějších profesí. Vyžaduje neustálé vzdělávání se, pozornost a psychickou výdrž. K výkonu této práce potřebují vyhovující technické i materiální prostředí a očekávají odpovídající platové ohodnocení, možnost pravidelného školení a důležitou roli hrají také dobré vztahy na pracovišti. Jako v každém povolání, i zde hrozí tzv. syndrom vyhoření. Pravidelná neformální setkávání pedagogických pracovníků mohou být přínosem pro získání informací, rad a zkušeností, jak efektivně vyučovat, řešit vzniklé problémy a podobně. Zastaralé výukové

metody i neukázněnost žáků také komplikuje vyučování. Stejně jako u pedagogických, tak i u nepedagogických pracovníků je velice důležitý přátelský vztah spolu s oboustrannou úctou. Žáci takové pracovníky více respektují, jsou ochotni s nimi spolupracovat a projevují se vůči nim klidněji. Pohodový vztah mezi všemi účastníky také napomáhá eliminovat syndrom vyhoření pracovníků.

Nepedagogičtí pracovníci

Stejně jako pedagogové i nepedagogičtí pracovníci očekávají ke své pracovní činnosti odpovídající technické i materiální zázemí, úctu nejen od kolegů, vedení školy, ale i od rodičů a žáků. Odpovídající finanční ohodnocení je samozřejmostí. I nepedagogové se setkávají s drzostí žáků a morálním nedocenením, kdy může být jejich práce mnohdy považována za podřadnou. Zavedení pochval nebo vyhlašování nejlepšího zaměstnance by také mohlo pomoci při morálním oceňování zaměstnanců. Jelikož tyto pracovníci se pohybují po celém areálu školy, jako nejschůdnější možností se jeví osobní komunikace.

Absolventi pedagogických fakult

V současnosti je uplatnění absolventů vysokých škol velice problematické, výjimkou nejsou ani absolventi pedagogických fakult a oborů. Tito mladí lidé jsou plní elánu a mají chuť uplatnit své čerstvě získané vědomosti a dovednosti. Těší se na výkon společensky prospěšného povolání, realita je ovšem mnohdy velice trpká. Nedaří se jim nalézt pracovní místo z důvodu nedostatečných zkušeností, nevhodné aprobační učebních předmětů či vysokých nároků na mzdové ohodnocení. Průběžné mapování trhu práce a následné stanovení kombinace aprobační vzdělávání může předcházet problematickému začleňování se do pracovního procesu. Dobrovolné působení ve škole i mimo povinnou praxi může určitým prostředkem pro snadnější získání práce. Někteří začínající učitelé pak mohou nevědomky klást na žáky vysoké požadavky, co se množství učiva týče, jelikož jsou zvyklí z vysokoškolského studia na obsáhlé zkoušky.

Rodiče dětí/žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Rodiče dětí se speciálními vzdělávacími potřebami usilují o umístění do běžné třídy běžné školy, tedy formou inkluzivního vzdělávání. Očekávají od vyučujícího, že se dítěti bude co nejvíce individuálně věnovat, avšak v početném kolektivu to není možné. Z toho důvodu je snaha zajistit osobního asistenta. Nároky rodičů jsou ovšem mnohdy vysoké, mají pocit, že škola nepodnikla potřebné kroky k zajištění hladkého průběhu výuky a nevybrali kvalitního osobního asistenta. Důvěra a pravidelná komunikace by měla být samozřejmostí. Zpětná vazba může být také zajištěna zavedením deníku, kdy osobní asistent a pedagog každý den napíše stručné hodnocení kladných i záporných poznatků. Žáci i vyučující by měli být předem proškoleni, co přijetí žáka se SVP s sebou přináší.

Rodiče dětí/žáků usilují o umístění/navštěvující SVČ

Rodiče dětí usilující o umístění dětí do střediska volného času či rodiče, jejichž děti již zařízení navštěvují, očekávají především dostatečnou kapacitu a pestrou nabídku kroužků za nízkou cenu. Dopravní dostupnost s vhodnou časovou návazností na vyučování hraje také významnou roli a bezpečnost by měla být samozřejmostí. Jelikož si většina rodičů nemůže ani během letních prázdnin vzít delší dovolenou, rádi uvítají i zajištění prázdninových aktivit formou příměstských a pobytových táborů. Rodiče někdy své děti příliš rozmazlují a chtějí jim dopřát vše, oč si řeknou. Může se stát, že rodiče začnou usilovat o zřízení kroužku, který však není v možnostech daného SVČ, či příliš zasahovat do průběhu pořádaných akcí. Naopak mohou rodiče projevovat absolutní nezájem o volnočasové aktivity svého dítěte.

Zaměstnanci SVČ

Jako každý zaměstnanec, i pracovník SVČ očekává odpovídající platové ohodnocení, možnost dalšího vzdělávání a odpovídající pracovní podmínky. Důležitým faktorem je dostatečné množství zájemců a zároveň jejich zodpovědný přístup, aby nedošlo k situaci, že si dítě po několika účastech řekne, že už nechce kroužek navštěvovat, a rodiče budou požadovat vrácení peněz. Proto by mělo mít SVČ stanoveny smluvní podmínky, ve kterých bude ošetřeno, jak postupovat při žádosti o zrušení registrace. Zřizovatel SVČ by také měl sledovat poptávku a snažit se o otevření příslušných kroužků a jejich dostatečnou propagaci. Vzhledem k náročnosti neustále vymýšlet různorodé aktivity, jež jsou však mnohdy nedoceny, může dojít po nějaké době k syndromu vyhoření. Především lze tomu získáváním zkušeností například na neformálních setkáváních pracovníků. Naopak se můžeme setkat i s pracovníky, kteří jsou neaktivní, spoléhají na to, že se děti zabaví samy a zanedbají bezpečnost.

Rodiče dětí do tří let věku

Vzhledem k současné situaci na trhu práce, vyskytne-li se rodiči na rodičovské dovolené příležitost nastoupit do zaměstnání, rádi ji využijí. Pokud však nemají možnost zajistit hlídání pro své děti v rodinném kruhu či u spolehlivých přátel, obrací se s žádostí na instituce nabízející péči pro děti do tří let. Očekávají ochotu, vstřícnost a flexibilitu. Předpokládají, že pro děti bude připraven program aktivit s přihlédnutím k věku a v neposlední řadě budou zprostředkovány služby jako např. stravování, úklid apod. za přijatelnou cenu. Jelikož se jedná o děti v útlém věku, může se stát, že rodiče budou nedůvěřiví vůči zaměstnancům a budou klást vysoké nároky o co nejindividuálnější přístup. Mezi rodiči a zaměstnanci by měl být přátelský vztah a nesmí být opomíjena pravidelná komunikace. Ze strany subjektu by měly být předem jasně nastoleny smluvní podmínky.

Zřizovatelé MŠ, ZŠ

Cílem zřizovatelů základních i mateřských škol (bez ohledu na to, zda je to kraj, obec či jiný zřizovatel) je udržení mladé generace v zájmové oblasti, vybudování vztahů dětí a žáků k jejich regionu. To vše za finanční prostředky, které jsou efektivně vynaloženy. Zřizovatel rovněž usiluje o to, aby škola měla reprezentativní výsledky a šířila tak dobré jméno nejen své, ale i celé obce. Jedním z největších rizik zřizovatelů je široké pole působnosti. Jak obec, tak i kraj řeší nepřeborné množství oblastí a mnohdy nejsou dostatečně angažováni ve školství. Z důvodu nedostatku času řeší pouze důsledky problémů a nehledají jejich příčiny, také se jejich zorné pole zužuje pouze na zařízení pod jejich správou a spolupráce mezi školami jde mnohdy stranou. Další významné riziko, související s touto dotčenou skupinou, představuje snížení příspěvku na provoz zařízení. Pravidelná komunikace na neformálních setkáních a zapojení zřizovatelů do mimoškolních aktivit může posílit vztah a prohloubit spolupráci mezi nimi, školami a školskými zařízeními. Správné nastavení smluvních podmínek a vytvoření doplňkových fondů může zamezit vzniku problémů.

Sponzoři

Většina sponzorů očekává od vedení školy především vstřícnou spolupráci, bezproblémovou komunikaci a dostatečnou propagaci, která by jim na veřejnosti zajistila dobré jméno. Pomoc školám je dobrá vůle každého podporovatele a toho je třeba využít. Nikdo nebude školám nutit ani svou přízeň, ani finanční prostředky. Informace o sponzorství by měly být v požadované míře znázorněny (například na internetových stránkách školy, používání produktů sponzora na veřejných akcích). Škola by měla sponzorům vycházet co možná nejvíce vstříc, jelikož hrozí ukončení jejich podpory. Ze strany sponzora by však neměly být nároky na propagaci přehnané.

Stát

Hlavním cílem státu je zabezpečit vzdělanost obyvatel v co nejvyšší možné kvalitě, aby se stalo prestižní záležitostí. Potřebné finanční prostředky na školství jsou nemalé, proto je nutné, aby jejich vynaložení bylo efektivně zváženo a využito, aby z peněz poskytnutým školám bylo vytěženo maximum. Rizikovou oblastí se jeví velký počet škol, které stát obhospodařuje. Nezná problematiku SO ORP Třinec a proto není schopen se vcítit do každého zařízení a tím mohou vznikat nejasnosti, komunikační šumy a špatná interpretace nařízení. Pro zamezení těchto negativních jevů je možné využít znalostí místních institucí a některé pravomoci na ně převést.

Tab. 64: Analýza rizik v oblasti školství v SO ORP Třinec

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	V = P*D		
Finanční riziko					
Nedostatek finančních prostředků na opravy	2	3	6	získávání nových sponzorů, prodej výrobků dětí, pořádání mimoškolních akcí (př. plesů, radovánky, besídky), výpomoc rodičů	zřizovatel ZŠ, MŠ
Rostoucí náklady na energie	3	3	9	sdílené nákupy, investice do zateplení budovy, termostatické ventily, světelná čidla, smluvní podmínky, časové hodiny u automatů (nechladí v noci), dotace	zřizovatel ZŠ, MŠ
Zvyšující se finanční náklady na vybavenost zařízení a investice	2	3	6	pořádání mimoškolních akcí, prodej výrobků dětí, získávání nových sponzorů, pronájem prostorů	zřizovatel ZŠ, MŠ
Nedostatek financí na mzdové prostředky a DVPP	1	4	4	zřízení odborů, personální audit	stát
Nedostatek financí na DVPP	2	2	4	využívání bezplatných programů vzdělávání	škola
Žádné nebo špatné čerpání prostředků z EU	3	5	15	detailní propracování žádosti, splnění smluvních podmínek, informovanost o dotačních titulech, monitorovací zprávy	zřizovatel ZŠ, MŠ, stát
Organizační riziko					
Nerovnoměrné rozmístění ZŠ, MŠ	2	2	4	přeorganizování spádových oblastí, meziobecní spolupráce	zřizovatel ZŠ, MŠ
Nedostatek dětí a žáků v MŠ, ZŠ	4	5	20	propagace, pořádání mimoškolních aktivit, kvalitní výuka, využití školy i po výuce	zřizovatel ZŠ, MŠ
Neprovázanost mezi I. a II. Stupněm	3	3	9	meziobecní spolupráce	zřizovatel ZŠ, MŠ
Špatná komunikace zřizovatele s vedením MŠ, ZŠ	2	4	8	prezentace přínosů pro zřizovatele, komunikace	zřizovatel a vedení ZŠ, MŠ, obec

Nevhodně stanovené normativy na ZŠ a MŠ ze strany kraje	3	3	9	připomínkování normativů a snaha o jednání s krajem	zřizovatel ZŠ, MŠ
Právní riziko					
Legislativní změny	2	4	8	tvoření rezervních fondů, právní rady, školení	zřizovatel ZŠ, MŠ
Nesprávná formulace smluvních dokumentů	2	3	6	využití odborných konzultací, připomínkování	zřizovatel ZŠ, MŠ; smluvní strana
Nesoulad předpisů ČR a EU	1	3	3	využití odborných konzultací, připomínkování	zřizovatel ZŠ, MŠ; stát
Technické riziko					
Špatný technický stav budov ZŠ, MŠ	3	3	9	získávání nových sponzorů, výpomoc rodičů	zřizovatel ZŠ, MŠ
Zastaralé či nevyhovující vybavení	3	3	9	sbírky, využití projektorů, spolupráce mezi školami	zřizovatel ZŠ, MŠ
Výpadek výpočetní techniky	2	3	6	zabezpečení dat a jejich ochrana	zřizovatel ZŠ, MŠ
Věcné riziko					
Nedostatečná úroveň kvality výuky	2	4	8	využití moderních technologií, škol hrou	konkrétní ZŠ, MŠ
Neatraktivnost konkrétní ZŠ, MŠ	2	4	8	větší propagace školy, prohlubování vztahů s veřejností, snaha o zvýšení kvality (přijímačky)	konkrétní ZŠ, MŠ
Zajištění personální zabezpečení	3	3	9	kurzy, vstřícný a nedirektivní přístup, spolupráce s vysokými školami	konkrétní ZŠ, MŠ

Zdroj: vlastní zpracování

Z analýzy rizik oblasti předškolního a základního vzdělávání vyplývá, že nejzávažnějším rizikem je nedostatek dětí a žáků v MŠ a ZŠ. S poklesem počtu žáků se snižuje finanční příspěvek od státu, který se stanovuje na počet žáků navštěvujících příslušné zařízení. V případě nenaplnění minimálního počtu dětí na třídu hrozí dokonce uzavření školy. Obce mají ze zákona povinnost poskytovat vzdělání pro děti školního věku žijící na jejich území. Oproti tomu rodiče mají právo zvolit školu, která nejvíce vyhovuje jejich požadavkům a očekáváním. Proto pro školy s nedostatkem žáků hledají prostředky pro navýšení obsazenosti. Jako vhodné řešení se nabízí dostatečná propagace školy, zajištění kvalitní výuky, pořádání mimoškolních aktivit, využití prostor i po ukončení vyučování.

Z finančního hlediska představuje nejzávažnější riziko špatné nebo dokonce žádné čerpání prostředků z EU. Školy by se měly pravidelně informovat o vypsání dotačních titulů. Špatnému čerpání z eurofondů lze předejít detailním propracováním žádosti, například

specializovaným odborníkem, aby se eliminovaly nepřesnosti v žádosti o dotaci. Korektní plnění smluvních podmínek a dodržení termínů vypracování kvalitních monitorovacích zpráv zajistí, že získané dotace nebude muset instituce vracet.

Z právního hlediska je závažnost všech zmíněných rizik srovnatelná, přesto však největší hrozbu představují legislativní změny. Legislativní změnu školy, školská zařízení ani zřizovatel nejsou schopni ovlivnit. Změna legislativy dopadá na všechny aspekty činnosti školy přes výuku, stravování i mimoškolní aktivity. Dopady jsou také na rozpočet školy, např. navýšení nákladů na provoz, školení personální apod. Z pohledu relativní bezbrannosti vůči těmto změnám je nutné se naučit maximálně předvídat a připravit se na ně. Možností jak eliminovat dopady legislativní m úprav je využití poradenské služby prostřednictvím právníků, školením zaměstnanců a tvořením rezervních fondů pro případ vyvolaných dodatečných nákladů.

Špatný technický stav budov či jejich zastaralé a nevyhovující vybavení se stejnou měrou jsou shodně řazena mezi nejzávažnější technická rizika. Pokud se budovy neudrží průběžně a chátrají, jejich následná rozsáhlá rekonstrukce vyžaduje nárazově větší finanční investici než průběžná údržba. V této situaci je nutné podniknout potřebné kroky, které by napomohly například k získání dostatečného množství finančních prostředků na opravy od sponzorů. Je možné využít pomoci ze strany rodičů, například k řemeslnickým pracím přizvat rodiče, aby pomohli vymalovat třídy. Ne každá škola má dostatek prostředků na pravidelnou obnovu vybavení. Tento problém může částečně vyřešen nákupem projektorů, na kterém budou žákům promítány fotografie s exponáty. Je vhodné přistoupit k aktivní spolupraci mezi školami, kdy si budou navzájem zapůjčovat výukové materiály a nákladnější pomůcky, které si nemohou dovést všechny školy do svého vlastnictví.

Z věcných rizik se jeví jako největší hrozba špatné personální zabezpečení. Nevhodná aprobace, vysoký průměrný věk pedagogických pracovníků či jejich fluktuace může negativně ovlivnit bezproblémový chod školy a kvalitu samotné výuky. Může se stát, že pedagog s aprobací dějepis-český jazyk vyučuje například zeměpis. Tímto klesá úroveň daných předmětů. Toto riziko lze eliminovat v první řadě spoluprací s vysokými školami, a to poskytováním informací o potřebných aprobacích a možnosti vykonávat praxi na dané škole. Pokud se student na praxi osvědčí, zvyšuje tak svou možnost pracovního uplatnění v daném zařízení. V případě ochoty se zapojit do procesu vzdělávání i mimo povinnou dobu praxe, například občasnou výpomocí při mimoškolních akcích, získává u vedení školy „plusové body“ a je tak ještě větší pravděpodobnost, že jej škola po ukončení studia opravdu zaměstná.

3.1.4. SWOT analýza školství

Tab. 65: SWOT analýza v oblasti školství v SO ORP Třinec

Silné stránky	Slabé stránky
1. výskyt MŠ a ZŠ s polským jazykem vyučovacím 2. spolupráce mezi školami (včetně mezinárodních projektů) 3. velké množství mimoškolních aktivit 4. úspěchy na různých soutěžích 5. ochota pedagogických pracovníků se dále vzdělávat 6. zapojení rodičů do školních akcí 7. nárůst počtu dětí v mateřských školách 8. Malotřídky	1. nedostatečná technická vybavenost některých škol a školských zařízení 2. snižující se počet žáků v základních školách 3. vysoký počet neúplných škol 4. malé pravomoci učitelů 5. nedostatečné množství zařízení pro děti do 3 let 6. málo ostatních pedagogických pracovníků 7. bezbariérový přístup 8. absence SVČ v menších obcích
Příležitosti	Hrozby
1. investice do vzdělávacích pomůcek a technické vybavenosti 2. další vzdělávání pedagogických pracovníků 3. provázanost základního vzdělávání s místními požadavky trhu práce 4. spolupráce s místními spolky 5. využití přírodního potenciálu k rozšíření terénní výuky 6. využití WWW stránek, on-line komunikace s veřejností 7. rozšíření nabídky volnočasových aktivit v menších obcích 8. neformální setkávání	1. zrušení neúplných škol 2. nedostatek finančních prostředků na platy, provoz a investice 3. legislativa 4. snižující se morálka žáků 5. snížení kvality výuky (finance) 6. zvyšující se nejednotnost probíraného učiva 7. civilizační nemoc 8. rozvoj IT 9. žádné nebo špatné čerpání prostředků z EU

Zdroj: vlastní zpracování

SILNÉ STRÁNKY

1. výskyt MŠ a ZŠ s polským jazykem vyučovacím

Jako v každé příhraniční oblasti, i u nás se populace mísí s polskou a slovenskou národností. Slovenská menšina je zastoupena zhruba 2 % obyvatel, tudíž se na území nenachází žádná škola ani třída se slovenským vyučovacím jazykem. Polská menšina však tvoří 16 % celkové populace v regionu, proto v obcích s vyšším podílem této národnosti fungují školy a školská zařízení, která jsou přizpůsobena právě těmto dětem. Největší poměr obyvatel polské národnosti je v Bystřici, Vendryni a Třinci, kde jsou zřízeny polské školy. V Ropici a v obci Košařiska existuje česká škola s polskými třídami. Přestože v Hnojníku je menšina zastoupena pouhými 11 %, v obci se nachází

devítiletá polská škola. Tuto situaci lze vysvětlit tím, že obec představuje spádovou oblast okolních obcí (Komorní Lhotka, Střítež, ...). Z tohoto pohledu se již procentuální poměr národností výrazně mění. Z výše uvedeného vyplývá, že se obce snaží uspokojit poptávku národnostních menšin.

2. spolupráce mezi školami

Většina škol utužuje "meziškolské" vztahy a spolupracují ať už v rámci tuzemska, tak přes státní hranice. Navštěvování se a vyměňování si rad a zkušeností není výjimkou. Například ZŠ a MŠ Bystřice udržuje vztahy se slovenskou i polskou stranou.

3. velké množství mimoškolních aktivit

Aktivity jsou ze širokého spektra možností. Organizují se plesy, divadla, sázení stromečků, vánoční besídky a podobně. Typické pro oblast Třinecka jsou tzv. Radovánky. Jedná se o akci organizovanou školou. Součástí je taneční vystoupení dětí navštěvujících konkrétní školu, které nacvičili společně se svými vyučujícími. Radovánky se konají na přelomu května a června, kdy je počasí stálejší. Na organizaci se podílejí žáci, vyučující i rodiče.

4. úspěchy v různých soutěžích

Žáci se pravidelně zúčastňují klasických soutěží jak vědomostních, tak sportovních či uměleckých a dosahují obdivuhodných výsledků. Máme vítěze mezinárodních pěveckých soutěží, 5. místo na mistrovství ve štafetě, 2. místo na mistrovství světa juniorek v moderním pětiboji a mnoho dalších úspěchů. Jedním z největších úspěchů je také vítězství žáka 6. ročníku bystřické základní školy, Martina Szmeka, který obsadil 1. místo v celostátním kole soutěže Mladý Demosthenes 2013. Z oblasti sportovního světa nelze nezmínit Tomáše Homolu, který se řadí mezi špičku, nejen České republiky, v atletice. V našem regionu vyrostly také hvězdy jako hudební skupina Charlie Straight, zpěvačka Ewa Farna a Markéta Konvičková a další.

5. pedagogických pracovníků se dále vzdělávat

Pracovníci ve školách ve správním obvodu jsou si vědomi toho, že pro smysluplnou a kvalitní práci ve školství je potřeba se neustále vzdělávat a udržovat tempo s pokrokem. Pedagogové prochází nejen povinnými školeními, ale také v tomto směru projevují vlastní iniciativu.

6. zapojení rodičů do školních akcí

Názorným příkladem pro zapojení rodičů do školních akcí jsou již zmíněné Radovánky. Tatínkové chytají pódium, připravují aparaturu. Maminky chystají pohoštění nebo vybírají vstupné. Pomohou tak škole zajistit hladký průběh akce i získat finanční prostředky. Stejná situace se opakuje při organizování plesů, besídek a dalších mimoškolních aktivit.

7. nárůst počtu dětí v MŠ

Počet dětí v mateřských školách vzrostl napříč časovou řadou o 23 %. Na základě vývoje demografické křivky lze výhledově do roku 2023 předpokládat snížení počtu dětí, každým rokem klesne počet v průměru o 41 dětí.

8. Přítomnost malotřídek

Největší výhody malotřídky tkví v individuálním přístupu a v socializaci dítěte. Všichni žáci se znají, na jedné straně se přirozenou cestou učí pomáhat si navzájem, na druhé samostatnosti. Děti rovněž nabírají zkušenosti s rozdílnými formami výuky a vyučovacími postupy. Mezi výhody malotřídních škol patří takřka rodinné prostředí, které představuje také určitou prevenci některých negativních jevů, jako je například šikana nebo násilné chování žáků.

SLABÉ STRÁNKY

1. nedostatečná technická vybavenost některých škol a školských zařízení

Technický pokrok se v dnešní době ubírá mílovými kroky. Pro školy a školská zařízení, především pro ty menší, je mnohdy neúnosně finančně náročné zajistit dostatečnou technickou vybavenost škol. V některých předmětech absence těchto zařízení v negativním smyslu slova ovlivňuje kvalitu výuky.

2. snížující se počet žáků v základních školách

Tato slabá stránka se pojí s celorepublikovým demografickým vývojem, kdy obecně ubývá žáků ve školách. Z vlastního šetření vyplývá, že počet žáků v mateřských školách konstantně roste, proto lze očekávat, že během tří let začne zvolna růst také počet žáků ZŠ. Kvůli současnému poklesu dětí, některé ZŠ přistupují ke snižování kapacit, je ovšem nutné myslet i na situaci, aby děti ukončující MŠ měly kde pokračovat ve školní docházce.

3. vysoký počet neúplných škol

Jak je vidět v tabulce číslo 16 Počet ZŠ za ORP Třinec, jedna třetina škol je neúplných, v našem případě pouze první stupeň. Rodiče dětí pátého ročníku musí řešit přestup ratolesti na jinou školu. Pro každou obec s neúplnou školou je stanovena spádová úplná škola, kam děti přestupují. Překážka ovšem nastává při srovnávání vědomostí školáka. ZŠ, kam žák přestupuje, může mít pozměněné učební osnovy a tak žáček, který je na škole nový, ne vždy stihá učivu v navazujících ročnících.

4. malé pravomoci učitelů

V minulosti bylo povolání učitele vážené. V dnešní době už to tak není. Pedagogové ztrácí svou přirozenou autoritu a nemají mnoho možností, jak ji získat zpět.

5. nedostatečné množství zařízení pro děti do 3 let

Na základě analýzy 41 Jesle, bylo zjištěno, že v SO ORP Třinec se nevyskytují žádné jesle. Nejbližší jesličky jsou ve městě Frýdek-Místek, vzdálené asi 25 km. Na území správního obvodu fungují tři mateřská centra. Jejich celková kapacita se stanovuje velice těžko, s dětmi nejčastěji chodí ven, kde nejsou žádná omezení, co se týče počtu účastníků.

6. málo ostatních pedagogických pracovníků

Ve sledovaném území jsou zaměstnáni tři speciální pedagogové, na zanedbatelnou celkovou výši úvazku 0,4. Dále zde působí pouze jeden školní psycholog, který zastává dva částečné úvazky. Pro žáky se zdravotním postižením je k dispozici 32 asistentů pedagoga. Pět zařízení nemá výchovného poradce.

7. bezbariérový přístup

Bezbariérový přístupem disponuje malé množství škol v SO ORP Třinec jako ZŠ a MŠ Bystřice 848, Hnojník 120, ZŠ a MŠ Petra Bezruče, Třinec a MŠ, ul. SNP.

8. absence SVČ v menších obcích

Ve správním obvodu ORP Třinec fungují pouze dvě střediska volného času, konkrétně v Třinci a v Bystřici, kde se mohou registrovat zájemci z jiných obcí. Problém nastává u dojíždějících účastníků z menších obcí, kdy špatná časová návaznost na výuku nebo omezené množství dopravních spojů mnohdy znemožňuje dostavit se na kroužek včas či po skončení musí dítě dlouho čekat na zpáteční cestu. Tento důvod může zcela demotivovat zápis do SVČ.

PŘÍLEŽITOSTI

1. investice do vzdělávacích pomůcek a technické vybavenosti

Získání dostatečného množství finančních prostředků na vzdělávací pomůcky je komplikované. Pořízení nového vybavení není levnou záležitostí a některé školy se tak potýkají e zastaralými pomůckami. Přitom škola, která disponuje těmito možnostmi, nabízí mnohdy kvalitnější a hlavně poutavější výuku pro děti.

2. další vzdělávání pedagogických pracovníků

Vykonávání profese ve školství vyžaduje od pracovníků celoživotní vzdělávání. Pedagogové se musí pravidelně seznamovat s novinkami jak v informacích, tak výchovných postupech a podobně. Ve chvíli, kdy si pedagogové tento fakt uvědomí, mohou dostatečně připravovat žáky na budoucí studijní či pracovní život.

3. větší provázanost základního vzdělávání s místními požadavky trhu práce

Trendem některých zaměstnavatelů, zejména technického zaměření, vychovávat si budoucí zaměstnance. Pokud ale žák již na základní škole získá negativní postoj, např. k matematice či fyzice, bude se hlásit na školy humanitního směru. V zájmovém regionu však převažují průmyslové podniky, a proto absolvent těžko hledá uplatnění, prochází rekvalifikací nebo se odstěhuje za prací mimo region. V Třinci již funguje soukromá střední odborná škola, jejímž cílem je uplatnění absolventů v Třineckých železárnách. Provázanost nejen středních, ale i základních škol s požadavky regionálního trhu práce by mohla pozitivně ovlivnit nezaměstnanost příštích generací.

4. spolupráce s místními spolky

V každé obci aktivně fungují místní spolky, které mohou využívat svých zkušeností při organizování volnočasové činnosti pro děti. Vést je tak k zájmům a pěstovat v nich vztah ke svému rodišti. V těchto spolcích působí i poměrně dost starších občanů, důchodců, kteří by se tak mohli setkávat s mladšími generacemi a vyplnit svůj volný čas.

5. využití přírodního potenciálu k rozšíření terénní výuky

Na správním území správního obvodu ORP Třinec se vyskytuje nepřehledné množství přírodních krás, které se dají využít pro terénní výuku. Děti se pohybují v přírodě, mohou používat názorných ukázek (například v hodinách přírodopisu), udržují si fyzickou kondici a získávají vztah k okolní krajině.

6. využití WWW stránek, on-line komunikace s veřejností

V současné „rychlé době“ je neodmyslitelným prostředníkem v komunikaci internet. Mnoho rodičů tráví převážnou část dne v práci, a když už konečně přijdou domů, chtějí se věnovat svým dětem. Proto pro získávání informací by mohli využívat internetových stránek příslušných škol, kde by našli základní údaje.

7. rozšíření nabídky volnočasových aktivit v menších obcích

Rozšíření nabídky volnočasových aktivit v menších obcích nemusí nutně znamenat výstavbu nového zařízení. V případě dostatečného množství zájemců o nějaký kroužek by pracovník ze stávajícího DDM mohl dojíždět vyučovat do příslušné obce.

8. neformální setkávání

Nejen začínající, ale i zkušení pracovníci škol a školských zařízení se mnohdy dostanou do situace, kdy neví, jak určitý problém vyřešit. Pravidelné neformální setkávání zástupců škol, případně pedagogů a pracovníků školských zařízení by mohlo situaci vyřešit, neboť by získali rady

od zkušenějších kolegů. U běžného rozhovoru mnohdy vyplynou na povrch problémy, které se v důsledku dají vyřešit velice snadno a rychle.

HROZBY

1. zrušení neúplných škol

Ačkoli je bez sporu provozování neúplných škol poměrně nákladnou záležitostí, jejich fungování má své opodstatnění. Pokud by děti z malých obcí musely od útlého věku dojíždět do spádového zařízení, ztrácí vztah ke své obci. Na dojíždění si zvykne, v dospělosti pak dojíždí i do práce a v konečné fázi se za prací odstěhuje a malé obce tak „vymírají“.

2. nedostatek finančních prostředků na platy, provoz a investice

Školství se obecně potýká se nedostatkem finančních prostředků. Je třeba hledat různé možnosti, jak získat finance navíc.

3. legislativa

Se změnou legislativy se pojí riziko „legislativních mezer“, kdy může nastat situace, že některé legislativní rámce na sebe nenavazují a nejsou v souladu s předchozími ustanoveními. Vznikají tak nejasnosti a komplikace s uplatňováním práva a dodržováním zákona.

4. snižující se morálka žáků

V současné době je ožehavým tématem snižující se morálka a disciplinovanost žáků a zároveň jejich zvyšující se agresivita. Žáci učiteli mnohdy provádí naschvály, v hodinách neustále úmyslně vykřikují, vyrušují či provokují. Setkáváme se rovněž s tím, že si žáci nahrávají projev učitele na mobil a pak ho zveřejní na internetu apod.

5. snížení kvality výuky

Peníze školy dostávají tzv. „na žáka“. Maximální počet dětí v běžné třídě mateřské školy činí 24 (Vyhláška č. 214/2012, kterou se mění vyhláška č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění vyhlášky č. 43/2006 Sb.). V úplné základní škole je stanoven minimální počet žáků na třídu 17, maximální počet žáků činí 30, ale lze jej s výjimkou navýšit. (Vyhláška č. 256/2012 Sb., kterou se mění vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění vyhlášky č. 454/2006 Sb.). Z uvedených faktů vyplývá, že zřizovatelé a vedení škol mají zájem o co nejvyšší obsazenost tříd, čímž může docházet ke snížení kvality výuky.

6. zvyšující se nejednotnost probíraného učiva

Zavedení školního vzdělávacího plánu, který si každá škola vytváří sama a přizpůsobuje výuku podle vlastních možností, představuje hrozbu v podobě zvyšující se nejednotnosti probíraného učiva. Tento problém je aktuální zejména u žáků přecházejících na jinou školu, např. z důvodu

stěhování. Každá škola si může stanovit, v kterém ročníku a v jakém rozsahu bude určité učivo probírat, neboť důležité jsou výstupy na konci 5. a 9. ročníku, pojetí je v rukou vyučujícího. Žák mnohdy musí tzv. dohánět učivo, které na bývalé škole ještě neprobírali, což je pro něj i rodiče velice stresující.

7. civilizační nemoc

Děti, které mají problémy s nadváhou nebo přímo obezitou, přibývá. Děti málo sportují, jejich fyzická kondice se snižuje a sportovní výsledky se výrazně zhoršují. Ještě před několika lety nebyl pro většinu žáků problém udělat kotoul či uběhnout dlouhou trať. Dnes to dokáže jen málokteré z nich, protože tráví většinu volného času před televizí nebo počítačem, jedí brambůrky a pijí slazené nápoje místo toho, aby šly sportovat. Bohužel hodiny tělocviku nedokážou kompenzovat nedostatek pohybu. Pod tíhou nadbytečných kilogramů nejvíce trpí pohybový aparát. U těchto dětí se častěji vyskytuje nesprávné držení těla, bolesti kloubů a zad, ale objevují se i trávící problémy a podobně.

8. Rozvoj IT

V současné době se rychle rozvíjí využívání výpočetní techniky ve výuce, nejen v hodinách IVT. V dnešním světě se samozřejmě bez určitého standardu IT vzdělání neobejdeme a pokroku nelze zabránit, ale přílišné používání počítačů nese s sebou i stinné stránky. V některých mateřských školách mají již k dispozici moderní vybavení a děti tak místo komunikace a dovádění s vrstevníky hrají například pexeso na tabletu. Přibývá pak dětí s ročním odkladem zápisu do 1. třídy, protože když promluví, není jim rozumět, mají malou slovní zásobu a někdy i špatnou motoriku. Pozornost žáků v hodinách může být snížena také tendencemi „surfovat“ po internetu nebo hrát hry. Internet navíc představuje příležitost snadného přístupu k velkému množství informací, které mohou žáci zkopírovat a vydávat za své. Většina si ani dané údaje neověří, nedokážou posoudit relevantnost dat, neumí je analyzovat ani interpretovat. Nadměrné využívání IT techniky škodí zraku, dochází ke snížení jazykové úrovně, vede ke zhoršování schopnosti psát rukou apod.

9. žádné nebo špatné čerpání prostředků z EU

Hrozbou pro školy se jeví rovněž špatné nebo dokonce žádné čerpání prostředků z EU. Školy by se proto měly pravidelně informovat o vypsání dotačních titulech. Korektní plnění smluvních podmínek a dodržení termínů vypracování kvalitních monitorovacích zpráv zajistí, že získané dotace nebude muset instituce vracet.

3.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Ve správním obvodu ORP Třinec všechny obce, vyjma Vělopolí, disponují alespoň jednou školou. Z celkového počtu 34 zařízení předškolní výchovy a základního vzdělávání, včetně subjektů provozující mimoškolní aktivity a zájmové činnosti, se vyskytují v Třinci.

Konkrétně se v regionu nachází 26 mateřských a 23 základních škol, dvě základní umělecké školy, dvě střediska volného času a jedno gymnázium. Převažují sloučené organizace, tzv. mateřské školy se základními školami. Pouze čtyři základní školy a šest mateřských škol je samostatných. Celkem je tedy v území 29 školských subjektů. Zřizovatelem většiny institucí je obec. Jedna škola je církevní, jedna spadá pod krajskou správu.

Během sledovaného období nedošlo k žádným výrazným změnám v počtu subjektů, pouze v roce 2007 byla uvedena do provozu jedna mateřská škola.

V obecních mateřských školách vzrostl počet dětí o 25 %, zejména v běžných třídách, u speciálních tříd mírně klesá. V krajské speciální MŠ počet žáků kolísá, nepřekračuje však hranici 10 dětí. Církevní mateřská škola provozuje pouze běžné třídy, přičemž je prokazatelný zvýšený zájem o umístění dětí do tohoto zařízení, proto ve školním roce 2012/2013 byla rozšířena kapacita o 225 %. Počet dětí na jeden pedagogický úvazek je vyjma speciální školy srovnatelný, činí 13, respektive 14 dětí.

V šesti případech je kapacita mateřské školy plně obsazena. V ostatních mateřských školách je průměrná obsazenost 78 %, v menších zařízeních je obecně kapacita využita více.

Z 23 základních škol je 16 úplných a sedm neúplných. Všechny neúplné školy jsou malotřídní, jen s 1. stupněm. Neúplná škola pouze s 2. stupněm se ve správním obvodu nevyskytuje.

Ve čtyřech obcích fungují školy s polským jazykem vyučovacím a současně na čtyřech jiných školách jsou zřízeny polské třídy.

Počet žáků navštěvující obecní ZŠ se během sledovaného období snížil o 18 %. Z tohoto důvodu se snížil počet pedagogických úvazků i tříd. Ze současných 229 tříd jsou tři třídy speciální, přičemž všechny jsou součástí jedné školy. V krajské základní škole se snížil počet žáků i tříd o polovinu (vlivem inkluzivního vzdělávání), v církevní škole byl zaznamenán 42% nárůst. Průměr 19 žáků na třídu a 13 žáků na jeden pedagogický úvazek je téměř shodný u církevní a obecních škol, u krajské jsou obě hodnoty podstatně nižší.

Žádná základní škola v SO ORP Třinec není zcela obsazena. Pouze dvě školy jsou kapacitně využity z více než 90 %. Dvě školy v regionu jsou naplněny pouze z přibližně 32 %. Ostatní základní školy jsou průměrně naplněny z 64 %.

Počet žáků 1. ročníku s dodatečným odkladem povinné školní docházky je zanedbatelný. Populační úbytek má vliv na pokles žáků nastupujících na šestiletý i osmiletý studijní program gymnázia. Absolventů devátých ročníků ZŠ postupně ubývá, ale lze předpokládat, že v následujících letech dojde ke změně z důvodu nastupujících silnějších ročníků do 1. tříd.

Napříč celou časovou řadou lze obecně říci, že pedagogických i nepedagogických pracovníků na základních školách ubývá. Počet pedagogů klesl asi o 9 %, počet nepedagogických pracovníků klesá dvakrát rychleji. Oproti tomu v mateřských školách je zaměstnanců více než na začátku měření, dokonce skoro o 20 %. Z analýzy dále vyplývá, že v území jsou zaměstnání pouze tři speciální pedagogové, s celkovou zanedbatelnou výší úvazku 0,4, a jeden školní psycholog, který zastává dva částečné úvazky. Pět zařízení nemá výchovného poradce, pro žáky se zdravotním postižením je k dispozici 32 asistentů pedagoga. Na všech pozicích převažují ženy.

Všechny školy, vyjma v obci Košařiska, mají alespoň vlastní tělocvičnu či hřiště. Stravování pro téměř 6 000 žáků zajišťuje 54 jídelen a výdejen včetně odloučených pracovišť. Před i po vyučování mají žáci možnost navštěvovat školní družinu či klub, které jsou zřizované obcemi nebo krajem. Počet oddělení i účastníků narůstá. O 1473 dětí se ve školním roce 2012/2013 pečovalo 67 vychovatelek, všechny ženy.

Ve správním obvodu ORP Třinec fungují dvě základní umělecké školy. Moravskoslezský kraj je zřizovatelem Základní umělecké školy Třanovského 596, p. o., jež má odloučené pracoviště v obci Bystřice. Soukromá základní umělecká škola TUTTI MUSIC, spol. s r.o. se sídlem v Třinci má pobočky v Bystřici a Vendryni. Výuku zajišťuje celkem 67 pedagogů na částečné úvazky.

Volnočasové aktivity dále zajišťují dvě střediska volného času v Třinci a Bystřici, obě zřizuje obec. Ve školním roce 2012/2013 navštěvuje 133 zájmových útvarů 1264 dětí. Výuku zabezpečuje 101 pracovníků, z toho 91 % externistů. V ostatních obcích tato zařízení chybí, proto musí zájemci o kurzy dojíždět do příslušné obce, což je pro mnohé děti komplikované.

V SO ORP Třinec se nevyskytují žádné jesle. Nejbližší jsou ve městě Frýdek-Místek, vzdálené asi 25 km. V zájmovém území funguje sedm institucí nabízející péči pro děti do tří let. Některé mateřské školy v případě nenaplněných kapacit umožňují přijetí dětí mladších tří let, což je rodiči velmi vítáno.

Trend celkových provozních výdajů ve správním obvodu obce s rozšířenou působností nelze jednoznačně určit, obecně však došlo k nárůstu. Mzdové prostředky, související odvody i ostatní neinvestiční výdaje rovněž vykazují v zásadě rostoucí charakter, tudíž i výše celkových neinvestičních výdajů během sledovaných let roste. Největší podíl přímých nákladů zaujímají náklady základních škol, takřka 60 % z celkové částky. Finanční prostředky obdržené z rozpočtového určení daní jsou nižší než celkové provozní náklady. Obce na provoz škol tedy musí doplácet. Na územní správního obvodu města Třince probíhají, nebo se plánují rozsáhlé rekonstrukce školních budov, hřišť či tělocvičen, k zajištění zvýšení kvality a většího komfortu pro žáky i pedagogického sboru.

Z dotazníkového šetření vyplývá, že 50 % dotázaných aktuálně řeší špatný technický stav budov. Stejný podíl odpovědí se týká nedostatečné kapacity v mateřských školách. Na základě vývoje demokratické křivky (dle Studie sídelní struktury MSK) však lze výhledově v řádu několika let předpokládat pokles dětské složky, tudíž se sníží i počet dětí navštěvující mateřské školy. Proto je vhodné situaci řešit pouze operativně, např. například střídavou docházkou či zřízením

tzv. dětské skupiny. Současně bude docházet k dalšímu úbytku počtu žáků základních škol, na což v dotazníku poukázal jeden z představitelů obcí.

Co se týká témat, ve kterých obce spatřují účelné spolupracovat, 75 % představitelů obcí projevilo zájem rozšíření nabídky zájmových činností a mimoškolních aktivit. V různých obměnách bylo zmíněno zabezpečení poradenství pro výběr dalšího vzdělávání a volbu povolání a s tím související i posílení regionální identity. Pro čerpání dotací a finančních prostředků z grantů či operačních programů a prohloubení zájmu rodičů o dění ve škole se vyslovili starostové v 50 % odpovědí. Optimální naplněnost tříd či poradenství v různých obměnách představují rovněž vhodný námět pro meziobecní spolupráci.

3.2. Návrhová část pro oblast školství

3.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Základní a předškolní vzdělávání“, na jejímž základě byly připraveny Nástiny opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti školství.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v SO ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma školství.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupina byla složena z motivujícího starosty obce Bystřice, motivujícího starosty obce Nýdek, starosty obce Komorní Lhotka, ředitele Základní školy a mateřské školy Bystřice 848, okres Frýdek – Místek, příspěvkové organizace a ředitelky Domu dětí a mládeže, Bystřice 106, okr. Frýdek – Místek, příspěvkové organizace.

Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma školství.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území SO ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v SO ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma školství a předškolního vzdělávání. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

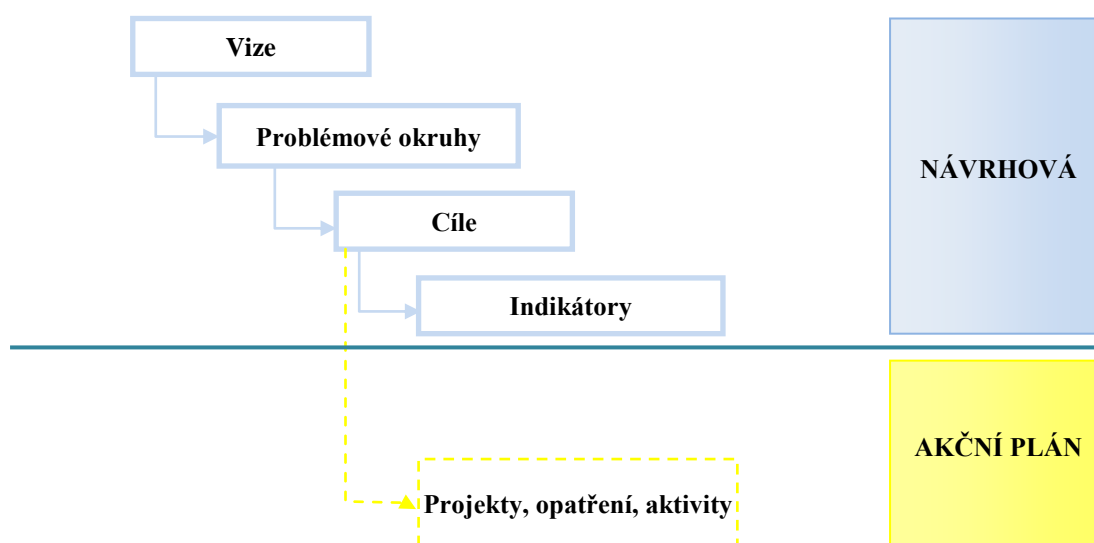
Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům, politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálním investorům, složkám veřejné správy).

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Návrhová část byla zpracována v druhém pololetí roku 2014.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory v oblasti školství je zobrazeno v následujícím obrázku.

Obr. 7: Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory pro oblast školství

Zdroj: vlastní zpracování

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu školství je uvedena v níže uvedeném schématu.

Tab. 66: Struktura problémových oblastí a cílů v tématu školství

Vize meziobecní spolupráce			
<p><i>Třinecko je atraktivním územím pro všechny generace s dostatkem zeleně a bohatou nabídkou sportovních a kulturních aktivit. Kvalitní vzdělávací instituce zabezpečují výuku s ohledem na uplatnitelnost na trhu práce a široká škála mimoškolních činností přináší dětem smysluplné využití volného času. Občané žijí důstojným a plnohodnotným životem, sociální služby jsou dostupné pro všechny potřebné. Odpadové hospodářství je efektivní a šetrné k životnímu prostředí. Náš region pomezí tří států s dobrou dopravní dostupností je plně konkurenceschopný a přitažlivý pro další investory. Stabilní ekonomické zázemí nabízí pracovní příležitosti pro místní občany.</i></p>			
	<p>1. Neprovozanost školství s regionálním trhem práce</p>	<p>2. Zvýšený zájem o mimoškolní aktivity</p>	<p>3. Nedostatečná komunikace mezi zaměstnanci škol, školských zařízení a zřizovateli</p>
Školství	<p>Cíl 1.1 Zřízení pracovní pozice poradce/ů pro volbu povolání</p> <p>Cíl 1.2 Zajištění technické vybavenosti škol pro rozvoj manuální zručnosti</p>	<p>Cíl 2.1 Analýza poptávky a nabídky zájmových kroužků</p> <p>Cíl 2.2 Využití stávajících kapacit škol a obecních prostor</p> <p>Cíl 2.3 Využití stávajících kapacit – personální zabezpečení</p>	<p>Cíl 3.1 Zavedení pravidelných neformálních setkávání</p> <p>Cíl 3.2 Vzájemná hospitace učitelů jednotlivých předmětů</p> <p>Cíl 3.3 Sdílení výukových materiálů a pomůcek</p>

Zdroj: vlastní zpracování

3.2.2. Vize a problémové oblasti v oblasti školství

A. Vize

Třinecko je atraktivním územím pro všechny generace s dostatkem zeleně a bohatou nabídkou sportovních a kulturních aktivit. *Kvalitní vzdělávací instituce zabezpečují výuku s ohledem na uplatnitelnost na trhu práce a široká škála mimoškolních činností přináší dětem smysluplné využití volného času.* Občané žijí důstojným a plnohodnotným životem, sociální služby jsou dostupné pro všechny potřebné. Odpadové hospodářství je efektivní a šetrné k životnímu prostředí. Náš region pomezí tří států s dobrou dopravní dostupností je plně konkurenceschopný a přitažlivý pro další investory. Stabilní ekonomické zázemí nabízí pracovní příležitosti pro místní občany.

B. Slogan

C. Problémové oblasti

Problémová oblast 1: Nепrovázanost školství s regionálním trhem práce

Volba povolání a s tím související vhodný výběr středního vzdělání hraje v současnosti čím dál větší roli. Při volbě střední školy je tudíž nezbytné brát také ohled na budoucí uplatnění absolventa v profesním životě. Při rozhodování je také nevyhnutelné brát v úvahu charakter regionu.

Většina žáků devátých tříd však nemá představu o tom, jaké povolání by chtěli vykonávat, a s tím souvisí nerozhodnost při výběru dalšího vzdělávání. Proto mnozí prosí o radu rodiče, kteří se pro své dítě snaží, v jejich očích, zabezpečit perspektivní budoucnost. Vybízí je tudíž k volbě střední školy poskytující zaměstnání „kancelářského typu“, jako například obchodní akademie. Někteří rodiče rovněž požadují po dítěti, aby si podalo přihlášku na obor s ohledem na budoucí uplatnění na trhu práce se stejným profesním zaměřením jako oni samotní. Obvykle se jedná o učitelské, právnícké či lékařské rodiny. Další příčinou neuplatnitelnosti na trhu práce jsou vysněné ideály daného žáka, který si představuje, že hned po škole bude mít ve firmě vysoké postavení, nadprůměrnou mzdu a podobně. Někteří se rozhodují pro obor pouze s ohledem na to, kam se hlásí

jeho kamarádi nebo podávají přihlášku ke studiu na škole, o které se traduje, že na žáky nejsou kladeny vysoké nároky.

Ve výše zmíněných případech může ovšem nastat situace, že dítě k příslušnému vzdělání nemá dostatečné předpoklady. To se projeví nejen na hodnocení ve škole, ale i na jeho psychice a může dospět i k syndromu vyhoření, pokud se nebude moci uplatnit na trhu práce. Rodiče si ovšem mnohdy neuvědomují, že jejich přílišná snaha či naopak nezáměr může vytvořit problematickou situaci nejen u potomka, ale i u nich samotných, neboť jim zůstane morální vyživovací povinnost.

Obecně je rovněž známo, že se v současnosti hlásí čím dál méně žáků na řemeslné obory. Manuální práce je pro mnohé děti nepředstavitelná. Příčinou tohoto problému je současný životní styl, kdy dospívající nemají po příchodu ze školy jiné povinnosti. Dítě často usedne k počítači a tráví u něj celé hodiny. Vytrácí se tak nejen dříve běžná pomoc při domácích pracích, ale i koníčky, při kterých si děti osvojovali zručnost a jemnou mechaniku a podvědomě tak získávali i vztah k manuální práci. K problematice přispěla i redukce předmětu praktické činnosti zahrnující dílny a pozemky.

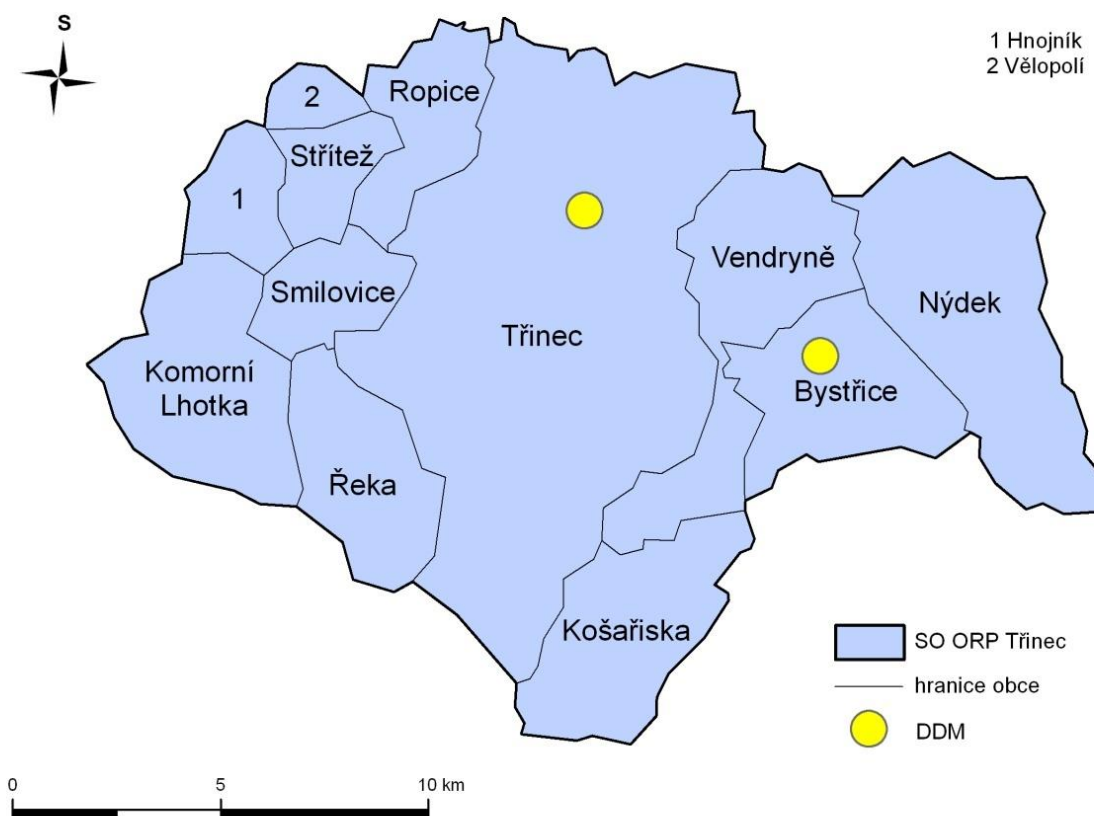
Přestože k vnímanému nesouladu mezi strukturou volných míst je obtížné shromáždit průkazná data, na nedostatek pracovních sil poukazují především firmy s poptávkou po technické a manuální zručnosti. Naopak subjekty například s administrativním a ekonomickým zaměřením jsou nasyceny. Pracovních nabídek, kde by nebyla požadována fyzická námaha, je tak omezené množství a absolventi s humanitním zaměřením posléze nemohou najít uplatnění, zvláště ve zdejším průmyslovém regionu. Pro zefektivnění propojenosti školství s trhem práce by v regionu mohli působit 1 – 2 poradci pro volbu povolání.

Jestliže tento problém bude přetrvávat, můžeme dospět do situace, kdy budeme produkovat pouze další uchazeče o pracovní pozice registrované na úřadu práce. Zvýší se tím nezaměstnanost, vrostle počet osob pobírající dávky, odrazí se to v místní ekonomice. Nemožnost uplatnění na trhu práce v blízkosti bydliště může způsobit snížení počtu obyvatel v regionu z důvodu migrace za prací.

Problémová oblast 2: Zvýšený zájem o mimoškolní aktivity

Je velice důležité, jaký program mají děti a žáci žijící na území správního obvodu ORP Třinec po skončení výuky a odchodu ze školy. Ve sledovaném území sídlí dva domy dětí a mládeže. Jsou zřízeny ve dvou největších obcích celého území, v Třinci a Bystřici. Tyto střediska volného času fungují poměrně blízko sebe, jak znázorňuje následující mapa.

Obr. 8: Lokalizace středisek volného času v rámci SO ORP Třinec

Zdroj: vlastní zpracování

Nabídka aktivit je pestrá, děti mají na výběr kroužků z oblasti hudební, výtvarné, sportovní, taneční, jazykové a podobně. Zařízení disponují dostatečným množstvím kapacit a mohou se registrovat uchazeči z okolních obcí.

Zájem je patrný nejen ze strany dětí, ale i rodičů, především od žáků prvního stupně, jejichž vyučování končí okolo poledne a není možné pro ně zajistit hlídání. Zároveň se rodiče nemohou vzhledem k dlouhé pracovní době dětem dostatečně věnovat.

Rodiče se proto snaží zamezit bezcílnému potulování svých potomků a kompenzovat jejich nedostatečnou pozornost tím, že hledají možné alternativy, jak vyplnit jejich volný čas. Vhodným východiskem se proto stává zápis do školní družiny či využití nabídky služby středisek volného času.

Komplikace ovšem nastává u dojíždějících uchazečů pocházejících ze vzdálenějších obcí, jelikož špatná časová návaznost na výuku nebo omezené množství autobusových linek mnohdy znemožňuje dopravit se na kroužek včas, či po skončení musí dítě dlouho čekat na zpáteční spoj.

Nabízí se tedy možnost, v případě dostatečného množství zájemců, zřídit „putovní kroužky“. Podstata tkví v dojíždění pracovníka domu dětí a mládeže do odloučených částí sledovaného území,

kde by zajišťoval poptávaný kroužek. Případně pokud by se v dané obci našla osoba, která by disponovala dostatečnými kvalitami, mohla by se stát alespoň na částečný úvazek externím pracovníkem střediska volného času. Samozřejmostí je nenáročnost kroužku, například na vybavení, speciální pomůcky a podobně. Vhodnou alternativou jsou například taneční kroužky. „Spolupracující“ obec by mohla poskytnout vhodné prostory. Rozšíření mimoškolních aktivit by mohlo proběhnout případně také prostřednictvím výše zmíněných školních družin.

Neřešením tohoto problému by mohlo dojít k celkové demotivaci a nemožnosti zápisu k docházce do domu dětí a mládeže. Rovněž by děti, žáci byli znemožněni smysluplné využití volného času, čímž by mohla utrpět jeho psychika, například z důvodu nemožnosti trávit čas v kolektivu kamarádů i mimo školní lavice. Pokud se dětem nikdo nebude věnovat, může to vyústit ke vzniku sociopatogenních jevů, jako je alkoholismus, drobná kriminalita, vandalismus a podobně.

Problémová oblast 3: Nedostatečná komunikace mezi zaměstnanci škol, školských zařízení a zřizovateli

Je velice důležité učit se z vlastních chyb a využívat znalosti a zkušenosti svého okolí. Stejně lze uvažovat i v profesním životě. Nejen začínající, ale i zkušenější zástupci škol a školských zařízení, pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci se mnohdy setkají se situací, kdy neví, jak určitý problém vyřešit a zdráhají se oslovit kolegy. Zde se nabízí možnost inspirace v obdobných situacích, které nastaly u jiných škol a školských zařízení s podobnou charakteristikou.

Mnozí pracovníci by proto uvítali organizování neformálních setkání, které by se konaly pravidelně, například jednou měsíčně, kvartálně či dle aktuálních potřeb. Po krátkých organizačních záležitostech by bylo více prostoru věnováno neformální diskusi nad problémy, předávání rad, zkušeností a vzorců chování nebo také konzultacím možných variantních řešení. U běžného uvolněného rozhovoru se mnohdy objeví jednoduché východisko ze zdánlivě složitého problému. Bylo by tak možné využít „vyšlapané cestičky“ a nezabývat se tak stále dokola stejnými překážkami, které již byly řešeny.

Na území správního obvodu města Třince funguje devatenáct sloučených organizací (tedy organizací, kde je provozována jak základní tak mateřská škola), šest samostatných mateřských škol a čtyři samostatné základní školy. Osob, které by tak mohly využít zmíněné neformální setkávání je mnoho. Následující tabulka znázorňuje počet škol v jednotlivých obcích vedených dle počtu obyvatel.

Tab. 67: Definice SO ORP Třinec z pohledu předškolního a základního vzdělání ve školním roce 2012/2013

Skupina obcí s počtem obyvatel pro správní obvod TŘINEC	do 199	200 až 499	500 až 999	1 000 až 1 999	2 000 až 4 999	5 000 až 9 999	10 000 až 19 999	20 000 až 49 999	50 000 až 99 999	nad 100 000	celkem
Počet obcí	0	2	2	5	1	1	0	1	0	0	12
Počet ZŠ – 1. a 2. Stupeň	0	0	0	0	2	0	0	2	0	0	4
Počet ZŠ – jen 1. Stupeň	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Počet MŠ	0	0	0	0	3	0	0	3	0	0	6
Gymnázia	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	0	1	2	6	0	2	0	8	0	0	19
Počet jiných zařízení	0	0	0	0	1	3	0	4	0	0	8

Zdroj: ČSÚ

Pokud by nejen ředitelé škol, ale i pedagogové a zaměstnanci školských zařízení, měli možnost zkrátit čas a ušetřit energii nutnou pro řešení různých překážek, mohli by se tak intenzivněji věnovat jiným aspektům školství, jako například rozvoji kvality výuky a také zvyšování spokojenosti dětí, žáků i rodičů. Některých postupů by mohlo využít i vedení a zaměstnanci třineckých středních škol, přestože již poskytuje střední vzdělání, některá problematika se může opakovat i v tomto vzdělávacím zařízení.

Náročnost tohoto řešení je v podstatě nulová. Pro pořádání setkání je možné sestavit harmonogram, kdy se budou školy střídát. Poskytnou tak prostory pro zasedání a drobné pohoštění. Finanční zátěž spojená s neformálními setkáními ředitelů škol je zanedbatelná.

Lze konstatovat, že důsledky neřešení toho problému nejsou prakticky žádné, ovšem naopak lze tímto předejít vzniku jiných, možná závažnějších potíží.

3.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Tab. 68: Popis cíle 1.1: Zřízení pracovní pozice poradce/ů pro volbu povolání

Problémová oblast 1	Neprovázanost školství s regionálním trhem práce
Cíl 1.1	Zřízení pracovní pozice poradce/ů pro volbu povolání
Popis cíle	Volbu povolání mají v současné době v popisu práce výchovni poradci, kteří však působí zároveň jako učitelé. Rozsah přímé pedagogické činnosti se těmto zaměstnancům snižuje v závislosti na počtu žáků přihlášené k povinné školní docházce na dané škole. S rozvojem inkluzivního vzdělávání však bývá zatížený zajišťováním a zprostředkováním diagnostiky speciálních vzdělávacích potřeb integrovaných žáků. Proto bude v rámci meziobecní spolupráce zřízena pozice poradce pro volbu povolání. Poradce bude spolupracovat se zřizovateli škol, úřadem práce, žáky a studenty, významnými zaměstnavateli a v neposlední řadě s rodiči. Cílem poradce bude, například formou přednášek, besed a exkurzí, zvýšit relevanci vzdělávání k požadavkům trhu práce. Také bude žáky i rodiče informovat o požadavcích na výkon jednotlivých povolání, o pracovním prostředí a podobně. Společné řešení umožní efektivní financování poradců, dojde k snadnějšímu navázání vztahů s ostatními institucemi (firmy, úřad práce,...) a propojení trhu práce se školstvím.
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • stanovení požadavků pro výběr poradce/ů • příprava a realizace společného výběrového řízení • stanovení platového tarifu • zajištění financování • zpracování návrhu společné smlouvy • rozdělení škol do „pracovních skupin“ • stanovení harmonogramu působení poradce na přidělených školách
Název indikátorů k hodnocení cíle	Existence pozice poradce pro volbu povolání
Správce cíle	Starosta obce Nýdek

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 69: Popis cíle 1.2: Zajištění technické vybavenosti škol pro rozvoj manuální zručnosti

Problémová oblast 1	Neprovázanost školství s regionálním trhem práce
Cíl 1.2	Zajištění technické vybavenosti škol pro rozvoj manuální zručnosti
Popis cíle	V současné době se u dětí vytrácí manuální zručnost a jemná motorika. Je to patrné nejen u žáků prvních tříd, kdy některé děti neumí správně uchopit tužku nebo si zavázat tkaničku. Někteří starší žáci nedokážou navléct jehlu, pracovat s nůžkami a ostatními pomůckami. Je tedy nutné u žáků rozvíjet jejich zručnost. Naplnění cíle spočívá především ve zlepšení technického a materiálního vybavení škol. Jedná se o dovybavení

	a modernizaci stávajících školních dílen, případně i kuchyněk. Na prvním stupni nebo na menších školách se předpokládá alespoň zajištění vhodných pomůcek pro zefektivnění pracovních činností. Školy rovněž mohou podat společnou žádost o dotaci a vybudovat několik lépe vybavených dílen, které budou dostupné více školám.
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • stanovení kritéria minimální technické vybavenosti (malotřídky, úplné školy) • inventura stávající technické vybavenosti škol • soupis nevyhovujícího či chybějícího vybavení • podání společné žádosti o dotaci • příprava a realizace společného výběrového řízení na dodavatele • instalace vybavení do škol • proškolení pedagogických pracovníků
Název indikátorů k hodnocení cíle	Podíl počtu škol disponující vhodným technickým vybavením pro rozvoj manuální zručnosti
Správce cíle	Starosta obce Nýdek

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 70: Popis cíle 2.1: Analýza poptávky a nabídky zájmových kroužků

Problémová oblast 2	Zvýšený zájem o mimoškolní aktivity
Cíl 2.1	Analýza poptávky a nabídky zájmových kroužků
Popis cíle	Ve správním obvodu ORP Třinec zařízení poskytující mimoškolní aktivity fungují v obci Bystřice a ve městě Třinec. Děti a žáci bydlící v obci, jež nedisponuje střediskem volného času, musí v případě zájmu o kroužek dojíždět do obce, ve které je DDM zřízeno. Mnohdy jim to však finanční náročnost dopravy či časová návaznost vyučování a spoju neumožňuje. Uchazečům je proto v některých případech docházka znemožněna. Je nutné zmapovat poptávku po zájmových kroužcích v jednotlivých obcích. Tyto údaje budou následně sloužit ke komparaci poptávky a nabídky. Jestliže bude o některou ze zájmových aktivit dostatečně velký zájem, bude přistoupeno k zajištění vhodných prostor a personálních kapacit. Cílem je maximální možné uspokojení uchazečů v jednotlivých obcích tak, aby nemuseli dojíždět a efektivně trávili volný čas.
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • analýza poptávky v obcích • komparace poptávky a nabídky • stanovení finální nabídky zájmových kroužků • stanovení harmonogramu konání kroužků • zprostředkování informací veřejnosti
Název indikátorů k hodnocení cíle	Podíl škol a školských zařízení zapojených do analýzy poptávky a nabídky o zájmové kroužky
Správce cíle	Ředitel Dům dětí a mládeže, Bystřice 106, okr. Frýdek – Místek, příspěvková organizace

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 71: Popis cíle 2.2: Využití stávajících kapacit škol a obecních prostor

Problémová oblast 2	Zvýšený zájem o mimoškolní aktivity
Cíl 2.2	Využití stávajících kapacit škol a obecních prostor
Popis cíle	<p>Budovy škol jsou po skončení vyučování mnohdy nevyužívány, zejména v malých obcích. Téměř každá obec disponuje rovněž vnitřními a venkovními plochami jako je kulturní dům či hřiště. V rámci meziobecní spolupráce by mohly být tyto prostory efektivně využívány jako elokovaná pracoviště střediska volného času. Hřiště, učebny, tělocvičny tak poskytnou prostor pro zájmový kroužek. Může zde probíhat například výuka cizích jazyků, hry na hudební nástroje, tance či se odehrávat sportovní aktivity.</p> <p>Není tedy nutné stavět nové budovy. Musí být ovšem brán zřetel na dispoziční uspořádání a funkční využití jednotlivých prostor. Není tedy možné zajistit fungování všech kroužků, jako například keramika, pokud škola či obec nedisponuje vhodným vybavením.</p>
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • analýza stávajících kapacit vnitřních a venkovních prostor • výběr zájmových kroužků • stanovení harmonogramu využití jednotlivých prostor
Název indikátorů k hodnocení cíle	Podíl obcí zapojených prostřednictvím svých škol a školských zařízení do pravidelné analýzy využití stávajících prostorových kapacit
Správce cíle	Ředitel Dům dětí a mládeže, Bystřice 106, okr. Frýdek – Místek, příspěvková organizace

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 72: Popis cíle 2.3: Využití stávajících kapacit – personální zabezpečení

Problémová oblast 2	Zvýšený zájem o mimoškolní aktivity
Cíl 2.3	Využití stávajících kapacit – personální zabezpečení
Popis cíle	<p>Na většině základních škol působí alespoň jeden pedagog, který disponuje vhodnými předpoklady k vedení určitého zájmového kroužku. Může se jednat například o učitele hudební, výtvarné či tělesné výchovy. Může nastat situace, že se věnuje koničku, o kterého by děti mohly projevit zájem. Například se jedná o modelářství, bojové sporty, tanec či méně tradiční dramatický kroužek. Pokud daný pedagog projeví zájem podílet se na realizaci kroužku, automaticky získá u střediska volného času dohodu o provedení práce. Stejně tak je možné, aby byl zaměstnán někdo z rodičů či rodák z obce, ovšem s dostatečnou kvalifikací. Cílem meziobecní spolupráce je zajištění kvalitního zaměstnance ze stávajících kapacit. V případě velkého zájmu o kroužek, jenž není možné personálně zabezpečit z řad místních občanů, se středisko volného času zavazuje zajistit zaměstnance pro odloučené pracoviště.</p>
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • analýza stávajících kapacit – personální zabezpečení • stanovení požadavků pro profil vedoucího zájmového kroužku • příprava a realizace společného výběrového řízení na vedoucího kroužku • stanovení platového tarifu vedoucího zájmového kroužku

	<ul style="list-style-type: none"> • příprava smluvních podkladů k uzavření dohody o provedení práce • zpracování variant řešení v případě nutnosti zabezpečit pracovníka z řad zaměstnanců SVČ
Název indikátorů k hodnocení cíle	Podíl obcí zapojených prostřednictvím svých škol a školských zařízení do pravidelné analýzy využití stávajících personálních kapacit
Správce cíle	Ředitel Dům dětí a mládeže, Bystřice 106, okr. Frýdek – Místek, příspěvková organizace

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 73: Popis cíle 3.1: Zavedení pravidelných neformálních setkávání

Problémový okruh 3	Nedostatečná komunikace mezi zaměstnanci škol, školských zařízení a zřizovateli
Cíl 3.1	Zavedení pravidelných neformálních setkávání
Popis cíle	<p>Ve všech obcích správního obvodu ORP Třinec, vyjma Vělopolí, se nachází alespoň jedna škola. Celkem zde funguje 34 zařízení předškolní výchovy a základního vzdělávání, včetně subjektů provozujících mimoškolní aktivity a zájmové činnosti. Zavedení pravidelných neformálních setkávání zlepší komunikaci mezi zaměstnanci škol a školských zařízení v regionu. Může dojít k vyřešení některých problémů, s kterými se jednotlivé školy potýkají, přítomní zaměstnanci se seznámí s efektivnějšími vyučovacími postupy, případně mohou být nalezena i témata pro společné projekty.</p> <p>Aby nedošlo k nedorozumění, kdy a kde se jednotlivá setkání budou konat, budou na prvním shromáždění odsouhlasena tři opatření. Nejprve bude určeno pořadí následujících pořádajících škol. Zároveň bude stanovena četnost a harmonogram konání neformálních setkání během daného školního roku.</p>
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • stanovení pořadí pořádajících škol • stanovení četnosti konání setkání • stanovení harmonogramu setkání
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet uskutečněných neformálních setkání během školního roku
Správce cíle	Ředitel ZŠ a MŠ Bystřice 848, okres Frýdek – Místek, příspěvková organizace

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 74: Popis cíle 3.2: Vzájemná hospitace učitelů jednotlivých předmětů

Problémový okruh 3	Nedostatečná komunikace mezi zaměstnanci škol, školských zařízení a zřizovateli
Cíl 3.2	Vzájemná hospitace učitelů jednotlivých předmětů
Popis cíle	<p>Kurikulární reformou a zavedením školních vzdělávacích programů byl školám poskytnut prostor pro vlastní profilaci školy. Nejen začínající pedagog, učitelka po návratu z mateřské dovolené, ale i zkušený pracovník jistě uvítá pomoc kolegů. Školství totiž prochází dynamickými změnami nejen v oblasti metodických doporučení, ale i modernizací pomůcek a technického vybavení.</p> <p>Podporou vzájemného učení a hospitací jednotlivých předmětů se stane vyučování</p>

	<p>efektivnější. Pokud učitelé navštíví průměrnou, nebo dokonce špatnou vyučovací hodinu, mohou si z ní pro sebe udělat závěr, který je posune dopředu. Z dobré hodiny si odnesou inspiraci, co by mohli ve vlastní výuce zlepšit.</p> <p>Po každé hospitaci bude vyhrazen čas pro diskuzi nad závěry.</p>
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • oslovení jednotlivých pedagogů • stanovení četnosti hospitací • stanovení harmonogramu příslušných hospitací • diskuze nad závěry
Název indikátorů k hodnocení cíle	Podíl pedagogických pracovníků zapojených do vzájemných hospitací učitelů jednotlivých předmětů
Správce cíle	Ředitel ZŠ a MŠ Bystřice 848, okres Frýdek – Místek, příspěvková organizace

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 75: Popis cíle 3.3: Sdílení výukových materiálů a pomůcek

Problémový okruh 3	Nedostatečná komunikace mezi zaměstnanci škol, školských zařízení a zřizovateli
Cíl 3.3	Sdílení výukových materiálů a pomůcek
Popis cíle	<p>Náplň výuky některých předmětů se v průběhu desetiletí prakticky nemění. Jiné předměty, jako například zeměpis, vyžadují průběžnou aktualizaci.</p> <p>V případě zájmu pedagogů konkrétních předmětů, mohou být sdíleny výukové materiály. Po domluvě jednotlivých pedagogů budou mít dokumenty dvojí podobu. Bude vytvořena jedna společná prezentace do příslušného předmětu, která bude obsahovat základní kostru, čili znalosti požadované z výstupů rámcového vzdělávacího programu. Každý pedagog si pak může doplnit vlastní poznámky.</p> <p>Druhou variantou je umožnění přístupu například k prezentacím jednotlivých učitelů, kteří je poskytnou svým kolegům k inspiraci pro vlastní tvorbu.</p> <p>Školy si rovněž mohou bezplatně zapůjčovat mnohé pomůcky. Některé menší školy si je mnohdy nemohou finančně dovolit, případně jsou používány zřídka, tudíž není považováno za nutné je mít v majetku školy.</p>
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • oslovení jednotlivých pedagogů • návrh na sdílení výukových materiálů • tvorba společných výukových materiálů • zajištění ochrany autorských práv pro sdílení výukových materiálů • zajištění průběžné aktualizace • stanovení dohody o bezplatném zapůjčování pomůcek • administrativní řešení odpovědnosti za škodu
Název indikátorů k hodnocení cíle	Podíl škol zapojených do sdílení výukových materiálů a pomůcek
Správce cíle	Ředitel ZŠ a MŠ Bystřice 848, okres Frýdek – Místek, příspěvková organizace

Zdroj: vlastní zpracování

3.2.4. Indikátory

Tab. 76: Indikátor k problémové oblasti 1: Počet uskutečněných besed k volbě povolání

Problémová oblast 1	Neprovázanost školství s regionálním trhem práce		
Číslo indikátoru	1		
Název indikátoru	Počet uskutečněných besed k volbě povolání		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Starosta obce Nýdek		
Roky	2013	2017	2020
Plán		4	6
Skutečnost	0		
Popis měřítka	Mnozí žáci nemají reálnou představu o tom, jaká je hlavní náplň jednotlivých povolání. Již na prvním stupni by proto mohly být uskutečňovány v průběhu školního roku besedy, kde by například ve spolupráci s rodiči byly nenásilnou formou představeny různé profese. Žáci budou seznámeni s pracovními povinnostmi, požadavky, možnostmi uplatnění na místním trhu práce apod. Při výběru střední školy pak pro žáky bude snazší si případně zvolit takový obor, aby našli uplatnění v regionu.		
Metodika a výpočet	Počet uskutečněných besed k volbě povolání během jednoho školního roku		
Zdroj čerpání dat	Vedení základních škol SO ORP Třinec		

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 77: Indikátor k cíli 1.1: Existence pozice poradce pro volbu povolání

Cíl 1.1	Zřízení pracovní pozice „poradce/ů pro volbu povolání“		
Číslo indikátoru	1.1		
Název indikátoru	Existence pozice poradce pro volbu povolání		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	Starosta obce Nýdek		
Roky	2013	2017	2020
Plán		ANO	ANO
Skutečnost	NE		
Popis měřítka	Poradce pro volbu povolání bude svou činností napomáhat k zlepšení provázanosti regionálního trhu práce se školstvím. Stanovený indikátor umožní zjistit, zda byla splněna podmínka zřízení alespoň jedné pozice poradce pro volbu povolání. Horní hranice není stanovena, neboť záleží na vzájemné dohodě škol, kolik žáků případně na jednoho poradce.		
Metodika a výpočet	Zjištění skutečnosti, zda pozice poradce/ů pro volbu povolání existuje		
Zdroj čerpání dat	Vedení jednotlivých ZŠ		

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 78: Indikátor k cíli 1.2: Podíl počtu škol disponující vhodným technickým vybavením pro rozvoj manuální zručnosti

Cíl 1.2	Zajištění technické vybavenosti škol pro rozvoj manuální zručnosti		
Číslo indikátoru	1.2		
Název indikátoru	Podíl počtu škol disponující vhodným technickým vybavením pro rozvoj manuální zručnosti		
Měrná jednotka	%		
Správce měřítka	Starosta obce Nýdek		
Roky	2013	2017	2020
Plán	 	60	80
Skutečnost	40	 	
Popis měřítka	Vzhledem k finanční náročnosti vybavení odborných učeben pro technické vzdělání není možné, aby všechny školy okamžitě disponovaly dostatečným množstvím nářadí. Postupně budou pro školy pořizovány pomůcky. Indikátor umožní sledovat zlepšení ve vybavenosti škol, která zefektivní výuku rozvíjející manuální zručnost žáků.		
Metodika a výpočet	Počet škol s dostatečným technickým vybavením pro rozvoj manuální zručnosti k celkovému počtu škol v SO ORP Třinec		
Zdroj čerpání dat	Vedení jednotlivých ZŠ		

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 79: Indikátor k problémové oblasti 2: Počet kusů distribuovaných propagačních materiálů v obcích bez SVČ

Problémová oblast 2	Zvýšený zájem o mimoškolní aktivity		
Číslo indikátoru	2		
Název indikátoru	Počet kusů distribuovaných propagačních materiálů v obcích bez SVČ		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Ředitel DDM, Bystřice 106, okr. Frýdek – Místek, příspěvková organizace		
Roky	2013	2017	2020
Plán	 	2 000	2 500
Skutečnost	500	 	
Popis měřítka	Dům dětí a mládeže v Bystřici každoročně aktivně propaguje nabídku zájmových kroužků nejen na webových stránkách, ale i prostřednictvím informačních letáčků v obcích a na školách v některých obcích v regionu. Středisko volného času v Třinci ovšem tuto strategii zavedenou nemá. Vytvořením obdobných propagačních v Třinci a distribucí do zbývajících menších obcí v regionu může být částečně uspokojena poptávka po zájmových kroužcích.		
Metodika a výpočet	Součet počtu kusů distribuovaných propagačních materiálů do obcí, kde není sídlo SVČ		
Zdroj čerpání dat	Obce v SO ORP Třinec		

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 80: Indikátor k cíli 2.1: Podíl škol a školských zařízení zapojených do analýzy poptávky a nabídky o zájmové kroužky

Cíl 2.1	Analýza poptávky a nabídky zájmových kroužků		
Číslo indikátoru	2.1		
Název indikátoru	Podíl škol a školských zařízení zapojených do analýzy poptávky a nabídky o zájmové kroužky		
Měrná jednotka	%		
Správce měřítka	Ředitel DDM, Bystřice 106, okr. Frýdek – Místek, příspěvková organizace		
Roky	2013	2017	2020
Plán	 	60	80
Skutečnost	0	 	
Popis měřítka	Aby mohlo být přístupeno k vytvoření nabídky zájmových kroužků, je nutné nejprve analyzovat poptávku v jednotlivých obcích. Je žádoucí, aby se zapojilo co největší množství škol a školských zařízení, čím bude zajištěna podrobná analýza vycházející z požadavků dětí a žáků. Indikátor vykazuje podíl subjektů, které se aktivně podílí na zjišťování zájmu o zřízení zájmových kroužků.		
Metodika a výpočet	Počet škol a školských zařízení zapojených do analýzy poptávky a nabídky o zájmové kroužky k celkovému počtu škol a školských zařízení v SO ORP Třinec		
Zdroj čerpání dat	Vedení jednotlivých ZŠ		

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 81: Indikátor k cíli 2.2: Podíl obcí zapojených prostřednictvím svých škol a školských zařízení do pravidelné analýzy využití stávajících prostorových kapacit

Cíl 2.2	Využití stávajících kapacit škol a obecních prostor		
Číslo indikátoru	2.2		
Název indikátoru	Podíl obcí zapojených prostřednictvím svých škol a školských zařízení do pravidelné analýzy využití stávajících prostorových kapacit		
Měrná jednotka	%		
Správce měřítka	Ředitel DDM, Bystřice 106, okr. Frýdek – Místek, příspěvková organizace		
Roky	2013	2017	2020
Plán	 	50	80
Skutečnost	0	 	
Popis měřítka	Pro realizaci zájmových kroužků je nutné zajistit prostory s vhodným dispozičním uspořádáním a funkčním využitím. Měřítkem je možné určit procentuální zastoupení obcí zapojených prostřednictvím škol a školských zařízení do analýzy vnitřních a venkovních ploch. Čím více subjektů bude zapojeno, tím bude větší nabídka ploch a možnost volby vhodného objektu pro realizaci zájmového útvaru.		
Metodika a výpočet	Počet obcí zapojených prostřednictvím škol a školských zařízení do pravidelné analýzy využití stávajících prostorových kapacit k celkovému počtu obcí v SO ORP Třinec		
Zdroj čerpání dat	Vedení jednotlivých obcí		

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 84: Indikátor k cíli 3.1: Počet uskutečněných neformálních setkání v jednom školním roce

Cíl 3.1	Zavedení pravidelných neformálních setkávání		
Číslo indikátoru	3.1.		
Název indikátoru	Počet uskutečněných neformálních setkání v jednom školním roce		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Ředitel ZŠ a MŠ Bystřice 848, okres Frýdek – Místek, příspěvková organizace		
Roky	2013	2017	2020
Plán	0	2	3
Skutečnost	0	2	3
Popis měřítka	Vzhledem k počtu subjektů v území je časově náročně zorganizovat termín setkání tak, aby se jej zúčastnilo co nejvíce zástupců škol a školských zařízení. V prvních letech je tedy stěžejní navázat alespoň částečnou komunikaci mezi subjekty, tudíž by bylo vhodné uskutečnit minimálně dvě setkání v rámci jednoho školního roku. V průběhu let se počet může měnit dle potřeb, nejméně v počtu tří setkání a to na počátku, v pololetí a na konci školního roku.		
Metodika a výpočet	Počet uskutečněných neformálních setkání během školního roku		
Zdroj čerpání dat	Vedení jednotlivých ZŠ		

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 85: Indikátor k cíli 3.2: Podíl pedagogických pracovníků zapojených do vzájemných hospitací učitelů jednotlivých předmětů

Cíl 3.2	Vzájemná hospitace učitelů jednotlivých předmětů		
Číslo indikátoru	3.2		
Název indikátoru	Podíl pedagogických pracovníků zapojených do vzájemných hospitací učitelů jednotlivých předmětů		
Měrná jednotka	%		
Správce měřítka	Ředitel ZŠ a MŠ Bystřice 848, okres Frýdek – Místek, příspěvková organizace		
Roky	2013	2017	2020
Plán	0	50	75
Skutečnost	0	50	75
Popis měřítka:	Podpora vzájemného učení a hospitací pedagogů napomáhá k zlepšení výuky na školách. Každý učitel používá jiné formy a metody vyučování, učební pomůcky. Aby pedagogičtí pracovníci mohli načerpat co největší inspiraci, je nutné, aby se do projektu vzájemných hospitací zapojil co největší počet učitelů.		
Metodika a výpočet:	Počet pedagogických pracovníků zapojených do vzájemných hospitací učitelů jednotlivých předmětů k celkovému počtu pedagogů v SO ORP Třinec		
Zdroj čerpání dat:	Vedení jednotlivých ZŠ		

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 86: Indikátor k cíli 3.3: Podíl škol zapojených do sdílení výukových materiálů a pomůcek

Cíl 3.3	Sdílení výukových materiálů a pomůcek		
Číslo indikátoru	3.3		
Název indikátoru	Podíl škol zapojených do sdílení výukových materiálů a pomůcek		
Měrná jednotka	%		
Správce měřítka	Ředitel ZŠ a MŠ Bystřice 848, okres Frýdek – Místek, příspěvková organizace		
Roky	2013	2017	2020
Plán	 	70	100
Skutečnost	0	 	
Popis měřítka:	Sdílení výukových materiálů a pomůcek může zefektivnit průběh vyučování. Základním předpokladem, jak školám usnadnit zprostředkování dokumentů a pomůcek je zapojení co největšího počtu škol.		
Metodika a výpočet	Počet škol zapojených do sdílení výukových materiálů a pomůcek k celkovému počtu škol v SO ORP Trinec		
Zdroj čerpání dat	Vedení jednotlivých ZŠ		

Zdroj: vlastní zpracování

3.3. Pravidla pro řízení strategie

3.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejich změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěru hodnocení.

Tab. 87: Složení řídicí skupiny pro oblast školství

Složení řídicí skupiny
DOSUD NESTANOVENO

Zdroj: vlastní zpracování

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle.

Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Tab. 88: Správci cílů pro oblast školství

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Zřízení pracovní pozice poradce/ů pro volbu povolání	Starosta obce Nýdek
1.2	Zajištění technické vybavenosti škol pro rozvoj manuální zručnosti	
2.1	Analýza poptávky a nabídky zájmových kroužků	Ředitel Dům dětí a mládeže, Bystřice 106, okr. Frýdek – Místek, příspěvková organizace
2.2	Využití stávajících kapacit škol a obecních prostor	
2.3	Využití stávajících kapacit – personální zabezpečení	
3.1	Zavedení pravidelných neformálních setkávání	Ředitel ZŠ a MŠ Bystřice 848, okres Frýdek – Místek, příspěvková organizace
3.2	Vzájemná hospitace učitelů jednotlivých předmětů	
3.3	Sdílení výukových materiálů a pomůcek	

Zdroj: vlastní zpracování

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Tab. 89: Gestoři indikátorů pro oblast školství

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1	Počet uskutečněných besed k volbě povolání	Starosta obce Nýdek
1.1	Existence pozice poradce pro volbu povolání	
1.2	Podíl počtu škol disponující vhodným technickým vybavením pro rozvoj manuální zručnosti	Ředitel Dům dětí a mládeže, Bystřice 106, okr. Frýdek– Místek, příspěvková organizace
2	Počet kusů distribuovaných propagačních materiálů v obcích bez SVČ	
2.1	Počet škol a školských zařízení zapojených do analýzy poptávky a nabídky o zájmové kroužky	
2.2	Podíl obcí zapojených prostřednictvím svých škol a školských zařízení do pravidelné analýzy využití stávajících prostorových kapacit	
2.3	Podíl obcí zapojených prostřednictvím svých škol a školských zařízení do pravidelné analýzy využití stávajících kapacit	

3	Podíl škol a školských zařízení zapojených do pravidelných neformálních setkávání	Ředitel ZŠ a MŠ Bystřice 848, okres Frýdek–Místek, příspěvková organizace
3.1	Počet uskutečněných neformálních setkání v jednom školním roce	
3.2	Podíl pedagogických pracovníků zapojených do vzájemných hospitací učitelů jednotlivých předmětů	
3.3	Sdílení výukových materiálů a pomůcek	

Zdroj: vlastní zpracování

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 3.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Následující tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Tab. 90: Zodpovědnost v procesu implementace strategie pro oblast školství

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1. - 3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1. - 2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

Zdroj: vlastní zpracování

3.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být

příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídicí skupině. Řídicí skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

3.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, postupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok. V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Obr. 9: Schéma harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů v oblasti školství

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Zdroj: vlastní zpracování

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Tab. 91: Zpracování akčního plánu pro oblast školství

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Zdroj: vlastní zpracování

3.4. Závěr a postup zpracování

3.4.1. Shrnutí

Strategie území správního obvodu ORP Třinec je vyhotovena ze dvou částí – analytické a návrhové pro všech pět témat.

Co se týče návrhové část oblasti školství, byly nejprve definovány problémové okruhy, které byly navrženy s ohledem na výsledky analýz, dotazníkových šetření a rozhovorů s některými zástupci škol a školských zařízení v regionu. Jedná se o tři témata - špatná provázanost školství s trhem práce, zvýšený zájem o mimoškolní aktivity a nedostatečná komunikace. Problémové oblasti byly posléze projednány v rámci fokusní skupiny.

Dalším krokem bylo určení cílů ve vymezených problémových tématech. Celkem bylo v oblasti školství a předškolního vzdělávání stanoveno osm cílů, jež byly podrobně popsány spolu s návrhy opatření k jejich realizaci. Cíle byly formulovány v souladu s tzv. pravidlem SMART. U každého cíle byl stanoven gestor, jehož úkolem je hlídat plnění cíle.

V regionu by bylo žádoucí zřídit pozici poradce/ů pro volbu povolání a zlepšit technickou vybavenost škol pro rozvoj manuální zručnosti, vše ku prospěchu zlepšení uplatnitelnosti na regionálním trhu práce. Analýzou poptávky a nabídky zájmových kroužků bude možné zajistit fungování volnočasových aktivit v menších obcích, kde není středisko volného času. Cílem je pro výuku využít rovněž co největšího počtu místních občanů a stávajících prostorů. Zavedení pravidelných neformálních setkávání podpořené vzájemnými hospitacemi učitelů a sdílením výukových pomůcek a materiálů může napomoci ke zlepšení komunikace v území.

Naplňování cílů bude sledováno prostřednictvím sady indikátorů. Pomocí pravidelného monitorování tak bude umožněno sledovat pokrok při plnění cílů. V oblasti školství a předškolního vzdělávání byly nastaveny tři indikátory výsledku, tedy jeden pro každou problémovou oblast.

Rovněž bylo zvoleno osm indikátorů výstupu, které budou využity pro monitorování na úrovni cílů. Při volbě indikátoru byla respektována pravidla (kvantifikovatelnost, vypovídající schopnost, snadná zjištělnost, finanční a časová nenáročnost, pravidelnost vyhodnocování). Ke každému indikátoru byl přiřazen správce zodpovídající za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu.

Strategie je klíčovým dokumentem určující směr rozvoje území. Nutností je stanovit pravidla, jak se strategií dále nakládat, z tohoto důvodu dokument kapitulu týkající se implementace strategie. Způsoby implementace se budou odvíjet od budoucího organizačního uspořádání, sestavování a schvalování akčních plánů v jednotlivých letech.

3.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Návrhová část pro oblast školství byla zpracována dle platné metodiky s ohledem na formulovanou vizi členy realizačního týmu MOS správního obvodu obce s rozšířenou působností Třinec, konkrétně koordinátorem meziobecní spolupráce.

Práce na návrhové části byly započaty v průběhu měsíce července 2014 po Prvním oficiálním setkání představitelů obcí a zpracování připomínek oponentských posudků pro analytickou část strategického dokumentu.

Nejprve byla prostřednictvím realizačního týmu vytvořena vize a slogan, respektive každý člen realizačního týmu formuloval minimálně jeden prvotní návrh. Posléze metodou brainstormingu realizačního týmu a motivujících starostů byl určen užší výběr, který byl rozeslán všem představitelům obcí v SO ORP Třinec. Na základě výsledků hlasování byla vybrána finální verze vize a sloganu.

V průběhu měsíce srpna 2014 byly stanoveny problémové okruhy, které byly diskutovány v rámci fokusní skupiny. Pro oblast školství a předškolního vzdělávání byl na projednávání přítomen realizační tým spolu s motivujícími starosty a dvěma místními odborníky, konkrétně s ředitelem základní školy a zástupcem střediska volného času se sídlem v SO ORP Třinec.

Po odsouhlasení problémových okruhů v rámci fokusní skupiny byly v průběhu října a listopadu 2014 vymezeny cíle a nastaveny indikátory, které byly diskutovány s motivujícími starosty a příslušnými určenými gestory. Představitelé ostatních obcí byli průběžně elektronicky informováni.

V lednu 2015 bylo uspořádáno neformální setkání s představiteli obcí, kde proběhla diskuze a shrnutí problémových okruhů a cílů.

Na začátku roku 2015 rovněž byly zpracovány připomínky, které vzešly z oponentur jednotlivých témat. Termín druhého oficiálního setkání představitelů obcí SO ORP Třinec byl stanoven na 16. dubna 2015.

3.5. Přílohy

Příloha 1: Vazba na OP VVV – PO3 a IROP – SC 2.4

Vazba na Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV) - prioritní osa 3 (PO 3) Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání

Na základě jednání s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy – odborem přípravy Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání - najdou uplatnění některé výstupy z oblasti školství v podporovaných oblastech a aktivitách prioritní osy 3 „Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání“, jako např. podpora budování kapacit pro inkluzivní vzdělávání, vytváření kapacit pro rozvoj základních pre/gramotností v mateřských a základních školách, podpora budování kapacit pro pedagogický leadership na úrovni školy a území včetně rozvoje spolupráce školy, rodičů a mimoškolního vzdělávání, nebo podpora krajského akčního plánování s vazbou na místní akční plány.

Vazba na Operační program Integrovaný regionální operační program (IROP) – specifický cíl 2.4

Uplatnění najdou některé výstupy z oblasti školství v otázkách týkajících se budování infrastruktury mateřských škol, podpora krajského akčního plánování s vazbou na místní akční plány s potřebami rozvoje infrastruktury pro podporu polytechnického vzdělávání nebo připojení k internetu, a nebo konektivita celých škol.

4. Téma 2.: sociální služby

4.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

4.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Z pohledu obcí je zajištění sociální péče jednou z významných aktivit, kterou v rámci výkonu samostatné působnosti plní. Tato oblast je velmi široká, finančně náročná a je neustále kladen důraz na zvyšování kvality těchto služeb. Co se týče financování, veřejné zdroje zcela určitě nebudou přibývat, zatímco počet uživatelů těchto služeb bude, vzhledem k demografickému vývoji, spíše narůstat.

Při reformě veřejné správy, konkrétně při ukončení činnosti okresních úřadů k 31. 12. 2002, například převzaly mnohé obce zřizovatelské kompetence k části pobytových zařízení pro seniory a osoby se zdravotním postižením. Do dnešní doby se neustále potýkají s financováním těchto zařízení. V rámci sociální reformy bylo také přeneseno břemeno zajištění poskytování sociálních služeb ve zvýšené míře na obce, a to bez dostatečného finančního zajištění.

Vývoj společnosti a demografický vývoj vyžadují kvalitativní změnu sociálních služeb a flexibilitu jejich spektra. Takto zásadní a rozsáhlé změny vyžadují dlouhodobá koncepční řešení, která berou v úvahu i širší souvislosti. Z tohoto důvodu je oblast sociálních služeb vhodným tématem pro spolupráci obcí. Společně lze nastavit efektivnější systém nejen z pohledu ekonomického, ale také humánního.

Meziobecní spolupráce na tomto poli může přinést vhodné strategie k řešení sociální problematiky, může vhodným způsobem podpořit přirozený rozvoj regionu – místního území. Obec je v této oblasti nejen v postavení poskytovatele a subjektu, který finančně přispívá ostatním poskytovatelům sociálních služeb, ale také koordinátora spolupráce s neziskovým sektorem, podnikatelskými strukturami a zájmovými sdruženími. Vhodně nastavenými strategiemi, programy, projekty je možné předejít sociální exkluzi některých skupin obyvatel, podpořit sociální začlenění již vyloučených skupin a saturovat oprávněné potřeby cílových skupin.

Nezanedbatelným bonusem spolupráce v regionu může být rozvoj tzv. sociální ekonomiky, jejíž koncept přináší nová a moderní řešení aktuálních témat, kterými jsou například integrace osob sociálně vyloučených, rozvoj místních zdrojů apod. Jeden z předpokladů, z nichž sociální ekonomika vychází, je, že stát není schopen finančně ani organizačně zajistit všechny sociální potřeby občanů. Sociální ekonomika je sociálně odpovědná, podporuje sociální soudržnost, směřuje k boji proti chudobě a sociální exkluzi.

Vzhledem k finanční náročnosti a proměnlivosti požadavků na spektrum sociálních služeb je žádoucí, aby byla vytvořena optimální síť sociálních služeb v regionu odpovídající skutečným potřebám. V této oblasti je celá řada problémů a témat, které je vhodné řešit společně, v rámci meziobecní spolupráce. Nemusí se však vždy jednat přímo o sociální služby ve smyslu zákona

o sociálních službách, neoddiskutovatelný přínos je i v rozvoji služeb návazných či souvisejících. Smyslem projektu rozvoje meziobecní spolupráce není tvorba komunitních plánů rozvoje sociálních služeb nebo jejich nahrazování. Cílem je najít vhodné téma pro meziobecní spolupráci, které přispěje k místnímu rozvoji, aniž by byly narušeny již funkční principy či schémata.

Základní legislativa

V roce 2006 byly schváleny zákony, které zásadním způsobem transformovaly sociální oblast a poskytování sociálních služeb v ČR. V současné době je poskytování sociálních služeb v České republice upraveno těmito základními právními předpisy:

- 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, kterým jsou upraveny podmínky poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé situaci prostřednictvím sociálních služeb a příspěvku na péči. Kromě toho zákon upravuje podmínky pro vydání oprávnění k poskytování sociálních služeb, výkon veřejné správy v této oblasti, včetně kontroly kvality poskytovaných sociálních služeb, předpoklady pro výkon činností v sociálních službách a předpoklady pro výkon povolání sociálního pracovníka.
- vyhláška MPSV č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, v níž je mimo jiné stanoven rozsah úkonů poskytovaných v rámci základních činností u jednotlivých druhů sociálních služeb, maximální výše úhrad za poskytování některých sociálních služeb, způsob hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby, obsah a hodnocení plnění standardů sociálních služeb atd.

4.1.2. Popis sociálních služeb ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

A. Zařízení sociálních služeb

Dle Zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách je definováno 20 druhů zařízení sociálních služeb (tab. 92a), které poskytují různé druhy sociálních služeb, viz tab. 93a. Kombinací těchto zařízení sociálních služeb lze zřizovat mezigenerační a integrovaná centra.

Tab. 92a: Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb v SO ORP Třinec

Druh zařízení sociálních služeb	
Centra denních služeb	0
Denní stacionáře	0
Týdenní stacionáře	0
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	0
Domovy pro seniory	4
Domovy se zvláštním režimem	1
Chráněné bydlení	0
Azylové domy	2
Domy na půl cesty	0
Zařízení pro krizovou pomoc	0
Nízkoprahová denní centra	0
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	1
Noclehárny	0
Terapeutické komunity	0
Sociální poradny	3
Sociálně terapeutické dílny	0
Centra sociálně rehabilitačních služeb	0
Pracoviště rané péče	0
Intervenční centra	0
Služby následné péče	0
Ostatní	4
Celkem	15

Zdroj: MPSV

Z 20 druhů zařízení sociálních služeb, respektive 21 včetně „ostatních“ zařízení, se ve správním obvodu ORP Třinec nachází celkem šest typů zařízení zprostředkovaných 15 poskytovateli. Většina těchto zařízení nabízí více sociálních služeb. Pokud nebylo z názvu jasné, o jaký typ zařízení se dle Zákona o sociálních službách jedná, subjekty byly identifikovány na základě převažující služby dle Registru poskytovatelů sociálních služeb.

Nejvíce se na území vyskytují domovy pro seniory, celkem čtyři. Řadí se zde Charita Český Těšín, Integrovaný sociální ústav Komorní Lhotka, p.o., Obecně prospěšná společnost Sv. Josefa, o.p.s. a SENIOR DOMY POHODA a.s.

Stejný počet, rovněž čtyři, je zaznamenán u ostatních typů zařízení, u nichž nelze přesně určit převažující službu. Byla zde zařazena Obec Bystřice a Obec Vendryně, respektive Dům s pečovatelskou službou v příslušných obcích. Oba domy s pečovatelskou službou představují domy zvláštního určení podle ustanovení § 2300 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb. občanského zákoníku ve znění pozdějších předpisů. Jedná se o byty ve vlastnictví obce, o nichž také sama obec rozhoduje. Obyvatelům těchto bytů zvláštního určení je poskytována sociální služba podle § 40 zákona o sociálních službách, tedy pečovatelská služba.⁴⁷ Pracovníci pomáhají klientům při zvládnání chodu domácnosti (běžný úklid, pomoc při nákupu, praní a podobně), poskytují donášku jídla a pití, případně pomáhají při samotné přípravě snídaně a večeře. Asistují rovněž při osobní hygieně, např.: pomáhají při péči o vlasy, nehty a při použití WC. V neposlední řadě doprovázejí své klienty k lékaři nebo k orgánům veřejné moci.⁴⁸ Dále to této položky řadíme Nemocnici Třinec, p. o., která poskytuje sociální služby ve zdravotnických zařízeních lůžkové péče. Cílem oddělení je zabezpečení podpory a kvalitní péče pro občany, kteří jsou vzhledem ke svému zdravotnímu stavu závislí na pomoci jiné fyzické osoby, ale již nepotřebují být hospitalizováni ve zdravotnickém zařízení. Tato služba není dlouhodobá. Umístění je možné na přechodnou dobu, nejvýše několik měsíců.⁴⁹ Poslední položkou v této kategorii je Charita Třinec, jež se specializuje na službu osobní asistence. Pomáhá osobám v domácnosti. Jejich služby využívají klienti v Třinci, Nýdku, Bystřici, Vendryni, Komorní Lhotce, Řece, Hnojníku či ve Smilovicích. Posláním této služby je pomáhat lidem při překonávání každodenních problémů spojených s běžnými činnostmi a podporovat je, aby mohli co nejdéle žít ve svém domácím prostředí. Podmínkou pro poskytnutí služby je minimální délka péče po dobu jedné hodiny denně.⁵⁰

Dále se v SO ORP Třinec se vyskytují tři zařízení sociálních služeb typu sociální poradny, dva azylové domy, jeden dům se zvláštním režimem a jedno nízkoprahové zařízení pro děti a mládež. Zjišťované typy zařízení sociálních služeb vychází z Registru poskytovatelů sociálních služeb. Množství fungujících zařízení v SO ORP Třinec je vhodně dimenzováno a optimálně tak pokrývá celou oblast.

⁴⁷ ODBOR 22. *Pečovatelská služba*. In: MPSV: Ministerstvo práce a sociálních věcí [online]. 27. 1. 2014 [cit. 2014-03-19]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/13368>.

⁴⁸ *Bystřice: Oficiální stránky obce. Dům s pečovatelskou službou DPS-SENIOR* [online]. © 2014 [cit. 2014-03-19]. Dostupné z: <http://www.bystrice.cz/obcan/obec-bystrice/pecovatelska-sluzba/dps-senior/>.

⁴⁹ *Nemocnice Třinec: Nemocnice bez hranic. Oddělení sociálních lůžek* [online]. © 2014 [cit. 2014-03-19]. Dostupné z: <http://www.nemtr.cz/index.php/cs/oddeleni/socialni-luzka>.

⁵⁰ *Charita Třinec: Osobní asistence Charity Třinec* [online]. © 2014 [cit. 2014-03-19]. Dostupné z: <http://www.charitatrinec.cz/nase-sluzby/osobni-asistence>

Tab. 92b: Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb v SO ORP Třinec – vlastní šetření

Druh zařízení sociálních služeb	
Centra denních služeb	0
Denní stacionáře	0
Týdenní stacionáře	0
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	0
Domovy pro seniory	4
Domovy se zvláštním režimem	1
Chráněné bydlení	0
Azylové domy	2
Domy na půl cesty	0
Zařízení pro krizovou pomoc	0
Nízkoprahová denní centra	0
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	1
Noclehárny	0
Terapeutické komunity	0
Sociální poradny	3
Sociálně terapeutické dílny	0
Centra sociálně rehabilitačních služeb	0
Pracoviště rané péče	0
Intervenční centra	0
Služby následné péče	0
Ostatní	6
Celkem	17

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 92c: Zařízení sociálních služeb se sídlem mimo území SO ORP Třinec působící v zájmovém území

Název zařízení	Typ zařízení	Zřizovatel zařízení	Sídlo zařízení (ORP)
Centrum pro zdravotně postižené Moravskoslezského kraje o. s.	Sociální poradny	Ostatní (sdružení)	Ostrava
Centrum psychologické pomoci, p.o.	Sociální poradny	Kraj	Karviná
Charita Český Těšín	Domovy pro seniory	Církev	Český Těšín
o.s. Ergon - Chráněná dílna	Sociální poradny	Ostatní (sdružení)	Český Těšín
Podané ruce o.p.s.,	Ostatní (osobní asistence)	Ostatní (o.p.s.)	Frýdek-Místek
Renarkon o.p.s	Ostatní (terénní programy)	Ostatní (o.p.s.)	Ostrava
SENIOR DOMY POHODA a.s.	Domovy pro seniory	Ostatní (a. s.)	Český Těšín
Slezská diakonie	Azylové domy	Církev	Český Těšín

Zdroj: vlastní zpracování

Počet jednotlivých typů zařízení sociální služby dle vlastního šetření je stejný s daty získanými z Registru, čili šest. Počet poskytovatelů je ovšem navýšen u položky ostatní o dva, tudíž celkový počet vzrostl na 17. V území je možné vyhledat služby organizace Renarkon o.p.s. se sídlem v Ostravě, která zajišťuje službu terénní programy. Druhá instituce se nazývá Podané ruce o. p. s., jež sídlí ve městě Frýdek - Místek. V Třinci poskytují službu osobní asistentství.

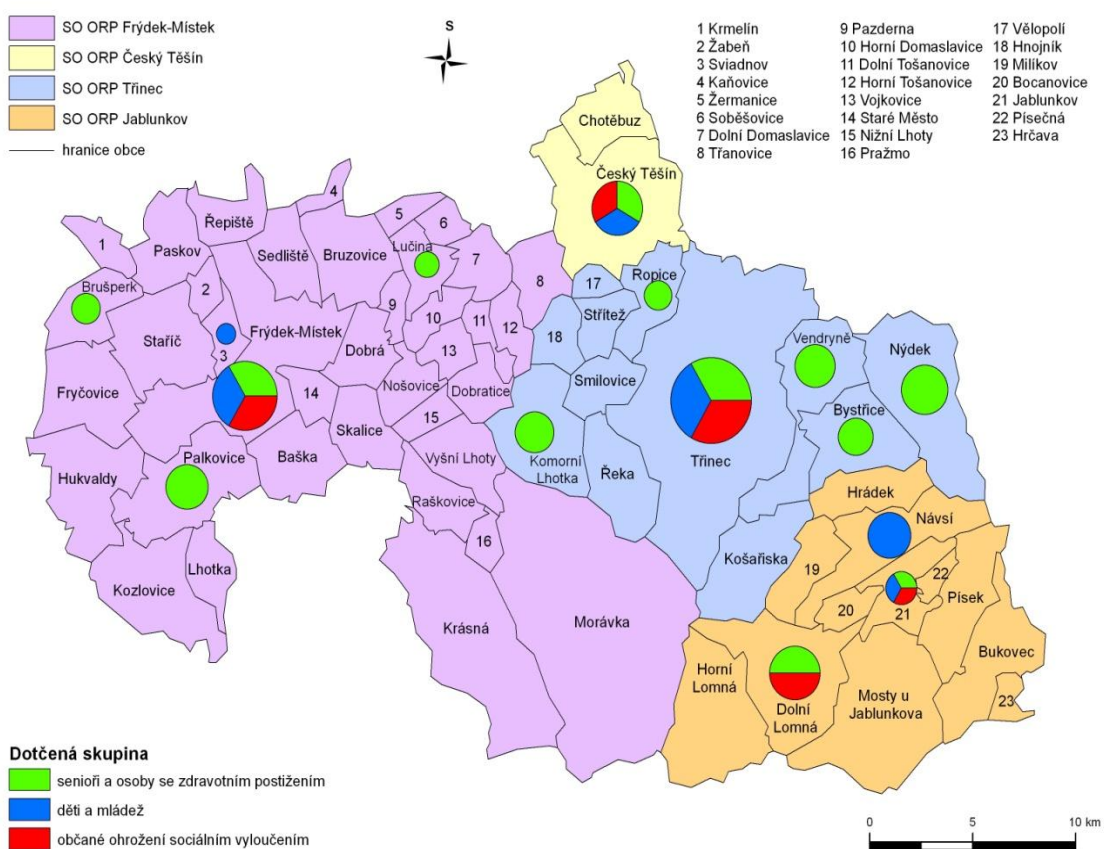
Takřka polovina poskytovatelů má hlavní sídlo mimo zájmový region. Čtyři sídlí v sousedním správním obvodu ORP Český Těšín. Největší počet provozovaných sociálních služeb je prostřednictvím Slezské diakonie, zřizovatelem je církev. Dle převažující služby v zájmovém území se Slezská diakonie řadí mezi azylové domy. Nejvzdálenější poskytovatel je zmíněný Renarkon o. p. s.

V případě, že se určitá sociální služba není poskytována v příslušném správním obvodu, mohou občané Třincea tyto služby vyhledat v sousedních regionech.

Na následujícím obrázku (větší rozlišení viz Příloha 4) je znázorněna dostupnost sociálních služeb dle námi zvolených specifických dotčených skupin v rámci sledovaného správního obvodu města Třince a sousedních regionů.

Pro zjednodušení situace byly vybrány tři specifické skupiny občanů, které sociální služby využívají nejvíce. Do první skupiny byli zahrnuti senioři a osoby se zdravotním postižením, pro které jsou určeny například domovy pro seniory, domovy pro osoby se zdravotním postižením či pečovatelská služba. Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež a sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi jsou nejrozšířenějšími druhy sociálních služeb pro vybranou kategorii tvořící děti a mládež. Poslední cílovou skupinu představují občané ohrožení sociálním vyloučením, jež využívají nabídku služeb azylových domů, nocleháren, domovů se zvláštním režimem a podobně.

Obr. 10: Dostupnost sociálních služeb dle specifických skupin obyvatel

Zdroj: vlastní zpracování, MPSV

Z mapy lze vyčíst, že obecně pro všechny dotčené skupiny jsou příslušné sociální služby dostupné pouze v jádrových městech jednotlivých správních obvodů. Některé obce s vyšším počtem obyvatel disponují alespoň jedním zařízením sociálních služeb, které v naprosté většině ovšem nabízí služby určené seniorům a osobám se zdravotním postižením. Ostatní občané dojíždí za potřebnými službami do jádrového města. V případě, že ani zde nejsou uspokojeny jejich požadavky, využívají služeb nabízených v sousedních správních obvodech, respektive ve městě Český Těšín či Jablunkov. Doprava do Frýdku-Místku je již časově i finančně náročná.

C. Typy a druhy sociálních služeb

Tab. 93a: Počet jednotlivých typů a druhů sociálních služeb v SO ORP Třinec

Typ sociální služby	Druh sociální služby	
	Sociální poradenství	4
Služby sociální péče	Osobní asistence	3
	Pečovatelská služba	3
	Tísňová péče	0
	Průvodcovské a předčitatelské služby	0
	Podpora samostatného bydlení	1
	Odlehčovací služby	3
	Centra denních služeb	0
	Denní stacionáře	1
	Týdenní stacionáře	0
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením	3
	Domovy pro seniory	6
	Domovy se zvláštním režimem	1
	Chráněné bydlení	0
	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	1
Služby sociální prevence	Raná péče	0
	Telefonická krizová pomoc	0
	Tlumočnické služby	0
	Azylové domy	2
	Domy na půl cesty	1
	Kontaktní centra	0
	Krizová pomoc	0
	Intervenční centra	0
	Nízkoprahová denní centra	1
	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	1
	Noclehárny	1
	Služby následné péče	0
	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	1
	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	1
	Sociálně terapeutické dílny	0
	Terapeutické komunity	0
	Terénní programy	2
Sociální rehabilitace	1	
Celkem		37

Zdroj: MPSV

Z 33 druhů sociálních služeb, definovaných v Zákonu č. 2006/108 Sb. o sociálních službách, je v zájmovém regionu poskytováno 19, což odpovídá téměř 58% pokrytí ze všech druhů. Sociální služby jsou poskytovány v rámci 37 jednotlivých zprostředkovatelských míst. Z hlediska struktury nepřevažuje žádný typ sociální služby, shodně funguje 9 druhů služeb u každého typu, avšak převažují služby sociální péče v celkovém počtu 26 zprostředkovatelských míst nad sociální prevencí s 11 zprostředkovatelskými místy. Zvláštní postavení má sociální poradenství, je vedeno odděleně a disponuje čtyřmi zprostředkovatelskými místy.

Podle druhů sociálních služeb se nejčastěji vyskytují domovy pro seniory, na území jich funguje šest. Druhou hojně rozšířenou službou je sociální poradenství v počtu čtyř. U druhů služeb s nominální hodnotou 1 se jedná pokaždé o jiného poskytovatele. Řadíme zde sociální rehabilitaci, noclehárnu, nízkoprahové zařízení pro děti a mládež, nízkoprahové denní centrum, domov na půl cesty, sociální službu poskytovanou ve zdravotnickém zařízení ústavní péče, domovy se zvláštním režimem, denní stacionář a podporu samostatného bydlení.

K "navýšení" počtu služeb, a to až na hodnotu 51, by mohlo dojít v případě, pokud by služby zprostředkovávány jedním poskytovatelem na více adresách byly započítány samostatně, tedy včetně odloučených pracovišť. Například se jedná o Centrum sociální pomoci Třinec, p. o., které zřizuje dva denní stacionáře, na ulici Máchově 1134 a Čapkově 708 v Třinci.

Četnost azylových domů by se ze dvou navýšila na 11, jelikož Centrum sociální pomoci Třinec, p. o. zaštiťuje azylové domy na třech adresách v Třinci a Slezská diakonie na sedmi místech, rovněž v Třinci. Jediným poskytovatelem služby domu na půl cesty je Centrum sociální pomoci Třinec, p. o., služba funguje na dvou adresách.

Sociální služby města Třince, p. o. poskytují pečovatelskou službu na dvou místech. Stanice Štefánikova 1173, Třinec a Oldřichovice 783, Třinec. Službu poskytují v pracovních dnech od 6:30 do 20:00 hodin a o víkendu a státních svátcích dle individuální dohody. Cílovou skupinu tvoří především senioři a osoby se zdravotním postižením starší 26 let. Službu mohou využít i rodiny s dětmi, které se ocitly v tíživé sociální situaci.⁵¹

Bunkr o.p.s. zprostředkoval službu nízkoprahového zařízení pro děti a mládež ke konci roku 2013 na dvou místech v Třinci - Jablunkovská 705 a ulice Sosnová 411, avšak v roce 2014 na ulici Sosnová již nefunguje.

Co se týče sociální rehabilitace, tuto službu provádí v zájmovém území pouze Slezská diakonie. Službu je možné využít na dvou pracovištích v opět Třinci.

Jak už bylo zmíněno, v území se vyskytuje šest domovů pro seniory. Poskytovateli jsou Charita Český Těšín, Integrovaný sociální ústav Komorní Lhotka, p. o., Obecně prospěšná společnost Sv. Josefa, o.p.s., Senior domy POHODA a.s., Třinec, Slezská diakonie. Patří zde také Sociální služby města Třince p. o. se dvěma pracovišti, v obci Třinec a Nýdek.

⁵¹ Sociální služby města Třince: Pečovatelská služba [online]. © 20098 [cit. 2014-03-26]. Dostupné z: <http://www.ssmst.cz/index.php?idz=7>.

Tab. 93b: Počet jednotlivých typů a druhů sociálních služeb v SO ORP Třinec - vlastní šetření

Typ sociální služby	Druh sociální služby	
	Sociální poradenství	4
Služby sociální péče	Osobní asistence	4
	Pečovatelská služba	3
	Tísňová péče	0
	Průvodcovské a předčitatelské služby	0
	Podpora samostatného bydlení	1
	Odlehčovací služby	3
	Centra denních služeb	0
	Denní stacionáře	1
	Týdenní stacionáře	0
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením	3
	Domovy pro seniory	6
	Domovy se zvláštním režimem	1
	Chráněné bydlení	0
	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	1
	Služby sociální prevence	Raná péče
Telefonická krizová pomoc		0
Tlumočnické služby		0
Azylové domy		2
Domy na půl cesty		1
Kontaktní centra		0
Krizová pomoc		0
Intervenční centra		0
Nízkoprahová denní centra		1
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež		1
Noclehárny		1
Služby následné péče		0
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi		1
Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením		1
Sociálně terapeutické dílny		0
Terapeutické komunity		0
Terénní programy		3
Sociální rehabilitace	1	
Celkem		39

Zdroj: vlastní zpracování

Na základě prostudování Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb města Třince⁵² a vlastního šetření lze konstatovat, že počet sociálních služeb na území správního obvodu obcí s rozšířenou působností Třinec je takřka totožný s hodnotami zaznamenanými v registru poskytovatelů MPSV. Množství služeb bylo navýšeno ve dvou případech, celkem jich je tedy 39.

⁵² KOORDINAČNÍ TÝM STŘEDNĚDOBÉHO PLÁNOVÁNÍ ROZVOJE SOCIÁLNÍCH SLUŽEB MĚSTA TŘINCE. Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb města Třince na období let 2013 – 2017. In: Město Třinec: Oficiální webový portál [online]. nevedeno [cit. 2014-03-26]. Dostupné z: <http://www.trinecko.cz/svaz/kp/index.php?id=plan&jazyk=pl>.

První hodnota se liší u služby sociální péče, konkrétně u osobní asistence, kde je zahrnuta služba poskytovatele Podané ruce, o. s. se sídlem ve Frýdku-Místku. Jedná se o službu pro občany s handicapem a pro seniory, přičemž cílem je podporovat začlenění seniorů a handicapovaných do běžného života. Vyjma letních prázdnin byla služba poskytována každé první pondělí v měsíci od 15:00 do 16:00 hod. K roku 2014 má ve sledovaném území zatím registrovaného pouze jednoho klienta, tudíž za ním pracovník přijíždí dle individuální domluvy.⁵³

V druhém případě jsou rozdílné údaje zaznamenány u sociální prevence, u položky terénní programy, kde je započítán Terénní program Frýdecko-Místecko. Poskytovatelem je ostravský Renarkon o.p.s. Pracovníci jsou k dispozici svým klientům v Třinci dvakrát týdně. V úterý od 13:00 do 18:00 hodin a v pátek od 9:00 do 17:00 hodin. Hlavním cílem terénních pracovníků je vyhledávání a navazování kontaktů s uživateli drog v předem vytypovaných oblastech, snižování zdravotních a sociálních rizik spojených s jejich užíváním a snaha o celkové zlepšení kvality života těchto občanů. V neposlední řadě usilují o snížení možnosti ohrožení veřejnosti nákazou infekčními chorobami, především hepatitidou a HIV/AIDS.⁵⁴

Dle slov vedoucí Odboru sociálních věcí, MěÚ Třinec budou v průběhu měsíce září 2014 zřízeny dvě nové sociální služby. Bude se jednat denní stacionář Jantar, jehož poskytovatelem budou Sociální služby města Třince. Najdou zde zázemí především lidé trpící Alzheimerovou chorobou. Plánováno je také zajištění dostupnosti sociální služby chráněného bydlení v Třinci - Lyžbicích. Poskytovatelem bude Slezská diakonie. Z rozhovoru rovněž vyplynulo, že žádné ze zařízení sociálních služeb v regionu neprochází a nebude procházet v nejbližším období transformačním procesem.

Ve správním obvodu ORP Třinec nejsou poskytovány ovšem pouze druhy sociálních služeb definovaných dle zákona o sociálních službách, ale funguje zde řada zařízení, která provozují návazné služby a aktivity pro široké spektrum veřejnosti, od dětí a mládeže, přes seniory až po těžce nemocné.

Vyskytují se zde například kluby seniorů, které zajišťují volnočasové aktivity se zaměřením na sport, vzdělávání, tvořivé činnosti a vzájemné setkávání. Rovněž zde působí například organizace pro nevidomé a slabozraké, které organizují kulturní a společenské akce, zájezdy, přednášky, poradenství a podobně. Děti a mládež mají možnost navštěvovat Domy dětí a mládeže, mateřská či komunitní centra.

Již několik let mohou senioři využít službu „Senior taxi“. Tato služba je poskytována starším spoluobčanům, kteří potřebují odvézt k lékaři, na nákup, na návštěvu a podobně. Poskytovatel se snaží klientům co nejvíce vyhovět, tudíž zákazníka vyzvedne přímo před domem či bytem a odveze co nejbližší k místu určení. Nabízí rovněž asistenci při nástupu a výstupu z vozidla

⁵³ Podané ruce – osobní asistence: pomáháme potřebným [online]. © 2012 [cit. 2014-03-26]. Dostupné z: <http://podane-ruce-projekt-osa.webnode.cz/>.

⁵⁴ Renarkon: známe cestu zpět. Terénní program Frýdecko-Místecko [online]. © 2014 [cit. 2014-03-26]. Dostupné z: <http://www.renarkon.cz/cs/terenni-program-frydecko-mistecko/uncategorised/terenni-program-na-frydecko-mistecko>.

lidem se zhoršenou pohyblivostí. V neposlední řadě garantuje, že pokud se senior na daném místě nezdrží více než 10 min., čekací doba je zdarma a odvoz domů je za poloviční cenu.

Zaneprázdnění rodiče mohou využít služby „Taxi pro děti,“ která dopraví dítě do školy, na kroužek, na trénink, k babičce a apod. i bez doprovodu rodičů. Vozidla jsou vybavena certifikovanými autosedačkami pro všechny váhové kategorie. Po odvezení dítěte na místo určení je možnost zaslat SMS zprávu rodičům.⁵⁵

C. Zřizovatelé

Tab. 94: Přehled zařízení sociálních služeb dle zřizovatele v SO ORP Třinec

Typ zařízení sociálních služeb	Zřizovatel					
	MPSV	Kraj	Obec	Církev	FO	jiný
Domovy pro seniory	0	0	1	1	0	2
Domovy se zvláštním režimem	0	0	1	0	0	0
Azylové domy	0	0	1	1	0	0
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	0	0	0	0	0	1
Sociální poradny	0	1	0	0	0	2
Ostatní	0	1	2	1	0	0
Celkem	0	2	5	3	0	5

Zdroj: MPSV

Zřizovatelem většiny typů sociálních zařízení ve správním obvodu ORP Třinec je obec a jiné subjekty, jež jsou z hlediska právní formy obecně prospěšné společnosti, akciové společnosti nebo sdružení. Oba zřizovatelé spravují shodně pět poskytovatelů. Dalším nejčastějším zřizovatelem zdejších typů zařízení je církev, pod jejíž správu spadají tři poskytovatelé. Kraj je zřizovatelem pouze dvou zařízení. Ministerstvo práce a sociálních věcí ani fyzické osoby se jako zřizovatelé v území neangažují.

Z hlediska typu zařízení sociálních služeb, každý domov pro seniory má jiného zřizovatele. Jeden je zřízen obcí, druhý spadá pod církevní správu, třetí je provozován obecně prospěšnou společností a čtvrtý je akciovou společností. Stejná situace je patrná i u azylových domů, jelikož zřizovatelem je obec nebo církev. Jedna sociální poradna je příspěvkovou organizací kraje, druhá náleží církvi a třetí je zastoupena občanským sdružením.

Pestré zastoupení zřizovatelů je patrné také u ostatních zařízení, přičemž Nemocnice Třinec, a.s. představuje příspěvkovou organizací kraje, Charita Třinec je církevní a domy s pečovatelskou službou ve Vendryni a Bystřici jsou pod správou obce. Zřizovatelem domova se zvláštním režimem je obec, nízkoprahové zařízení pro děti a mládež je dle právní formy obecně prospěšná společnost.

⁵⁵ Taxi Třinec: Další služby [online]. neuvédno [cit. 2014-03-26]. Dostupné z: <http://www.taxitřinec.cz/dalsi-sluzby>

Tab. 95: Počet sociálních služeb dle zřizovatele v SO ORP Třinec

Typ Sociální služby	Typ sociální služby	Zřizovatel					
		MPSV	Kraj	Obec	Církev	FO	Jiný
	Sociální poradenství	0	1	0	1	0	2
Služby sociální péče	Osobní asistence	0	0	1	2	0	0
	Pečovatelská služba	0	0	3	0	0	0
	Podpora samostatného bydlení	0	0	0	1	0	0
	Odlehčovací služby	0	0	1	1	0	1
	Denní stacionáře	0	0	1	0	0	0
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením	0	0	2	1	0	0
	Domovy pro seniory	0	0	2	2	0	2
	Domovy se zvláštním režimem	0	0	1	0	0	0
	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	0	1	0	0	0	0
	Azylové domy	0	0	1	1	0	0
	Domy na půl cesty	0	0	1		0	0
	Nízkoprahová denní centra	0	0	0	1	0	0
	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	0	0	0	0	0	1
	Noclehárny	0	0	0	1	0	0
	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	0	0	0	1	0	0
	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	0	0	0	1	0	0
	Terénní programy	0	0	0	1	0	1
	Sociální rehabilitace	0	0	0	1	0	0
Celkem		0	2	13	15	0	7

Zdroj: MPSV

Zřizovatelem většiny druhů sociálních služeb ve správním obvodu ORP Třinec je církev. Zaštiťuje 15 zprostředkovatelských míst, pod obecní správu jich spadá 13 a sedm náleží jiným právním formám. Nejméně je zastoupen kraj se dvěma zprostředkovatelskými místy.

Dle typu sociální služby, sociální péči většinou zprostředkovávají poskytovatelé pod obecní správou, u sociální prevence naopak církevní. Zřizovatelé sociálního poradenství jsou zastoupeni rovnoměrně. Jedním je kraj, druhým církev a třetím je občanské sdružení, respektive se jedná o dva poskytovatele stejné právní formy.

D. Kapacita

Tab. 96: Kapacita zařízení sociálních služeb v SO ORP Třinec

Druh zařízení sociálních služeb	Pobytová					Ambulantní					Terénní				
	klienti	kontakty	intervence	lůžka	hovory	klienti	kontakty	intervence	lůžka	hovory	klienti	kontakty	intervence	lůžka	hovory
Domovy pro seniory	0	0	0	266	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Domovy se zvláštním režimem	4	0	0	230	0	0	0	0	0	0	15	0	0	0	0
Azylové domy	0	0	0	472	0	116	0	1	16	0	35	0	0	0	0
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	0	0	0	0	0	50	0	0	0	0	30	2	0	0	0
Sociální poradny	0	0	0	0	0	0	0	6	0	0	0	0	0	0	0
Ostatní	0	0	0	21	0	0	0	0	0	0	47	0	0	0	0
Celkem	4	0	0	989	0	166	0	7	16	0	127	2	0	0	0

Zdroj: MPSV

Podle formy sociální služby se v SO ORP Třinec nejčastěji vyskytují pobytové služby s kapacitou čtyř klientů a 989 lůžek. Ambulantní forma vykazuje 166 klientů, sedm intervencí a 16 lůžek. U 127 klientů a dvou kontaktů je zaznamenána terénní forma.

Z hlediska druhů zařízení sociálních služeb, největší kapacity čítají azylové domy, které provozují dva poskytovatelé. Mají k dispozici celkem 472 pobytových lůžek. Ambulantní forma disponuje 116 klienty, 16 lůžky a jednou intervencí. V neposlední řadě poskytují terénní služby 35 klientům.

Nejmenší kapacitu dle druhu zařízení vykazují sociální poradny s šesti intervencemi.

Kapacita zařízení sociálních služeb v posuzovaném správním obvodu je ovšem relativně zkrslující, neboť subjekty byly, stejně jako v tab. 93a, identifikovány na základě převažující služby. Z toho vyplývá, že například typ zařízení azylové domy by měly disponovat pouze pobytovými kapacitami.

Jelikož poskytovatel zprostředkovává mimo tuto hlavní činnost i další služby, například noclehárnu, která je ambulantní, a terénní odlehčovací služby, kapacity jsou zahrnuty do celkového počtu. Názorněji jsou kapacity zaznamenány v následující tabulce.

Tab. 97: Kapacita jednotlivých typů a druhů sociálních služeb v SO ORP Třinec

Typ sociální služby	Druh sociální služby	Pobytová					Ambulantní					Terénní				
		klienti	kontakty	intervence	lůžka	hovory	klienti	kontakty	intervence	lůžka	hovory	klienti	kontakty	intervence	lůžka	hovory
	Sociální poradenství	0	0	0	0	0	0	0	7	0	0	0	0	0	0	0
Služby sociální péče	Osobní asistence	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	63	0	0	0	0
	Pečovatelská služba	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	23	0	0	0	0
	Podpora samostatného bydlení	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0
	Odlehčovací služby	4	0	0	8	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0
	Denní stacionáře	0	0	0	0	0	70	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením	0	0	0	54	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Domovy pro seniory	0	0	0	352	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Domovy se zvláštním režimem	0	0	0	112	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	0	0	0	21	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Azylové domy	0	0	0	423	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Domy na půl cesty	0	0	0	14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Nízkoprahová denní centra	0	0	0	0	0	16	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	0	0	0	0	0	50	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Noclehárny	0	0	0	0	0	0	0	0	16	0	0	0	0	0	0
	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	4	0	0	0	0
	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	0	0	0	0	0	20	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Terénní programy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	30	2	0	0	0
	Sociální rehabilitace	0	0	0	5	0	9	0	0	0	0	1	0	0	0	0

Zdroj: MPSV

Kapacita dle typu sociální služby převažuje u služeb sociální péče, které disponují celkovou kapacitou 713 míst. Služby sociální prevence 591 místy. Sociální poradenství zprostředkovává sedm intervencí.

Z hlediska formy sociální služby, největšími kapacitu mají pobytové služby se čtyřmi klienty a 989 lůžky. 166 klientů může využívat ambulantní druhy sociálních služeb. Dále mají k dispozici 16 ambulantních lůžek a sedm intervencí. Terénní formu sociální služby může využít celkem 127 klientů a dva kontakty. Podle druhu sociální služby, nejvyšší kapacitou disponují azylové domy se 423 pobytovými lůžky. Podpora samostatného bydlení vykazuje nejmenší kapacitu, službu můžou využívat tři terénní klienti.

E. Financování

Tab. 98: Přehled financování zařízení sociálních služeb v SO ORP Třinec za rok 2012

Druh zařízení sociálních služeb	Finanční prostředky (v tis. Kč)							finanční prostředky celkem
	dotace MPSV	dotace kraj	dotace obec	příspěvek zřizovatele	úhrady uživatelů	sponzorské dary	jiné finanční zdroje	
Domovy pro seniory	9 946	0	737	60	26 190	1 161	5 560	43 655
Domovy se zvláštním režimem	8 996	0	10	13 120	22 345	83	48 065	92 619
Azylové domy	17 930	0	1 925	5 406	1 711	421	8 978	36 371
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	1 005	80	373	0	0	0	215	1 673
Sociální poradny	275	0	188	54	2 975	0	0	3 493
Ostatní	747	0	100	1 596	3 041	219 764	0	5 704
Celkem za zařízení	38 898	80	3 333	20 236	56 263	221 428	62 818	183 514

Zdroj: vlastní zpracování, výroční zprávy, data od poskytovatelů

Z celkového počtu 15 poskytovatelů sociálních služeb se nepodařilo sehnat údaje o zdrojích financování ve dvou případech, proto jsou hodnoty částečně zkresleny u domovů pro seniory a u ostatních druhů zařízení sociálních služeb.

Celkové finanční prostředky zařízení sociálních služeb v SO ORP Třinec dosahují částky 183 mil. Kč. Jiné finanční zdroje, které činí necelých 63 mil, tvoří 34 % z celkových zdrojů. Úhrady uživatelů ve výši 56,2 mil. Kč představují druhý nejdůležitější zdroj příjmu pro zařízení sociálních služeb, podílí se 31 %. Nejméně finančních příspěvků jsou zařízením poskytovány z krajských dotací, zanedbatelných 0,05 %. Z hlediska druhu sociálního zařízení největšími příjmy disponují domovy se zvláštním režimem, které se částkou takřka 93 mil. tvoří 50 % všech finančních prostředků.

Domovy pro seniory získávají finanční prostředky převážně z úhrad uživatelů, 26 mil. Kč, což činí necelých 60 % z celkových příjmů. Dalšími důležitými zdroji financování jsou dotace z MPSV, která se v roce 2012 pohybovala okolo 23 % a jiné finanční zdroje s podílem 12,7 %.

Domovy se zvláštním režimem jsou dotovány nejvíce z tzv. jiných finančních zdrojů a to částkou 48 mil. Kč, která podílem na celkových finančních zdrojích odpovídá cca 52 %. Druhým důležitým zdrojem jsou úhrady od uživatelů, které dosahují 24 %. Příjmy azylových domů jsou tvořeny ze 49 % dotacemi z MPVS.

Příjmy nízkoprahových zařízení pro děti a mládež opět nejvíce pochází z MPSV, a to 60 %. Z více než 85 % jsou úhradami uživatelů dotovány sociální poradny částkou cca 3 mil. Kč. Mezi méně významné zdroje se pak řadí dotace z MPSV (8 %) a dotace obce (5 %). Ostatní zařízení

v SO ORP Třinec čerpají finance z 53 % z úhrad uživatelů, z 28 % finance pocházejí z příspěvků zřizovatelů a 13 % z celkových příjmů pochází z dotací MPSV.

Tab. 99: Terénní a ambulantní služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením v SO ORP Třinec – příjmy z úhrad uživatelů a výdaje v roce 2012 (v tis. Kč)

Druh sociální služby	Pečovatelská služba	Osobní asistence	Podpora samostatného bydlení	Odlehčovací služby
Příjmy z úhrad uživatelů	1 327	1 968	22	272
Výdaje	3 363	4 656	1 195	1 136
Podíl úhrad uživatelů služeb na celkových výdajích na službu	39,5%	42,3%	1,9%	24%

Zdroj: vlastní zpracování, výroční zprávy, data od poskytovatelů

Pečovatelská služba, provozována dvěma zařízeními ve správním obvodu města Třinec, dosahuje podíl úhrad od uživatelů na celkových výdajích 39,5 %. Podíl úhrad od uživatelů na souhrnných nákladech u osobní asistence činí bez mála polovinu všech příjmů. Tato osobní asistence je v SO ORP Třinec poskytována třemi zařízeními.

U zařízení podporující samostatné bydlení se v SO ORP Třinec příjmy od uživatelů podílejí na celkových příjmech pouze necelými 2 %. Celkové náklady odlehčovací služby, kterou v SO ORP Třinec provozují tři zařízení, jsou z 24 % hrazeny z úhrad uživatelů. Suma těchto úhrad činí 272 337 Kč. Sociálně-aktivizační služby pro seniory a zdravotně postižené provozovány v SO ORP Třinec jedním zařízením jsou z plné výše hrazeny jiným způsobem, než příjmy od uživatelů. Podíl úhrad uživatelů je tedy na celkových výdajích 0 %.

Tab. 100: Počet nákladů na uživatele sociálních služeb v zařízeních sociálních služeb na území SO ORP Třinec v roce 2012

Druh zařízení sociálních služeb	Celkové náklady (100 %)	Průměrné náklady na uživatele/den ambulantní služby	Průměrné náklady na uživatele/den terénní služby	Průměrné náklady na uživatele/den pobytové služby
Domovy pro seniory	26 599 166	0	0	689
Domovy se zvláštním režimem	71 848 229	-	-	-
Azylové domy	36 285 986	1 048	193	527
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	1 673 210	-	-	-
Sociální poradny	53 669 513	1 114	0	0
Ostatní	6 201 969	0	42	0
Průměrné náklady celkem	32 713 012	1081	117,5	608

Zdroj: vlastní zpracování, výroční zprávy, data od poskytovatelů

Pozn.: - nezjištěno

Nejnákladnějším zařízením sociální služby se jeví Domovy se zvláštním režimem. Jsou vyčísleny na bez mála 72 mil. Kč. Tato hodnota je velice vysoká v porovnání s průměrnou hodnotou nákladů za SO ORP Třinec, která činí 32 mil. Kč. Další nadprůměrná částka

je takřka 54 mil. Kč, která byla zaznamenaná u sociálních poraden. Mezi průměrně finančně náročné zařízení patří azylové domy. Lehce podprůměrná částka byla v rámci SO ORP Třinec zaznamenaná u domovů pro seniory.

Jedny z nejnižších nákladů mají nízkoprahová zařízení pro děti a mládež a ostatní zařízení. Hodnota průměrných nákladů, na jednoho uživatele na jeden den u ambulantních služeb, v roce 2012 činila v SO ORP Třinec zhruba 1 000 Kč. U terénních služeb se jednalo o částku cca 118 Kč a pobytových služeb o částku 608 Kč. Některé hodnoty však nejsou zcela objektivní, jelikož se nepodařilo zjistit informace o finančních prostředcích u všech zařízení.

F. Dobrovolnická činnost

Dobrovolnictví lze obecně chápat jako ochotu lidí, kteří bez nároku na finanční odměnu věnují část svého času a energie ve prospěch potřebné organizace nebo člověka.

Dobrovolníci nenahrazují práci profesionálů, ale smyslem jejich práce je přispět dětem, dospělým či seniorům k smysluplnému trávení volného času. Pomáhají jim tak radovat se ze života, což může vést například k lepšímu průběhu léčby.

Zákon o sociálních službách umožňuje působení dobrovolníků v sociálních službách v rámci akreditovaného režimu dle zákona č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů (zákon o dobrovolnické službě), ve znění pozdějších předpisů, jenž stanovuje podmínky a pravidla činnosti dobrovolníků.⁵⁶

Jedinou organizací vykonávající dobrovolnickou činnost se sídlem v zájmovém území je Bunkr o.p.s. v Třinci. Tato instituce v březnu roku 2005 obdržela akreditaci hostitelské organizace (2005-CZE-25), opravňující k přijetí zahraničního dobrovolníka v rámci Evropské dobrovolné služby. Dobrovolníci pomáhají s přípravou programů, s provozem v klubech a na streetworku.⁵⁷

Další organizace, které mají akreditovanou dobrovolnickou službu MPSV, sídlí mimo správní obvod ORP Třinec. Činnost dobrovolníků zprostředkovává v území Slezská diakonie se sídlem v Českém Těšíně a nadace Adra, o. p. s. se sídlem v Praze.

Dobrovolníci z Adry navštěvují domovy pro seniory. Psychicky tyto občany podporují, snaží se jim smysluplně vyplnit volný čas, například čtením, povídáním nebo spolu chodí na procházku. Dobrovolník dochází za vybranou osobou, kterou mu přiřadí zaměstnanec příslušného zařízení. Nejčastěji to jsou lidé, kteří nemají rodinné příslušníky, jež by je mohli navštěvovat.⁵⁸

⁵⁶ *Dobrovolnik.cz: Dobrovolnictví v sociálních službách* [online]. © 2014 [cit. 2014-04-09]. Dostupné z: <http://www.dobrovolnik.cz/oblasti-dobrovolnictvi/dobrovolnictvi-v-socialnich-sluzbach/>.

⁵⁷ *Bunkr: EDS v Bunkru/ EVS in Bunkr* [online]. © 2004 - 2014 [cit. 2014-04-09]. Dostupné z: http://www.bunkr.cz/index.php?id=eds/eds_hostime.

⁵⁸ *Adra: Adventist Development and Relief Agency. Dobrovolnictví* [online]. © 2014 [cit. 2014-04-09]. Dostupné z: <http://www.adra.cz/o-nas>.

Dobrovolníci ze Slezské diakonie poskytují sociálně - zdravotnickou i sociální službu. V nemocnici Třinec, a. s. navštěvují pacienty na oddělení ošetrovatelské péče. Dobrovolníci s klienty hrají společenské hry, povídají si nebo jim předčítají.

Město Třinec, Slezská diakonie a Adrou, o. p. s. podílí na společném projektu, kdy dobrovolníci jsou připravováni a proškolení v oblasti první pomoci, krizových plánů města Třinec a psychosociální pomoci. Dobrovolníci tak mohou pomáhat široké veřejnosti při mimořádných událostech, například u povodní, či u krizových situací jako jsou rozsáhlé požáry. Mohou také koordinovat neproškolené občany, kteří by chtěli v budoucnu pomoci při již zmíněných krizových situacích.⁵⁹

Na území správního obvodu ORP Třinec byly realizovány tři akreditované projekty, v každém sledovaném roce jeden. Všechny zaštilovalo sdružení Adra, o.p.s. se sídlem v Praze. Z tohoto důvodu jsou všude uvedeny nulové hodnoty.

V roce 2010 se stali cílovou skupinou projektu občané se zdravotním postižením a senioři v zařízeních sociálních služeb a zdravotnických organizacích. Nadace Adra, o.p.s. vyslala své dobrovolníky, mimo jiné, i do zařízení v správním obvodu ORP Třinec. Jsou jimi Charita Třinec, Integrovaný sociální ústav Komorní Lhotka, p. o., domovy pro seniory Sociálních služeb města Třince, p. o. a Centra sociální pomoci Třinec, p. o.

V roce 2011 byli dobrovolníci vysláni do Nízkoprahového klubu Bunkr, o. p. s. v Třinci. Tento dlouhodobý projekt byl určen na pomoc lidem sociálně slabým občanům a pomoc při péči o děti, mládež a rodiny v jejich volném čase. Dobrovolníci se snažili o smysluplné vyplnění volného času u klientů a přispěli tak k naplnění jejich psychosociálních potřeb. Hlavní náplní práce bylo čtení dětem, pomoc s přípravou do školy, společné sportovní aktivity a hraní her.

Cílovou skupinou projektu v roce 2012 byly, stejně jako v roce 2010, osoby zdravotně postižené a senioři v zařízeních sociálních služeb a zdravotnických organizací. Dobrovolníci pracovali konkrétně u poskytovatele Sociální služby města Třince, p. o., respektive v jeho zařízeních Domov Nýdek a Domov Sosna. Dále pomáhali v domově pro seniory Integrovaného sociálního ústavu Komorní Lhotka, p. o. Hlavní náplní práce bylo dělat společnost seniorům, předčítat jim, trávit s nimi volný čas a zkrátit jim dlouhé chvíle.⁶⁰

⁵⁹ Slezská diakonie: *Přinášíme světlo do života potřebným. Dobrovolnictví* [online]. © 2013 [cit. 2014-04-09]. Dostupné z: <http://www.slezskadiakonie.cz/projekty/dobrovolnictvi>.

⁶⁰ Ministerstvo vnitra České republiky: *Dobrovolnická služba. Seznam akreditovaných projektů* [online]. © 2014 [cit. 2014-04-09]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/seznam-akreditovanych-projektu.aspx>.

4.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

Tab. 101: Analýza cílových (dotčených skupin) v oblasti sociálních služeb v SO ORP Třinec

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Poskytovatelé služeb	finanční příspěvky, zájem klientů, zájem veřejnosti, dobrovolníci	nekvalitní služby, zastaralé vybavení, kapacita, morální zodpovědnost za klienty	elektronická, telefonická a osobní komunikace, individuální přístup, propagační materiály	sponzorské dary, medializace, doplňková činnost, kvalitně proškolený personál, dostatečné množství zaměstnanců
Občané využívající sociální službu - senioři	kvalitní služby, individuální přístup, nízká cena, moderní vybavení, volnočasové aktivity, pestré věkové složení personálu, bezpečnost	vysoké nároky, krádež, úmyslné poškození, nezodpovědné chování, zhoršení zdravotního stavu, netolerance vůči ostatním, neplacení poplatků	elektronická, telefonická, osobní, individuální přístup	školení, dodržování bezpečnostních předpisů, zajištění volnočasových aktivit, návštěvy, sponzorské dary
Občané využívající sociální službu využívají – děti a mládež	přátelský přístup, volnočasové aktivity, poradenská činnost, kolektiv	krádeže, úmyslné poškození, návykové látky, záškoláctví, neplacení poplatků	osobní, elektronická, telefonická	poradenská činnost, preventivní programy, volnočasové aktivity
Občané využívající sociální službu využívají – se zdravotním a mentálním postižením	zabezpečení péče, psychická podpora, individuální přístup, volnočasové aktivity, setkávání s okolím	neúmyslné poškození, zhoršení zdravotního stavu, úrazy, hysterické chování	komunikace přes rodinné příslušníky, elektronická, telefonická	bezpečnost, léky, volnočasové aktivity, programy podporující samostatnost
Rodinní Příslušníci	nízké náklady, příspěvky, kvalitní služby, informace, návštěvy	nespokojenost, vysoké nároky, neplacení poplatků, nezájem	osobní, elektronická, telefonická, propag. materiály	pravidelná komunikace
Zřizovatel	bezproblémový provoz, nízké náklady, efektivní vynaložení příspěvků, dobré jméno, kapacita	špatné vztahy, snížení příspěvku, nedostatečná angažovanost	osobní, elektronická, telefonická	komunikace, doplňkové fondy, smluvní podmínky
Státní Správa	zabezpečení potřeb obyvatelstva, kvalita, nízké náklady, efektivní vynaložení příspěvků	neznalost území, administrativa, nedostatečné kontroly,	osobní, telefonická, elektronická	přenos pravomocí, kontroly, komunikace, postihy
Osoby usilující o využívání sociální služby	dostupnost, kapacita, nízké náklady, kvalitní služby	vysoké nároky, nespokojenost, šíření špatného jména, netrpělivost	Propag. materiály, elektronická, telefonická, osobní	komunikace, propagační materiály, čekací listina,
Zaměstnanci poskytovatelů	odpovídající platové ohodnocení a pracovní podmínky, školení, důvěra	syndrom vyhoření, nezájem, nákazy, neochota se dále vzdělávat,	elektronická, telefonická, osobní	komunikace, ochranné pomůcky, školení, zdravotní prohlídky
Sponzoři	propagace, vstřícnost, komunikace, dobré jméno	vysoké požadavky, snížení příspěvku, zrušení sponzorství,	elektronická, telefonická a osobní komunikace	aktivní komunikace, dostatečná propagace, smluvní podmínky

Zdroj: vlastní zpracování

Poskytovatelé sociálních služeb

Mezi hlavní očekávání poskytovatelů sociálních služeb patří finanční příspěvky z MPSV, od zřizovatele, ze sponzorských darů, dotací z EU apod., které využijí na mzdové a provozní náklady. Poskytovatelé také uvítají zájem ze strany dobrovolníků, například z řad studentů středních a vysokých škol. Důležitou roli hraje také poptávka po dané službě, jelikož bez dostatečného počtu klientů by služba nemohla fungovat. Poskytovatelé by se měli vyvarovat poskytování nekvalitních služeb, jako je nedostatečná a nezodpovědná péče o klienty. Problém ze strany poskytovatelů může nastat rovněž v případě zastaralého vybavení zařízení, které může být pro klienty nevyhovující, v krajních případech i nebezpečné. Obecně je častou překážkou nedostatečná kapacita zařízení sociálních služeb. Komunikace probíhá nejčastěji elektronicky či telefonicky, důležitý je však také osobní kontakt a individuální přístup ke každému klientovi. Přiměřená propagace zařízení zajistí povědomí a zájem veřejnosti o nabízené služby. Je zapotřebí, aby stát či obec finančně podporovali sociální služby a aby se poskytovatel zároveň snažil získat další prostředky z vlastní činnosti nebo od sponzorů, kteří by finančně či darem zařízení podpořili. Sponzorské dary, jak finanční, tak materiální, jsou pro zařízení velkým přínosem. K zabezpečení efektivní a kvalitní práce je nutné zaměstnat přiměřené množství pracovníků s odpovídající kvalifikací a umožnit jim i doplňovat vzdělání na pravidelných školeních.

Občané, kteří sociální službu využívají - senioři

Senioři vyžadují v první řadě kvalitní služby, neboť pokud není dle jejich mínění dostatečná, přestanou službu využívat a vyhledají jiné zařízení, které má v povědomí ostatních občanů lepší jméno. Služby dle očekávání by samozřejmě měly být poskytovány za příznivou cenu. Neméně důležitou roli z pohledu seniorů hraje zajištění bezpečnosti v místě poskytované služby. Senioři požadují individuální přístup zaměstnanců, např. zaměstnanec by měl své klienty znát jménem, musí být obeznámen s jeho zdravotními i osobními potížemi. Senioři vyžadují zařazení vhodných volnočasových aktivit, aby jejich čas strávený v zařízení byl smysluplně naplněn. Mezi rizika spojená s dotčenou skupinou lze zařadit vysoké nároky, kdy klient má pocit, že se mu stále nedostává potřebné pozornosti. Netolerance vůči ostatním patří mezi typické riziko, které vzniká mnohdy nevědomky, např. nastavením hlasitosti rádia. Krádeže mohou zařízení přinést špatnou pověst. Nezodpovědným chováním, v podobě nešetření s vodou či nezhasínáním, se zvyšuje spotřeba energie. U seniorů hrozí náhlé zhoršení zdravotního stavu. Senioři by měli kvůli vlastní bezpečnosti dodržovat pravidla a předpisy stanovené poskytovatelem sociálních služeb.

Občané, kteří sociální službu využívají - senioři

Senioři vyžadují v první řadě kvalitní služby, neboť pokud není dle jejich mínění dostatečná, přestanou službu využívat a vyhledají jiné zařízení, které má v povědomí ostatních občanů lepší jméno. Služby dle očekávání by samozřejmě měly být poskytovány za příznivou cenu.

Neméně důležitou roli z pohledu seniorů hraje zajištění bezpečnosti v místě poskytované služby. Seniori požadují individuální přístup zaměstnanců, např. zaměstnanec by měl své klienty znát jménem, musí být obeznámen s jeho zdravotními i osobními potížemi. Seniori vyžadují zařazení vhodných volnočasových aktivit, aby jejich čas strávený v zařízení byl smysluplně naplněn. Mezi rizika spojená s dotčenou skupinou lze zařadit vysoké nároky, kdy klient má pocit, že se mu stále nedostává potřebné pozornosti. Netolerance vůči ostatním patří mezi typické riziko, které vzniká mnohdy nevědomky, např. nastavením hlasitosti rádia. Krádeže mohou zařízení přinést špatnou pověst. Nezodpovědným chováním, v podobě nešetření s vodou či nezhasínáním, se zvyšuje spotřeba energie. U seniorů hrozí náhlé zhoršení zdravotního stavu. Seniori by měli kvůli vlastní bezpečnosti dodržovat pravidla a předpisy stanovené poskytovatelem sociálních služeb.

Občané, kteří sociální službu využívají – děti a mládež

Přátelský přístup zaměstnanců zařízení má na děti velmi pozitivní vliv. Děti očekávají, že pro ně bude připravena pestrá nabídka volnočasových aktivit. Mnohdy se potýkají s různými problémy, ať už ve škole, doma či v okruhu přátel, a neví, jak je mají vyřešit. Předpokládají, že se jim od personálu dostane potřebného pochopení a rady, jak postupovat v konkrétních případech či situacích. Pokud se dítě dostane do špatného kolektivu, projeví se to ve změně chování. Rizikům spojeným s touto skupinou lze předejít zajištěním smysluplného programu, jak už zařazením volnočasových aktivit, tak i poradenské činnosti.

Občané, kteří službu využívají – se zdravotním a mentálním postižením

Zabezpečení kvalitní péče a podpora jak se strany rodinných příslušníků, tak ze strany personálu zařízení, je pro osoby se zdravotním či mentálním postižením velmi důležitým faktorem, jelikož dobrá psychické rozpoložení má pozitivní vliv i na jejich zdravotní stav. Personál by dle očekávání měl zajistit individuální přístup a vhodné volnočasové aktivity s ohledem na míru jejich postižení. Klienti předpokládají, že budou moci přijímat návštěvy, případně procházet se venku s doprovodem, aby nebyli uzavřeni pouze v místnosti zařízení. Neúmyslné poškození majetku poskytovatele se jeví jako jedno z nejpravděpodobnějších rizik souvisejících s touto skupinou. U umístěných osob může náhle dojít k rapidnímu zhoršení zdravotního stavu. Zároveň hrozí zvýšené riziko vzniku úrazů či dokonce hysterického chování, které může vést k sebedestrukčnímu chování, tendencím utíkat ze zařízení a ohrožovat personál. Rizika lze eliminovat bezpečnostními opatřeními, například v podobě uzamčení budovy, dohledu při konzumaci předepsaných léků či zajištění vhodných volnočasových aktivit a programů podporujících samostatnost (rehabilitace).

Občané - rodinní příslušníci

Rodinní příslušníci předpokládají, že jejich příbuznému bude poskytnuta kvalitní péče i individuální přístup. Chtějí docílit toho, aby se cítil příbuzný bezpečně, jakoby setrval v domácím

prostředí, s čím se pojí i psychická podpora ze strany personálu. Rodina rovněž vyžaduje, aby jí byly umožněny pravidelné návštěvy a současně, aby měl rodinný příslušník dostatek příležitostí smysluplně vyplnit volný čas. Ve výjimečných případech se najdou lidé, kteří neprojevují zájem o svého rodinného příslušníka umístěného v zařízení. Hrozí tak, že neplacení poplatků, zejména u osob zbavených svéprávnosti a také špatný psychický dopad na klienta. Personál by měl pravidelně informovat dotčenou skupinu o zdravotním a psychickém stavu klienta a zároveň je objektivně seznámit s aktuálním stavem a možným vývojem související s jeho diagnózou.

Zřizovatel

Zřizovatel, bez ohledu na to, zda je to kraj, obec, církev či jiný zřizovatel, vyžaduje od poskytovatele sociálních služeb především šíření jeho dobrého jména, bezproblémový provoz a efektivní vynaložení finančních příspěvků. Jedním z největších rizik zřizovatelů je široké pole působnosti. Jak obec, tak i kraj řeší nepřehledné množství problémů a mnohdy nejsou v oblasti sociálních služeb dostatečně angažováni. Z tohoto důvodu jsou pak ohroženy dobré vztahy mezi zřizovatelem a zařízením, což může vést například až ke snížení finančních příspěvků. Pravidelná komunikace a zapojení zřizovatelů do různých aktivit může posílit vztah a prohloubit tak spolupráci mezi nimi. Správné nastavení smluvních podmínek a vytvoření doplňkových fondů může zamezit vzniku problémů.

Státní správa

Hlavním cílem státu je zabezpečit potřeby obyvatel v co nejvyšší možné kvalitě. Finanční prostředky na sociální služby jsou nemalé, proto je nutné, aby jejich vynaložení bylo efektivně zváženo, aby z peněz poskytnutých sociálním zařízením bylo vytěženo maximum. Rizikovou oblastí se jeví stále náročnější administrativa, která mnohdy personálu sociálních zařízení dělá potíže a čas věnovaný zapisováním veškerých úkonů by mohl být využit ku prospěchu klientů. Stát není schopen vyřešit všechny problémy, což je dáno především neznalostí konkrétních potíží v menších územních jednotkách. Negativní jevy mohou být eliminovány pravidelnou komunikací s místními institucemi a přenesením některých pravomocí právě na nižší úroveň státní správy. Předjetí nedostatkům, které vznikají provozem zařízení, lze především pravidelnými kontrolami.

Osoby, usilující o využití sociální služby

Osoby usilující o využití některého druhu sociální služby vyžadují dostupnost příslušných zařízení. Pokud se občan uchází o umístění do zařízení s pobytovou formou sociální služby, zajímají se především o volnou kapacitu, aby na umístění nečekal příliš dlouho, a dalším rozhodujícím faktorem je výše poplatků. Jakmile není požadavkům okamžitě kladně a stoprocentně vyhověno, hrozí, že ze strany nespokojených žadatelů bude rozšířeno špatné jméno daného zařízení. Vytvořením čekací listiny a pravidelným informováním žadatelů o aktuální pozici v pořadníku lze eliminovat netrpělivost uchazečů.

Zaměstnanci poskytovatelů sociálních služeb

Zaměstnanci v sociálních službách požadují odpovídající finanční ohodnocení a možnost dalšího vzdělávání ve svém pracovním oboru. Pro výkon práce rovněž potřebují vyhovující technické i materiální prostředí. Povolání sociálního pracovníka je jak psychicky, tak fyzicky, jedno z nejnáročnějších profesí. Vyžaduje neustálé vzdělávání se, pozornost a psychickou výdrž. Jako každý zaměstnanec, i sociální pracovník, je ohrožen syndromem vyhoření, což je jedno z nejpravděpodobnějších rizik dotčené skupiny. Někteří zaměstnanci však mohou projevit neochotu se nadále vzdělávat. Pracovníci zařízení sociálních služeb musí počítat se zvýšeným rizikem možné nákazy neboť se, někteří z nich denně, dostávají do styku s lidmi, jež mají infekční nemoci, například svrab, vši, žloutenku, HIV. Aby se eliminovalo riziko přenosu nákazy, měl by zaměstnavatel zabezpečit dostatečné množství kvalitních ochranných pomůcek a vybavení pro práci, v neposlední řadě také zprostředkovat pravidelné zdravotní prohlídky. Průběžné vzdělávání pomůže pracovníkům sledovat aktuální trendy a pokroky, případně se mohou také naučit, jak správně empaticky jednat s lidmi, ale zároveň si zachovat určitý odstup, aby předešli syndromu vyhoření.

Sponzoři

Většina sponzorů očekává od poskytovatele sociálních služeb především vstřícnou spolupráci, bezproblémovou komunikaci a dostatečnou propagaci, která by jim na veřejnosti zajistila dobré jméno. Vedení zařízení sociálních služeb by mělo proto sponzorům vycházet co možná nejvíce vstřícně, jelikož hrozí ukončení jejich podpory. Ze strany sponzora by však neměly být nároky na propagaci přehnané. Vše závisí vzájemné pravidelné komunikaci a dobrých osobních vztazích.

Tab. 102: Analýza rizik v oblasti sociálních služeb v SO ORP Třinec

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	V = P*D		
Finanční riziko					
Zvýšení nákladů	3	3	9	tvoření finančních rezerv, získávání sponzorů	zřizovatel
Snížení příspěvků	3	3	9	tvoření finančních rezerv, získávání sponzorů	zřizovatel
Nezaplacení Poplatků	2	2	4	zvýhodněné smluvní podmínky, upomínky, pokuty, individuální podmínky	zařízení sociálních služeb
Špatné čerpání Dotací	3	4	12	detailní propracování žádosti, splnění smluvních podmínek, informovanost o dotacích, monitorovací zprávy	zařízení sociálních služeb
Nedostatek finančních prostředků na provoz	2	4	8	čerpání dotací, sponzorství, snaha šetřit	zařízení sociálních služeb
Nedostatek finančních prostředků na školení zaměstnanců	2	3	6	finanční rezervy, sponzorství	zařízení sociálních služeb

Organizační riziko					
Nedostatek zaměstnanců	1	2	2	zajištění potřebného personálu, analýzy a předvídání situace	zařízení sociálních služeb
Nedostatek kapacity určitých sociálních zařízení	3	3	9	meziobecní spolupráce, sledování trendu poptávky	zařízení sociálních služeb
Zastaralý způsob provozu	2	4	8	semináře, revize, sledování trendů	zařízení sociálních služeb
Neprofesionalita, nemorální chování	1	3	3	personální audity, postihy	zařízení sociálních služeb
Právní riziko					
Změna legislativy	3	3	9	využití odborných poradců	zařízení sociálních služeb
Nedostatečné smluvní zabezpečení	2	2	4	využití odborných poradců	zařízení sociálních služeb
Zneužití osobních údajů	1	3	3	zaheslovaný systém osobních údajů, prověřování zaměstnanců	zařízení sociálních služeb
Technické riziko					
Nedostatečné Vybavení	2	3	6	tvoření finančních rezerv, sbírka, sponzorství	zařízení sociálních služeb
Bezbariérový přístup	2	3	6	tvoření finančních rezerv, sbírka, sponzorství	zařízení sociálních služeb
Vozový park	3	2	6	tvoření finančních rezerv, pronájem, sbírka, sponzorství	zařízení sociálních služeb
Věcné riziko					
Nedostatečná osvěta veřejnosti	3	3	9	semináře, propagační materiály, začleňování klientů do veřejného života	zařízení sociálních služeb
Nedostatečná bezpečnost	2	5	10	bezpečnostní opatření, školení	zařízení sociálních služeb
Nedostatečné začlenění klientů do běžného života	2	3	6	chráněné dílny, spolupráce	klienti, příbuzní klienta
Nedostatek zařízení sociálních služeb	2	3	6	komunitní plán	obec, stát, občané

Zdroj: vlastní zpracování

Z vyhotovené analýzy vyplývá, že nejzávažnějším celkovým i finančním rizikem je špatné čerpání finančních prostředků z dotací. Pokud se zařízení sociálních služeb ocitne v situaci, kdy musí vracet „evropské“ peníze získané z EU, dostává se do tíživé situace. O to závažnější je tato problematika, pokud byly prostředky již vynaloženy a tudíž jimi zařízení sociálních služeb již nedisponuje. Evropská unie vydá příkaz k vrácení dotace především kvůli nedostatkům v čerpání a nedodržení předem smluvně stanoveným termínů. O to pečlivěji by měl každý žadatel vypracovávat

žádosti o dotaci. Je možné využít služeb specializované firmy, která zpracovává tyto dokumenty profesionálně. Můžeme tak zaručit maximální vyhovění požadavkům Evropské Unie.

Z pohledu organizačních rizik je třeba řešit především problematiku nedostatku kapacit u určitých druhů zařízení a zastaralý způsob provozu sociálního zařízení. S nedostatečnou kapacitou se setkáváme pouze v některých typech organizací. Z pohledu vývoje globální demografické křivky lze v budoucnu očekávat zhoršení této situace, především v domovech pro seniory. Tuto situaci je třeba mapovat a připravovat se na ni s dostatečným předstihem. Při snaze odbourat zastaralý způsob provozu je nutné především analyzovat a zjistit, které indikátory tohoto stavu je nutné řešit akutně. Vedení a zřizovatelé sociálního zařízení by také měli sledovat aktuální trendy a metody, účastnit se nejen tuzemských, ale i zahraničních seminářů.

Jako ve většině oblastí, i v problematice sociálních služeb, je závažným rizikem změna legislativy. Změny v zákonech bohužel nemohou zařízení sociálních služeb ovlivnit. Ze své pozice zřizovatelé mohou měnit a stanovovat obecně závazné vyhlášky, které ovšem musí vycházet z platných zákonů. Změna legislativy tedy přímo ovlivňuje chod všech zařízení. Všechny organizace poskytující sociální služby by měly spolupracovat se zaměstnancem, ať už interním či externím, který by sledoval vývoj legislativy. Pracovník by upozorňoval na změny, které by ovlivnily přímo činnost daného subjektu. Ten by se na ně mohl připravit, důsledky by neměly tak negativní dopad.

Shodou okolností byla přiřazena stejná významnost všem technickým rizikům. Nevyhovující vybavení, nedostatečný bezbariérový přístup a neadekvátní vozový park je možné řešit společně. Tvorba finančních rezerv, sbírky a sponzorství jsou klíčem k vyřešení situace. Při pořádání sbírky s cílem odstranění technických rizik a tudíž pořízení hmotného majetku lze použít různé slogany a hesla. Například „Pomozme seniorům být mobilní“ nebo „Budme bezbariéroví“. Také je možné využít krátkodobých řešení, která pokryjí dobu potřebnou pro přípravu konečného východiska. Při absenci vhodného dopravního prostředku využít komerčních půjčoven, mezitím ovšem vyhledat odpovídající vozidlo ke koupi do majetku sociálního zařízení.

Jako nejnutnější se jeví řešení bezpečnosti v sociálním zařízení či při využívání sociální služby. Úrazy mohou vznikat například u dětí z nepozornosti, u mentálně postižených z nevědomosti a u seniorů z důvodu omezené mobility. Každé konkrétní zařízení musí podniknout potřebné kroky k zajištění maximální bezpečnosti a provést bezpečnostní opatření s ohledem na skupinu, se kterou přichází do styku. Tato bezpečnostní opatření je třeba i průběžně kontrolovat, aby byla účinně dodržována. Pokud se jedná o mechanické zábrany, je nutné pravidelně kontrolovat jejich funkčnost.

4.1.4. SWOT analýza oblastí sociálních služeb

Tab. 103: SWOT analýza sociální oblasti v SO ORP Třinec

Silné stránky	Slabé stránky
1. kvalitní komunitní plán města Třince 2. úspěšné žádosti o jiné finanční prostředky 3. zasíťování kvalitním sociálními službami v Třinci 4. snaha o rozvoj aktivit dle potřeb uživatelů 5. široké spektrum poskytovaných sociálních služeb 6. dlouhodobě zaběhnutý sociální systém poskytování sociálních služeb 7. dostatek návazných služeb a aktivit 8. výborná spolupráce města se zařízeními sociálních služeb	1. snižování finančních příspěvků 2. neexistence kompletního komunitního plán pro celé území 3. nezabezpečení bezbariérových přístupů 4. chybějící služby zaměřené na finanční poradenství 5. vysoká administrativní zátěž 6. nedostatečná komunikace mezi zřizovateli i poskytovateli sociálních služeb 7. málo sociálních služeb ve venkovských obcích
Příležitosti	Hrozby
1. využití příkladů dobré praxe 2. komunitní plán pro celé SO ORP Třinec 3. zvýšení povědomí občanů o sociálních službách 4. rozvoj služeb pro seniory 5. rozvoj sociálního podnikání 6. jednotná databáze 7. preventivní programy pro mládež 8. zajištění aktivit zacílených na podporu zaměstnávání občanů sociálně vyloučených	1. změna legislativy 2. stárnutí populace 3. nízká kapacita domovů pro seniory 4. snižování povědomí o sociálních službách 5. zvýšený počet osob závislých na dávkovém systému 6. zpřísňování parametrů pro získání ZTP a ZTP/P 7. úplatky

Zdroj: vlastní zpracování

SILNÉ STRÁNKY

1. Výborná spolupráce zřizovatelů s poskytovateli sociálních služeb

Jednou z hlavních silných stránek je výborná spolupráce mezi těmito dvěma subjekty. Celkově lze dobrou spolupráci považovat za základ pro fungování a bezproblémový chod všech zařízení sociálních služeb. Tato kooperace zajišťuje především finanční prostředky a tím pádem potřebnou jistotu.

2. Kvalitní komunitní plán města Třince

Město Třinec využívá vlastní komunitní plán s názvem Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb města Třince, jehož plánovací období je stanoveno na interval let 2013 – 2017. Jedná se o souhrnný dokument, obsahující představu o tom, čeho chce město v sociální oblasti dosáhnout. Tento plán je již čtvrtou verzí. Aktualizace plánu jsou vyvolávány nejen legislativními

změnami, ale také měnícími se životními poměry občanů a z toho vyplývající potřebnosti jiných služeb.

3. Úspěšné žádosti o jiné finanční prostředky

Zařízení sociálních služeb v území SO ORP Třinec nečerpají finanční příspěvky pouze od zřizovatelů, ale aktivně se snaží o získání dalších prostředků z dotačních fondů EU a od sponzorů. Jsou v této činnosti velice úspěšní. Například nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Bunkr, o. p. s. pravidelně čerpá dotace z operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost (OP LLZ). Dalším konkrétním případem je Slezská diakonie s projektem "Vzdělávání poskytovatelů sociálních služeb v regionu Těšínského Slezska" spolufinancovaný z Evropských sociálních fondů a státního rozpočtu ČR v rámci OP LZZ.

4. Zasítování kvalitními sociálními službami v Třinci

Sociální služby na území města Třince jsou optimálně rozmístěny a vhodně dimenzovány. Jádrové město se řídí stanoveným komunitním plánem a snaží se tak dosavadní nedostatky odbourávat. Díky této silné stránce je předpoklad, že klienti využívající tyto služby jsou spokojeni. Ve městě fungují zařízení sociálních služeb věnující se širokému spektru potřebných skupin obyvatel.

5. Snaha o rozvoj aktivit dle potřeb uživatelů

Na území SO ORP Třinec je patrná kladná reakce na potřeby občanů, což se projevuje ve spokojenosti občanů. Poskytovatelé sociálních služeb se snaží dle aktuálních požadavků zřizovat a aktivně provozovat ty sociální služby, které jsou nejvíce potřebné. Poskytovatelé spolupracují také se subjekty, které provozují návazné sociální služby. Zřizovatelé pravidelně analyzují ukazatele zařízení sociálních služeb, jako jsou například finanční náklady, kapacita a využívanost. V případě, že naleznou nerovnováhu mezi hodnotami, sestavují plán řešení. V krajních případech může dojít ke zrušení daného druhu sociální služby.

6. Široké spektrum poskytovaných sociálních služeb

Na území správního obvodu města Třince jsou identifikovány tři hlavní pracovní skupiny, pro které je nutné zabezpečit podporu (senioři a osoby se zdravotním postižením, občané ohrožení sociálním vyloučením a rodiny s dětmi). Tento fakt se odráží i ve škále služeb v sociální oblasti. Je velmi důležité mít zajištěno široké spektrum sociálních služeb. Fungují zde různé druhy zařízení pro děti a mládež, pro seniory, zdravotně postižené a sociálně slabší osoby a rodiny.

7. Dlouhodobě zaběhnutý systém sociálních služeb

Většina druhů sociálních služeb, které jsou poskytovány na území správního obvodu obce s rozšířenou působností Třinec, mají dlouholetou tradici a tím pádem zaběhlý systém, který je efektivní a účelný. Mnohá zařízení zde funguje v oblasti již několik let. Poskytovatelé jsou obeznámeni se specifiky tohoto regionu a snaží se vyhovět požadavkům svých klientům i široké

veřejnosti. Již navázané dlouhodobé vztahy a kontakty jsou ku prospěchu všem zúčastněným stranám. Například Sociální služby města Třince, konkrétně Domov Sosna, působí od roku 1977.

8. Dostatek návazných služeb a aktivit

V SO ORP Třinec nejsou poskytovány pouze druhy sociálních služeb definovaných dle zákona o sociálních službách, ale funguje zde řada zařízení, které provozují návazné služby a aktivity pro široké spektrum veřejnosti od dětí a mládeže, přes seniory až po těžce nemocné. Vyskytují se zde například kluby seniorů, které zajišťují volnočasové aktivity se zaměřením na sport, vzdělávání, tvořivé činnosti a vzájemné setkávání. Rovněž zde působí například organizace pro nevidomé a slabozraké, které organizují kulturní a společenské akce, zájezdy, přednášky, poradenství a podobně. Děti a mládež mají možnost navštěvovat Domy dětí a mládeže, mateřská či komunitní centra.

9. Výborná spolupráce města se zařízeními sociálních služeb

Jednou z hlavních silných stránek je výborná spolupráce mezi těmito dvěma subjekty. Celkově lze dobrou spolupráci považovat za základ pro fungování a bezproblémový chod všech zařízení sociálních služeb. Tato kooperace zajišťuje především finanční prostředky, dále pak důležitou propagaci poskytované sociální služby a tím pádem potřebnou jistotu pro provoz zařízení sociálních služeb. Konají se pravidelné schůze v zasedacích místnostech úřadů, kde obce a poskytovatelé sociálních služeb si navzájem ujasní svoje priority a domluví se na určitých podmínkách.

SLABÉ STRÁNKY

1. Snižování finančních příspěvků

System financování sociálních služeb je založen na vícezdrojovém principu, z vnitřních a vnějších zdrojů. Mezi základní zdroje financování patří zejména dotace ze státního rozpočtu, z rozpočtu obcí a krajů, příspěvky zřizovatelů, příspěvky na péči, úhrady zdravotních pojišťoven apod. Tyto finanční příspěvky se postupně snižují. Poskytovatelé proto musí stále častěji aktivně vyhledávat další zdroje financování, například ze sponzorských darů, čerpáním dotačních titulů z EU či ziskem z doplňkové činnosti.

2. Neexistence kompletního komunitního plánu pro celé území SO ORP

Jak již bylo zmíněno, jádrové město Třinec má kvalitně zpracovaný komunitní plán, který je směrodatný při plnění cílů v oblasti sociálních služeb. Bohužel neexistuje detailně zpracovaný komunitní plán pro celé území správního obvodu ORP Třinec, který by komplexně postihnul problematiku sociální oblasti v příslušném regionu. Nejsou tak jasně stanoveny potřeby občanů a celé společnosti žijících na Třinecku. Chybí zmapování fungujících organizací ani těch, jež působnost v regionu by byla velice pozitivní.

3. Nezabezpečení bezbariérových přístupů

Tento problém se vyskytuje téměř globálně, napříč různými odvětvími. Bezbariérové přístupy chybí v městské hromadné dopravě, ve školách, ordinacích i dalších institucích. Zdravotně postižení a handicapovaní občané se s touto překážkou setkávají především v malých a venkovských obcích. Tímto omezením vzniká problematická situace nejen pro samotné zdravotně postižené osoby, ale komplikace v důsledku nedostatečné bezbariérovosti pociťují i rodinní příslušníci a doprovázející osoby.

4. Chybějící služby zaměřené na finanční poradenství

V posledních letech narůstá počet osob, které jsou v tíživé finanční situaci. Mnohdy tito občané využívají půjček nebankovních institucí, například Home Credit. Tento postup jim přinese pouze krátkodobý účinek, "jojo efektem" se ovšem vrací do starých kolejí a většinou do ještě horší situace. Nabízí se zde možnost jak tuto situaci vyřešit je oddlužení a vyhlášení osobního bankrotu. Někteří dotčení občané by uvítali možnost využití odborného poradenství o dalším postupu. Propojení zanedbatelného množství těchto služeb a nízké propagace s sebou nese mnohdy katastrofální důsledky.

5. Vysoká administrativní zátěž

S vysokou administrativní zátěží se potýkají jak klienti, tak pracovníci zařízení sociálních služeb. Personálu dělá vyplňování příslušných ukazatelů mnohdy potíže a přitom čas věnovaný zapisováním veškerých úkonů by mohl být využit ku prospěchu klientů. Rovněž klient usilující o zprostředkování určité služby, pokud se ovšem nejedná o anonymní službu, musí vyplnit velké množství dotazníků a dalších potřebných dokumentů.

6. Nedostatečná komunikace mezi zřizovateli i poskytovateli sociálních služeb

Nedostatečná komunikace mezi zřizovateli i poskytovateli sociálních služeb je způsobena pravděpodobně obavami ze ztráty důvěrných informací, čímž dochází k narušení fungujícího systému provozování služeb. Špatná spolupráce směřuje k neefektivnímu pokrytí potřeb a požadavků občanů. Různí poskytovatelé nabízejí stejnou službu ve stejném místě, a zároveň kapacita některých služeb může být nedostačující či není zřízena v území vůbec.

7. Málo sociálních služeb ve venkovských obcích

Na moment ze svého uvažování vyjmeme jádrové město, kde je zasíťování sociálními službami dostatečné. Musíme s politováním konstatovat, že v okolních obcích je velice slabá struktura sociálních služeb. Existuje zde jen několik málo zařízení, věnující se potřebám a péči o seniory. Pro další ohrožené skupiny se mimo město Třinec nenachází žádné zařízení, jehož služby by mohli potencionální klienti využít. Pokud například muž, který je ohrožen vyloučením ze společnosti

z důvodu chudoby, chce využívat sociální službu zaměřenou na jeho problematiku, musí dojíždět do centra Třince, což mu opět způsobuje finanční náklady.

PŘÍLEŽITOSTI

1. Využití příkladů dobré praxe

Tato příležitost vyplývající z příkladů dobré praxe by mohla zajistit lepší finančně a organizačně funkční systém. Možnost konkrétních reálných příkladů je vhodné hledat ve vyspělejších zemích, jako například v Německu. Příležitostí je deinstitucionalizační proces, který proběhl ve Velké Británii. Systém péče o klienty s mentálním nebo kombinovaným postižením se zde začal transformovat již v 80. letech 20. století, kdy byla zrušena velká pobytová zařízení. Nyní jsou tyto služby poskytovány v běžném prostředí klientů s důrazem na zachování jejich vazeb s rodinou a komunitou.

2. Komunitní plán pro celé SO ORP Třinec

Vyhotovení celistvého komunitního dokumentu by bylo užitečné a vhodné především z hlediska zajištění smysluplného sociálního systému v SO ORP Třinec. V zájmové oblasti, jak již bylo zmíněno, je vytvořen pouze komunitní plán města Třince. Vzhledem k tomu, že sociální služby zde tedy nejsou řešeny pro celý obvod, vzniká spousta nejasností a problémů. Přináší to s sebou riziko duplicity sociálních služeb a tak i nenaplnění kapacit některých zařízení.

3. Zvýšení povědomí občanů o sociálních službách

Nedostatečná osvěta a nízké povědomí občanů o nabízených druzích sociálních služeb je nepříjemnou problematikou. Mnohdy jsou z tohoto důvodu klienti, nejen zdravotně postižení, vyčleňováni z běžného života. V krajních případech i zesměšňováni ze strany některých spoluobčanů. Řešením této situace by mohla být medializace a propagace jednotlivých zřizovatelů a poskytovatelů, ale i seznámení s řešenými sociálními skupinami. Konkrétním případem může být informování prostřednictvím regionálních médií a zpravodajů.

4. Rozvoj služeb pro seniory

Při uvažování o sociálních službách nelze opomenout globální trend demografické křivky. Již několik let se projevuje trend stárnutí obyvatelstva, což s sebou přináší mnoho návazných jevů. Nejen že je nutno vyplácet více starobních důchodů, ale je také nutné zajistit vhodnou a dostatečnou péči o občany, kteří již nejsou schopni se o sebe plnohodnotně postarat.

5. Rozvoj sociálního podnikání

Sociální podnikání hraje v rámci podnikatelské sféry poměrně důležitou roli. Sociální podniky vytváří pracovní příležitosti pro zdravotně postižené osoby nebo pro osoby s jiným sociálním znevýhodněním a tak prospívá společnosti. Jelikož je tedy sociální podnik obecně prospěšný, vznik je aktivně podporován Evropskou unií, která od roku 2009 umožňuje projektům se zaměřením

na sociální podnikání získat dotace. Jelikož se v území vyskytuje pouze jeden sociální podnik, naskytá se vhodná příležitost vybudovat další takový typ firmy.

6. Jednotná databáze

Čas od času se naskytne situace, kdy žadatelé o umístění do zařízení sociálních služeb či o zařazení do využívání sociální služby nemají potřebné informace o svých možnostech. Například senioři mohou být zapsáni v pořadním listu domova senioru v obci „A“, přitom netuší, že v domově pro seniory v obci „B“ jsou volná místa. Jednotný systém evidence sociálních služeb přístupný široké veřejnosti by mohl být nástrojem pro správnou komunikaci a spolupráci mezi jednotlivými dotčenými subjekty.

7. Preventivní programy pro mládež

Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež by měla nabízet různorodé služby. Nejen ve vztahu ke svým klientům, ale i k veřejnosti. Mohou navštěvovat místní školy a seznamovat žáky s problematikou různých sociopatogenních jevů. Tématem by mohly být například přednášky o problematice drog nebo o šíření nákazy HIV. Dalším typem je preventivní příprava žáků na výskyt negativních vlivů, jako například při konfrontaci s násilím a šikanou v jejich blízkém okolí. Je tak možné výrazně omezit budoucí problematiku sociálních služeb.

8. Zajištění aktivit zacílených na podporu zaměstnávání občanů sociálně vyloučených

Obecně lze sociálně vyloučené osoby definovat jako osoby zbaveny přístupů ke zdrojům, které jsou nezbytné pro zapojení se do sociálních, ekonomických a dalších aktivit ve společnosti. Cílem je snížit riziko sociálního vyloučení, na kterém se podílí chudoba, nízké vzdělání, špatný zdravotní stav nebo diskriminace. Zapojení občanů ze sociálně vyloučených skupin do běžného života je velkou příležitostí pro celý správní obvod.

HROZBY

1. Změna legislativy

Se změnou legislativy souvisí riziko vzniku tzv. „legislativních mezer“. Může totiž nastat situace, že některé legislativní rámce nebudou na sebe navzájem navazovat a nebudou v souladu s předchozími ustanoveními. Vzniknou tak nejasnosti a komplikace s uplatňováním práva a dodržováním zákona. Legislativní změny s sebou přinášejí také zvýšení finančních nákladů, například pro zajištění školení personálu zařízení sociálních služeb.

2. Stárnutí populace

Tento problém, který obecně vzniká na území celé České republiky, je důsledkem změny myšlení dnešní generace ve vyspělých státech světa. Přednost má kariéra, rodí se méně dětí a podobně. Stárnutí populace může vyvolat potřebu navýšení kapacit v zařízeních zaměřených na starší jedince.

3. Nedostatečná kapacita domovů pro seniory

Se zvyšováním počtu obyvatel starších 65 let a prodlužováním délky života souvisí celkové stárnutí populace. Nejenže tedy narůstá počet seniorů umístěných v zařízení sociálních služeb, ale prodlužuje se také délka jejich pobytu v zařízení v závislosti na prodlužování délky života, což může způsobit, že stávající domovy pro seniory nebudou v brzké době disponovat dostatečnou kapacitou pro žadatele usilující o umístění do tohoto zařízení sociálních služeb.

4. Snižování povědomí o sociálních službách

Ke snížení povědomí o sociálních službách může dojít z důvodu nedostatečné propagace a medializace ze strany zřizovatelů a poskytovatelů sociálních služeb. S touto hrozbou se zároveň pojí riziko nedostatečného naplnění kapacit jednotlivých sociálních služeb, což může vést až k zániku zařízení.

5. Zvýšený počet osob závislých na dávkovém systému

Stát se zavazuje poskytovat občanům finanční prostředky, které určitým způsobem napomáhají k zlepšení jejich tíživé situace. Jedná se například o příspěvek na péči, výdaje na dávky pomoci v hmotné nouzi (příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení a mimořádná okamžitá pomoc), ošetřovné, dávky pro zdravotně postižené či podpora v nezaměstnanosti. Tento systém státní sociální podpory je však vlivem vysokého podílu nezaměstnaných osob, narůstajícího počtu seniorů, vyšších výdajů za jednotlivé služby nebo aktuálního tématu množících se případů zneužívání dávek, stále více zatěžován. Dle MPSV poskytl stát z rozpočtu v roce 2013 na tyto dávky o 8,5 miliardy korun více než v roce 2012.

6. Zpřísnování parametrů pro získání ZTP a ZTP/P

Získání průkazu ZTP nebo ZTP/P, které se týká postižených či handicapovaných osob, by mělo alespoň částečně zmírnit důsledky jejich handicapu. V minulosti byly průkazy vydávány na základě zdravotní prohlídky. Tento systém sociální reforma zrušila a nyní se pro přiznání průkazu vychází z tzv. sociálního modelu, tzn. zdravotní obtíže v kombinaci se schopností se s potížemi vypořádat. Toto zpřísnování parametrů bylo podle MPSV způsobeno širokým okruhem jeho držitelů a širokým okruhem jejich výhod. Nyní se počet držitelů průkazů ZTP snižuje. To ovšem neznamená, že by handicapovaných osob bylo méně, ale pouze se zpřísnují podmínky pro přiznání toho průkazu. Běžně tak nastávají situace, že osoby s vysokým stupněm postižení nemají nárok na žádné výhody.

7. Úplatky

Jako v každé organizaci, i při provozování zařízení sociálních služeb hrozí přijímání či vyžadování úplateků ze strany personálu. Tento negativní jev je bohužel v současné společnosti čím dál častější. V rámci sociálních služeb se můžeme setkat se dvěma situacemi. První z nich je, že rodinný příslušník či přímo klient nabízí pracovníkům úplatek, druhou situací může být žádost

pracovníka o úplatu. Výměnou za urychlení přijetí do zařízení či poskytování nadstandardní péče a podobně. Za úplatek je považován nejen finanční obnos, ale i materiální výhody v jakékoli podobě.

4.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

V posuzovaném obvodu Třinec je celkem šest typů zařízení sociálních služeb zprostředkovaných 15 poskytovateli, respektive 17 po navýšení dle vlastního šetření. Většina těchto zařízení nabízí více sociálních služeb. Nejvíce se zde vyskytují domovy pro seniory, celkem čtyři. Stejný počet organizací je zaznamenán u ostatních typů zařízení, u nichž nelze přesně určit převažující službu. Řadí se zde Obec Bystřice a Obec Vendryně, respektive Dům s pečovatelskou službou v příslušných obcích, dále Nemocnice Třinec, p. o. a Charita Třinec.

V zájmovém regionu je poskytováno celkem 19 druhů sociálních služeb v rámci 37 jednotlivých zprostředkovatelských míst. Z hlediska struktury nepřevažuje žádný typ sociální služby, shodně funguje devět druhů služeb, avšak převažují služby sociální péče v celkovém počtu 26 zprostředkovatelských míst nad sociální prevencí s 11 zprostředkovatelskými místy. Sociální poradenství disponuje čtyřmi zprostředkovatelskými místy.

K "navýšení" počtu služeb, a to až na hodnotu 51, by mohlo dojít v případě, pokud by služby zprostředkovávány jedním poskytovatelem na více adresách byly započítány samostatně, tedy včetně odloučených pracovišť.

Na základě prostudování Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb města Třince a vlastního šetření lze konstatovat, že počet sociálních služeb na území správního obvodu obce s rozšířenou působností Třinec je takřka totožný s hodnotami zaznamenanými v Registru poskytovatelů. Množství služeb bylo navýšeno ve dvou případech, celkem jich je tedy 39.

Zřizovatelem většiny typů zařízení sociálních služeb ve správním obvodu ORP Třinec je obec a jiné subjekty, jež jsou z hlediska právní formy obecně prospěšné společnosti, akciové společnosti nebo sdružení. Dalším zřizovatelem je církev a kraj. Ministerstvo práce a sociálních věcí ani fyzické osoby se jako zřizovatelé v území neangažují.

Zřizovatelem většiny druhů sociálních služeb ve správním obvodu ORP Třinec je církev. Zaštiťuje 15 zprostředkovatelských míst, pod obecní správu jich spadá 13 a sedm náleží jiným právním formám. Nejméně je zastoupen Moravskoslezský kraj.

Podle formy sociální služby se v SO ORP Třinec nejčastěji vyskytují pobytové služby s kapacitou čtyř klientů a 989 lůžek. Ambulantní forma vykazuje 166 klientů, sedm intervencí a 16 lůžek. 127 klientů a dva kontakty jsou zaznamenány terénní formy.

Kapacita dle typu sociální služby převažuje u služeb sociální péče 713 místy, služby sociální prevence 591 míst. Sociální poradenství zprostředkovává sedm intervencí.

Akreditovanou dobrovolnickou službu mají pouze organizace sídlící mimo správní obvod ORP Třinec. Činnost dobrovolníků v území zprostředkovává Slezská diakonie se sídlem v Českém Těšíně a nadace Adra, o. p. s. se sídlem v Praze. Na území správního byly prostřednictvím této organizace realizovány tři akreditované projekty. Všechny však zaštiťovalo sdružení Adra, o.p.s. V roce 2010 a 2012 se stali cílovou skupinou projektu občané se zdravotním postižením a senioři v zařízeních sociálních služeb a zdravotnických organizacích. V roce 2011 byli dobrovolníci vysláni na pomoc lidem sociálně slabým a pomoc při péči o děti, mládež a rodiny v jejich volném čase.

Jedinou organizací vykonávající dobrovolnickou činnost, avšak neakreditovanou, se sídlem v zájmovém území je Bunkr o. p. s. Tato instituce však zprostředkovává tzv. Evropské dobrovolné služby, do které jsou zapojeni od roku 2005

Celkové finanční prostředky zařízení sociálních služeb v SO ORP Třinec dosahují částku 183 mil. Kč. Jiné finanční zdroje, které činí necelých 63 mil., tvoří 34 % z celkových zdrojů. Úhrady uživatelů ve výši 56,2 mil. Kč představují druhý nejdůležitější zdroj příjmu pro zařízení sociálních služeb, podílí se 31 %. Nejméně finančních příspěvků jsou zařízením poskytovány z krajských dotací, zanedbatelných 0,05 %. Největšími příjmy disponují domovy se zvláštním režimem, které se částkou takřka 93 mil. tvoří 50 % všech finančních prostředků.

Z hlediska podíl úhrad od uživatelů na souhrnných nákladech, nejvyšší je u osobní asistence. Činí bez mála polovinu všech příjmů.

Nejnákladnějším zařízením sociální služby se jeví domovy se zvláštním režimem. Jsou vyčísleny na přibližně 72 mil. Kč. Průměrná hodnota nákladů za zařízení sociálních služeb v SO ORP Třinec činí 32 mil. Kč. Hodnota průměrných nákladů, na jednoho uživatele na jeden den u ambulantních služeb, v roce 2012 činila v SO ORP Třinec zhruba 1 000 Kč. U terénních služeb se jednalo o částku cca 120 Kč a pobytových služeb o částku 610 Kč.

Nejpalčivějšími problémy, které obce řeší v oblasti sociálních služeb, je nedostatečná kapacita služeb pro seniory, jedná se především o domovy pro seniory či domovy se zvláštním režimem. Dále zde a nedostatek financí, které je možné směřovat do sociální oblasti. Představitelé obcí spatřují účelnou spolupráci především v komunitním plánování sociálních služeb a služeb souvisejících. Četné ohlasy jsou zaznamenány rovněž v možnosti pro aktivní zapojení seniorů do veřejného života, v podpoře při udržení osob se zdravotním postižením a seniorů v přirozeném prostředí, spolupráci v ambulantních a terénních službách obecně a ve společné podpoře sociálního podnikání. Většina zástupců uvedla, že v oblasti sociální péče je jejich obec schopna zajistit pečovatelskou službu. U sociální prevence se jeví jako nejvhodnější oblast sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením. Sociální poradenství by dle výsledků dotazníkového šetření neměly zajišťovat obce.

4.2. Návrhová část pro oblast sociálních služeb

4.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Sociální služby“, na jejímž základě byly připraveny Nástiny opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti sociálních služeb.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma sociálních služeb.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupina byla složena z motivujícího starosty obce Bystřice, motivujícího starosty obce Nýdek, starosty obce Komorní Lhotka a vedoucí Domu s pečovatelskou službou DPS Senior Bystřice.

Jeich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma sociálních služeb.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území SO ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí správního obvodu ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma sociálních služeb. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

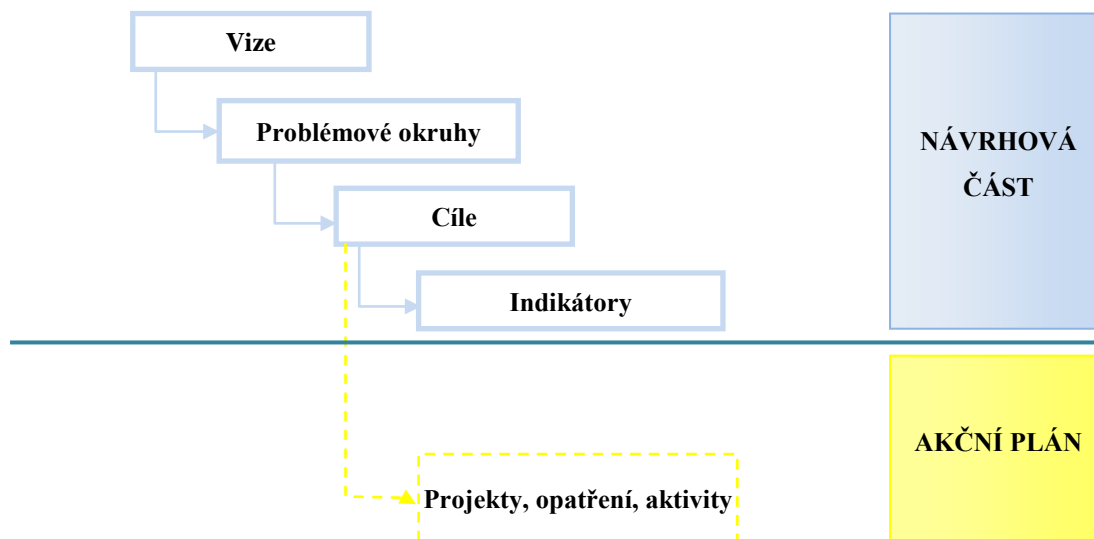
Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům, politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálním investorům, složkám veřejné správy).

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Obr. 11: Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory pro oblast sociálních služeb

Zdroj: vlastní zpracování

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu „Sociální služby“ je uvedena v níže uvedeném schématu.

Tab. 104: Struktura problémových oblastí a cílů v tématu sociální služby

Vize meziobecní spolupráce		
<p><i>Třinecko je atraktivním územím pro všechny generace s dostatkem zeleně a bohatou nabídkou sportovních a kulturních aktivit. Kvalitní vzdělávací instituce zabezpečují výuku s ohledem na uplatnitelnost na trhu práce a široká škála mimoškolních činností přináší dětem smysluplné využití volného času. Občané žijí důstojným a plnohodnotným životem, sociální služby jsou dostupné pro všechny potřebné. Odpadové hospodářství je efektivní a šetrné k životnímu prostředí. Náš region pomezí tří států s dobrou dopravní dostupností je plně konkurenceschopný a přitažlivý pro další investory. Stabilní ekonomické zázemí nabízí pracovní příležitosti pro místní občany.</i></p>		
Sociální Služby	1. Neexistence komplexního komunitního plánu pro SO ORP Třinec	2. Nedostatečné zajištění sociálních služeb pro seniory
	<p>Cíl 1.1 Vytvořit společný komunitní plán sociálních služeb</p> <p>Cíl 1.2 Katalog poskytovatelů sociálních služeb SO ORP Třinec</p>	<p>Cíl. 2.1 Rozšíření ambulantních a terénních sociálních služeb pro seniory</p> <p>Cíl 2.2 Zapojení seniorů do aktivního života</p>

Zdroj: vlastní zpracování

4.2.2. Vize a problémové oblasti v oblasti sociálních služeb

A. Vize

Třinecko je atraktivním územím pro všechny generace s dostatkem zeleně a bohatou nabídkou sportovních a kulturních aktivit. Kvalitní vzdělávací instituce zabezpečují výuku s ohledem na uplatnitelnost na trhu práce a široká škála mimoškolních činností přináší dětem smysluplné využití volného času. *Občané žijí důstojným a plnohodnotným životem, sociální služby jsou dostupné pro všechny potřebné.* Odpadové hospodářství je efektivní a šetrné k životnímu prostředí. Náš region pomezí tří států s dobrou dopravní dostupností je plně konkurenceschopný a přitažlivý pro další investory. Stabilní ekonomické zázemí nabízí pracovní příležitosti pro místní občany.

B. Slogan

TŘINECKO

region s ocelovou vůlí

C. Problémové oblasti

Problémová oblast 1: Neexistence komplexního komunitního plánu pro celý správní obvod ORP Třinec

Ve správním obvodu ORP Třinec existuje pouze jedna obec, jež má zhotovený střednědobý plán rozvoje sociálních služeb, a to město Třinec. Jedná se o souhrnný dokument, obsahující představu o tom, čeho chce město v sociální oblasti dosáhnout v letech 2013 – 2017. Jedná se již o čtvrtou verzi. Jsou v něm stanoveny jak krátkodobé, tak i dlouhodobé cíle a priority. Do přípravy plánu, rozhodovacího procesu a jeho uskutečňování jsou zapojeni pracovníci Odboru sociálních věcí Městského úřadu Třinec, zástupci poskytovatelů, uživatelé sociálních služeb a další osoby. Komunitní plánování pomáhá městu nastavit a rozvíjet síť sociálních služeb a služeb sociální prevence tak, aby byly v co největší míře uspokojeny potřeby občanů. Dokument zajišťuje, aby finanční prostředky vynakládané na služby byly efektivně využívány.

Střednědobý plán rozvoje města Třince je kvalitně zpracován a pravidelně je prováděna jeho revize a aktualizace. Stěžejním problémem je ovšem nepostihnutí celkové situace v oblasti sociálních služeb ve správním obvodu ORP Třinec, tedy 12 obcí spadající do daného území.

Doposud však představitelé dotčených obcí nepovažovali za potřebné vyhotovení koncepce společného komunitního plánování pro zájmový region, a proto ani nevyužili nabídku města Třince podílet se na jeho zpracování. Obce, včetně těch, v kterých funguje alespoň jedno zařízení sociálních služeb (viz obrázek), se zabývali plánováním sociálních služeb nárazově a pouze ve vztahu k jejich území. V současné době by však řada zástupců obcí uvítala vytvoření komplexního dokumentu, který by pojal území jako celek.

Obr. 12: Přehled obcí disponující zařízením sociálních služeb

Zdroj: Vlastní zpracování

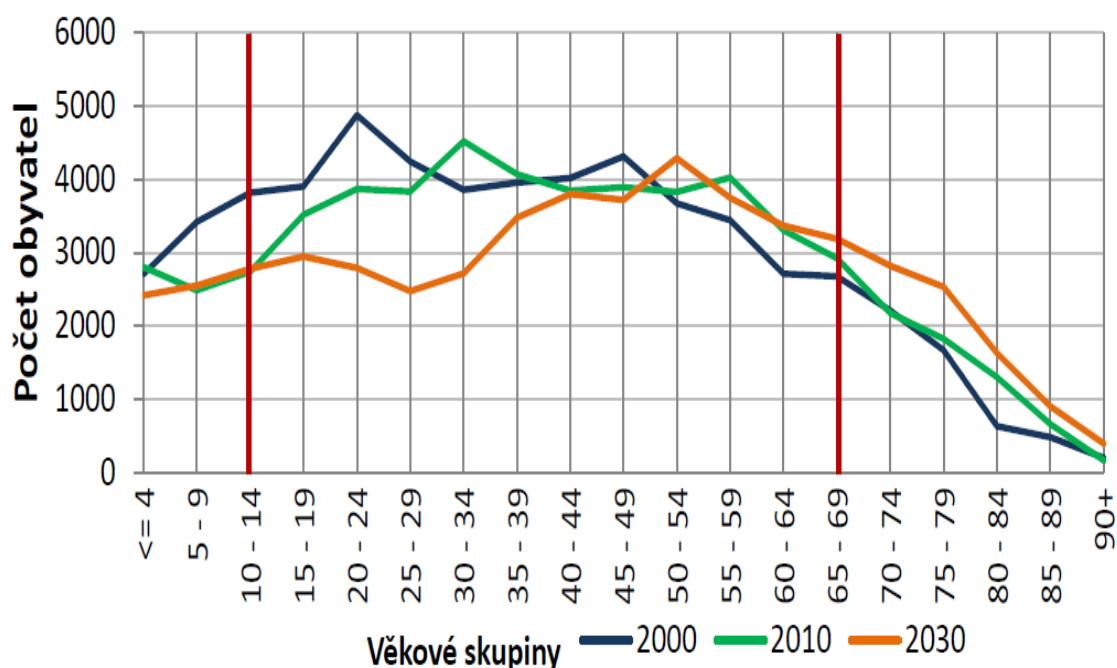
Jestliže by nebylo přistoupeno k zpracování komunitního plánu pro celé zájmové území, neexistoval by souhrnný dokument, který by obsahoval systematický přístup realizování sociálních služeb vycházející z aktuálních požadavků a potřeb občanů. V důsledku by to mohlo s sebou přinést riziko duplicity sociálních služeb a s tím související zbytečné vynakládání finančních prostředků na jednotlivé služby.

Pokud nebude podporován dialog a spolupráce mezi obyvateli, poskytovateli a zřizovateli, rovněž by mohlo dojít ke snížení povědomí o sociálních službách z důvodu nedostatečné propagace a medializace sociálních služeb. S touto hrozbou by se zároveň pojilo riziko nedostatečného naplnění kapacit jednotlivých sociálních služeb, což by mohlo následně vést až k zániku příslušných zařízení. Důsledkem neřešení některých současných sociálních problémů může mít za následek v dlouhodobém horizontu vznik sociálně vyloučených lokalit.

Problémová oblast 2: Nedostatečné zajištění sociálních služeb pro seniory

Stejně jako v celé České republice, i ve správním obvodu ORP Třinec se projevuje demografický vývoj naznačující postupné stárnutí obyvatelstva. Současný trend je charakteristický celkově nižší porodností a zvyšující se průměrnou délkou života. Důchodového věku dosáhly silné ročníky. Počet seniorů se tak zvyšuje. Následující obrázek znázorňuje přehled minulého, současného i budoucího demografického vývoje v zájmovém území.

Obr. 13: Demografický vývoj SO ORP Třinec v letech 2000, 2010 a 2030

Zdroj: Studie sídelní struktury Moravskoslezského kraje

Na základě výše zmíněného demografického vývoje lze očekávat zvyšování počtu seniorů. V budoucnu bude tudíž nutné řešit kapacity zařízení sociálních služeb určené pro seniory a zároveň

uspokojit poptávku seniorů setrvat v domácím prostředí, tzn. zajistit ambulantní a terénní služby. Pečovatelská služba je poměrně rozšířená, ve správním obvodu města Třince se však nachází pouze jeden denní stacionář a jedno zařízení poskytující sociálně aktivizační služby pro seniory. V horizontu několika lze tedy předpokládat zvýšený zájem o umístění do těchto zařízení a také vyšší požadavky na kapacitu zařízení. Nyní je situace uspokojivá, je ovšem nutné tento vývoj s dostatečným předstihem analyzovat a především řešit.

Další oblastí, kterou je nutné řešit, je zabezpečení náplně volného času pro starší občany. Ve správním obvodu města Třince, čítající 12 obcí, funguje klub pro seniory pouze ve čtyřech z nich. V případě zájmu musí důchodci dojíždět do příslušné obce, kde je klub provozován. Doprava je pro ně časově, finančně a pro některé i fyzicky náročná, což mnohdy seniory odradí. Přitom pestrý program, podpora v provozování koníčků i zprostředkování kontaktu se širokým okolím, jsou cestou k udržení čilého seniora. Je nutné pečovat nejen o zdraví seniorů, ale také o jejich psychickou pohodu a smysluplné naplnění jejich volného času.

Možností zapojení seniorů do aktivního života je mnoho. Mohou se podílet na výuce na základních školách, sdělovat své zkušenosti a postřehy. Pomáhat při vyplnění volného času ostatním seniorům. Nebo se aktivně podílet na chodu některého ze spolků, například klub včelařů či hráčů šachu.

V případě neřešení kapacit některých sociálních služeb může dojít k navýšení počtu uchazečů a prodloužení čekací lhůty. Druhotné problémy pak mohou vznikat i na straně rodinných příslušníků, kteří musí čelit rozhodnutí, zda odejít ze zaměstnání, aby doma pečovali o své rodiče.

Co se týče nedostatečného aktivního zapojování seniora do běžného života, může to vést ke zhoršení psychické pohody starších občanů, což může mít vliv na zdravotní stav. Životní úroveň těchto občanů tak začne prudce klesat a ztrácet svou kvalitu.

4.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Tab. 105: Popis cíle 1.1: Vytvořit společný komunitní plán sociálních služeb

Problémová oblast 1	Neexistence komplexního komunitního plánu pro SO ORP Třinec
Cíl 1.1	Vytvořit společný komunitní plán sociálních služeb
Popis cíle	Z 12 obcí správního obvodu ORP Třinec má zhotovený střednědobý plán rozvoje sociálních služeb pouze město Třinec. Je stanoven na období 2013 – 2017. Neexistuje ovšem komplexní komunitní plán pro všechny obce v území. Cílem je vyhotovení společného komunitního plánu. Na tvorbě se budou podílet pracovníci Odboru sociálních věcí Městského úřadu Třinec, zástupci všech poskytovatelů, spolupracující subjekty, uživatelé sociálních služeb a široká veřejnost. Souhrnný dokument bude představovat nástroj, jenž bude obsahovat systematický přístup realizování sociálních služeb vycházející z aktuálních požadavků a potřeb občanů. Jednotlivé aktivity budou koordinovány. Bude zajištěno efektivnější využití finančních prostředků. Vznikne komunikační platforma, která podpoří spolupráci mezi obyvateli, poskytovateli a zřizovateli. Vyhotovení projektu může být financováno z evropských dotačních titulů.
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • oslovení poskytovatelů, zřizovatelů, uživatelů sociálních služeb a veřejnosti • zformování pracovní skupiny • vyhotovení komunitního plánu • určení gestora pravidelné aktualizace • podání společné žádosti o dotaci na zhotovení • implementace komunitního plánu
Název indikátorů k hodnocení cíle	Existence komunitního plánu pro celé SO ORP Třinec
Správce cíle	Starosta obce Bystřice

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 106: Popis cíle 1.2: Katalog poskytovatelů sociálních služeb SO ORP Třinec

Problémová oblast 1	Neexistence komplexního komunitního plánu pro SO ORP Třinec
Cíl 1.2	Katalog poskytovatelů sociálních služeb SO ORP Třinec
Popis cíle	Výstupem komplexního komunitního plánu bude tištěný i elektronický katalog poskytovatelů sociálních služeb SO ORP Třinec. V současné době ucelený informační systém v regionu neexistuje. Katalog bude volně k dispozici na kontaktních místech pro lidi, kteří se potýkají se sociálním nebo zdravotním znevýhodněním (lékaři, místa vydávání sociálních dávek, atd.) a na příslušných obecních úřadech. Dojde rovněž k zprovoznění informačního portálu s přímým odkazem zveřejněným na internetových stránkách jednotlivých obcí v území. Plán bude mít ovšem samostatnou doménu, aby bylo umožněno snadné vyhledání širokou veřejností nejen z regionu.

	Na portálu budou zveřejněny stěžejní výstupy střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb, seznam jednotlivých zařízení sociálních služeb a především nabídka sociálních služeb a návazných služeb a aktivit. Občanům budou zprostředkovány informace o volných kapacitách, výši poplatků, vybavenosti zařízení, fotodokumentace, odkazy na příslušné domovské webové stránky a kontaktní osoby. Katalog sociálních služeb všeobecně zvýší povědomí o dostupných sociálních službách. Nabídne ucelený přehled všech služeb, občané budou moci rovněž psát do formuláře své náměty, připomínky a podobně. Bude rovněž vybrán jakýsi správce katalogu, jenž bude zajišťovat pravidelnou aktualizaci webového portálu a dohlížet na vyhotovení aktualizované verze tištěné podoby katalogu alespoň jednou za rok.
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • navázání spolupráce s poskytovateli a zřizovateli • zajistit relevantnost informací • stanovení obsahu tištěné a elektronické verze katalogu • příprava a realizace společného výběrového řízení na vyhotovitele katalogu • zajištění finančních prostředků na vyhotovení katalogu • zajištění správce webu • zprostředkování katalogu občanům
Název indikátorů k hodnocení cíle	Existence katalogu sociálních služeb Pravidelná roční aktualizace katalogu sociálních služeb Počet kusů výtisků katalogu sociálních služeb
Správce cíle	Starosta obce Bystřice

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 107: Popis cíle 2.1: Rozšíření ambulantních a terénních sociálních služeb pro seniory

Problémová oblast 2	Nedostatečné zajištění sociálních služeb pro seniory
Cíl 2.1	Rozšíření ambulantních a terénních sociálních služeb pro seniory
Popis cíle	Počet osob nad šedesát let se v České republice stále zvyšuje. Správní obvod ORP Třinec vykazuje stejný trend. Podle demografického vývoje bude tato tendence nadále stoupat. Aktuální situace poukazuje na to, že je potřeba zvýšit kapacity sociálních služeb, které jsou určené občanům v důchodovém věku. Jelikož je současný trend ponechat seniory v přirozeném prostředí co nejdéle, jedná se především o pečovatelskou službu, denní stacionáře či sociálně aktivizační služby pro seniory. Zmíněné služby představují ambulantní či terénní formu, které jsou vhodnou alternativou k pobytové službě, jelikož se o seniora postarají v době, kdy jsou rodinní příslušníci v zaměstnání. Cílem je tedy zajistit dostatečné kapacity sociálních služeb, ale zároveň uspokojit potřeby a požadavky občanů zůstat doma s rodinou.
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Smlouva mezi klientem a poskytovatelem sociální služby • Poskytnutí finančního příspěvku (od obce, klienta či zřizovatele)

	<ul style="list-style-type: none"> • Sestavení finančních nákladů • Pořízení dlouhodobého hmotného majetku (budova, auta,...) • Pořízení materiálu • Poučení o bezpečnosti
Název indikátorů k hodnocení cíle	Rozšíření kapacit denních stacionářů Rozšíření kapacit pečovatelské služby Rozšíření kapacit sociálně aktivizačních služeb pro seniory
Správce cíle	Vedoucí DPS Bystřice

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 108: Popis cíle 2.2: Zapojení seniorů do aktivního života

Problémová oblast 2	Nedostatečné zajištění sociálních služeb pro seniory
Cíl 2.2	Zapojení seniorů do aktivního života
Popis cíle	<p>Ve správním obvodu ORP Třinec, stejně jako v celé ČR, roste počet občanů s věkem nad šedesát let. Je to způsobeno tím, že populace stárne a věk občanů je čím dál vyšší. Tato skupina obyvatel se s odchodem do důchodu může najednou po psychické stránce cítit špatně a nedoceneně. Proto je potřeba pomoci penzistům, aby se zapojili do aktivního života. Tato možnost zaktivnit seniory může být různorodá, odvíjí se především od jejich dovedností a schopností, popř. koníčků. Spojení příjemného (aktivní život seniorů) s užitečným (záchrana lidského života) skýtá kurz první pomoci. Další příležitostí je kurz zvaný „šikovné ruce“, který je zaměřen na koordinaci horních končetin. Zároveň je možnost vyrobenou práci představit ostatním. Neméně atraktivní pro seniory je výuka cizích jazyků, především ruština a němčina, popř. angličtina a počítačový kurz, díky kterému se mohou dále vzdělávat ve všech oblastech. Dále pak činnost ve smyslu „Babičko a dědečku vyprávěj“. Senior se v tomto kurzu setkává s žáky a studenty a vypráví jim o svých životních zkušenostech. Všechny tyto činnosti mají záměr zanechat seniory v kvalitním životě a zlepšit jejich psychický a zdravotní stav.</p>
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Smlouva • Výše členských poplatků • Poskytnutí finanční částky (za vedení kurzu) • Pořízení materiálu • Poučení o bezpečnosti
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet uspořádaných kurzů a přednášek Procentuální účast na přednáškách a kurzech
Správce cíle	Vedoucí DPS Bystřice

Zdroj: vlastní zpracování

4.2.4. Indikátory

Tab. 109: Indikátor k problémové oblasti 1: Počet obcí zapojených do vytvoření společného komunitního plánu pro SO ORP Třinec

Problémová oblast 1	Neexistence komplexního komunitního plánu pro SO ORP Třinec		
Číslo indikátoru	1		
Název indikátoru	Počet obcí zapojených do vytvoření společného komunitního plánu pro SO ORP Třinec		
Měrná jednotka	%		
Správce měřítka	Starosta obce Bystřice		
Roky	2013	2017	2020
Plán	 	12	12
Skutečnost	1	 	
Popis měřítka	Jak již bylo zmíněno, komunitní plán je zpracován pouze pro území jádrového města Třinec. Další 11 obcí, spadající do SO ORP Třinec, nemají vypracován žádný podobný přehled sociálních služeb. Je zapotřebí sdružit všechny obce v zájmovém území, aby tak vznikl jeden ucelený komunitní plán.		
Metodika a výpočet	Počet obcí zapojených do vypracování komunitního plánu		
Zdroj čerpání dat	Obecní úřady obcí SO ORP Třinec		

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 110: Indikátor k cíli 1.1: Existence komunitního plánu pro celé SO ORP Třinec

Cíl 1.1	Vytvořit společný komunitní plán sociálních služeb		
Číslo indikátoru	1.1		
Název indikátoru	Existence komunitního plánu pro celé SO ORP Třinec		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	Starosta obce Bystřice		
Roky	2013	2017	2020
Plán	 	ANO	ANO
Skutečnost	0	 	
Popis měřítka:	Pro ucelený přehled o všech sociálních službách, jenž ve správním obvodu obce s rozšířenou působností existují, je třeba vytvořit společný komunitní plán. Byl by přínosem pro komplexní komunitní plánování v celé oblasti. Tento plán je nyní vybudovaný pouze pro město Třinec. Měrnou jednotkou lze sledovat, zdali byl komunitní plán vytvořen či probíhají činnosti k jeho vytvoření.		
Metodika a výpočet	Zjištění skutečnosti, zdali je společný komunitní plán vyhotoven nebo alespoň probíhá jeho zpracování		
Zdroj čerpání dat	Obecní úřady obcí SO ORP Třinec		

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 111: Indikátor k cíli 1.2: Existence katalogu sociálních služeb

Cíl 1.2	Katalog poskytovatelů sociálních služeb SO ORP Třinec		
Číslo indikátoru	1.2a		
Název indikátoru	Existence katalogu sociálních služeb		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	Starosta obce Bystřice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		ANO	ANO
Skutečnost	NE		
Popis měřítka:	Ke zvýšení povědomí o sociálních službách vede vytvoření katalogu sociálních služeb, jak v tištěné, tak elektronické podobě. Katalog bude zdrojem informací především pro veřejnost a uživatele sociálních služeb. Pomocí tohoto indikátoru zjistíme, zdali byl tento portál vytvořen, a zdali je i v následujícím sledovaném období funkční.		
Metodika a výpočet	Zjištění skutečnosti, zda je katalog a informační portál vytvořen		
Zdroj čerpání dat	Správce katalogu		

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 112: Indikátor k cíli 1.2: Pravidelná roční aktualizace katalogu sociálních služeb

Cíl 1.2	Katalog poskytovatelů sociálních služeb SO ORP Třinec		
Číslo indikátoru	1.2b		
Název indikátoru	Pravidelná roční aktualizace katalogu sociálních služeb		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Starosta obce Bystřice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		1x/rok	1x/rok
Skutečnost	0x/rok		
Popis měřítka:	Pro smysluplnost katalogu sociálních služeb je potřeba pravidelně aktualizovat data, týká se to kapacity zařízení sociálních služeb, ceníku, nabídky druhů poskytovaných sociálních služeb a podobně. Elektronický portál bude aktualizován průběžně dle změn v území, tištěná podoba alespoň jednou ročně.		
Metodika a výpočet	Kontrola aktuálního vydání tištěné verze katalogu sociálních služeb		
Zdroj čerpání dat	Správce katalogu sociálních služeb		

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 113: Indikátor k cíli 1.2: Počet kusů výtisků katalogu sociálních služeb

Cíl 1.2	Katalog poskytovatelů sociálních služeb SO ORP Třinec		
Číslo indikátoru	1.2c		
Název indikátoru	Počet kusů výtisků katalogu sociálních služeb		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Starosta obce Bystřice		
Roky	2013	2017	2020
Plán	 	10 000	15 000
Skutečnost	0	 	
Popis měřítka	Tištěná verze katalogu sociálních služeb bude k dispozici na kontaktních místech pro lidi, kteří se potýkají se sociálním nebo zdravotním znevýhodněním (lékaři, místa vydávání sociálních dávek, atd.) a na příslušných obecních úřadech. Proto je nutné zajistit dostatečný počet kusů výtisků, aby se rozšířilo povědomí o poskytovaných sociálních službách v území.		
Metodika a výpočet	Součet počtu kusů výtisků katalogu sociálních služeb		
Zdroj čerpání dat	Správce katalogu sociálních služeb		

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 114: Indikátor k problémové oblasti 2: Počet uskutečněných setkání poskytovatelů sociálních služeb s představiteli obcí

Problémová oblast 2	Nedostatečné zajištění sociálních služeb pro seniory		
Číslo indikátoru	2		
Název indikátoru	Počet uskutečněných setkání poskytovatelů sociálních služeb s představiteli obcí		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Vedoucí DPS Bystřice		
Roky	2013	2017	2020
Plán	 	2x/rok (min. účast 50 %)	2x/rok (min. účast 50 %)
Skutečnost	0x/rok	 	
Popis měřítka:	V současné době mezi některými zařízeními sociálních služeb probíhá neformální komunikace. Tuto spolupráci je ovšem vhodné rozšířit na celý region, nejlépe formou společných setkávání zástupců zařízení sociálních služeb včetně účasti představitelů obcí. Četnost setkání je minimálně dvakrát ročně za účasti 50 % zástupců. Dle aktuální potřeby je možné počet schůzí navýšit. Touto cestou mohou být například částečně vyřešeny otázky týkající se vytíženosti některých zařízení s nadbytečnou či nedostačující kapacitou.		
Metodika a výpočet	Součet počtu uskutečněných setkání za rok s účastí minimálně 50 % zástupců subjektů		
Zdroj čerpání dat	Prezenční listiny z uskutečněných setkání		

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 115: Indikátor k cíli 2.1: Rozšíření kapacit denních stacionářů

Cíl 2.1	Rozšíření ambulantních sociálních služeb pro seniory		
Číslo indikátoru	2.1a		
Název indikátoru	Rozšíření kapacit denních stacionářů		
Měrná jednotka	%		
Správce měřítka	Vedoucí DPS Bystřice		
Roky	2013	2017	2020
Plán	 	3	5
Skutečnost	0	 	
Popis měřítka:	S ohledem na vzrůstající počet seniorů na území SO ORP Třinec, je vhodné rozšíření kapacit u domovů pro seniory. V současnosti je trendem, aby člověk co nejdéle zůstal v přirozeném prostředí se svou rodinou. Vhodnou alternativou k pobytové službě se tak jeví rozšíření kapacit denních stacionářů. Není nutné, aby se kapacita navýšila o 3 %, respektive o 5 %, v každém zařízení poskytující tuto službu. Rozšíření kapacit je vztaženo na region jako celek.		
Metodika a výpočet	Zjištění, o kolik procent se zvýšila kapacita domovů pro seniory v SO ORP Třinec		
Zdroj čerpání dat	Poskytovatelé sociálních služeb pro seniory		

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 116: Indikátor k cíli 2.1: Rozšíření kapacit pečovatelské služby

Cíl 2.1	Rozšíření ambulantních a terénních sociálních služeb pro seniory		
Číslo indikátoru	2.1b		
Název indikátoru	Rozšíření kapacit pečovatelské služby		
Měrná jednotka	%		
Správce měřítka	Vedoucí DPS Bystřice		
Roky	2013	2017	2020
Plán	 	3	5
Skutečnost	0	 	
Popis měřítka:	Vzhledem k narůstajícímu počtu seniorů v České republice, potažmo i na území SO ORP Třinec, je vhodné rozšíření kapacit pečovatelské služby. Tato situace se musí nepřetržitě analyzovat a řešit, přičemž není nutné budovat zařízení sociálních služeb. Trendem je, aby člověk zůstal co nejdéle v svém přirozeném prostředí, proto je vhodné alespoň rozšířit kapacity terénní pečovatelské služby, u které se předpokládá zvýšený zájem. Není nutné, aby se kapacita navýšila o 3 %, respektive o 5 %, v každém zařízení poskytující pečovatelskou službu. Rozšíření kapacit je vztaženo na region jako celek.		
Metodika a výpočet	Zjištění, o kolik procent se zvýšila kapacita pečovatelské služby v SO ORP Třinec		
Zdroj čerpání dat	Poskytovatelé sociálních služeb pro seniory		

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 119: Indikátor k cíli 2.2: Procentuální účast na přednáškách a kurzech

Cíl 2.2	Zapojení seniorů do aktivního života		
Číslo indikátoru	2.2b		
Název indikátoru	Procentuální účast na přednáškách a kurzech		
Měrná jednotka	%		
Správce měřítka	Vedoucí DPS Bystřice		
Roky	2013	2017	2020
Plán	 	50	60
Skutečnost	0	 	
Popis měřítka	Kapacita jednotlivých kurzů a přednášek se může lišit v závislosti na tématu, prostorové nebo technické vybavenosti. Například u kurzu počítačové či jazykové gramotnosti nelze mít současně mnoho účastníků na rozdíl od přednášky o zdravém životním stylu. Z tohoto důvodu se nesleduje absolutní počet účastníků na přednáškách, ale procentuální účast. Tedy je-li kapacita kurzu stanovena na 100, minimální počet účastníků musí být 50 osob.		
Metodika a výpočet	Vyjádření počtu účastní v % ve vztahu ke kapacitě kurzu, přednášky		
Zdroj čerpání dat:	Prezenční listiny z uspořádaných kurzů a přednášek		

Zdroj: vlastní zpracování

4.3. Pravidla pro řízení strategie

4.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejich změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Tab. 120: Složení řídící skupiny pro oblast sociálních služeb

Složení řídící skupiny
DOSUD NESTANOVENO

Zdroj: vlastní zpracování

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle.

Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Tab. 121: Správci cílů pro oblast sociálních služeb

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Vytvořit společný komunitní plán sociálních služeb	Starosta obce Bystřice
1.2	Katalog poskytovatelů sociálních služeb SO ORP Třinec	
2.1	Rozšíření ambulantních a terénních sociálních služeb pro seniory	Vedoucí DPS Bystřice
2.2	Zapojení seniorů do aktivního života	

Zdroj: vlastní zpracování

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Tab. 122: Gestoři indikátorů pro oblast sociálních služeb

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1	Počet obcí zapojených do vytvoření společného komunitního plánu pro SO ORP Třinec	Starosta obce Bystřice
1.1	Existence komunitního plánu pro celé SO ORP Třinec	
1.2a	Existence katalogu sociálních služeb	
1.2b	Pravidelná roční aktualizace informačního portálu	
1.2c	Počet kusů výtisků katalogu sociálních služeb	Vedoucí DPS Bystřice
2	Počet uskutečněných setkání poskytovatelů sociálních služeb s představiteli obcí	
2.1a	Rozšíření kapacit denních stacionářů	
2.1b	Rozšíření kapacit pečovatelské služby	
2.1c	Rozšíření kapacit sociálně aktivizačních služeb pro seniory	
2.2a	Počet uspořádaných kurzů a přednášek	
2.2b	Procentuální účast na přednáškách a kurzech	

Zdroj: vlastní zpracování

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 4.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Následující tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Tab. 123: Zodpovědnost v procesu implementace strategie pro oblast sociálních služeb

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1. - 3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1. - 2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

Zdroj: vlastní zpracování

4.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty

(ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídicí skupině. Řídicí skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

4.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako proces dlouhodobý a opakovaný, postupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok. V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Obr. 14: Schéma harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů v oblasti sociálních služeb

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Zdroj: vlastní zpracování

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Tab. 124: Zpracování akčního plánu pro oblast sociálních služeb

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Zdroj: vlastní zpracování

4.4. Závěr a postup zpracování

4.4.1. Shrnutí

Strategie území správního obvodu ORP Třinec je vyhotovena ze dvou částí – analytické a návrhové pro všech pět témat.

Co se týče návrhové část oblasti sociálních služeb, byly nejprve definovány problémové okruhy, které byly navrženy s ohledem na výsledky analýz, dotazníkových šetření a rozhovorů s některými odborníky z regionu. Jedná se o dvě témata - neexistence komplexního komunitního plánu pro celý správní obvod a nedostatečné zajištění sociálních služeb pro seniory. Problémové oblasti byly posléze projednány v rámci fokusní skupiny.

Dalším krokem bylo určení cílů ve vymezených problémových tématech. Celkem byly v oblasti sociálních služeb stanoveny čtyři cíle, které byly podrobně popsány spolu s návrhy opatření k jejich realizaci. Cíle byly formulovány v souladu s tzv. pravidlem SMART. U každého cíle byl stanoven gestor, jehož úkolem je hlídat plnění cíle.

Stěžejním cílem je vytvořit společný komunitní plán pro celý správní obvod ORP Třinec vycházející z aktuálních potřeb a požadavků občanů a sloužící ke koordinaci aktivit v území. K zprostředkování informací široké veřejnosti bude sloužit vytvořený katalog sociálních služeb. Vzhledem k nárůstu počtu osob v důchodovém věku a trendu setrvání v domácím prostředí patří mezi hlavní cíle rozšířit ambulantní a terénní sociální služby pro seniory. V neposlední řadě je úkolem rozšířit aktivity směřující k zapojení seniorů do aktivního života.

Naplňování cílů bude sledováno prostřednictvím sady indikátorů. Pomocí pravidelného monitorování tak bude umožněno sledovat pokrok při plnění cílů. V oblasti sociálních služeb byly nastaveny dva indikátory výsledku, tedy jeden pro každou problémovou oblast. Rovněž bylo zvoleno devět indikátorů výstupu, které budou využity pro monitorování na úrovni cílů. Při volbě indikátoru byla respektována pravidla (kvantifikovatelnost, vypovídající schopnost, snadná zjistitelnost, finanční

a časová nenáročnost, pravidelnost vyhodnocování). Ke každému indikátoru byl přiřazen správce zodpovídající za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu.

Strategie je klíčovým dokumentem určující směr rozvoje území. Nutností je stanovit pravidla, jak se strategií dále nakládat, z tohoto důvodu dokument kapitoly týkající se implementace strategie. Způsoby implementace se budou odvíjet od budoucího organizačního uspořádání, sestavování a schvalování akčních plánů v jednotlivých letech.

4.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Návrhová část pro oblast sociálních služeb byla zpracována dle platné metodiky s ohledem na formulovanou vizi členy realizačního týmu MOS správního obvodu ORP Třinec, konkrétně asistentem a koordinátorem meziobecní spolupráce.

Práce na návrhové části byly započaty v průběhu měsíce července 2014 po Prvním oficiálním setkání představitelů obcí a zpracování oponentských posudků pro analytickou část strategického dokumentu.

Nejprve byla prostřednictvím realizačního týmu vytvořena vize a slogan, respektive každý člen realizačního týmu formuloval minimálně jeden prvotní návrh. Posléze metodou brainstormingu realizačního týmu a motivujících starostů byl určen užší výběr, který byl rozeslán všem představitelům obcí v SO ORP Třinec. Na základě výsledků hlasování byla vybrána finální verze vize a sloganu.

V průběhu měsíce srpna 2014 byly stanoveny problémové okruhy, které byly diskutovány v rámci fokusní skupiny. Pro oblast sociálních služeb byl na projednávání přítomen realizační tým spolu s motivujícími starosty a jedním místním odborníkem, konkrétně vedoucí domu s pečovatelskou službou se sídlem v Bystřici.

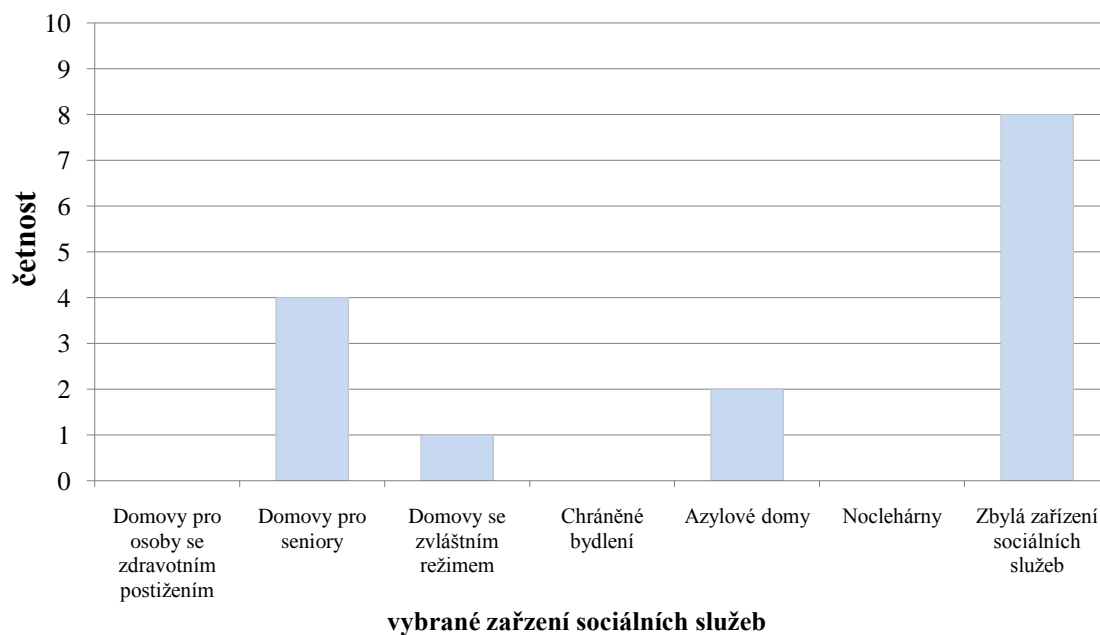
Po odsouhlasení problémových okruhů v rámci fokusní skupiny byly v průběhu října a listopadu 2014 vymezeny cíle a nastaveny indikátory, které byly diskutovány s motivujícími starosty a příslušnými určenými gestory. Představitelé ostatních obcí byli průběžně elektronicky informováni.

V lednu 2015 bylo uspořádáno neformální setkání s představiteli obcí, kde proběhla diskuze a shrnutí problémových okruhů a cílů.

Na začátku roku 2015 rovněž byly zpracovány připomínky, které vzešly z oponentur jednotlivých témat. Termín druhého oficiálního setkání představitelů obcí SO ORP Třinec byl stanoven na 16. dubna 2015.

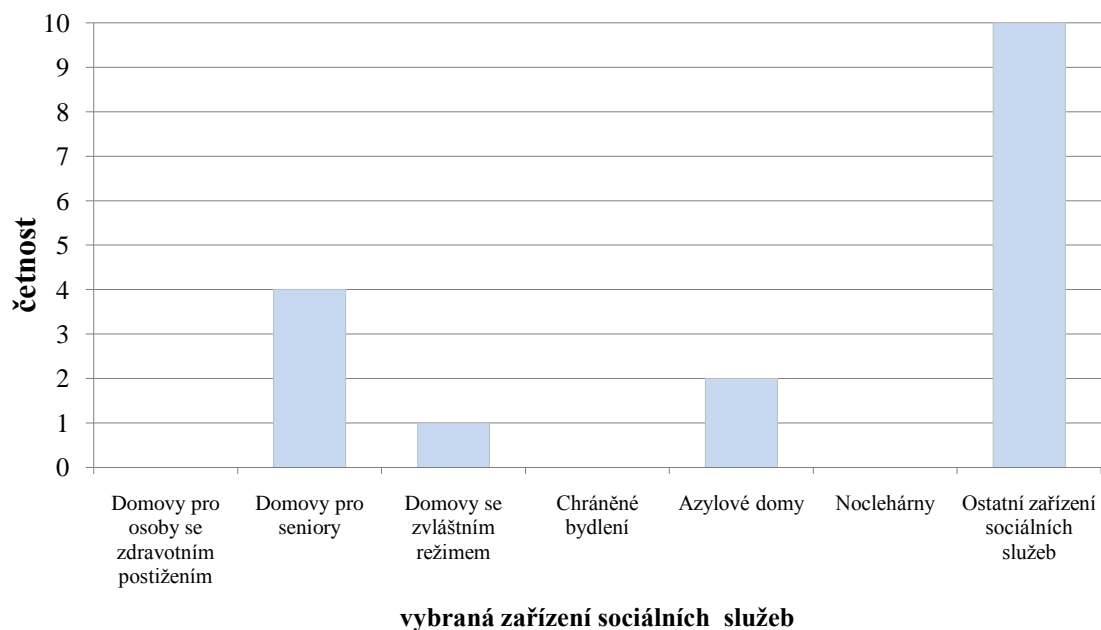
4.5. Přílohy

Příloha 2: Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci SO ORP Třinec

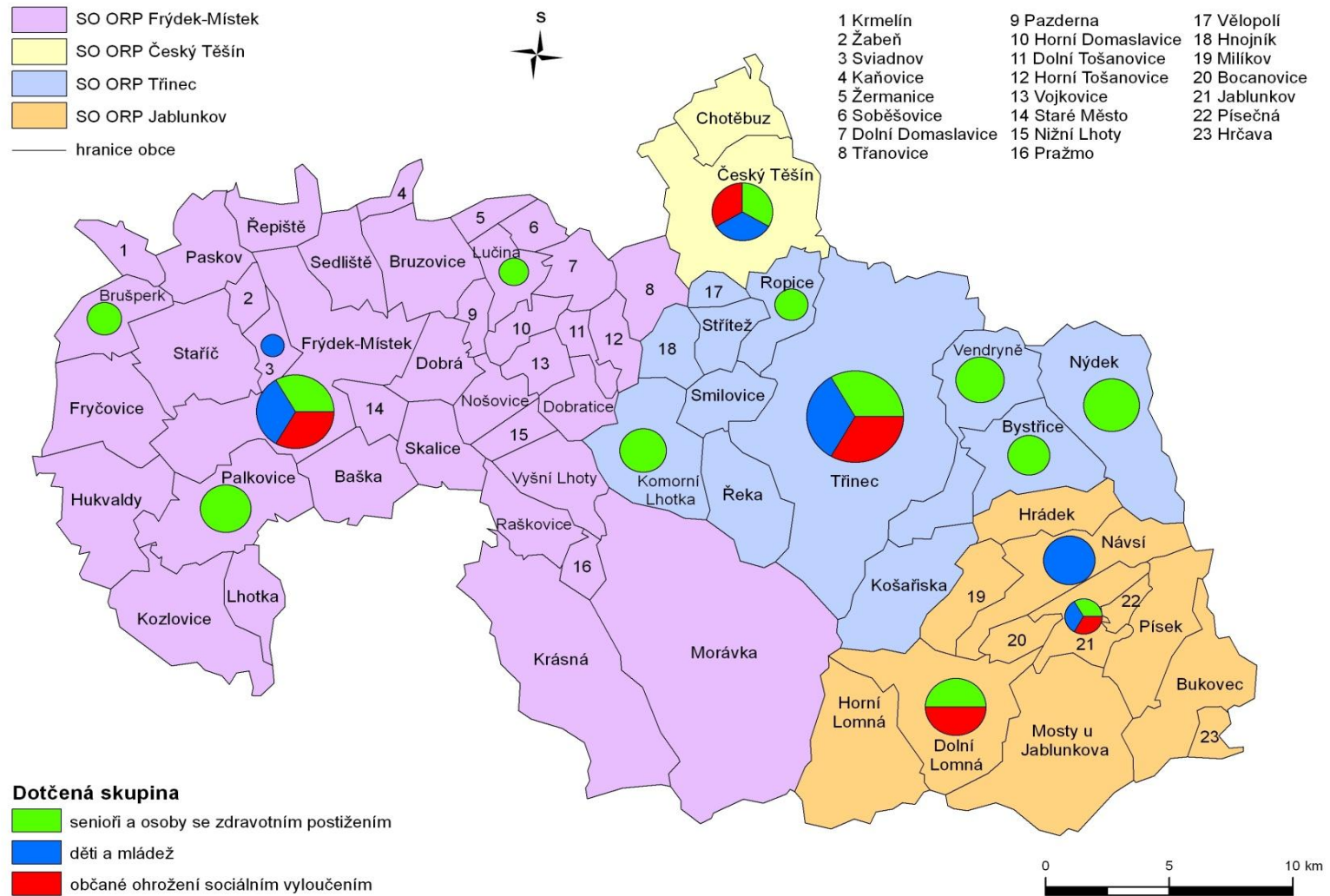
Zdroj: MPSV

Příloha 3: Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb působících v rámci SO ORP Třinec (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP)

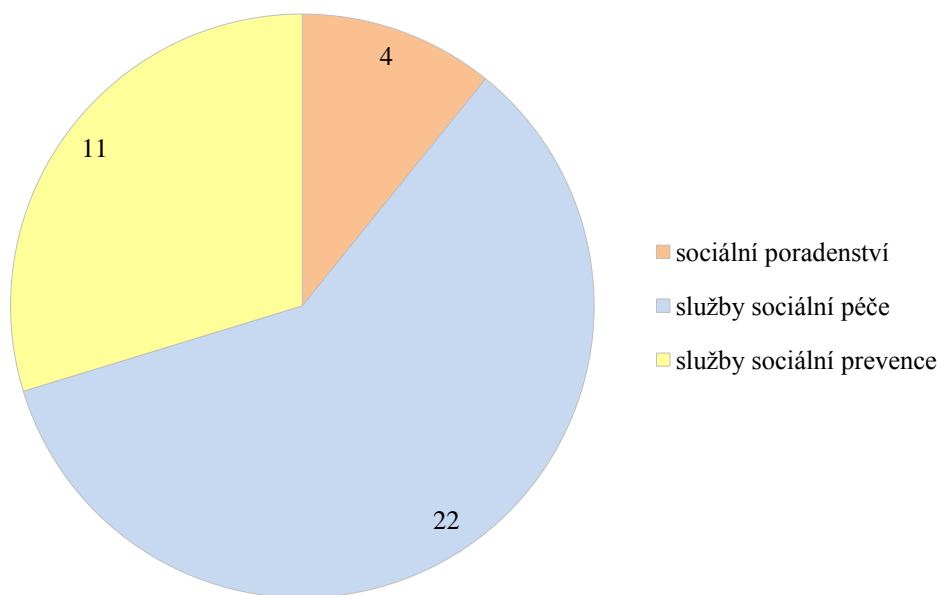
Zdroj: vlastní zpracování

Příloha 4: Dostupnost sociálních služeb dle specifických skupin obyvatel

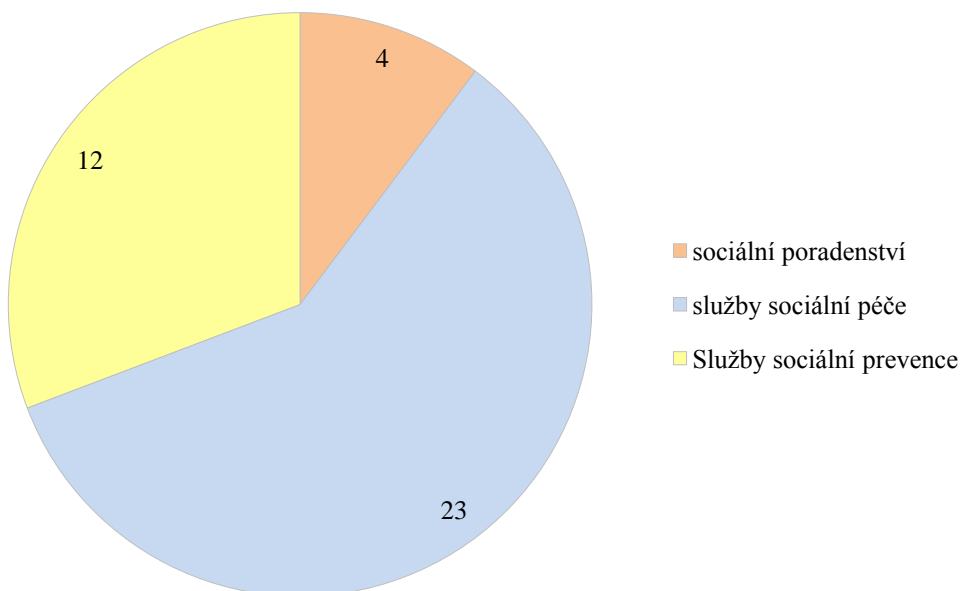
Zdroj: MPSV, vlastní zpracování

Příloha 5: Počet vybraných typů sociálních služeb v rámci SO ORP Třinec

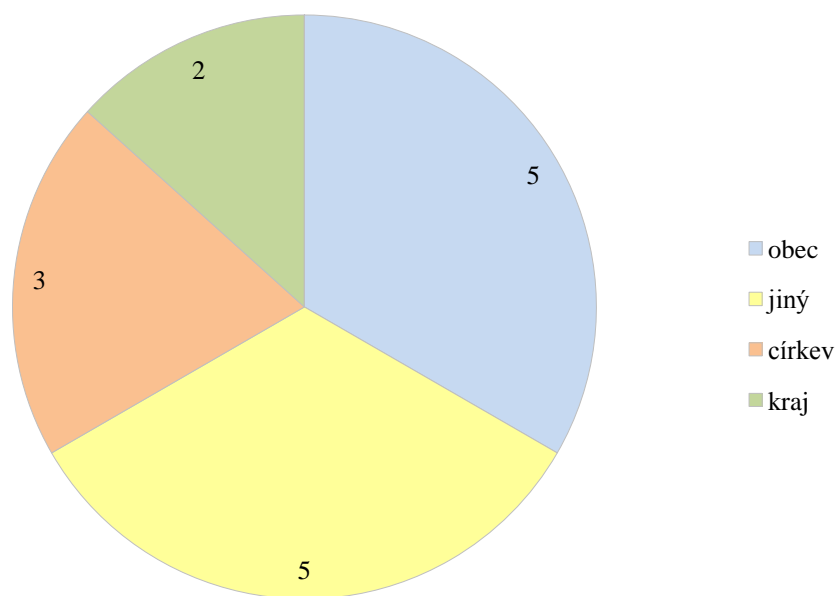
Zdroj: MPSV

Příloha 6: Počet vybraných typů sociálních služeb působících v rámci SO ORP Třinec (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP)

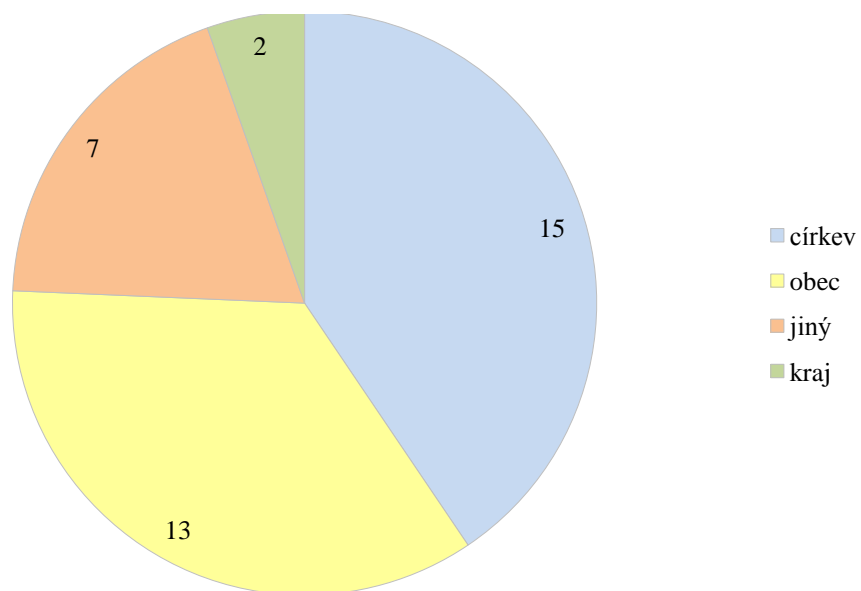
Zdroj: vlastní zpracování

Příloha 7: Počet zařízení sociálních služeb v SO ORP Třinec dle zřizovatele

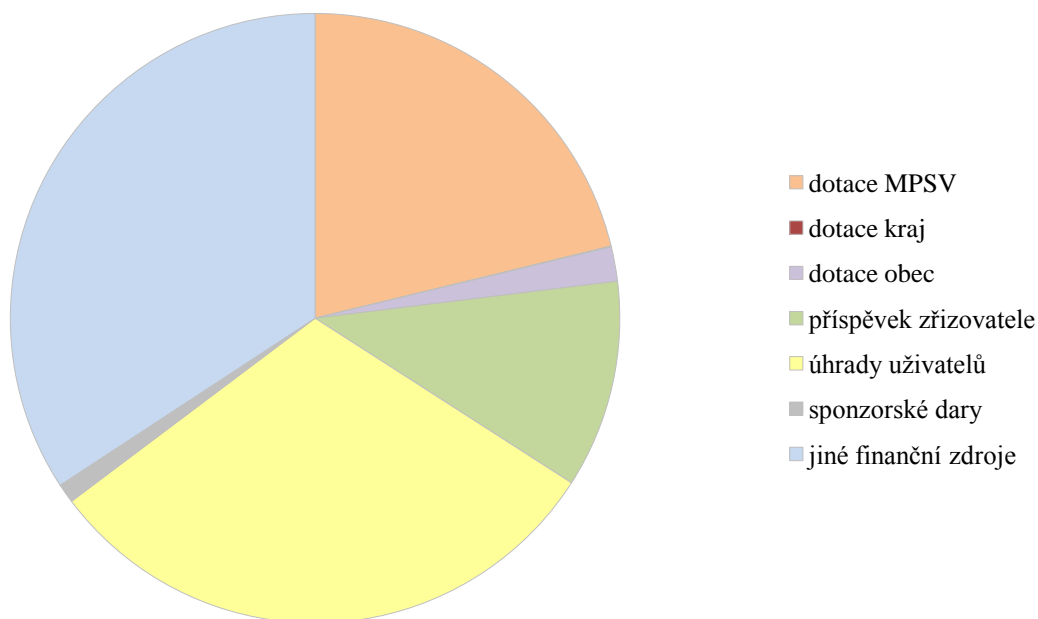
Zdroj: MPSV

Příloha 8: Počet jednotlivých druhů sociálních služeb v SO ORP Třinec dle zřizovatele

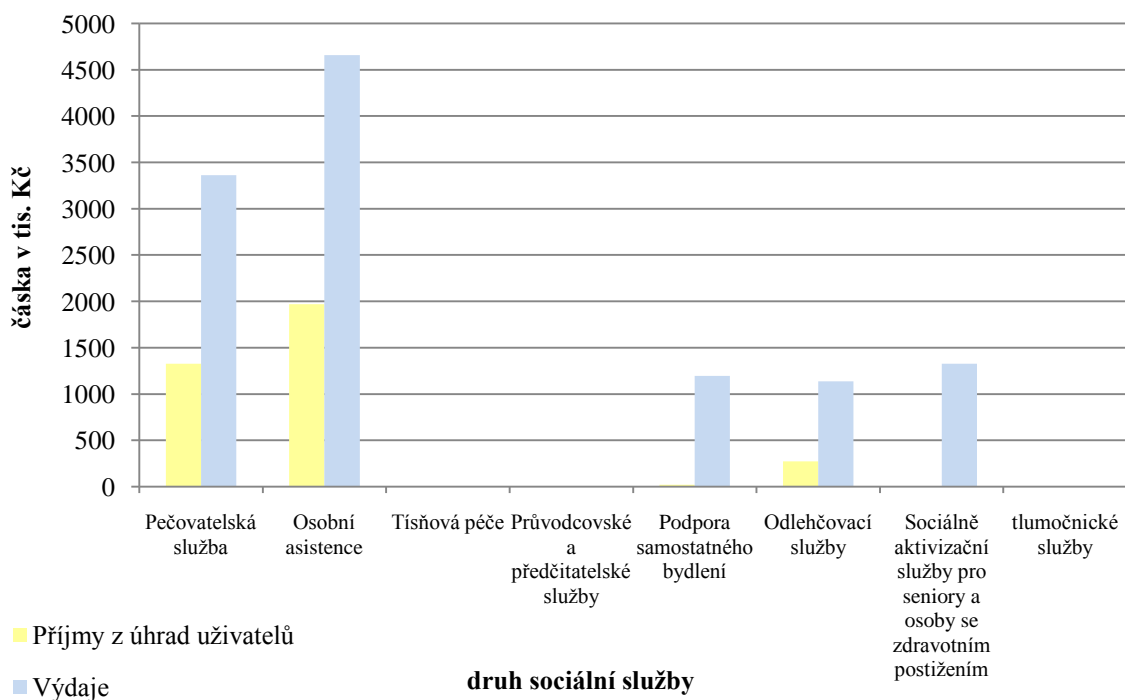
Zdroj: MPSV

Příloha 9: Podíl financování zařízení sociálních služeb v SO ORP Třinec

Zdroj: vlastní zpracování dle dat od poskytovatelů sociálních služeb

Příloha 10: Podíl příjmů z úhrad uživatelů na celkových výdajích v rámci terénních a ambulantních služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením

Zdroj: vlastní zpracování dle dat od poskytovatelů sociálních služeb

5. Téma 3.: odpadové hospodářství

5.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

5.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Odpadové hospodářství je jednou z mnoha problematik, které v současné době většina obcí a měst řeší v samostatné působnosti. Jedná se hlavně o povinnosti obcí a měst jako původců odpadů a také povinnosti při zajištění nakládání s odpady, zajištění jeho financování a mnohé další. Obce jsou dle zákona o odpadech původci odpadů od jejich občanů. Mají tedy povinnosti při zajištění svozu odpadů, zajištění sběrných míst pro odkládání odpadů, zajištění veškerých nádob na odpad (i tříděný), zajištění dalšího nakládání s odpadem apod.

Obce a města mají povinnost zajistit nakládání s:

- odpady pocházejícími od občanů, žijících na jejich území,
- odpady vzniklémi při jejich samotné činnosti,
- odpady pocházejícími od malých firem a živnostníků, kteří jsou zapojeni do jejich systému odpadového hospodářství.

Nakládání s odpady hradí obce z finančních prostředků, zahrnutých v jejich rozpočtech (příjmy z poplatků od občanů, příjmy od živnostníků, zapojených do systému odpadového hospodářství obce, odměny za zajištění tříděného sběru (EKO-KOM, a.s.), odměny za zajištění zpětného odběru výrobků (kolektivní systémy) apod.

Obce jsou samosprávnými subjekty, které mají širokou míru pravomocí v nastavení systému svého odpadového hospodářství a v oblasti nakládání s odpady. Meziobecní spolupráce by mohla být dobrým nástrojem ke zlepšení komunikace v území, propojení jednotlivých potřeb obcí, společnému řešení problémů, úspoře finančních prostředků a v neposlední řadě k posunu v naplňování cílů Plánu odpadového hospodářství České republiky.

Základní legislativa

Výčet nejdůležitějších právních předpisů ČR, souvisejících s problematikou odpadového hospodářství, je uveden níže.

- Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, v platném znění
- Zákon č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých zákonů, v platném znění
- Vyhláška č. 381/2001 Sb., kterou se stanoví Katalog odpadů, v platném znění
- Vyhláška č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, v platném znění
- NV č. 197/2003 Sb., o Plánu odpadového hospodářství České republiky

- Vyhláška č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu, v platném znění
- Vyhláška č. 341/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s biologicky rozložitelnými odpady, v platném znění
- Vyhláška č. 352/2005 Sb., o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění
- Vyhláška č. 376/2001 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů, v platném znění
- Vyhláška č. 384/2001 Sb., o nakládání s PCB, v platném znění
- Vyhláška č. 237/2002 Sb., o podrobnostech způsobu provedení zpětného odběru některých výrobků, v platném znění
- Vyhláška č. 352/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s autovraky, v platném znění

Identifikace problémů

Při rozhovorech se starosty obcí správního obvodu ORP Třinec byly zjištěno, že největším problémem se jeví černé skládky, které trápí více než polovinu obcí. Černé skládky se nejhojněji vyskytují na území Třince. Město zároveň vynakládá největší finanční prostředky na jejich odstranění.

Rizikem a zároveň prvkem nespokojenosti jsou vznikající dluhy neplaticích občanů za komunální odpad, který musí být hrazen z rozpočtu obcí.

Představitelé obcí spatřují problém v neinformovanost a nedostatečné osvětě v oblasti odpadového hospodářství. Někteří rovněž uvedli, že další potíží jsou vysoké ceny za svoz odpadů a špatná vybavenost, respektive vybavenost území by mohla být lepší.

Existence autovrakoviště na soukromém pozemku v jedné obci činí rovněž potíže. Nebezpečí v tomto případě může znamenat nejen poškození životního prostředí, ale i znehodnocení celkového vzhledu krajiny. Problém se netýká pouze soukromého pozemku, ale i okolních pozemků, kde se znečištění může snadno dostat deštěm, podzemní vodou, větrem apod. V souvislosti s těmito důvody dochází k několikanásobnému porušování zákona.

Svazky obcí, které již spolupracují v oblasti odpadového hospodářství na území správního obvodu ORP Třinec a typ spolupráce

Dobrovolné sdružení obcí Mikroregion Bystřice-Nýdek-Vendryně ve svém strategickém plánu popisuje základní cíle rozvoje příslušného území. Jedna z oblastí se týká problematiky odpadového hospodářství. Stěžejním zájmem je dobudování kanalizační sítě a propracování systému maximální separace odpadů.

Revitalizace povodí Olše byl projekt financovaný ze Státního fondu životního prostředí, Fondu soudržnosti a Krajského úřadu Moravskoslezského kraje. Podstatou byla rekonstrukce a stavby kanalizací a čističek odpadních vod. Nositelem byl Slezský vodohospodářský svazek.

Dalšími svazky, které se zabývají mimo jiné i odpadovým hospodářstvím jsou Mikroregion obcí povodí Stonávky a Sdružení obcí Jablunkovska. V základních cílech je zabezpečení kvalitní technické a dopravní infrastruktury nakládání s odpady. V případě Stonávky je aktuální otázka sdružený nákup kompostérů.⁶¹

5.1.2. Popis odpadového hospodářství ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

Poplatek za svoz komunálního odpadu, který je vyčíslen na 1 občana, z rozpočtu obce je údaj velmi rozmanitý. Obce doplácí na své občany různé částky, podle toho, jak danou problematiku upravuje obecní vyhláška. V některých obcích jsou uplatňovány úlevy z plateb za svoz.

V Třinci, Bystřici, Nýdku, Stříteži a Hnojníku občané nad 80 let nehradí stanovené poplatky, v obci Vělopolí mají děti do 15 let 50% slevu, v Ropici se z obecního rozpočtu poskytuje 50% dotace pro lidi ve věku nad 70 let. Dalším případem jsou úlevy pro občany, jejichž bydliště je od svozových míst vzdáleno více než 100 m (Řeka) či 200 m (Komorní Lhotka) a pro rodiny s větším počtem dětí (Ropice).⁶²

Většina obcí v SO ORP Třinec spolupracují se svozovou společností Nehlsen Třinec, s.r.o, která sídlí v jádrovém městě. Výjimkou jsou obce Košařiska a Nýdek, které využívají firmu BM servis Bohumín, a.s.

Cena za jednu tunu svezeneho směšného komunálního odpadu je u obou společností srovnatelná a pohybuje se cca kolem částky 1 350 Kč.⁶³

Dopočet:

- průměrná cena za 1 tunu směšného komunálního odpadu (SKO): 1350 Kč
- SEPAROVANÝ komunální odpad - nelze určit
- ceny jsou včetně DPH a skládkování

Doplatek na občana z obecního rozpočtu činí:

- průměrně na SO ORP 177 Kč
- podprůměrná částka u 6 obcí
- nadprůměrná částka u 5 obcí

⁶¹ Strategické plány DSO a mikroregionů na území SO ORP Třinec

⁶² Obecní úřady obcí v SO ORP Třinec

⁶³ Interní materiály společnosti Nehlsen Třinec, s.r.o a BM servis Bohumín, a.s.

Poplatek na občana

- průměrně v SO ORP 497,5 Kč
- nadprůměrná částka u 1 obce (600 Kč)
- podprůměrná částka u 1 obce (400 Kč) ⁶⁴

Tab. 125a: Sběrné dvory na území SO ORP Třinec

Provozovatel zařízení	Adresa provozu na území SO ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
	Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
Nehlsen Třinec, s.r.o.	Frydecká 74	Třinec	598810	30 000,00	27 000,00	O,S / O,S	Průměrně využitá roční kapacita sběrného dvoru je 90 %.
Obec Hnojník	Hnojník 391	Hnojník	598160	250,00	37,00	O / O	Využitelnost sběrného dvoru je cca 15 %.

Zdroj:vlastní zpracování, ČSÚ, informace od provozovatelů zařízení

Tab. 125b: Sběrná místa na území SO ORP Třinec

Provozovatel zařízení	Adresa provozu na území SO ORP			Roční max. kapacita [t]	Průměrná využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
	Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
Obec Bystřice	Bystřice 8	Bystřice	598062	není omezená	---	O / O	Odpad se odváží do Nehlsen Třinec, s.r.o.
Elektrowin, a.s.	na mnoha místech v obcích SO ORP	Bystřice, Komorní Lhotka, Řeka, Smilovice, Střítež, Třinec, Vělopolí, Vendryně	598062, 507237, 552640, 552658, 552674, 598810, 552615, 554928	není omezená	---	S / S	Viz komentář
Ekolamp s.r.o.	na mnoha místech v obcích SO ORP	Bystřice, Komorní Lhotka, Řeka, Smilovice, Střítež, Třinec, Vělopolí, Vendryně	598062, 507237, 552640, 552658, 552674, 598810, 552615, 554928	není omezená	---	S / S	Viz komentář

⁶⁴ Obecní úřady obcí v SO ORP Třinec

Asekol s.r.o.	na mnoha místech v obcích SO ORP	Bystřice, Hnojník, Třinec	598062, 598160, 598810	není omezená	---	S / S	Viz komentář
David Batosz, Autovrakoviště Oldřichovice	Oldřichovice 182	Třinec	598810	200,00	80,00	S / S	
Josef Kajzar	Bystřice 1229	Bystřice	598062	není omezená	---	S / S	Stacionární sběrna, mimo NO

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ, informace od provozovatelů zařízení

Tab. 125c: Výkupny odpadů na území SO ORP Třinec

Provozovatel zařízení	Adresa provozu na území SO ORP			Roční max. kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel /vlastník (O, S)	Poznámky
	Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
Kovošrot Chlebek	Oldřichovice 51	Třinec	598810	7 000,00	5950,00	S / S	Průměrně využitá roční kapacita výkupny je 85 %.
TSR Czech Republic, s.r.o.	Těšínská 617	Třinec	598810	není omezená	---	S / S	Výkupna funguje od listopadu 2013. Výkup železa a barevných kovů se provádí na pobočce Třinec, po naplnění kontejnerů se vozí na centrálu Ostrava–Polanka.
Metal + Plastic Trading, s.r.o.	Hnojník 391	Hnojník	598160	není omezená	---	S / S	Železný šrot a barevné kovy jsou odváženy v kontejnerech po naplnění, v roce 2013 bylo vykoupeno 483 t

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ, informace od provozovatelů zařízení

Tab. 126: Ucelený přehled služeb v odpadovém hospodářství na území SO ORP Třinec

	sběrný dvůr	sběrné místo	sběrné hnízdo	počet přístavení MS/rok pro NO	počet přístavení MS/rok pro OO	počet přístavení MS/rok pro SO	počet přístavení MS/rok pro BIO	počet přístavení MS/rok pro OE	zpětný odběr elektroodpadu do SD	zpětný odběr elektroodpadu do MS	zpětný odběr elektroodpadu jiný způsob	sběr bioodpadu
Bystřice	0	1	16	2	2	0	0	2	ano	ano	E-BOX	SD
Hnojník	1	0	18	2	2	0	0	2	ano	ano	ne	nádoby
Komorní Lhotka	0	1	6	2	2	0	0	3	ano	ano	stacionární kontejnery	žádný
Košařiska	0	0	0	0	0	0	0	0	ano	ne	kolektivní systém (jako NO)	žádný
Nýdek	0	0	3	0	0	0	0	0	ano	ne	ne	žádný
Ropice	0	1	8	2	2	0	0	2	ano	ano	ne	SD

Řeka	0	1	4	2	2	0	0	2	ano	ano	ne	žádný
Smilovice	0	1	5	2	2	0	0	2	ano	ano	ne	SD
Střítež	0	1	4	2	2	0	0	2	ano	ano	ne	žádný
Třinec	1	0	177	2	2	0	0	2	ano	ano	E-BOX, stacionární kontejnery	nádoby, SD
Vendryně	0	1	21	2	2	0	0	2	ano	ano	E-BOX, stacionární kontejnery	SD, nádoby
Vělopolí	0	1	3	2	2	0	0	2	ano	ano	ne	žádný

Zdroj: vlastní zpracování, Obecní úřady obcí SO ORP Třinec, EKO-KOM

Ve sledovaném území se vyskytuje dostatek sběrných dvorů i výkupen odpadů. Množství fungujících zařízení pokrývá rovnoměrně celou oblast a zařízení jsou vhodně dimenzována. Většinou se jedná o výkupny odpadů, které jsou pobočkou větších středisek sídlících mimo správní obvod. Kontejnery z těchto míst jsou pak, po jejich naplnění, odváženy na centrální sklady. U zařízení, kde maximální roční kapacita není uvedena, resp. "není omezená", znamená, že kontejnery jsou odváženy vždy až po jejich naplnění.

Sběrné dvory jsou důležitým prvkem odpadového hospodářství obcí sloužící nejenom občanům příslušné obce, kde jsou umístěny, ale i občanům a subjektům ostatních obcí. Je však důležité upravit smluvní podmínky mezi obcí, jež vlastní a zajišťuje provoz sběrného dvora a obcemi, které jej využívají. Toho lze dosáhnout pomocí meziobecní spolupráce, například spolufinancováním provozních nákladů.

Sběrná místa plní v obci funkci sběrného dvora. Dle zákona o odpadech nepředstavuje povolené zařízení. Z hlediska využití sběrného místa pro více obcí je nutné dořešit legislativní překážky z hlediska evidence odpadů, to znamená evidovat množství odpadu zvlášť za občany jednotlivých obcí, tak jak je tomu u sběrného dvora. Dále pak je zapotřebí ošetřit odevzdání nebezpečných odpadů od občanů ostatních obcí, protože toto je ze zákona nemožné.

Výkupny odpadů mohou být, po dohodě s provozovatelem, zařazeny obcí do jejího systému nakládání s komunálními odpady. Jedná se ale o nestabilní prvek v odpadovém hospodářství, jelikož je odpad vykupován pouze, když je o něj zájem na trhu. Příkladem je krize druhotných surovin 2008 - 2009. Bohužel jsou stále častěji vykupovány věci/odpady, které pocházející z trestné činnosti formou rozkrádání a ničení soukromého a veřejného majetku. Část odpadů, například papír, je také vykrádána z obecní sběrné sítě, což v konečném důsledku vede k nárůstu nákladů obcí za provoz odpadového hospodářství (snížení odměn za vyříděný papír).

Co se týče samotného rejstříku „aplikace.kr-moravskoslezsky.cz“ jsou zde velmi nepřesné informace. Firmy, které jsou k aktuálnímu datu, leden 2014, vedeny jako funkční, nefungují již poměrně dlouhou dobu, například již od roku 2012.

Přesné adresy umístění kontejnerů od společností Elektrowin a.s, Ekolamp s.r.o. a Asekol s.r.o. nebyly zahrnuty do tabulky „sběrná místa“, protože se jedná pouze o malé kontejnery pro zpětný

odběr elektroodpadu na desítkách míst v každé obci. Vzhledem k tomu, že seznamy adres nejsou kompletní a mnohdy se jedná o adresu typu „na konečné“ nebo „u autobusové zastávky“, bylo by komplikované zaznamenávat jednotlivá sběrná místa.

Kontejnery Elektrowin a Elektrolamp jsou k dispozici v obcích: Bystřice (7 míst), Komorní Lhotka (3 místa), Řeka (1 místo), Smilovice (1 místo), Střítež (2 místa), Třinec (11 míst), Vělopolí (1 místo) a Vendryně (5 míst).⁶⁵

Společnost Asekol s.r.o. má kontejnery velkých rozměrů pro stacionární odběr elektrozařízení a drobného elektroodpadu ve městě Třinec. Kontejnery jiných typů firmy Asekol s.r.o. jsou v obcích Bystřice, Hnojník a Třinec.⁶⁶

Množství kontejnerů umístěných na celém území lze považovat za dostatečné a vybavenost oblasti je tudíž v tomto ohledu uspokojivá. Díky tomuto velkému množství zařízení a sběrných nádob jsou minimalizovány negativní vlivy na zdraví lidí a životní prostředí, což představuje pozitivní trend v plnění cílů POH. Možné negativní vlivy při nakládání s odpady vyplývají spíše z morálního přístupu občanů.

Mobilní sběrný pro nebezpečný a objemný odpad jsou přistavovány v každé obci, mimo obce Košařiska a Nýdek, dvakrát ročně. Tato doplňková služba neprobíhá pro sběr stavebního odpadu a bioodpadu. Mobilní sběrný dále přistavují pro sběr elektroodpadu ve všech obcích SO ORP Třinec (mimo Košařiska a Nýdek) 2 x ročně a v Komorní Lhotce dokonce 3 x ročně.

Zpětný odběr elektroodpadu do sběrných dvorů probíhá ve všech obcích. Jak již bylo zmíněno, elektroodpad je sbírán i do mobilních sběrů. Další možnosti sběru tohoto druhu odpadu jsou E-BOXy umístěné v Bystřici, Třinci a Vendryni. K dispozici jsou rovněž stacionární kontejnery v obci Komorní Lhotka, Vendryně a Třinec. V neposlední řadě v obci Košařiska je uplatňován kolektivní systém společně s nebezpečným odpadem.

Otázka bioodpadu je řešena v obcích Bystřice, Ropice, Smilovice, Vendryně a Třinec, kde využívají sběrných dvorů. V obcích Hnojník, Třinec a Vendryně jsou pak dále k dispozici sběrné nádoby.

Tab. 127a: Třídící linky na území SO ORP Třinec

Provozovatel zařízení	Adresa provozu na území SO ORP			Roční max. kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, S)
	Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
Nehlsen Třinec, s.r.o.	Frydecká 74	Třinec	598810	6 000,00	6 000,00	O,S / O,S

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ

⁶⁵ Elektrowin: Seznam míst zpětného odberu [online]. © 2011 [cit. 2014-04-23]. Dostupné z: <http://www.elektrowin.cz/cs/obce-a-sberne-dvory/seznam-mist-zpetneho-odberu.html>.

⁶⁶ Asekol: Sběrná místa [online]. 2014 [cit. 2014-04-23]. Dostupné z: <http://www.asekol.cz/asekol/sberna-mista/>.

Přítomnost třídící linky má pro obce velký význam, a to z důvodu možnosti úpravy odpadů k jejich dalšímu využití. Z hlediska provozních nákladů je nutno dimenzovat třídící linku pro obsluhu většího území, než je území SO ORP. Rentabilní se jeví zařízení dimenzovaná pro spádovou oblast 70-100 tisíc obyvatel.

Tab. 127b: Koncová zařízení (třídící linky pro separovaný odpad) využívané obcemi území SO ORP Třinec

Provozovatel zařízení	Adresa provozu na území SO ORP			Výčet všech obcí území SO ORP, která využívají tato koncová zařízení	Provozovatel/vlastník (O, S)
	Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ		
BM servis Bohumín, a.s.	Koperníkova 1185	Bohumín	599051	Nýdek, Košařiska	O/O
Nehlsen Třinec, s.r.o.	Frydecká 74	Třinec	598810	Bystřice, Hnojník, Komorní Lhotka, Ropice, Řeka, Smilovice, Střítež, Třinec, Vendryně, Vělopolí	O,S / O,S

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ

Tříděný komunální odpad, jehož svoz zajišťuje firma Nehlsen Třinec, s.r.o., je dotřídřován na třídící lince v areálu Tyrská - Třinec, tyto odpady jsou dále recyklovány. Tato společnost zajišťuje svoz z deseti obcí oblasti, konkrétně Bystřice, Vendryně, Třinec, Ropice, Střítež, Smilovice, Řeka, Hnojník, Komorní Lhotka a Vělopolí. Dotřídřovací linka je zabezpečena čtyřmi zásobníky s posuvnými dny, pásy, třídící kabinou a lisem. Směsný komunální odpad je, firmou Nehlsen Třinec, s.r.o., svážen v naprosté většině na Frydeckou skládku, a.s. V případě, že nelze využít skládku frydeckou, je možnost svážet odpad i na skládku DEPOS Horní Suchá, a.s.⁶⁷

Z obcí Nýdek a Košařiska jsou odpady odváženy taktéž mimo správní obvod, konkrétně na třídící linku pro separovaný odpad do Bohumína. Maximální kapacita tohoto zařízení je 1000 tun a jeho využitelnost je asi z 80 %.⁶⁸ Síť třídících linek se může jevit na první pohled poměrně slabá, dostatečně však pokrývá celou oblast.

Tab. 128a: Zařízení pro nakládání s BRO na území SO ORP Třinec

Provozovatel zařízení	Adresa provozu na území SO ORP			Roční max. kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, OK, S)
	Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
Nehlsen Třinec, s.r.o.	Frydecká 74	Třinec	598810	5 400,00	4 850,00	O,S / O,S
Obec Bystřice	Areál ZD Netis, a. s. Bystřice	Bystřice	598062	---	---	OK

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ

Z hlediska zařízení pro nakládání s BRKO mají význam kompostárny, jež jsou schopny zpracovat vytříděné bioodpady od obcí. Jedná se především o rostlinné zbytky z domácností

⁶⁷ Nehlsen Třinec, s.r.o.

⁶⁸ BM servis Bohumín, a.s.

a z údržby zahrad a bioodpady z údržby veřejné zeleně. Komunitní/obecní kompostárna není zařízením pro nakládání s odpady ve smyslu zákona o odpadech, a proto nemůže sloužit více než jedné obci.⁶⁹

Tab. 128b: Zařízení pro nakládání s BRO v blízkosti územní jednotky SO ORP Třinec

Provozovatel zařízení	Adresa provozu na území SO ORP			Roční max. kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, OK, S)	Poznámky
	Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
DEPOS Horní Suchá, a.s.	Solecká 1/1321	Horní Suchá	552739	10 000,00	7 000,00	O,S / O,S	Provozovatelé a vlastníci, viz komentář
Zámecký dvůr, s.r.o.	U Statku 1/301	Havířov – Bludovice	555088	4 000,00	4 000,00	S / S	
Kompostárna Albrechtice	Obecní 811	Albrechtice u Českého Těšína	598925	3 000,00	1 000,00	-	Technologie v uzavřených boxech, tel. 596 429 017 o provozovateli

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ, informace od provozovatelů zařízení

Pozn.: - provozovatel nezjištěn

Tab. 128c: Koncová zařízení pro nakládání s BRO z obcí řešeného území SO ORP Třinec

Provozovatel zařízení	Adresa provozu			Výčet všech obcí území SO ORP, která využívají tato koncová zařízení	Provozovatel/vlastník (O, OK, S)
	Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ		
Frýdecká skládka, a.s.	Areál ZD Bruzovice	Bruzovice	598046	Hnojník, Komorní Lhotka, Ropice, Řeka, Smilovice, Střítež, Vělopolí, Vendryně	O / O
BM servis Bohumín, a.s.	Koperníková 1185	Bohumín	599051	Košařiska, Nýdek	O / O
Nehlsen Třinec, s.r.o.	Frýdecká 74	Třinec	598810	Bystřice, Hnojník, Komorní Lhotka, Ropice, Řeka, Smilovice, Střítež, Třinec, Vendryně, Vělopolí	O,S / O,S
Obec Bystřice	Areál ZD Netis, a. s. Bystřice	Bystřice	598062	Bystřice	OK

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ

Množství kompostáren a ostatních zařízení pro nakládání s biologicky rozložitelným odpadem, optimálně pokrývají celé území SO ORP Třinec. Největší kompostárna na území je ve správě firmy Nehlsen Třinec, s.r.o. Jedná se o průmyslovou kompostárnu, která je zastřešená, opláštěná a je používána při biodegradaci odpadů. Tento systém je technologií kompostování v pásových hromadách kontrolovaným mikrobiálním procesem. Zařízení je využíváno téměř z 90 %, a to především městem Třinec a okolními spádovými obcemi.⁷⁰

⁶⁹ SLEJŠKA, Antonín: Komunitní kompostování v obcích podle zákona o odpadech. Biom.cz [online]. © 2001-2009 [cit.

2014-01-23]. Dostupné z: <http://biom.cz/cz/odborne-clanky/komunitni-kompostovani-v-obcich-podle-zakona-o-odpadech..>

⁷⁰ Nehlsen Třinec, s.r.o.

Významná komunitní kompostárna je v obci Bystřice. Slouží všem bystřickým občanům a místním technickým službám. Tato kompostárna je pro občany otevřena a zpřístupněna vždy v pátku a soboty od 10:00 do 18:00 hodin. Systém tohoto zařízení je založen na sběru a shromažďování biologicky rozložitelného odpadu, bez nutnosti řešení jeho svozu. Taktéž není náročný na používání štěpkovače a ostatního strojního vybavení. Kapacita zařízení není stanovena, proto nejsou uvedeny konkrétní údaje o množství. Množství biologicky rozložitelného odpadu taktéž není evidováno.⁷¹

U kompostování v ostatních obcích správního obvodu, které nevyužívají služeb firmy Nehlsen Třinec, s.r.o. a nemají vlastní kompostárnu, je snaha o nákup kompostérů. Většina obcí v současnosti očekává schválení dotace z fondu Operačního programu životního prostředí (OPŽP). Při schválení projektu a přiznání dotace je předpokládán termín nákupu kompostérů říjen 2014.⁷²

Z obcí Košařiska a Nýdek je biologicky rozložitelný odpad, stejně jako komunální odpad, svážen do Bohumína. Ostatní obce, mimo Bystřici a Třinec, využívají bohumínskou skládku v případě, že kompostárna od Nehlsen Třinec, s.r.o. nemá dostatečnou kapacitu. Je využívána spíše jako záloha.

V nedalekém SO ORP Havířov je provozována kompostárna firmy DEPOS Horní Suchá, a.s., která byla v roce 2013 kapacitně využita ze 70 %. Jejimi vlastníky a zároveň provozovateli jsou OKD Rekultivace, a. s., Město Karviná, Město Havířov, Město Orlová, Město Petřvald, Obec Horní Suchá, Obec Albrechtice, Obec Stonava a Obec Těrlicko. Další kompostárny v havířovském správním obvodu jsou Havířov - Bludovice (Zámecký dvůr), Albrechtice u Českého Těšína.

Na území regionu Třinecka se nevyskytuje žádná bioplynová stanice.

V SO ORP Třinec a v okolních obvodech se nenachází rovněž žádná spalovna ani zařízení pro energetické využití odpadů. Jak podotknul pan Pavel Bartoš, prezident Sdružení pro rozvoj Moravskoslezského kraje a generální ředitel společnosti FITE a.s. v Ostravě, energetické využití odpadů v Moravskoslezském kraji je téměř nulové. Proto vznikl projekt s názvem Odpady 21, který by měl ulehčit životnímu prostředí od skládkování a naopak využít dotační tituly OPŽP pro vznik a rozvoj těchto zařízení.

V minulosti, od roku 1996 do roku 2012, byla v provozu spalovna ArcelorMittal Frýdek-Místek a.s. Spalovna zneškodňovala odpadní obaly, sorbenty, tkaniny a odpady ze zpracování ropy. V roce 2012 byl její provoz omezen na pouze několik dní v měsíci, tento fakt způsobil dlouhodobý nedostatek odpadu. K odstavení došlo 10. 1. 2013.⁷³

⁷¹ Obecní úřad Bystřice

⁷² Obecní úřady obcí SO ORP Třinec

⁷³ Český hydrometeorologický ústav: Informace o spalovnách za rok 2013 [online]. © 2014 [cit. 2014-01-23]. Dostupné z: http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/web_generator/incinerators/634950071_CZ.html.

Tab. 129a: Sklárky odpadů provozované na území SO ORP Třinec

Provozovatel zařízení	Adresa provozu na území SO ORP			Typ sklárky z hlediska ukládaných odpadů (OO, NO, IO)	Stav sklárky	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
	Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
Třinecké železářny, a. s. – Sklárka Neboranka	Konská, u zastávky Neboranka	Třinec	598810	IO	v provozu	S / S	Přesné GPS: 49°41'38.46"N 18°37'40.02"E

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ, informace od provozovatelů zařízení

Tab. 129b: Nejbližší sklárky odpadů v blízkosti územní jednotky SO ORP Třinec

Provozovatel zařízení	Adresa provozu na území SO ORP			Typ sklárky z hlediska ukládaných odpadů (OO, NO, IO)	Stav sklárky	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
	Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
Biocel Paskov, a.s.	Panské Nové Dvory 3559	Frydek-Místek	598003	OO	v provozu	S / S	Majitelem a provozovatelem je firma Lenzing.
.A.S.A., spol. s.r.o.	Řepiště	Řepiště	568830	NO	v provozu	S / S	Ve vlastnictví a provozování firmou .A.S.A. International Environmental Services GmbH.
SKLADEKO, s.r.o.	Staříč 315	Staříč	552569	OO, NO	v provozu	O,S / O,S	Vlastníkem i provozovatelem jsou obec Staříč (3/5) a soukromí podnikatelé (Ing. Petr Gejdoš (1/5) a Ing. Pavel Štibor (1/5)).

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ, informace od provozovatelů zařízení

Tab. 129c: Koncová zařízení (sklárky a zařízení pro energetické využití odpadů) z obcí SO ORP Třinec

Provozovatel zařízení	Adresa provozu			Výčet všech obcí území SO ORP, která využívají tato koncová zařízení	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
	Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
DEPOS Horní Suchá, a.s.	Solecká 1/1321	Horní Suchá	552739	Bystrice, Hnojník, Komorní Lhotka, Ropice, Řeka, Smilovice, Střítež, Třinec, Vělopolí, Vendryně	O,S / O,S	Záložní sklárka
Frydecká sklárka, a.s.	Panské Nové Dvory 3559	Frydek-Místek	598003	Bystrice, Hnojník, Komorní Lhotka, Ropice, Řeka, Smilovice, Střítež, Třinec, Vělopolí, Vendryně	O / O	
BM Servis Bohumín, a.s.	Revoluční	Bohumín - Záblatí	599051	Košariska, Nýdek	O / O	
Třinecké železářny, a. s. – Sklárka Neboranka	Konská, u zastávky Neboranka	Třinec	598810	-	S / S	Využívají Třinecké železářny, a.s.

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ, informace od provozovatelů zařízení

Další důležitý prvek v systému nakládání s odpady jsou rovněž skládky odpadů. Dochází na nich k odstraňování téměř veškerého směsného komunálního odpadu, který tvoří ze 70 % právě odpad původem z obcí. Skládkování je nejrozšířenější způsob nakládání se směsným komunálním odpadem zvláště proto, že v ČR dosud nejsou dostatečné kapacity k jiným způsobům nakládání s ním.

Ve správním obvodu města Třince se nachází pouze jedna skládka, a to Neboranka založena roku 2005, která je určena pro průmyslový odpad. Ukládají se zde inertní odpady, které nevykazují žádnou biologickou aktivitu, nerozkládají se a nehnijí. Neboranka je využita zhruba ze 72 %, uložený odpad má hmotnost 10 800 tun a její celková kapacita činí 140 000 tun.⁷⁴

V blízkosti sledované oblasti je hned několik skládek. Jedna z nich se nachází v SO ORP Frýdek-Místek. Biocel Paskov, a.s. je skládkou ostatních odpadů a zahájila svou činnost v roce 2005. Skládka nebezpečného průmyslového odpadu od společnosti .A.S.A., spol. s r.o. je umístěna v Řepišti od roku 2007. Skladeko, s.r.o. má funkční skládku ve Staříči provozovanou již po více než deset let a je používána pro skladování jak nebezpečného tak ostatního odpadu.

Z Bystřice, Hnojniku, Komorní Lhotky, Ropice, Řeky, Smilovic, Stříteže, Třince, Vělopolí a Vendryně je odpad, prostřednictvím firmy Nehlsen, s.r.o., svážen z největší části na Frýdeckou skládku, a.s. Toto zařízení, které funguje od roku 2001, je řízenou skládkou tuhých odpadů skupiny S - OO, tedy ostatních odpadů. Z těchto obcí, v případě nedostatečné kapacity Frýdecké skládky, a.s., se sváží, opět prostřednictvím Nehlsen Třinec, s.r.o., na skládku DEPOS, Horní Suchá, a.s. Tato provozuje svou činnost již od roku 1995 jako skládka ostatního odpadu. Skládka DEPOS poskytuje maximální roční kapacitu 150 000 tun, z čehož průměrná roční kapacita pro rok 2013 činí zhruba 100 000 tun. Průměrně byla za rok 2013 využita z 66 %. Z obcí Košařiska a Nýdek je svážen odpad firmou BM Servis Bohumín, a.s. na stejnojmennou skládku. Toto zařízení, které započalo svůj provoz v roce 2006, vzniklo pro inertní a ostatní odpady.⁷⁵

Veškerý směsný komunální odpad je tedy vyvážen mimo zájmové území SO ORP Třinec. Separovaný komunální odpad je v naprosté většině materiálově využit. Svozové firmy Nehlsen Třinec, s.r.o. a BM Servis Bohumín, a.s., jež v řešeném území působí, mají své klienty, kteří tříděný odpad vykupují a dále ho zpracovávají.

Doplňující informace - černé skládky odpadu a ekologické zátěže, současný stav na území SO ORP Třinec

Mezi zmapované černé skládky na území SO ORP Třinec patří skládka v Třinci. Její přesná adresa – Třinec 81, Třinec, 739 61. Jedná se o středně velkou skládku s automobilovým odpadem. Další černou skládkou je na území Třinecka skládka s elektronickým odpadem na ulici Frýdecká – Třinec. Jedná se o poměrně malou skládku.

⁷⁴ Třinecké železárně, a.s.

⁷⁵ Obecní úřady obcí SO ORP Třinec

Poslední skládkou je středně velká skládka na Těšínské ulici v Třinci. Na tomto místě se nachází komunální a automobilový odpad, dále sklo, kovy a plasty.⁷⁶

Město Třinec poskytlo na rekultivaci černých skládek za rok 2013 více než 77 tisíc Kč. Ostatní obce, které poskytly finanční prostředky na odstranění skládek, jsou Vendryně s částkou 20 545 Kč a obec Vělopolí, která vynaložila částku 2 348 Kč.⁷⁷

Tab. 130a: Produkce ostatních odpadů (dále jen OO) a produkce nebezpečných odpadů (dále jen NO) za období 2008-2012 v SO ORP Třinec

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - difference oproti roku 2000	Datová základna pro produkci odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012
Produkce odpadů [t]						
Produkce (OO)	443 521,51	341 722,45	286 578,64	299 103,51	366 390,89	468 533,28
Produkce (NO)	207 293,64	151 881,57	105 111,40	129 042,00	162 776,84	92 923,09
Celková produkce (OO a NO)	615 344,60	493 604,02	391 690,04	428 145,51	529 167,73	561 456,37

Zdroj: GROUP ISOH

Tab. 130b: Celková a měrná produkce ostatních, nebezpečných a všech odpadů, jejichž původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Celková produkce NO [t]	Měrná produkce NO [kg/obyv.]	Celková produkce OO [t]	Měrná produkce OO [kg/obyv.]	Celková produkce všech odpadů (NO+OO) [t]	Měrná produkce všech odpadů (NO+OO) [kg/obyv.]
SO ORP Třinec	55 264	429,27	7,77	22 199,79	401,70	22 629,07	409,47
MS kraj	1 226 602	11 527,94	9,40	663 547,48	540,96	675 075,42	550,36

Zdroj: ISOH

Trend celkové produkce ostatních odpadů v letech 2008 - 2012 (viz Příloha 11a,b) je v konečném důsledku rostoucí, i když v letech 2009 a 2010 došlo celkově k výraznému snížení množství odpadů oproti roku 2008. V roce 2009 byl pokles produkce odpadů o více než 100 000 tun a následně opět docházelo k postupnému růstu.

Objem ostatního odpadu od roku 2008 do roku 2009 klesal a v dalších letech docházelo ke zřetelnému růstu. Ve srovnání let 2008 a 2012 došlo k navýšení produkce ostatního odpadu o 37 %.

U nebezpečného odpadu se ve stejném období, tedy v letech 2008 a 2012, projevil opačný vývoj. Došlo k poklesu množství odpadů téměř o 40 %. Meziroční průměr mezi lety 2008 a 2009 byl projevem poklesem, od roku 2009 do roku 2011 docházelo k postupnému nárůstu a v následujícím roce došlo ke skokovému nárůstu.

V roce 2008 měl ostatní odpad podíl na celkové produkci odpadu téměř 70 %, nebezpečný odpad cca 31 %. Tento podíl je patrný i v letech 2009 - 2011. V roce 2012 se podíl druhů odpadů

⁷⁶ ZmapujTo [online]. © 2014 [cit. 2014-02-26]. Dostupné z: <http://www.zmapujto.cz/>

⁷⁷ Obecní úřady obcí SO ORP Třinec

změnil. Produkce ostatního odpadu se na celkovém objemu projevil 83 %, nebezpečný odpad 17 %. Tento poměr je totožný s podílem na měrné produkci odpadů.

Při porovnání měrné produkce nebezpečného odpadu z roku 2000 a z časového úseku 2008-2012 lze konstatovat, že jeho množství během uplynulých let vzrostlo v průměru 6-10 krát. Lze tedy s jistotou konstatovat, že cíle POH mají negativní trend.

Pokud bereme v úvahu, že objem nebezpečného odpadu v roce 2000 byl 300,2 tun a je to tedy 100 % množství, které se má snižovat o 20 % (tzn. na 240,2 tun), produkce v roce 2010 má hodnotu 770 %. To znamená, že narostlo 7,7krát. Předpoklad snižování od roku 2010 taky není patrný (není zde jasný klesající trend) v roce 2011 proběhl další nárůst, v roce 2012 pokles.

Jak již bylo zmíněno, trend produkce celkového odpadu je tedy v konečném důsledku období let 2008-2012 rostoucí, i když z tohoto časového období pěti let nelze určit, zda nejde pouze o vychýlení s celkově klesajícím trendem.

Podle zjištění informací z portálu ISAAR došlo, v dlouhodobém průměru (od roku 2003) naopak k výraznému snížení produkce.⁷⁸ Tento trend může souviset s ekonomickou recesí, s níž je spojena i nižší produkce průmyslového odpadu. Významný pokles je ovlivněn taktéž změnami struktury v průmyslové výrobě, mezi něž patří rozvoj průmyslových technologií a technologií pro úpravu a zpracování odpadů. Tento pokrok v technice zvyšuje efektivitu výroby. Zanedbatelný není ani ekonomický vliv, který spočívá v růstu cen primárních surovin.

Charakter převažující zástavby a charakter území na množství vyprodukovaného odpadu nemá významnější vliv.

V tabulce 130b je zobrazena produkce odpadů za rok 2012, jejichž původcem je obec (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce všech odpadů od obcí tvoří více než 4 % z celkové produkce odpadů, vyprodukovaných v celém území správního obvodu všemi původci odpadů. Produkce nebezpečných odpadů od obcí tvoří 0,46 % z produkce nebezpečných odpadů vyprodukovaných všemi původci v SO ORP. Z těchto hodnot je patrné, že téměř 96 % z celkové produkce odpadů bylo vyprodukováno právníky osobami a podnikatelskými subjekty, které působí ve sledovaném území. Největší množství nebezpečných odpadů pochází z produkce těchto subjektů.

Jak je z tabulky zřejmé, v porovnání s průměrnými hodnotami za Moravskoslezský kraj vykazuje region nižší měrnou produkci nebezpečných odpadů a nižší měrnou produkci ostatních odpadů, které byly vyprodukovány v obcích. Z hlediska měrné produkce všech odpadů se Třinecko pohybuje pod průměrnou hodnotou za kraj. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území SO ORP o 4,37 kg nižší hodnoty měrné produkce nebezpečných odpadů a o 133,34 kg nižší hodnoty měrné produkce všech odpadů, které byly vyprodukovány obcemi.

⁷⁸ ISAAR [online]. © 2012 - 2014 [cit. 2014-03-20]. Dostupné z: <http://www.isaar.eu/>

Tab. 131: Produkce odpadů podle jednotlivých skupin Katalogu odpadů a vyhlášky č. 352/2008 Sb. o podrobnostech nakládání s elektrozařizeními a elektroodpady, v platném znění na území SO ORP Třinec za období 2008-2012

Číslo skupiny odpadů	Název skupiny odpadů	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
01	Odpady z geologického průzkumu, těžby, úpravy a dalšího zpracování nerostů a kamene	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
02	Odpady z prvovýroby v zemědělství, zahradnictví, myslivosti, rybářství a z výroby a zpracování potravin	323,79	367,96	4 757,40	54,45	117,57
03	Odpady ze zpracování dřeva a výroby desek, nábytku, celulózy, papíru a lepenky	525,22	44,30	123,36	151,22	296,94
04	Odpady z kožedělného, kožešnického a textilního průmyslu	4,65	0,00	0,00	4,37	3,74
05	Odpady ze zpracování ropy, čištění zemního plynu a z pyrolytického zpracování uhlí	16 433,88	13 882,50	13 348,56	12 705,10	3 519,40
06	Odpady z anorganických chemických procesů	180,29	186,80	169,72	172,57	172,87
07	Odpady z organických chemických procesů	0,00	1,01	4,81	9,55	9,87
08	Odpady z výroby, zpracování, distribuce a používání nátěrových hmot (barev, laků a smaltů), lepidel, těsnicích materiálů a tiskařských barev	34,34	16,57	19,50	22,96	30,25
09	Odpady z fotografického průmyslu	8,08	7,09	3,10	2,80	5,38
10	Odpady z tepelných procesů	289 538,40	243 424,18	241 854,66	250 660,35	247 275,45
11	Odpady z chemických povrchových úprav, z povrchových úprav kovů a jiných materiálů a z hydrometalurgie neželezných kovů	108,06	73,30	72,89	93,77	94,85
12	Odpady z tváření a z fyzikální a mechanické úpravy povrchu kovů a plastů	1 016,56	510,66	756,22	724,90	775,78
13	Odpady olejů a odpady kapalných paliv (kromě jedlých olejů a odpadů uvedených ve skupinách 05 a 12)	3 416,73	1 741,36	3 681,15	2 653,09	3 475,13
14	Odpady organických rozpouštědel, chladiv a hnacích médií (kromě odpadů uvedených ve skupinách 07 a 08)	8,28	11,45	10,62	9,55	7,18
15	Odpadní obaly, absorpční činidla, čisticí tkaniny, filtrační materiály a ochranné oděvy jinak neurčené	3 701,69	2 248,27	2 907,41	2 473,68	2 907,06

16	Odpady v tomto katalogu jinak neurčené	25 122,63	40 259,65	32 676,18	12 265,06	27 395,42
17	Stavební a demoliční odpady (včetně vytěžené zeminy z kontaminovaných míst)	100 794,45	61 269,15	84 005,35	212 810,91	246 057,92
18	Odpady ze zdravotní nebo veterinární péče a /nebo z výzkumu s nimi souvisejícího (s výjimkou kuchyňských odpadů a odpadů ze stravovacích zařízení, které bezprostředně nesouvisejí se zdravotní péčí)	131,27	144,92	150,79	159,06	165,67
19	Odpady ze zařízení na zpracování (využívání a odstraňování) odpadu, z čistíren odpadních vod pro čištění těchto vod mimo místo jejich vzniku a z výroby vody pro spotřebu lidí a vody pro průmyslové účely	6 652,52	3 704,41	4 584,10	6 142,32	5 001,76
20	Komunální odpady (odpady z domácností a podobné živnostenské, průmyslové odpady a odpady z úřadů) včetně složek z odděleného sběru	45 603,19	23 796,47	39 019,71	28 052,02	24 134,11
50	Odpady vzniklé z elektroodpadů	0,00	0,00	0,00	0,00	10,02
Celková produkce odpadů [t]		493 604,01	391 690,04	428 145,51	529 167,72	561 456,37

Zdroj: GROUP ISOH

Na území správního obvodu města Třince je produkováno množství druhů odpadů, jako jsou například odpady z tepelných procesů, stavební a demoliční odpady a jiné. Na základě analýzy bylo identifikováno pět skupin odpadů s největším množstevním zastoupením na území SO ORP k roku 2012 a určeny možné příčiny vzniku.

Nejobjemnější skupinou jsou odpady z tepelných procesů vznikající především při zpracování železa a oceli. Hlavním původcem těchto odpadů je společnost Třinecké železářny, a.s.; s klesajícím trendem.

Stavební a demoliční odpady jsou následkem nárůstu a rozvoje stavební činnosti. Za poslední dvouleté období je pozorován výrazně rostoucí trend, který je způsoben nejen výstavbou nových sportovních, relaxačních a průmyslových center.

Velkou měrou se podílí tzv. odpady v tomto katalogu jinak neurčené představující typ odpadu, který je shromažďován na autovrakovištích, především ve formě autovraků, odpadních vod a elektrických a elektronických zařízení; bez projevu trendu v horizontu 5 let.

Množstevně hojně zastoupený komunální odpad jak má klesající trend, který je s největší pravděpodobností způsoben dopady ekonomické krize. Nejvýznamnějším původcem jsou občané.

Odpady ze zařízení na zpracování odpadu pochází pravděpodobně z úpravy odpadů, které na území provádí Nehlsen Třinec, s.r.o. Odpad je zpracován drcením, tříděním a lisováním. Dále pak pochází z výroby vody pro spotřebu lidí nebo pro průmyslové účely. Ve vývoji množství těchto odpadů je sledován stagnující trend.

V následující části o produkci odpadů, jejichž původcem je obec (hodnocení produkce KO a SKO, separovaných odpadů) se objevují data ze dvou databází. Hodnoty jsou vyjádřeny z Informačního systému odpadového hospodářství (ISOH) MŽP a z databáze společnosti EKO-KOM, a.s. Tyto databáze vznikají rozdílným způsobem sběru dat, jejich výpočtu a kontrolních mechanismů. Do ISOH se informace sbírají komplexně, tedy za všechny odpady vyprodukované v území ČR, včetně způsobů nakládání s těmito odpady, jednou ročně, dle ohlašovací povinnosti stanovené zákonem č. 185/2001 Sb., o odpadech, v platném znění. Databáze tvořena prostřednictvím ohlášených údajů, ke kterým jsou vytvořeny dle dané metodiky dopočty odpadů těch subjektů, které nemají ohlašovací povinnost nebo ohlašovací povinnost nesplnily apod. Co se týče výpočtu produkce odpadů, data z ISOH jsou sečtena z produkce obcí (způsob nakládání A00 a AN60) a od všech občanů (způsob nakládání BN30, partner = občan obce), kteří odevzdali odpad v zařízení k tomu určeným (tedy ve sběrných dvorech, sběrných místech, výkupnách odpadů apod.). Dále jsou v produkci započítány odpady od subjektů, zapojených do systému sběru a nakládání s odpady obce (tzn. malých firem a živnostníků). Kontrolní mechanismy probíhají v několika stupních (kontroly vykazovaných množství předávaných odpadů, výkyvy v časové řadě apod.) nad veškerým objemem ohlášených dat (od všech ohlašovatelů) a v časové řadě.

Informace sdělované společnosti EKO-KOM, a.s. především za účelem řízení systému zpětného odběru obalů, včetně stanovení finančních odměn obcím, se sbírají čtvrtletně formou Výkazu o celkovém množství a druzích komunálního odpadu vyříděných, využitých a odstraněných obcí. Jedná se o veškeré odděleně sbírané využitelné komunální odpady, se kterými obec nakládá v rámci svého systému odpadového hospodářství (sběrná síť nádob, pytlový sběr, sběrné dvory, sběrná místa, výkupny, školní sběry, mobilní sběry apod.) Na rozdíl od databáze ISOH získává EKO-KOM, a.s. údaje od všech obcí v ČR jednotlivě (více než 97 % obcí ČR). Databáze EKO-KOM tedy nepracuje s dopočtenými údaji jako ISOH, ale s absolutními údaji za všechny obce. Dalším podkladem pro hodnocení je Dotazník o nakládání s komunálním odpadem v obci, se zaměřením na tříděný sběr, který se sbírá jednou ročně. Kontrolní mechanismy poté v databázi probíhají nad sbíranými daty o produkci jednotlivých druhů vyříděných odpadů a nad vybranými daty, např. o smíšeném komunálním odpadu (tedy v užším výběru dat, než u MŽP) v časové řadě.

V rámci hodnocení produkce odpadů od obcí lze použít obě databáze, ty však vykazují některé odlišnosti kvůli výše zmíněným faktům. Odlišnost je dána zejména množstvím odpadů vykazovaných do ISOH při výkupu odpadů (zejména kovy, částečně papír). Je ale potřeba poznamenat, že výkup odpadů je v praxi velmi obtížně kontrolovatelný a obce nemohou žádným zásadním způsobem ovlivňovat nebo plánovat nakládání s odpady, které jsou předmětem komerčního prodeje.

Tab. 132a: Celková produkce odpadů na území SO ORP Třinec (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu) za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	2008	2009	2010	2011	2012
Celková produkce odpadů	493 604,02	391 690,04	428 145,51	529 167,73	561 456,37
Celková produkce KO	49 104,05	25 872,45	41 525,86	30 319,25	26 803,86
Celková produkce SKO	27 080,90	10 051,37	22 578,98	11 549,50	12 880,21

Zdroj: GROUP ISOH

Celková produkce komunálního odpadu má v zásadě klesající trend. Výkyv nastal v roce 2010, kdy celková produkce vzrostla. Toto kolísání je způsobeno výkyvy souvisejícími s ekonomickou situací. Pokles produkce komunálního odpadu v roce 2009, ve srovnání s rokem 2008, je zhruba 47 %, následně došlo k nárůstu o 61 %. V roce 2011 postupně opět docházelo ke snížení množství komunálního odpadu o 27 %. Stejný vývoj byl zaznamenán i v roce 2012, kdy snížení produkce činilo 12 %. Celkový rozdíl mezi rokem 2008 a 2012 je tedy 45 %, což je výrazný pozitivní projev.

Množství vyprodukovaného směsného komunálního odpadu (SKO) má velice podobný trend jako komunální odpad. Ekonomické poměry nejen v regionu, ale v celé České republice, mají s největší pravděpodobností opět vliv na výkyvy v produkci SKO. Po poklesu v roce 2009, který činí 63 %, následuje opět výrazné navýšení v dalším roce o 125 %. V roce 2011 je opět patrná známka pozitivního jevu ve snížení množství odpadů. Nárůst o 12 % projevený v roce 2012 je negativním znakem. Stejný vývoj produkce komunálního odpadu a SKO je i u celkového množství odpadů a měrné produkce odpadů.

Podíl komunálního odpadu na celkové produkci a podíl SKO na komunálním odpadu mají trend pozitivní, tedy klesající. Ovšem pokud se zabýváme hodnotami podrobněji, začátek sledovaného období (2008 - 2009) se projevuje snížením. Následuje výkyv v roce 2010 (nárůst) u podílu SKO na KO a KO na celkové produkci odpadů. V roce 2011 je projevováno opět postupné snižování. V posledním sledovaném roce byl podíl SKO na KO zvýšen a naopak podíl KO na celkové produkci odpadů snížen.

V celkovém pohledu na vývoj mezi roky 2008 a 2012 je projevováno snížení produkce komunálních odpadů a je tak vyjádřen pozitivní trend plnění cílů POH, který se zavazuje ke snižování měrné produkce odpadů.

Co se týče celkové produkce komunálního odpadu, mezi nejvíce množstevně zastoupené druhy odpadů řadíme směsný komunální odpad, kovy, objemný odpad, biologicky rozložitelný odpad a plastové obaly (Příloha 12a,b,c).

Nejvíce zastoupeným odpadem je směsný komunální odpad, jenž je v největší míře produkován obyvatelstvem. Patří zde veškerý nevytříděný materiál. Situace je srovnatelná s celým územím ČR. Z dlouhodobého průměru, za časové období 2008 - 2012, lze sledovat klesající trend produkce.

Kovový odpad v naprosté většině pochází z výkupu kovových odpadů. Během posledních pěti let lze pozorovat stagnující až mírně klesající trend.

Objemný odpad z domácností je třetím nejvýrazněji zastoupeným druhem odpadu v SO ORP Třinec, jenž vykazuje stagnující trend. V jádrovém městě převažuje městská zástavba, oproti tomu v ostatních obcích území je především zástavba venkovská. Tento fakt ovlivňuje i množství biologicky rozložitelného odpadu.

Produkce plastových obalů v posledních letech zaznamenává klesající trend. Tento fakt lze přisuzovat osvětě v oblasti odpadového hospodářství a také celkové změně ve vnímání životního prostředí obyvatelstvem.

Tab. 132b: Celková a měrná produkce komunálního a smíšeného komunálního odpadu, jehož původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31. 12. 2012	Celková produkce KO (20+1501)[t]	Měrná produkce KO [kg/obyv.]	Celková produkce SKO (200301) [t]	Měrná produkce SKO [kg/obyv.]	Měrná produkce SKO [kg/obyv.]
SO ORP Třinec	55 264	18 313,20	331,38	9 274,53	167,82	166,98
Moravskoslezský kraj	1 226 602	528 551,93	430,91	250 545,01	204,26	207,50

Zdroj: ISOH

V tabulce 132b je zobrazena produkce komunálních odpadů za rok 2012, vyprodukovaných v obcích (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce KO od obcí tvoří 68,3 % celkové produkce KO ve správním obvodu. Produkce SKO z obcí tvoří 72 % z celkové produkce SKO vyprodukovaných v celém zájmovém regionu všemi původci odpadů. Z těchto hodnot je patrné, že 68,3 % z celkové produkce KO bylo vyprodukováno právnickými osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území SO ORP Třinec a nejsou zapojeni do systému sběru a nakládání s KO obce, tyto odpady se tedy zařazují do odpadu podobného komunálnímu.

Vyhodnotíme-li data z ISOH, měrná produkce KO od obcí v ORP je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce SKO je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o 38,22 kg nižší hodnoty měrné produkce KO a o 42,43 kg nižší hodnoty měrné produkce SKO, které byly vyprodukovány v obcích. Pokud porovnáme hodnoty z databáze ISOH a hodnoty vykazované společností EKO-KOM, a.s., ty se liší kvůli způsobu sběru a výpočtu dat, jak je popsáno výše. Odlišnost je dána zejména tím, že v hodnotách z ISOH započítání producenti odpadů (malé firmy a živnostníci), kteří jsou zapojeni do systému sběru a nakládání s odpady v obci.

Tab. 133a: Separovaný sběr odpadů na území SO ORP Třinec za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	2008	2009	2010	2011	2012
Papír	150101, 200101	3 204,26	1 578,57	2 064,28	1 706,72	1 829,66
Sklo	150107, 200102	2 047,59	1 048,99	1 132,98	699,70	871,19
Plast	150102, 200139	2 074,67	1 393,13	1 594,32	1 640,80	1 568,03
Nápojové kartony	150105	15,31	21,65	1,73	44,48	149,62
Celkem separovaný sběr		7 341,93	4 042,34	4 793,31	4 091,70	4 418,50

Zdroj: GROUP ISOH

Tab. 133b: Celková a měrná produkce separovaného sběru odpadu, jehož původcem je obec (evidovaná a dopočtená produkce vytríděných odpadů), rok 2012

Územní jednotka	SO ORP Třinec	Počet obyvatel k 31. 12. 2012 (ČSÚ)	Celková produkce za ORP [t]	Měrná produkce za ORP [kg/obyv.]	Měrná produkce za kraj [kg/obyv.]
Papír	(150101, 200101)	55 264	742,71	13,44	28,29
Plast	(150102, 200139)		468,81	8,48	9,89
Sklo	(150107, 200102)		655,93	11,87	10,20
Nápojové kartony	(150105)		18,07	0,33	0,07
Kovy	(200140, 150104)		4 063,18	73,52	103,48

Zdroj: ISOH

Celkové množství separovaného odpadu zaznamenalo za sledované období výrazný pokles. Tento pokles je s největší pravděpodobností důsledkem ekonomické situace. Důvodem celkového omezení produkce odpadů je způsobeno nižší poptávkou a mohlo také docházet k omezení množství vykupovaného plastu a papíru na třídící linky.

Převažující složkou separovaného odpadu je za celé sledované období papír. Jedinou výjimkou, kde došlo k výraznému nárůstu množství, jsou nápojové kartony. Tyto odpady se třídily do oranžových kontejnerů, do nádob označených oranžovou samolepkou nebo společně s papírem do modrých kontejnerů. Důvodem skokového nárůstu separovaného sběru nápojových kartonů, jakožto i jiných druhů odpadů, může být chyba v interpretaci dat na portále ISOH CENIA.

Mezi další způsoby separování sběru v SO ORP Třinec patří třídění elektroodpadu a elektrozařízení. K tomuto slouží nádoby a kontejnery na veřejných prostranstvích a ve státních či obecních zařízeních. Jako místa zpětného odběru slouží především školy, obecní úřady, městské úřady, separační "hnízda" apod. Těchto míst je na celém území dostatek. Sběr tohoto odpadu je dobrovolný a tudíž bezúplatný.

Dalším druhem separovaného odpadu v oblasti je sběr textilií. Tento odpad, který může být potřebný pro sociálně slabší osoby, je vybírán ve sběrném dvoře firmy Nehlsen Třinec, s.r.o. Také jsou na celém území k dispozici kontejnery firmy ECO textil. Tento sběrný materiál se zde nepovažuje za odpad, protože je dále využíván bez nutnosti další úpravy.

Mezi další možné druhy separace patří sběr biologicky rozložitelného odpadu. Odpad se sbírá

do speciálních hnědých otevřených popelnic a kontejnerů, na sběrný dvůr firmy Nehlsen Třinec, s.r.o. nebo přímo na kompostárnu.

Nebezpečný odpad a kovy jsou řešeny formou osobního odvozu na sběrný dvůr Nehlsen Třinec, s.r.o. Jedná se o sběr úplatný se zápornou (NO) nebo kladnou (výkup kovů) cenou.

Stejný princip sběru se vyskytuje i u objemného odpadu, jako je například starý nábytek, koberce, linolea, umyvadla, toalety, kuchyňské linky apod. Zde je možnost opět odvezení na sběrný dvůr. Dvakrát ročně v Třinci probíhá mobilní sběr. Dále si také občané mohou nechat za úplatu přistavit velkoobjemový kontejner na předem smluvené místo, tato možnost je využívána například při stavebních úpravách.⁷⁹

Meziroční změna 2008/2009 se u sběrného papíru, skla a plastu projevovala poklesem o 30-50 %, nárůst byl zaznamenán pouze u nápojových kartonů. Při porovnání roku 2009 a 2010 je meziroční změna velice výrazná. Papír, sklo i plast byly oproti roku 2009 separovány mnohem více, a to o 8-31 %, naopak u nápojových kartonů došlo k poklesu separace o 92 %. V roce 2011 se na rozdíl od roku 2010 separovalo o necelá 3 % více plastu a výrazně více nápojových kartonů, o neuvěřitelných 2471 %. Naopak separace papíru byla nižší o necelých 17 % a skla se vytrídilo významně méně, o 38 %. Rok 2012 znamenal v oblasti všech separovaných odpadů, mimo plast, nárůst. Množství vytríděného papíru stoupl o více než 7 %, skla o 24,5 % a nápojových kartonů o 236 %. Jak již bylo zmíněno, snížené množství separace plastů je projevem poklesem o téměř 4,5 %. Podrobnou analytickou tabulku s grafickým vyjádřením naleznete v Příloze 13a,b.

Z provedené analýzy lze pozorovat výrazné zvýšení třídění nápojových kartonů, což je především důsledkem možnosti tento odpad třídit, jelikož na území správního obvodu byly postupně umísťovány speciální kontejnery. Tento trend je podobný v celé ČR. Město Třinec a jeho spádové obce patří ke špičce v třídění odpadů v Moravskoslezském kraji. Tomuto napomáhá také unikátní možnost sběru pytlového separovaného odpadu.

V tabulce 133b je zobrazena produkce tříděného sběru za rok 2012, vyprodukovaného v obcích (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce papíru od obcí tvoří 40,7 %, produkce skla tvoří 72,3 %, produkce plastů tvoří 29,9 % a produkce nápojových kartonů tvoří 12,1 %, z celkové produkce těchto odpadů, vyprodukovaných v celém zájmovém regionu všemi původci odpadů. Z těchto hodnot je patrné, že většinu vytríděných odpadů vyprodukovaných na území ORP tvoří odpady od právnických osob a podnikatelských subjektů (zejména obalové odpady).

Měrná produkce papíru je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce plastů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Dále pak měrná produkce skla je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Měrná produkce nápojových kartonů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Měrná produkce kovů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Z hlediska porovnání jednotlivých druhů tříděného odpadu jsou hodnoty v SO ORP Třinec vzhledem

⁷⁹ Nehlsen Třinec s.r.o

k průměrným hodnotám v celé ČR nižší u papíru, plastů a vyšší u skla, nápojových kartonů a kovů. Přičemž průměrné hodnoty měrné produkce vyříděných odpadů v ČR jsou u papíru 29,56, skla 10,96, plastů 10,01, nápojových kartonů 0,28 a kovů 40,61 kg/obyv. Třídění v SO ORP je tedy ve srovnání s krajskými a celorepublikovými průměry na dobré úrovni.

Tab. 133c: Měrná produkce separovaného sběru odpadu ze systému organizovaného obcí, rok 2012

Územní jednotka	ORP Třinec	Počet obyvatel k 31. 12. 2012	Měrná produkce za ORP [kg/obyv.]	Měrná produkce za kraj [kg/obyv.]	Měrná produkce za ČR [kg/obyv.]
Papír	(150101, 200101)	55 264	22,28	17,44	18,08
Plast	(150102, 200139)		15,14	10,01	10,97
Sklo	(150107, 200102)		11,93	10,16	9,72
Nápojové kartony	(150105)		0,40	0,16	0,32
Kovy	(200140, 150104)		67,11	39,78	19,98

Zdroj: ISOH

V tabulce 133c je zobrazena produkce tříděného sběru za rok 2012, jehož producentem je obec (tedy odpadů od obcí a jejich občanů) podle databáze EKO-KOM, a.s., která popisuje výsledky tříděného sběru organizovaného obcí. Při porovnání údajů z databáze ISOH a EKO-KOM, a.s. se některé hodnoty liší. Důvod spočívá v různých metodách výpočtu jednotlivých měrných produkcí, kdy je v produkci odpadů z ISOH počítáno s veškerými vyříděnými odpady na území správního obvodu včetně těch, které byly odevzdány občany obce mimo systém sběru odpadů obce. Jedná se především o výkupny, které nejsou zapojeny do systému sběru odpadů obce). V hodnotách ze zdroje EKO-KOM, a.s. jsou započítány jen ty odpady, které byly vyříděny v rámci systému sběru odpadů organizovaných obcí. Největší rozdíly vykazují komodity papír a kovy, jak je vidět z porovnání s tabulkou výše, což de facto potvrzuje hypotézu o rozdílu hodnot způsobeného produkcí odpadů od občanů z výkupu, které nefungují v rámci systému obce.

Porovnáním hodnot z databáze EKO-KOM, a.s. lze zjistit, že měrná produkce papíru je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Měrná produkce plastů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Dále pak měrná produkce skla je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Měrná produkce nápojových kartonů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Měrná produkce kovů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Z hlediska porovnání jednotlivých druhů tříděného odpadu jsou hodnoty měrné produkce tříděných odpadů vzhledem k průměrným hodnotám vyšší u papíru, skla, plastů, nápojových kartonů i kovů. Přičemž průměrné hodnoty měrné produkce vyříděných odpadů v ČR jsou u papíru 18,08, skla 10,97, plastů 9,72, nápojových kartonů 0,32 a kovů 19,98 kg/obyv. Třídění v SO ORP Třinec je tedy ve srovnání s krajskými a celorepublikovými průměry na dobré úrovni, což z části potvrzuje i předcházející tabulka.

Tab. 133d: Produkce odděleného sběru využitelných komodit KO podle velikostních skupin obcí v kraji, rok 2013

Využitelné komodity	Papír [kg/obyv.]	Plast [kg/obyv.]	Sklo [kg/obyv.]	Nápojový karton [kg/obyv.]	Kov [kg/obyv.]	Celkový součet [kg/obyv.]
Moravskoslezský kraj	18,29	10,47	10,25	0,15	36,57	75,73
(0 až 500 obyv. včetně)	4,81	12,59	13,30	0,12	4,47	35,29
(501 až 1000 obyv. včetně)	5,96	12,77	13,99	0,17	8,06	40,96
(1001 až 4000 obyv. včetně)	8,20	12,26	13,36	0,20	10,76	44,78
(4001 až 10000 obyv. včetně)	14,34	10,99	11,46	0,19	43,31	80,29
(10001 až 20000 obyv. včetně)	21,75	8,98	8,05	0,28	93,28	132,33
(20001 až 50000 obyv. včetně)	22,67	9,81	9,54	0,21	52,52	94,75
(50001 až 100000 obyv. včetně)	18,93	7,06	8,23	0,12	38,68	73,03
(100001 a více obyvatel)	26,93	11,88	8,96	0,06	38,64	86,47
Celkový součet - ČR	18,2	10,1	11,1	0,3	17,6	57,3

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

Z hlediska velikostních skupin obcí v Moravskoslezském kraji produkují nejméně tříděného odpadu občané v obcích od 0 do 500 obyvatel. Nejvíce odpadu vytřídí občané v obcích od 10 001 do 20 000 obyvatel. Těto velikostní skupině neodpovídají v SO ORP žádná města ani obce. Co se týče hustoty sběrné sítě, má v správní obvod hodnotu 173 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo (obsahuje kontejner na papír, plast a sklo). Sběrná síť je v porovnání s průměrnou hodnotou v kraji nižší, přičemž hustota sběrné sítě v Moravskoslezském kraji je 211 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo a průměrná hodnota za ČR je 148 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo. V porovnání podobných správních obvodů dle počtu obyvatel v kraji (např. SO ORP Nový Jičín, SO ORP Orlová, SO ORP Karviná) vykazuje Třinecko nižší hustotu sběrné sítě. Lze tedy říci, že hustota sběrné sítě v území je podprůměrná.

Tab. 134: Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území SO ORP Třinec za období 2008-2012

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
200201	Biologicky rozložitelný odpad	1 499,51	2 571,89	3 290,47	4 025,16	1 563,38
190805	Kaly z čištění komunálních odpadních vod	2 928,08	187,62	810,51	823,04	668,42
170201	Dřevo	298,20	178,78	112,38	198,31	420,18
030105	Piliny, hobliny, odřezky, dřevo, dřevotřískové desky a dýhy, neuvedené pod číslem 030104	521,71	40,30	120,89	149,08	293,58
150103	Dřevěné obaly	262,80	183,68	245,21	191,69	246,17

Zdroj: GROUP ISOH

Stejně jako u komunálního odpadu byly identifikovány i nejvíce množstevně zastoupené druhy biologicky rozložitelného odpadu, viz Příloha 14a,b,c.

V prvé řadě zde patří biologicky rozložitelný odpad. Jak již bylo zmíněno, velké množství

území je tzv. venkovského typu. Můžeme tedy předpokládat, že tento druh odpadu převažuje. Pod tento pojem lze zahrnout odpady z domácností a zahrad, potravinářství, zemědělství apod.

Časové období 2008 až 2011 je vyznačováno nárůstem jeho množství. V roce 2012, oproti roku 2011, došlo ke snížení produkce, a to o více než 61 %.

Další skupinou jsou kaly z čištění komunálních odpadních vod, jež jsou nevyhnutelným odpadem při čištění odpadních vod, proto je jeho zastoupení na celkové produkci odpadu vysoké. Nejvýznamnější čistička odpadních vod (ČOV) leží na území města Třince, jedná se o městskou centrální čistírnu. Čistírna je ve správě SmVaK Ostrava, a.s. a jedná se o mechanicko-biologickou čistírnu s chemickým dočišťováním. Další významné ČOV jsou v Komorní Lhotce, Ropici, Hnojniku či Bystřici. Do bystřické čističky je přiváděna splašková odpadní voda z obcí Bystřice, Nýdek a Vendryně.⁸⁰

Po sledované období docházelo k opakovaným výkyvům. V roce 2009, ve srovnání s rokem 2008, došlo k poklesu produkce tohoto typu odpadu o téměř 94 %, v roce 2010 došlo naopak k velice výraznému nárůstu o 332 %, v následujícím roce došlo k dalšímu nárůstu, ale pouze o 1,5 %. Rok 2012 se vyznačuje poklesem produkce kalů téměř o 19 %.

Dřevo je velice významně zastoupeno z důvodu uskutečněných rekonstrukcí budov a rozvoje území. Pochází ze zateplení domů, výměny oken a podobně. Do tohoto typu odpadu patří především dřevo ve formě nábytku, dveří, oken. Produkce dřeva, jako druhu odpadu, zaznamenává v roce 2009 snížení o cca 40 % oproti roku 2008, tento pokles je patrný i v roce 2010, kdy činil dalších 37 %. Následující sledované roky prokazují nárůst tohoto odpadu, 2011 - zvýšení produkce o téměř 76 % a 2012 - o necelých 112 %.

Piliny hobliny, odřezky, dřevo, dřevotřískové desky a dýhy, neuvedené pod číslem 030104 představují odpad, který na území správního obvodu ORP Třinec vzniká při práci se dřevem po vyřídění nevyužitelných složek z podnikatelské sféry. Na území se nachází poměrně velké zastoupení firem, které produkují opracované dřevo a dřevěné výrobky. Právě tyto společnosti jsou nejvýraznějšími původci odpadu. Meziroční změna 2008/2009 vykazuje údaj poklesu množství odpadu o 92 %, změna 2009/2010 má hodnotu nárůstu o 200 %. V roce 2011 a 2012 jsou údaje opět rostoucí.

Do poslední položky se řadí například znečištěné dřevěné palety či jejich části, které byly již vyřazeny, také poškozené bedny, prkna, podlahy a obdobný dřevěný odpad bez možnosti dalšího použití. Tento odpad nesmí být kontaminovaný oleji ani chemikáliemi.

Tento typ odpadu má v letech 2008-2012 kolísavý charakter. Rok 2009 se projevuje snížením o 30 % produkce dřevěných obalů, naopak rok 2010 vykazuje téměř srovnatelný nárůst. V roce 2011 objem dřevěných obalů opět klesá o 22 % a rok na to se zvyšuje o více než 28 %. V zásadě lze tedy konstatovat srovnatelné hodnoty na začátku a konci námi sledovaného období.

⁸⁰ Obecní úřady obcí SO ORP Třinec

Tab. 135a: Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (dále jen BRKO) na celkové produkci BRO na území SO ORP Třinec za období 2008-2012

Produkce BRO a BRKO [t]	2008	2009	2010	2011	2012
Celková produkce BRO	40 079,32	16 842,21	35 698,08	20 480,41	19 937,55
z toho celková produkce BRKO	32 150,43	15 155,29	28 656,15	18 283,71	17 152,08

Zdroj: GROUP ISOH

V tabulce 135a jsou do produkce BRKO zahrnuty takové druhy komunálních odpadů, které jsou biologicky rozložitelné nebo v sobě zahrnují určitý podíl biologicky rozložitelné složky. Jedná se katalogová čísla 200101, 200108, 200110, 200111, 200125, 200138, 200201, 200301, 200302, 200307. Tato skupina BRKO je ve výpočtech zahrnuta jako součást BRO (tedy druhy odpadů zahrnuté jako komunální biologicky rozložitelné odpady příp. odpady v sobě zahrnující určitý podíl biologicky rozložitelné složky a dále katalogová čísla BRO z jiných skupin katalogu odpadů (např. zemědělství, potravinářství apod.). Tato tabulka zobrazuje souhrnnou produkci BRKO, bez ohledu na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu. Přepočet na obsah biologicky rozložitelné složky odpadu byl proveden podle Zpracování metodiky matematického vyjádření soustavy indikátorů OH a je uveden v Příloze 14a.

Data v této tabulce 131a primárně vystihují, jaký podíl zaujímají z celkové produkce BRO odpady komunální (tzv. BRKO). Zavedené systémy sběru BRKO v obcích, kde se produkce odpadů dostává do evidence (tj. vyjma domácího kompostování a komunitního kompostování v obcích), se pak odrážejí jako evidovaná produkce pod katalogovým číslem 200201 - biologicky rozložitelný odpad (viz Příloha č. 12a - Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně). V souvislosti s cíli POH ČR (Snížit maximální množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů (dále jen BRKO) ukládaných na skládky tak, aby podíl této složky činil v roce 2010 nejvíce 75 % hmotnostních, v roce 2013 nejvíce 50 % hmotnostních a výhledově v roce 2020 nejvíce 35 % hmotnostních z celkového množství BRKO vzniklého v roce 1995) je žádoucí zvyšování využití BRKO, čímž se sníží podíl BRKO ukládaného na skládky. Zvýšením produkce BRKO (zejména 200201) dojde k lepšímu třídění a jednoduššímu materiálovému využití těchto odpadů. Interpretace dat se odvíjí rovněž od zavedených systémů domácího a komunitního kompostování, kdy nárůst odpadu 200201 nemusí být patrný.

Trend produkce biologicky rozložitelného komunálního odpadu i biologicky rozložitelného odpadu je na první pohled patrný z grafu v Příloze 15b, je výrazně klesající. Důvodem může být zavedení kompostérů za podpory fondů z Evropské Unie a pořizování individuálních domácích kompostů v blízkosti obydlí.

Stejně jako předchozí druhy odpadů i tento má v roce 2010 výrazný nárůst, pravděpodobně opět způsobený vlivem ekonomické situace. Jako samotná produkce BRKO, tak i měrná produkce BRO a BRKO na obyvatele má stejný vývoj. V roce 2009 pokleslo množství odpadu oproti roku 2008, v roce 2010 význačný vzestup produkce a v následujících dvou letech sledovaného období došlo

opět k postupnému snižování (Příloha 15a,b).

Plnění cílů POH nelze bohužel jednoznačně vyhodnotit, jelikož nedisponujeme daty z roku 1995 pro SO ORP Třinec, ale pouze pro celou Českou republiku, kdy hodnota dosahuje 1 530 000 tun. Na základě tohoto faktu porovnááme data od roku, který je nejbližší datu 1995. Nejstarší zaznamenané hodnoty pochází z roku 2002, jsou tedy využity pro porovnání. Aby bylo možné zjistit, zda dochází či nedochází ke snižování množství BRO a BRKO. Podle zjištěných hodnot od roku 2002 došlo k celkovému snížení hodnoty BRO, hodnota BRKO za stejné období naopak narostla.

Celkový trend je tedy u BRO klesající a u BRKO rostoucí (Příloha 15c).

Tab. 135b: Celková a měrná produkce biologicky rozložitelného komunálního odpadu a odpadu katalogové č. 20 02 01 - biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31. 12. 2012 (ČSÚ)	Celková produkce BRKO (vybrané kódy sk. 20*) [t]	Měrná produkce BRKO [kg/obyv.]	Celková produkce biologicky rozložitelného odpadu (200201) [t]	Měrná produkce biologicky rozložitelného odpadu (200201) [kg/obyv.]
SO ORP Třinec	55 264	12 880,29	233,07	1 045,78	18,92
Moravskoslezský kraj	1 226 602	365 500,49	297,98	35 449,53	28,90

Zdroj: ISOH

V tabulce 135b je zobrazena celková a měrná produkce biologicky rozložitelných komunálních odpadů (BRKO) a odpadu katalogového čísla 20 02 01 - biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, za rok 2012. Produkce BRKO od obcí tvoří 75,1 % celkové produkce BRKO v území SO ORP vyprodukovaných všemi původci. Z těchto hodnot je patrné, že 24,9 % z celkové produkce BRKO bylo vyprodukováno právníky osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území správního obvodu a nejsou zapojeni do systému sběru a nakládání s KO obce.

Měrná produkce BRKO, vyprodukovaného obcemi, je v porovnání s krajskou hodnotou nižší. Co se týče měrné produkce odpadu 20 02 01, ta je v porovnání s krajskou hodnotou nižší. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území SO ORP Třinec o 55,08 kg nižší hodnoty měrné produkce BRKO a o 0,61 kg nižší hodnoty měrné produkce odpadu 20 02 01, které byly vyprodukovány v obcích. Na měrné hodnoty BRKO a odpadu 20 02 01 má vliv zavedený systém kompostování v domácnostech, komunitního kompostování a systém třídění BRKO v domácnostech a na sběrných dvorech a sběrných místech. Systém domácího kompostování a komunitního kompostování snižuje měrnou produkci BRKO na obyvatele. Tento systém je zaveden téměř ve všech obcích SO ORP Třinec (ve venkovských obcích domácí komposty a kompostéry téměř v každé domácnosti). Co se týče vlivu zavedeného systému třídění BRKO, ten zvyšuje měrnou produkci BRKO a obzvláště pak odpadu 20 02 01 na území správního obvodu. Tento systém je zaveden v obcích Bystřice a Třinec.

Tab. 136: Počet nádob jednotlivých komodit v obcích SO ORP Třinec

Komodita	Bystřice	Hnojník	Komorní Lhotka	Košariska	Nýdek	Ropice	Řeka	Smilovice	Střítež	Třinec	Vendryně	Vělopolí	Celkem
Papír	10	17	0	0	1	4	4	2	0	157	15	2	212
Plast	13	23	6	1	0	8	4	3	0	163	21	2	244
Sklo čiré	9	2	0	6	4	0	4	0	0	19	21	0	65
Sklo barevné	15	19	3	0	0	8	0	4	4	169	3	4	229
Kovy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nápojové kartony	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Biodpad	0	60	0	0	0	0	0	0	0	1480	3	0	1543

Zdroj: vlastní zpracování, obce SO ORP Třinec

Výše uvedená tabulka podává informace o množství nádob pro jednotlivé zájmové komodity v obcích SO ORP Třinec. Z analýzy vyplývá, že v zájmovém území není vůbec zaveden sběr kovů a nápojových kartonů. Nejčetnější zastoupení mají nádoby pro sběr biodpadu. Jsou umístěny především ve městě Třinec, kde občané nemají možnost kompostování na vlastní zahradě.

Tab. 137: Údaje o vlastnictví sběrných nádob na území SO ORP Třinec

Obec	Vlastník nádoby	Komodita		
		papír	plast	sklo
Bystřice	obec	0	0	0
	svozová firma	4	7	9
	EKO-KOM	6	6	15
Hnojník	obec	4	3	4
	svozová firma	6	5	4
	EKO-KOM	7	15	13
Komorní Lhotka	obec	0	3	0
	svozová firma	0	3	3
	EKO-KOM	0	0	0
Košariska	obec	0	0	5
	svozová firma	0	0	0
	EKO-KOM	0	1	1
Nýdek	obec	1	0	0
	svozová firma	0	0	4
	EKO-KOM	0	0	0
Ropice	obec	0	0	0
	svozová firma	4	8	8
	EKO-KOM	0	0	0
Řeka	obec	0	0	0
	svozová firma	0	4	3
	EKO-KOM	0	0	1

Smilovice	obec	1	0	2
	svozová firma	0	0	0
	EKO-KOM	1	1	2
Střítež	obec	0	0	0
	svozová firma	0	0	4
	EKO-KOM	0	0	0
Třinec	obec	25	25	27
	svozová firma	100	96	137
	EKO-KOM	32	42	24
Vendryně	obec	0	0	0
	svozová firma	12	18	18
	EKO-KOM	3	3	6
Vělopolí	obec	0	2	2
	svozová firma	0	0	0
	EKO-KOM	2	0	2

Zdroj: vlastní zpracování, obce SO ORP Třinec

V regionu jsou umístěny sběrné nádoby tří vlastníků. Obecní nádoby na některou z komodit vlastní Hnojník, Komorní Lhotka, Košařiska, Nýdek, Smilovice, Třinec a Vělopolí.

Svozové firmy vlastní nádoby na separaci odpadu v Bystřici, Hnojníku, Komorní Lhotce, Nýdku, Ropici, Řece, Stříteži, Třinci a ve Vendryni.

Posledním možným majitelem sběrných nádob EKO-KOM, jehož kontejnery jsou umístěny v Bystřici, Hnojníku, Košařiskách, Řece, Smilovicích, Třinci, Vendryni a Vělopolí.

Tab. 138: Nakládání s odpady celkově na území SO ORP Třinec za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - difference oproti roku 2000		DZ pro produkci, využití a skládkování odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012
Hlavní způsoby nakládání s odpady [t]							
Využití	Materiálové Využití	538 768,61	772 509,54	659 433,25	728 069,68	934 588,97	875 472,71
		Podíl materiálového využití odpadů z celkové produkce [%] ↓					
		87,56	156,50	168,36	170,05	176,61	155,93
	Energetické Využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Podíl využití odpadů z celkové produkce [%] ↓					
			86,67	156,50	168,36	170,05	176,61
Celková produkce odpadů		615 344,60	493 604,02	391 690,04	428 145,51	529 167,73	561 456,37
Odstranění	Skládkování	4 394,64	2 378,61	557,76	2 875,21	1 575,30	1 817,21
	Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Celkem vybrané způsoby odstranění		2 378,61	557,76	2 875,21	1 575,30	1 817,21

Zdroj: GROUP ISOH

Hlavní a jediné využití odpadů v oblasti je materiálové využití odpadů, které má za sledované časové období v zásadě stagnující trend. V případě porovnání začátku a konce časového úseku lze pozorovat mírný nárůst. Při srovnání s datovou základnou k roku 2000, hodnoty ve všech letech 2008-2012 vykazují nárůst o 22-73 %. Je tedy patrný projev pozitivního vývoje a plnění cíle POH.

Jako způsoby materiálového využití ve správním obvodu města Třince se využívají biologické procesy, recyklace a regenerace. Pravděpodobně stěžejním materiálovým zpracovatelem jsou Třinecké železárny, a.s. V metalurgii je velice vhodné vrátit zpět, tedy recyklovat, do výrobního procesu maximální množství původně vložené látky, která po zpracování chemickými procesy bývá znečištěna některými příměsemi, jako jsou rozpuštěné kovy, rozpuštěné chemické látky či nečistoty. Další recyklující firmou je Nehlsen Třinec, s.r.o., která recykluje veškerý tříděný materiál.

Materiálové využití odpadů bude mít i nadále pozitivní vývoj. Jedním z důvodů tohoto konstatování je využívání odpadu z třinecké skládky Neboranka. V roce 2014 došlo k využití již 25 000 m³ materiálu z této skládky na výstavbu nové víceúčelové haly zvané Werk aréna.

Další cíl POH, jehož podstatou je snížení množství skládkovaného odpadu o 20 % do roku 2010 ve srovnání s rokem 2000, byl taktéž splněn. Množství odpadu dokonce kleslo o 59 %. V následujících letech došlo k dalšímu poklesu kvanta skládkovaného odpadu. Hodnoty energetického využívání odpadu a spalování jsou nulové, jelikož se v území správního obvodu nenachází žádná bioplynová stanice ani spalovna (viz Příloha 16a,b).

Tab. 139: Nakládání s komunálními odpady (dále jen KO) a se směsným komunálním odpadem (dále jen SKO) na území SO ORP Třinec za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - diference oproti roku 2000		Způsob nakládání	DZ pro produkci a využití KO 2000	2008	2009	2010	2011	2012	
Nakládání s odpady [t]									
KO	Využití	Materiálové využití	2 413,76	11 710,33	12 548,98	10 299,78	8 982,41	8 227,18	
			Podíl materiálového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓						
		10,10	23,85	48,50	24,80	29,63	30,69		
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			Podíl celkového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓						
		2 218,42	11 710,33	12 548,98	10 299,78	8 982,41	8 227,18		
	Odstranění	Celková produkce KO [t]		23 899,99	49 104,05	25 872,45	41 525,86	30 319,25	26 803,86
		Skládkování	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
			Spalování	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			Jiné uložení	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Celkem vybrané způsoby odstranění		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			

SKO	Využití	Materiálové využití	41,67	56,48	35,13	0,00	21,85
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Celkem vybrané způsoby využití	41,67	56,48	35,13	0,00	21,85
	Odstranění	Skládkování	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Spalování	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Jiné uložení	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Celkem vybrané způsoby odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Zdroj: GROUP ISOH

Nakládání s komunálním odpadem ve správním obvodu ORP Třinec probíhá ve formě materiálového využití a skládkování, stejně jako u všech ostatních druhů odpadů.

Celkové množství materiálově využitého komunálního odpadu v oblasti kleslo od roku 2008 do roku 2012 cca o 30 %. Pokud však vezmeme v úvahu podíl materiálově využitého komunálního odpadu k celkovému množství vyprodukovaného komunálního odpadu, vykazuje se zde výrazný projev nárůstu a tudíž pozitivní trend.

Cíle POH, související se snahou o zvýšení materiálového využití komunálního odpadu od roku 2000 do roku 2010 o 327 %, se vyznačují pozitivním trendem.

Postup plnění cílů POH vzhledem k datové základně z roku 2000 je následující:

1. podíl materiálového využití komunálního odpadu z celkové produkce komunálního odpadu byl v roce 2008 téměř 24 %, což znamená nárůst o více než 136 % od roku 2000,
2. podíl materiálového využití komunálního odpadu z celkové produkce komunálního odpadu byl v roce 2009 téměř 49 %, v porovnání s datovou základnou z roku 2000 je zde navýšení téměř o 380 % a nárůst oproti roku 2008 o cca 103 %,
3. podíl materiálového využití komunálního odpadu z celkové produkce komunálního odpadu byl v roce 2010 necelých 25 %, projev pozitivního trendu od roku 2000 o necelých 146 %, v porovnání s rokem 2009 jde o snížení podílu o polovinu,
4. podíl materiálového využití komunálního odpadu z celkové produkce komunálního odpadu byl v roce 2011 téměř 30 %, což znamená nárůst skoro o 193 % od roku 2000, od roku 2010 tak došlo k opětovnému zvýšení materiálového využití o více než 19 %,
5. podíl materiálového využití komunálního odpadu z celkové produkce komunálního odpadu byl v roce 2012 více než 31 %, což je zhruba trojnásobek tohoto využití ve srovnání s rokem 2000; nárůst od roku 2011 je pouze čtyřprocentní.

Jak již bylo zmíněno, energetické využívání a spalování komunálního odpadu na území regionu Třinecka nelze uskutečnit, jelikož zde neexistuje spalovna ani bioplynová stanice. V oblasti zároveň nedochází ani ke skládkování ani jinému zneškodnění komunálního odpadu.

Tab. 140: Nakládání se separovaným sběrem na území SO ORP Třinec za období 2008-2012

Nakládání se separovaným sběrem [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	Způsob nakládání s jednotlivými komoditami	2008	2009	2010	2011	2012
Papír	150101, 200101	Materiálové využití	1 782,02	1 887,01	838,74	265,55	122,44
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sklo	150107, 200102	Materiálové využití	1 219,37	1 271,93	258,11	105,87	61,27
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Plast	150102, 200139	Materiálové využití	2 209,83	2 461,62	1 694,55	1 750,52	2 075,73
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nápojové kartony	150105	Materiálové využití	12,25	17,98	0,00	17,58	59,55
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Zdroj: GROUP ISOH

Stejně jako u směsného komunálního odpadu a ostatního odpadu, tak i u separovaného komunálního odpadu je opětovně materiálově využíván.

Co se týče meziročního trendu, často je tento údaj obecně u všech druhů separovaného odpadu záporný, tudíž vypovídá o poklesu v separaci odpadu. Tento pokles však neznamená negativní projev původců odpadů a jejich menší snahu v třídění odpadů. Demonstruje menší množství separovaného odpadu, které bylo vyprodukováno. Porovnání mezi jednotlivými roky tedy nebude dále podrobně rozepsáno, jelikož má nevypovídající význam. Stejným případem je porovnávání s cíli POH.

Hodnoty způsobu nakládání se separovaným odpadem s hodnotami produkce separovaného odpadu nelze porovnávat. Hodnota materiálového využití odpadů je v mnoha případech výrazně vyšší než samotná produkce odpadu v daném sledovaném území. Tento jev je způsoben především tím, že do města Třince je sváženo množství separovaného odpadu i z obcí mimo jeho správní obvod. Proto by komplexní porovnání produkce a využití nebylo adekvátní.

Tab. 141: Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (dále jen BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (dále jen BRKO) na území SO ORP Třinec za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - difference oproti roku 1995		Způsob nakládání	Datová základna pro skládkování BRKO 1995	2008	2009	2010	2011	2012
Nakládání s BRO a BRKO [t]								
BRO	Využití	Materiálové využití		7 754,63	8 112,03	6 988,54	6 622,77	5 674,15
		Energetické využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

	Odstranění	Skládkování (původní hmotnost odpadu)		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
BRKO	Využití	Materiálové využití		4 823,45	4 816,84	4 843,22	5 052,32	4 401,35	
		Energetické využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Odstranění	Skládkování	Původní hmotnost odpadu		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			Hmotnost odpadu přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
					0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
					0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Měrné skládkování - pro porovnání s cílem POH (přepočteno na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu)		148,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Spalování			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Jiné uložení			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Počet obyvatel v území ORP				55 718	55 753	55 769	55 609	55 393	

Zdroj: GROUP ISOH

Stejně jako u předchozích druhů odpadů je i zde jedinou možností využití odpadů to materiálové. Meziroční trend se opět odvíjí od množství vyprodukovaného BRO a BRKO. Proto není objektivní tyto hodnoty porovnávat.

Naopak významné je porovnání materiálového využití odpadu s jeho produkcí. Biologicky rozložitelný odpad byl v roce 2008 materiálově využit z 19 %. Rok 2009 byl významným nárůstem podílu využití na produkci - 48 %. V následujícím roce naopak došlo k výraznému snížení tohoto podílu, a to na necelých 20 %. Zvýšení materiálového využití na více než 32 % proběhlo v roce 2011 a v nadcházejícím roce byl podíl využití na produkci velice podobný, 28 %.

Biologicky rozložitelný komunální odpad má naprosto stejný vývoj. Hodnota podílu materiálového využití na celkovém množství vyprodukovaného odpadu byla v roce 2008 nízká - cca 15 %. V roce 2009 došlo ke zřetelnému nárůstu tohoto podílu na 32 %. Rok 2010 se vyznačuje poklesem na necelých 17 %, rok 2011 nárůstem téměř na 28 % a 2012 je charakterizovaný mírným snížením na v 26 %. Meziroční plnění cílů POH vzhledem k roku 1995 nelze porovnávat, jelikož ve správním obvodu nedochází ke skládkování komunálního odpadu. Podrobněji v Příloze 19a,b.

Tab. 142: Náklady na odpadové hospodářství v letech 2010-2012 v území SO ORP Třinec

Paragraf	Název	Náklady v Kč/rok		
		2010	2011	2012
3721	Sběr a svoz nebezpečných odpadů	264 840	220 460	243 370
3722	Sběr a svoz komunálních odpadů	41 994 240	43 481 080	47 065 320
3723	Sběr a svoz ostatních odpadů (jiných než nebezpečných a komunálních)	0	0	0
3724	Využívání a zneškodňování nebezpečných odpadů	379 740	312 250	306 480
3725	Využívání a zneškodňování komunálních odpadů	14 222 160	14 819 870	14 605 150
3726	Využívání a zneškodňování ostatních odpadů	9 590	274 630	103 470
3727	Prevence vzniku odpadů	0	0	0
3728	Monitoring nakládání s odpady	0	0	0
3729	Ostatní nakládání s odpady	45 450	16 610	15 680
Celkové náklady		56 916 020	59 124 900	62 339 470

Zdroj: GROUP ISOH

Tab. 143: Náklady na sběr jednotlivých druhů odpadu v obcích SO ORP Třinec

	sběr biologických odpadů	sběr nebezpečných odpadů	sběr objemných odpadů	sběr směsného komunálního odpadu
Bystřice	9 000	80 000	272 000	3 085 000
Hnojník	72 000	10 000	9 000	772 000
Komorní Lhotka	0	5 000	56 000	1 154 000
Košařiska	0	36 000	42 000	143 000
Nýdek	0	0	72 000	926 000
Ropice	3 000	21 000	159 000	725 000
Řeka	0	6 000	71 000	346 000
Smilovice	1 000	5 000	35 000	311 000
Střítež	0	7 000	44 000	390 000
Třinec	1 935 000	204 000	2 860 000	24 592 000
Vendryně	18 000	55 000	181 000	2 611 000
Vělopolí	0	4 000	14 000	93 000

Zdroj: vlastní zpracování, obce SO ORP Třinec

V roce 2010 byl největší položkou nákladů sběr a svoz komunálního odpadu. Tyto náklady byly vyčísleny na téměř 42 milionů Kč, což je asi 74 % celkových výloh. Další velice významnou položkou v rozpočtu roku 2010, více než 14 milionů Kč, byl výdaj na využívání a zneškodňování komunálního odpadu, což činí necelých 25 % z celkových nákladů zmíněného roku. Třetí nejvyšší položkou, pro rok 2011 a 2012, byly náklady na využívání a zneškodňování nebezpečného odpadu, a to 379 740 Kč- 0,7 %. Tato položka je však z pohledu celkové finanční náročnosti zanedbatelná.

Rok 2011 byl podle celkových nákladů náročnější než rok předchozí. Náklady se zvýšily o více než 3 %. Nejnákladnějšími položkami rozpočtu v tomto roce byl opět sběr a svoz komunálního odpadu, který činil 43 481 080 Kč. V procentuálním vyjádření se jedná o necelých 74 % ze souhrnné částky nákladů. Využívání a zneškodňování komunálního odpadu vyžaduje 14 819 870 Kč, tedy 25 % z celkových nákladů.

Celkové náklady byly v roce 2012 oproti předchozímu roku opět vyšší, a to o 5,4 %. Zastoupení nejvýznamnějších finančních hodnot je stejný jako u předchozích dvou let. Cena za sběr a svoz komunálního odpadu za rok 2012 byla 47 065 320 Kč, což se více než tři čtvrtiny celkových nákladů. Tento podíl je největším během celého sledovaného období. Druhou nejvyšší hodnotou jsou vynaložené finanční prostředky na využívání a zneškodňování komunálního odpadu, které jsou 14 605 150 Kč. V SO ORP Třinec za sledované časové období nebyly neposkytnuty finance na prevenci vzniku odpadů a na monitoring nakládání s odpady. V příjmech není zahrnuta hodnota za registrační a evidenční poplatky za obaly, které v regionu Třinec taktéž nejsou poskytovány.

Nejvyšším příjmem v zájmovém území je poplatek za komunální odpad, který dosahuje podíl od 95 % na celkových příjmech. Dalšími příjmy jsou poplatky za uložení odpadů a příjmy z EKO-KOM.

Náklady na sběr jednotlivých druhů odpadu se odvíjí od počtu obyvatel. Největší výdaje, které činí 29 591 000 Kč, jsou tedy logicky v Třinci. Na osobu je tato částka přibližně 822 Kč. Druhou obcí v pořadí je Bystřice, s náklady 3 455 000 Kč, což je asi 655 Kč na osobu. Vendryně, třetí největší obec v SO ORP Třinec, co se obyvatel týče, je taktéž třetí v pořadí u nákladů na sběr odpadu, a to s částkou 2 865 000 Kč. Na osobu tento výdaj činí 658 Kč.

5.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

Tab. 144: Analýza cílových skupin v oblasti odpadového hospodářství

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Občané jako původci KO	čistota při svozu odpadu, bezplatné poskytování pytlů na nadměrně vyprodukovaný KO, přijatelná cena za odvoz, dostupnost kontejnerů, poskytování slev, možnost volby typu platby, předvyplněné pokyny k platbě	nehrazení poplatků, náročné požadavky, nezařazování produkovaného odpadu do správné kategorie, nepořádek u kontejnerů a	plakáty svozových firem, média, elektronicky, telefonicky, veřejná zasedání zastupitelstva	Zákon č. 114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů o ochraně přírody, obecně závazné vyhlášky (poplatky), černá listina neplatců, stvrzenky, výzvy k zaplacení, harmonogram svozu, plány OH
Ostatní původci KO	zajištění svozu odpadu, ekologická likvidace a odstranění BRO, smluvní ceny, čistota a pořádek při svozu odpadu, osobní přístup svozových společností	neplacení za poskytované služby, vzhazování odpadu do veřejných kontejnerů	elektronicky, telefonicky, veřejná zasedání zastupitelstva, média	Zákon č. 114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů o ochraně přírody a krajiny, kvalitní služby, kontroly, postihy
Průmyslové podniky	zneškodnění průmyslového a nebezpečného odpadu, zvýhodněné ceny, rychlé odstranění či druhotné využití odpadu, moderní svozová technika,	velké množství nebezpečného odpadu, riziko ekologické havárie, vysoké požadavky na svozovou společnost,	elektronicky, telefonicky, veřejná jednání média	Zákon č. 114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů o ochraně přírody a krajiny, bezpečnostní opatření, snaha o snížení produkce NO, bezproblémový chod podniku, smluvní podklady, školení, kontroly,

	individuální přístup svozové společnosti, legislativní poradenství	neověření nebezpečných vlastností odpadů		evidence odpadů
Svozové společnosti	správné zařazování odpadů do kategorií, etika a morálka původců odpadů, placení poplatků, vedení průběžné evidence	zastaralé svozové techniky, nepořádek při svozu odpadu, hlučnost při svozu odpadu, nezabezpečení odpadů	elektronicky, telefonicky, veřejná jednání, osobní schůzky, plakáty	Zákon č. 114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů o ochraně přírody a krajiny, modernizace a sledování trendu svozové techniky, dohledy a kontroly, konkurenceschopnost a získávání nových zakázek, zabezpečení odpadu
Ostatní subjekty zabývající se OH	etika a morálka původců odpadů, placení poplatků	nedostatečná kapacita pro uložení odpadů, neestetický dojem	elektronicky, telefonicky, veřejná jednání, osobní schůzky	Rekultivace, výsadba zeleně
Výchovná zařízení	aktivní účast žáků na soutěžích, třídění odpadu, EVVO	špatný příklad, nedostatečná snaha pedagogů, nadměrná produkce odpadu	média, internet, veřejná projednávání, elektronicky, telefonicky, školní řád	Zákon č. 114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů o ochraně přírody a krajiny, pořízení speciálních košů a nádob na separaci odpadu, školení, EVVO, projekty zaměřené na separaci odpadů
Státní správa (obce, města)	vhodná svozová firma, dostatek dostupných kontejnerů, morální chování subjektů a občanů, projekty EU, zvýšené povědomí o třídění odpadů	nedostatek kontejnerů, chybějící kontrola zařízení OH, nevhodný výběr svozové společnosti, málo informací o třídění odpadu, špatná motivace občanů	telefonicky, elektronicky osobní, pisemná, média	Zákon č. 114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů o ochraně přírody a krajiny, vhodné a optimalizované rozmístění kontejnerů pro separaci odpadu, využívání grantů EU, zvyšování povědomí o separaci, veřejná ocenění, poskytnutí slev za správné a poctivé třídění
Státní správa (kraj a MŽP)	prevence závažných havárií, poctivé vedení firem zabývajících se OH, samostatnost a zodpovědnost OÚ/MěÚ	nedostatečný dozor, nedostatečná znalost území, špatná komunikace	jednání s podřízenými orgány státní správy, konference, média	Zákon č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií; Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, dostatečný počet kontrol, školení, zlepšení komunikace s veřejností
Ekologické spolky a sdružení (správa CHKO Beskydy)	ochrana ŽP, zájem o ŽP ze strany široké veřejnosti	nevyváženost mezi ekonomickou a ekologickou sférou, protesty	veřejná zasedání, osobní schůzky, jednání, konference, elektronicky, telefonicky	Zákon č. 114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů o ochraně přírody a krajiny, konference (debata) mezi ekonomickou a ekologickou sférou, důkladné prověření možností odpadových hospodářů
Sdělovací prostředky	zájem o informace ze strany široké veřejnosti, dostatečný přístup k informacím, vhodná témata pro reportáž	způsobení špatné pověsti, nepodložené či nesprávné údaje	elektronicky, telefonicky, osobní jednání	kontrola pravosti údajů, využívání důvěryhodných zdrojů informací, důkladná šetření a práce se všemi dotčenými stranami
Krajská hygienická stanice	uspokojivý zdravotní stav obyvatel	nedostatečné kontroly, chybná interpretace dat	elektronicky, telefonicky, osobní jednání	důrazné kontroly, sankce za nedodržení limitních hodnot

Zdroj: vlastní zpracování

Občané jako původci KO

Tato skupina očekává především jistotu a pořádek při provádění služeb, přijatelnou cenu služeb, jejich dostupnost. Předpokládají dostatečné množství kontejnerů v dostatečné blízkosti domova, ovšem s podmínkou, že nebudou občany omezovat nebo rušit například zápachem, hlučností při třídění či neestetickým dojmem. Všechny tyto faktory ovlivňují celkovou spokojenost občanů. Dalšími důležitými předpoklady pro uspokojení potřeb občanů je možnost poskytování slev. Například slevy pro děti do 15 let, studenty, seniory v penzi, rodiny se třemi a více dětmi, sociálně slabé rodiny a další. Obyvatelstvo by mělo být ujišťováno, že třídění je smysluplné, jsou šetrní k životnímu prostředí a zachovávají tak vhodné prostředí pro následující generace.

Mezi hlavní rizika spojená s touto dotčenou skupinou patří především neplacení služeb, nemorální chování způsobující nepořádek u kontejnerů, poškozování kontejnerů, špatné třídění respektive netřídění. Další rizika jsou vyhazování nebezpečného odpadu mezi komunální odpad a vysoké nároky a požadavky na svozovou společnost.

Nejdůležitějším opatřením pro zajištění funkčnosti vztahu mezi občany a ostatními dotčenými subjekty je dodržování zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů a obecně závazné vyhlášky o odpadech. Obecně závaznou vyhlášku si každá obec vytváří ve vlastní režii a předepsaným způsobem ji zveřejňuje. Dalším prostředkem k zajištění rizik spojených s tímto subjektem je kontrola a dozor ze strany státní správy, což zabezpečí pořádek a správné třídění. Neméně důležitým opatřením je pak optimalizovaná, službami a prostředky vhodně pokrytá síť území.

Ostatní původci KO

Mezi ostatní původce komunálního odpadu řadíme rekreanty a chataře, provozovatele obchodů, restaurací, cukráren, kaváren, nemocnic a veterinárních zařízení, úřady, banky, pojišťovny a ostatní provozovatele služeb.

Očekávání tohoto dotčeného subjektu je velmi podobné očekáváním občanů. Řadíme zde bezstarostnost, spolehlivost a pořádek při provádění služeb. Dále tato skupina očekává osobní přístup, stoprocentní informovanost o změnách, smluvní ceny a poskytnutí slev. U nemocnic a veterinárních ordinací je však nutné zajistit a odstranit nebezpečný odpad jako jsou léky, injekční stříkačky, infekční odpad. U restauračních zařízení je zase důležité odstranění a zneškodnění biologicky rozložitelného odpadu.

Stejně jako očekávání i rizika jsou velmi podobná skupině "občané jako původci KO". Neplacení za služby, vysoké nároky na svozovou společnost, nedostatečné nebo nesprávné třídění jsou závažnou problematikou. Dalším rizikem spojeným s touto skupinou je vyhazování komunálního odpadu do veřejných kontejnerů například u hřbitovů. Toto riziko je v malých obcích časté. Situace je poměrně rozšířená především mezi chataři a rekreanty, kteří nejsou povinni vlastnit popelnice nebo neplatí poplatky za svoz odpadu.

Vhodným a účinným opatřením je, stejně jako u všech, i následujících, dotčených subjektů, zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů. Jedno z nejhlavnějších opatření je platná a oboustranně výhodná smlouva. Mezi další prostředky pro eliminaci rizik jsou pravidelné a důsledné kontroly.

Průmyslové podniky

Tento dotčený subjekt očekává hlavně rychlé, spolehlivé, co možná nejlevnější odstranění průmyslového odpadu a moderní vybavení svozové společnosti, od které se odvíjí celková spokojenost podniku. K dalším požadavkům skupiny patří především individuální přístup svozových společností a s tím spojené odborné legislativní poradenství. Neméně důležitým očekáváním je možnost druhotného využití odpadu a recyklace.

Hlavní riziko spojené s touto skupinou je nadměrná produkce nebezpečného odpadu a jeho nedostatečné a nezodpovědné zajištění. Je nutné také ověřovat nebezpečné vlastnosti odpadu. Z tohoto rizika plyne další závažné nebezpečí, a to možnost ekologické havárie a tak poškození životního prostředí. Dalším možným rizikem jsou velké, někdy až přehnané, nároky na svozovou firmu a na skládku.

Účinným řešením je především vhodné bezpečnostní opatření a školení zaměstnanců o bezpečnosti práce. Dozor, kontroly a audity ze strany státu by měly být samozřejmostí. Důležitým opatřením pro oboustrannou spokojenost jsou smluvní podklady, které zajistí optimální a jasné podmínky pro obě strany.

Ostatní subjekty zabývající se odpadovým hospodářstvím

Do této skupiny řadíme provozovatele skládek, třídících linek, zařízení pro nakládání s biologicky rozložitelným odpadem, výkupny a sběrný odpadů.

Mezi hlavní očekávání skupiny patří etické a morální chování občanů odpadů ze strany původci odpadu. Práce zaměstnanců u třídících linek může být značně zjednodušena původci odpadu svým správným a svědomitým tříděním odpadu. Dalším předpokladem je dodržení povinnosti platit za provedené služby.

Riziko spojené s touto skupinou je především nedostatečná kapacita zařízení. Dalším ohrožením je hluk, prašnost, vibrace, zápach. Neméně důležitý je také celkový vzhled krajiny. Například v případě autovrakovišť, která nesou velice neestetický ráz krajiny.

Výsadba zeleně, jakožto opatření spojené s touto skupinou, je vhodná pro snížení prašnosti a zvýšení odolnosti půdy. Výsadba podporuje taktéž estetickou stránku krajiny. V případě starých ekologických zátěží je jako opatření vhodná rekultivace krajiny.

Výchovná zařízení

Myšleno školy, školní družiny, střediska volného času a jiné zařízení poskytující vzdělávání a zájmovou činnost.

Tato dotčená skupina očekává, že děti, učitelé a všichni ostatní návštěvníci budou aktivně využívat odpadkové koše určené k separaci odpadu. Mezi další předpoklady patří aktivní účast žáků na soutěžích zaměřených na odpadové hospodářství, jako je sběr plastových víček, PET láhví, hliníkových obalů. Děti a žáci se také zapojují do tematických výstav, například na téma "Recyklace" nebo "Třídíme odpady". Dalším očekáváním je probíhající osvěta v oblasti koncepční podpory Environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty či pořádání unikátních akcí typu "Den recyklace", "Den třídění odpadu", kde náplní budou přednášky o tomto tématu a exkurze do tohoto prostředí.

Velmi závažným rizikem je především špatný příklad dětem. Absence odpadkových košů na separaci odpadu nebo neschopnost učitelů jít dětem příkladem. Mezi další rizika patří nadměrná produkce odpadu. V současnosti je užíváno nepřiměřeně velké množství obalového materiálu. Svačinky pro děti jsou baleny do několika obalů a tím navyšují množství odpadu shromážděného ve školním zařízení. Nepříznivý vliv má i nedostatečná snaha učitelů o zvýšení povědomí o odpadech a jejich nutnosti třídění a snížení produkce.

Opatřeními proti rizikům tohoto dotčeného subjektu jsou v první řadě vzdělání pedagogičtí pracovníci i dostatek prostoru pro třídění odpadu. Nutné je vybudování komplexního fungujícího systému environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty, který se pozitivně projeví v šetrnějším přístupu společnosti k životnímu prostředí. V důsledku toho se projeví snížení nutných nákladů na životní prostředí a zapojení veřejnosti do řešení a odstraňování problémů.

Státní správa (obce, města)

Očekáváním skupiny je především zajištění stabilních a kvalitních služeb pro všechny subjekty v obci. Předpokládá se, že všichni původci odpadu budou správně a poctivě třídít. Obce dále očekávají možnost čerpání dotací z fondů EU na výstavbu nových kompostáren, sběrných dvorů, třídících linek a podobně.

Rizikem spojeným s touto skupinou je nevhodná volba svozové společnosti. Je možné, že firma nebude odpovídat nárokům obce a občanů. Tato situace může nastat i po delším využívání jedné ze společností, kdy obec změní své požadavky a svozová společnost není schopna se dostatečně rychle přizpůsobit. Dalším rizikem je nedostatečná výchova a osvěta v oblasti odpadového hospodářství, což může způsobit špatnou motivaci občanů a ostatních původců odpadů. Rizikem jsou i neprovedené či nedostatečné kontroly zařízení podnikající v odpadovém hospodářství.

Rizikům lze předejít důkladným výběrem svozové společnosti a pomocí pravidelných a pečlivých kontrol všech podřízených subjektů. Zvýšením povědomí o odpadech prostřednictvím letáčků, akcí s tematikou odpadového hospodářství, informací ve zpravodajích, informátorech, místních televizích, lze docílit zlepšení přístupu původců odpadu k třídění.

Státní správa (kraj, ministerstvo ŽP)

Tento subjekt očekává hlavně samostatné působení obecních a městských úřadů a poctivost firem činných v oblasti odpadového hospodářství. Dalším předpokladem je prevence závažných havárií u zařízení a snaha o maximální zajištění vhodných bezpečnostních opatření.

Závažným rizikem této skupiny je především podceňování důležitosti některých úkonů, jako jsou kontroly a dozor. Dále neznalost území, která má za následek špatné přerozdělování financí a špatnou komunikaci s ostatními subjekty.

Zlepšením komunikace a získáváním znalostí o území prostřednictvím terénních průzkumů lze zamezit některým problémům. Nezbytné jsou také optimální a pečlivé kontroly, které nebudou finančně a časově zatěžovat pracovníky státní sféry. Legislativním opatřením je mimo jiné zákon č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií.

Ekologické spolky a sdružení

Ekologické spolky a sdružení očekávají, že ochrana životního prostředí bude účinná a že si životního prostředí, jako kvality života, budou občané vážit.

Hlavním rizikem je nevyváženost mezi ekologickou a ekonomickou sférou. Mnohdy je ochrana životního prostředí upřednostňována na úkor ekonomického růstu a realizace podnikatelských záměrů. Nemožnost výstavby zařízení nutných pro odpadové hospodářství je také nutno aktivně řešit. Při nespokojenosti dotčené skupiny hrozí vznik demonstrací.

Vhodným opatřením je především důkladné prověření a prošetření možností odpadových hospodářů. Objektivně posoudit, zda záměr lze či nelze projektovat a provést v dané oblasti. Dalším důležitým bodem z hlediska opatření je jednání a konference mezi ekologickou a ekonomickou sférou za účasti odborníků. Dalším opatřením je zákon č. 114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů o ochraně přírody a krajiny.

Sdělovací prostředky

Tato skupina, kam patří především televize a tisk, očekává, že bude ze strany veřejnosti o zprostředkované informace, a že jim veřejnost bude plně důvěřovat. Očekává dále, že bude mít veškeré informace zpřístupněné a že tato data budou důvěryhodná. Dalším důležitým předpokladem jsou vhodná témata pro reportáže a články. Nejlépe skandálního charakteru, typu "ekologická havárie způsobená nedostatečným zabezpečením bude mít vážný vliv na obyvatelstvo".

Rizika spojená s tímto subjektem jsou především nepodložená a neověřená data. Hrozí také zvětšení informací či jejich nesprávná interpretace, ať už úmyslná či neúmyslná. Dále, v souvislosti s prvním rizikem, navazuje problém vzniku špatné pověsti určitého subjektu, jako svozové firmy, obce, ekologického spolku.

Opatřeními jsou ověřování a kontroly pravosti údajů, důkladná šetření, získávání informací a dat přímo u primárního zdroje a spolupráce se všemi dotčenými stranami.

Krajská hygienická stanice

Tento subjekt očekává uspokojivý zdravotní stav obyvatelstva. Riziko spojené se skupinou je chybná interpretace dat prezentovaných veřejnosti a nedostatečné kontroly podřízených subjektů, ze které zodpovídá. Důrazné a pečlivé kontroly a postihy za porušení pravidel patří k základním opatřením spojených s touto skupinou.

Tab. 145: Analýza rizik v oblasti odpadového hospodářství

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	P	D	V = P.D		
Finanční riziko					
Dluhy neplátcích občanů	4	2	8	opakované výzvy k úhradě	obec
Zvyšování cen za svoz odpadu	3	3	9	změna svozové firmy meziobecní spolupráce	obec, občané
Nedostatek financí na provoz odpadového hospodářství	3	4	12	tvorba finančních rezerv	obec, firmy podnikající v OH
Odstraňování havárií a černých skládek	2	3	6	prevence, kontrola	obec
Nedostatek financí na modernizaci	3	3	9	čerpání dotací finanční rezervy	svozová společnost
Organizační riziko					
Nefunkční meziobecní spolupráce	2	2	4	veřejná jednání a konference mezi obcemi	obec
Nefunkční systém svozu odpadu	1	5	5	plány OH	obec
Nedostatečný dozor	2	4	8	pravidelné kontroly	obec
Špatná optimalizace rozmístění zařízení OH	1	3	3	analýza dostupnosti služeb	obec
Nutné investice v případě změny legislativy	5	3	15	čerpání z fondů EU	obec, svozová společnost
Nedostatečná komunikace mezi dotčenými subjekty OH	1	3	3	veřejná jednání	obec, subjekty OH
Právní riziko					
Nedodržování zákona	1	5	5	kontrola a dozor orgány státní správy	subjekty OH
Změna legislativy	5	3	15	vzdělávání a proškolení zaměstnanců obce, subjektů OH	obec, subjekty OH
Nedodržování legislativy zaměstnanci	1	5	5	pravidelná školení zaměstnanců	obec, subjekty OH
Nesrozumitelná legislativa	1	5	5	využívání odborníků	obec, subjekty OH
Technické riziko					
Zastaralé zařízení	3	4	12	modernizace zařízení	subjekty OH
Nedostatečná bezpečnost sběru a zpracování odpadu	2	3	6	zvýšení bezpečnosti	svozová společnost
Neúčelné vybavení průmyslových podniků	2	4	8	modernizace zařízení	průmyslové společnosti
Technická nevybavenost obcí	2	2	4	zvýšení vybavenosti	obec

Věcné riziko					
Zvyšují se náklady OH	4	2	8	zvýšení kontrol a dozoru, motivace původců odpadu	obec
Nedostatečná osvěta v oblasti OH	3	3	9	zvýšení povědomí o OH, medializace	obce, subjekty OH, stát
Nezodpovědné vedení firem OH	2	2	4	kontrola a dozor	subjekty OH

Zdroj: vlastní zpracování

Za nejvýznamnější a nejčastější finanční rizika jsou považovány nutné investice v případě změny legislativy. Toto riziko nastává s poměrně vysokou pravděpodobností, jelikož ke změnám v legislativě dochází relativně často. Mnohdy jsou změnami vynuceny transformace procesů, které s sebou nesou i dodatečné náklady. Vlastníkem rizika je dotčená společnost, které jsou způsobeny tyto finanční povinnosti. Možným opatřením je v tomto případě čerpání dotací z fondů EU a tvorba finančních rezerv, jako fondu pro tyto případy.

Velice významným rizikem je také nedostatek financí na provoz odpadového hospodářství. Vlastníkem rizika bývá obec nebo firma zabývající se odpadovým hospodářstvím. Řešením tohoto problému je prevence a tvorba finančních rezerv. Dalšími nejčastějšími finančními problémy ve správním obvodu jsou dluhy neplaticích občanů a jejich nárůst. Obec se může bránit pomocí opakovaných výzev a zavedením postihů za nedodržování stanovených podmínek a povinností.

Nedostatečný dozor a kontroly nad firmami zabývajícími se odpadovým hospodářstvím je nejvýznamnějším organizačním rizikem. Eliminaci těchto hrozeb řeší příslušný odbor či pracovník obecního úřadu dané obce. Pravidelné a pečlivé kontroly nad dotčenými subjekty, by měly být prováděny nejen při řešení vzniklých problémů, ale měly by mít také preventivní charakter.

Nejdůležitějším právním rizikem je změna legislativy, jež bude mít za následek další změny ve funkčním systému. Toto způsobuje spoustu dalších zvrátů, které je nutné řešit například pravidelným vzděláváním a proškolením zaměstnanců obce. Tímto opatřením by se mělo vyhnout zmatkům a chybným stanoviskům úředníků. Vlastníkem a tudíž i řešitelem tohoto problému je obec a musí tedy zajišťovat a dbát na nutnost eliminace tohoto rizika.

Za nejvýznamnější technické riziko je považováno zastaralé zařízení svozových firem a skládek. Dotčené subjekty zabývající se činností v oblasti odpadového hospodářství, jichž se riziko týká, mohou tento problém vyřešit modernizací zařízení s využitím dotací z evropských fondů a grantů.

Technickou nevybaveností obcí je myšlena chybějící kanalizace, malý počet nebo nedostatečné zabezpečení odpadkových košů na veřejných prostranstvích a podobně.

Nejzávažnějším věcným rizikem je nedostatečná osvěta v oblasti odpadového hospodářství. Mnoho lidí má pocit, že sami nic nezmění a proto ani neprojevují žádnou snahu. Tento postoj je nutné změnit. Úkolem všech dotčených subjektů zabývajících se odpadovým hospodářstvím je tudíž problematiku odpadů medializovat a zvýšit tak povědomí o odpadech u všech jejich původců.

5.1.4. SWOT analýza oblastí

Tab. 146: SWOT analýzy oblastí odpadového hospodářství v SO OPRP Třinec

Silné stránky	Slabé stránky
<ol style="list-style-type: none"> 1. Výborná komunikace a spolupráce s firmou Nehlsen Třinec, s.r.o. 2. Spolupráce s EKO-KOM 3. Optimální hustota sběrné sítě a rozmístění kontejnerů 4. Meziobecní spolupráce 5. Dostatek sběrných dvorů a sběrných míst 6. Moderní vybavení svozových společností 7. Minimální náklady na svoz odpadů 8. Morální myšlení občanů- až na výjimky 9. Pytlový svoz plastu a papíru z místa bydliště občanů 10. Skládkování KO mimo správní obvod ORP 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Skládky průmyslového odpadu 2. Nákladný odvoz odpadu na skládky mimo ORP 3. Vytváření černých skládek 4. Nárůst počtu neplaticích občanů za KO 5. Neposkytování odměny za separovaný odpad v podobě pytlového svozu, pouze za separovaný odpad z kontejnerů 6. Chybějící kanalizace ve venkovských obcích 7. Nejednotnost v systému svozu odpadu 8. Rozptýlená slezská zástavba
Příležitosti	Hrozby
<ol style="list-style-type: none"> 1. Další rozvoj meziobecní spolupráce 2. Využívání dotací 3. Zvýšení kontrol a dohledu, pokuty za černé skládky 4. Sdružené nákupy 5. Využití modernějších technologií 6. Účast na mezinárodních konferencích 7. Využití druhotných surovin 8. Vytváření naučných stezek 9. Zvýšení podílu vratných obalů 10. Konkurenceschopnost společností zabývajících se OH 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zvyšující se doplatky obce za neplaticí občany 2. Negativní projev skládky Neboranka 3. Ekologická havárie 4. Nekolektivní myšlení v oblasti třídění odpadu 5. Nepříznivé povětrnostní podmínky při svozu odpadu 6. Nárůst produkce obalového materiálu 7. Výrazné zhoršení ekologické stability prostředí 8. Změna legislativy

Zdroj: vlastní zpracování

SILNÉ STRÁNKY

1. Výborná komunikace a spolupráce se svozovou firmou Nehlsen Třinec, s.r.o.

Společnost Nehlsen Třinec, s.r.o. poskytuje své služby téměř na celém území správního obvodu města Třince, mimo obce Košařiska a Nýdek. Provádí svoz a odstranění komunálního odpadu, provozování sběrného dvoru a kompostárny. Spolehlivost, dobrá komunikace a taky výborná spolupráce je v tomto případě zásadní výhodou. V mnoha ohledech se jedná zároveň téměř o nutnost, aby vše fungovalo k oboustranné spokojenosti. Společnost disponuje i několika vybavenými vozidly, které i během zhoršených klimatických podmínek, zvláště v zimě, dokáží zajistit svoz i z těch nejvzdálenějších horských oblastí.

2. Spolupráce s EKO-KOM, a.s.

Stejně jako v ostatních částech České republiky, i zde v SO ORP Třinec, probíhá intenzivní spolupráce se společností EKO- KOM, a.s. Tato spolupráce je nositelem finančních příjmů do oblasti. Systém EKO- KOM, a.s. zajišťuje sdružené plnění povinností zpětného odběru a využití odpadů z obalů prostřednictvím systému tříděného sběru v obcích. Obce a jiné subjekty mají povinnost vést evidenci o množství zpětně odebraného a využitého odpadu z obalů. Společnost pak finančně přispívá na celý systém separace odpadů. Finanční odměny následně pomáhají snižovat náklady na provoz systému třídění. Další výhodou obcí, které jsou zapojené do tohoto systému, je možnost využívání informačních a dalších doprovodných služeb.

3. Optimální hustota sběrné sítě a rozmístění kontejnerů

V obcích správního obvodu jsou v pravidelných odstupech rozmístěné kontejnery na papír, plast, sklo a elektroodpad. Dále jsou k dispozici kontejnery na textil a na veřejných místech, jako například na hřbitovech, také kontejnery na velkoobjemný odpad. Vhodné rozmístění kontejnerů na separovaný odpad je podmínkou pro aktivní třídění odpadů. Tento předpoklad jev regionu splněn.

4. Meziobecní spolupráce

Spolupráce mezi obcemi na území sledované oblasti je velmi dobrá. Obce si navzájem předávají zkušenosti v oblasti odpadového hospodářství a společným projednáváním řeší vzniklé problémy. Řešení problematických situací tak může být urychleno a může dojít také k úsporám vynaložených finančních prostředků na jejich řešení. V určitých situacích mohou být jednotlivé potíže určitým varováním pro ostatní obce a fungující spolupráce tak může mít i preventivní charakter.

5. Dostatek sběrných dvorů a sběrných míst

V zájmové oblasti se nachází dva sběrné dvory. Jeden v areálu firmy Nehlsen Třinec, s.r.o. v Třinci a jeden v obci Hnojník. Tyto dva sběrné dvory optimálně pokrývají celou oblast a jsou vhodně dimenzovány pro potřeby občanů Třinecka. Množství sběrných míst je zde taktéž dostačující. Vzhledem k tomu, že je těchto zařízení dostatek, občané mají možnost odpad důkladněji třídít. Předchází se tak například tomu, že bude nebezpečný odpad vhašován ke komunálnímu odpadu. Kdyby tyto sběrné dvory a sběrná místa nebyly k dispozici, většina občanů by se neobtěžovala vyhledat vhodné místo k uložení ve větší vzdálenosti.

6. Moderní vybavení svozových společností

Velkou výhodou pro subjekty využívající svozovou společnost, ale i pro svozovou společnost samotnou, je její moderní vybavení. K oboustranným výhodám patří finanční úspory na provoz, úspora času, spolehlivost fungování, jistota vykonání zaplacených služeb, možnost poskytování nadstandardních služeb a efektivita. Moderním vybavením jsou myšlena vhodná vozidla, například pro odvoz kapalného nebezpečného odpadu, a přístroje pro zpracování odpadů či dotřídřovací linky.

7. Minimální náklady na svoz odpadů

Minimální náklady jsou zajištěny vhodným výběrem svozové společnosti. Tato silná stránka je zabezpečena smluvními podmínkami mezi dotčenými subjekty. Důsledkem jsou především finanční úspory a možnosti investic do jiných oblastí.

8. Morální myšlení občanů

Na území žijí v naprosté většině občané, kteří mají morální zodpovědnost a chovají se k veřejnému majetku určenému k odpadovému hospodářství slušně a šetrně. Dalším znakem morálního myšlení je efektivita a snaha v třídění odpadů. Město Třinec, se svými spádovými obcemi, patří mezi špičku v Moravskoslezském kraji v separaci komunálního odpadu. Mezi pozitiva obcí patří bezproblémové vybírání poplatků od občanů.

9. Pytlový svoz plastu a papíru z místa bydliště občanů

Jedná se o unikátní sběr separovaného odpadu, konkrétně papíru a plastu, který probíhá v některých obcích Třinecka. Tento systém je zaběhlý a osvědčený. Společnost Nehlsen Třinec, s.r.o. poskytuje občanům odvoz papíru a plastu v intervalech cca šesti týdnů. Poskytují barevně rozlišené pytle, do kterých občané ukládají separovaný odpad a v daných intervalech je společnost od domů odváží. Podle toho, kolik pytlů odveze, tolik nových pytlů občanům zase poskytne. Tímto způsobem je zajištěno další pohodlí pro občany, a tudíž se zvyšuje podíl separovaného odpadu na celkové produkci.

10. Skládkování KO mimo správní obvod

Díky skládkování mimo správní obvod, dochází k minimálnímu zatěžování lokálního životního prostředí. Odpad, který sváží firma Nehlsen Třinec, s.r.o. putuje nejčastěji na Frýdeckou skládku, v krajním případě na skládku DEPOS Horní Suchá. Odpad, jehož svoz zajišťuje firma BM Servis Bohumín, a.s., je svážen na stejnojmennou skládku do Bohumína. Existence skládek narušuje fungování přirozeného systému přírody. Čím větší je kvalita přírodního prostředí, tím kvalitnější je zdraví populace, z toho pohledu lze neexistenci skládky považovat za velkou výhodu.

SLABÉ STRÁNKY

1. Skládky průmyslového odpadu

Existence této skládky znamená vysokou zátěž životního prostředí. Skládky Neboranka, která funguje od roku 2005, je skládkou inertního odpadu, tedy odpadu nevykazující biologickou aktivitu. Vznikla pro potřeby Třinecký železáren, a.s.

2. Nákladný odvoz odpadu na skládky mimo ORP

Vzhledem k tomu, že na území Třinecka se nenachází skládka pro komunální odpad, je nutné tyto odpady vozit do větších vzdáleností. Tento odvoz je finančně nákladný, což se projeví na celkové ceně za svoz odpadů. Jak již bylo zmíněno výše, využívány jsou Frýdecká skládka, DEPOS Horní Suchá a skládka BM Servis Bohumín.

3. Vytváření černých skládek

Odstraňování černých skládek představuje finanční zátěž. Na sledovaném území jsou zmapovány tři skládky, většinou s automobilovým odpadem nebo elektroodpadem. Další skládky nejsou přesně zmapovány. Obce Třinec, Vendryně a Vělopolí poskytly v roce 2013 finanční prostředky na jejich odstranění. Tyto černé skládky mají několik závažných negativ. Ohrožují kvalitu životního prostředí, vytváří neestetický dojem a jsou zátěží pro rozpočet obcí.

4. Nárůst počtu neplaticích občanů za KO

Neplaticích občanů není mnoho, ale jejich dluhy stále narůstají. Je to zátěž především pro dané obce, které tyto dlužné částky musí doplácet ze svého rozpočtu. Nejde pouze o samotný nárůst za neplacení povinného poplatku za komunální odpad, ale narůstá i finanční zátěž za jeho vymáhání.

5. Neposkytování odměny za separovaný odpad v podobě pytlového svozu

Společnost EKO-KOM, a.s. neposkytuje odměny za separovaný odpad v pytlové podobě, pouze za separovaný odpad z kontejnerů. Pytlový sběr je pro občany mnohem pohodlnější než využívání kontejnerů nacházejících se na vzdálenějších místech od bydliště. Pytlový odpad sváží firma Nehlsen Třinec, s.r.o., obce proto dostávají pouze nízké odměny od EKO-KOMu a jsou tak vedeny (i když neprávem) k obcím, které málo třídí odpad.

6. Chybějící kanalizace ve venkovských obcích

Jedním z nejzávažnějších problémů týkajících se odpadového hospodářství je nedostatečná kanalizační síť v malých a roztroušených horských obcích. Vznikají tak další rizika spojená především s kvalitou životního prostředí. V případě, že domy nejsou napojeny na kanalizaci a splašková odpadní voda není odvedena do čističky odpadních vod, dochází ke kontaminaci půdy a podzemní a povrchové vody. Tento negativní jev působí na rostliny i živočichy. Dalším problémem spojeným s neexistencí kanalizace je obtěžování sousedů, například zápachem.

7. Nejednotnost v systému svozu odpadu

Vzhledem k tomu, že svoz ve správním obvodu zajišťuje více firem, dochází k nejednotnosti v systému svozu odpadů. Tato nejednotnost způsobuje především nemožnost spolupráce mezi některými obcemi. Hlavním důsledkem toho, že na Třinecku působí i firmy ze vzdálenějších míst, jsou zvýšené náklady způsobené dojezdovou vzdáleností do svozové obce.

8. Rozptýlená slezská zástavba

Strukturu a rozmístění zástavby ve sledovaném území lze z hlediska odpadového hospodářství považovat za negativní stránku. V tomto případě je těžké optimálně rozmístit kontejnery k separaci komunálního odpadu. Dále je mnohem nákladnější a často velmi obtížný svoz komunálního odpadu.

PŘÍLEŽITOSTI

1. Další rozvoj meziobecní spolupráce

Jedná se především o pořádání schůzek a setkání, na kterých se bude probírat problematika odpadového hospodářství. Možnost řešení některých problémů na základě zkušenosti jiných obcí je přínosná s finančního, ale i časového hlediska.

2. Využívání dotací

Jednou z možností jak posílit fungování systému odpadového hospodářství je finanční podpora prostřednictvím čerpání z dotačních titulů národních programů i evropských fondů. Tyto dotace jsou potřebné pro zlepšení a modernizaci technického vybavení zařízení a firem, které se zabývají odpadovým hospodářstvím. V konečném důsledku by měla tato příležitost pozitivní dopad, jak na životní prostředí, tak na subjekty, které služby společností využívají.

3. Zvýšení kontrol a dohledu, pokuty za černé skládky

Jako v každé společnosti, tak i ve správním obvodu města Třince jsou problémy s černými skládkami, s poškozováním zařízení odpadového hospodářství apod. Aby nedocházelo k vandalismu, bylo by vhodné posílit kontroly ve formě nočních hlídek a kamerových zařízení.

4. Sdružené nákupy

V případě, že více obcí dojde k názoru, že je nutné pořídit například nové odpadkové koše, je vhodné kupovat tyto výrobky společně kvůli možnému poskytnutí slevě. Každá finanční úspora je pro vedení obce pozitivní.

5. Využití modernějších technologií

Tato příležitost je krokem k poskytnutí zkvalitněných a časově úspornějších služeb ze strany společností zabývajících se odpadovým hospodářstvím. Každá další modernizace technologií, i když obnáší finanční zátěž, je známkou snahy o to být prospěšnější životnímu prostředí a také klientům.

6. Účast na mezinárodních konferencích

Aby všechny společnosti zabývající se odpadovým hospodářstvím byly moderní a sledovaly nové trendy ve vyspělejších zemích, měly by se pravidelně zúčastňovat různých konferencí. Tyto firmy se pak mohou inspirovat dobrými nápady a vyvarovat se zbytečným omylům. Mohou tak ušetřit čas i peníze. Mezinárodních konferencí o odpadech by se měli zúčastňovat i představitelé obcí, kteří mohou těchto poznatků taktéž využít ve svůj prospěch.

7. Využití druhotných surovin

K velkým příležitostem patří především využívání odpadů jakožto druhotných surovin. Odpady lze využívat mnoha způsoby. Využití energetické, prostřednictvím spalovny a bioplynové stanice a materiálové využití odpadů pomocí recyklace, regenerace, využití odpadů na rekultivace, biologické procesy, využití odpadů na terénní úpravy, opětovné použití olejů. V SO ORP Třinec jde především o nashromážděný separovaný odpad a o průmyslový odpad na skládce Neboranka.

8. Vytváření naučných stezek

Na rekultivovaných místech na území lze vytvářet naučné stezky. Například odkaliště Dolní Lištná, kde lze pozorovat obrovské množství druhů ptáků, obojživelníků, dalších živočichů a rostlin. Čtyři druhy rostlin jsou vedeny jako zvláště chráněné, 17 druhů v Červeném seznamu a dva druhy chráněných cévnatých rostlin.

9. Zvýšení podílu vratných obalů

Zavedení nových typů vratných skleněných láhví, například láhve od vína a ostatního alkoholu či zavedení vratných PET láhví. Docházelo by tak k absolutnímu separování a maximální ochraně životního prostředí.

10. Konkurenceschopnost společností zabývajících se OH

Společnosti by měly být aktivní a nabízet například možné slevy a smluvní ceny. Sledování trendů v odpadovém hospodářství by mělo být samozřejmostí. Dále je velmi důležitý individuální přístup a vstřícnost, které zajišťují spokojenost klientů, producentů odpadů.

HROZBY

1. Zvyšující se doplatky obce za neplaticí občany

V některých obcích na Třinecku je problém zvyšujících se nedoplatků občanů za svoz komunálního odpadu. Obce musí doplácet za problémové občany a současně využívat služby firem vymáhající dlužné částky. Hrozbou tedy je další nárůst počtu neplaticích občanů a také nárůst již existujících dluhů.

2. Negativní projev skládky Neboranka

Skládka Neboranka je skládkou průmyslových odpadů. Má negativní vliv a dopad na životní prostředí a na zdraví obyvatel způsobované skládkováním odpadů. Může docházet ke znečištění povrchových a podzemních vod, půdy a ovzduší.

3. Ekologická havárie

Další hrozbou odpadového hospodářství je možnost vzniku ekologické havárie. V případě, že nedojde k dodržování bezpečnosti a svezení odpad nebude poctivě a důkladně zabezpečen, může dojít k havárii. Je důležité dbát na opatrnost.

4. Nekolektivní myšlení v oblasti třídění odpadu

Nekolektivní myšlení z pohledu třídění odpadu je velkým problémem, nejen ve správním obvodu města Třince, který se těžko odbourává. Mnoho občanů zastává názor, že jedna osoba nic nezmění. To je ovšem omyl. Každý vytríděný odpad má smysl.

5. Nepříznivé povětrnostní podmínky při svozu odpadu

Jelikož SO ORP Třinec je podhorskou oblastí, jednou z hrozeb je i nepříznivé počasí. Především v zimě a při velkém větru může dojít v horských oblastech ke zkomplikování cesty dojezdu na místo určení. V případě, že bude tuhá a dlouhá zima, vozidla svozových společností nedojedou k občanům bydlicím v okrajových částech obce a na horách. Jedná se především o to, že vozidla jsou velká a těžká a s těmito podmínkami si neporadí.

6. Nárůst produkce obalového materiálu

Celosvětovou hrozbou je zvýšená produkce obalů u všech produktů, hlavně potravin. Společnosti přistupují k různým marketingovým tahům, jako jsou například nadměrné obaly v porovnání s obsahem výrobku. Zbytečně mnoho obalů způsobuje vyšší nároky na zpracování odpadů a životní prostředí.

7. Výrazné zhoršení ekologické stability prostředí

Jelikož na spoustě míst v rámci sledované oblasti chybí kanalizační síť, je v současnosti tento problém hrozbou pro životní prostředí. Je znečišťována voda, půda a v konečném důsledku celá biosféra.

8. Změna legislativy

Velice aktuální jsou změny v legislativě, které způsobují komplikace i v odpadovém hospodářství. Těmito legislativním změnám se bohužel nedá zabránit. Jediným řešením je pravidelné školení a informovanost zaměstnanců všech subjektů, které se odpadovým hospodářstvím zabývají.

5.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Firmami působícími v oblasti odpadového hospodářství v SO ORP Třinec jsou Nehlsen Třinec, s.r.o. a BM Servis Bohumín, a.s. Na základně zjištěných informací o ceně za jednu tunu svezeneho směsného komunálního odpadu lze říci, že firmy zajišťující tuto službu mají přibližně stejnou částku, a to přibližně 1 350 Kč.

Ceny za separovaný komunální odpad nelze mezi firmami porovnávat, jelikož BM Servis Bohumín, a.s. takto stanovenou cenu nemá. Eviduje pouze cenu za obsluhu jedné sběrné nádoby na separovaný odpad, která je pro obchodní korporace a živnostníky smluvní.

Poplatek za svoz odpadu dosahuje průměrné částky 497,50 Kč. Doplatek za občana činí průměrně 177 Kč, u šesti obcí je podprůměrný, u pěti nadprůměrný.

V regionu je optimální síť sběrných dvorů, sběrných míst i výkupu odpadů, stejně jako množství kompostáren a třídících linek. Naopak nejsou zastoupeny spalovny a jiné zařízení pro energetické využití odpadů. Díky této vhodně dimenzované a ideálně dobře rozmístěné síti zařízení lze konstatovat, že je plněn cíl plánu odpadového hospodářství (POH). Jsou tedy minimalizovány negativní vlivy na zdraví obyvatelstva a životního prostředí. Pokud se v území vyskytují negativní vlivy při nakládání s odpady, váží se spíše na nemorální přístup občanů.

Skládka Neboranka je jedinou aktivně využívanou skládkou průmyslového odpadu na území SO ORP Třinec, která funguje od roku 2005. Komunální odpad je svážen mimo zájmovou oblast. K dispozici je Frýdecká skládka, a.s. ve Frýdku-Místku, DEPOS Horní Suchá, a.s. v Horní Suché a BM Servis Bohumín, a.s. v Bohumíně.

Trend celkové produkce odpadů v letech 2008 - 2012 je v konečném důsledku rostoucí. Stejným případem je měrná produkce nebezpečného odpadu, která během těchto pěti let vzrostla v průměru 6-10krát. Podle zjištění informací z portálu ISAAR došlo v dlouhodobém průměru, od roku 2003 do roku 2012, naopak k výraznému snížení produkce nebezpečného odpadu.

Vyhláška č. 352/2008 Sb. o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady upravuje nejvíce zastoupené skupiny odpadů. Dle celkové produkce se v území produkuje nejvíce těchto pět druhů odpad. Jedná se o odpady z tepelných procesů, pocházející ze zpracování železa a oceli, stavební a demoliční odpady, odpady katalogu jinak neurčené, komunální odpady a odpady ze zařízení na zpracování odpadů.

Produkce komunálního odpadu je zastoupena především směsným komunálním odpadem, kovy z výkupu kovových odpadů, objemným odpadem, biologicky rozložitelný odpad a plastové obaly.

Z celkového pohledu na trend mezi roky 2008 a 2012 vyplývá snížení produkce komunálních odpadů a projev pozitivního směru v plnění cílů POH, které se zavazují ke snižování měrné produkce odpadů.

Celkové množství separovaného odpadu zaznamenalo za sledované období výrazný pokles. Tento jev je s největší pravděpodobností důsledkem vývoje ekonomiky. Produkce ovlivněná poptávkou byla nižší a mohlo docházet k tomu, že nebyly vykupovány plasty ani papír na třídící linky.

Hlavními druhy biologicky rozložitelného odpadu (BRO) v území správního obvodu ORP Třinec v letech 2008-2012 byly biologicky rozložitelný odpad; kaly z čištění komunálních odpadních vod; dřevo; piliny, hobliny, odřezky, dřevo, dřevotřískové desky a dýhy, neuvedené pod číslem 030104 a dřevěné obaly.

Trend produkce biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) i biologicky rozložitelného odpadu je výrazně klesající. Důvodem může být zavedení kompostérů finančně podporovaných z dotačních titulů EU.

Hlavní a jediné využití všech odpadů v SO ORP Třinec je materiálové využití odpadů, které má za sledované časové období téměř stagnující charakter. Co se týče srovnání s datovou základnou roku 2000, hodnoty ve všech letech 2008 - 2012 mají nárůst přibližně o 240 - 420 %. Je tedy patrný projev pozitivního vývoje plnění cílů POH.

Stejným případem je celkové množství materiálově využitého komunálního odpadu v oblasti. Když vezmeme v úvahu podíl materiálově využitého komunálního odpadu k celkovému množství vyprodukovaného komunálního odpadu, je zde výrazný projev nárůstu a tudíž pozitivní vývoj. Cíle POH vážící se k tomuto tématu, tedy zvýšení materiálového využití komunálního odpadu od roku 2000 do roku 2010 o 50 %, jsou projeveny pozitivním trendem.

Meziroční trend separovaného komunálního odpadu projevený poklesem není známkou negativního projevu původců odpadů. Nevypovídá to o polevení ve snaze v separaci odpadů, ale o menším množství vyprodukovaného separovaného odpadu. Porovnání mezi jednotlivými roky tedy nebude dále podrobně rozepsáno, jelikož to nemá vypovídající hodnotu. Stejným případem je porovnávání s cíli POH, meziroční trend BRO a BRKO, které se opět odvíjí od množství vyprodukovaného BRO a BRKO. Proto není objektivní tyto hodnoty porovnávat.

Co se týče financování oblasti odpadového hospodářství, v letech 2010 - 2012 byly největší náklady vynaloženy na sběr a svoz komunálního odpadu. Nejvyšší příjmy v zájmovém území byly zaznamenány u poplatků komunální odpad.

Podle dotazníkového šetření je za největší problém v oblasti odpadového hospodářství považován vznik a existence černých skládek. Tato situace je řešena v sedmi obcích zájmového správního obvodu. Finanční prostředky na odstranění zátěže životního prostředí poskytovaly v roce 2013 především město Třinec a obce Vendryně a Vělopolí. Většina skládek na území je tvořena zejména automobilovým odpadem a elektroodpadem. Další překážkou v bezproblémovém fungování odpadového hospodářství je neinformovanost občanů, která je patrná ve třech obcích SO ORP Třinec.

Tři čtvrtiny představitelů obcí se shodly na tom, že meziobecní spolupráce v rámci správního obvodu by mohla spočívat především v realizaci projektů a čerpání dotací na zařízení potřebné pro vykonávání odpadového hospodářství jako jsou sběrné dvory, kompostárny, překladiště odpadů a podobně. Další možností pro meziobecní spolupráci je úspora finančních prostředků vynakládaných na odpadové hospodářství.

Ve většině obcí obyvatelé separují papír, plast, směsné sklo a elektroodpady. Další vyřídovanou složkou odpadu je textil. Jelikož bývá druhotně využit bez dalšího zpracování, není považován za klasický odpad.

V obcích správního obvodu ORP Třinec často dochází také k třídění nápojových kartonů, kovů a bioodpadu.

5.2. Návrhová část pro oblast odpadového hospodářství

5.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Odpadové hospodářství“, na jejímž základě byly připraveny Nástiny opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti odpadového hospodářství.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v SO ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma odpadového hospodářství.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupina byla složena z motivujícího starosty obce Bystřice, motivujícího starosty obce Nýdek, starosty obce Komorní Lhotka a vedoucího provozovny svozu odpadu Nehlsen Třinec, s.r.o.

Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma odpadového hospodářství.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území správního obvodu ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí SO ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma odpadového hospodářství. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

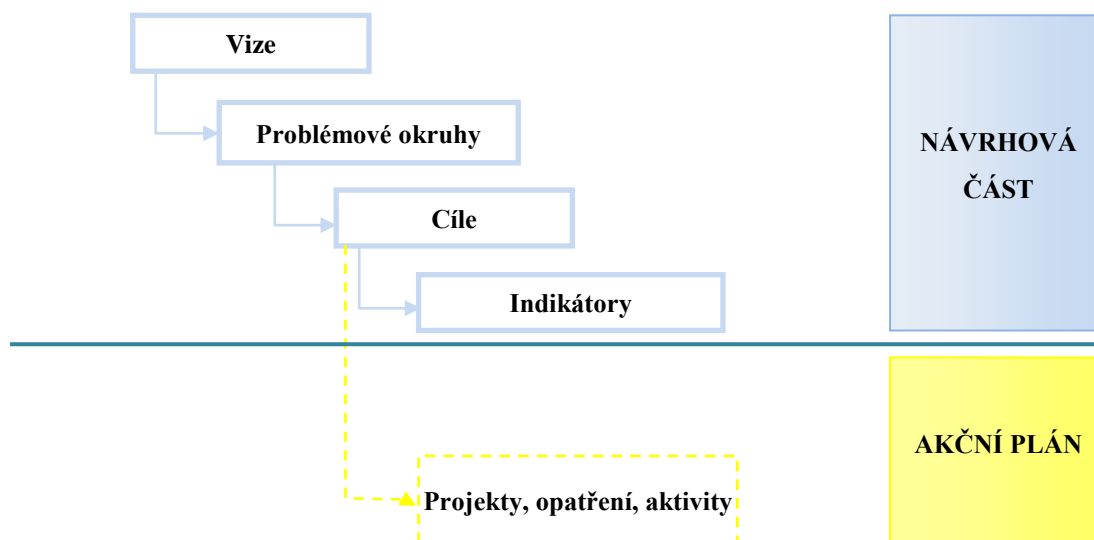
Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům, politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálním investorům, složkám veřejné správy).

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Obr. 15 Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory v oblasti odpadového hospodářství

Zdroj: vlastní zpracování

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu Odpadové hospodářství je uvedena v níže uvedeném schématu.

Tab. 147: Struktura problémových oblastí a cílů v oblasti odpadového hospodářství

Vize meziobecní spolupráce			
<p><i>Třinecko je atraktivním územím pro všechny generace s dostatkem zeleně a bohatou nabídkou sportovních a kulturních aktivit. Kvalitní vzdělávací instituce zabezpečují výuku s ohledem na uplatnitelnost na trhu práce a široká škála mimoškolních činností přináší dětem smysluplné využití volného času. Občané žijí důstojným a plnohodnotným životem, sociální služby jsou dostupné pro všechny potřebné. Odpadové hospodářství je efektivní a šetrné k životnímu prostředí. Náš region pomezí tří států s dobrou dopravní dostupností je plně konkurenceschopný a přitažlivý pro další investory. Stabilní ekonomické zázemí nabízí pracovní příležitosti pro místní občany.</i></p>			
	1. Náklady na svoz odpadu	2. Třídění odpadů	3. Biologicky rozložitelný komunální odpad
Odpadové hospodářství	Cíl 1.1 Zavedení jednotného systému svozu odpadu	<p>Cíl 2.1 Zavedení odměn za zvýšení podílu separovaného odpadu na komunálním odpadu</p> <p>Cíl 2.2 Informační kampaň na podporu separace komunálního odpadu</p>	Cíl 3.1 Sběr a využití biologicky rozložitelného komunálního odpadu

Zdroj: vlastní zpracování

5.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

A. Vize

Třinecko je atraktivním územím pro všechny generace s dostatkem zeleně a bohatou nabídkou sportovních a kulturních aktivit. Kvalitní vzdělávací instituce zabezpečují výuku s ohledem na uplatnitelnost na trhu práce a široká škála mimoškolních činností přináší dětem smysluplné využití volného času. Občané žijí důstojným a plnohodnotným životem, sociální služby jsou dostupné pro všechny potřebné. *Odpadové hospodářství je efektivní a šetrné k životnímu prostředí.* Náš region pomezí tří států s dobrou dopravní dostupností je plně konkurenceschopný a přitažlivý pro další investory. Stabilní ekonomické zázemí nabízí pracovní příležitosti pro místní občany.

B. Slogan

TŘINECKO

region s ocelovou vůlí

C. Problémové oblasti

Problémová oblast 1: Náklady na svoz odpadu

V zájmovém území SO ORP Třinec lze považovat za jeden z hlavních problémů v oblasti odpadového hospodářství finanční náklady spojené se svozem a zneškodňováním odpadu. Každá překážka zvláště nemá jako taková velký význam, nýbrž společně problémy tvoří záležitost podstatně závažnější, které se odráží na celkovém rozpočtu měst a obcí.

Naprostá většina komunálního odpadu vyrobeného na území správního obvodu ORP Třinec je odvážena na skládky mimo zájmovou oblast. Vzhledem k tomu, že se na území Třinecka nenachází skládka pro komunální odpad, je nutné tyto odpady vozit do větších vzdáleností. Všem obcím, mimo Nýdek a Košařiska, zajišťuje svoz firma Nehlsen Třinec, s.r.o., která odváží odpad na Frýdeckou skládku, a.s. Pouze v případě, že tato skládka nemá dostatečné kapacity, je komunální odpad odvážen na skládku DEPOS Horní Suchá, a.s., což se ale stává velmi zřídka. Směsný odpad obcí Nýdek a Košařiska, kterým zajišťuje svoz firma BM Servis Bohumín, a.s., je odvážen na skládku stejné firmy do Bohumína. Tento odvoz je finančně nákladný, vzdálenost dosahuje u firmy Nehlsen

Třinec, s.r.o. až 40 km (z nejvzdálenější obce Bystřice na Frýdeckou skládku, a.s. či na skládku DEPOS Horní Suchá, a.s.) a u firmy BM Servis Bohumín, a.s. až 60 km.

Nárůst počtu neplaticích občanů za komunální odpad je další zátěží obecního rozpočtu. Těchto jedinců však není mnoho, komplikací a překážkou je tedy spíše navyšování jejich dluhů. Nejde pouze o samotný nárůst za neplacení povinného poplatku za komunální odpad, ale taktéž o finanční zátěž za jeho vymáhání. Tento problém se řeší především z důvodu nezodpovědnosti občanů.

Ke snížení finanční zátěže nepřispívá ani typická slezská zástavba, která se vyznačuje rozptýlenou strukturou osídlení s velkou koncentrací. Strukturu a rozmístění zástavby ve sledovaném území lze z hlediska odpadového hospodářství považovat taktéž za negativní. V tomto případě je náročné optimálně rozmístit kontejnery k separaci komunálního odpadu a je také mnohem nákladnější a často velmi obtížný jeho svoz.

Tento okruh problémů je úzce spojen s druhým okruhem nazývaným „Nedostatečné třídění biologicky rozložitelného odpadu“. V podstatě lze říci, že finanční náročnost a zátěž se mírně zvyšuje s nárůstem nevytříděného biologicky rozložitelného odpadu.

V případě, že problémy nebudou řešeny, dojde především k prohloubení finanční zátěže na obecní a městské rozpočty.

Primárním projevem negativity svozu odpadu na skládky mimo Třinec bude především zvýšené znečišťování životního prostředí, které vznikne následkem přepravy.

Problematika neplaticích občanů se bude prohlubovat, v případě, že se nezpřísní závazná pravidla. V závislosti na tomto bude opět narůstat množství finančních prostředků, které budou muset obce uvolnit ze svého rozpočtu.

Problémová oblast 2: Třídění odpadů

Ačkoli jako stát i jako ORP patříme mezi ty oblasti, kterým není lhostejné třídění odpadu, je co zlepšovat a zdokonalovat. V ČR se vytřídí přes 20 % směsného komunálního odpadu, zatímco Německo, Rakousko, Belgie a Nizozemí vyseparuje přes 50 %. To znamená, že Česká republika, v tomto ohledu, značně pokulhává za ostatními západními zeměmi. Jedním ze zásadních problémů v separaci, tím pádem i v odstraňování odpadu, je obsah biologicky rozložitelného odpadu ve směsném komunálním.

Účelem třídění odpadu je zredukovat celkové množství komunálního odpadu a vyseparovat z něj ty složky, které je možné dále využívat a poskytnout k dalšímu využití, popř. zlikvidovat jinak než skládkováním či pálením. Jinými slovy tříděním odpadu snižujeme množství odpadu, které bychom jinak svezli na skládky pro příští generace nebo je spálili ve spalovnách odpadu a získali tak energii.

Často však občané neprovádějí separaci pečlivě a spoustu odpadu, který je možno vytřídit do plastu či papíru, zahrnují do směsného komunálního odpadu (např. igelitové sáčky, papírové obaly, plechovky a podobně.).

Samotnou kapitolou jsou biologicky rozložitelné komunální odpady, především z kuchyní a jídelen. Pro tyto účely by měly sloužit kompostárny, kompostéry či speciální kontejnery. Bohužel však nejsou využívány v takové míře, která by přispěla k tomu, aby podíl tohoto druhu odpadu na směsném komunálním odpadu byl nižší.

Třídění odpadů se začalo v ČR řešit cca od roku 1990, s nárůstem produkce obalového a jiného odpadu a s technologicky a organizačně zvládnutým odvozem. Každoročně se tudíž množství vytríděného odpadu zvyšuje.

Příčinou nedostatečného třídění je pravděpodobně špatné povědomí občanů, ti netuší, jak důležitá separace je. Sklárky mají svou kapacitu a během nadcházejících desítek let dojde k jejich „naplnění“, což si běžný člověk nedokáže představit. Dalším stěžejním problémem je mnohdy lenost a lhostejnost původců. V případě, že by se směsný komunální odpad nesvázel na sklárky, ale každý by si jej nechal na zahradě apod., jeho nepříjemné vlastnosti by si každý uvědomil hned a třídění by bral vážně. Další příčinou špatného třídění biologicky rozložitelného odpadu v obcích je to, že lidé ani nemají možnost tento druh separovat. Mnohdy nejsou k dispozici speciální kontejnery apod.

Možné zlepšení v třídění plastů by bylo zavedením záloh na PET láhve a jiný plastový či papírový odpad. Další variantou jsou informační kampaně, zpřísněná pravidla, možné slevy atd. Nejspolehlivějším způsobem jak snižovat množství skládkovaného a spalovaného odpadu je však pouze předcházení jeho vzniku.

V případě, že odpad nebude tříděn ve větší míře, bude situace stále více neekologická a neekonomická. Skládkování je nejméně přijatelný způsob nakládání s odpady jak z hlediska vlivů na životní prostředí, tak z hlediska ekonomického. Tímto způsobem nakládání s odpady zcela přicházíme o materiálové a energetické zdroje obsažené v odpadech. Tato varianta se zároveň jeví pro budoucí desetiletí jako neúnosná z hlediska udržitelného rozvoje.

Navíc je potřeba separovaně sbírat, látkově nebo energeticky využívat a omezovat tak ukládání na sklárky biologicky rozložitelný komunální odpad. Skládkování biologicky rozložitelných komunálních odpadů je omezováno, tato povinnost vyplývá ze směrnice Rady č. 1999/31/ES o skládkách odpadů.

Důsledků skládkování bioodpadu je mnoho. Propadáním po rozkladu organických látek nebo hromaděním plynu způsobuje nestabilitu sklárky. Hrozí také nebezpečí vzdouvání terénu nebo výbuchu vznikajících plynů. Dále produkcí metanu přispívá ke skleníkovému efektu a taktéž zvyšuje množství skládkového odpadu a snižuje tak životnost sklárky jako celku.

Evropská unie požaduje po svých členských státech radikální omezení skládkování odpadů, a to podle přesného harmonogramu a množství ve vztahu k biologicky rozložitelnému komunálnímu

odpadu. Česká republika však závazky Směrnice 1999/31/ES o skládkách odpadů neplní a vystavuje se tak sankcím ze strany EU.

Nicméně je důležité zohlednit i pozitiva. Jak plyne z analytické části dokumentu, měrná produkce SKO je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. A navíc porovnáním s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o 38,22 kg nižší hodnoty měrné produkce KO a o 42,43 kg nižší hodnoty měrné produkce SKO. Tato problémová oblast je tedy zaměřená na důležitost neustále zvyšovat množství vyříděného odpadu na úkor skládkování.

Problémová oblast 3: Biologicky rozložitelný komunální odpad

Biologicky rozložitelné odpady jsou odpady především ze zemědělství, lesnictví a dalších výrobních a podléhají aerobnímu nebo anaerobnímu rozkladu. BRO představuje zhruba 23 % veškeré produkce odpadů.

Zajímavou oblastí BRO jsou pro nás biologicky rozložitelné komunální odpady, které jsou nejen kvalitativně ale i kvantitativně významnou složkou směsného odpadu. Biologicky rozložitelné komunální odpady mají různorodé vlastnosti a jejich zpracování a odstraňování je velice problematické. Při jejich skládkování totiž dochází ke vzniku skleníkových plynů a při hydrologických procesech také ke kyselým výluhům. Způsob nakládání s BRKO může výrazně ovlivnit stav životního prostředí, a to jak negativně, tak pozitivně.

Jednou z nejdostupnějších a nejjednodušších variant nakládání s BRKO je kompostování. Tento proces lze definovat jako řízenou biologickou výrobu humusu. Aby proces kompostování probíhal efektivně, je nutné zakládat kypré komposty s pravidelným zajišťováním provzdušňování. Důležitost kyslíku v kompostování se váže na aerobní mikroorganismy, které zajišťují přeměnu hmoty bioodpadu na humusní látky.

Vzhledem k tomu, že tento proces dokážeme aktivně podpořit a zabezpečit větší množství kyslíku než to, které by bylo k dispozici v půdě, rozvoj mikroorganismů je tak asi desetkrát rychlejší. Optimální podmínky jsou zajištěny nejen provzdušňováním, ale i správnou úpravou vlhkosti, poměru uhlíku a dusíku a výběrem vhodných bioodpadů.

Role kompostování v přírodě má odjakživa velký význam, a to především pro rychlou obnovu úrodnosti půdy. Ekologický význam kompostování zase spočívá v tom, že je recyklována organická hmota a živiny do půdy a taktéž dojde k zabránění hnití organických odpadů v přírodním prostředí. Při hnití organických materiálů se totiž uvolňují kyselá výluha, které negativně ovlivňují kvalitu spodních i povrchových vod.

Další výhodou, která plyne z kompostování je tzv. „hygienizace“ odpadů. Protože důsledkem nejen hygienizačních teplot, které se projevují na větších kompostových základech, hynou různé patogenní organismy.

Kompostování tedy lze označit za technologii udržitelného života, a to díky udržování koloběhu látek v přírodním prostředí, omezování skleníkového efektu a nastupujících klimatických změn a zabezpečování lidské výživy.

Vzhledem k tomu, že prognózy naznačují rostoucí trend produkce BRO, je nutné tuto problematiku co nejrychleji a nejefektivněji řešit. V našem zájmovém území lze tedy spatřit východisko ve spolupráci obcí s firmou Nehlsen Třinec, s.r.o., která zabezpečuje svoz a nakládání s odpadem na většině území.

5.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Tab. 148: Popis cíle 1.1: Zavedení jednotného systému svozu odpadu

Problémová oblast 1	Náklady na svoz odpadů
Cíl 1.1	Zavedení jednotného systému svozu odpadu
Popis cíle	Na území SO ORP Třinec působí dvě svozové společnosti. Firma Nehlsen Třinec, s.r.o., která zajišťuje svoz deseti obcím v zájmové oblasti. Zbylým dvěma obcím, konkrétně se jedná o Košařiska a Nýdek, sváží komunální odpad firma BM Servis Bohumín, a.s. Vzhledem k tomu, že společnost Nehlsen Třinec, s.r.o. je vlastněna z 50 % městem Třinec, je tak zajištěna jakási jistota výše poplatků za svážení, zpracování a nakládání s odpady. To znamená, že nebudou diktovány nesmyslné podmínky tak, jak by mohlo nastat u soukromé firmy. Cílem je tedy zavedení jednotného svozového systému. Smyslem je nejen šetrnost vůči životnímu prostředí, nýbrž i možné poskytnutí slev za odvoz odpadu. Ohleduplnost vůči životnímu prostředí bude zaručena především kratší dojezdovou vzdáleností na třídící linku a na skládku, která se nachází blíže zájmovému území. Druhou výhodou je možnost slev. V případě, že bude více odpadu, bude větší množství potenciálního materiálu na odkoupení, a proto budou výhodnější ceny pro obce. Díky jednotnému systému taktéž vznikne možnost porovnat množství tříděného odpadu v jednotlivých obcích.
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • revize stávajících smluv a podmínek • vyhlášení společného výběrového řízení pro svozovou firmu pro celý správní obvod • nastavení nových smluvních podmínek • zpracování variantních návrhů pro snížení nákladů a poskytování slev • průběžné kontroly
Název indikátorů k hodnocení cíle	Podíl obcí využívající služby jedné svozové společnosti
Správce cíle	Odpadový hospodář OÚ Bystřice

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 149: Popis cíle 2.1: Zavedení odměn za zvýšení podílu separovaného odpadu na směsném komunálním odpadu

Problémová oblast 2	Třídění odpadů
Cíl 2.1	Zavedení odměn za zvýšení podílu separovaného odpadu na komunálním odpadu
Popis cíle	Vzhledem k tomu, že separace odpadu je stále více diskutovaným tématem a otázka skládkování odpadu stále větším problémem, je nutné situaci řešit. Komunální odpad obsahuje, i přes časté informační kampaně, velké množství odpadu, který by se mohl vytrídit. Jedná se především o igelitové sáčky a plastový obalový materiál, papír, plechovky a podobně. Tento odpad je možné dále materiálově či energeticky využít a nemusí být ukládán na skládky. K tomu je nutno motivovat především původce odpadů, například pomocí odměn za poctivější třídění. Strategie by spočívala v poskytování výhod či snížení částky povinného poplatku za odpady. Základem by byl podíl separovaného odpadu na celkovém vyprodukovaném odpadu. To znamená, že pokud by množství vytríděného odpadu mělo vysoký podíl na komunálním odpadu, firma Nehlsen Třinec, s.r.o. by snížila cenu za jeho odvoz a odstranění. Na druhou stranu je však potřeba vzít v potaz, že bude potřeba nakládat a tudíž i financovat zpracování vytríděného odpadu. Zde se však můžeme opřít o možný přísun finančních prostředků ze strany výkupců odpadu. Druhou možností je poskytování odměn, například jednou ročně, kvartálně či měsíčně. Jakýkoliv systém sběru (nádobové či pytlové sběry) je vždy nutno vyhodnotit s ohledem na provozní náklady a možnost umístění nádob, pytlů na veřejných prostranstvích či v domácnostech.
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • stanovení kritérií pro získání odměny • nastavení smluvních podmínek pro slevy • pořízení čipovaných nádob či pytlů • proškolení zaměstnanci dohlížející na správnost třídění • evidence množství vytríděného odpadu • namátkové kontroly vytríděného odpadu
Název indikátorů k hodnocení cíle	Sleva na sběr a svoz separovaného odpadu Podíl vytríděného odpadu k celkové produkci odpadu
Správce cíle	Vedoucí provozovny svozu odpadu Nehlsen Třinec, s.r.o.

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 150: Popis cíle 2.2: Společná informační kampaň na podporu separace směsného komunálního odpadu

Problémová oblast 2	Třídění odpadu
Cíl 2.2	Společná informační kampaň na podporu separace komunálního odpadu
Popis cíle	<p>Při většině činností je produkován odpad, se kterým je nutné dále správně nakládat. Nejsnadnějším způsobem jak separovat odpad, je už v místě vzniku. Aby třídění odpadu bylo efektivní, je třeba vědět, jaký odpad lze recyklovat a jakým způsobem. K tomuto by měla sloužit velká společná informační kampaň pro celý správní obvod ORP Třinec. Důležitost separace spočívá především v tom, že směsný komunální odpad nebude možné do nekonečna ukládat na skládky. Odpad bude muset být energeticky a materiálově zpracováván a využíván. Meziobecní spolupráci by bylo zajištěno komplexní pokrytí zájmového území informačními plakáty a letáky upozorňující na potřebnost třídění odpadu. V jednotlivých obcích by se pak pravidelně konaly akce na podporu třídění odpadu (zvaná např. „Jak třidit odpad“). Tato událost by byla zaměřena nejen na děti a mládež, ale i na širokou veřejnost. Akci by mohla podpořit zároveň společnost EKO-KOM, která se zabývá systémem sběru a recyklace obalových materiálů.</p>
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • stanovení obsahu informační kampaně • stanovení typu informační kampaně • zajištění propagačních materiálů • zajištění financování informační kampaně • zajištění provedení informační kampaně • stanovení četnosti konání informační kampaně • zhodnocení dopadů informační kampaně • stanovení návazných činností
Název indikátorů k hodnocení cíle	<p>Počet obcí zapojených do realizace dlouhodobé informační kampaně pro širokou veřejnost</p> <p>Počet akcí v rámci společné informační kampaně</p> <p>Počet vydaných tiskovin v rámci jedné společné informační kampaně</p>
Správce cíle	Odpadový hospodář OÚ Bystřice

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 151: Popis cíle 3.1: Zavedení systému sběru a využití biologicky rozložitelného komunálního odpadu

Problémová oblast 3	Biologicky rozložitelný odpad
Cíl 3.1	Zavedení systému sběru a využití biologicky rozložitelného komunálního odpadu
Popis cíle	<p>Jedním z řešení jak snížit obsah biologicky rozložitelného odpadu na skládkách je zavedení domácího kompostování, jeho podpora a propagace. Cílem obcí, pokud tomu tak ještě není, je využití dotačních titulů na poskytnutí kompostérů do každé domácnosti. Obec, ale i svozová společnost, by se měla podílet na propagaci a šíření povědomí o důležitosti třídění BRO. Problematickou složkou BRO jsou biologicky rozložitelné komunální odpady, které obsahují odpady z jídelen, stravoven apod. Jejich součástí jsou poměrně často maso, kosti a různé produkty živočišného původu. Tento materiál by se v kompostech a kompostérech vyskytovat neměl, proto dalším cílem svozové společnosti je zajistit jejich odběr. Neméně důležité je seznámení občanů s možností zpětného odběru bioodpadu z kompostáren ve formě humusu. Tato šance odběru humusu, který dodá půdě potřebné živiny, může sloužit jako jakási motivace pro pravidelné a efektivnější dodávání bioodpadu do kompostáren. Další inspirací pro podporu sběru BRO vhodnou především pro obyvatele měst se jeví kompostovací koše na kuchyňský odpad. Tento produkt, jenž je z parapropustného plastu z kukuřičného a bramborového škrobu, umožňuje vysoušení bioodpadu, který po smíchání s běžným odpadem nehnije ani nepáchne.</p>
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • smlouva mezi obcí a svozovou firmou zahrnující využití a odstranění bioodpadu včetně finančního rozpočtu • způsob zpracování bioodpadu podle vyhlášky 341/2008 Sb. o podrobnostech nakládání s BRO • zabezpečení financování kontejnerů (svozová firma) • zabezpečení financování svozu bioodpadu (obec/občané) • stanovení harmonogramu svozu biologického odpadu • zajištění kontejnerů ve sběrných hnízdech
Název indikátorů k hodnocení cíle	Pokrytí domácností (zástavba rodinných domů) systémem domácího kompostování
Správce cíle	Vedoucí provozovny svozu odpadu Nehlsen Třinec, s.r.o.

Zdroj: vlastní zpracování

5.2.4. Indikátory

Tab. 152: Indikátor k problémové oblasti 1: Snižování finanční náročnosti v oblasti odpadového hospodářství

Problémová oblast 1	Náklady na svoz odpadů		
Číslo indikátoru	1		
Název indikátoru	Snižování finanční náročnosti v oblasti odpadového hospodářství		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	Odpadový hospodář OÚ Bystřice		
Roky	2013	2017	2020
Plán	NE	ANO	ANO
Skutečnost	NE	ANO	ANO
Popis měřítka	Indikátor umožňuje sledovat, zda finanční zátěž na obce a občany v oblasti odpadového hospodářství klesá či nikoli. V současné době je trend spíše opačný, a to projevem narůstajících finančních nákladů na veškerý sběr, svoz a nakládání s odpady.		
Metodika a výpočet	Zjištění skutečnosti, zda došlo ke snížení finanční náročnosti odpadového hospodářství		
Zdroj čerpání dat	Komunikace s obecními úřady SO ORP Třinec a příslušnou svozovou firmou		

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 153: Indikátor k cíli 1.1: Podíl obcí využívající služeb jedné svozové firmy

Cíl 1.1	Zavedení jednotného systému svozu odpadu		
Číslo indikátoru	1.1		
Název indikátoru	Podíl obcí využívající služeb jedné svozové firmy		
Měrná jednotka	%		
Správce měřítka	Vedoucí provozovny Nehlsen Třinec, s.r.o.		
Roky	2013	2017	2020
Plán	84	100	100
Skutečnost	84	100	100
Popis měřítka	Indikátor bude poukazovat na celkový počet obcí v SO ORP Třinec, které využívají svozovou firmu Nehlsen Třinec, s.r.o. či jinou společnou firmu. Aby mohly být podmínky pro producenty odpadu výhodnější a mohly se hodnoty směsného a tříděného komunálního odpadu porovnávat, je vhodné, aby v celém SO ORP působila jedna společnost pro svoz odpadu.		
Metodika a výpočet	Počet obcí využívající služby jedné svozové společnosti k celkovému počtu obcí v SO ORP Třinec * 100		
Zdroj čerpání dat	Komunikace s obecními úřady SO ORP Třinec a příslušnou svozovou firmou		

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 154: Indikátor k problémové oblasti 2: Nárůst podílu tříděného odpadu na komunálním odpadu

Problémová oblast 2	Třídění odpadů		
Číslo indikátoru	2		
Název indikátoru	Nárůst podílu tříděného odpadu na komunálním odpadu		
Měrná jednotka	%		
Správce měřítka	Odpadový hospodář OÚ Bystřice		
Roky	2013	2017	2020
Plán	 	3	5
Skutečnost	0	 	
Popis měřítka	V současné době je trend separace odpadu pozitivní, což znamená, že podíl separovaného odpadu každým rokem stoupá. Je nutné tento trend zachovat a zabezpečit tak snižování množství odpadu, které putuje na skládku. Je vhodné, aby nárůst podílu tříděného odpadu byl alespoň 3 – 5 % oproti současné situaci.		
Metodika a výpočet	Zjištění skutečnosti, zda došlo k nárůstu podílu tříděného odpadu na komunálním odpadu o 3 %, respektive 5 %.		
Zdroj čerpání dat	Státní správa (OÚ, MěÚ), školy, společnosti zabývající se odpadovým hospodářstvím		

*Zdroj: vlastní zpracování***Tab. 155: Indikátor k cíli 2.1: Sleva na sběr a svoz separovaného odpadu**

Cíl 2.1	Zavedení odměn za zvýšení podílu separovaného odpadu na komunálním odpadu		
Číslo indikátoru	2.1a		
Název indikátoru	Sleva na sběr a svoz separovaného odpadu		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	Vedoucí provozovny Nehlsen Třinec, s.r.o.		
Roky	2013	2017	2020
Plán	 	ANO	ANO
Skutečnost	NE	 	
Popis měřítka	Pro zajištění spokojenosti občanů a obcí je možnost poskytnutí slev na povinné poplatky za sběr a svoz odpadu. Tato sleva bude poskytována svozovou firmou, protože v případě, že budě větší množství odpadu, bude mít společnost možnost jej výhodněji prodat či uložit. Tyto výhody by tedy mohly být přeneseny k samotným producentům odpadu. Indikátor umožňuje kontrolovat, zda se slevy uplatňují či nikoli.		
Metodika a výpočet	Zjištění skutečnosti, zda jsou slevy poskytovány		
Zdroj čerpání dat	Komunikace s obecními úřady SO ORP Třinec a příslušnou svozovou firmou		

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 156: Indikátor k cíli 2.1: Podíl vyříděného odpadu k celkové produkci komunálního odpadu

Cíl 2.1	Zavedení odměn za zvýšení podílu separovaného odpadu na komunálním odpadu		
Číslo indikátoru	2.1b		
Název indikátoru	Podíl vyříděného odpadu k celkové produkci komunálního odpadu		
Měrná jednotka	%		
Správce měřítka	Vedoucí provozovny Nehlsen Třinec, s.r.o.		
Roky	2013	2017	2020
Plán	 	35	40
Skutečnost	33	 	
Popis měřítka	Indikátor umožňuje sledovat množství separovaného odpadu. Konkrétně procentuální podíl tříděného odpadu na komunálním odpadu. Podíl je tedy nutné během následujících let navyšovat, a to v roce 2017 nejméně na 35 % a v roce 2020 nejméně na 40 %. Hovoříme o komoditách - papír, plast, sklo, nápojové kartony a kovy.		
Metodika a výpočet	Podíl množství tříděného odpadu na komunálním odpadu		
Zdroj čerpání dat	Veřejný informační systém odpadového hospodářství MŽP		

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 157: Indikátor k cíli 2.2: Počet obcí zapojených do realizace dlouhodobé informační kampaně pro širokou veřejnost

Cíl 2.2	Společná informační kampaň na podporu separace komunálního odpadu		
Číslo indikátoru	2.2a		
Název indikátoru	Počet obcí zapojených do realizace dlouhodobé informační kampaně pro širokou veřejnost		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Odpadový hospodář OÚ Bystřice		
Roky	2013	2017	2020
Plán	 	6	12
Skutečnost	0	 	
Popis měřítka	Velice důležitou, takřka nepostradatelnou, součástí propagace separace odpadu je medializace prostřednictvím dlouhodobé informační kampaně určenou pro širokou veřejnost. Dostatečnou osvětou je zvyšováno povědomí o odpadech, respektive o jejich odstranění, třídění a druhotném využití. Indikátor umožňuje sledovat počet obcí zapojených do realizace kampaní na území SO ORP Třinec. Ačkoli tyto akce probíhají, jedná se spíše o sporadické aktivity, které si obce organizují samostatně. Proto je vhodné, aby se obce spojily a společně realizovaly pravidelnou osvětou.		
Metodika a výpočet	Počet obcí realizující dlouhodobou kampaň		
Zdroj čerpání dat	Obecní úřady obcí SO ORP Třinec		

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 158: Indikátor k cíli 2.2: Počet akcí v rámci společné informační kampaně

Cíl 2.2	Společná informační kampaň na podporu separace komunálního odpadu		
Číslo indikátoru	2.2b		
Název indikátoru	Počet akcí v rámci společné informační kampaně		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Odpadový hospodář OÚ Bystřice		
Roky	2013	2017	2020
Plán	 	2	4
Skutečnost	0	 	
Popis měřítka	Aby byla společná informační kampaň efektivní, je nutná její pravidelnost. Je vhodné pořádat kampaň alespoň dvakrát ročně. První kampaň může být například zaměřena především na osvětu významu separace komunálního odpadu v rámci škol. Druhá kampaň může být posléze určena pro širokou veřejnost.		
Metodika a výpočet	Součet akcí v rámci společné informační kampaně za jeden rok		
Zdroj čerpání dat	Regionální a místní tisk, regionální a místní televizní stanice		

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 159: Indikátor k cíli 2.1: Počet vydaných tiskovin v rámci jedné společné informační kampaně

Cíl 2.2	Informační kampaň na podporu separace komunálního odpadu		
Číslo indikátoru	2.2c		
Název indikátoru	Počet vydaných tiskovin v rámci jedné společné informační kampaně		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Odpadový hospodář OÚ Bystřice		
Roky	2013	2017	2020
Plán	 	3 000	5 000
Skutečnost	0	 	
Popis měřítka	Pro zajištění kvalitní kampaně je třeba vytvořit dostatečné množství tiskovin obsahující základní informace o separaci komunálního odpadu. Může se jednat o informační letáky, brožury a podobně, v závislosti na charakteru dané informační kampaně. Materiály budou zdarma rozdávány účastníkům, případně je žáci obdrží na přednášce. Počet kusů tiskovin se může lišit, neboť se předpokládá, že některé kampaně budou například určeny pouze pro první či druhý stupeň škol, pro střední školy. V případě konání veřejné kampaně je nutné zohlednit, zda se bude konat pouze v jádrovém městě či v každé obci správního obvodu. Minimální počet tiskovin je proto stanoven na 3 000 kusů, respektive 5 000.		
Metodika a výpočet	Zjištění počtu kusů vydaných tiskovin v rámci jedné společné informační kampaně		
Zdroj čerpání dat	Organizátor informační kampaně		

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 160: Indikátor k problémové oblasti 3: Nárůst podílu separovaného BRKO na SKO

Problémová oblast 3	Biologicky rozložitelný komunální odpad		
Číslo indikátoru	3		
Název indikátoru	Nárůst podílu separovaného BRKO na SKO		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	Vedoucí provozovny Nehlsen Třinec, s.r.o.		
Roky	2013	2017	2020
Plán	 	ANO	ANO
Skutečnost	ANO	 	
Popis měřítka	Indikátor umožňuje sledovat, zda je na území SO ORP Třinec separován BRKO. Pro zajištění odběru tohoto druhu odpadu je nutné zřídit sběrné kontejnery, pořídit kompostéry a zefektivnit fungování kompostáren v zájmovém území. Momentálně se tento odpad často vyskytuje ve směsném komunálním odpadu, což do budoucna, z hlediska stability skládek a jejich kapacit, není přípustné.		
Metodika a výpočet	Zjištění skutečnosti, zda dochází k potřebné separaci		
Zdroj čerpání dat	Svozová společnost		

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 161: Indikátor k cíli 3.1: Pokrytí domácností (zástavba rodinných domů) systémem domácího kompostování

Cíl 3.1	Zavedení systému sběru a využití biologicky rozložitelného komunálního odpadu		
Číslo indikátoru	3.1		
Název indikátoru	Pokrytí domácností (zástavba rodinných domů) systémem domácího kompostování		
Měrná jednotka	%		
Správce měřítka	Vedoucí provozovny Nehlsen Třinec, s.r.o.		
Roky	2013	2017	2020
Plán	 	60	70
Skutečnost	50	 	
Popis měřítka	Současný stav v zájmovém území je uspokojivý díky dotačním titulům na podporu domácího kompostování, a to zabezpečením kompostérů na každou domácnost. Problematičtější situace je u obcí, kde tento dotační titul nebyl ze strany poskytovatele těchto finančních prostředků schválen nebo dokonce nebyl v rámci vedení obce projednán. K dosažení cíle je potřeba navýšit počet kompostérů nebo podpořit jiné způsoby domácího kompostování.		
Metodika a výpočet	Součet domácností se zavedeným domácím kompostováním k celkovému počtu domácností *100		
Zdroj čerpání dat	OÚ, svozové společnosti		

Zdroj: vlastní zpracování

5.3. Pravidla pro řízení strategie

5.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Tab. 162: Složení řídící skupiny pro oblast školství a předškolního vzdělávání

Složení řídící skupiny
DOSUD NESTANOVENO

Zdroj: vlastní zpracování

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle.

Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Tab. 163: Správci cílů pro oblast odpadového hospodářství

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Zavedení jednotného systému svozu odpadu	Odpadový hospodář OÚ Bystřice
2.1	Zavedení odměn za zvýšení podílu separovaného odpadu na komunálním odpadu	Vedoucí provozovny svozu odpadu Nehlsen Třinec, s.r.o.
2.2	Společná informační kampaň na podporu separace komunálního odpadu	Odpadový hospodář OÚ Bystřice
3.1	Zavedení systému sběru a využití biologicky rozložitelného komunálního odpadu	Vedoucí provozovny svozu odpadu Nehlsen Třinec, s.r.o.

Zdroj: vlastní zpracování

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Tab. 164: Gestoři indikátorů pro oblast odpadového hospodářství

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1	Snížení finanční náročnosti v oblasti odpadového hospodářství	Odpadový hospodář OÚ Bystřice
1.1	Podíl obcí využívající služeb jedné svozové firmy	Vedoucí provozovny Nehlsen Třinec, s.r.o.
2	Nárůst podílu tříděného odpadu na komunálním odpadu	Vedoucí provozovny Nehlsen Třinec, s.r.o.
2.1a	Sleva na sběr a svoz separovaného odpadu	
2.1b	Podíl vyříděného odpadu k celkové produkci komunálního odpadu	
2.2a	Počet obcí zapojených do realizace dlouhodobé informační kampaně pro širokou veřejnost	Odpadový hospodář OÚ Bystřice
2.2b	Počet akcí v rámci společné informační kampaně	
3	Nárůst podílu separovaného BRKO na SKO	Vedoucí provozovny Nehlsen Třinec, s.r.o.
3.1	Pokrytí domácností (zástavba rodinných domů) systémem domácího kompostování	

Zdroj: vlastní zpracování

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 5.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Tab. 165: Zodpovědnost v procesu implementace strategie pro oblast odpadového hospodářství

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správce cílů	každoročně v 1. - 3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1. - 2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

Zdroj: vlastní zpracování

5.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídící skupině. Řídící skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

5.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, postupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok. V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Obr. 16: Schéma harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů v oblasti odpadového hospodářství

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Zdroj: vlastní zpracování

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Tab. 166: Zpracování akčního plánu pro oblast odpadového hospodářství

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Zdroj: vlastní zpracování

5.4. Závěr a postup zpracování

5.4.1. Shrnutí

Strategie území správního obvodu ORP Třinec je vyhotovena ze dvou částí – analytické a návrhové pro všech pět témat.

Co se týče návrhové části oblasti odpadového hospodářství, byly nejprve definovány tři problémové okruhy, které byly navrženy s ohledem na výsledky analýz, dotazníkových šetření a rozhovorů s některými odborníky v regionu. Jedná se o dvě témata – náklady na svoz odpadu, třídění odpadů a biologicky rozložitelný komunální odpad. Problémové oblasti byly posléze projednány v rámci fokusní skupiny.

Dalším krokem bylo určení cílů ve vymezených problémových tématech. Celkem byly v oblasti odpadového hospodářství stanoveny čtyři cíle, jež byly podrobně popsány spolu s návrhy opatření k jejich realizaci. Cíle byly formulovány v souladu s tzv. pravidlem SMART. U každého cíle byl stanoven gestor, jehož úkolem je hlídat plnění cíle.

Prioritním cílem je sjednotit území zavedením jednotného systému svozu odpadu, tzn. zajistit svoz odpadu jednou svozovou firmou. Tímto daná firma bude mít v území lepší postavení a je možné přistoupit k zavedení odměn za zvýšení podílu separovaného odpadu na komunálním odpadu. K zvýšení povědomí o třídění odpadu budou pravidelně organizovány informační kampaně. V neposlední řadě se v území usiluje o zlepšení situace ve sběru a využití biologicky rozložitelného komunálního odpadu.

Naplňování cílů bude sledováno prostřednictvím sady indikátorů. Pomocí pravidelného monitorování tak bude umožněno sledovat pokrok při plnění cílů. V oblasti odpadového hospodářství byly nastaveny tři indikátory výsledku, tedy jeden pro každou problémovou oblast. Rovněž bylo zvoleno šest indikátorů výstupu, které budou využity pro monitorování na úrovni cílů. Při volbě indikátoru byla respektována pravidla (kvantifikovatelnost, vypovídající schopnost, snadná zjištělnost, finanční a časová nenáročnost, pravidelnost vyhodnocování). Ke každému indikátoru byl přiřazen správce zodpovídající za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu.

Strategie je klíčovým dokumentem určující směr rozvoje území. Nutností je stanovit pravidla, jak se strategií dále nakládat, z tohoto důvodu dokument kapitoly týkající se implementace strategie. Způsoby implementace se budou odvíjet od budoucího organizačního uspořádání, sestavování a schvalování akčních plánů v jednotlivých letech.

5.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Návrhová část pro oblast odpadového byla zpracována dle platné metodiky s ohledem na formulovanou vizi členy realizačního týmu MOS správního obvodu ORP Třinec, konkrétně pracovníkem pro analýzy a strategie.

Práce na návrhové části byly započaty v průběhu měsíce července 2014 po Prvním oficiálním setkání představitelů obcí a zpracování oponentských posudků pro analytickou část strategického dokumentu.

Nejprve byla prostřednictvím realizačního týmu vytvořena vize a slogan, respektive každý člen realizačního týmu formuloval minimálně jeden prvotní návrh. Posléze metodou brainstormingu realizačního týmu a motivujících starostů byl určen užší výběr, který byl rozeslán všem představitelům obcí v SO ORP Třinec. Na základě výsledků hlasování byla vybrána finální verze vize a sloganu.

V průběhu měsíce srpna 2014 byly stanoveny problémové okruhy, které byly diskutovány v rámci fokusní skupiny. Pro oblast odpadového hospodářství byl na projednávání přítomen realizační tým spolu s motivujícími starosty a jedním místním odborníkem, konkrétně vedoucí provozovny Nehlsen Třinec, s.r.o.

Po odsouhlasení problémových okruhů v rámci fokusní skupiny byly v průběhu října a listopadu 2014 vymezeny cíle a nastaveny indikátory, které byly diskutovány s motivujícími starosty a příslušnými určenými gestory. Představitelé ostatních obcí byli průběžně elektronicky informováni.

V lednu 2015 bylo uspořádáno neformální setkání s představiteli obcí, kde proběhla diskuze a shrnutí problémových okruhů a cílů.

Na začátku roku 2015 rovněž byly zpracovány připomínky, které vzešly z oponentur jednotlivých témat. Termín druhého oficiálního setkání představitelů obcí SO ORP Třinec byl stanoven na 16. dubna 2015.

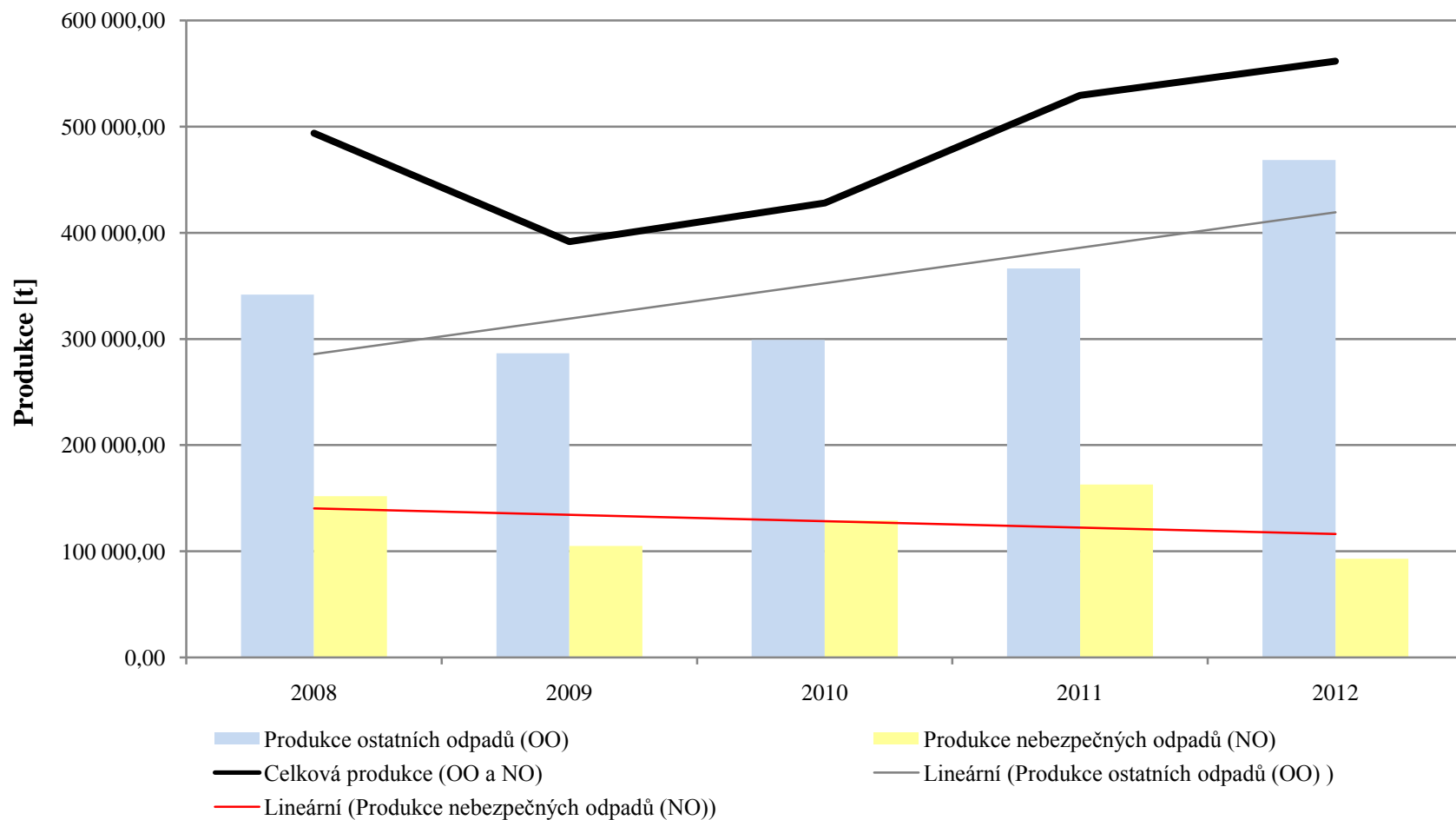
5.5. Přílohy

Příloha 11a: Produkce ostatních odpadů (OO) a produkce nebezpečných odpadů (NO) v SO ORP Trinec za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - difference oproti roku 2000	DZ pro produkci odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl produkce jednotlivých let k datové základně 2000 [%] ↓				
							2008	2009	2010	2011	2012
Produkce odpadů [t]											
Produkce ostatních odpadů (OO)	443 521,51	341 722,45	286 578,64	299 103,51	366 390,89	468 533,28	77,05	64,61	67,44	82,61	105,64
Produkce nebezpečných odpadů (NO)	207 293,64	151 881,57	105 111,40	129 042,00	162 776,84	92 923,09	73,27	50,71	62,25	78,52	44,83
Celková produkce (OO a NO)	615 344,60	493 604,02	391 690,04	428 145,51	529 167,73	561 456,37	80,22	63,65	69,58	86,00	91,24
Podílové ukazatele [%]		2008	2009	2010	2011	2012					
Podíl ostatních odpadů na celkové produkci odpadů			69,23		73,16		69,86		69,24		83,45
Podíl nebezpečných odpadů na celkové produkci odpadů			30,77		26,84		30,14		30,76		16,55
Měrné produkce odpadů na obyvatele [kg.obyv.⁻¹]		2008	2009	2010	2011	2012					
Počet obyvatel v území ORP			55 718		55 753		55 769		55 609		55 393
Měrná produkce všech odpadů (OO a NO)			8 858,97		7 025,45		7 677,12		9 515,86		10 135,87
Měrná produkce OO			6 133,07		5 140,15		5 363,26		6 588,70		8 458,35
Měrná produkce NO	300,20		2 725,90		1 885,30		2 313,87		2 927,17		1 677,52
Podíl měrné produkce NO k DZ 2000 [%] →			908,03		628,02		770,77		975,07		558,80
Změna měrné produkce NO oproti DZ 2000 [%] →			808,03		528,02		670,77		875,07		458,80

Zdroj: GROUP ISOH

Příloha 11b: Produkce ostatních odpadů (OO) a produkce nebezpečných odpadů (NO) v SO ORP Třinec za období 2008-2012

Zdroj: GROUP ISOH

Příloha 12a: Celková produkce KO na území SO ORP Třinec za období 2008-2012 podrobně

Katalogové číslo odpadu	Název druhu odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]					Meziroční změna [%] ↓			
			2008	2009	2010	2011	2012	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
200101	Papír a lepenka (BRKO)	O	1 662,70	824,22	1 049,22	947,08	814,41	-50,43	27,30	-9,73	-14,01
200102	Sklo	O	2 046,83	1 047,37	1 131,65	699,17	866,64	-48,83	8,05	-38,22	23,95
200108	BRO z kuchyní (BRKO)	O	4,34	41,23	45,90	0,00	6,37	850,00	11,33	-100,00	0,00
200110	Oděvy (BRKO)	O	20,29	12,83	21,48	22,85	16,61	-36,78	67,42	6,38	-27,31
200111	Textilní materiály (BRKO)	O	0,00	0,00	0,32	0,18	2,25	0,00	0,00	-43,04	1 148,89
200113*	Rozpouštědla	N	0,13	0,06	0,16	0,10	0,46	-58,65	183,64	-33,97	345,63
200114*	Kyseliny	N	0,15	0,24	0,29	0,16	0,35	59,46	22,88	-46,21	121,15
200115*	Zásady	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200117*	Fotochemikálie	N	0,01	0,00	0,00	0,04	0,09	-100,00	0,00	0,00	125,00
200119*	Pesticidy	N	0,12	0,01	0,08	0,28	0,31	-91,45	710,00	244,44	10,04
200121*	Zářivky a jiný odpad obsahující rtuť	N	0,61	0,30	0,09	0,14	0,04	-50,57	-71,85	58,82	-73,33
200123*	Vyřazená zařízení obsahující chlorfluoruhlodíky	N	19,43	11,12	6,76	10,76	10,39	-42,77	-39,21	59,17	-3,44
200125	Jedlý olej a tuk (BRKO)	O	8,27	8,44	8,73	3,88	6,84	2,06	3,52	-55,57	76,31
200126*	Olej a tuk neuvedený pod číslem 200125	N	7,42	5,90	6,41	5,09	5,59	-20,49	8,69	-20,69	9,79
200127*	Barvy, tiskařské barvy, lepidla	N	17,61	19,93	17,84	16,05	20,70	13,16	-10,49	-10,03	28,99

200128	Barvy, tiskařské barvy, lepidla a pryskyřice neuvedené pod číslem 200127	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200129*	Detergenty obsahující nebezpečné látky	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200130	Detergenty neuvedené pod číslem 200129	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200131*	Nepoužitelná cytostatika	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200132*	Jiná nepoužitelná léčiva neuvedená pod číslem 200131	N	0,94	0,78	0,91	0,85	1,47	-16,58	16,15	-6,07	72,15	
200133*	Baterie a akumulátory, zařazené pod čísla 160601, 160602 nebo pod číslem 160603 a netříděné baterie a akumulátory obsahující tyto baterie	N	2,98	4,29	2,29	2,13	1,17	43,94	-46,53	-7,02	-45,03	
200134	Baterie a akumulátory neuvedené pod číslem 200133	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200135*	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení obsahující nebezpečné látky neuvedené pod čísly 200121 a 200123	N	26,39	8,23	4,30	3,41	10,62	-68,81	-47,82	-20,72	211,98	
200136	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení neuvedené pod čísly 200121, 200123 a 200135	O	7,09	4,90	7,58	3,25	2,04	-30,92	54,82	-57,07	-37,28	
200137*	Dřevo obsahující nebezpečné látky	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

200138	Dřevo neuvedené pod číslem 200137 (BRKO)	O	4,32	0,40	0,40	0,30	2,69	-90,72	-0,75	-24,62	798,00
200139	Plasty	O	620,49	463,38	534,65	479,11	488,75	-25,32	15,38	-10,39	2,01
200140	Kovy	O	6 552,58	6 104,35	6 730,03	7 525,28	4 600,14	-6,84	10,25	11,82	-38,87
200141	Odpady z čištění komínů	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200199	Další frakce jinak blíže neurčené	O	0,13	0,14	0,20	0,01	0,01	10,16	41,13	-94,97	-50,00
200201	Biologicky rozložitelný odpad (BRKO)	O	1 499,51	2 571,89	3 290,47	4 025,16	1 563,38	71,52	27,94	22,33	-61,16
200202	Zemina a kameny	O	0,00	0,00	6,35	0,00	0,00	0,00	0,00	-100,00	0,00
200203	Jiný biologicky nerozložitelný odpad	O	11,83	0,48	0,09	14,70	9,93	-95,94	-81,25	16 233,33	-32,45
200301	Směsný komunální odpad (BRKO)	O	27 080,90	10 051,37	22 578,98	11 549,50	12 880,21	-62,88	124,64	-48,85	11,52
200302	Odpad z tržišť (BRKO)	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200303	Uliční smetky	O	1 977,09	901,72	1 838,21	912,54	880,10	-54,39	103,86	-50,36	-3,55
200304	Kal ze septiků a žump	O	2 083,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-100,00	0,00	0,00	0,00
200306	Odpad z čištění kanalizace	O	4,68	5,95	0,00	0,00	0,00	27,14	-100,00	0,00	0,00
200307	Objemný odpad (BRKO)	O	1 870,10	1 644,92	1 660,66	1 734,77	1 859,33	-12,04	0,96	4,46	7,18
200399	Komunální odpady jinak blíže neurčené	O	73,25	62,03	75,67	95,24	83,24	-15,32	21,99	25,86	-12,60
150101	Papírové a lepenkové obaly	O	1 541,56	754,34	1 015,06	759,64	1 015,24	-51,07	34,56	-25,16	33,65
150102	Plastové obaly	O	1 454,19	929,75	1 059,67	1 161,69	1 079,28	-36,06	13,97	9,63	-7,09
150103	Dřevěné obaly	O	262,80	183,68	245,21	191,69	246,17	-30,11	33,50	-21,82	28,42
150104	Kovové obaly	O	7,68	1,10	1,13	3,03	0,15	-85,65	2,90	167,28	-95,08
150105	Kompozitní obaly	O	15,31	21,65	1,73	44,48	149,62	41,47	-92,01	2 471,10	236,38
150106	Směsné obaly	O	200,80	159,22	166,77	90,37	155,08	-20,71	4,75	-45,81	71,61
150107	Skleněné obaly	O	0,75	1,62	1,33	0,53	4,56	115,12	-18,25	-60,11	761,44

150109	Textilní obaly	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
150110*	Obaly obsahující zbytky nebezpečných látek nebo obaly těmito látkami znečištěné	N	17,79	24,62	15,26	15,76	19,65	38,45	-38,04	3,31	24,65
150111*	Kovové obaly obsahující nebezpečnou výplňovou hmotu (např. azbest) včetně prázdných tlakových nádob	N	0,01	0,00	0,00	0,03	0,01	-100,00	0,00	0,00	-84,85
Celková produkce KO			49 104,05	25 872,45	41 525,86	30 319,25	26 803,86	-47,31	60,50	-26,99	-11,59
Celková produkce BRKO (vybrané kódy ze sk. 20), původní hmotnost odpadu [t]			32 150,43	15 155,29	28 656,15	18 283,71	17 152,08	-52,86	89,08	-36,20	-6,19
Hmotnost BRKO přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu [t]			16 754,22	8 773,93	15 747,17	11 057,87	9 148,13	-47,63	79,48	-29,78	-17,27

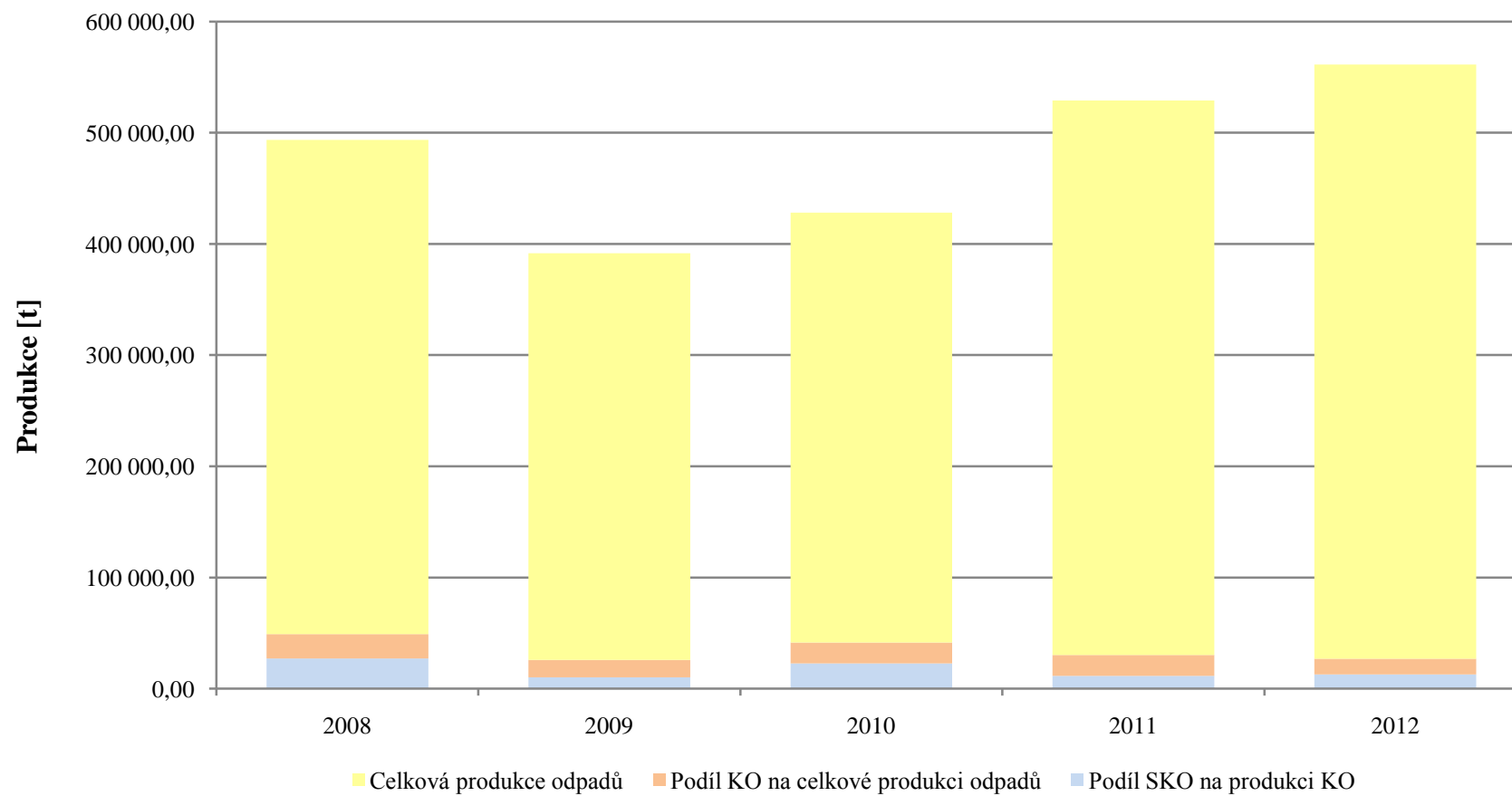
Zdroj: GROUP ISOH

Příloha 12b: Celková produkce odpadů na území SO ORP Třinec (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu (SKO)) za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
						2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Celková produkce odpadů	493 604,02	391 690,04	428 145,51	529 167,73	561 456,37	-20,65	9,31	23,60	6,10
Celková produkce KO	49 104,05	25 872,45	41 525,86	30 319,25	26 803,86	-47,31	60,50	-26,99	-11,59
Celková produkce SKO	27 080,90	10 051,37	22 578,98	11 549,50	12 880,21	-62,88	124,64	-48,85	11,52
Podílové ukazatele [%]	2008	2009	2010	2011	2012				
Podíl KO na celkové produkci odpadů		9,95	6,61	9,70	5,73	4,77			
Podíl SKO na produkci KO		55,15	38,85	54,37	38,09	48,05			
Měrné produkce odpadů [kg.obyv.⁻¹]	2008	2009	2010	2011	2012				
Počet obyvatel v území ORP		55 718	55 753	55 769	55 609	55 393			
Měrná produkce KO		881,30	464,05	744,60	545,22	483,89			
Měrná produkce SKO		486,04	180,28	404,87	207,69	232,52			

Zdroj: GROUP ISOH

Příloha 12c: Podíl KO a podíl SKO na celkové produkci odpadů na území SO ORP Třinec za období 2008-2012

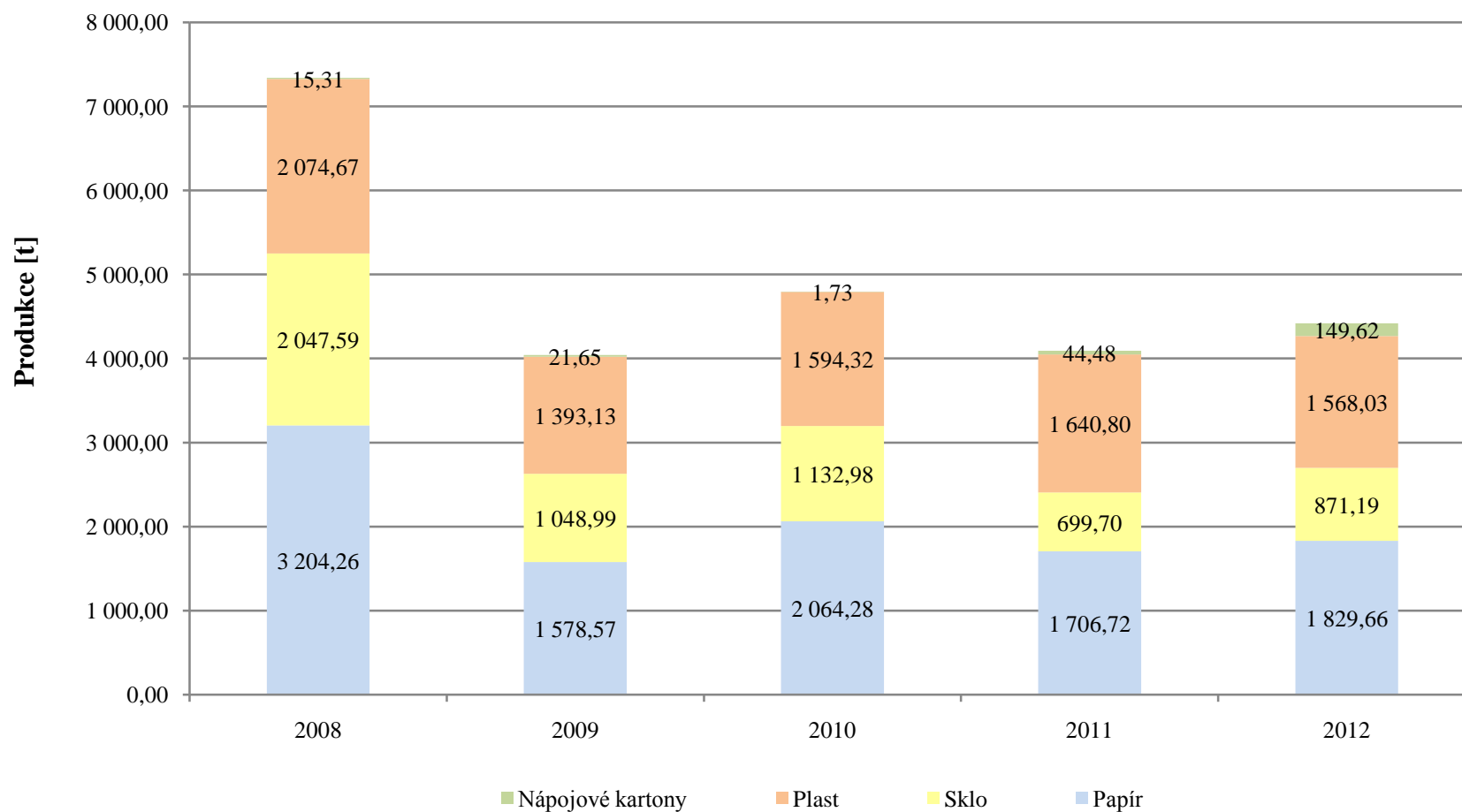
Zdroj: GROUP ISOH

Příloha 13a: Separovaný sběr odpadů na území SO ORP Třinec za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
							2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Papír	150101, 200101	3 204,26	1 578,57	2 064,28	1 706,72	1 829,66	-50,74	30,77	-17,32	7,20
Sklo	150107, 200102	2 047,59	1 048,99	1 132,98	699,70	871,19	-48,77	8,01	-38,24	24,51
Plast	150102, 200139	2 074,67	1 393,13	1 594,32	1 640,80	1 568,03	-32,85	14,44	2,92	-4,44
Nápojové kartony	150105	15,31	21,65	1,73	44,48	149,62	41,47	-92,01	2471,10	236,38
Celkem separovaný sběr		7 341,82	4 042,34	4 793,31	4 091,70	4 418,50	-44,94	18,58	-14,64	7,99
Měrné produkce odpadů [kg.obyv.⁻¹]		2008		2009		2010		2011		2012
Počet obyvatel v území ORP		55 718		55 753		55 769		55 609		55 393
Měrná produkce tříděného papíru		57,51		28,31		37,01		30,69		33,03
Měrná produkce tříděného skla		36,75		18,82		20,32		12,58		15,73
Měrná produkce tříděného plastu		37,24		24,99		28,59		29,51		28,31
Měrná produkce tříděných nápojových kartonů		0,27		0,39		0,03		0,80		2,70
Měrná produkce tříděného odpadu		131,77		72,50		85,95		73,58		79,77

Zdroj: GROUP ISOH

Příloha 13b: Separovaný sběr odpadů na území SO ORP Třinec za období 2008-2012

Zdroj: GROUP ISOH

Příloha 14a: Celková produkce BRO na území SO ORP Třinec za období 2008-2012 podrobně

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]					Meziroční změna [%] ↓			
			2008	2009	2010	2011	2012	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
020101	Kaly z praní a z čištění	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020103	Odpad rostlinných pletiv	O	0,00	0,00	4 401,43	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020106	Zvířecí trus, moč a hnůj (včetně znečištěné slámy), kapalné odpady, soustředěvané odděleně a zpracovávané mimo místo vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020107	Odpady z lesnictví	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020201	Kaly z praní a z čištění	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020203	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020204	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	33,21	3,00	0,00	0,00	0,00	-90,97	-100,00	0,00	0,00
020301	Kaly z praní, čištění, loupání, odstředování a separace	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020304	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	224,83	289,45	285,62	46,80	117,57	28,74	-1,33	-83,61	151,21
020399	Odpady jinak blíže neurčené	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020305	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020401	Zemina z čištění a praní řepy	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020403	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020501	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	6,74	16,74	27,06	6,12	0,00	148,36	61,70	-77,40	-100,00
020502	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

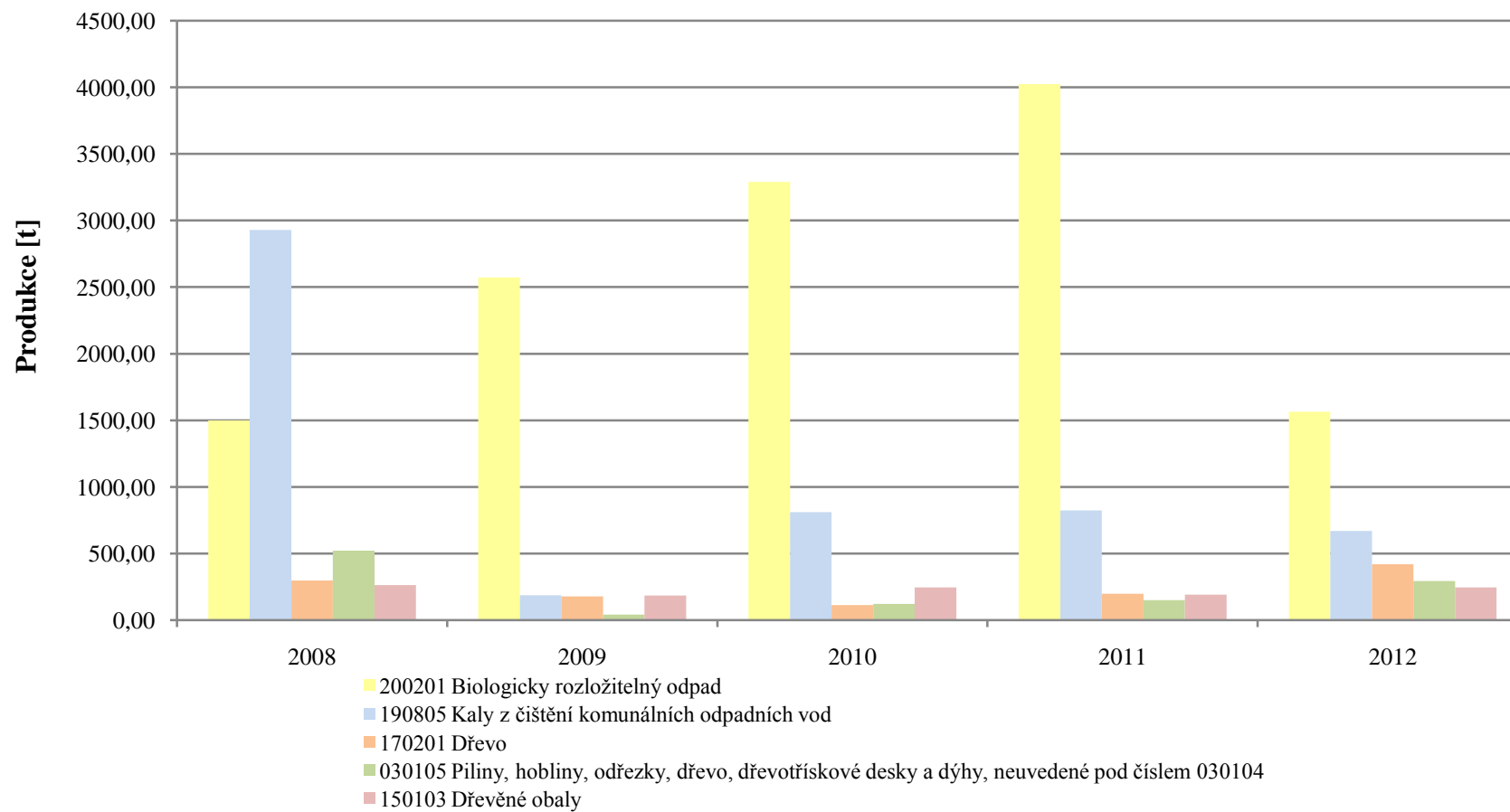
020601	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	2,25	4,18	6,77	1,53	0,00	86,29	61,71	-77,40	-100,00
020603	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020701	Odpad z praní, čištění a mechanického zpracování surovin	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020702	Odpad z destilace lihovin	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020704	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020705	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030101	Odpadní kůra a korek	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030105	Piliny, hobliny, odřezky, dřevo, dřevotřískové desky a dýhy, neuvedené pod číslem 030104	O	521,71	40,30	120,89	149,08	293,58	-92,28	200,02	23,32	96,93
030301	Odpadní kůra a dřevo	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030307	Mechanicky oddělený výmět z rozvlákňování odpadního papíru a lepenky	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030308	Odpady ze třídění papíru a lepenky určené k recyklaci	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030309	Odpadní kaustifikační kal	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030310	Výmětová vlákna, kaly z mechanického oddělování obsahující vlákna, výplně povrchové vrstvy z mech. třídění	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030311	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku neuvedené pod číslem 030310	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040101	Odpadní klišovka a štípenka	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040107	Kaly neobsahující chrom, zejména kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

040210	Organické hmoty z přírodních produktů (např. tuk, vosk)	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040220	Ostatní kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku neuvedené pod 040219	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040221	Odpady z nezpracovaných textilních vláken	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040222	Odpady ze zpracovaných textilních vláken	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
150101	Papírové a lepenkové obaly	O	1 541,56	754,34	1 015,06	759,64	1 015,24	-51,07	34,56	-25,16	33,65
150103	Dřevěné obaly	O	262,80	183,68	245,21	191,69	246,17	-30,11	33,50	-21,82	28,42
160306	Organické odpady neuvedené pod číslem 160305	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
170201	Dřevo	O	298,20	178,78	112,38	198,31	420,18	-40,05	-37,14	76,45	111,88
190503	Kompost nevyhovující jakosti	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190603	Extrakty z anaerobního zpracování komunálního odpadu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190604	Produkty vyhnívání z anaerobního zpracování komunálního odpadu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190605	Extrakty z anaerobního zpracování odpadů živočišného a rostlinného původu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190606	Produkty vyhnívání z anaerobního zpracování živočišného a rostlinného odpadu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190805	Kaly z čištění komunálních odpadních vod	O	2 928,08	187,62	810,51	823,04	668,42	-93,59	331,99	1,55	-18,79
190809	Směs tuků a olejů z odlučovačů tuků obsahujících pouze jedlé oleje a jedlé tuky	O	23,61	28,40	17,00	20,50	21,00	20,29	-40,14	20,59	2,44
190812	Kaly z biologického čištění průmyslových odpadních vod neuvedené pod číslem 190811	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

190814	Kaly z jiných způsobů čištění průmyslových odpadních vod neuvedené pod číslem 190813	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190901	Pevné odpady z primárního čištění (z česlí a filtrů)	O	2,75	0,00	0,00	0,00	3,32	-100,00	0,00	0,00	0,00
190902	Kaly z čiření vody	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190903	Kaly z dekarbonizace	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
191201	Papír a lepenka	O	0,17	0,43	0,00	0,00	0,00	160,61	-100,00	0,00	0,00
191207	Dřevo neuvedené pod číslem 191206	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200101	Papír a lepenka, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet	O	1 662,70	824,22	1 049,22	947,08	814,41	-50,43	27,30	-9,73	-14,01
200108	Biologicky rozložitelný odpad z kuchyní a stravoven	O	4,34	41,23	45,90	0,00	6,37	850,00	11,33	-100,00	0,00
200110	Oděvy	O	20,29	12,83	21,48	22,85	16,61	-36,78	67,42	6,38	-27,31
200111	Textilní materiály	O	0,00	0,00	0,32	0,18	2,25	0,00	0,00	-43,04	1 148,89
200125	Jedlý olej a tuk	O	8,27	8,44	8,73	3,88	6,84	2,06	3,52	-55,57	76,31
200138	Dřevo neuvedené pod číslem 200137	O	4,32	0,40	0,40	0,30	2,69	-90,72	-0,75	-24,62	798,00
200201	Biologicky rozložitelný odpad	O	1 499,51	2 571,89	3 290,47	4 025,16	1 563,38	71,52	27,94	22,33	-61,16
200301	Směsný komunální odpad	O	27 080,90	10 051,37	22 578,98	11 549,50	12 880,21	-62,88	124,64	-48,85	11,52
200302	Odpad z tržišť	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200304	Kal ze septiků a žump	O	2 083,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-100,00	0,00	0,00	0,00
200307	Objemný odpad	O	1 870,10	1 644,92	1 660,66	1 734,77	1 859,33	-12,04	0,96	4,46	7,18
Celková produkce BRO			40 079,32	16 842,21	35 698,08	20 480,41	19 937,55	-57,98	111,96	-42,63	-2,65

Zdroj: GROUP ISOH

Příloha 14b: Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území SO ORP Třinec za období 2008 - 2012

Zdroj: GROUP ISOH

Příloha 14c: Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území SO ORP Třinec za období 2008 - 2012

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]					2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
		2008	2009	2010	2011	2012	meziroční změna [%] ↓			
200201	Biologicky rozložitelný odpad	1 499,51	2 571,89	3 290,47	4 025,16	1563,38	71,52	27,94	22,33	-61,16
190805	Kaly z čištění komunálních odpadních vod	2 928,08	187,62	810,51	823,04	668,42	-93,59	331,99	1,55	-18,79
170201	Dřevo	298,20	178,78	112,38	198,31	420,18	-40,05	-37,14	76,45	111,88
030105	Piliny, hobliny, odřezky, dřevo, dřevotřískové desky a dýhy, neuvedené pod číslem 030104	521,71	40,30	120,89	149,08	293,58	-92,28	200,02	23,32	96,93
150103	Dřevěné obaly	262,80	183,68	245,21	191,69	246,17	-30,11	33,50	-21,82	28,42

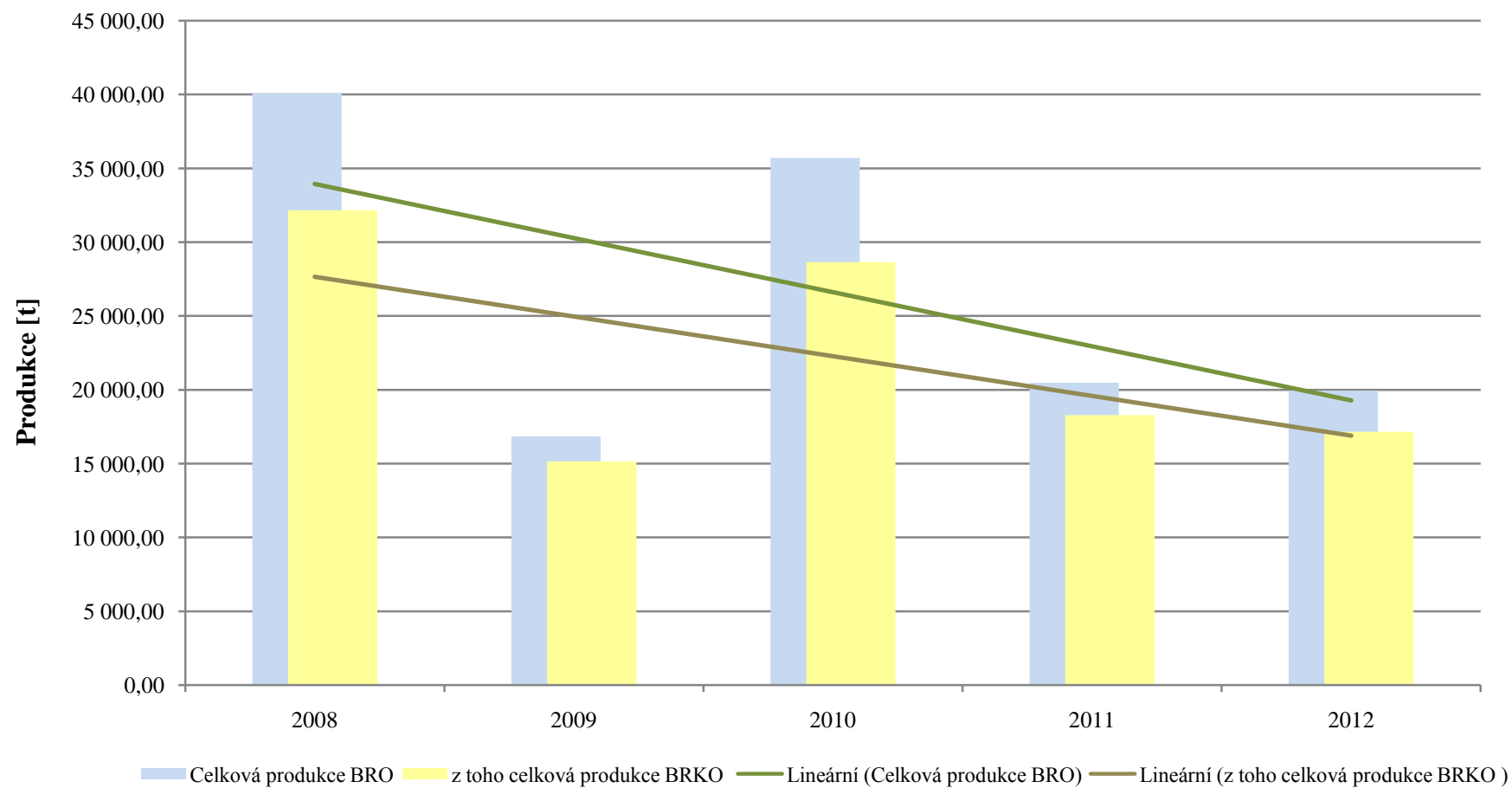
Zdroj: GROUP ISOH

Příloha 15a: Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) na celkové produkci BRO na území SO ORP Třinec za období 2008-2012

Produkce BRO a BRKO [t]	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓				
						2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	
Celková produkce BRO	40 079,32	16 842,21	35 698,08	20 480,41	19 937,55	-57,98	111,96	-42,63	-2,65	
z toho celková produkce BRKO	32 150,43	15 155,29	28 656,15	18 283,71	17 152,08	-52,86	89,08	-36,20	-6,19	
Podílové ukazatele [%]	2008	2009	2010	2011	2012					
Podíl BRKO na celkové produkci BRO		80,22		89,98		80,27		89,27		86,03
Měrné produkce odpadů [kg.obyv.⁻¹]	2008	2009	2010	2011	2012					
Počet obyvatel v území ORP		55 718		55 753		55 769		55 609		55 393
Měrná produkce BRO		719,32		302,09		640,11		368,29		359,93
Měrná produkce BRKO		577,02		271,83		513,84		328,79		309,64

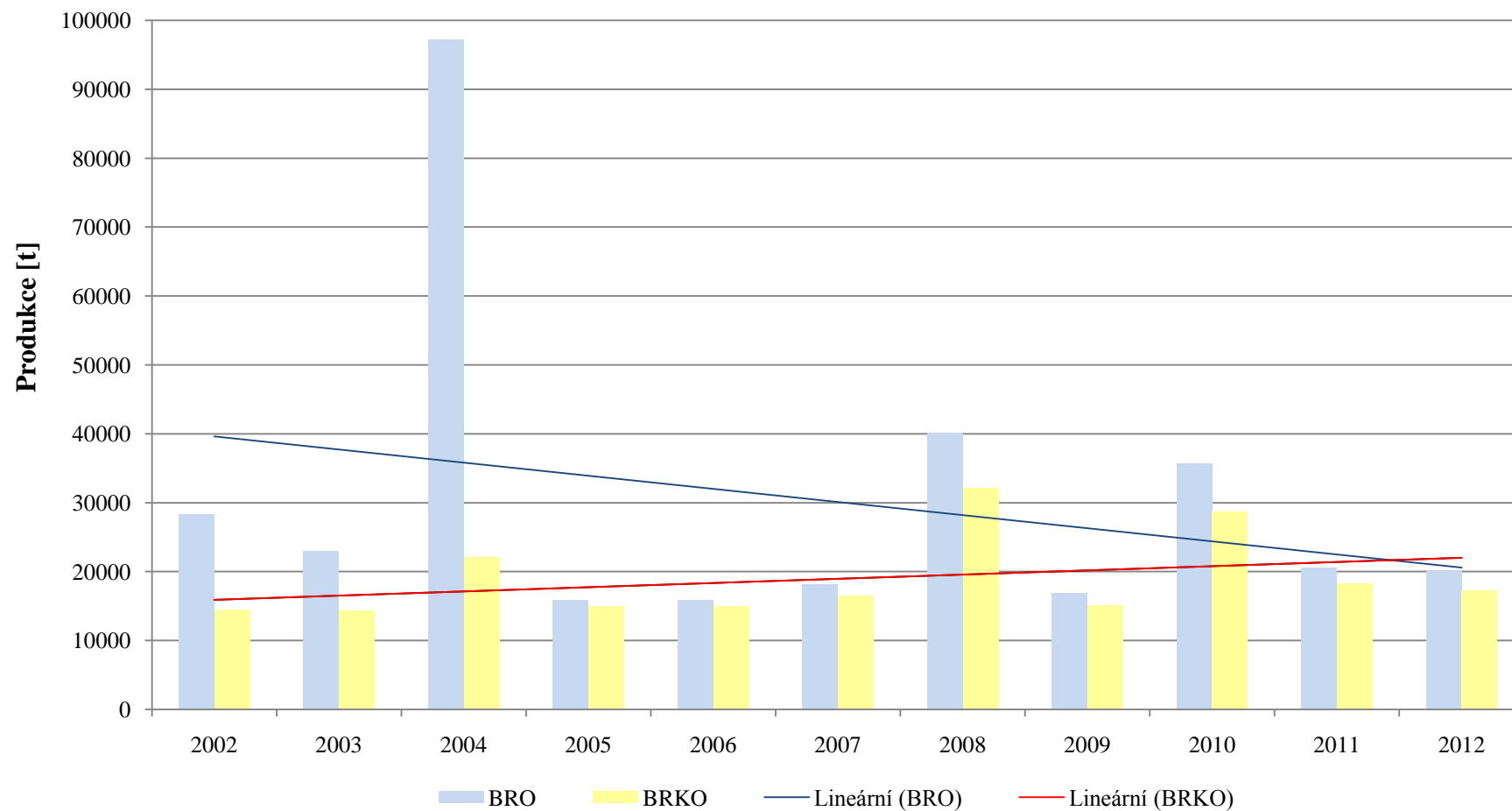
Zdroj: GROUP ISOH

Příloha 15b: Podíl množství BRKO na množství BRO na území SO ORP Třinec za období 2008-2012

Zdroj: GROUP ISOH

Příloha 15c: Podíl množství BRKO na množství BRO na území SO ORP Třinec za období 2002-2012

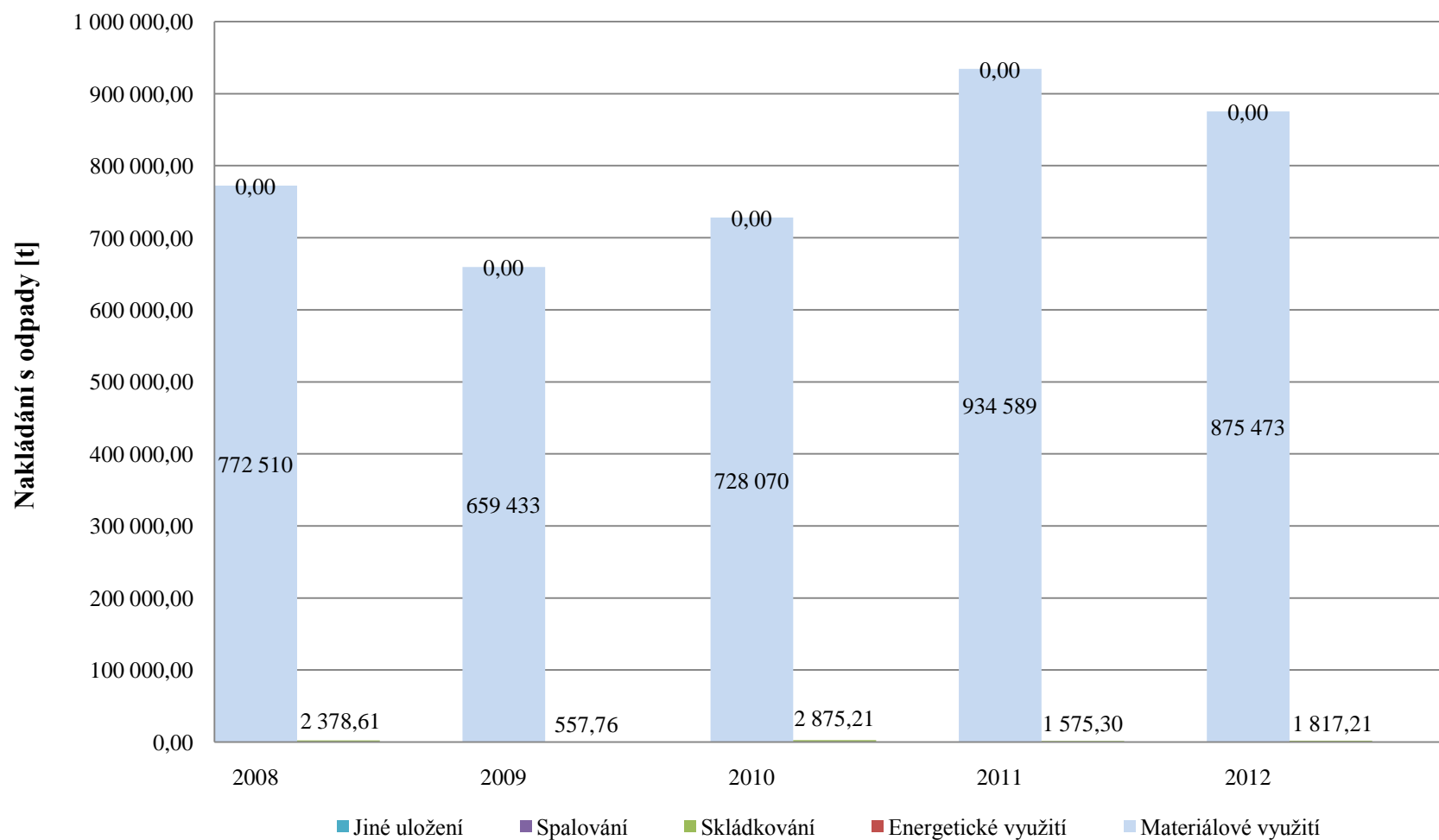
Zdroj: GROUP ISOH

Příloha 16a: Nakládání s odpady celkově na území SO ORP Třinec za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - diference oproti roku 2000		DZ pro produkci, využití a skládkování odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl nakládání s odpady v jednotlivých letech k DZ 2000 [%] ↓				
								2008	2009	2010	2011	2012
Hlavní způsoby nakládání s odpady [t]												
Využití	Materiálové využití	538 768,61	772 509,54	659 433,25	728 069,68	934 588,97	875 472,71	143,38	122,40	135,14	173,47	162,50
		Podíl materiálového využití odpadů z celkové produkce [%] ↓										
		87,56	156,50	168,36	170,05	176,61	155,93					
	Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Podíl využití odpadů z celkové produkce [%] ↓										
		533 321,43	772 509,54	659 433,25	728 069,68	934 588,97	875 472,71	144,85	123,65	136,52	175,24	164,15
	86,67	156,50	168,36	170,05	176,61	155,93						
Celková produkce odpadů		615 344,60	493 604,02	391 690,04	428 145,51	529 167,73	561 456,37					
Odstranění	Skládkování	4 394,64	2 378,61	557,76	2 875,21	1 575,30	1 817,21	54,13	12,69	65,43	35,85	41,35
	Spalování	0,00					Meziroční změna [%] ↓					
							2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012		
			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Celkem vybrané způsoby odstranění		2 378,61	557,76	2 875,21	1 575,30	1 817,21	-76,55	415,49	-45,21	15,36	

Zdroj: GROUP ISOH

Příloha 16b: Nakládání s odpady celkově na území SO ORP Třinec za období 2008-2012, využití a odstranění

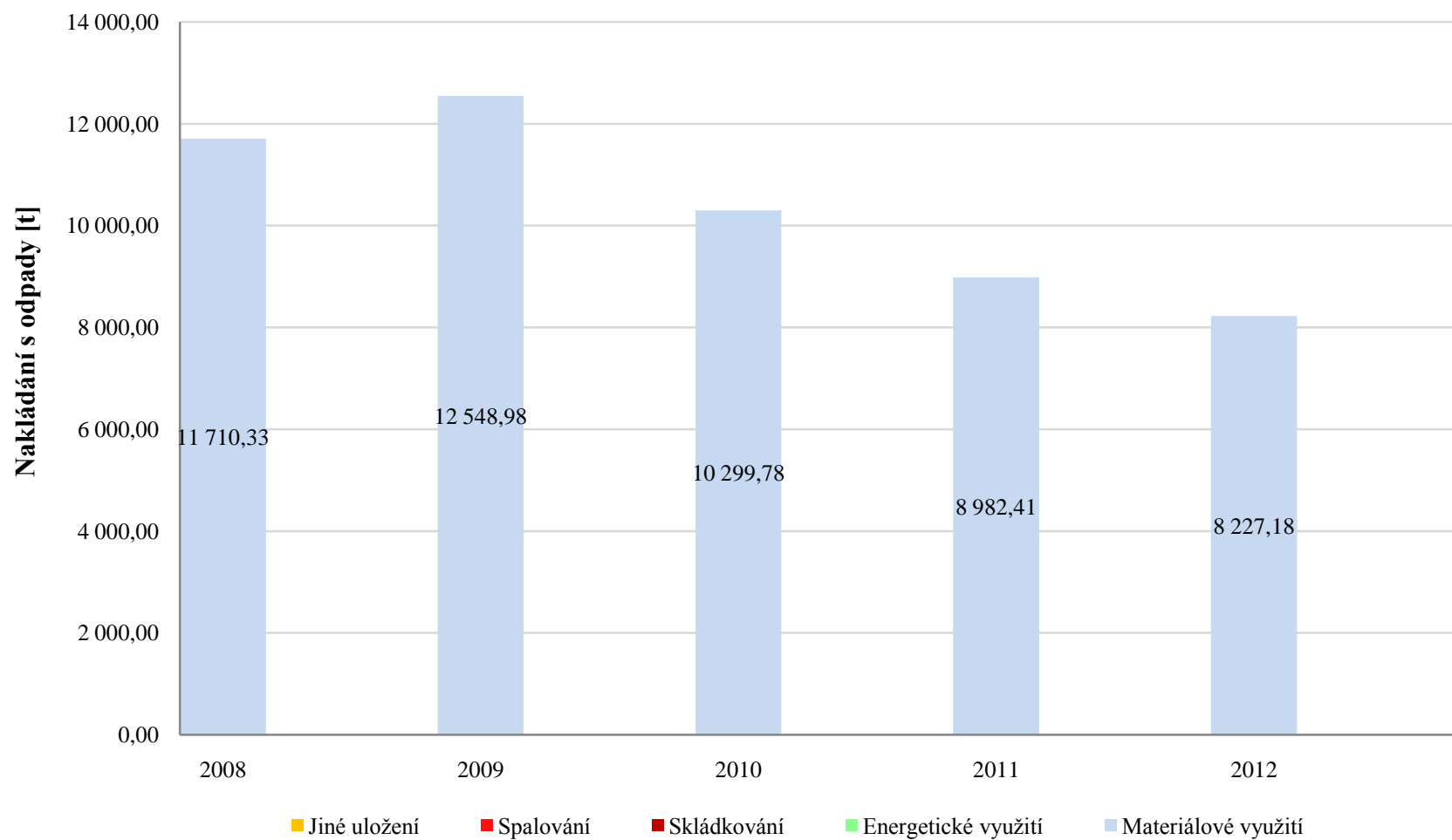
Zdroj: GROUP ISOH

Příloha 17a: Nakládání s komunálními odpady (KO) a se směsným komunálním odpadem (SKO) na území SO ORP Třinec za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - diference oproti roku 2000		Způsob nakládání	DZ pro produkci a využití KO 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl nakládání s odpady v jednotlivých letech k DZ 2000 [%] ↓				
									2008	2009	2010	2011	2012
Nakládání s odpady [t]									2008	2009	2010	2011	2012
KO	Využití	Materiálové využití	2 413,76	11 710,33	12 548,98	10 299,78	8 982,41	8 227,18	485,15	519,89	426,71	372,13	340,84
			Podíl materiálového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓					Změna materiálového využití KO oproti DZ 2000 [%] ↓					
		10,10	23,85	48,50	24,80	29,63	30,69	385,15	419,89	326,71	272,13	240,84	
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Celkem vybrané způsoby využití	2 218,42	11 710,33	12 548,98	10 299,78	8 982,41	8 227,18	527,87	565,67	464,28	404,90	370,86
			Podíl celkového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓					Meziroční změna [%] ↓					
			9,28	23,85	48,50	24,80	29,63	30,69					
	Celková produkce KO [t]		23 899,99	49 104,05	25 872,45	41 525,86	30 319,25	26803,86	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	
	Odstranění	Skládkování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Jiné uložení			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Celkem vybrané způsoby odstranění			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
SKO	Využití	Materiálové využití		41,67	56,48	35,13	0,00	21,85	35,56	-37,80	-100,00	0,00	
		Energetické využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Celkem vybrané způsoby využití		41,67	56,48	35,13	0,00	21,85	35,56	-37,80	-100,00	0,00	
	Odstranění	Skládkování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Celkem vybrané způsoby odstranění		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	

Zdroj: GROUP ISOH

Příloha 17b: Nakládání s KO na území SO ORP Třinec za období 2008-2012, využití a odstranění KO

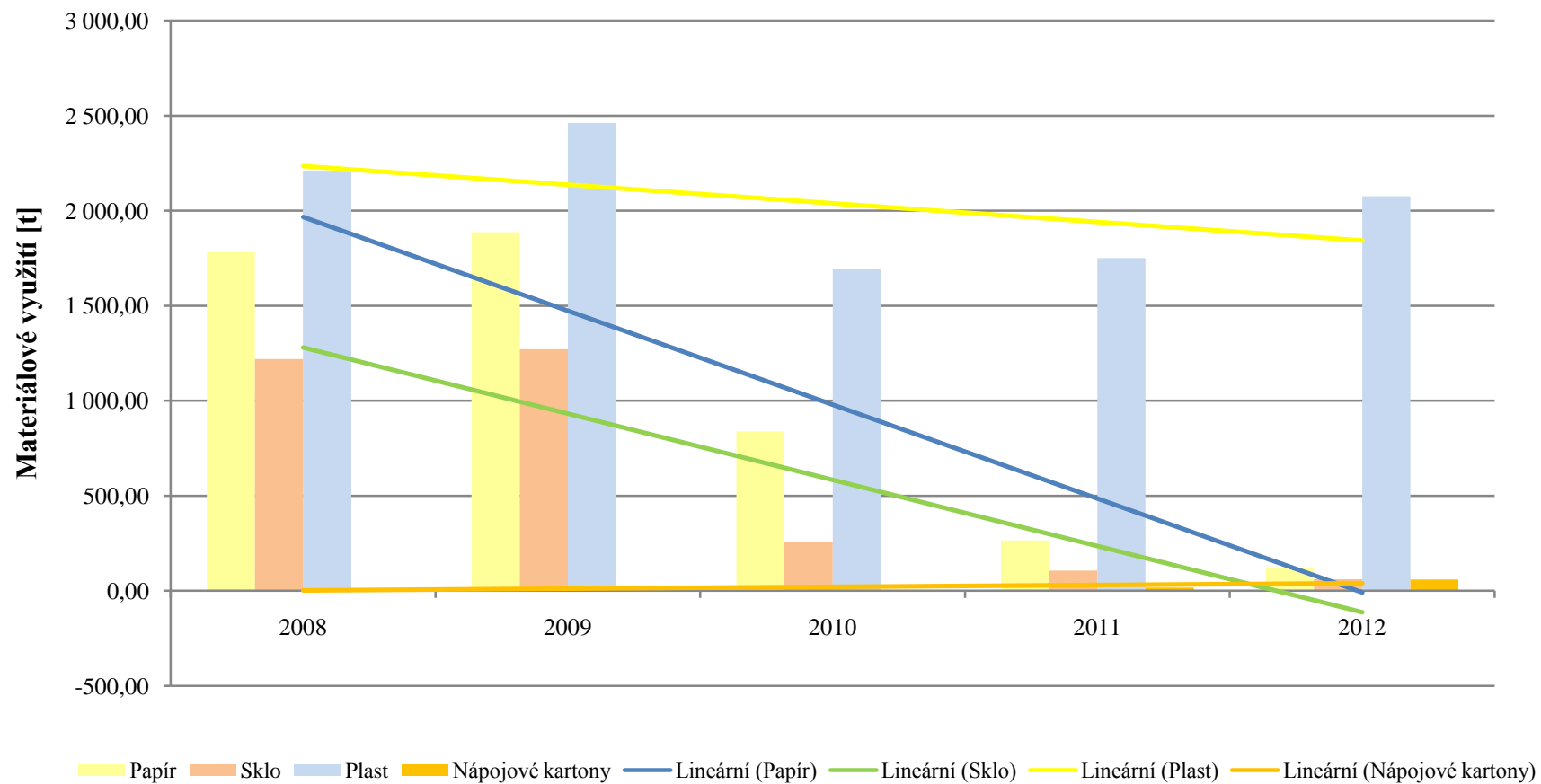
Zdroj: GROUP ISOH

Příloha 18a: Nakládání se separovaným sběrem na území SO ORP Třinec za období 2008-2012

Nakládání se separovaným sběrem [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	Způsob nakládání s jednotlivými komoditami	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
								2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Papír	150101, 200101	Materiálové využití	1 782,02	1887,01	838,74	265,55	122,44	5,89	-55,55	-68,34	-53,89
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sklo	150107, 200102	Materiálové využití	1 219,37	1 271,93	258,11	105,87	61,27	4,31	-79,71	-58,98	-42,12
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Plast	150102, 200139	Materiálové využití	2 209,83	2 461,62	1 694,55	1 750,52	2075,73	11,39	-31,16	3,30	18,58
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nápojové kartony	150105	Materiálové využití	12,25	17,98	0,00	17,58	59,55	46,73	-100,00	0,00	0,00
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Zdroj: GROUP ISOH

Příloha 18b: Materiálové využití separovaného odpadu na území SO ORP Třinec za období 2008-2012

Zdroj: GROUP ISOH

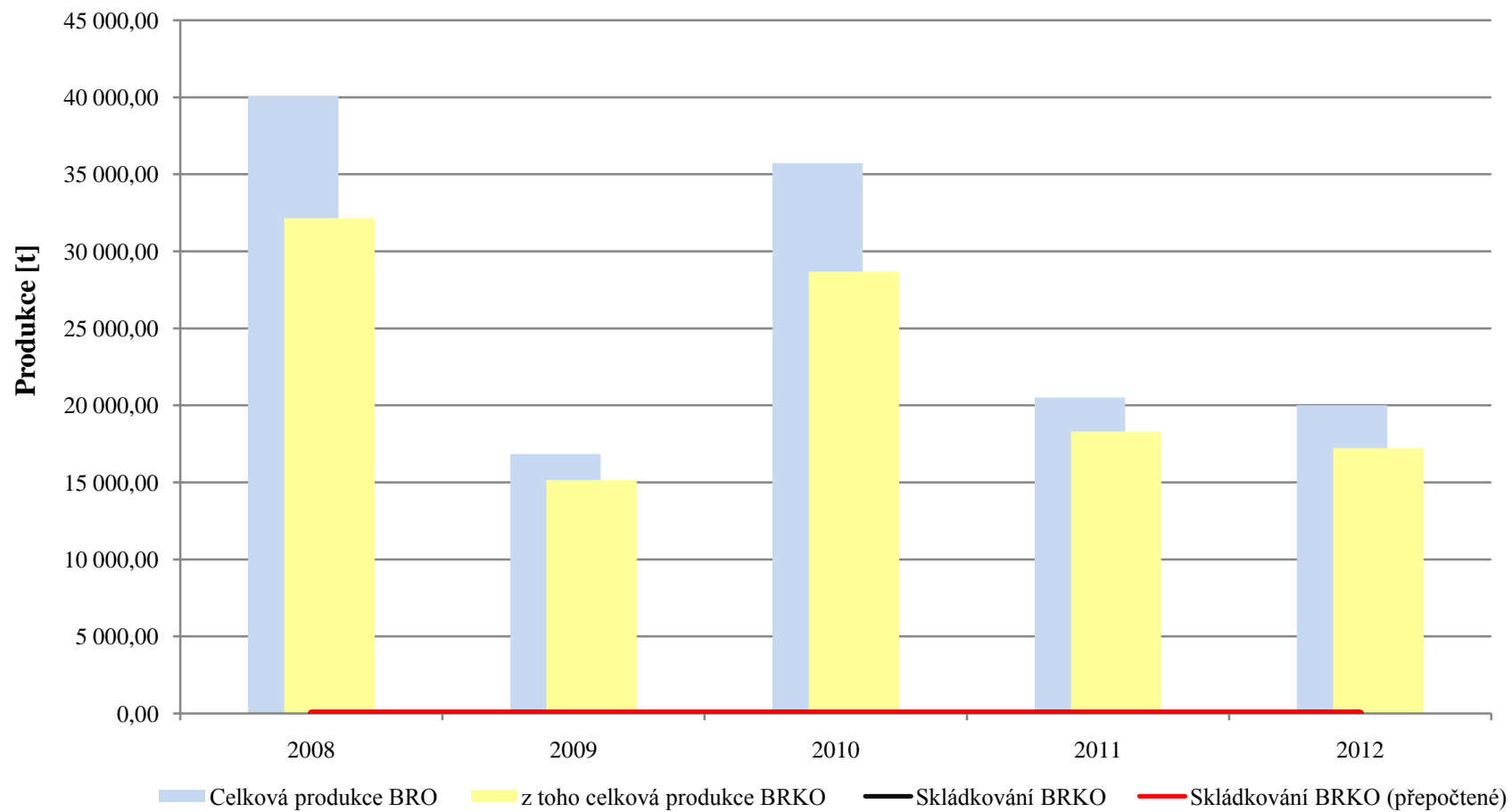
Příloha 19a: Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (BKO) na území SO ORP Třinec za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - difference oproti roku 1995		Způsob nakládání	Datová základna pro skládkování BRKO 1995	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓					
									2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012		
Nakládání s BRO a BRKO [t]														
BRO	Vyžití	Materiálové využití		7 754,63	8 112,03	6 988,54	6 622,77	5 674,15	4,61	-13,85	-5,23	-14,32		
		Energetické využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Odstranění	Skládkování (původní hmotnost odpadu)		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
BRKO	Vyžití	Materiálové využití		4 823,45	4 816,84	4 843,22	5 052,32	4 401,35	-0,14	0,55	4,32	-12,88		
		Energetické využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Odstranění	Skládkování	Původní hmotnost odpadu		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2009	2010	2011	2012	
			Hmotnost odpadu přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			Měrné skládkování - pro		Měrné skládkování BRKO přepočtené na obsah biologicky rozložitelné složky [kg.obyv. ⁻¹] ↓									
								Podíl skládkování a měř. skládkování k DZ 1995 [%] ↓						

		porovnání s cílem POH (přepočteno na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu)	148,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	Meziroční změna [%] ↓				
									2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Počet obyvatel v území ORP				55 718	55 753	55 769	55 609	55 393	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Zdroj: GROUP ISOH

Příloha 19b: Podíl množství BRKO a skládkování BRKO na území SO ORP Třinec za období 2008-2012

Zdroj: GROUP ISOH

6. Téma 4.: volitelné téma

6.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

6.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Při uvažování o stanovení volitelného tématu jsme se řídili platnými strategickými plány obcí i mikroregionů, které v naší oblasti působí. Značný počet obcí, především těch menších, nemá vlastní strategický plán a tak využívá právě plán zpracovaný pro mikroregion či dobrovolný svazek obcí (dále jen DSO). Zástupci obcí se účastní zasedání DSO, připomínají návrhy, vznášejí dotazy, a tak se podílí na tvorbě strategického plánu pro mikroregion.

Na základě neformálního setkání starostů, které proběhlo v prosinci 2013 a dotazníkového šetření části A, bylo navrženo několik základních okruhů. Třetina respondentů projevila zájem o řešení otázky nezaměstnanosti, dále se dvě obce přikláněly k cestovnímu ruchu. Ostatní témata, jako například kriminalita, kanalizace, příměstská doprava a další, byly zastoupeny pouze ojediněle. Po konzultaci se zástupci obcí a DSO bylo zvoleno téma zaměřené na problematiku nezaměstnanosti, její struktury a způsoby jejího snižování.

Nezaměstnaností rozumíme stav na trhu práce, kdy nabídka práce převyšuje poptávku po práci. Nabídku práce tvoří domácnosti, v pozici poptávajícího jsou ekonomické a jiné subjekty. Nezaměstnaným je označován člověk registrován na úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání a aktivně si jej hledá.

Nezaměstnanost je v první řadě individuální problém – hlavní břímě tohoto jevu nese nezaměstnaný a jeho rodina. Stav nezaměstnanosti jej připravuje o příjem, způsobuje mu trauma a ztrátu kvalifikace. Ve druhé řadě působí nezaměstnanost problémem ostatním daňovým poplatníkům – ti platí vyšší daně jednak na pokrytí neodvedených daní, které by platil nezaměstnaný, kdyby byl zaměstnán, a jednak platí daně na sociální dávky pro nezaměstnaného a jeho rodinu, na které mu z důvodu nezaměstnanosti plyne nárok.⁸¹

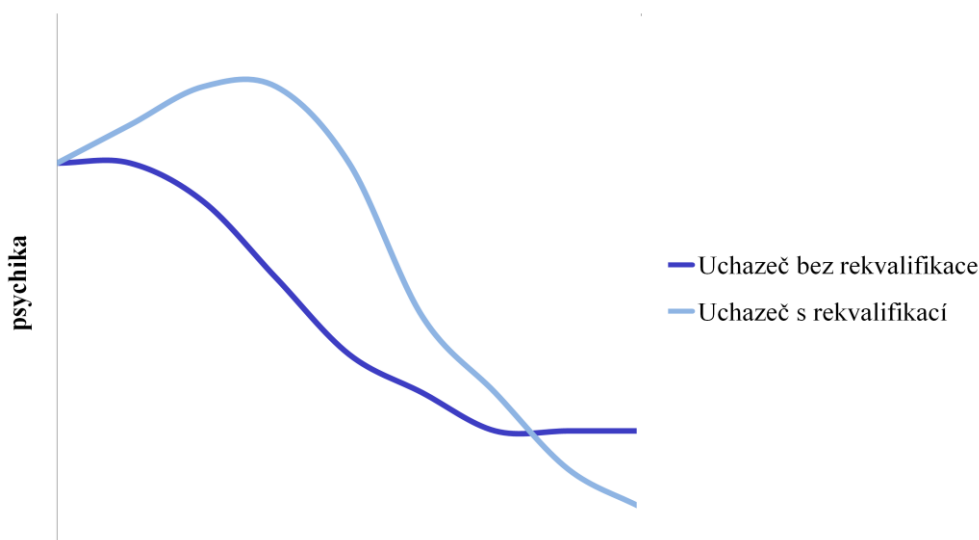
Cílem této práce je objasnit problematiku zaměstnanosti i nezaměstnanosti. Je nutno vymezit strukturu nezaměstnaných a stanovit způsoby řešení a snižování počtu obyvatel SO ORP Třinec registrovaných na úřadu práce. Tato charakteristika se pojí i se zjišťováním volných ploch k provozování podnikatelské činnosti či neobsazené kapacity v průmyslových zónách a propojování těchto skutečností se zjištěnými daty o struktuře nezaměstnaných.

Je zde ovšem riziko, že čím nižší nezaměstnanost, tím větší je pravděpodobnost, že mezi registrovanými uchazeči na úřadu práce převládá počet nezaměstnaných, co práci aktivně nehledají. Úřady práce poskytují registrovaným možnost absolvovat rekvalifikační kurzy.

⁸¹ MACH, Petr. *Klady a zápory současné nezaměstnanosti v ČR*. [online]. © 2003-2013 [cit. 2014-09-02]. Dostupné z: <http://www.petrmach.cz/node/241>.

Pokud se ovšem negenerují nová pracovní místa, nejsou rekvalifikace tak efektivní, jak se očekává. Následující obrázek znázorňuje vliv rekvalifikace a následného nezískání pracovního místa na psychiku uchazeče o zaměstnání.

Obr. 17: Vliv rekvalifikačních kurzů na psychiku uchazeče o zaměstnání

Zdroj: Vlastní zpracování

Na základě konzultací s pracovníky krajské pobočky Úřadu práce České republiky v Ostravě, kontaktního pracoviště Třinec, je sestaven výše uvedený obrázek. Zobrazuje situaci, kdy uchazeč o práci absolvuje rekvalifikaci, a přesto práci nezíská. V těchto situacích se nezaměstnaný může ocitnout v tíživější situaci než uchazeč bez rekvalifikace, jelikož je celkově demotivovaný k další snaze v hledání pracovního uplatnění. Ani vynaložené úsilí nebo finanční prostředky mu nepomohou jeho životní situaci zlepšit. Psychika v této pozici mnohdy trpí mnohem více než u uchazeče o zaměstnání, jenž neprošel rekvalifikačním kurzem. Zmíněný stav orientačně demonstruje obr. 17. Tmavě modře je zaznamenán uchazeč, který neprošel žádným rekvalifikačním kurzem. Světle modrá linka má spojitost s uchazečem s rekvalifikačním kurzem, jeho snaha však nevedla k nalezení odpovídajícího zaměstnání.

Zaměstnanost není možné řešit od stolu, pouze na základě ukazatele podílu nezaměstnaných osob. Je třeba se podívat „pod pokličku“ problému komplexně. Analyzovat data například z pohledu strukturální skladby nezaměstnaných. U některých pracovních míst je v důsledku strukturálních změn v ekonomice regionu krátkodobě nebo dlouhodobě vyšší nabídka než poptávka po práci, což vyžaduje již zmíněnou rekvalifikaci pracovníků. Setkávat se jak s nezaměstnanými, tak se zaměstnavateli.⁸²

⁸² *ABZ Slovník cizích slov: Pojem strukturální nezaměstnanost.* [online]. © 2005-2014 [cit. 2014-09-02]. Dostupné z: <http://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/strukturalni-nezamestnanost>

Základní legislativa

- Občanský zákoník č. 89/2012 Sb.
- Zákon o zaměstnanosti č. 435/2004 Sb.
- Zákoník práce č. 65/1965 Sb.

Vymezení území

Volitelné téma zahrnuje celou sledovanou oblast, řešeným územím je samotné SO ORP Třinec a jeho obvod je vymezen administrativními hranicemi 12 obcí spadajících do tohoto obvodu.

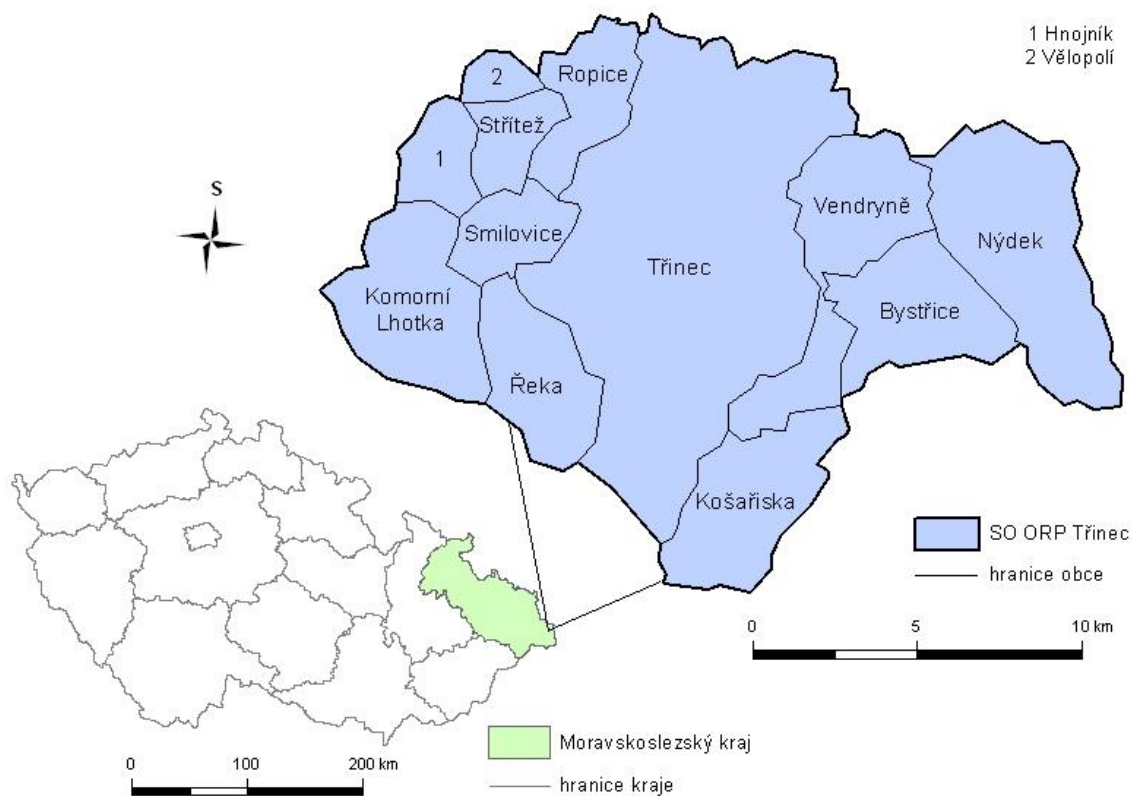
Tab. 167: Přehled obcí SO ORP Třinec k 1. 1. 2014

Název	Status	Počet obyvatel k 1.1.2014	Rozloha v ha	Starosta/ka
Třinec	ORP	35 997	8 537,60	RNDr. Věra Palkovská
Bystřice	obec	5 276	1 609,40	Ladislav Olšar
Hnojník	obec	1 483	641,79	Ing. Miroslav Molin
Komorní Lhotka	obec	1 255	1 987,98	Miloslav Hampel
Košariska	obec	380	1 717,33	Ing. František Kufa
Nýdek	obec	2 004	2 823,42	Mgr. Jan Konečný
Ropice	obec	1 526	1 011,58	Mgr. Uršula Waniová
Řeka	obec	551	1 345,80	Tomáš Tomeczek
Smilovice	obec	742	784,76	Bc. Miroslav Nogol
Střítež	obec	998	614,53	Petr Machálek
Vendryně	obec	4 354	2 095,44	Ing. Rudolf Bilko
Vělopolí	obec	290	298,78	Vladislava Latochová

Zdroj: ČSÚ, obecní úřady obcí SO ORP Třinec

Správní obvod ORP Třinec je celistvým územím, jehož rozloha činí 23 468,41 ha. Nejlidnatější část oblasti je město Třinec, rozprostírající se na 8 537,6 ha, což představuje více než 36 % celkové rozlohy. V jádrovém městě žije 66 % obyvatel celého území. Nejmenší obcí, jak z pohledu rozlohy, tak i počtu obyvatel, je Vělopolí. Následující mapka znázorňuje administrativní uspořádání obcí v rámci SO ORP Třinec.

Obr. 18: Poloha a administrativní členění obcí SO ORP Třinec k 1. 1. 2014

Zdroj: Vlastní zpracování

6.1.2. Popis ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

V následující části dokumentu jsou provedeny analýzy, jejichž cílem je podrobněji zmapovat a představit správní obvod ORP Třinec ve sledované problematice. Vypracována byla situační analýza, finanční analýza, analýza cílových skupin, analýza rizik a SWOT analýza.

Situační analýza zobrazuje současný stav u námi sledovaného tématu. Zahrnuje stručná data i informace, které poskytují aktuální obraz a napomáhají tak zmapování situace a následnému stanovení potřebných variant řešení.

A. Ekonomicky aktivní obyvatelstvo v SO ORP Třinec

Obyvatelstvo správního obvodu města Třince je při analýze nezaměstnanosti vhodné rozlišit podle jejich ekonomické aktivity. Běžně se zjišťuje podíl ekonomicky aktivních a ekonomicky neaktivních obyvatel. Ekonomicky aktivní obyvatelstvo tvoří osoby po ukončení povinné školní docházky starší 15 let až po dosažení důchodového věku. Řadí se sem tedy zaměstnaní i nezaměstnaní

obyvatelé včetně pracujících důchodců, nelze do tohoto ukazatele zahrnovat studenty, vězně, fyzicky či mentálně postižené občany a také ty, kteří si práci aktivně nehledají a pracovat nechtějí. Ekonomicky neaktivními lidmi jsou občané, jež práci nemají a ani ji nehledají.

Následující tabulka znázorňuje procentuální poměr ekonomicky aktivních a neaktivních obyvatel v každé námi sledované obci.

Tab. 168: Rozdělení obyvatel obcí z pohledu ekonomické aktivity k 31. 3. 2011 v procentech

Obce	Ekonomicky aktivní			Ekonomicky neaktivní	Nezjištěno
	CELKEM	z toho zaměstnaní	z toho nezaměstnaní		
Bystřice	47,0	92,0	8,0	50,1	2,9
Hnojník	45,4	93,3	6,7	51,3	3,3
Komorní Lhotka	44,0	92,0	8,0	53,9	2,1
Košařiska	47,7	90,5	8,5	49,4	2,9
Nýdek	44,9	91,1	9,0	51,5	3,6
Ropice	48,1	91,0	9,0	48,9	3,0
Řeka	47,7	93,6	6,4	48,3	4,0
Smilovice	48,2	93,3	6,7	49,2	2,6
Střítež	47,6	89,5	10,5	49,4	2,9
Třinec	46,7	90,9	8,2	49,1	4,2
Vendryně	47,1	94,4	5,6	50,2	2,7
Vělopolí	46,3	90,8	9,3	51,3	2,4
Celkem	46,6	91,4	8,6	49,5	3,9

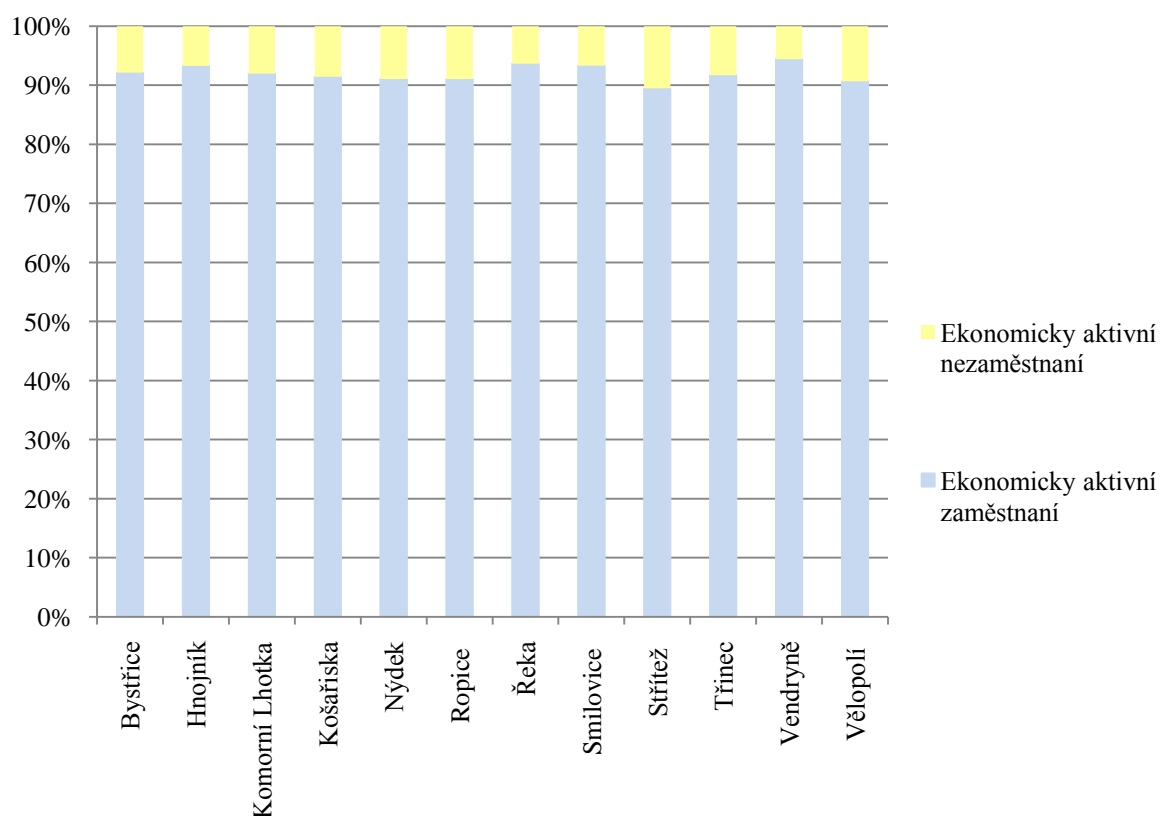
Zdroj: SLDB 2011, vlastní zpracování

Z výše uvedeného šetření vyplývá, že je počet ekonomicky aktivních a neaktivních obyvatel, až na výjimky, v celém správním obvodu obce s rozšířenou působností Třinec srovnatelný. Shodným znakem všech dotčených obcí je nepatrně větší poměr ekonomicky neaktivních obyvatel v celkovém počtu. V Komorní Lhotce je největší rozdíl mezi těmito skupinami, činí zhruba 10 p.b. Průměrná hodnota rozdílu se pohybuje kolem 3,5 p.b. V šesti obcích, Bystřici, Hnojníku, Komorní Lhotce, Nýdku, Vendryni a Vělopolí, je počet ekonomicky neaktivních obyvatel více než 50 %. Ve zbylých obcích tuto hranici hodnoty atakují, přičemž nejnižší hodnotou je 48,29% podíl.

Jak již bylo zmíněno, do ekonomicky aktivních obyvatel zařazujeme jak zaměstnané tak nezaměstnané osoby. Z tohoto pohledu se nejvyšším podílem zaměstnaných může pyšnit obec Vendryně, kde je bez mála 95 % občanů v produktivním věku zaměstnáno. Na chvostě žebříčku se naopak umístila obec Střítež s necelou 90% zaměstnaností.

Na obrázku 19 Poměr pracujících a nepracujících v celku ekonomicky aktivních obyvatel, je znázorněno procentuální vyjádření poměru zaměstnaných a nezaměstnaných obyvatel ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Třinec, které je vztaženo k celkovému počtu ekonomicky aktivních obyvatel v území.

Obr. 19: Poměr pracujících a nepracujících v celku ekonomicky aktivních obyvatel

Zdroj: SLDB 2011

Z výše uvedeného obrázku je patrné, že až na výjimky, je ve všech obcích méně než 10 % nezaměstnaných. Pouze v obci Střítež činí celkový podíl nezaměstnaných ekonomicky aktivních obyvatel 10,5 %. Naopak nejnižší počet nezaměstnaných má obec Vendryně a to pouhých 5,59 %.

B. Vzdělanostní struktura v SO ORP Třinec

Další možné členění obyvatelstva ve vztahu k trhu práce, je mimo jiné, podle nejvyššího dosaženého vzdělání. V naší analýze jsou zahrnuty kategorie vzdělání stanovené Českým statistickým úřadem, z jejichž dat je analýza sestavena. Rozlišujeme tedy osoby bez vzdělání, se základním vzděláním, středním vzděláním a podobně. U vysokoškolského vzdělání sledujeme data rozlišena dle ukončeného bakalářského či navazujícího magisterského studia.

Tab. 169: Přehled vzdělanostní struktury obyvatelstva SO ORP Třinec 31. 3. 2011

Obec	Bez vzdělání	Základní vč. neukončeného	Střední vč. vyučení (bez maturity)	Úplné střední s maturitou	Nástavbové studium	Výšší odborné vzdělání	Vysokoškolské		Nezjištěno
							bakalářské	magisterské	
Bystřice	0,3	18,7	32,3	29,1	2,9	1,2	2	10,9	2,6
Hnojník	0,3	20,8	34,2	27	3	1	2,3	8,4	3
Komorní Lhotka	1	19,3	33,2	28	2,8	1,1	1,7	9,2	3,7
Košařiska	1	22,8	37,6	25,2	2,1	1	0,3	7,2	2,8
Nýdek	0,8	23,8	34,5	26,7	2,1	0,7	1,5	7,5	2,4
Ropice	0,3	19,5	33,1	29,7	2,9	0,8	2,2	8,8	2,7
Řeka	0,2	14,5	37,6	30,9	1,4	0,5	2,8	8,5	3,6
Smilovice	0,5	17,6	29	32,4	2,4	1	2,4	12,9	1,8
Střítež	0,5	18,9	36,9	30,8	1,1	0,6	2,3	7,3	1,1
Třinec	0,5	19,3	35,1	27,3	3	0,8	1,8	8,5	3,7
Vendryně	0,4	18,6	33,3	28,3	2,6	0,8	1,8	11,5	2,7
Vělopolí	0	15,4	32,9	25,4	2,2	1,8	4,4	15,4	2,5
Celkem	0,5	19,3	34,6	27,7	2,9	0,8	1,9	9	3,3

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Z pohledu vzdělanostní struktury se jeví jako „nejchytřejší“ obec Vělopolí. Má největší podíl obyvatel s ukončeným vysokoškolským studiem, a to takřka 20 %, oproti tomu není v evidenci ani jeden občan bez vzdělání.

Obecně v rámci celého území správního obvodu města Třince je největší část obyvatelstva se středním vzděláním bez maturity, tedy s výučním listem. S rozdílem necelých sedmi procent následují občané s úplným středním vzděláním s maturitou. Poměrně hodně je zastoupena i skupina se základním vzděláním, včetně neukončeného základního vzdělání a to skoro 20 %, přičemž v České republice je tato hodnota na úrovni 18 %. Vysokoškolsky vzdělaných občanů je v SO ORP Třinec zaznamenáno asi 11 %. Z toho je naprostá většina ukončena magisterským studiem. Celorepublikový průměr se pohybuje okolo 12 %. Region Třinecko tedy vykazuje lehce podprůměrnou hodnotu.

Podrobný přehled hodnot stanovených pro Českou republiku a jednotlivé kraje naleznete v Příloze 20: Přehled vzdělanostní struktury obyvatelstva České republiky, jednotlivých krajů.

C. Střední školy v SO ORP Třinec

Po ukončení povinné školní docházky lze ve studiu na území SO ORP Třinec pokračovat na čtyřech typech středních škol. Je možné získat vzdělání jak s výučním listem, tak s maturitou. Střední školy jsou zřízeny krajem a soukromými osobami. Mezi již zmíněná zařízení řadíme:

- Gymnázium, Třinec, p.o.
- Soukromá třinecká obchodní akademie a hotelová škola, s. r.o.
- Střední škola, Základní škola a Mateřská škola, Třinec, Jablunkovská 241, p.o.
- Střední odborná škola Třineckých železáren

Gymnázium Třinec, p.o. je školou zřízenou Moravskoslezským krajem. Nabízí studium čtyřletého a šestiletého oboru se závěrečnou maturitní zkouškou. Kapacita školy je stanovena na 790 žáků. Gymnázium bylo založeno v nedalekém městě Jablunkov. V roce 1970 bylo přestěhováno do Třince, kde funguje doposud. Největší změny v organizaci výuky i obsahu proběhly po listopadu 1989. 1. října 1991 škola získala právní subjektivitu. V témže roce byli přijati první studenti do tří tříd nově zřízeného a experimentálně ověřovaného šestiletého studia.⁸³

Třinecká obchodní akademie a hotelová škola je zřízena soukromou osobou jako společnost s ručením omezeným. Studenti mohou navštěvovat tři obory, všechny čtyřleté s maturitou. Pro žáky je připraveno 370 studijních míst.⁸⁴

Na území SO ORP Třinec je zajištěno i vzdělávání v praktické střední škole dvouleté. Kapacita tohoto oboru je stanovena na 24 míst.⁸⁵

Zřizovatelem střední odborné školy jsou Třinecké železářny, a.s., které školu provozují po několikaleté odmlce. Založení školy se datuje již k roku 1936. Pod různými zřizovateli tedy funguje již bez mála osmdesát let. Od školního roku 2009/2010 jsou provozovatelem opět Třinecké železářny, a.s. Škola nabízí tři obory čtyřletého studia ukončené maturitní zkouškou a deset oborů trvajících tři roky, ukončené závěrečnou zkouškou. Škola je schopna přijmout bez mála 1 100 studentů.⁸⁶ Od školního roku 2014/2015 bude otevřen studijní obor Provozní technika, který bude provozován v dálkové formě. Nyní je k tomuto dálkovému studiu přijato 57 studentů. V nejbližší době bude probíhat ještě druhé kolo přijímacího řízení. Lze tedy předpokládat, že se ve zmíněném školním roce budou otevírat nejméně dvě třídy s tímto zaměřením. Podrobný popis všech středních škol SO ORP Třinec naleznete v Příloze 21: Přehled středních škol SO ORP Třinec.

Kromě SO ORP Třinec je možné pokračovat ve studiu na střední škole, mimo jiné, ve dvou nejbližších městech, Jablunkově a Českém Těšíně. V Jablunkově se nachází střední odborná

⁸³ *Gymnázium Třinec, příspěvková organizace* [online]. nevedeno [cit. 2014-09-02]. Dostupné z: http://www.gymtri.cz/?page_id=312

⁸⁴ *TRIA Třinecká obchodní akademie, spol. s r.o.* [online]. nevedeno [cit. 2014-09-02]. Dostupné z: <http://www.tria-tr.cz/>

⁸⁵ *Střední škola, Základní škola a Mateřská škola, Třinec, Jablunkovská 241, příspěvková organizace* [online]. nevedeno [cit. 2014-09-02]. Dostupné z: <http://www.zstrinec.cz/>

⁸⁶ *SOŠ Střední odborná škola Třineckých železáren* [online]. © 2014 [cit. 2014-09-02]. Dostupné z: <http://e.sostrinec.cz/index.php/o-skole/o-skole>

škola a učiliště podnikání a služeb. Tato krajská škola nabízí studium dálkové i denní, tříleté i čtyřleté.⁸⁷ V Českém Těšíně je v provozu hned několik typů středních škol. Přes gymnázium vyučující v českém i polském jazyce, obchodní akademii, hotelovou školu až po střední školu Slezské diakonie. Většina zmíněných škol jsou organizace Moravskoslezského kraje.

Střední školství je základním propojením mezi dětstvím a pracovním životem. Většina škol působících na území SO ORP Třinec se zapojuje do povinných praxí v místních firmách. Především studenti Střední odborné školy Třineckých železáren mají vstup na pracovní trh jednodušší. Společnost totiž absolventům své střední školy zaručuje okamžité uplatnění v provozu. Studenti se tak nemusí obávat období po úspěšném složení maturitních či závěrečných zkoušek.

D. Nejvýznamnější zaměstnavatelé v SO ORP Třinec

Na území správního obvodu Třinec provozuje svou ekonomickou činnost nepřeborné množství společností i osob podnikajících na základě živnostenského oprávnění. Tyto ekonomické subjekty se podílí na rozvoji celého území, jeho nezávislosti a poskytují pracovní místa pro širokou masu obyvatel z různých odvětví. Následující tabulka zobrazuje nejvýznamnějších zaměstnavatele ve všech obcích námi sledovaného území.

Tab. 170: Přehled nejvýznamnějších zaměstnavatelů SO ORP Třinec

Název	Sídlo	Činnost	Počet zaměstnanců
Třinecké železářny, a.s.	Třinec	Výroba surového železa, oceli a feroslitin, plochých výrobků, tváření kovů za tepla	5000-9999
Nemocnice Třinec, p.o.	Třinec	Ústavní zdravotní péče	1000-1499
D5, a.s.	Třinec	Opravy strojů	500-999
KOVO Třinec, s.r.o.	Třinec	Ostatní poskytování lidských zdrojů	500-999
Nemocnice Podlesí, a.s.	Třinec	Ústavní zdravotní péče	500-999
PR Market, s.r.o.	Třinec	Maloobchod s převahou potravin, nápojů, tabákových výrobků	500-999
Slévárny Třinec, a.s.	Třinec	Výroba odlitků z litiny	500-999
Sochorová válcovna TŽ, a.s.	Třinec	Výroba surového železa, oceli a feroslitin, plochých výrobků, tváření kovů za tepla	500-999
Strojírny Třinec, a.s.	Třinec	Výroba strojů pro metalurgii	500-999

Zdroj: Územně analytické podklady pro správní obvod obce s rozšířenou působností Třinec: Rozbor udržitelného rozvoje území, 2012

Z výše uvedených dat vyplývá, že převážná většina významných zaměstnavatelů sídlí v jádrovém městě. Třinecké železářny, a.s., dle očekávání, jsou nejvýznamnějším zaměstnavatelem nejen regionu Třinecka, ale i okolních území. Poskytují pracovní příležitosti pro více než pět tisíc pracujících. Další zaměstnavatelé v regionu zaměstnávají stovky obyvatel. Jejich činnost se dotýká pestré palety nejen průmyslových odvětví, ale i poskytování zdravotnické péče či maloobchodu.

⁸⁷ SOŠ a SOU podnikání a služeb Jablunkov, příspěvková organizace [online]. © 2012 [cit. 2014-09-02]. Dostupné z: <http://sos.jablunkov.cz/>

V každé obci provozuje svou činnost několik firem i osob samostatně výdělečně činných. Pod názvem „firma“ uskutečňuje podnikatel či podnikatelé svou ekonomickou činnost a to především za účelem zisku. Živnostníkem se myslí osoba podnikající na základě získaného živnostenského oprávnění vydaného prostřednictvím živnostenského úřadu.

Ve všech obcích několikanásobně převyšuje počet živnostníků nad počtem podniků. Toto může být způsobeno faktem, že někteří občané mají vystaven živnostenský list a současně jsou zaměstnaní u některé z firem. Příkladem této situace může být paní Jana, která má živnostenský list vystaven na pracovní náplň kadeřnice, současně je však zaměstnána na částečný pracovní úvazek v místní prodejně potravin.

Nejvíce firem i živnostníků je zapsáno v jádrovém městě. V zásadě lze konstatovat, že počet ekonomických subjektů kopíruje počet obyvatel v dané obci. Ve Vělopolí, kde je nejmenší počet obyvatel je i nejméně ekonomických subjektů. V Třinci je tomu právě naopak, nejlidnatější území správního obvodu, nejhustší síť firem a živnostníků.

V červnu 2012 byla zahájena realizace projektu Stáže ve firmách pořádaného Fondem dalšího vzdělávání, příspěvková organizace Ministerstva práce a sociálních věcí. Hlavním cílem projektu je zajištění příležitosti těm, kteří mají zájem o zvýšení své ceny na trhu práce prostřednictvím absolvování odborné stáže. Mohou tak získat cenné zkušenosti, osvojit si praktické návyky, zorientovat se v oboru a zvýšit si tak i adaptabilitu na trhu práce. Tohoto projektu se mohou zúčastnit absolventi, nezaměstnaní, osoby vracející se na trh práce a osoby mající zájem o kariérní vzdělávání s trvalým pobytem na území České republiky, ovšem s výjimkou hlavního města Prahy.

V území je do tohoto projektu zaregistrováno téměř 70 firem. V minulosti byly uskutečněny dvě stáže, na pozicích fakturant a účetní, obě jsou již ukončeny a proběhly přímo v jádrovém městě.⁸⁸

Tab. 171: Přehled firem a živnostníků v SO ORP Třinec k 31. 12. 2013

Obec	Firmy	Živnostníci	Celkem
Bystřice	101	523	624
Hnojník	41	139	180
Komorní Lhotka	24	115	139
Košařiska	10	36	46
Nýdek	25	174	199
Ropice	18	144	162
Řeka	6	44	50
Smilovice	15	79	94
Střítež	17	91	108
Třinec	926	3 278	4 204
Vendryně	414	74	488
Vělopolí	2	35	37
Celkem	1 632	4 699	6 331

Zdroj: Odbor živnostenský úřad, MěÚ Třinec, vlastní zpracování

⁸⁸ Stáže ve firmách: O projektu. [online]. neuvědno [cit. 2014-09-02]. Dostupné z: <http://www.stazevefirmach.cz/clanky/o-projektu.html>.

Všechny společnosti i osoby samostatně výdělečně činné vytvářejí pracovní místa nejen pro sebe samotné, ale v mnoha případech i pro své spoluobčany. Na počtu těchto subjektů a jejich činnosti je přímo závislé množství pracovních pozic v oblasti. V každé obci provozují činnost jak firmy, tak živnostníci, kteří poskytují pracovní místa v místě. Ve správním obvodu města Třince je zaregistrováno přes šest tisíc aktivních subjektů.

E. Vyjížd'ka za zaměstnáním v SO ORP Třinec

Je zcela běžným jevem, že občané dojíždí za prací do jiných měst, okresů, krajů nebo dokonce mimo území státu. Stále více pracujících je ochotno obětovat více času na přepravu do zaměstnání za jiné výhody. Důvodem, pro migraci za zaměstnáním může být vyšší finanční ohodnocení, větší stabilita zaměstnavatelů, uplatnění v požadovaném oboru a stále častěji pouhá možnost získat pracovní místo. Ve větších městech, jako blízká Ostrava, je relativně vyšší možnost uplatnit se v profesionálním životě.

Následující tabulka zobrazuje počet vyjíždějících pracujících dle jednotlivých obcí v rámci obce trvalého pobytu, do jádrového města, jiného kraje až po migraci za prací do jiného státu. Při zjišťování vyjížd'ky za zaměstnáním v rámci Sčítání lidu, domů a bytů 2011, byla zaznamenána celkově nejhorší návratnost informací. Tuto analýzu je tak nutno brát s rezervou, jelikož podíl nezjištěných odpovědí je poměrně vysoký.

Tab. 172: Vyjížd'ka za zaměstnáním v procentuálním vyjádření za obce

Vyjížd'ka		Bystřice	Hnojník	Komorní Lhotka	Košařiska	Nýdek	Ropice	Řeka	Smilovice	Střítež	Třinec	Vendryně	Vělopolí
SO ORP Třinec	v rámci obce	5,70	10,05	9,88	3,92	2,21	2,15	4,07	1,25	5,26	27,19	3,21	3,39
	do Třince	29,89	11,16	13,24	32,68	31,94	27,08	20,81	25,86	26,08	-	33,70	20,34
	do jiných obcí	1,78	0	0	4,58	3,56	0	0	0	0	1,96	2,12	0,00
Do jiné obce okresu		4,01	18,66	17,19	10,46	2,70	4,31	8,14	11,21	20,33	2,20	2,88	16,95
Do jiného okresu kraje		4,59	14,51	14,23	7,19	4,79	18,62	16,29	15,89	15,55	5,05	5,38	27,12
Do jiného kraje		1,25	0,96	0,59	1,31	1,47	0,92	1,36	0,93	1,91	1,11	1,20	1,69
Do zahraničí		1,56	0,80	0,59	0,00	0,61	0,92	2,26	0,62	2,15	0,88	1,14	2,54
Zaměstnaní bez stálého pracoviště		2,45	3,51	5,53	3,92	2,95	1,69	2,71	2,80	4,07	2,63	2,23	5,08
Zaměstnaní pracující přímo na adrese bydliště		9,84	10,05	10,87	8,50	9,46	7,54	8,60	7,17	9,81	18,62	6,90	2,54
Pracujících studentů a učňů		1,20	1,28	0,99	0,00	1,84	1,54	0	1,25	1,44	1,38	1,20	0
Nezjištěno		37,73	29,03	26,88	27,45	38,45	35,23	35,75	33,02	13,40	38,97	40,05	20,34
Celkem zaměstnaných		100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Zdroj: SLDB 2011

Ve většině obcí, s výjimkou Komorní Lhotky a Košařisk, převážná většina obyvatel dojíždí za prací do jádrového města Třince. Tato hodnota pro občany města Třince je uvedena u dojížděky v rámci obce bydliště. Data za sledovaný správní obvod jsou uvedeny v následující tabulce.

Tab. 173: Vyjížděka za zaměstnáním v procentuálním vyjádření za SO ORP Třinec

Vyjížděka celkem	SO ORP Třinec			Do jiné obce okresu	Do jiného okresu kraje	Do jiného kraje	Do zahraničí	Zaměstnaní bez stálého pracoviště	Zaměstnaní pracující přímo na adrese bydliště	Pracujících studentů a učňů	Nezjištěno	CELKEM
	v rámci obce	do města Třince	do jiných obcí									
	19,6	9,34	1,79	3,91	6,43	1,14	0,98	2,7	15,26	1,33	37,54	100

Zdroj: SLDB 2011

Stejně jako u hodnot za obce, i z komplexního hlediska ve správním obvodu nejvíce obyvatel pracuje právě v jádrovém městě. V tabulce je údaj poměrně zkreslený, jelikož třinečtí občané jsou zaznamenáni mezi dojíždějícími v rámci obce. Pokud bychom údaj přepočítali a zohlednili i o takovéto občany, podíl pracujících ve městě Třinci by dosahoval 27,3 % za celé SO ORP Třinec.

F. Průmyslové plochy v SO ORP Třinec

Pro příliv nových investorů a navazující tvorbu nových pracovních míst je nutné disponovat odpovídajícími prostory či plochami využitelnými k těmto účelům. Funkční plochou rozumíme plochu určenou ke specifickému využití v dané oblasti. V této analýze jsou již zmíněné prostory rozděleny na průmyslové a zemědělské.

Do souhrnného pojmu „průmyslová plocha“ je dle územních plánů obcí a jejich regulativů zařazen následující výčet typů ploch:

- pozemky pro těžký průmysl a energetiku,
- pozemky pro lehký průmysl, výrobní a servisní služby, skladování a distribuce všeho druhu, výzkumná a vývojová pracoviště a další související činnosti,
- pozemky pro stavby a zařízení sériové, hromadné výroby, u nichž se nepředpokládají negativní vlivy z provozované činnosti za hranici ploch,
- pozemky staveb a zařízení pro řemeslnou, kusovou, drobnou a malosériovou výrobu, výrobní a nevýrobní služby, související administrativu, obchodní plochy splňující hygienické podmínky vůči sousední zástavbě,
- pozemky, stavby a zařízení pro občanské vybavení veřejné infrastruktury i komerčního typu jako jsou prodejny, služby, ubytování, stravování, administrativa,

- stavby a zařízení pro logistiku,
- vyžaduje odstup od obytného území.⁸⁹

Dle předpisu 153/7 023/1994, Sdělení k vymezení pojmu "Zemědělská výroba, lesní a vodní hospodářství", se rozumí zemědělskou výrobou včetně hospodaření v lesích a na vodních plochách následující:

- rostlinná výroba včetně chmelařství, ovocnářství, vinohradnictví, vinařství a pěstování zeleniny, hub, okrasných rostlin, léčivých a aromatických rostlin, rostlin pro technické užití na pozemcích vlastních, pronajatých nebo užívaných na základě jiného právního důvodu, popřípadě provozované bez pozemku,
- živočišná výroba zahrnující chov hospodářských a jiných zvířat či živočichů za účelem získávání a výroby živočišných produktů, chov hospodářských zvířat k tahu a chov sportovních a dostihových koní,
- produkce chovných plemenných zvířat a využití jejich genetického materiálu, pokud jde o zvířata uvedená v písmenu b),
- výroba osiv a sadby, školkařských výpěstků a genetického materiálu rostlin,
- úprava, zpracování a prodej vlastní produkce zemědělské výroby včetně výroby potravin z ní.

Tab. 174: Volné průmyslové plochy SO ORP Třinec k 31. 12. 2013

Obec	Zastavitelné plochy výroby (v ha)	
	Průmyslová plocha celkem	Zemědělská plocha celkem
Bystřice	29,2	0,3
Hnojník	66,8	0
Komorní Lhotka	2,1	0
Košařiska	0	0
Nýdek	0	0
Ropice	10,0	0
Smilovice	1,3	0
Střítež	2,7	1,1
Řeka	0,6	0
Třinec	31,4	3,4
Vendryně	7,5	0,1
Vělopolí	0	0
Celkem	151,6	4,9

Zdroj: MěÚ Třinec, Odbor stavebního řádu a územního plánování

Průmyslové plochy jsou převládajícím typem zastavitelné plochy ve správním obvodu města Třince. Je jich k dispozici dokonce více než třicetinasobek ve srovnání se zemědělským typem zastavitelných ploch. Největší možnosti v průmyslové zástavbě má obec Hnojník, který disponuje

⁸⁹ ING. ARCH. SALVETOVÁ, Helena a kol. Územní plán Třinec. In: Město Třinec: Oficiální webový portál [online]. neuvvedeno [cit. 2014-09-02]. Dostupné z: http://www.trinecko.cz/plany/uzemni_plan/Přiloha%20I.A.%20-%20Textová%20část%20návrhu%20Územního%20plánu%20Třinec.pdf.

necelými 67 ha volných ploch. V současnosti je v řízení povolení sítí pro průmyslovou zónu v Hnojníku. Největším množstvím zemědělských ploch k využití je evidováno v jádrovém městě. V obcích Košařiska, Nýdek a Vělopolí nejsou připraveny žádné zastavitelné pozemky průmyslového ani zemědělského charakteru. V příloze 22: Přehled průmyslových a zemědělských ploch obcí SO ORP Třinec, je možné nahlédnout do přehledu s počtem a konkrétní výměrou plochy v každé z obcí.

G. Nezaměstnanost

Na základě dohody s Českým statistickým úřadem Ministerstvo práce a sociálních věcí počínaje lednem 2013 přechází na nový ukazatel registrované nezaměstnanosti v ČR s názvem *Podíl nezaměstnaných osob*, který vyjadřuje podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15 – 64 let ze všech obyvatel ve stejném věku. Tento ukazatel nahrazuje doposud zveřejňovanou míru registrované nezaměstnanosti, která poměřuje všechny dosažitelné uchazeče o zaměstnání pouze k ekonomicky aktivním osobám. Údaje počínaje měsícem říjnem 2012 jsou zveřejněny podle stávající i nové metodiky paralelně, od ledna 2013 pouze podle nového výpočtu. Nový ukazatel *Podíl nezaměstnaných osob* má kvůli odlišné definici jinou úroveň a je tudíž s původním ukazatelem nesrovnatelný.⁹⁰

Následující tabulka znázorňuje v letech 2005-2012 míru nezaměstnanosti, od roku 2013 je sledován nový ukazatel podílu nezaměstnaných osob. V období 2012 a 2013 není bohužel možné dohledat data za jednotlivé obce.

Tab. 175: Míra nezaměstnanosti a podíl nezaměstnaných osob v % k 31. 12. daného roku

Obec	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Bystřice	13,36	12,6	10,67	10,63	7,69	5,34	7,34	9,09	6,2	-	-	6,20
Hnojník	14,92	15,78	11,91	9,76	8,32	4,59	7,89	9,04	7,59	-	-	7,59
Komorní Lhotka	13,26	14,42	11,4	11,16	9,3	6,98	13,72	10,93	4,36	-	-	4,36
Košařiska	16,18	15,61	11,56	10,98	10,98	9,25	10,98	10,4	8,88	-	-	8,88
Nýdek	15,83	16,31	14,64	13,69	9,64	5,95	9,52	12,14	8,72	-	-	8,72
Ropice	12,32	13,78	14,26	10,7	7,78	6,32	9,08	10,05	7,14	-	-	7,14
Smilovice	11,26	16,67	13,51	14,41	6,31	5,41	7,66	9,46	8,05	-	-	8,05
Střítež	14,62	17,31	17,31	9,62	5,77	3,85	7,69	6,92	4,36	-	-	4,36
Řeka	13,81	10,02	12,47	10,69	8,02	6,01	8,91	10,02	8,78	-	-	8,78
Třinec	15,32	15,64	13,16	11,14	8,6	6,2	8,53	8,56	8,84	-	-	8,84
Vendryně	13,17	14,12	11,31	9,85	8,33	5,46	7,48	6,47	9,23	-	-	5,54
Vělopolí	18,28	18,28	7,53	12,9	10,75	12,9	16,13	18,28	5,54	-	-	9,23
Celkem	14,25	14,88	12,25	11,2	8,32	6,2	9,28	9,77	7,08	8,4	6,3	7,08

Zdroj: Úřad práce ČR, Krajská pobočka v Ostravě, kontaktní pracoviště Třinec

Pozn.: - údaje za jednotlivé obce nejsou k dispozici

⁹⁰ Integrovaný portál MPSV: Změna metodiky ukazatele registrované nezaměstnanosti. [online]. nevedeno [cit. 2014-09-02]. Dostupné z: https://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/zmena_metodiky.

Míra nezaměstnanosti i podíl nezaměstnaných osob ve správním obvodu města Třince kopíruje celorepublikový stav tohoto makroekonomického ukazatele. Od roku 2004 do 2008 se míra nezaměstnanosti neustále snižovala, vlivem hospodářské krize však poté začala stoupat. Hospodářská krize nastala v roce 2007, v České republice se začala projevovat se zhruba ročním zpožděním. V posledních letech je již sledován nový ukazatel podílu nezaměstnaných osob. V roce 2013 je podíl nezaměstnaných osob SO ORP Třinec dokonce nižší než celorepubliková hodnota. V roce následujícím je míra ukazatele u obou oblastí srovnatelná. Následující graf znázorňuje vývoj republikové a regionální míry nezaměstnanosti.

Obr. 20: Vývoj republikové a regionální míry nezaměstnanosti a podílu nezaměstnaných

Zdroj: Vlastní zpracování

H. Specifická míra nezaměstnanosti SO ORP Třinec

Každý region je svým způsobem specifický nejen z pohledu nezaměstnanosti a je tedy nutné k němu i odlišně přistupovat. V opakujících se intervalech jsou stanovovány rizikové skupiny obyvatelstva, které jsou nezaměstnaností více ohroženy ve srovnání s osobami nespádajícími do rizikové skupiny. Pro tyto kategorie obyvatel je sledována tzv. specifický podíl nezaměstnaných osob. Specifický podíl nezaměstnaných osob vyjadřuje podíl počtu určité skupiny nezaměstnaných

na shodně vymezené pracovní síle v procentech (např. určitá věková skupina, stupeň vzdělání).⁹¹
Pro správní obvod města Třince je identifikováno šest rizikových skupin.

a) Absolventi bez praxe v SO ORP Třinec

První z rizikových skupin jsou absolventi bez praxe. Řadíme zde jak absolventy středních škol s maturitou i bez maturity, tak vysokých škol i základních škol. Během studia nezískají potřebné množství zkušeností, proto jsou nuceni se hned po ukončení studia hlásit na místně příslušný úřad práce. V následující tabulce je zobrazen přehled nezaměstnaných absolventů vyjádřené po obcích jak v absolutní tak procentuální hodnotě.

Tab. 176: Specifický podíl nezaměstnaných osob - absolventi k březnu 2014

Obec	Absolventi v %	Počet	Podíl nezaměstnaných osob celkem v %
Bystřice	0,70	25	4,76
Hnojník	0,39	4	6,57
Komorní Lhotka	0,50	4	5,33
Košařiska	0	0	6,18
Nýdek	0,36	5	6,85
Ropice	0,28	3	5,45
Řeka	1,08	4	6,78
Smilovice	0,20	1	4,10
Střítež	0,70	5	7,02
Třinec	0,54	133	7,07
Vendryně	0,62	18	5,21
Vělopolí	0	0	6,15
Celkem	0,47	202	5,88

Zdroj: Úřad práce ČR, Krajská pobočka v Ostravě, kontaktní pracoviště Třinec

Na celkovém podílu nezaměstnaných osob se ve správním obvodu města Třince podílí absolventi necelým 0,5 %. V absolutní hodnotě se jedná o 202 čerstvých absolventů hledajících své první zaměstnání po ukončení studia. Dle očekávání je nejvyšší hodnota zaznamenána u města Třince, což je způsobeno počtem obyvatel v jádrovém městě. Ve většině obcí je evidován alespoň jeden absolvent hledající uplatnění na trhu práce, vyjma Košařiska a Vělopolí.

Od února 2014 do srpna 2015 má 2 200 žáků a studentů možnost se zúčastnit Stáže pro mladé. Hlavním cílem tohoto projektu, jehož patronem je Fond dalšího vzdělávání, příspěvková organizace Ministerstva práce a sociálních věcí, je přispět k nastartování jejich profesního rozvoje a uplatnění se na trhu práce. Praxi mohou poskytnout soukromé firmy z celé České republiky a jsou určeny pro žáky ukončující středoškolské vzdělání a studenty dvou posledních semestrů vysoké či vyšší odborné školy. Nutností je trvalý pobyt na území ČR. Projekt nabízí možnost vychovat si kvalifikovaného a zkušeného pracovníka. Možnost poskytovat žákům a studentům stáž v rozmezí jednoho

⁹¹ ČSÚ: Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS - Metodika. [online]. 2.9.2014 [cit. 2014-09-02]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/zam_vsps.

až tří měsíců, financovaných z prostředků Evropské unie, se také jeví jako velice užitečné. Více informací naleznete na internetovém portálu www.stazepromlade.cz.⁹²

b) Občané v předdůchodovém věku

Dalšími ohroženými jsou také občané v předdůchodovém věku, tedy starší 50 let. Tito pracovníci disponují zkušenostmi v oboru, mnohdy ovšem ubývá fyzických sil a tak jsou nahrazováni mladšími spolupracovníky. Znovu se zaměstnat v tomto věku je velice obtížné a mnohdy jsou tito občané nuceni k dlouhodobé evidenci na úřadu práce.

Významnou roli při hledání uplatnění na trhu práce je mimo jiné i věk potenciálního uchazeče. Obecně lze konstatovat, že největší potíže na trhu práce mají mladí lidé do 24 let a také občané nad 50 let věku. V případě zaměstnávání mladých lidí jsou obavy zaměstnavatelů založené zejména na nedostatku praktických zkušeností a vědomostí, oproti tomu v případě pracovníků ve vyšších věkových kategoriích je hlavní překážkou jejich věk a s ním spojený mýtus jejich o nižší produktivitě. V následující tabulce naleznete přehled míry nezaměstnanosti zohledněné podle věku uchazečů o zaměstnání.

Tab. 177: Specifický podíl nezaměstnaných osob v předdůchodovém věku k březnu 2014

Obec	Do 49 let věku v %	Nad 50 let věku v %	Počet nad 50 let věku	Podíl nezaměstnaných osob celkem v %
Bystřice	3,48	1,28	46	4,76
Hnojník	3,73	2,84	29	6,57
Komorní Lhotka	3,84	1,49	12	5,33
Košařiska	4,73	1,45	4	6,18
Nýdek	4,95	1,90	26	6,85
Ropice	3,79	1,66	18	5,45
Řeka	5,15	1,63	6	6,78
Smilovice	2,73	1,37	7	4,10
Střítež	5,48	1,54	11	7,02
Třinec	5,21	1,86	462	7,07
Vendryně	3,77	1,44	42	5,21
Vělopolí	3,92	2,23	4	6,15
Celkem	4,20	1,68	667	5,88

Zdroj: Úřad práce ČR, Krajská pobočka v Ostravě, kontaktní pracoviště Třinec

Ve všech obcích jsou evidováni nejméně čtyři uchazeči o zaměstnání v inkriminovaném věku. Podíl nezaměstnaných osob těchto osob se pohybuje v rozmezí od 1,28 % do 2,84 %. Z pohledu celistvého území je podíl nezaměstnaných osob v předdůchodovém věku na úrovni 1,68 %, což činí 667 osob.

⁹² *Stáže pro mladé: O projektu*[online]. © 2013 [cit. 2014-09-02]. Dostupné z: <http://www.stazepromlade.cz/cz/o-projektu>.

c) Osoby vracející se na trh práce

Osoby vracející se na trh práce tvoří další poměrně početnou skupinu obyvatel ohroženou nezaměstnaností. Řadíme sem ženy po mateřské dovolené, osoby po dlouhodobé nemoci, osoby dlouhodobě pečující o osobu blízkou nebo také osoby, které dlouhodobě pobývali v zahraničí bez plnohodnotného zaměstnání. Data za tento specifický podíl nezaměstnanosti však bohužel nelze dohledat.

d) Osoby s nízkou kvalifikací

Osobami s nízkou kvalifikací jsou myšleny osoby bez vzdělání či například pouze se základním vzděláním. Pomocníci a nekvalifikovaní pracovníci vykonávají většinou manuální práce, jednoduché a rutinní úkony vyžadující vesměs ruční nástroje a často fyzickou sílu. Většina zaměstnání v této hlavní třídě vyžaduje dovednosti na úrovni základního vzdělání.⁹³ Následující přehled definuje podíl nezaměstnaných osob podle úrovně vzdělání.

Tab. 178: Specifický podíl nezaměstnaných osob dle vzdělání k březnu 2014 v %

Obec	Bez vzdělání	Základní vč. neukončeného	Střední vč. vyučení (bez maturity)	Úplně střední s maturitou	Vyšší odborné vzdělání	Vysokoškolské		Podíl nezaměstnaných osob celkem
						Bakalářské	Magisterské	
Bystřice	0	0,72	1,89	1,92	0,06	0,17	0,41	4,76
Hnojník	0	0,88	2,75	2,25	0,07	0,29	0,45	6,57
Komorní Lhotka	0	1,36	1,61	1,86	0	0,12	0,36	5,33
Košařiska	0	1,45	3,27	1,45	0	0	0,00	6,18
Nýdek	0	1,46	3,28	1,97	0	0	0,45	6,85
Ropice	0	1,39	2,13	1,48	0	0,09	0,56	5,45
Řeka	0	0,28	3,25	1,90	0	0,27	0,42	6,78
Smilovice	0	0,20	1,56	2,34	0	0	0,00	4,10
Střítež	0	1,12	2,95	3,09	0	0,28	0,43	7,02
Třinec	0	1,55	3,47	1,91	0,06	0,14	0,31	7,07
Vendryně	0	0,68	1,92	1,88	0,07	0,10	0,36	5,21
Vělopolí	0	0,56	3,91	0,56	0	0,56	0,77	6,15
SO ORP Třinec	0	0,83	2,55	1,77	0,06	0,19	0,44	5,88

Zdroj: Úřad práce ČR, Krajská pobočka v Ostravě, kontaktní pracoviště Třinec

Na území SO ORP Třinec odpovídá podíl nezaměstnaných osob vzdělanostních skupin počtu obyvatel s daným dosaženým vzděláním. Nejvíce občanů ukončilo středoškolské vzdělání bez maturity, tudíž i nejvíce uchazečů a zaměstnání má toto vzdělání. Jiná situace je zachycena u občanů s vysokoškolským titulem. Obyvatel s bakalářským titulem je obecně zhruba čtyřikrát méně

⁹³ ČSÚ: Přehled a charakteristika hlavních tříd klasifikace. [online]. 2. 9. 2014 [cit. 2014-09-02]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/prehled_a_charakteristika_hlavnich_trid_klasifikace_kzam.

než s titulem magisterským. Oproti tomu je jejich podíl nezaměstnaných osob poměrně srovnatelný. Ve správním obvodu města Třince jsou všichni obyvatelé bez vzdělání zaměstnaní.

e) Dlouhodobě nezaměstnaní

Dlouhodobě nezaměstnanými jsou osoby registrované na úřadu práce po dobu delší jednoho roku, tedy dvanácti po sobě jdoucích kalendářních měsíců. Tito uchazeči postupně ztrácí profesní hodnotu a tak je jejich uplatnění na trhu práce den ode dne náročnější. Podíl nezaměstnaných osob dle délky evidence na úřadu práce je zobrazena v následující tabulce. Pro porovnatelnost údajů, jsou do analýzy zahrnuti i nezaměstnaní po dobu kratší jednoho roku.

Tab. 179: Specifický podíl nezaměstnaných osob dlouhodobě registrovaných k březnu 2014 v %

Obec	do 3 měsíců	od 3 do 6 měsíců	od 6 do 12 měsíců	nad 12 měsíců	Podíl nezaměstnaných osob celkem
Bystřice	1,21	1,03	1,17	1,35	4,76
Hnojník	1,47	1,57	1,47	2,06	6,57
Komorní Lhotka	1,86	0,87	1,21	1,39	5,33
Košařiska	2,18	0,73	1,09	2,18	6,18
Nýdek	1,49	1,77	1,55	2,04	6,85
Ropice	1,11	0,92	0,92	2,50	5,45
Řeka	2,71	1,36	2,17	0,54	6,78
Smilovice	1,75	0,39	0,98	0,98	4,10
Střítež	1,59	1,30	1,80	2,33	7,02
Třinec	1,68	1,12	1,24	3,03	7,07
Vendryně	1,72	1,03	1,23	1,23	5,21
Vělopolí	0,57	2,79	0,00	2,79	6,15
SO ORP Třinec	1,60	1,24	1,24	1,80	5,88

Zdroj: Úřad práce ČR, Krajská pobočka v Ostravě, kontaktní pracoviště Třinec

Nejobvyklejší doba registrace na úřadu práce v SO ORP Třinec je nad dvanáct měsíců. S dlouhodobou nezaměstnaností bojují zhruba 2 % nezaměstnaných. Srovnatelný počet uchazečů si nové pracovní místo najde do tří měsíců od registrace na úřadu práce. V souhrnu je ovšem cca 70 % nezaměstnaných do jednoho roku opět zaměstnáno.

f) Nezaměstnaní podle pohlaví

Poměrně často široká veřejnost hovoří o problematickém zaměstnávání žen, což podporuje diskusi v médiích i mezi odborníky. Jak sdělil jeden z pracovníků Ministerstva práce a sociálních věcí: „Ženy jsou rizikovou skupinou po celou dobu svého ekonomicky aktivního života. Na počátku jsou čerstvými absolventkami, poté potencionálními matkami a nakonec matkami, hrozí jejich častá absence v zaměstnání z důvodu péče o nezletilé dítě a následně se již řadí do kategorie předdůchodového věku.“ Při zaměstnávání matek hraje významnou roli také provozní doba mateřských školek, která je ve většině případů neadekvátně sestavena. V následující tabulce naleznete data podílu nezaměstnaných osob rozlišena dle pohlaví.

Tab. 180: Specifický podíl nezaměstnaných osob dle pohlaví k březnu 2014 v %

Obec	Ženy	Muži	Podíl nezaměstnaných osob celkem
Bystřice	2,53	2,23	4,76
Hnojník	3,43	3,14	6,57
Komorní Lhotka	2,85	2,48	5,33
Košariska	3,64	2,55	6,18
Nýdek	3,72	3,13	6,85
Ropice	3,23	2,22	5,45
Řeka	3,52	3,25	6,78
Smilovice	1,37	2,73	4,10
Střítež	3,93	3,09	7,02
Třinec	3,49	3,58	7,07
Vendryně	2,91	2,30	5,21
Vělopolí	2,79	3,35	6,15
SO ORP Třinec	3,02	2,85	5,88

Zdroj: Úřad práce ČR, Krajská pobočka v Ostravě, kontaktní pracoviště Třinec

V bez mála 60 % obcí, stejně jako v celém správním obvodu města Třince, je podíl nezaměstnaných mužů a žen srovnatelný. Rozdíly jsou v toleranci půl procentního bodu. V obci Košariska, Nýdek, Ropice a Střítež je evidována větší nezaměstnanost u žen, v průměru o 0,9 %. Ve Smilovicích sledujeme poměrně neobvyklou situaci, kdy nezaměstnanost mužů výrazně převyšuje nezaměstnanost žen.

g) Nezaměstnanost podle oborů

Ačkoli by bylo velice prospěšné znát strukturu nezaměstnaných osob z pohledu jejich oboru, Ministerstvo práce a sociálních věcí a Generální ředitelství Úřadů práce nemá však tyto informace k dispozici, neboť nejsou vyžadovány. Česká republika tak nemá přehled o tom, z jakých profesí jsou nezaměstnaní, tedy jaké profese nejsou uplatnitelné na pracovním trhu.⁹⁴

I. Zaměstnanost podle oborů CZ-NACE

Následující analýza zkoumá zaměstnané osoby v určitých oborech, rozlišených podle kódu CZ-NACE. NACE ("Nomenclature générale des Activités économiques dans les Communautés Européennes") je statistickou klasifikací ekonomických činností, kterou používá EU (respektive Evropská společenství) od roku 1970. NACE vytváří rámec pro statistická data o činnostech v mnoha ekonomických oblastech (např. ve výrobě, zaměstnanosti, národních účtech).⁹⁵

⁹⁴ MOSTÝN, Milan. *Česko neví, z jakých profesí jsou nezaměstnaní*. In: Deník veřejné správy [online]. neuvvedeno [online]. © 2014 [cit. 2014-09-02]. Dostupné z: <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6583649>

⁹⁵ BusinessInfo.cz: *Oficiální portál pro podnikání a export. Klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE)*. [online]. 1997-2014 [cit. 2014-09-02]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/klasifikace-ekonomickych-cinnost-cz-nace-3101.html>

Tab. 181: Zaměstnaní podle odvětví ekonomické činnosti v %

Obec	Zemědělství, lesnictví, rybníkářství	Průmysl	Stavebnictví	Velkoobchod a maloobchod, opravy a údržba motorových vozidel	Doprava a skladování	Ubytování, stravování a pohostinství	Informační a komunikační činnosti	Peněžnictví a pojišťovnictví	Činnosti v oblasti nemovitostí, profesní, vědecké a technické, administrativní a podpůrné činnosti	Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	Vzdělávání	Zdravotní a sociální péče	Nezjištěno
Bystřice	0,85	34,88	7,08	9,93	3,96	3,12	1,02	1,2	6,5	3,25	5,57	7,97	14,65
Hnojník	1,44	29,82	4,63	9,57	10,05	2,87	2,71	0,96	5,58	4,78	8,13	5,74	13,72
Komorní Lhotka	2,17	24,9	8,5	9,68	4,35	5,53	0,99	1,98	5,53	3,95	4,74	12,85	14,82
Košařiska	7,84	31,37	5,88	4,58	8,5	1,96	0	0,65	4,58	6,54	6,54	5,88	15,69
Nýdek	1,35	37,1	6,02	7,99	5,41	3,07	1,35	0,98	4,91	4,30	6,02	7,37	14,13
Ropice	1,54	35,08	6	10,62	5,85	3,23	1,69	0,62	5,38	3,54	6,15	8,15	12,15
Řeka	3,17	30,77	7,69	7,69	5,88	4,52	2,26	0,45	4,52	3,62	4,98	4,52	19,91
Smilovice	1,25	30,22	6,54	10,59	4,67	1,87	2,18	2,18	6,85	4,05	7,79	6,85	14,95
Střítež	2,63	37,8	6,7	7,66	9,33	1,91	1,44	1,44	5,50	3,11	5,98	7,66	8,85
Třinec	0,98	37,93	5,12	9,21	3,88	2,96	1,46	1,2	6,47	3,24	5,17	7,7	14,69
Vendryně	1,2	37,23	4,84	10,33	4,46	1,79	1,2	1,36	6,09	3,91	6,09	8,97	12,55
Vělopolí	0	34,75	6,78	13,56	3,39	3,39	4,24	0,85	5,93	4,24	5,93	3,39	13,56
SO ORP Třinec	1,14	36,73	5,49	9,35	4,37	2,92	1,44	1,21	6,27	3,44	5,47	7,81	14,35

Zdroj: SLDB 2011

Jak již z charakteru pracovního trhu a podnikatelské sféry ve správním obvodu vyplývá, výrazně převažující počet obyvatel je zaměstnán v průmyslu. Mezi další obory, které jsou poměrně hojně zastoupeny, patří „velkoobchod, maloobchod, opravy a údržba vozidel“ a „zdravotní a sociální péče“. Nejméně obyvatel pracuje v oboru zemědělství, lesnictví, rybníkářství. Všechny tyto údaje ovšem, jak již bylo zmíněno, závisí na rozvoji a zastoupení daného oboru.

Na celém území České republiky je již po několik let upřednostňováno studium vedoucí k zaměstnání v kancelářích a podobných prostorech. Napříč generacemi převládají stereotypy o řemeslech, které v dnešní době již nejsou zcela pravdivé. Vývoj ve všech oblastech se ubírá mílovými kroky kupředu a řemesla nejsou v tomto ohledu výjimkou. Mezi deset nejrozšířenějších mýtů o řemeslech patří:

- Řemeslo je špinavá práce
- Řemeslo není tvůrčí, omezuje osobnost
- Řemeslo je fyzicky namáhavé a vyčerpávající

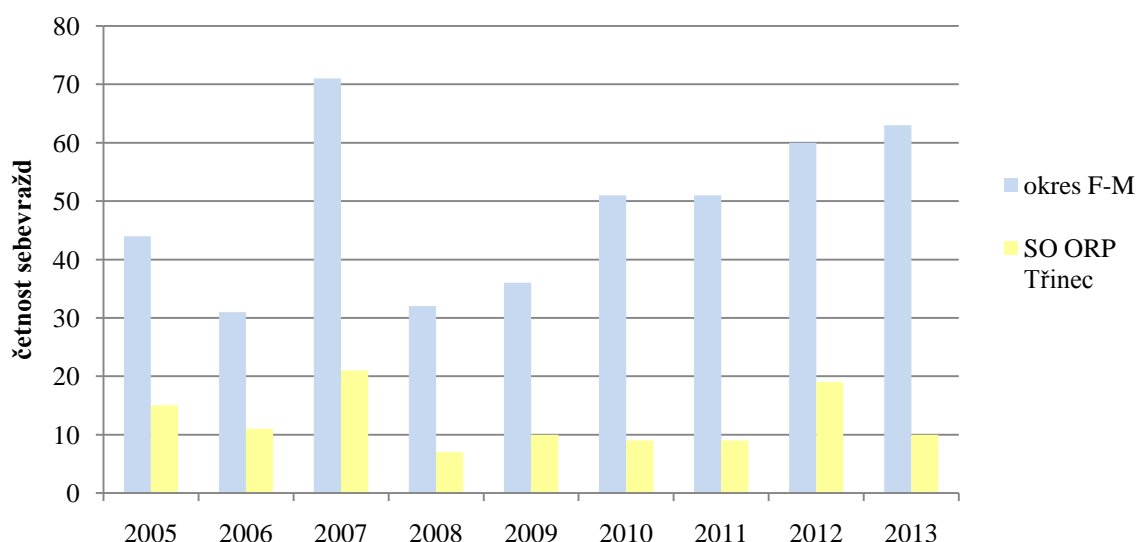
- Řemeslo je podřadná práce
- Řemeslo je špatně placené
- Řemeslo omezuje další profesní rozvoj
- Řemeslo je jen pro hloupé
- Řemeslo je nebezpečné povolání
- Řemeslo je časově náročné a nesvobodné povolání
- Řemeslo se nedělá v dobrém kolektivu ⁹⁶

„Šikovný řemeslník se může mít lépe než průměrný vysokoškolák.“

J. Sebevraždy nezaměstnaných

Narůstání negativních jevů ve společnosti vyvolává psychické problémy, mnohdy vyšší rozvodovost, a někteří obyvatelé se uchylují k zoufalému činu sebevraždy. Za jeden z těchto negativních jevů lze považovat i míru nezaměstnanosti. Na základě osobních konzultací s pracovníky Policie České republiky, územního odboru Frýdek-Místek bylo zjištěno, že ze statistického hlediska jsou sebevraždou nejohroženější skupinou obyvatel nezaměstnaní. Ačkoli je motiv sebevražd mnohdy velice komplikované zjistit, na základě celorepublikových dat lze určit, že nezaměstnaní tvoří takřka polovinu sebevrahů z celkového počtu dokonaných sebevražd i pokusů o ně. Následující tabulka znázorňuje počet sebevražd v okrese Frýdek-Místek i ve správním obvodu města Třince.

Obr. 21: Sebevraždy, včetně pokusů o ně, v okrese Frýdek-Místek a SO ORP Třinec

Zdroj: Krajské ředitelství Policie Moravskoslezského kraje

⁹⁶ SOŠ Střední odborná škola Třineckých železáren: Deset mýtů o řemeslech. [online]. © 2014 [cit. 2014-09-02]. Dostupné z: <http://e.sostrinec.cz/index.php/deset-mytu-o-remeslech>.

Počet sebevražd zhruba s ročním zpožděním kopíruje trend míry nezaměstnanosti. Lze tedy předpokládat, že v určitém rozsahu má tato skutečnost vliv na občany a jejich chování. Po většinu sledovaných let se správní obvod města Třince podílí zhruba 30 % na celkovém počtu sebevražd v okrese Frýdek-Místek. Ve spojitosti s počtem obyvatel, z města Třince logicky pochází nejvíce osob, které spáchají sebevraždu nebo se o ni pokouší, v rámci celého sledované území.

K. Finanční analýza

Při zpracování přehledu o zaměstnanosti ve správním obvodu města Třince byla sestavena i finanční analýza, která zahrnuje především náklady obcí vynaložených na zabezpečení veřejně prospěšných prací. Také přehled veškerých projektů a programů týkajících se tématu zaměstnanosti. Byla shromážděna data o projektech za časový úsek od roku 2010 do současnosti.

Tab. 182: Finanční analýza

Oblast	Náklady v tis. Kč	Popis
Podpora zaměstnanosti	11 877	Veřejně prospěšné práce (VPP)

Zdroj: Obecní úřady SO ORP Třinec

Na veřejně prospěšné práce bylo za tento časový úsek uvolněno bez mála 12 milionů korun. Ne všechny obce ovšem veřejně prospěšné práce poskytují nebo byli ochotny tyto data poskytnout. Současně s těmito aktivitami probíhá i mnoho dalších projektů zaměřených na zlepšení a oživení trhu práce. Průběžně jsou vytipovávány a vytvářeny podmínky pro nové investice, monitorují se potřeby podnikatelů a občanů, zajišťuje se komunikace mezi dotčenými subjekty či se aktivně řeší prostory brownfieldů. Cílem těchto činností je usměrňování vlivů působících na pracovní a ekonomický trh.

6.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

Tab. 183: Analýza dotčených skupin SO ORP Třinec

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Opatření
Stát	udržení co možná nejnižšího podílu nezaměstnaných, růst životní úrovně	upřednostňování určité skupiny obyvatel, nedostatek financí na podpory v nezaměstnanosti	přehodnocení přístupu
Investoři	zmapované volné průmyslové plochy a struktury pracovní síly	neinvestování v lokalitě, přehnané nároky	úlevy v začátku podnikání
Zaměstnaní	zvyšování životní úrovně, mzdy, splácení závazků	neochota vzdělávat se, nízká pracovní morálka, přehnané nároky	školení, motivace
Nezaměstnaní	splácení závazků, podpora v nezaměstnanosti, služby ÚP, rekvalifikace	nesplácení závazků, nechut' se zaměstnat, kriminalita, ocitnutí se na okraji společnosti	pojištění neschopnosti splácet, osobní bankrot, praxe
Město Třinec (ÚP)	udržení co možná nejnižšího podílu nezaměstnaných, nízká kriminalita	nedostatečná pozornost všem registrovaným	přehodnocení přístupu

Obce	nízká kriminalita, spokojenost obyvatel, růst životní úrovně	přehnaná nebo nedostatečná pozornost určité skupině obyvatel	programy pro všechny skupiny obyvatel
Zaměstnavatelé	Zmapování struktury pracovní síly	poskytování minimální mzdy, neochota zaměstnat dlouhodobě nezaměstnané	příspěvky na mzdy
Rodinní příslušníci	rodinná pohoda, finanční stabilita, splácení závazků	vysoké nároky na "provoz"	podílení se na společném rozpočtu
Bankovní, nebankovní instituce	splácení pohledávek	exekuce, vymáhání, využití nepříznivé situace klienta	pečlivé vybírání klienta i instituce

Zdroj: Vlastní zpracování

Stát

Zájmem státu je udržování co možná nejnižší míry nezaměstnanosti a zabezpečit tak konstantní růst životní úrovně i hrubého domácího produktu. Česká republika v některých situacích ať už vědomě či nevědomě upřednostňuje určité skupiny obyvatel, například menšiny nebo občany předdůchodového věku. Problematika nezaměstnanosti by měla být komplexně řešena jako celek a ne být rozdělena na dílčí úseky. Rizikem je také velká finanční náročnost podpor v nezaměstnanosti a možný nedostatek na jejich vyplácení.

Investoři

V každé oblasti je důležité, aby působili investoři, kteří nabízejí místním obyvatelům pracovní příležitosti. K udržení těch stávajících a přivedení nových je nutné mít zmapované volné plochy i strukturu místní pracovní síly. Tyto údaje budou stěžejní pro rozhodnutí potenciálních investorů. Provedené analýzy mohou sloužit jako studnice dat a být využívány v „boji“ o investory. Stejně tak mohou být využity jako argument poskytované úlevy v začátku podnikání nebo technická vybavenost inženýrskými sítěmi a dopravní dostupnost průmyslových ploch.

Zaměstnaní, Nezaměstnaní

Největším rizikem zaměstnaných je, že by o své pracovní místo mohli přijít, nebyli by tak schopni splácet své závazky a udržet si tak svou životní úroveň. Stejná očekávání mají i nezaměstnaní občané, kteří předpokládají možnost využití služeb úřadu práce a získání podpory v nezaměstnanosti. Při vyčerpání finančních rezerv se objevuje riziko drobné kriminality a ocitnutí se na okraji společnosti. Někteří občané postupem času ztrácejí pracovní návyky a chuť se zaměstnat, tento zlovyk se velice těžko odbourává. U obou těchto skupin je určitým řešením využití pojištění neschopnosti splácet své závazky při vypadnutí pravidelného příjmu a tvoření finančních rezerv, z kterých je možné v tíživé situaci čerpat prostředky.

Obce

Všechny obce se snaží o udržení co možná nejnižší míry nezaměstnanosti. S tímto faktem se pojí i jiné problematiky, jako například úroveň kriminality, spokojenost obyvatel a růst životní úrovně. V jádrovém městě je umístěna krajská pobočka úřadu práce, jejímž úkolem je pracovat s nezaměstnanými. Obě tyto dotčené skupiny bojují se společným rizikem, mají tendenci věnovat se určitým skupinám odlišným způsobem. Například vysokoškolsky vzdělaným občanům, kteří se po studiu přihlásí na úřad práce, není dostatečně intenzivně hledáno zaměstnání a veškeré aktivity jsou směřovány k dlouhodobě nezaměstnaným. Tento přístup by měl být přehodnocen a měli by se poskytovat programy pro všechny skupiny obyvatel.

Zaměstnavatelé

Zaměstnavatelé potřebují získat potřebné informace, pokrýt své personální potřeby a zajistit tak plynulý provoz celé společnosti či instituce. Někdy se ovšem setkáváme s problematickým přístupem při zaměstnávání dlouhodobě nezaměstnaných. Tuto situaci by mohly vyřešit příspěvky na mzdy těchto zaměstnanců. Vzhledem k vysokému počtu uchazečů na jedno pracovní místo, mají mnohdy zaměstnavatelé tendenci upravovat podmínky ke svému prospěchu, například poskytnutí pouze minimální mzdy.

Rodinní příslušníci

Při hledání pracovního místa netrpí pouze psychika nezaměstnaného, ale i celé jeho rodiny. Rodinní příslušníci obecně očekávají domácí pohodu, finanční stabilitu a splácení společných závazků, to je však mnohdy ohroženo. Někteří členové domácnosti, především děti, si neuvědomují závažnost situace a jejich nároky mohou být vysoké nebo dokonce i přehnané. Způsobují tak zhoršení domácího klimatu.

Bankovní, nebankovní instituce

Bankovní a nebankovní instituce (dále jen „banka“) poskytují půjčky, kterých využívají jak zaměstnaní, tak nezaměstnaní. Pokud zaměstnanec splácí již zřízenou půjčku a přijde o své zaměstnání, dostává se do složité situace vůči „bance“. Je zde poté riziko, že si nezaměstnaný sjednává další půjčky, ve většině případů prostřednictvím nebankovních institucí, a dostává se tak do kolotoče splátek. Mnohdy nastává tzv. situace „vytloukání klínu klímem“.

Tab. 184: Analýza rizik SO ORP Třinec

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	P	D	V		
Finanční riziko					
Neschopnost splácet závazky	3	5	15	Pojištění neschopnosti splácet, uvážená volba	nezaměstnaný
Zvyšování vyplácených podpor v nezaměstnanosti	4	3	12	Finanční rezervy	stát
Zvyšování nákladů na vyplácení podpor v nezaměstnanosti	4	3	12	Finanční rezervy	stát
Organizační riziko					
Nelegální práce	4	3	12	Kontroly, sankce	zaměstnavatel
Komplikovanější provoz úřadů práce	4	2	8	Organizace práce	stát
Právní riziko					
Změna legislativy	4	2	8	Informování se	stát
Zneužití osobních údajů	2	2	4	Zabezpečení systému	stát
Technické riziko					
Udržitelnost systému pro výplatu podpor v nezaměstnanosti	2	4	8	Průběžné revize	stát
Ztráta kvalifikace (technický pokrok)	3	4	12	Vzdělávání se	nezaměstnaný
Věcné riziko					
Zvyšování drobné kriminality	3	3	9	Osvěta, včasné vyplácení dávek	stát
Ztráta kvalifikace	3	4	12	Vzdělávání se	nezaměstnaný
Zhoršení psychického stavu	2	4	8	Konzultace	nezaměstnaný

Zdroj: Vlastní zpracování

Nejvýznamnějším rizikem, nejen finančním, je podle analýzy případná neschopnost nezaměstnaného splácet své závazky. Toto riziko hrozí především dlouhodobě nezaměstnaným, kteří postupem času mají stále méně finančních prostředků a tak přestávají splácet své závazky (například hypotéky, půjčky). V tíživé životní situaci mnohdy přistupují k využití služeb nebankovních institucí a mohou se tak dostat do mnohem horších životních podmínek. Možností jak tomuto zabránit je sjednání pojištění neschopnosti splácet, ale především i rozvážené rozhodnutí, zda si půjčku vůbec sjednat a když ano, tak od jaké instituce finanční prostředky čerpat.

Srovnatelně závažným rizikem je zvyšující se finanční náročnost na vyplácení podpor v nezaměstnanosti a množství samotných podpor, nelegální práce a ztráta kvalifikace. Míra významnosti všech těchto rizik se přímou měrou odvíjí od podílu nezaměstnaných osob. Čím vyšší bude nezaměstnanost, tím vyšší bude množství vyplácených finančních prostředků a podobně. S výkyvy v nezaměstnanosti je třeba počítat a tvořit si finanční rezervy na pokrytí případných neočekávaných nákladů. Nelegální práce je problematikou, která se pojí nejen s nezaměstnaností. V tomto ohledu je ovšem riziko, že lidé registrováni na úřadu práce pobírají zároveň mzdu i podporu v nezaměstnanosti. Šedou ekonomiku je třeba potírat kontrolami a případnými důslednými tresty a sankcemi.

Ztráta kvalifikace hrozí všem registrovaným na úřadu práce, především těm dlouhodobě nezaměstnaným. Odbornou kvalifikaci je možné rozdělit na technickou a věcnou. Technický vývoj jde neustále kupředu a je velice těžké s ním držet krok. Pokud člověk zastává technickou profesi (například IT specialista) je nutné se neustále vzdělávat a seznamovat se s novými technologiemi. Pod pojem věcná kvalifikace si lze představit nejen všeobecné povědomí, znalost předpisů, zákonů (například úředníci), ale také pracovní návyky, které postupem času mizí.

Zvyšování drobné kriminality je nepříznivým důsledkem nezaměstnanosti. Množí se drobné krádeže, kterými se snaží lidé v nepříznivé finanční situaci pomoci svým rodinám. Je třeba provádět osvětu směrem k potencionálním pachatelům i obětem. Některé aktivity, jako například „auto není trezor“ nebo upozornění na kapsáře v prostředcích městské hromadné dopravy, již probíhají. Není tomu tak dávno, kdy mělo Ministerstvo práce a sociálním věcí problémy se včasným vyplácením podpor v nezaměstnanosti. Pobírající měli následkem této situace potíže se splácením závazků i zajištěním základních potřeb. Velice závažným rizikem je dopad na psychiku člověka, který způsobuje špatné nálady a deprese. Tyto výkyvy mají negativní vliv jak na uchazeče o zaměstnání, ale také na jeho nejbližší okolí. V nejhorším případě může dojít i k pokusu o sebevraždu nebo dokonce dokonání tohoto činu.

Čím více je registrovaných uchazečů na úřadu práce, tím komplikovanější je organizace práce. Je třeba, aby nejen vyplácení dávek, ale i služby pro nezaměstnané byly dostupné všem. S tímto se pojí i udržení a stabilita systému evidence a vyplácení, aby nedošlo ke kolapsu.

6.1.4. SWOT analýza oblastí

Tab. 185: SWOT analýza SO ORP Třinec

Silné stránky	Slabé stránky
<ol style="list-style-type: none"> 1. existence významných zaměstnavatelů 2. existence středního vzdělávání s návazností na pracovní místa 3. strategicky výhodná poloha vůči hlavním dopravním tahům, blízkým městům a hranicím s Polskem a Slovenskem 4. relativně dobré institucionální zázemí podnikatelského sektoru 5. pracovitě a kreativní obyvatelstvo 6. rozvinuté poradenské a informační služby v oblasti zaměstnanosti 7. v SO ORP Třinec celkově nižší podíl nezaměstnaných osob ve srovnání s průměrem Moravskoslezského kraje 8. regionální chování podnikatelských subjektů 	<ol style="list-style-type: none"> 1. nedostatek pracovních příležitostí přímo na území regionu 2. poměrně vysoká míra migračních tendencí do jiných regionů (krajů) 3. nedostatečná spolupráce zaměstnavatelů, úřadů práce, veřejnosti se vzdělávací soustavou 4. nedostatečná nabídka pracovních příležitostí ve venkovských obcích 5. nízká různorodost podnikatelských aktivit 6. absence vybavených lokalit vhodných k okamžité nabídce "silným" investorům 7. nedostatek pracovních příležitostí a míst pro absolventy a předdůchodový věk 8. dominantní podíl zaměstnanců pracujících v hutnictví
Příležitosti	Hrozby
<ol style="list-style-type: none"> 1. využití systému podpor rozvojových projektů z dotačních titulů 2. příprava kvalitního nového územního plánu 3. aktivní nabídka brownfields 4. rozvoj vzdělávání dospělých s důrazem na zaměstnatelnost 5. podporovat aktivity zaměřené na snížení nezaměstnanosti v regionu 6. podpora tvorby nových pracovních míst 7. spolupráce obcí s úřady práce 8. absolventské praxe 9. vybudování průmyslové zóny 	<ol style="list-style-type: none"> 1. zrušení neúplných škol 2. nedostatek finančních prostředků na platy, provoz a investice 3. legislativa 4. snižující se morálka žáků 5. snížení kvality výuky (finance) 6. zvyšující se nejednotnost probíraného učiva 7. civilizační nemoc 8. rozvoj IT 9. žádné nebo špatné čerpání prostředků z EU

Zdroj: Vlastní zpracování

SILNÉ STRÁNKY

1. Existence významných zaměstnavatelů

Na území SO ORP Třinec působí hned několik velkých podnikatelských subjektů, které jsou právem považovány za významné zaměstnavatele celého regionu. Poskytují stabilní zázemí a jistotu pracovních příležitostí nejen pro obyvatele správního obvodu. Mají tak zásluhu na udržování co nejnižší podílu nezaměstnaných osob.

2. Existence středního vzdělávání s návazností na pracovní místa

Třinecké železářny, a.s. se velice zajímají nejen o dění v průmyslu, ale mimo jiné i o dění ve vzdělávání. Přistoupily k „vychovávání“ si vlastních zaměstnanců. Již několik let opět provozují Střední odbornou školu Třineckých železáren. Absolventi technických oborů mají tak zaručeno pracovní místo přímo v Třineckých železárnách, a.s. nebo v některé z jejich dceřiných společností. Na škole se vyučuje jedenáct technických oborů, některé jsou zakončeny maturitní zkouškou. Mnoho absolventů tak hned po ukončení studia nastupují do pracovního procesu.

3. Strategicky výhodná poloha vůči hlavním dopravním tahům, blízkým městům a hranicím s Polskem a Slovenskem

Strategicky výhodná poloha vůči dopravním tahům, ale například i vůči blízkosti státních hranic s Polskem a Slovenskem, poskytuje úrodnou půdu pro podnikatelskou činnost. Výborná dopravní dostupnost je jednou ze silných konkurenčních výhod oproti jiným oblastem. Díky ní se zde udržuje mnoho podnikatelských subjektů, které poskytují obyvatelům správního obvodu možnost zaměstnání poblíž svého bydliště.

4. Relativně dobré institucionální zázemí podnikatelského sektoru

Na území správního obvodu ORP Třinec je zajištěno relativně dobré institucionální zázemí pro podnikatele. Působí zde agentura HRAT, s.r.o. Je specializovanou poradenskou společností působící v oblasti regionálního rozvoje a dotačního managementu. Nabízí profesionální služby se zaměřením na dotační poradenství při přípravě, realizaci a následné administraci projektů v rámci Strukturálních fondů EU, tuzemských dotačních programů a ostatních zdrojů.

5. Pracovité a kreativní obyvatelstvo

Více na sobě nezávislých zdrojů, od úřadu práce po zaměstnavatele, v různých obměnách zastává názor, že místní obyvatelstvo je pracovité a kreativní. Tento fakt se pojí s historických a přírodním charakterem oblasti. Horské podnebí a nepříznivé klimatické podmínky, především během zimních měsíců, nutil již po staletí místní obyvatelstvo k větší pracovitosti a samostatnosti. Nebylo běžné si zajít do obchodu s potravinami či si nechat něco opravit u řemeslníka, každý si musel vlastními silami zabezpečit obživu sebe i celé své rodiny.

6. Rozvinuté poradenské a informační služby v oblasti zaměstnanosti

Pro osoby registrované na úřadu práce je mnoho možností, jak při snaze se zaměstnat postupovat. Na území je možnost využití poradenských služeb, funguje mnoho zdrojů informací i společností poskytující rekvalifikační kurzy. Pokud chce uchazeč o zaměstnání projít rekvalifikačním kurzem, může využít služeb jiných subjektů. Příspěvek na zápisné je vyplacen v určité výši úřadem

práce, pokud cena rekvalifikace přesahuje sumu poskytnutou ze strany státu, zbytek doplácí účastník kurzu.

7. Regionální chování podnikatelských subjektů

Podnikatelské subjekty působící ve správním obvodu Třince mají hluboce zakořeněnou regionální sounáležitost. Tato vlastnost se pojí s účastí na různých regionálních projektech či událostech a také se odráží v přístupu k zaměstnancům. Pokud společnost přijímá nového pracovníka, nejprve hledá nové zdroje mezi místními obyvateli. Ve chvíli, kdy se na pozici přihlásí dva srovnatelní uchazeči s rozdílem v bydlišti, v převážné většině je přijat místní obyvatel. Podobná situace se odráží při nutnosti snížení personálního stavu. Podnikatelské subjekty si ponechají zaměstnance s bydlištěm co nejbližší provozovně.

8. V SO ORP Třinec celkově nižší podíl nezaměstnaných osob ve srovnání s průměrem Moravskoslezského kraje

Průměrný podíl nezaměstnaných osob v Moravskoslezském kraji se pohybuje nad hranicí devíti procent. Z tohoto pohledu má jedenáct obcí nižší podíl nezaměstnaných osob ve srovnání s tímto ukazatelem. Některé dokonce až o polovinu. Zbylá obec v zásadě vykazuje hodnotu srovnatelnou s celokrajovým průměrem. S celkového hlediska se SO ORP Třinec řadí mezi správní obvody s nižší nezaměstnaností.

SLABÉ STRÁNKY

1. Nedostatek pracovních příležitostí přímo na území regionu, poměrně vysoká míra migračních tendencí do jiných regionů (krajů), nedostatečná nabídka pracovních příležitostí ve venkovských obcích, nízká různorodost podnikatelských aktivit, dominantní podíl pracovních míst v hutnictví, nedostatek pracovních příležitostí a míst pro absolventy a předdůchodový věk

Všechny tyto slabé stránky mají stejného jmenovatele a to nedostatek pracovních míst. Málo možností k zaměstnání je ve venkovských obcích i celkově na území regionu. Problémy uplatnit se v pracovním procesu mají nejen absolventi, ale i občané v předdůchodovém věku. Těchto občanů je každým rokem více, jelikož se prodlužuje aktivní věk a tím se oddaluje odchod do důchodu a současně se snižuje věk, ve kterém jsou zaměstnavateli považováni za méně produktivní.

Na Třinecku je nízká různorodost podnikatelských aktivit, převažujícím odvětvím je průmysl. Na tento stav navazuje skutečnost, že počet pracovních míst vyžadujících technické znalosti se odhaduje na 65 % z celkového množství příležitostí. To vyvolává poměrně vysokou míru migračních tendencí obyvatelstva do jiných regionů či krajů.

2. Nedostatečná spolupráce zaměstnavatelů, úřadů práce, veřejnosti se vzdělávací soustavou

Neuspokojivá spolupráce a komunikace mezi dotčenými skupinami trhu práce se projevuje nedostatkem informací o potřebách zaměstnavatelů a tedy i trhu práce ve střednědobém a dlouhodobém výhledu. Školy nereagují na potřeby požadovaných oborů a produkují tak stále další neuplatnitelné absolventy.

3. Absence vybavených lokalit vhodných k okamžité nabídce "silným" investorům

Kapacita jediné průmyslové zóny Třinec-Baliny je beze zbytku naplněna. Chybí tak prostory vhodné k okamžité nabídce potencionálním investorům. Pokud by přišla silná společnost s velkým množstvím pracovních míst, nejsme schopni jí poskytnout vyhovující lokalitu a podmínky. V sázce je tak odchod investora do jiné oblasti, kde disponují vhodnou volnou kapacitou.

PŘÍLEŽITOSTI

1. Existence systému podpor rozvojových projektů z dotačních titulů

Při řešení problematiky zaměstnanosti se naskýtá možnost tvorby pracovních míst prostřednictvím využití rozvojových projektů financovaných z dotačních titulů. I když jsou projekty v zásadě na časově omezenou dobu, pracovníci získávají tak vysoko ceněné pracovní zkušenosti, které mohou posléze využít k získání dalšího zaměstnání.

2. Příprava kvalitního nového územního plánu

Při přípravě nového územního plánu je nutno pamatovat na jeho účelné vypracování. Je to příležitost, jak upravit sledované území tak, aby byla spokojenost oboustranná, jak na straně obyvatel tak i obce. A současně byla zachována možnost přílivu nových investorů, kteří by sebou přinesli rozvoj území a především nové pracovní příležitosti.

3. Aktivně nabízet brownfieldů

Nestačí pouze to, že obec disponuje určitým množstvím brownfieldů. Nutností je tyto nevyužívané prostory a pozemky aktivně nabízet potencionálním investorům. Je třeba rozšiřovat povědomí o volných kapacitách, poskytovat informace a vyvinout tak co možná největší iniciativu vedoucí k obsazení volných prostor.

4. Podpora tvorby nových pracovních míst

Na snahu zaměstnat co největší počet obyvatelstva by měly být vynaloženy všechny možné prostředky. Někteří uchazeči o zaměstnání prochází rekvalifikačními kurzy ve snaze zvýšit svou hodnotu na trhu práce. Pokud ovšem nedochází ke tvorbě nových pracovních míst, může být rekvalifikační kurz bez efektu. Základem je tedy tvorba pracovních míst, které vyžadují znalosti a zkušenosti dosažitelných potencionálních zaměstnanců. Na tento fakt je třeba brát ohled

i při motivaci k příchodu nových investorů. Pokud ve správním obvodu není žádný hutní pracovník, který hledá práci, není rozumné se snažit o příchod dalšího hutního podniku. Naopak pokud disponujeme volnými pracovními silami v podobě švadlen, měla by snaha směřovat k přilákání podnikatelského subjektu pohybujícího se v oblasti textilního průmyslu.

5. Podporovat aktivity zaměřené na snížení nezaměstnanosti v regionu, spolupráce obcí s úřady práce

Nejen obec, ale i například krajská pobočka úřadu práce, by měla samostatně vyvíjet snahu alespoň o udržení, v lepším případě snížení podílu nezaměstnaných osob. Měli by podporovat veškeré aktivity směřující k tomuto stavu, počínaje motivací nových potenciačních investorů a konče tvorbou nových pracovních míst. Obec by měla pravidelně a intenzivně komunikovat s místně příslušným úřadem práce. Předmětem sdělování by měla být oboustranná výměna informací, poznatků a nápadů. Vzájemné předávání si informací poté vede k tíženému výsledku.

6. Absolventské praxe

Absolventi středních i vysokých škol mají v posledních letech potíže při uplatnění na trhu práce. Mnoho škol postrádá ve svém výukovém programu prostor pro odbornou praxi v dostatečně dlouhém časovém intervalu. Nabyté či naopak nezískané zkušenosti jsou mnohdy rozhodujícím faktorem při úspěchu u pracovního pohovoru. Možnost absolventské praxe by mohla tento nedostatek odstranit a učinit tak uchazeče o zaměstnání konkurenceschopnějšího.

7. Vybudovat průmyslové zóny

Vybudování nových průmyslových zón je možností, jak se připravit na vstup nových investorů. Je dobré mít připravenou „půdu“ pro jejich okamžitý příchod. Jako prostory pro nové plochy se jeví vhodnější existující brownfield než výstavba na „zelené louce“. Vyžaduje menší investice a mnohdy tak obec využije starou zástavbu.

8. Rozvoj vzdělávání dospělých s důrazem na zaměstnatelnost

Vzdělávání dospělých by mělo probíhat bez ohledu na to, zda je dotyčný zaměstnán či nikoliv. U nezaměstnaných probíhá snaha vzdělávání za účelem získání pracovního místa. K tomuto využívají především rekvalifikační kurzy pořádané úřadem práce či jinou pracovní agenturou. U zaměstnaných také probíhá vzdělávání, ovšem s důrazem na udržení si zaměstnání. Je nutné, aby si pracující obnovoval vědomosti a udržoval „krok“ s pokrokem ve svém oboru.

HROZBY

1. Konflikty rozvojových záměrů s ochranou přírody

Stále častěji se setkáváme s konflikty rozvojových záměrů a ochrany přírody, udržitelného rozvoje obcí s individuálními zájmy jednotlivců a jiných organizací. Je velice složité najít rovnováhu

mezi požadavky ochránců přírody a rozvojem podnikatelské sféry, která vytváří pracovní příležitosti pro občany. Je nutné jednat se všemi stranami rovnocenně a najít kompromis. Nastolení rovnováhy je velice těžké a její stabilita křehká, je nutno pravidelně komunikovat.

2. Hospodářská a finanční krize

Snad nejzásadnější vliv nejen na zaměstnanost, ale na celou ekonomickou situaci České republiky, má hospodářská a finanční krize. V současné době negativně ovlivňuje podnikatelskou sféru a současně i trh práce. Mnoho menších i větších zaměstnavatelů je nuceno vnějšími vlivy k omezení své činnosti a ke snižování počtu zaměstnanců.

3. Závislost na Třineckých železárnách v otázce zaměstnanosti v regionu

Největším zaměstnavatelem ve správním obvodu ORP Třinec jsou Třinecké železárně, a.s. a jejich dceřiné společnosti. Nabízí práci pro tisíce obyvatel a region je tak na nich svým způsobem závislý. V případě, že by Třinecké železárně, a.s. omezily nebo dokonce přestaly vykonávat svou podnikatelskou činnost v SO ORP Třinec, nastala by „sociální krize“, na kterou není území připraveno.

4. Pohraniční region – příliv zahraniční (polské) levné pracovní síly

Z pohledu geografické polohy oblasti je zřejmá blízkost státních hranic s Polskou a Slovenskou republikou. To zapříčiňuje příliv levné pracovní síly, především z Polska. Mnoho pracovních pozic tak zastávají právě tito občané, kteří jsou některými společnostmi upřednostňováni právě kvůli jejich nízké finanční náročnosti.

5. Nízký zájem ze strany žáků o obory požadované trhem práce

I v našem území se projevuje celorepublikový jev, kdy žáci a hlavně jejich rodiče upřednostňují obory slibující práci v kancelářích a podobných prostorech. Stále méně náctiletých se hlásí na učňovské nebo řemeslné obory. V podvědomí obyvatel převládají stereotypní názory o manuálních pracích a tak se tyto obory stávají stále méně atraktivní.

6. Odliv kvalifikovaných pracovních sil z regionu

Region se potýká s odlivem kvalifikovaných pracovních sil do jiných okresů nebo krajů, kde jsou společnosti schopny a ochotny nabídnout vyšší finanční ohodnocení či atraktivnější lokalitu k životu. Tento stav má vliv na negativní skladbu trhu práce, kdy je nedostatek požadovaných kvalifikovaných zaměstnanců.

7. Přílišné sebevědomí a nároky absolventů

Je přirozené, že mladí lidé a absolventi přicházejí ze škol „s růžovými brýlemi“. Mají představu, že budou zastávat hned významné pozice s vysokým finančním ohodnocením. V této víře se účastní různých pracovních pohovorů. Na mnohých jsou i úspěšní, do výkonu pracovních povinností ovšem v konečné fázi nenastoupí, jelikož měli jinou představu ať už o náplni práce či výšce platu. Odmítnou tak několik pozic. Po několikaměsíční snaze najít si zaměstnání odpovídající vlastním nárokům absolventi sníží své požadavky a „sundají své růžové brýle“.

8. Odliv investorů

Je nutno působit nejen na nově dosažitelné investory, ale také vyvíjet snahu o udržení těch stávajících. Nesmíme zapomínat, že současní zaměstnavatelé poskytují místním obyvatelům možnost pracovního uplatnění v místě nebo blízkém okolí svého bydliště a tak udržují všeobecnou spokojenost. Jejich odchod z území by znamenal zvýšení nezaměstnanosti a potencionální odliv obyvatel za prací mimo území správního obvodu města Třince.

6.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

V této práci bylo provedeno nepřeberné množství analýz týkajících se nezaměstnanosti a dalších témat, které jsou s ní úzce spjaté. Bylo zjištěno, že některé skupiny obyvatel jsou nezaměstnaností ohroženy více než jiné. Specifika těchto skupin jsou například ve věku, kvalifikaci či délce praxe.

Na území správního obvodu je několik středních škol. Poskytují vzdělání všech stupňů a jsou schopny žáka připravit na výkon různých povolání. Jedna ze středních škol dokonce připravuje studenty na práci pro nejvýznamnějšího zaměstnavatele nejen v regionu. Dle očekávání, nejvýznamnějším zaměstnavatelem oblasti jsou Třinecké železárny, a.s. a jejich dceřiné společnosti. Působení těchto společností má již hlubokou tradici. Jsou tedy stabilním zaměstnavatelem, poskytujícím tisíce pracovních míst.

Hodnota podílu nezaměstnaných osob se ve správním obvodu města Třince pohybuje kolem celostátního průměru za dané časové období. V rámci Moravskoslezského kraje je podíl nezaměstnaných osob poměrně nízký. Ovšem nesmíme usnout na vavřínech. Pokud je i minimální nezaměstnanost, je třeba řešit důvody jejího vzniku i její vlivy na život obyvatelstva.

V průběhu analytického řešení vyvstaly některé problematické okruhy, které budou řešeny v návrhové části tohoto dokumentu. Měly by napomáhat k usnadnění nalezení uplatnění v pracovním životě občanům, kteří stojí o zaměstnání.

6.2. Návrhová část pro oblast volitelného tématu

6.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Zaměstnanost“, na jejímž základě byly připraveny Nástiny opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti zaměstnanosti.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma zaměstnanost.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupina byla složena z motivujícího starosty obce Bystřice, motivujícího starosty obce Nýdek, starosty obce Komorní Lhotka a vládního zmocněnce pro Moravskoslezský a Ústecký kraj.

Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma zaměstnanost.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma zaměstnanost. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

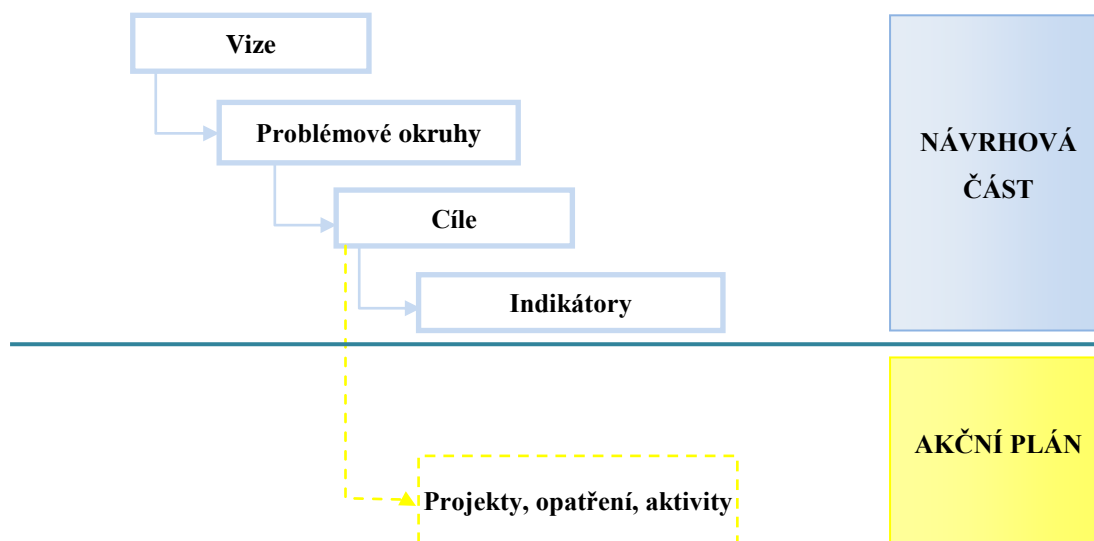
Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům, politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálním investorům, složkám veřejné správy).

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku

Obr. 22: Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory v oblasti zaměstnanosti

Zdroj: vlastní zpracování

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu zaměstnanost je uvedena v níže uvedeném schématu.

Tab. 186: Struktura problémových oblastí a cílů v oblasti zaměstnanosti

Vize meziobecní spolupráce			
<p><i>Třinecko je atraktivním územím pro všechny generace s dostatkem zeleně a bohatou nabídkou sportovních a kulturních aktivit. Kvalitní vzdělávací instituce zabezpečují výuku s ohledem na uplatnitelnost na trhu práce a široká škála mimoškolních činností přináší dětem smysluplné využití volného času. Občané žijí důstojným a plnohodnotným životem, sociální služby jsou dostupné pro všechny potřebné. Odpadové hospodářství je efektivní a šetrné k životnímu prostředí. Náš region pomezí tří států s dobrou dopravní dostupností je plně konkurenceschopný a přitažlivý pro další investory. Stabilní ekonomické zázemí nabízí pracovní příležitosti pro místní občany.</i></p>			
	1. Nedostatečný přehled o oblastním trhu práce	2. Nedostatečné zprostředkování informací o volných průmyslových plochách	3. Nedostatečná podpora malých podnikatelů a živnostníků
Zaměstnanost	<p>Cíl 1.1 Mapování trhu práce v obcích</p> <p>Cíl 1.2 Zřízení „burzy“ nezaměstnaných a volných pracovních pozic</p>	<p>Cíl 2.1 Vytvořit registr volných průmyslových ploch</p> <p>Cíl 2.2 Revitalizace vybraných pozemků</p>	<p>Cíl 3.1 Nastavení finanční podpory</p> <p>Cíl 3.2 Nabízet bezplatné poradenství usnadňující vstup do podnikání</p>

Zdroj: vlastní zpracování

6.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

A. Vize

Třinecko je atraktivním územím pro všechny generace s dostatkem zeleně a bohatou nabídkou sportovních a kulturních aktivit. Kvalitní vzdělávací instituce zabezpečují výuku s ohledem na uplatnitelnost na trhu práce a široká škála mimoškolních činností přináší dětem smysluplné využití volného času. Občané žijí důstojným a plnohodnotným životem, sociální služby jsou dostupné pro všechny potřebné. Odpadové hospodářství je efektivní a šetrné k životnímu prostředí. *Náš region pomezí tří států s dobrou dopravní dostupností je plně konkurenceschopný a přitažlivý pro další investory. Stabilní ekonomické zázemí nabízí pracovní příležitosti pro místní občany.*

B. Slogan

TŘINECKO

region s ocelovou vůlí

C. Problémové oblasti

Problémová oblast 1: Nedostatečný přehled o oblastním trhu práce

Pro uchazeče o zaměstnání je nepřehledné množství možností, jak zjišťovat aktuální volné pracovní pozice. Na celostátní úrovni lze samozřejmě využít internetových portálů, které se tímto zabývají. Mezi nejznámější patří jobs.cz, práce.cz a podobně. Další možností je získávání informací prostřednictvím místně příslušného úřadu práce, který zveřejňuje dostupná pracovní místa elektronicky, na vývěskách i při osobních konzultacích. Je možné také využít znalosti regionu a osobního kontaktu s potencionálními zaměstnavateli.

Následující tabulky znázorňují podíl nezaměstnaných osob k roku 2014 a množství ekonomických subjektů v dané obci.

Tab. 187: Podíl nezaměstnaných osob k roku 2014

Obec	2014
Bystřice	6,20
Hnojník	7,59
Komorní Lhotka	4,36
Košaržiska	8,88
Nýdek	8,72
Ropice	7,14
Smilovice	8,05
Střítež	4,36
Řeka	8,78
Třinec	8,84
Vendryně	5,54
Vělopolí	9,23
SO ORP Třinec	7,08

Zdroj: Úřad práce, Krajská pobočka v Ostravě, kontaktní pracoviště Třinec

Tab. 188: Přehled firem a živnostníků v SO ORP Třinec k 31. 12. 2013

Obec	Firmy	Živnostníci	Celkem
Bystřice	101	523	624
Hnojník	41	139	180
Komorní Lhotka	24	115	139
Košaržiska	10	36	46
Nýdek	25	174	199
Ropice	18	144	162
Řeka	6	44	50
Smilovice	15	79	94
Střítež	17	91	108
Třinec	926	3 278	4 204
Vendryně	414	74	488
Vělopolí	2	35	37
SO ORP Třinec	1 632	4 699	6 331

Zdroj: Městský úřad Třinec, Odbor živnostenský úřad

Jak bylo zmíněno, způsobů získávání možností uplatnění na trhu práce ve správním obvodu ORP Třinec je mnoho. Problém je ovšem v nedostatečné informovanosti uchazečů o oblastním trhu práce, respektive v přístupu k datům. Firmy nemají povinnost zveřejňovat volná pracovní místa, případně je zveřejní jen na svých webových stránkách nebo v místním tisku. Občané proto musí procházet velké množství zdrojů, tudíž mohou snadno nějaký portál opomenout nebo je vůbec nenapadne zkontrolovat doménu jednotlivých ekonomických subjektů.

Proto by bylo vhodné shromažďovat údaje na souhrnném místě, například na obecních stránkách. Zde by se zřídila tzv. „burza nezaměstnaných a pracovních míst“. Stránky by evidovali nejen volné pracovní pozice z bezprostředního okolí a okolních obcí, ale také životopisy uchazečů o zaměstnání, kteří by byli ochotni se do tohoto projektu zapojit. O nezaměstnaných by byly zveřejněny pouze základní informace, například o praxi, vzdělání a kontakt, na základě kterých

by si firmy vyprofilovali přijatelné uchazeče. Pokud by společnost v databázi našla nadějného kandidáta, požádala by o zprostředkování životopisu, který by jí byl zaslán od registrované osoby.

Správní obvod ORP Třinec se potýká se zhruba sedmi procentním podílem nezaměstnaných osob. Na území všech obcí aktivně provozují svou ekonomickou činnost jak firmy, tak i živnostníci. V každé z obcí je tedy poměrně mnoho občanů i ekonomických subjektů, jež by se mohly zapojit do toho projektu. Každá varianta, jak pomoci podíl nezaměstnaných osob snižovat, je vítána.

Pokud by nebyly občanům zprostředkovány informace o nabídce volných pracovních míst v nejbližším okolí, v krajním případě to může vést až k snížení počtu obyvatel v důsledku migrace za prací. Jestliže musí někdo z rodiny dojíždět do zaměstnání do vzdálených měst, sníží se výrazně rozpočet domácnosti. Obyvatelé se proto více soustředí na nákup běžných statků, tím může strádat místní ekonomika. Zvýšená migrace bude souviset s intenzivnější dopravou, což může způsobit četnější vznik kolon v dopravních špičkách a komplikace se projeví i ve statické dopravě. Hustý provoz rovněž může být příčinou nárůstu nehodovosti a škodlivé látky vznikající při dopravě zhoršují kvalitu životního prostředí. V neposlední řadě občané ztrácí regionální identitu.

Problémová oblast 2: Nedostatečné zprostředkování informací o volných průmyslových plochách

Na území SO ORP Třince tři čtvrtiny obcí disponují volnými průmyslovými plochami, které mohou sloužit k těžkému i lehčímu průmyslu, logistice, řemeslné výrobě a podobně. Oblast disponuje více než 150 ha těchto ploch. Čtyři obce dokonce mají ve svých katastrálních územích i volné zemědělské plochy, bez mála 5 ha, ty jsou určeny především pro rostlinnou a živočišnou výrobu. Informace o výměře volných ploch jsou poměrně těžko dohledatelné a dostupné.

Tab. 189: Volné průmyslové plochy SO ORP Třinec k 31. 12. 2013

Obec	Zastavitelné plochy výroby (v ha)	
	Průmyslová plocha celkem	Zemědělská plocha celkem
Bystřice	29,2	0,3
Hnojník	66,8	0
Komorní Lhotka	2,1	0
Košářiska	0	0
Nýdek	0	0
Ropice	10,0	0
Smilovice	1,3	0
Střítež	2,7	1,1
Řeka	0,6	0
Třinec	31,4	3,4
Vendryně	7,5	0,1
Vělopolí	0	0
Celkem	151,6	4,9

Zdroj: MěÚ Třinec, Odbor stavebního řádu a územního plánování

Výše uvedená tabulka zobrazuje přehled průmyslových a zemědělských ploch ve sledovaném území. Bylo by ideální shromáždit veškerá data a souhrnně je evidovat. Tento přehled by byl nápomocen nejen obcím k jejich dalšímu rozvoji, ale sloužil by především potencionálním investorům, kteří by do oblasti přinesli nová pracovní místa a finanční prostředky. Oblast by tak byla opět více konkurenceschopná. Plochy by neležely ladem a byly tak ve své maximální možné míře využívány. Tento rejstřík by mohl být veden buď na obecních, nebo samostatných stránkách. Další možností je vytvořit rejstřík, který by byl přístupný pouze na požádání. Administrátor by posléze zpřístupnil požadovaná data.

Souhrnné informace je nutné mít k dispozici okamžitě. V situaci, kdy projeví zájem o tuto oblast nový investor, je nezbytné jej obratem informovat a místních možnostech, rozloze a podobně. Ve chvíli, kdy tyto data nebudou známa, hrozí, že investor se odkloní do jiné oblasti, kde jsou schopni požadované informace poskytnout v kratším časovém úseku. Tento přehled by i napomáhal meziobecní spolupráci, kdy by se dané obce mohly informovat o svých sousedních obcích a spojit tak své síly při realizaci různých projektů.

Problémová oblast 3: Nedostatečná podpora malých podnikatelů a živnostníků

Základním mechanismem, který formuje tržní prostředí, je vztah nabídky a poptávky. Poptávajícími jsou především domácnosti, tedy koneční spotřebitelé. Nabídku zboží i služeb tvoří ekonomické subjekty. Nejpočetnější skupinu podnikatelských subjektů tvoří živnostníci. Následující tabulka zobrazuje počty živnostníků i firem na území SO ORP Třinec.

Tab. 190: Přehled firem a živnostníků v SO ORP Třinec k 31. 12. 2013

Obec	Firmy	Živnostníci	Celkem
Bystřice	101	523	624
Hnojník	41	139	180
Komorní Lhotka	24	115	139
Košariska	10	36	46
Nýdek	25	174	199
Ropice	18	144	162
Řeka	6	44	50
Smilovice	15	79	94
Střítež	17	91	108
Třinec	926	3 278	4 204
Vendryně	74	414	488
Vělopolí	2	35	37
SO ORP Třinec	1 295	5072	6 331

Zdroj: Městský úřad Třinec, Odbor živnostenský úřad

Během jednoho kalendářního roku vznikne na území SO ORP Třinec v průměru 400 nových živnostenských oprávnění či malých podnikatelských subjektů. Mnoho těchto začínajících podnikatelů potřebuje využít nejen finanční, ale například také administrativní pomoci. Co se týče finanční podpory, lze poskytovat tuto pomoc prostřednictvím půjček s mizivým až nulovým úrokem. Živnostníci by si tak mohli pořídit nezbytné vybavení. V rámci administrativní podpory je možné pořádat bezplatná školení, která by byla zaměřena na vedení příslušné agendy, daně a podobně.

V rámci podpory začínajících podnikatelských subjektů a živnostníků se samozřejmě nabízí i možnost podnikatelských inkubátorů. Menší podnikatelský inkubátor funguje přímo v centru jádrového města, je ovšem určen pouze pro povolání produkující služby, jako například právník, kosmetička a podobně. Povolání, která produkují statky, nemají v současné době obdobnou možnost. Bylo by tedy vhodné vymezit prostor, kde by svou činnost mohli provozovat například stolaři. Pro tyto účely je možné využít i obecních brownfieldů.

V situaci, kdy bude stále chybět potřebná podpora těchto oborů, hrozí riziko, že tyto obory z trhu práce vymizí a tak bude dostupnost jejich služeb a výrobků velice nedostačující. Následně může být tímto vyvolána i migrace obyvatel za prací.

6.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Tab. 191: Popis k cíli 1.1: Mapování trhu práce v obcích

Problémová oblast 1	Nedostatečný přehled o oblastním trhu práce
Cíl 1.1	Mapování trhu práce v obcích
Popis cíle	Při zpracovávání analytické části tématu zaměstnanosti bylo zjištěno, že mnoho obcí nemá představu o trhu práce na jejich území. Budou analyzovány ekonomické subjekty mající sídlo v konkrétním místě. Tyto údaje bude možné využít také při hledání nových sponzorů. S tímto se pojí i shromažďování dat o nabízených volných pracovních pozicích. Bude zde možno uvést informace o budoucích volných pracovních pozicích, například pokud bude zaměstnanec odcházet do starobního důchodu či mateřskou dovolenou. Rovněž se bude mapovat počet a strukturu nezaměstnaných občanů. Každá obec tímto získá celkový obraz o situaci v obci. Vznikne funkční nástroj, pomocí kterého bude možné pozitivně působit na trh práce a snižovat tak podíl nezaměstnaných.
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Zmapování ekonomických subjektů působících na území obcí • Zmapování volných pracovních pozic na území obcí • Zmapování nezaměstnaných občanů obcí • Zajistit zpracovatele souhrnného dokumentu
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet obcí zapojených do mapování trhu práce
Správce cíle	Zastupitel obce Bystřice

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 192: Popis k cíli 1.2: Zřízení „burzy“ nezaměstnaných a volných pracovních pozic

Problémová oblast 1	Nedostatečný přehled o oblastním trhu práce
Cíl 1.2	Zřízení „burzy“ nezaměstnaných a volných pracovních pozic
Popis cíle	V okamžiku, kdy obec sesbírá potřebné informace o trhu práce, je nutné s nimi adekvátně nakládat. Vznikne tzv. „burza“ nezaměstnaných a struktura volných pracovních míst. Například na obecních webových stránkách konkrétní obce budou uvedeny stručné základní informace o nezaměstnaném v podobě praxe, vzdělání, kontaktu. Potencionální zaměstnavatel může posléze vytypovanou osobu oslovit, vše by nadále probíhalo již bez přičinění obce. Stejně tak by byly zveřejňovány volné pracovní pozice regionálních zaměstnavatelů. Je možné burzu evidovat také na webových stránkách tomuto určených. Tato varianta nevyžaduje velkou finanční ani administrativní zátěž. Veškeré informace budou tak dostupné rychle, uceleně a především aktuálně.
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Sesbírání potřebných informací • Zapojení co největšího počtu subjektů a osob • Vytvoření portálu • Výběrové řízení na zhotovitele portálu • Zhotovení portálu • Propagace portálu • Průběžná kontrola a aktualizace
Název indikátorů k hodnocení cíle	Existence bezplatné burzy nezaměstnaných a volných pracovních míst Počet umístěných osob do práce prostřednictvím portálu „burzy“ nezaměstnaných
Správce cíle	Zastupitel obce Bystřice

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 193: Popis k cíli 2.1: Vytvořit registr volných průmyslových ploch

Problémová oblast 2	Nedostatečné zprostředkování informací o volných průmyslových plochách
Cíl 2.1	Vytvořit registr volných průmyslových ploch
Popis cíle	Získat ucelený přehled o volných průmyslových plochách je základním předpokladem pro rozvoj průmyslových zón. Obzvláště v této oblasti je nutná meziobecní spolupráce. Firmy pro svou činnost vyžadují poměrně velkou plochu, jsou náročné jak na prostor tak technickou infrastrukturu. Také dostupnost daného pozemku je neméně důležitým aspektem, který má vliv na atraktivitu plochy. Je tak více než vhodné, aby se obce spojily a společně zajistily co největší plochy vymezené průmyslovým účelům, přičemž vytvořily volně dostupný registr, kde by byly uveřejněny nejdůležitější informace a parametry. Region jako celkem se tak stane přitažlivějším pro budoucí investory.
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Zjištění potřebných informací, inventura • Potřebné změny v územním plánu • Provedení nutných úprav v terénu

	<ul style="list-style-type: none"> • Propagace potencionálním investorům • Zajištění pravidelné aktualizace v registru
Název indikátorů k hodnocení cíle	Existence registru volných průmyslových ploch Pravidelná měsíční aktualizace registru volných průmyslových ploch
Správce cíle	Zastupitel obce Bystřice

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 194: Popis k cíli 2.2: Revitalizace vybraných pozemků

Problémová oblast 2	Nedostatečné zprostředkování informací o volných průmyslových plochách
Cíl 2.2	Revitalizace vybraných pozemků
Popis cíle	Po základní fázi, vyhlášení průmyslové zóny, je vhodné pozemky dále zhodnocovat a zvyšovat jejich atraktivitu. Pro každého investora je důležitý stav a technické parametry plochy. Je tedy nutné analyzovat a následně napravovat nedostatky. Nabízená parcela by měla být připravena k okamžité výstavbě. Elektrické, kanalizační i vodovodní sítě jsou tak naprostou nutností. Stejně tak dobrá dopravní dostupnost a kvalitní přístupová komunikace zásadně ovlivňuje konečné rozhodnutí investora. V situaci, kdy obec či obce usoudí, že je nutné na plochu zavést některou z inženýrských sítí a zhodnotit je tak, je nutné hledat adekvátní řešení. Nejzásadnějším rozhodnutím je financování projektu. Je možné využít jak vlastních prostředků, tak požádat o finanční podporu pro společnou dotaci z Evropské unie. Po nutných zásazích jsou tak pozemky připraveny na příchod investora.
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Revize pozemků • Zajištění finančních prostředků • Zhotovení projektu • Výběr vhodného dotačního titulu • Podání společné žádosti • Výběrové řízení na zhotovitele • Provedení úprav • Průběžná kontrola
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet obcí zapojených do spolupráce
Správce cíle	Zastupitel obce Bystřice

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 195: Popis k cíli 3.1: Nastavení finanční podpory

Problémová oblast 3	Nedostatečná podpora malých podnikatelů a živnostníků
Cíl 3.1	Nastavení finanční podpory
Popis cíle	Pro začátek podnikání, především pro řemesla, je nutné mít potřebné nástroje, stroje a materiál pro výkon daného povolání. Náklady na pořízení jsou však mnohdy závratné a tak je nutné sehnat dostatečné množství finančních prostředků. Ode dne podnikání je také nutné platit veškeré poplatky, pojištění, pronájmy a podobně. Každý začátečník tak začne dříve platit než vydělávat. Pro mnohé jsou tyto překážky tak závažné, že se k provozování této činnosti neodhodlají a mnohdy tak setrvávají v evidenci uchazečů o zaměstnání. Poskytováním finanční podpory, ať už formou bezúročných půjček, odpuštění nutných poplatků, sníženého nájemného a podobně, je možné ulehčit podnikání začínajícím a přesvědčit tak i nerozhodné občany, aby začaly podnikat.
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Zajištění finančních zdrojů pro podporu • Nastavit parametry pro čerpání finančních prostředků • Sestavení pracovního týmu pro rozdělování finančních prostředků • Průběžná kontrola systému
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet subjektů/osob využívajících finanční podpory
Správce cíle	Vládní zmocněnec pro Moravskoslezský a Ústecký kraj

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 196: Popis k cíli 3.2: Nabízet bezplatné poradenství usnadňující vstup do podnikání

Problémová oblast 3	Nedostatečná podpora malých podnikatelů a živnostníků
Cíl 3.2	Nabízet bezplatné poradenství usnadňující vstup do podnikání
Popis cíle	Zátěží pro začínající podnikatele je nejen finanční náročnost provozování činnosti, ale také administrativní zátěž, kterou je nutné řešit. Jedná se o vedení daňové evidence či účetnictví, daně a další spojené administrativní činnosti. Tuto situaci lze řešit buď školeními, kterými by prošel sám živnostník a mohl si tak agendu vést sám nebo administrativní pracovníci. Tento zaměstnanec by vedl veškeré administrativní záležitosti několika dotčených po omezenou dobu. Například po dobu jednoho roku pro deset začínajících podnikatelů. Za toto období by byl zaučen i podnikatel a mohl si tak převzít veškerou agendu a nadále ji vyřizovat osobně. Pracovník by byl také nápomocen radou i pro živnostníky, kterým by evidenci nevedl.
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Stanovení formy podpory • Zajištění potřebných školení • Stanovení pracovní náplně administrativního pracovníka • Výběrové řízení na administrativního pracovníka • Stanovení podmínek pro využití pomoci

Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet subjektů/osob využívajících bezplatnou administrativní podporu
Správce cíle	Vládní zmocněnec pro Moravskoslezský a Ústecký kraj

Zdroj: vlastní zpracování

6.2.4. Indikátory

Tab. 197 Indikátor k problémové oblasti 1: Počet obcí spravující vlastní obecní portál trhu práce

Problémová oblast 1	Nedostatečný přehled o oblastním trhu práce		
Číslo indikátoru	1		
Název indikátoru	Počet obcí spravující vlastní obecní portál trhu práce		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Zastupitel obce Bystřice		
Roky	2013	2017	2020
Plán	0	6	12
Skutečnost	0	6	12
Popis měřítka	Každé město či obec musí mít přehled o trhu práce na jejím území a v jeho bezprostředním okolí. Je nutné znát jak nabídku, tak poptávku po práci. Analyzovat jak složení uchazečů o práci, tak o společnostech působících v oblasti. Portál supljuje funkci úřadu práce a zprostředkovává tak kontakt mezi dotčenými stranami.		
Metodika a výpočet	Počet obcí spravující vlastní obecní portál trhu práce		
Zdroj čerpání dat	Obecní úřady obcí v SO ORP Třinec		

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 198: Indikátor k cíli 1.1: Počet obcí zapojených do mapování trhu práce

Cíl 1.1	Mapování trhu práce v obcích		
Číslo indikátoru	1.1		
Název indikátoru	Počet obcí zapojených do mapování trhu práce		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Zastupitel obce Bystřice		
Roky	2013	2017	2020
Plán	0	6	12
Skutečnost	0	6	12
Popis měřítka	Základním předpokladem pro nastavení opatření, jak v obci pomoci nezaměstnaným osobám, ale i firmám působícím na území, je mít dostatečně kvalitní informace a přehled o místním trhu práce. V návaznosti na těchto datech je následně možné stanovovat následující postup k dosažení kžženého výsledku.		
Metodika a výpočet	Počet zapojených obcí zapojených do mapování trhu práce		
Zdroj čerpání dat	Obecní úřady obcí v SO ORP Třinec		

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 201: Indikátor k problémové oblasti 2: Existence jednotné, snadno přístupné, databáze

Problémová oblast 2	Nedostatečné zprostředkování informací o volných průmyslových plochách		
Číslo indikátoru	2		
Název indikátoru	Existence jednotné, snadno přístupné, databáze		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	Zastupitel obce Bystřice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		ANO	ANO
Skutečnost	NE		
Popis měřítka	V území neexistuje žádná jednotná databáze volných průmyslových ploch ani brownfieldů, která by byla využívána jako zdroj informací jak pro obce, tak pro jiné subjekty. Každá z obcí o těchto plochách ví. Pro komplexní přehled je ovšem nutné se dotazovat na příslušných úřadech. Databáze by měla zajistit volný přístup k informacím.		
Metodika a výpočet	Zjištění skutečnosti, zda byla databáze zřízena		
Zdroj čerpání dat	Obecní úřady obcí v SO ORP Třinec		

Zdroj: vlastní zpracování
Tab. 202: Indikátor k cíli 2.1: Existence registru volných průmyslových ploch

Cíl 2.1	Vytvořit registr volných průmyslových ploch		
Číslo indikátoru	2.1a		
Název indikátoru	Existence registru volných průmyslových ploch		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	Zastupitel obce Bystřice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		ANO	ANO
Skutečnost	NE		
Popis měřítka	Pro jednání s potencionálními investory je více než nutné mít absolutní a především aktuální přehled o volných průmyslových plochách v regionu. Je tady žádoucí pružná reakce na požadavky firem v co nejkratším termínu nalézt vhodné místo pro podnikání a nastolit tak spolupráci.		
Metodika a výpočet	Zjištění skutečnosti, zda byl registr zřízen		
Zdroj čerpání dat	Internetový portál registru volných průmyslových ploch		

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 207: Indikátor k cíli 3.2: Počet subjektů/osob využívajících bezplatnou administrativní podporu

Cíl 3.2	Nabízet bezplatné poradenství usnadňující vstup do podnikání		
Číslo indikátoru	3.2		
Název indikátoru	Počet subjektů/osob využívajících bezplatnou administrativní podporu		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Vládní zmocněnec pro Moravskoslezský a Ústecký kraj		
Roky	2013	2017	2020
Plán	 	10	25
Skutečnost	0	 	
Popis měřítka	Administrativní podpora může mít mnoho variant. Jedná se o vedení administrativních povinností pracovníkem po bezplatná školení a zaškolování samotných podnikatelů. Začínající podnikatelé a živnostníci budou moci využívat tyto bezplatné služby po dobu jednoho roku. Přestože se předpokládá zvýšený zájem o tuto podporu, nelze uspokojit každou poptávku z důvodu finančního zatížení na straně podporujících obcí na mzdy těchto administrativních pracovníků. Pro jednotlivé roky bude proto stanoven maximální počet uchazečů o bezplatnou administrativní podporu.		
Metodika a výpočet	Součet počtu subjektů/osob využívajících administrativní podporu		
Zdroj čerpání dat	Obecní úřady obcí v SO ORP Třinec		

Zdroj: vlastní zpracování

6.3. Pravidla pro řízení strategie

6.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Tab. 208: Složení řídicí skupiny pro oblast zaměstnanosti

Složení řídicí skupiny
DOSUD NESTANOVENO

Zdroj: vlastní zpracování

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle.

Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Tab. 209: Správci cílů pro oblast zaměstnanost

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Mapování trhu práce v obcích	Zastupitel obce Bystřice
1.2	Zřízení „burzy“ nezaměstnaných a volných pracovních pozic	
2.1	Vytvořit registr volných průmyslových ploch	Zastupitel obce Bystřice
2.2	Revitalizace vybraných pozemků	
3.1	Nastavení finanční podpory	Vládní zmocněnec pro Moravskoslezský a Ústecký kraj
3.2	Nabízet bezplatné poradenství usnadňující vstup do podnikání	

Zdroj: vlastní zpracování

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Tab. 210: Gestoři indikátorů pro oblast zaměstnanost

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1	Počet obcí spravující vlastní obecní portál trhu práce	Zastupitel obce Bystřice
1.1	Počet obcí zapojených do mapování trhu práce	
1.2a	Existence bezplatné burzy nezaměstnaných a volných pracovních míst	
1.2b	Počet umístěných osob do práce prostřednictvím portálu „burzy“ nezaměstnaných	
2	Existence jednotné, snadno přístupné, databáze	Zastupitel obce Bystřice
2.1a	Existence registru volných průmyslových ploch	
2.1b	Pravidelná měsíční aktualizace registru volných průmyslových ploch	
2.2	Počet obcí zapojených do spolupráce	Vládní zmocněnec pro Moravskoslezský a Ústecký kraj
3	Počet obcí podporující malé podnikatele a živnostníky	
3.1	Počet subjektů/osob využívajících finanční podporu	
3.2	Počet subjektů/osob využívajících bezplatnou administrativní podporu	

Zdroj: vlastní zpracování

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 6.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Tab. 211: Zodpovědnost v procesu implementace strategie v oblasti zaměstnanosti

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1. - 3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1. - 2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

Zdroj: vlastní zpracování

6.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídící skupině. Řídící skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

6.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, postupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok. V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Obr. 23: Schéma harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů v oblasti zaměstnanosti

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Zdroj: vlastní zpracování

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Tab. 212: Zpracování akčního plánu pro oblast zaměstnanosti

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Zdroj: vlastní zpracování

6.4. Závěr a postup zpracování

6.4.1. Shrnutí

Strategie území správního obvodu ORP Třinec je vyhotovena ze dvou částí – analytické a návrhové pro všech pět témat.

Co se týče návrhové část oblasti volitelného tématu, tedy otázka zaměstnanosti, byly nejprve definovány tři problémové okruhy, které byly navrženy s ohledem na výsledky analýz, dotazníkových šetření a rozhovorů s některými odborníky v regionu. Jedná se o nedostatečný přehled o oblastním trhu práce, nedostatečné zprostředkování informací o volných průmyslových plochách a v neposlední řadě nedostatečná podpora malých podnikatelů a živnostníků. Problémové oblasti byly posléze projednány v rámci fokusní skupiny.

Dalším krokem bylo určení cílů ve vymezených problémových tématech. Celkem bylo v oblasti zaměstnanosti stanoveno šest cílů, jež byly podrobně popsány spolu s návrhy opatření k jejich realizaci. Cíle byly formulovány v souladu s tzv. pravidle SMART. U každého cíle byl stanoven gestor, jehož úkolem je hlídat plnění cíle.

Nejdůležitějším cílem je ochota vůbec začít řešit problematiku nezaměstnanosti a to prostřednictvím mapování trhu práce v obcích za účelem vzniku „burzy“ nezaměstnaných a volných pracovních pozic. K snížení nezaměstnanosti v regionu lze docílit i nalákáním investorů pomocí funkčního registru volných průmyslových ploch a revitalizací vybraných pozemků určeným k podnikání. V neposlední řadě je důležitá i pozitivní motivace pro malé podnikatele a živnostníky. Pro začínající subjekty je cílem nastavit efektivní finanční podporu, například formou bezúročných půjček, odpuštění nutných poplatků, sníženého nájemného a podobně. Rovněž bude poskytnuto bezplatné poradenství v oblasti administrativy, zaškolování apod.

Naplňování cílů bude sledováno prostřednictvím sady indikátorů. Pomocí pravidelného monitorování tak bude umožněno sledovat pokrok při plnění cílů. V oblasti zaměstnanosti byly nastaveny tři indikátory výsledku, tedy jeden pro každou problémovou oblast. Rovněž bylo zvoleno osm indikátorů výstupu, které budou využity pro monitorování na úrovni cílů. Při volbě indikátoru byla respektována pravidla (kvantifikovatelnost, vypovídající schopnost, snadná zjistitelnost, finanční a časová nenáročnost, pravidelnost vyhodnocování). Ke každému indikátoru byl přiřazen správce zodpovídající za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu.

Strategie je klíčovým dokumentem určující směr rozvoje území. Nutností je stanovit pravidla, jak se strategií dále nakládat, z tohoto důvodu dokument kapitoly týkající se implementace strategie. Způsoby implementace se budou odvíjet od budoucího organizačního uspořádání, sestavování a schvalování akčních plánů v jednotlivých letech.

6.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Návrhová část pro oblast zaměstnanosti byla zpracována dle platné metodiky s ohledem na formulovanou vizi členy realizačního týmu MOS správního obvodu ORP Třinec, konkrétně tematickým expertem pro aglomeraci a volitelné téma.

Práce na návrhové části byly započaty v průběhu měsíce července 2014 po Prvním oficiálním setkání představitelů obcí a zpracování oponentských posudků pro analytickou část strategického dokumentu.

Nejprve byla prostřednictvím realizačního týmu vytvořena vize a slogan, respektive každý člen realizačního týmu formuloval minimálně jeden prvotní návrh. Posléze metodou brainstormingu realizačního týmu a motivujících starostů byl určen užší výběr, který byl rozeslán všem představitelům obcí v SO ORP Třinec. Na základě výsledků hlasování byla vybrána finální verze vize a sloganu.

V průběhu měsíce srpna 2014 byly stanoveny problémové okruhy, které byly diskutovány v rámci fokusní skupiny. Pro oblast zaměstnanost byl na projednávání přítomen realizační tým spolu s motivujícími starosty a dvěma místními odborníky, konkrétně s vládním zmocněncem pro Moravskoslezský a Ústecký kraj.

Po odsouhlasení problémových okruhů v rámci fokusní skupiny byly v průběhu října a listopadu 2014 vymezeny cíle a nastaveny indikátory, které byly diskutovány s motivujícími starosty a příslušnými určenými gestory. Představitelé ostatních obcí byli průběžně elektronicky informováni.

V lednu 2015 bylo uspořádáno neformální setkání s představiteli obcí, kde proběhla diskuze a shrnutí problémových okruhů a cílů.

Na začátku roku 2015 rovněž byly zpracovány připomínky, které vzešly z oponentur jednotlivých témat. Termín druhého oficiálního setkání představitelů obcí SO ORP Třinec byl stanoven na 16. dubna 2015.

6.5. Přílohy

Příloha 20: Přehled vzdělanostní struktury obyvatelstva ČR, jednotlivých krajů

Název kraje		Bez vzdělání	Základní vč. neukončeného	Střední vč. vyučení (bez maturity)	Úplné střední s maturitou	Nástavbové studium	Vyšší odborné vzdělání	Vysokoškolské		Nezjištěno	CELKEM
								bakalářské	magisterské		
Česká republika	Počet	42 384	1 571 602	2 952 112	2 425 064	247 937	117 111	179 355	881 592	530 475	8 947 632
	%	0,5	17,6	33	27,1	2,8	1,3	2	10	5,7	100
Hlavní město Praha	Počet	2 462	113 327	226 686	333 228	36 110	23 942	37 489	205 523	136 407	1 115 174
	%	0,22	10,16	20,33	29,88	3,24	2,15	3,36	18,43	12,23	100
Jihočeský	Počet	2 489	97 859	187 621	147 633	14 988	7 069	9 821	46 455	23 282	537 217
	%	0,46	18,22	34,92	27,48	2,79	1,32	1,83	8,65	4,33	100
Jihomoravský	Počet	3 813	175 879	323 328	268 936	27 578	12 569	21 440	115 979	51 192	1 000 714
	%	0,38	17,58	32,31	26,87	2,76	1,26	2,14	11,59	5,12	100
Karlovarský	Počet	2 152	56 826	86 947	61 356	6 458	2 468	3 274	14 010	19 945	253 436
	%	0,85	22,42	34,31	24,21	2,55	0,97	1,29	5,53	7,87	100
Královéhradecký	Počet	2 202	82 703	166 326	128 608	13 940	6 061	7 703	37 927	23 319	468 789
	%	0,47	17,64	35,48	27,43	2,97	1,29	1,64	8,09	4,97	100

Název kraje		Bez vzdělání	Základní vč. neukončeného	Střední vč. vyučení (bez maturity)	Úplné střední s maturitou	Nástavbové studium	Vyšší odborné vzdělání	Vysokoškolské		Nezjištěno	CELKEM
								bakalářské	magisterské		
Liberecký	Počet	2 015	68 502	132 115	95 674	9 893	4 158	5 805	28 573	21 107	367 842
	%	0,55	18,62	35,92	26,01	2,69	1,13	1,58	7,77	5,74	100
Moravskoslezský	Počet	5 888	201 832	362 120	267 023	27 042	9 739	20 588	91 869	46 240	1 032 341
	%	0,57	19,55	35,08	25,87	2,62	0,94	1,99	8,90	4,48	100
Olomoucký	Počet	2 805	99 213	190 683	144 852	13 984	6 154	9 994	48 995	21 349	538 029
	%	0,52	18,44	35,44	26,92	2,60	1,14	1,86	9,11	3,97	100
Pardubický	Počet	1 911	77 974	159 784	117 449	12 260	6 135	7 449	34 242	19 330	436 534
	%	0,44	17,86	36,60	26,90	2,81	1,41	1,71	7,84	4,43	100
Plzeňský	Počet	2 032	89 091	170 400	133 564	12 763	5 558	8 689	40 390	28 445	490 932
	%	0,41	18,15	34,71	27,21	2,60	1,13	1,77	8,23	5,79	100
Středočeský	Počet	4 868	184 254	366 322	307 284	30 599	15 844	19 376	99 884	61 480	1 089 911
	%	0,45	16,91	33,61	28,19	2,81	1,45	1,78	9,16	5,64	100

Název kraje		Bez vzdělání	Základní vč. neukončeného	Střední vč. vyučení (bez maturity)	Úplné střední s maturitou	Nástavbové studium	Vyšší odborné vzdělání	Vysokoškolské		Nezjištěno	CELKEM
								bakalářské	magisterské		
Ústecký	Počet	5 758	149 445	239 929	170 011	17 202	6 409	10 438	40 347	47 730	687 269
	%	0,84	21,74	34,91	24,74	2,50	0,93	1,52	5,87	6,94	100
Vysočina	Počet	1 819	79 912	161 731	116 870	11 727	5 638	7 351	32 790	13 929	431 767
	%	0,42	18,51	37,46	27,07	2,72	1,31	1,70	7,59	3,23	100
Zlínský	Počet	2 170	94 785	178 120	132 576	13 393	5 367	9 938	44 608	16 720	497 677
	%	0,44	19,05	35,79	26,64	2,69	1,08	2,00	8,96	3,36	100

Zdroj: SLDB 2011

Příloha 21: Přehled středních škol v SO ORP Třinec

Název	Obor	Délka studia	Způsob ukončení	Kapacita	Forma studia	Zřizovatel
Gymnázium, Třinec, p.o.	Gymnázium	4	maturita	250	denní	Moravskoslezský kraj
	Gymnázium	6	maturita	540	denní	
Soukromá třinecká obchodní akademie a hotelová škola, s.r.o.	Veřejnoprávní činnost	4	maturita	100	denní	Soukromá osoba
	Obchodní akademie	4	maturita	150	denní	
	Informační technologie	4	maturita	120	denní	
Střední odborná škola Třineckých železáren	Elektrotechnika	4	maturita	120	denní	Soukromá osoba
	Hutník operátor	4	maturita	120	denní	
	Mechanik strojů a zařízení	4	maturita	120	denní	
	Elektrikář - silnoproud	3	závěrečná zkouška	90	denní	
	Hutník	3	závěrečná zkouška	90	denní	
	Instalatér	3	závěrečná zkouška	72	denní	
	Obráběč kovů	3	závěrečná zkouška	90	denní	
	Strojní mechanik	3	závěrečná zkouška	90	denní	
	Slévač	3	závěrečná zkouška	24	denní	
	Kuchař-číšník	3	závěrečná zkouška	132	denní	
	Stravovací a ubytovací služby	3	závěrečná zkouška	48	denní	
	Pečovatelské služby	3	závěrečná zkouška	48	denní	
	Strojírenské práce	3	závěrečná zkouška	48	denní	
Střední škola, Základní škola a Mateřská škola, Třinec, Jablunkovská 241, p.o.	Praktická škola dvouletá	2	x	24	denní	Moravskoslezský kraj

Zdroj: vlastní zpracování, internetové stránky škol

Příloha 22: Přehled průmyslových a zemědělských ploch obcí SO ORP Třinec

Obec	Plocha	Celková plocha v ha	Celkem ha	Obec	Plocha	Celková plocha v ha	Celkem ha
Bystřice	Průmyslová plocha	4,32	29,14	Ropice	Průmyslová plocha	9,58	10,03
	Průmyslová plocha	0,64			Průmyslová plocha	0,45	
	Průmyslová plocha	5,59		Řeka	Průmyslová plocha	0,62	0,62
	Průmyslová plocha	0,51		Smilovice	Průmyslová plocha	1,3	1,3
	Průmyslová plocha	0,35		Střítež	Průmyslová plocha	1,36	2,73
	Průmyslová plocha	0,2			Průmyslová plocha	1,37	
	Průmyslová plocha	0,03			Zemědělská plocha	0,9	
	Průmyslová plocha	1,03			Zemědělská plocha	0,15	
	Průmyslová plocha	1,48		Třinec	Průmyslová plocha	0,61	31,39
	Průmyslová plocha	6,24			Průmyslová plocha	0,3	
	Průmyslová plocha	0,83			Průmyslová plocha	2,14	
	Průmyslová plocha	1,37			Průmyslová plocha	3,82	
	Průmyslová plocha	0,79			Průmyslová plocha	1,9	
	Průmyslová plocha	0,42			Průmyslová plocha	3,27	
	Průmyslová plocha	5,34			Průmyslová plocha	5,68	
	Zemědělská plocha	0,15			Průmyslová plocha	0,71	
	Zemědělská plocha	0,11			Průmyslová plocha	3,52	
	Zemědělská plocha	0,04			Průmyslová plocha	1,98	
Hnojník	Průmyslová plocha	14,19	66,7836	Vendryně	Průmyslová plocha	1,94	7,50761
	Průmyslová plocha	0,56			Průmyslová plocha	0,9	
	Průmyslová plocha	22,55			Průmyslová plocha	0,54	
	Průmyslová plocha	23,96			Průmyslová plocha	0,72	
	Průmyslová plocha	0,000489			Průmyslová plocha	0,73	
	Průmyslová plocha	1,16		Průmyslová plocha	0,66		
	Průmyslová plocha	0,04		Průmyslová plocha	0,32		
	Průmyslová plocha	0,000007		Průmyslová plocha	0,62		
	Průmyslová plocha	0,91		Průmyslová plocha	0,000004		
	Průmyslová plocha	0,61		Průmyslová plocha	1,05	0,02	
	Průmyslová plocha	2,8		Zemědělská plocha	0,02		
	Průmyslová plocha	0,00155					
Průmyslová plocha	0,001505						
Komorní Lhotka	Průmyslová plocha	0,95	2,08				
	Průmyslová plocha	0,56					
	Průmyslová plocha	0,13					
	Průmyslová plocha	0,44					

Zdroj: MěÚ Třinec

7. Téma 5.: téma pro aglomeraci „Zlepšení kvality života obyvatel v SO ORP Třinec“

7.1. Analytická část: Definice a analýza řešených problémů

7.1.1. Vymezení území a zdůvodnění řešeného problému

Podle definice Světové zdravotnické organizace je kvalita života „subjektivní vnímání vlastní životní situace ve vztahu ke kultuře, k systému hodnot, životním cílům, očekávání a běžným zvyklostem.“⁹⁷ Dle již zmíněného vymezení lze tedy konstatovat, že kvalita života je souhrnný pojem zahrnující pozitivní a negativní aspekty patřící do mnoha oblastí života každého z nás. Například zdravotní stav, ekonomická situace, doprava, životní prostředí, trávení volného času a další. Vnímání kvality života je subjektivní pocit každého jedince. Nároky na podmínky a standardy jsou ovlivňovány mnoha aspekty. Jedním z nejzásadnějších vlivů je samozřejmě výchova a prostředí, ve kterém daný jedinec vyrůstal a ve kterém se pohybuje.

Při uvažování o stanovení tématu pro aglomeraci jsme se řídili platnými strategickými plány obcí i mikroregionů, které v našem regionu působí. Značný počet obcí, především těch menších, nemá vlastní strategický plán a tak využívá právě plán zpracovaný pro mikroregion či dobrovolný svazek obcí (dále jen DSO). Zástupci obcí se účastní zasedání DSO, připomínají návrhy, vznášejí dotazy a tak se podílí na tvorbě strategického plánu pro mikroregion. Rozvojový plán obcí je vždy stanoven na určitý časový úsek. Ke konci aktuálního záměru je zpracováván následující, který rozpracovává již probíhající aktivity vyplývající ze strategického plánu předchozího období. Po konzultaci se zástupci jádrového města, obcí a DSO bylo téma stanoveno v širším významu a to na Zlepšení kvality života obyvatel SO ORP Třinec.

Jak již název tématu pro aglomeraci napovídá, řešeným územím je samotné SO ORP Třinec a jeho obvod je vymezen administrativními hranicemi 12 obcí spadajících do tohoto obvodu.

⁹⁷ BRŮNOVÁ, Blanka. *Kvalita života a vidění*. [online]. © 2014 [cit. 2014-08-29]. Dostupné z: http://www.4oci.cz/kvalita-zivota-a-videni_4c127

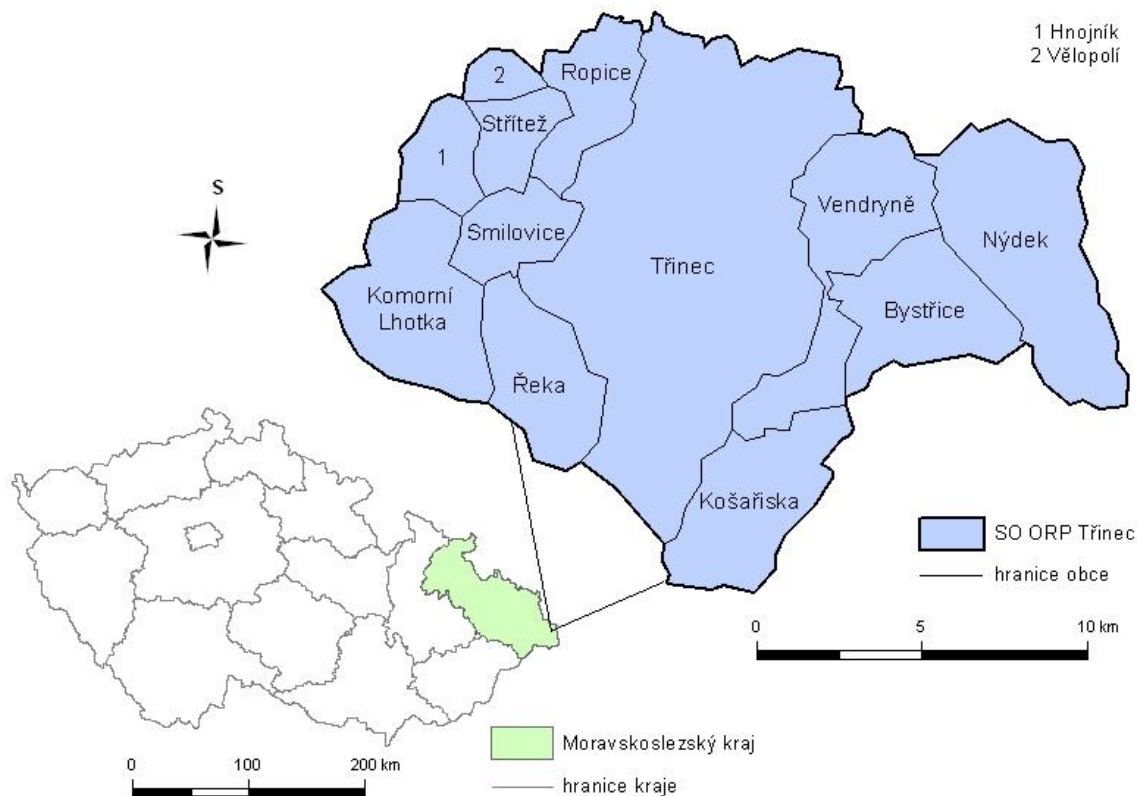
Tab. 213: Přehled obcí SO ORP Třinec k 1. 1. 2014

Název	Status	Počet obyvatel	Rozloha v ha	Starosta/ka
Třinec	ORP	35 997	8 537,60	RNDr. Věra Palkovská
Bystřice	obec	5 276	1 609,40	Ladislav Olšar
Hnojník	obec	1 483	641,79	Ing. Miroslav Molin
Komorní Lhotka	obec	1 255	1 987,98	Miloslav Hampel
Košařiska	obec	380	1 717,33	Ing. František Kufa
Nýdek	obec	2 004	2 823,42	Mgr. Jan Konečný
Ropice	obec	1 526	1 011,58	Mgr. Uršula Waniová
Řeka	obec	551	1 345,80	Tomáš Tomeczek
Smilovice	obec	742	784,76	Bc. Miroslav Nogol
Střítež	obec	998	614,53	Petr Machálek
Vendryně	obec	4 354	2 095,44	Ing. Rudolf Bilko
Vělopolí	obec	290	298,78	Vladislava Latochová

Zdroj: ČSÚ

Území SO ORP Třinec je poměrně kompaktní, rozloha činí 23 468,41 ha. Největší zaldněná část oblasti je město Třinec s rozlohou 8 537,6 ha, což představuje více než 36 % celkové plochy. Ve městě žije 66 % obyvatel celého území. Následující mapka znázorňuje administrativní uspořádání obcí v rámci ORP Třinec.

Obr. 24: Poloha a administrativní členění obcí SO ORP Třinec k 1. 1. 2014

Zdroj: vlastní zpracování

Obecná povaha tématu byla zvolena záměrně. V území je třeba řešit množství menších cílů a strategií k zajištění komplexního rozvoje regionu a pomoci tak k zlepšení situace ve více oblastech. V SO ORP Třinec probíhá nebo se plánuje řada projektů, které k tomuto mají přispět (jejich stručný seznam naleznete v příloze 23). Pod souhrnný název je tedy zahrnuto několik dílčích cílů, kterými jsou:

1. **Volnočasové aktivity a vzhled obce**
2. **Životní prostředí**
3. **Doprava**

Volnočasové aktivity a vzhled obce

Po řešení volnočasových aktivit volá čím dál více obyvatel. Lidé mají potřebu, po každodenním pracovním nasazení, využívat různá sportoviště a oddechové zóny. Ve strategických plánech obcí i mikroregionů, jako například Strategický plán rozvoje obce Košariska, Plán rozvoje obce Ropice, Strategický plán Mikroregionu Bystřice – Nýdek – Vendryně a jiných, je zmiňována nutnost rekonstruovat a modernizovat stávající sportovní areály i zóny oddechu.⁹⁸ Na území města Třince bylo provedeno dotazníkové šetření s názvem Průzkum občanské spokojenosti TŘINEC, ve kterém byl mimo jiné zmíněn nedostatek možností pro využití volného času, a to především pro nejmladší obyvatele. Následující tabulka prezentuje výsledky provedeného výzkumu. Bez mála polovina respondentů postrádá služby a zařízení týkající se využití volného času. Podpora širšího spektra kulturních aktivit se jeví jako velice potřebná.

Obyvatelé odpovídali na otázku: „*Co ve městě postrádáte (co Vám chybí), případně za čím dojíždíte a kam?*“

Tab. 214: Prezentace výsledků dotazníkového šetření

Výrok	Počet odpovědí
Kultura	32
Dětská hřiště	24
Sport	13
Volnočasové aktivity	13
Aquapark, bazén	11
Cyklostezky	7
Parky	7
Práce	11
Kvalitní doprava, dopravní napojení	8
Školy (SŠ, VŠ)	14
Specializované obchody typu OBI	23
Obchody se značkovým oblečením	18
Obchodní centrum	33
Nic	39

Zdroj: Průzkum občanské spokojenosti TŘINEC

⁹⁸ Strategické plány obcí a DSO v SO ORP Třinec

Všechny dotčené obce soustavně zlepšují vzhled celého svého okolí i veřejného prostranství. Snaží se využívat potenciálu zelených ploch a udržovat „městskou“ zeleň.

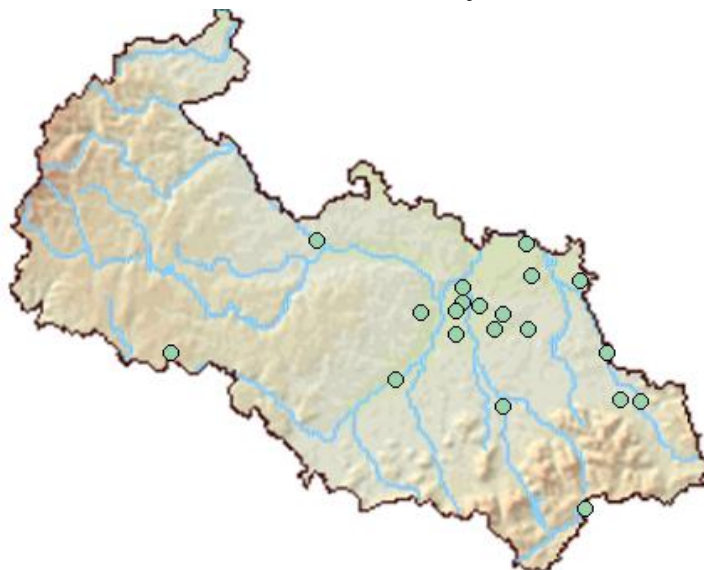
Například v městě Třinci již několik let funguje lesopark, který nabízí útočiště nejen maminkám s kočárky, ale také sportovcům nebo starším občanům. Město zde vybuodovalo rozsáhlou síť stezek, oddychových stanovišť i hřišť. Provoz nově revitalizovaného lesoparku byl zahájen 1. 12. 2009.⁹⁹

Životní prostředí

V celém Moravskoslezském kraji, včetně Třinecka, je velkým problémem znečištění. Nejpalčivěji sledovaným tématem ve správním obvodu je stav ovzduší, který se snaží všechny subjekty aktivně řešit. V regionu je rozšířen těžký průmysl a s tím je spojen i vysoký výskyt škodlivých látek v ovzduší.

V rámci Moravskoslezského kraje je v provozu bez mála dvacet automatických měřicích stanic, jejichž úkolem je sledovat a zaznamenávat škodlivé látky rozptýlené v ovzduší. Nejvíce stanic funguje na území krajského města Ostravy.

Obr. 25: Automatické měřicí stanice v Moravskoslezském kraji

Zdroj: ČHMÚ

Na území SO ORP Třinec fungují dvě automatické měřicí stanice čistoty ovzduší a meteorologie (AMS).

Na AMS Třinec-Kanada je samozřejmě měřena rychlost (WV) a směr větru (WD), ale také hodnota polétavého prachu (PM10, karcinogenní látka). Částice PM10 jsou tvořeny komplexní směsí mnoha různých druhů látek včetně sazí (uhlíku), částic síranů, kovů a anorganických

⁹⁹ FOJCIK, David. Revitalizace lesoparku v Třinci. In: Město Třinec: Oficiální webový portál [online]. neuvědno [cit. 2014-01-12]. Dostupné z: http://www.trinecko.cz/projekty/index.php?id=vypis_projekt&c=3.

solí jako je mořská sůl. Velikost a tvar částic se mění. Nadměrné působení prachových částic může poškozovat dýchací ústrojí.¹⁰⁰

Další AMS Třinec-Kosmos měří, mimo již zmíněný polévatý prach, oxid siřičitý (SO₂), oxid dusičitý (NO₂), ozón (O₃) a jiné látky. Oxid siřičitý reaguje s chlorofylem (fotosyntetickým barvivem rostlin) a narušuje tak fotosyntézu. V ovzduší oxiduje se vzdušným kyslíkem za přítomnosti vody na kyselinu sírovou, která je spolu s kyselinou siřičitou příčinou kyselých dešťů.¹⁰¹ V plynném stavu jde o červenohnědý agresivní, prudce jedovatý plyn, v kapalném stavu je to žlutohnědá látka, která tuhne na bezbarvé krystaly a způsobuje záněty dýchacích cest od lehkých forem až po edém plic.¹⁰² Ozón je velmi reaktivní trojatomová molekula kyslíku. Jejím působením dochází ke ztenčování ozónové vrstvy a k následnému vzniku ozónové díry, může tak pronikat smrtící záření typu B a C, dále dochází k tvorbě přízemního ozónu nebezpečného pro organismy.¹⁰³

Tab. 215: Informace o automatických měřicích stanicích v SO ORP Třinec

Název	Třinec-Kanada	Třinec-Kosmos
Typ zóny	Městská	Městská
Zeměpisné souřadnice	49° 40' 20.563" s.š. 18° 38' 34.936" v.d.	49° 40' 5.209" s.š. 18° 40' 40.077" v.d.
Adresa	Lánská, 739 61 Třinec - Kanada	Dukelská, 739 61 Třinec
Správce	MěÚ Třinec - Odbor ŽP a zemědělství	ČHMÚ – pobočka Ostrava
Datum vzniku	1. 1. 1994	1. 1. 1994
Měřené hodnoty	PM10, WD, WV	PM2.5, PM10, WD, WV, TEMP, O3, SO2, NO2

Zdroj: ČHMÚ

Obr. 26: Automatické měřicí stanice Třinec- Kanada, Třinec-Kosmos (zleva) a jejich poloha

Zdroj: <http://mail.envitech.sk/phptrinec/index.php?id=3> ; <http://mail.envitech.sk/phptrinec/index.php?id=4>

¹⁰⁰ PETRLÍK, RNDr. Jindřich. Polévatý prach - PM10. In: Arnika [online]. © 2014 [cit. 2014-08-29]. Dostupné z: <http://arnika.org/poletavy-prach-pm10>

¹⁰¹ Čistě nebe: Oxid siřičitý (SO₂). [online]. neuvvedeno [cit. 2014-08-29]. Dostupné z: <http://www.cistenebe.cz/stav-ovzdusi-na-ostravsku/slovnicek-pojmu/11-oxid-siricity-so2>

¹⁰² Čistě nebe: Oxid dusičitý (NO₂). [online]. neuvvedeno [cit. 2014-08-29]. Dostupné z: <http://www.cistenebe.cz/stav-ovzdusi-na-ostravsku/slovnicek-pojmu/10-oxid-dusicity-no2>

¹⁰³ Příroda.cz.: Význam slova 'Ozón O₃'. [online]. © 2004 - 2014 [cit. 2014-08-29]. Dostupné z: <http://www.priroda.cz/slovník.php?detail=529>

Doprava

Největší prioritou v oblasti dopravy je již několik let vybudování přeložky silnice I/11. Absence tohoto obchvatu negativně ovlivňuje život obyvatel na celém území, především v městě Třinec a obcích Vendryně a Bystřice.

Současný stav je neúnosný. Dopravní tepny jsou přetíženy jak osobní tak nákladní dopravou. 24 hodinové intenzity na I/11 i na páteřních komunikacích uvnitř města dosahují až 15 000 vozidel.¹⁰⁴ V úseku Nebory – Oldřichovice bude nová čtyřproudová cesta s 13 mosty a jedním mimoúrovňovým křížením měřit 4,86 km. Úsek Oldřichovice – Bystřice bude měřit 6,24 km a bude obsahovat 12 mostních objektů a dvě mimoúrovňová křížení.

Vizualizaci nové cesty můžete zhlédnout na internetových stránkách města Třince: www.trinecko.cz nebo na portálu www.youtube.com pod názvem Nová I/11 Oldřichovice - Císařská.¹⁰⁵

Základní legislativa

Naplňování výše zmíněných cílů musí být v souladu s platnou legislativou, která jasně vymezuje hranice možností, jak těchto záměrů dosáhnout. Nezákladnějšími právními rámci jsou:

- Občanský zákoník 89/2012 Sb.
- Zákon o ochraně ovzduší č. 201/2012 Sb.
- Zákon o ochraně přírody a krajiny č. 114/1992 Sb.
- Zákon o obcích č. 128/2000 Sb.

7.1.2. Popis životního prostředí, dopravy a volnočasových aktivit (situační analýza, finanční analýza)

V následující části dokumentu jsou provedeny analýzy, jejichž cílem je podrobněji zmapovat a představit správní obvod ORP Třinec ve sledovaných oblastech. Vypracována byla situační analýza, finanční analýza, analýza cílových skupin, analýza rizik a SWOT analýza.

Situační analýza zobrazuje současný stav u námi sledovaných témat. Zahrnuje stručná data i informace, které poskytují aktuální obraz a napomáhají tak zmapování situace a následnému stanovení potřebných variant řešení.

¹⁰⁴ *Strategický plán města Třince pro období 2014-2020: Třinec-fajne místo pro život.* In: Město Třinec: Oficiální webový portál [online]. nevedeno [cit. 2014-02-17]. Dostupné z: http://www.trinecko.cz/plany/strategicky_plan/Strategicky_plan_2014-2020.pdf.

¹⁰⁵ *SZLAUROVÁ, Šárka. Přípravné práce ke stavbě obchvatu jsou v plném proudu.* In: Město Třinec: Oficiální webový portál [online]. nevedeno [cit. 2014-01-12]. Dostupné z: <http://www.trinecko.cz/aktuality/index.php?id=aktualita&Id=1549>.

A. Životní prostředí

Životní prostředí je soubor všech činitelů a podmínek, se kterými přijde do styku živý organismus. Tedy vše, co na něj přímo i nepřímo působí.¹⁰⁶ Pojem životní prostředí z našeho pohledu obsahuje hned několik podoblastí, například přírodní podmínky, faunu, flóru či horlivě diskutované téma čistoty ovzduší.

a) Chráněná území

Na území ORP Třinec je vyhlášeno celkem devět chráněných území, která zaujímají celkovou plochu 25 306,58 ha, z toho tři spadají do kategorie Natura 2000 (EVL Beskydy, EVL Říční koryto řeky Olše, PO Beskydy). Natura 2000 je chráněné území, které bylo zavedeno směrnicí Evropského hospodářského společenství č. 92/43, kde je uvedeno: „Pod názvem Natura 2000 bude vytvořena souvislá evropská ekologická soustava zvláště chráněných oblastí. Tato soustava složená z lokalit s přírodními stanovišti umožní zachovat, nebo tam, kde je to vhodné, obnovit typy přírodních stanovišť a stanovišť druhů na úroveň stavu příznivého z hlediska ochrany. Natura 2000 zahrnuje i zvláště chráněné oblasti klasifikované členskými státy podle směrnice č. 79/409/EHS.“

Evropsky významné lokality Natura 2000 zaujímají 36,04 % celkové rozlohy ORP Třinec. EVL Beskydy je chráněna z důvodu výskytu velkých šelem a lesních druhů živočichů, pro které okolní krajina mimo EVL již neposkytuje vhodné prostředí pro existenci. EVL Říční koryto řeky Olše má charakter tzv. divočící řeky s velmi proměnlivým ročním průtokem. Ptačí oblast Beskydy zabírá 35% plochy Třinecka. Poskytuje útočiště mnoha druhům ptactva. Vyskytuje se zde Orel křiklavý, Bramboráček hnědý nebo Včelojed lesní.¹⁰⁷

Následující tabulka uvádí seznam chráněných oblastí v zájmovém území včetně jejich rozlohy. Na obrázku 27 je zobrazena jejich poloha ve vztahu k celému území.

Tab. 216: Seznam chráněných území v SO ORP Třinec

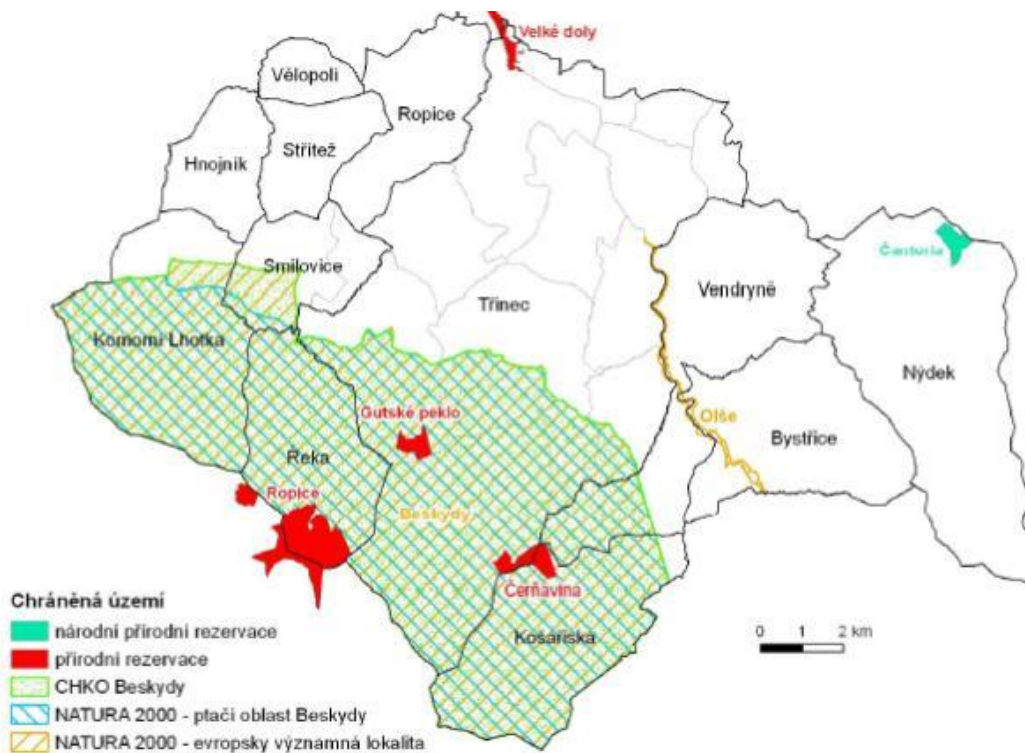
Kategorie	Název	Rozloha (ha)
CHKO	Beskydy	8 396,52
NPR	Čantoria	39,68
PR	Velké doly	22,7
PR	Čerňavina	62,23
PR	Gutské peklo	36,32
PR	Ropice	162,2
PO _(N2000)	Beskydy	8 129,51
EVL _(N2000)	Říční koryto řeky Olše	69,6
EVL _(N2000)	Beskydy	8 387,82

Zdroj: Územně analytické podklady pro správní obvod obce s rozšířenou působností Třinec: Rozbor udržitelného rozvoje území, 2012

¹⁰⁶ ING. TOPINKA, DRSC., Jan. Měření automobilových emisí a jejich toxicity. In: Akademie věd České republiky [online]. neuvédno [cit. 2014-08-29]. Dostupné z: <http://www.cas.cz/sd/novinky/hlavni-stranka/121022-mereni-automobilovych-emisi-a-jejich-toxicity.html>.

¹⁰⁷ GUZIUR, Jaroslav, SIKOROVÁ, Anna. Územně analytické podklady pro správní obvod obce s rozšířenou působností Třinec: Podklady pro rozbor udržitelného rozvoje území. In: Město Třinec: Oficiální webový portál [online]. neuvédno [cit. 2014-03-03]. Dostupné z: <http://www.trinecko.cz/sraup/uap/>.

Obr. 27: Chráněná území v SO ORP Třinec

Zdroj: Územně analytické podklady pro správní obvod obce s rozšířenou působností Třinec: Rozbor udržitelného rozvoje území, 2012

b) Znečišťovatelé na Třinecku

Nejpalčivějším tématem na Třinecku v oblasti životního prostředí je znečištěné ovzduší. Tato kontaminace pramení z více zdrojů. Jedním ze zásadních původců je průmysl. Na území provozuje svou činnost velké množství firem. Přímo v jádrovém městě je průmyslová zóna Třinec-Baliny o rozloze 20 ha. Velkou plochu zaujímají i Třinecké železárny, a. s. a její dceřiné a přidružené společnosti. V následující tabulce je zobrazen abecední seznam největších znečišťovatelů třineckého území. Je patrné, že všechny registrované větší zdroje znečištění se nacházejí na území města Třince.

Tab. 217: Seznam znečišťovatelů v SO ORP Třinec

Název subjektu	Název činnosti
Božena Poloková	praní a chemické čištění textil., kožehinových a kožených výrobků
D5, a.s. Třinec	obalovna živichných směsí
ENERGETIKA Třinec, a. s.	provozy teplárny a tepelná energetika
ENVIFORM a.s.	prádelna, čistírna
Nehlsen Třinec, s. r. o.	nakládání s odpady, stavby a údržba komunikací
Nemocnice Třinec, p. o.	kotelna
Slévárny Třinec, a. s.	slévárny
Třinecké železárny, a. s.	koksochemická výroba Třinec

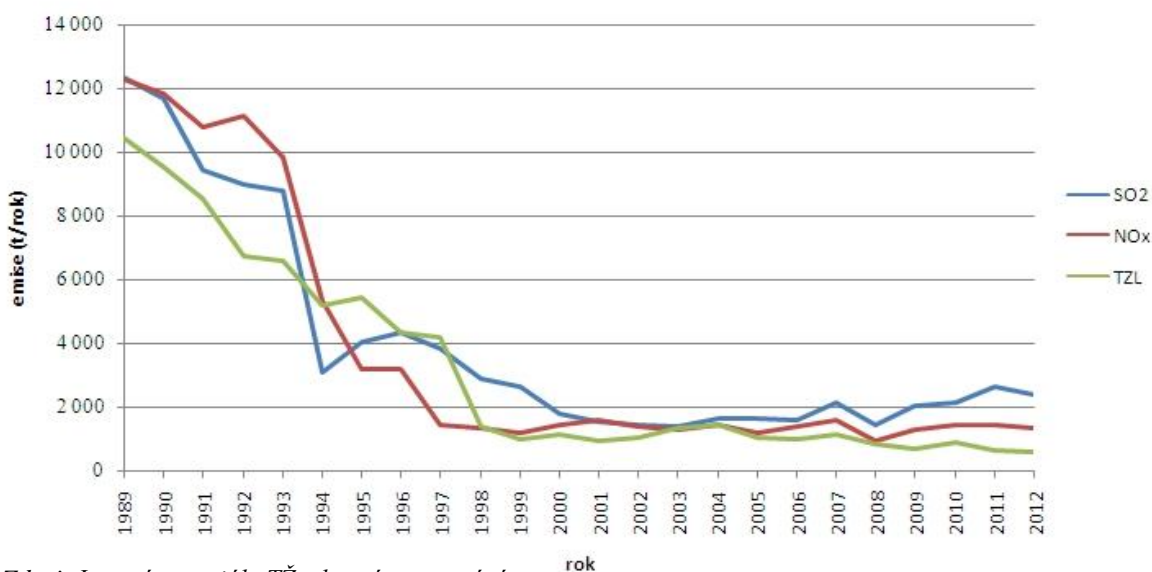
Třinecké železářny, a. s.	ocelářenská výroba Třinec
Třinecké železářny, a. s.	válcovna drátů a jemných profilů Třinec
Třinecké železářny, a. s.	válcovna předválek a hrubých profilů Třinec
Třinecké železářny, a. s.	výroba surového železa Třinec

Zdroj: Územně analytické podklady pro správní obvod obce s rozšířenou působností Třinec: Rozbor udržitelného rozvoje území, 2012

Neoddělitelnou součástí podnikatelského programu Třineckých železáren (dále jen TŽ) je už po řadu let ochrana životního prostředí. Snahou TŽ je neustále snižovat ekologickou zátěž v přilehlém okolí. Dlouhodobá koncepční práce v této oblasti se postupně pozitivně projevuje v okolní krajině. Na následujícím grafu je znázorněn výrazný pokles zátěže životního prostředí plynoucí z produkce Třineckých železáren.

Graf byl sestaven na základě dat získaných přímo z interních materiálů Třineckých železáren. Sleduje emise vypouštěné do ovzduší v časovém intervalu 23 let. Zaznamenány jsou hodnoty oxidu siřičitého (SO₂), oxidy dusíku (NO_x) a tuhé znečišťující látky (TZL). Je znatelné, že se hodnoty těchto látek rapidně snižovali a od roku 1998 se pohybují zhruba na konstantní hladině.

Obr. 28: Emise vypouštěné do ovzduší v letech 1989-2012

Zdroj: Interní materiály TŽ, vlastní zpracování

Nezanedbatelným původcem znečištění ovzduší jsou i lokální topeniště. Ministerstvo životního prostředí společně s Moravskoslezským krajem vyhlásil v druhé polovině roku 2013 v pořadí již čtvrtou výzvu programu na podporu výměny starých kotlů na tuhá paliva za nové automatické kotle. Do konce roku 2016 by měla výše alokované podpory dosáhnout až 200 mil. Kč. Dokonce pokud bude chtít někdo požádat o podporu v rámci programu Zelená úsporám, musí splnit nutnou podmínku, a to výměnu nevyhovujících zdrojů vytápění na tuhá fosilní paliva.¹⁰⁸

¹⁰⁸ Ministerstvo životního prostředí: Zelená úsporám. Popis programu. [online]. © 2009 [cit. 2014-08-29]. Dostupné z: <http://www.zelenausporam.cz/sekce/470/popis-programu/>.

c) Kanalizace

Velký vliv na životní prostředí, především na kvalitu vod, má existence nebo spíše neexistence kanalizace v obcích. Zákon 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích) uvádí definici kanalizace: „Kanalizace je provozně samostatný soubor staveb a zařízení zahrnující kanalizační stoky k odvádění odpadních vod a srážkových vod společně nebo odpadních vod samostatně a srážkových vod samostatně, kanalizační objekty, čistírny odpadních vod, jakož i stavby k čištění odpadních vod před jejich vypouštěním do kanalizace. Odvádí-li se odpadní voda a srážková voda společně, jedná se o jednotnou kanalizaci a srážkové vody se vtokem do této kanalizace přímo, nebo přípojkou stávají odpadními vodami. Odvádí-li se odpadní voda samostatně a srážková voda také samostatně, jedná se o oddílnou kanalizaci. Kanalizace je vodním dílem.“ Tabulka 218 uvádí přehled o rozsáhlosti kanalizační sítě na území SO ORP Třinec.

Tab. 218: Přehled existence kanalizace obcí v SO ORP Třinec

Název obce	Kanalizace
Třinec	ano
Bystřice	ano
Hnojník	ne
Komorní Lhotka	ano
Košaržiska	ne
Nýdek	ano
Ropice	ano
Řeka	ne
Smilovice	ne
Střítež	ne
Vendryně	ano
Vělopolí	ne

Zdroj: Územně analytické podklady pro správní obvod obce s rozšířenou působností Třinec: Rozbor udržitelného rozvoje území, 2012

V SO ORP Třinec polovina obcí má svou kanalizační síť, polovina nikoli. Kanalizačně obsluženy jsou obce Komorní Lhotka, Nýdek a Ropice. V Třinci a obcích Bystřice a Vendryně je kanalizace zřízena díky Slezskému vodohospodářskému svazku. Slezský vodohospodářský svazek je sdružení obcí, které vzniklo především za účelem vybudování kanalizační sítě.

B. Doprava

Téma dopravy je tématem velice aktuálním. Dotýká se nejen sítě místních komunikací, ale také parkovacích míst, městské hromadné dopravy a mnoha dalších aspektů.

a) Dopravní infrastruktura

V dopravní infrastruktuře na území správního obvodu města Třince jsou zastoupeny silnice I. - III. tříd v celkové délce zhruba 92 km. Hlavní komunikací v řešené oblasti představuje silnice

první třídy č. I/11, která je součástí mezinárodní tahu E 75, respektive jeho úseku mezi hraničními přechody Český Těšín a Mosty u Jablunkova. Během pěti měsíců mají projít tři páteřní komunikace Třince rozsáhlými opravami, práce začaly 24. března 2014 a jejich ukončení se plánuje na červen téhož roku. Investorem je Moravskoslezský kraj jako vlastník dotčených silnic. Práce vyjdou na 60 mil. Kč, na kterých se bude město Třinec podílet zhruba 15 %.¹⁰⁹ V největších obcích, Bystřici, Vendryni, a samozřejmě v Třinci je osm kruhových objezdů, jejichž úkolem je udržet plynulou dopravu a zamezit tak zbytečným dopravním kolizím.

Mezinárodní železniční trať č. 320 (Bohumín – Žilina) o délce 13,1 km protíná území čtyř obcí ve východní části území a zastavuje v šesti stanicích. Železniční zastávky se nachází v Bystřici, Vendryně, Třinci a Ropici, kde také staví jednokolejná neelektrifikovaná regionální trať č. 322 Český Těšín – Frýdek-Místek s délkou přibližně 9,3 km.¹¹⁰ Dále pokračuje obcemi Střítež a Hnojník na území sousedního ORP Frýdek Místek. V červnu roku 2013 byla otevřena nová vlaková zastávka Třinec- centrum. Její provoz si vynucuje koordinaci veřejné dopravy, vlaků, autobusů i MHD. Je třeba sladit spoje tak, aby na sebe co nejvíce navazovaly.

Letiště se na území SO ORP Třinec nenachází. Obyvatelé, kteří využívají leteckou dopravu, cestují na Letiště Ostrava, vzdálené zhruba 50 km nebo využívají polské letiště v Katowicích, vzdálené přibližně 70 km. V následující tabulce je ve faktech zobrazena dopravní infrastruktura na celém území správního obvodu.

Tab. 219: Přehled infrastruktury v SO ORP Třinec

Název	Délka (v km)	Počet
Dálnice	–	–
Rychlostní silnice	–	–
Silnice I. třídy	22,82	2
Silnice II. třídy	15,42	3
Silnice III. třídy	53,13	10
Železniční celostátní dráha	13,1	1
Železniční dráha regionální	9,3	1
Vysokorychlostní železniční trať	–	–
Tramvajová dráha	–	–
Trolejbusová dráha	–	–
Letiště	–	–

Zdroj: Územně analytické podklady pro správní obvod obce s rozšířenou působností Třinec: Podklady pro rozbor udržitelného rozvoje území, 2012

¹⁰⁹ REDAKTOR KL. Třinec: Oprava tří páteřních komunikací přinese problémy. In.: Krajské listy [online]. © 2013-2014 [cit. 2014-08-29]. Dostupné z: <http://www.krajskelisty.cz/moravskoslezsky-kraj/4824-trinec-oprava-tri-paternich-komunikaci-prinese-problemy.html>.

¹¹⁰ GUZIUR, Jaroslav, SIKOROVÁ, Anna. Územně analytické podklady pro správní obvod obce s rozšířenou působností Třinec: Podklady pro rozbor udržitelného rozvoje území. In: Město Třinec: Oficiální webový portál [online]. neuváděno [cit. 2014-01-12]. Dostupné z: <http://www.trinecko.cz/sraup/uap/>.

b) Městská hromadná doprava

Na území SO ORP Třinec je městská hromadná doprava zajištěna množstvím autobusových linek. Jsou v provozu i dálkové spoje, jenž je možné kombinovat s železniční dopravou. Odjezdy autobusových linek jsou úzce provázány s pracovní dobou Třineckých železáren a.s. Na přepravu je možné využít slevy, které jsou uzpůsobeny především podle věku (studenti, důchodci, apod.).

V rámci situační analýzy-doprava bylo provedeno šetření příměstské hromadné dopravy v časech mimo dopravní špičku a během dopravní špičky. Zjištěná data zobrazuje následující tabulka.

Tab. 220: Přehled tras příměstských autobusových linek v SO ORP Třinec

Obec	Mimo špičku		Ve špičce		Za jak dlouho ujede autobus 1 km? v minutách	
	minut	km	minut	km	mimo špičku	ve špičce
Bystřice	11	7	16	7	1,57	2,29
Hnojník	24	12	24	12	2	2
Komorní Lhotka	39	18	39	18	2,17	2,17
Košařiska	26	13	27	13	2	2,08
Nýdek	21	11	26	11	1,91	2,36
Ropice	17	10	17	10	1,7	1,7
Řeka	11	6	22	15	1,83	1,47
Smilovice	21	14	19	13	1,5	1,46
Střítež	21	10	23	10	2,1	2,3
Vendryně	8	2	10	2	4	5
Vělopolí	19	15	19	15	1,27	1,27

Zdroj: Vlastní zpracování, IDOS.cz

Výchozím bodem této analýzy bylo určeno autobusové stanoviště v Třinci, kudy projíždí většina autobusových linek. Je znázorněno kolik kilometrů autobus ujede a celková doba trvání cesty do centra příslušné obce, jak ve špičku tak i mimo ni.

Šedě jsou znázorněny obce, jejichž dopravní obslužnost ovlivňuje existence-neexistence již zmíněné přeložky I/11. Obcemi Bystřice, Střítež a Vendryně prochází současná přetížená komunikace I/11. Pro příjezd do obcí Nýdek a Košařiska je také nutné využít tuto komunikaci, obcemi však přímo neprochází.

Celková doba při cestování do zmíněných obcí se během dopravní špičky prodlužuje. Silnice I/11 je v brzkých ranních a odpoledních hodinách výrazně zatížená. Není výjimkou uvíznutí v kolonách a „popojíždění“.

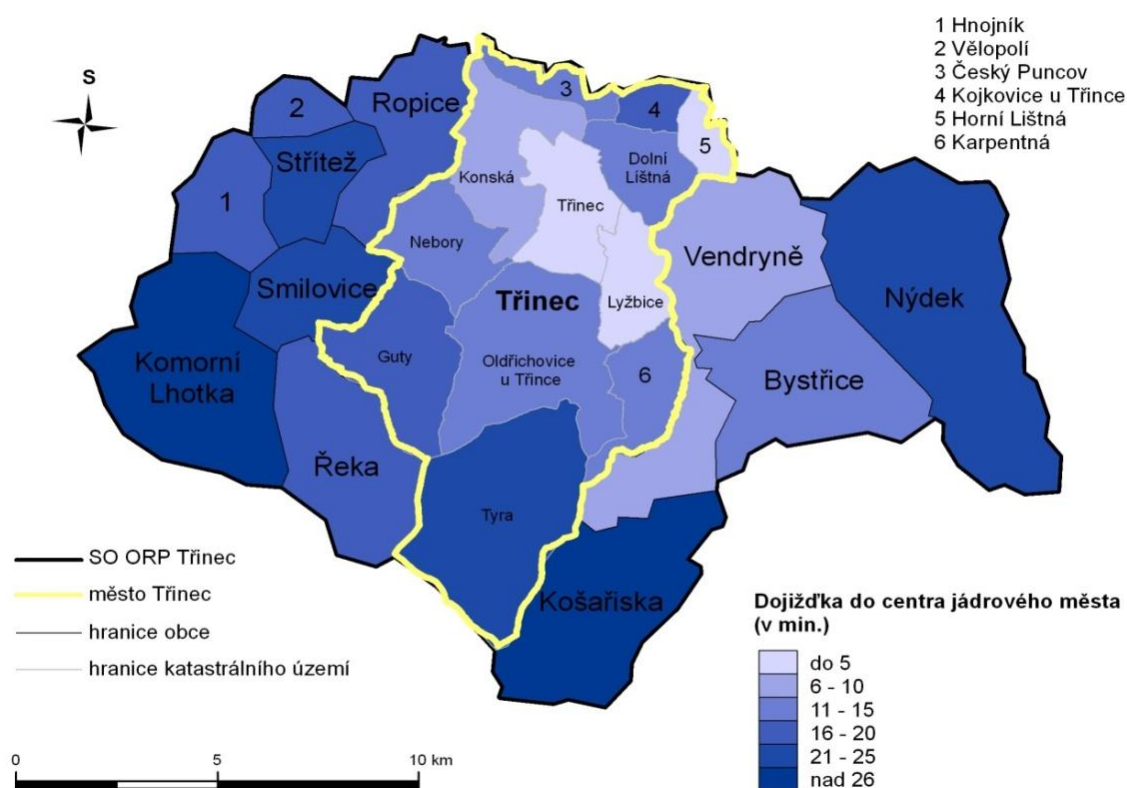
Podle japonského výzkumu o vlivu rychlosti na tvorbu emisí v nákladní a autobusové dopravě bylo konstatováno, že emise u těchto dopravních prostředků jsou minimalizovány při rychlosti 50 – 70 km/h.¹¹¹

¹¹¹ ING. TOPINKA, DRSC., Jan. Měření automobilových emisí a jejich toxicity. In: Akademie věd České republiky [online]. neuveveno [cit. 2014-08-29]. Dostupné z: <http://www.cas.cz/sd/novinky/hlavni-stranka/121022-mereni-automobilovych-emisi-a-jejich-toxicity.html>

Pan Bc. Pavel Guntorád, pracovník Ministerstva životního prostředí, nám při telefonickém kontaktu sdělil, že: „lze předpokládat, že při vysoké hustotě provozu v dopravních špičkách, tedy při nepravidelném popojíždění kamionů malou rychlostí, je účinnost katalyzátorů snižujících emise nedostatečná. Množství škodlivých látek v ovzduší a jejich možné dopady na zdraví místních obyvatel se tak výrazně zvyšují.“

Následující mapa znázorňuje dobu dojezdu do jádrového města z pohledu přilehlých obcí. Jsou vyznačeny i městské části Třince, kde dopravu zajišťují linky městské hromadné dopravy, které zajíždí do všech jeho čtvrtí. Zbylé obce správního obvodu dopravně obsluhují dálkové spoje.

Obr. 29: Doba dojezdu z okolních obcí do centra jádrového města

Zdroj: Vlastní zpracování

Vzhledem k rozloze města Třince, se dojezdová doba do jeho odlehlých částí výrazně liší. V průměru se však do centra Třince z okrajových částí dojíždí 11-15 minut. Z okolních obcí cesta do jádra oblasti trvá nejčastěji něco málo přes čtvrt hodiny. Nejdlejší cestu jsou nuceni absolvovat obyvatelé Komorní Lhotky a Košařiska. Na dojezd si musí vyhradit půl hodinu času. Mezi městem a Komorní Lhotkou nejedí žádný přímý spoj. I občané obce Košařiska musí ve většině případů využít spoje s přestupem.

c) Bezpečnost

Se silniční i vlakovou dopravou jsou bezesporu spojeny dopravní nehody. Z registru dopravních nehod lze vyčíst, že v roce 2013 bylo zaznamenáno na celém území správního obvodu ORP Třinec bez mála 300 dopravních nehod, na jejichž následky zemřeli tři lidé. Při naprosté většině nehod dochází ke srážce automobilů.

Více než třetina nehod je zapříčiněna nárazem do pevné překážky, střetem s lesní zvěří či domácími zvířaty, tyto incidenty jsou zahrnuty v položce „jiné“. V poměrně velkém počtu nehod, bez mála v 8 %, jsou účastníky také chodci a cyklisté.

Vývoj nehodovosti v roce 2014 je obdobný jako v roce 2013. Průměrný počet nehod za jeden kalendářní měsíc vzrostl z 23 na 25. V následující tabulce je zobrazen podrobný přehled nehodovosti v obcích ve sledované oblasti za rok 2013, za rok 2014 jsou uvedeny pouze souhrnné informace. Podrobný přehled dat za období 1. 1. 2014 až 31. 7. 2014 naleznete v Příloze 24: Nehodovost SO ORP Třinec 1. 1. 2014 - 30. 7. 2014.

Tab. 221: Nehodovost v obcích SO ORP Třinec k 30. 7. 2014

Obec	Počet nehod	Srážka s						Usmrceno osob	Zraněno osob
		chodec	cyklista	motocykl	automobil	vlak	jiné		
Třinec	177	14	12	8	92	2	49	2	61
Bystřice	27	4	3	0	10	0	10	1	14
Hnojník	12	1	1	0	4	1	5	0	6
Komorní Lhotka	5	0	1	0	1	0	3	0	3
Košařiska	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nýdek	4	1	1	0	1	0	1	0	2
Ropice	10	0	0	0	5	0	5	0	4
Řeka	5	0	1	0	1	0	3	0	1
Smilovice	2	0	0	0	2	0	0	0	1
Střítež	8	0	1	0	2	1	4	0	6
Vendryně	23	0	1	1	9	0	12	0	4
Vělopolí	2	0	0	0	0	0	2	0	2
Celkem 2013	275	20	21	9	127	4	94	3	104
Celkem 2014	173	12	17	7	69	2	66	1	79

Zdroj: Policie ČR, registr dopravních nehod

Bezpečnost na silnicích nejen pro řidiče, ale i ostatní občany je zajišťována umístěním bezpečnostních prvků do předem vytypovaných lokalit. V současné době probíhají opět diskuse nad tímto tématem. Několik obcí čerstvě umístilo retardéry na páteřní komunikaci na své území, kde byl již dlouhodobě aktuální problém s překračováním maximální povolené rychlosti.

Následující tabulka zobrazuje již nainstalované bezpečnostní prvky v zájmových obcích.

Tab. 222: Bezpečnostní prvky na komunikacích v SO ORP Třinec k 25. 8. 2014

Obec	Osvětlený přechod pro chodce	Světelná křižovatka	Kruhový objezd	Chráněný železniční přejezd	Nechráněný železniční přejezd	Retardéry	Radary
Třinec	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Bystřice	✓	-	✓	✓	-	✓	✓
Hnojník	-	-	-	-	✓	-	✓
Komorní Lhotka	-	-	-	-	-	-	-
Košařiska	-	-	-	-	-	-	-
Nýdek	-	-	-	-	-	-	-
Ropice	-	-	-	-	✓	-	-
Řeka	-	-	-	-	-	-	-
Smilovice	-	-	-	-	-	✓	-
Střítež	-	-	-	-	✓	✓	✓
Vendryně	✓	-	✓	✓	-	-	✓
Vělopolí	-	-	-	-	-	-	-

Zdroj: Vlastní zpracování

Pozn.: ✓ existující bezpečnostní prvek
- neexistující bezpečnostní prvek

C. Volnočasové aktivity

Mezi volnočasové aktivity patří nejrůznější zájmové a vzdělávací kroužky, kluby, sportovní aktivity a soutěže, nejrůznější aktivity ve „Tvořivých dílnách“, řada sportovních aktivit či kulturní podniky.

a) Občanská vybavenost

Tab. 223: Přehled občanské vybavenosti v SO ORP Třinec

Obec	Verejná knihovna	Kino	Divadlo	Muzeum	Galerie	Kulturní zařízení ostatní	Středisko pro volný čas dětí a mládeže	Koupaliště a bazény	z toho kryté bazény	Hřiště	Tělocvičny	Stadiony otevřené	Stadiony kryté	Zimní stadiony	Ostatní zařízení pro tělovýchovu
Bystřice	1	1	-	-	-	1	2	1	1	3	2	1	-	-	6
Hnojník	1	-	-	-	-	-	1	-	-	2	3	-	-	-	1
Komorní Lhotka	1	-	-	-	-	1	-	1	-	1	1	-	-	-	1
Košařiska	1	-	-	1	-	1	1	-	-	1	1	-	-	-	-
Nýdek	1	-	-	-	-	-	1	1	-	2	1	1	-	-	1
Ropice	1	-	-	-	1	1	1	-	-	2	2	-	-	-	1
Řeka	1	-	-	-	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	1
Smilovice	1	-	-	-	-	1	-	-	-	3	2	1	1	-	2
Střítež	1	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Třinec	10	1	1	1	3	7	8	3	1	15	12	3	1	1	9
Vendryně	1	-	-	-	-	1	1	-	-	1	1	1	-	-	1
Vělopolí	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Celkem	21	2	1	2	5	16	16	7	2	31	26	7	2	1	24

Zdroj: Územně analytické podklady pro správní obvod obce s rozšířenou působností Třinec: Rozbor udržitelného rozvoje území, 2012

Na území každé obce provozuje svou činnost několik zařízení pro využití volného času pro děti dospělé.

V rámci území je vybudována hustá síť knihoven. Také vybavenost různými typy hřišť a tělocvičnami je na velice dobré úrovni, ať už jsou v rámci školního zařízení či samostatně hospodařící. Pod pojmem „ostatní kulturní zařízení“ se rozumí například letní kina, amfiteátry nebo u nás hojně zastoupená zařízení PZKO (Polski Związek Kulturalno-Oświatowy = Polský svaz kulturně osvětový). Ostatními zařízeními pro tělovýchovu jsou myšleny posilovny, jízdárny nebo také cvičební sály. V Třinci v současnosti již probíhá několik projektů ovlivňující kvalitu života obyvatel.

Od září 2013 probíhaly rozsáhlá rekonstrukce místní knihovny. Náklady se odhadují ve výši 63 mil. Kč a samotné město se bude na stavbě podílet 15 % z celkových nákladů. Knihovna byla znovuotevřena v říjnu 2014. Cílem prací bylo dosáhnout zkvalitnění občanské infrastruktury, zejména kulturní, volnočasové a vzdělávací, protože tyto všechny nabízí knihovny. Prostředkem pro dosažení tohoto cíle byla rekonstrukce, modernizace a rozšíření stávajících dříve kapacitně, technicky a technologicky neodpovídajících prostor knihovny, ale zejména zkvalitnění a rozšíření nabídky služeb poskytovaných knihovnou, ať už pro její registrované čtenáře či jednorázové uživatele, zejména návštěvníky akcí pořádaných knihovnou.¹¹²

V říjnu roku 2014 finišovaly i práce na sportovním komplexu STARS. V pátek 1. listopadu 2013 v 10:00 proběhlo oficiální zahájení rekonstrukce. Celý areál dostane nový kabát, ale získá také modernější vybavení pro zkvalitnění námi nabízených služeb. Tato náročná modernizace se přiblížila částce 200 mil. Kč.¹¹³

10. října 2012 byla zahájena stavba nové multifunkční haly Werk aréna. Tato stavba bude sloužit primárně hokeji. Na ploše čtyř hektarů najdeme, kromě standardní ledové plochy, hlediště s kapacitou 5 118 diváků a parkoviště s kapacitou 580 stání. Jedná se o moderní zázemí pro sportovce, nezbytné prostory pro divácký servis (bufety, sociální zařízení), obchody, kanceláře, VIP prostory a klubovou restauraci s výhledem na ledovou plochu, zázemí pro média, související provozní a technické zázemí apod. Werk aréna byla dokončena v polovině roku 2014. Celkové náklady činily přibližně 700 mil. Kč. Zhruba pětinu rozpočtu pokryla dotace EU.¹¹⁴

Díky těsné blízkosti Beskyd, kterými je obklopené celé území SO ORP Třinec, se nabízí možnost trávení volného času právě v tomto prostředí. Toto pohoří je protkáno hustou sítí turistických i naučných stezek, které prochází většinou obcí SO ORP Třinec, vyjma Ropice a Vělopolí. Během roku je zde pořádáno mnoho maratónů a vytrvalostních běhů přes hory. Samozřejmostí je i existence cyklistických stezek, které prochází všemi obcemi. Právě budování a propojování cyklostezek se jeví pro mnoho obcí jako téma pro meziobecní spolupráci. V zimním období je možné využít několika sjezdovek nacházející se v obci Řeka a na Javorovém vrchu (Třinec) a také množství

¹¹² *Knihovna Třinec* [online]. © 2002 - 2012 [cit. 2014-10-22]. Dostupné z: <http://knih-trinec.cz/index.php>.

¹¹³ *STARS: Správa tělovýchovných a rekreačních služeb města Třinec. Oficiální zahájení rekonstrukce!* [online]. © 2006 - 2014 [cit. 2014-08-15]. Dostupné z: <http://www.starstrinec.cz/clanek/oficialni-zahajeni-rekonstrukce/cs>.

¹¹⁴ *Werk arena Třinec: Základní informace* [online]. © 2013-2014 [cit. 2014-08-15]. Dostupné z: <http://werkarena.cz/>.

běžeckých stop. V oblasti je vybudováno 12 cyklostezek a 32 turisticky značených tras. Region nabízí možnost využití lanové dráhy, která vede z Oldřichovic (Třinec) na Javorový vrch (960 m n. m.). Lanovka je pravidelně rekonstruována a je schopna přepravit během 10 minut 364 osob.¹¹⁵

b) Pravidelně pořádané akce v SO ORP Třinec

Další možností, jak trávit volný čas jsou bezesporu různé akce konané během roku. Na území SO ORP Třinec je konáno hned několik akcí s železnou pravidelností. Některé z nich mají tak legendární pověst, že se podle nich řídí kulturní program celé oblasti. Následující tabulka znázorňuje již zmíněný kulturní program.

Tab. 224: Pravidelné akce pořádané na území SO ORP Třinec k 1. 1. 2014

Obec	Leden	Únor	Březen	Duben	Květen	Červen	Červenec	Srpen	Září	Říjen	Listopad	Prosinec	CELKEM
Třinec	1	-	-	2	1	1	1	1	1	-	1	1	10
Bystřice	-	-	-	-	2	-	1	1	-	-	-	-	4
Hnojník	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	2
Komorní Lhotka	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	3
Košariska	-	-	-	-	1	-	1	1	-	-	-	-	3
Nýdek	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	2
Ropice	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
Řeka	-	-	-	-	-	1	1	1	-	-	-	-	3
Smilovice	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	2
Střítež	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	2
Vendryně	-	-	-	1	2	2	-	2	1	-	-	-	8
Vělopolí	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Celkem	2	0	0	4	7	4	8	7	4	0	2	1	40

Zdroj: Vlastní zpracování

Během podzimního a zimního období je velký nedostatek pořádaných akcí, které je možné navštívit. Od října do března, se pravidelně koná pouze pět, z toho dva jarmarky. V jarních a letních měsících, duben až září, je již program pestřejší. Území se může těšit na celkem 35 akcí kulturního a sportovního charakteru. Nejvíce jich tradičně probíhá během letních prázdnin. V tomto období je ve městě Třinci v provozu letní kino, které promítá každý pátek ve večerních hodinách. Největším kulturním životem žije obec Vendryně, která během těchto šesti měsíců organizuje osm pravidelných akcí. V průměru připadá na jednu obec 3,33 akce za celý kalendářní rok. V Příloze 25: Pravidelně pořádané akce SO ORP Třinec k 1. 1. 2014 naleznete podrobný výpis akcí a jejich podstatu.

Mezi hlavní pořadatele kulturních a sportovních akcí i jarmarků v oblasti se řadí samozřejmě obce a místní spolky. Při organizaci, zajišťování cateringu i zajišťování programu si pořadatelé

¹¹⁵ GUZIUR, Jaroslav, SIKOROVÁ, Anna. Územně analytické podklady pro správní obvod obce s rozšířenou působností Třinec: Podklady pro rozbor udržitelného rozvoje území. In: Město Třinec: Oficiální webový portál [online]. neuvédno [cit. 2014-01-12]. Dostupné z: <http://www.trinecko.cz/sraup/uap/>.

předávají informace, zkušenosti i nápady. Například kterou bezpečnostní agenturu najmout, nebo jakou atrakci zajistit.

c) Spolky v SO ORP Třinec

Občanský zákoník k začátku roku 2014 ruší zavedené označení sdružení. Všechna doposud fungujících sdružení se přetransformují na spolky. Jejich činnost ovšem zůstane zachována. Ministerstvo spravedlnosti stanovilo, že současná sdružení musí do konce roku 2016 změnit své stanovy tak, aby byly v souladu s občanským zákoníkem.

Alespoň tři osoby vedené společným zájmem mohou založit k jeho naplňování spolek jako samosprávný a dobrovolný svazek členů a spolčovat se v něm. Nikdo nesmí být nucen k účasti ve spolku a nikomu nesmí být bráněno vystoupit z něho.¹¹⁶

V každé obci se nachází spolky sdružující obyvatele se stejnými zájmy, které aktivně provozují svou činnost. Následující tabulka zobrazuje Rozložení zájmových sdružení v jednotlivých obcích SO ORP Třinec.

Tab. 225: Přehled spolků provozujících činnost na území SO ORP Třinec k 1. 6. 2014

Obce	Dobrovolní hasiči	PZKO	Spolky pro mládež	Klub důchodců	Chovatelské spolky	Zahradkáři	Církevní spolky	Tělovýchovné spolky	Myslivecký spolek	Zájmové spolky	Ostatní
Třinec	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Bystřice	✓	✓	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Hnojník	✓	✓	✓	-	✓	✓	-	✓	✓	-	✓
Komorní Lhotka	✓	✓	-	-	-	-	✓	✓	✓	✓	✓
Košariska	✓	✓	-	-	-	-	-	✓	✓	✓	-
Nýdek	✓	✓	✓	-	✓	✓	-	✓	✓	-	✓
Ropice	✓	✓	✓	-	-	-	-	✓	✓	-	✓
Řeka	✓	✓	-	-	-	-	✓	✓	✓	-	-
Smilovice	✓	✓	✓	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Střítež	✓	✓	✓	✓	-	✓	✓	✓	✓	-	✓
Vendryně	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	✓	✓	✓	-
Vělopolí	✓	-	-	-	✓	✓	-	✓	✓	-	-
Celkem	12	11	7	4	7	8	6	12	12	6	8

Zdroj: Vlastní zpracování

Legenda: Existující svazek daného typu označen jako ✓,
neexistující svazek daného typu označen jako -.

V každé obci se nachází sbor dobrovolných hasičů, myslivecký spolek i spolek tělovýchovného zaměření. PZKO nefunguje pouze v nejmenší obci území, Vělopolí, což je s ohledem na počet obyvatel pochopitelné. Většina obcí zaštiťuje chod zahradkářských, chovatelských sdružení i spolků pro mládež. Je možné navštěvovat také spolky zájmového či církevního charakteru a kluby důchodců. Do položky ostatní jsou zahrnuty činnosti a kluby, vyskytující se v území spíše výjimečně,

¹¹⁶ Česká republika. Občanský zákoník. In: 89/2012 Sb.

jako například klub tělesně postižených a podobně. Z celkového pohledu lze konstatovat, že na území SO ORP Třinec je funkční široká škála spolků. Nabízí rozvoj v oblastech sportu, rukodělných prací, kultury a mnoha dalších.

D. Finanční analýza

Při zpracování přehledu o mimoškolních aktivitách a vzhledu obce, dopravní situaci a životním prostředí ve správním obvodu města Třince byla sestavena i finanční analýza, která zahrnuje přehled veškerých projektů a programů týkajících se těchto oblastí. Jejich finanční náročnost i stručný popis. Projekty probíhaly nebo probíhají v časovém horizontu roku 2010 až po současnost.

Tab. 226: Finanční analýza projektů ve sledované oblasti v SO ORP Třinec k 1. 6. 2014

Oblast	Částka v tis. Kč
Volnočasové aktivity a vzhled obce	78 890
Doprava	81 450
Životní prostředí	273 439

Zdroj: Obecní úřady obcí SO ORP Třinec

Za celé toto období obce, které jsou součástí SO ORP Třinec, investovali do projektů týkajících se volnočasových aktivit a vzhledu obce bez mála 79 milionů korun. Realizovány byly rekonstrukce ulic, knihoven a mnoho dalších. V oblasti dopravy se zužitkovalo přes 81 milionů korun. Tyto prostředky byly směřovány především na opravy stávajících komunikací a zvýšení bezpečnosti občanů. Do oblasti životního prostředí mířila z obcí největší suma, a to 273 milionů korun ze strany obcí na území. Velkou injekci poskytly i Třinecké železárny, a.s. Více než 3 miliardy putovaly například do odprášení provozu. Tyto dlouholeté investice jsou markantně znát na stavu životního prostředí.

Realizováno bylo také mnoho projektů, které svým způsobem předurčují další meziobecní spolupráci. Například budování cyklostezek. S ohledem na rozsáhlost informací o projektech jsou podrobná data uvedena v příloze číslo 23 Finanční analýza projektů ve sledované oblasti v SO ORP Třinec k 1. 6. 2014.

Již dnes se mluví o mnoha dalších projektech, které se připravují a jejichž realizace se plánuje v blízké budoucnosti. Jedná se především o akce z oblasti volnočasových aktivit a vzhledu obce a činnosti zasahující do oblasti dopravní situace. Následující tabulka zobrazuje stručné informace o již zmíněných projektech.

Tab. 227 Finanční analýza plánovaných projektů ve sledované oblasti v SO ORP Třinec k 1. 6. 2014

Oblast	Název	Časový horizont	Částka v tis. Kč
Volnočasové aktivity a vzhled obce	Cyklostezky a cyklopruhy	2014+	Dle projektové dokumentace
	Využití Jahodné	2016+	Dle projektové dokumentace
	Rekonstrukce parku před gymnáziem	2016	Dle projektové dokumentace
	Výsadba v parku Kanada	2015	550
	Park U hvězdárny	2015	500
	Zázemí pro sportovce v obci Nýdek	2014-2015	8 500
Doprava	Realizace Optimalizace MHD	2014+	100
	Plán udržitelného rozvoje dopravy	2015+	2 000
	Koordinace doprava vlak-bus-MHD	2014+	50
	Modernizace nádraží	2014-2015	120 000
	Modernizace autobusového stanoviště	2015	5 000
	Třinec Centrum (výpravní budova)	2015+	5 000

Zdroj: Obecní úřady

7.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

Tab. 228: Analýza dotčených skupin SO ORP Třinec v oblasti aglomerace

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Opatření
Evropská unie	účelné vynaložení prostředků	neznalost místních poměrů a problémů	spolupráce mezi představiteli a zástupci států
Česká republika	účelné vynaložení prostředků, rozvoj území	neznalost místních poměrů a problémů, chybné čerpání dotací, preference jiných regionů	meziobecní spolupráce
Slovenská republika	zlepšení průjezdu přes Třinecko (přeložka I/11)	zvýšení dopravní vytíženosti	regulace
Moravskoslezský kraj	účelné vynaložení prostředků, rozvoj území	neznalost místních poměrů a problémů	meziobecní spolupráce
Obce SO ORP Třinec	spokojenost jak obyvatel, tak institucí, rozvoj území	úzká specializace pouze na svou obec	meziobecní spolupráce
Město Třinec	spokojenost jak obyvatel, tak institucí, rozvoj území	přehlížení menších obcí	meziobecní spolupráce
Podnikatelé	možnost zapojení se do projektů či údržby, pro dopravce urychlení průjezdu Slovensko-ČR	špatné provedení prací, odsouvání termínů, reklamace	sankce kontroly
Obyvatelstvo	zlepšení kvality života, větší pohodlnost v životě, snadnější dostupnost služeb	netrpělivost obyvatel, očekávání, že vše bude hned, nevážení si vybudovaného	seznamování s projekty, veřejné vyvěšování
Turisté	zkvalitnění cestování a služeb	riziko ničení majetku, nepohybují se ve vlastním a tak si neváží	větší propagace možností pro turisty

Zdroj: Vlastní zpracování

Evropská unie, Česká republika i Moravskoslezský kraj očekává účelné a efektivní vynaložení finančních prostředků, které uvolní na rozvoj území. Rizikem je ovšem neznalost místní problematiky, rozhodování shora nebo preference jiných krajů, okresů, regionů. Základem řešení může být meziobecní spolupráce, kdy součinnost zainteresovaných institucí napomáhá k řešení či předcházení komplikací. Na pozitivním rozvoji území a spokojenosti obyvatel záleží i městům a obcím ve všech správních obvodech. Podnikatelské subjekty očekávají možnosti zapojení se do projektů a provozovat tak svou ekonomickou činnost. Pro firmy podnikající v oboru dopravy je dokončení přeložky I/11 vidinou rychlejšího dopravního tahu na Slovensko a zpět. S každou společností je spojeno riziko špatného provedení prací, odsouvání termínů dokončení a následné vyřizování reklamací. Tomu lze zamezit průběžnými kontrolami a případnými sankcemi za nedodržení předem stanovených podmínek.

Tab. 229: Analýza rizik SO ORP Třinec v oblasti aglomerace

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	Pravděpodobnost	Dopad	Významnost		
Finanční riziko					
Nedostatek finančních prostředků na vybudování	2	5	10	podrobná kalkulace	zadavatel
Nedostatek finančních prostředků na údržbu	3	4	12	využití fondu EU	majitel
Prodražování zakázek (následné náklady)	4	3	12	podrobná kalkulace, průběžná kontrola	zadavatel
Špatné čerpání prostředků z EU	3	4	12	využití profesionálů v oblasti čerpání	zadavatel
Organizační riziko					
Termíny zpracování	3	3	9	stanovení průběžných termínů	zadavatel
Nedostatečné personální zajištění	3	2	6	organizace práce	zadavatel, majitel
Právní riziko					
Dodržení podmínek projektu (vrácení dotace)	3	5	15	využití profesionálů v oblasti čerpání	zadavatel
Legislativní změny	3	3	9	tvoření rezervních fondů	zadavatel, majitel
Nesprávně zpracované smluvní podklady	3	3	9	využití právníků při zpracování	zadavatel, majitel
Technické riziko					
Technické vybavení (např. bazény, silnice, ...)	3	3	9	pravidelná údržba	majitel
Nové technologie (není prověřena reakce např. v zimě)	3	3	9	pečlivý výběr	majitel

Věcné riziko					
Nedostatečná úroveň kvality provedení	3	4	12	pečlivý výběr zhotovitele	zadavatel, majitel
Nevyužívanost (např. hřiště, stavby, ...)	2	2	4	dotazníky, upoutávky	majitel

Zdroj: Vlastní zpracování

Turistika přináší do regionu nemalou částku peněz a tak je vítána, obce se snaží přilákat návštěvníky a zkvalitňovat nejen cestování, ale i služby s ním spojené. Turisté mají ovšem mnohdy tendence ničit majetek či se chovat neekologicky nejen lesích, jelikož se nepohybují „ve svém“. K zamezení těchto negativních jevů může sloužit osvěta, kdy jsou turisté konfrontováni se skutečností ničení prostředí.

Z výše uvedené tabulky jasně vyplývá, že nejzávažnější riziko je dodržení podmínek projektu. Při nesplnění tohoto předpokladu právního charakteru hrozí případné sankce či dokonce vrácení dotací. Jako řešení se jeví využití služeb profesionálů při zpracování projektu a vyvarování se tak případným odlišnostem.

Ve finanční oblasti jsou stejně důležitá rizika nedostatku finančních prostředků na údržbu, prodražování zakázek a špatné čerpání dotací z EU. Pokud se výstupy projektu (např. budovy, komunikace, programy, ...) neudrží průběžně a chátrají, jejich následná rozsáhlá „rekonstrukce“ vyžaduje nárazově velkou finanční investici. I dodatečné prodražování zakázek sebou nese náklady, s kterými původní projekt nepočítá a mnohdy to způsobuje závažné překážky v dokončení díla. V této situaci je třeba sestavit podrobnou kalkulaci a analyzovat místa, kde by mohly dodatečné náklady vznikat a předcházet jim. Následně by měly být prováděny průběžné kontroly k odhalení případné odlišnosti od plánu.

Dalším, bohužel, poměrně pravděpodobným rizikem je nesprávnost čerpání dotačních titulů z fondů Evropské unie. Zde se opět nabízí možnost využití pracovníků, kteří se zabývají čerpáním „evropských peněz“ ve své pracovní náplni. Eliminujeme tak nepřesnosti v žádostech o dotaci. Také nedostatečná úroveň kvality provedení se pojí s náklady, které nejen finančně zatěžují majitele. Je třeba pečlivě zvážit, kdo bude zhotovitelem projektu.

7.1.4. SWOT analýza oblastí

Tab. 230: SWOT analýza SO ORP Třinec v oblasti aglomerace

Silné stránky	Slabé stránky
1. Dokončená příprava I/11	1. Stav ovzduší
2. Bohaté kulturní a sportovní dění	2. Nízká nabídka možností pro trávení volného času
3. Napojení obcí na dálniční systém	3. Intenzita dopravy na komunikaci I/11
4. Existence areálu lesopark Třinec, areálu Vitality Slezsko s.r.o. a další	4. Zatížení ovzduší zplodinami z topení neekologickými palivy
5. Existence různorodých dobrovolných spolků	5. Silná tranzitní doprava centry obcí
6. Dobrá prostupnost krajiny dopravními sítěmi (vlak, bus)	6. Slezská zástavba
	7. Absence kulturních zařízení
Příležitosti	Hrozby
1. Rozšíření a obnova zeleně	1. Konflikt zelených ploch a statické dopravy
2. Rostoucí zájem společnosti o ochranu prostředí a krajiny	2. Neřešení rekonstrukce I/11
3. Trend obyvatelstva aktivně trávit volný čas	3. Zhoršení stavu životního prostředí
4. Efektivní využívání volných obecních pozemků a ploch	4. Pokles zájmu veřejnosti o společenské dění v obci
5. Zlepšení zázemí a vzhledu obce	5. Neochota výměny lokálních topenišť
6. Obchvat I/11	6. Nezájem o zařízení pro volný čas
7. Provázanost volnočasových aktivit a akcí	7. Úmyslné ničení veřejného majetku a zeleně
8. Eliminace souběhů jednotlivých druhů dopravy	

Zdroj: Vlastní zpracování

SILNÉ STRÁNKY

1. Dokončená příprava I/11

Přes všechny komplikace v přípravné fázi přeložky I/11 je nyní stavba připravena v úseku Nebory-Bystřice a proběhlo výběrové řízení na zhotovitele stavby. 5. srpna 2014 byla stavba zahájena. Přiblížila se tak doba, kdy selepší dopravní situace na páteřní komunikaci a zkvalitní se tak život obyvatel.

2. Bohaté kulturní a sportovní dění

Během letních měsíců se koná několik kulturních a sportovních akcí. V převážné míře jsou pořádány na území města Třince. V rámci menších obcí je organizováno viditelně méně programů. Ve většině případů jsou pořadatelé různorodá dobrovolná občanská sdružení a spolky, kterých funguje v rámci SO ORP Třinec velké množství. V určitých ročních obdobích se tak občanům nabízí další možnosti pro volný čas.

3. Napojení obcí na dálniční systém

V těsné blízkosti SO ORP Třinec se nachází rychlostní komunikace R48, která spojuje Třinecko s frýdecko-místeckem a ostravskou aglomerací. Později se napojuje na dálnici D1. Oblast je tak poměrně dobře řešena. Občané, ale například i turisté, tak mohou snadno vycestovat do jiných částí České republiky. Velký přínos má tento fakt i pro podnikatelskou sféru.

4. Existence areálu lesopark Třinec, areálu Vitality Slezsko s.r.o. a dalších

V oblasti je poměrně velké množství areálů a prostranství pro volnočasové aktivity, především sportovní. Občané všech věkových kategorií tak mohou tyto prostory využívat pro svůj volný čas. Nevyjíždí tak do jiných měst či dokonce krajů.

5. Existence různorodých dobrovolných spolků

V každé obci se nachází alespoň jeden spolek. Sdružení je možno navštěvovat, čímž se rozšiřuje nabídka volnočasových aktivit. Spolky se rovněž angažují v pořádání místních akcí, které zpestřují společenský život v obcích. Spolupráce mezi členy je běžnou záležitostí.

6. Dobrá prostupnost krajiny dopravními sítěmi (vlak, bus)

V regionu funguje mnoho autobusových linek a i díky zavedení nových vlakových spojů je oblast dobře dopravně zajištěná. Je možné využít různých variant dopravních prostředků. Všechny kouty regionu jsou tak dostupné i pro občany, kteří nevlastní osobní automobil. V dopravních špičkách se ovšem odjezdy autobusů a vlaků mnohdy kryjí a je tak nutné provést jejich lepší koordinaci.

SLABÉ STRÁNKY

1. Stav ovzduší

Stav ovzduší je dlouholetým problémem nejen v Moravskoslezském kraji, ale i na Třinecku. K tomuto nepříznivému stavu samozřejmě přispívá i intenzita dopravy na komunikaci I/11 a zatížení zplodinami z topení neekologickými palivy. Obyvatelé stále častěji tuto problematiku chtějí řešit, to zle přičítat celkové osvětě v oblasti životního prostředí.

2. Nízká nabídka možností pro trávení volného času

Za krásného letního počasí region nabízí možnosti, jak trávit svůj volný čas. Situace se ovšem rapidně mění za nevlídného počasí a také během zimy. Spektrum aktivit, které lze vykonávat „pod střechou“, není příliš široké a obyvatelé jsou proto nuceni trávit čas doma, případně musí cestovat za indoorovými aktivitami jinam. Region tak přichází o zisk, snižuje se jeho konkurenceschopnost a atraktivita.

3. Intenzita dopravy na komunikaci I/11

Po silnici I/11 projede cca 15 000 automobilů za 24 hodin. Převážně se jedná o tranzitní kamionovou dopravu, která komplikuje situaci zejména v době ranní a odpolední dopravní špičky. Denně dochází k tvorbě kolon a například šesti kilometrová jízda z Třince do Bystřice se může protáhnout až na 30 – 40 min. V zimním období jsou navíc některé úseky pro kamiony sjízdné jen s obtížemi.

4. Zatížení ovzduší zplodinami z topení neekologickými palivy

Ceny energií neustále rostou. Občané proto hledají různé způsoby, jak co nejvíce ušetřit. K vytápění, často velkých dvougeneračních, rodinných domů lidé využívají v lepším případě dřevo či uhlí. Někteří z nich ovšem spalují například dřevotřísku, plasty, textile. Zplodiny zatěžují ovzduší hlavně při inverzním počasí v zimních měsících.

5. Silná tranzitní doprava centry obcí

Tato situace zatěžuje především město Třinec, obce Vendryně a Bystřice, jejichž katastrálním územím prochází silnice I/11. Tato komunikace je velice vytížena osobní i nákladní dopravou. V místech, kde nejsou světelné křižovatky, se občané mnohdy potýkají s problémem přejít přes silnici, zvýšenou pozornost je nutné věnovat pohybu dětí a starších občanů, kteří již nemají přiměřený odhad.

6. Absence kulturních zařízení

V SO ORP Třinec funguje jen několik málo kulturních zařízení, jako jsou kina, divadla a podobně. Nabídka kulturních aktivit se mění v závislosti na oblasti, sezóně nebo také ročním obdobím. Prostory, nejen třineckého kulturního domu, by mohly být efektivněji využity, občané by tak nebyli nuceni dojíždět například za kulturou do jiných měst.

7. Slezská zástavba

Tento typ zástavby se vyznačuje rozptýleným osídlením a velkým počtem vlastníků pozemků i staveb. S tímto se pojí zvýšené náklady na údržbu, kanalizaci, vybudování komunikací a podobně. Finanční prostředky na investice do technické infrastruktury by mohly být efektivněji využity prostřednictvím společných žádostí o dotace.

PŘÍLEŽITOSTI

1. Rostoucí zájem společnosti o ochranu prostředí a krajiny

Tento trend se objevuje již několik let a je velice pozitivní s ohledem na životní prostředí a celkově životní styl. Odráží se v mnoha odvětvích, přes dopravu až po odpadové hospodářství. Je nedílnou součástí při snaze institucí zlepšovat životní prostředí. Jelikož společnost a její činnost

jsou v převážné většině původci znečištění, nejde bez její snahy situaci měnit. Velkou příležitostí je vybudování obchvatu I/11, který značnou mírou přispěje k omezení produkce smogu v území.

2. Trend obyvatelstva aktivně trávit volný čas

Obyvatelstvo obecně začíná aktivněji žít. Lidé si uvědomují sedavý způsob života a tak se snaží alespoň ve svém volném čase žít aktivně a vést k aktivitě i své děti. V posledních letech je stále více občanů aktivních, využívají sportovních a kulturních zařízení. Zvyšuje se i zájem o netradiční aktivity, jako je například americký fotbal či cvičení maminek s kočárky. Je tak zde prostor pro zavedení dalších typů činností.

3. Zlepšení zázemí a vzhledu obce

Lidé již ze své vrozené podstaty upřednostňují příjemné a oku lahodící prostředí. Proto se stále častěji věnuje pozornost vzhledu a prostředí v obci, kde lze neodmyslitelně zařadit například městskou zeleň či čistotu chodníků. Občané se tak cítí lépe ve své domovské obci. Upravené a udržované obecní pozemky lze pak dále efektivně využívat.

4. Provázanost volnočasových aktivit a akcí

Na území správního obvodu ORP Třinec se především během letních měsíců koná mnoho kulturních akcí. Může se stát, že v některých případech se data konání akcí kryjí. Možnost jak se této nepříjemnosti vyhnout je společný kalendář akcí, kde by pořadatelé zapisovali data a stručnou charakteristiku plánované akce. Řešením mohou být také společné internetové stránky, kde by byl kalendář akcí uveřejněn společně s programy kin a podobně.

5. Eliminace souběhů jednotlivých druhů dopravy

Obyvatelé Třinecka mohou ke své přepravě využít jak autobusové tak vlakové dopravy. V některých částech dne ovšem vlaky a autobusy vyjíždí ve stejných časových intervalech, jindy po dlouhou dobu není k dispozici žádný spoj. Oba dopravní prostředky se tak musí podělit o cestující, kteří spěchají do škol nebo do zaměstnání. Tento stav způsobuje vyšší náklady obcí na udržení provozu dopravních linek. Eliminace souběhu jednotlivých druhů dopravy by vyřešila jak finanční problematiku, tak spokojenost občanů.

HROZBY

1. Neřešení rekonstrukce I/11

Ačkoli v současnosti probíhá počáteční fáze stavby I/11, kdykoli může nastat situace, kdy budou tyto činnosti pozastaveny. Důvodem může být zmrazení finančních prostředků, změna priorit a podobně. Blokování průběhu stavby by tak do budoucna mělo vážné dopady na život obyvatel i existenci podnikatelských subjektů.

2. Pokles zájmu veřejnosti o společenské dění v obci

Nezájem, například o dění ve vedení obcí či zastupitelstvech, může být způsoben celkovou politickou nestabilitou České republiky. Obyvatelstvo přestává věřit v bezúhonnost politiků. Nezájem se také může projevit v kulturní oblasti. Lidé se stále častěji vydávají na delší cestu za kulturními zážitky, kterým drobné obce nemohou konkurovat, což způsobuje odliv návštěvníků. Mnoho místních akcí z tohoto důvodu bylo zrušeno.

3. Zhoršení stavu životního prostředí

Neřešení stávajícího znečištění s sebou nutně do budoucna přinese zhoršení životního prostředí. Proto je nutné analyzovat a stanovit způsoby změn k lepšímu nejen týkající se přeložky I/11 a lokálních topenišť, ale také koordinaci jednotlivých druhů dopravy v rámci území. Nekoordinovanost se projevuje dosud neplánovitým rozvojem jednotlivých druhů dopravy. V Třinci není zavedena regulace statické dopravy (jako jedno z mála měst v ČR). Což také produkuje zátěž na životní prostředí.²¹

4. Neochota výměny lokálních topenišť

Provedenými analýzami bylo zjištěno, že obrovský podíl na znečištění ovzduší mají lokální topeniště, která jsou vytápěna neekologickými druhy paliv. Životní prostředí je vlivem tohoto druhu vytápění zatěžováno nejen z pohledu ovzduší, ale také vod a dalších aspektů. Občané by měli být směřováni k výměně zastaralých topenišť, například prostřednictvím programu na podporu výměny starých kotlů na tuhá paliva za nové automatické kotle.

5. Konflikt zelených ploch a statické dopravy

Z pozice města nebo obce je obtížné najít kompromis mezi množstvím zelených ploch v ulicích a statickou dopravou (myšleny parkovací plochy). Oba typy ploch je na území nutno zajistit, zároveň však vzbuzují u občanů vášnivě diskuse, které je nutné korigovat. Je tak nutné najít vyvážený stav, aby občané měli kde parkovat a přitom byl dostatek městské zeleně.

6. Nezájem o zařízení pro volný čas

Obyvatelstvo vyžaduje poměrně hustou síť zařízení pro využití volného času. Pokud jsou tato zařízení vystavěna, jejich provozovatelé či zřizovatelé se vystavují riziku nevyužívání těchto ploch, které je třeba neustále udržovat. Tento fakt způsobuje vynakládání finančních prostředků. Nezájem může být způsoben zastaráním vybavení, neaktualizováním programu nebo sníženou kupní silou obyvatelstva.

7. Úmyslné ničení veřejného majetku a zeleně

Město se stále častěji potýká s „nenechavci“. Občané, nejen ti nepřizpůsobiví, úmyslně ničí nebo si odnášejí veřejný majetek pro vlastní potřebu. Město tak musí dosazovat nové rostliny,

rekonstruovat a opravovat lavičky, autobusové zastávky a podobně. Se snižující se životní úrovní nebo vzrůstající měrou nezaměstnanosti hrozí, že se podíl občanů, kteří se chovají nepřizpůsobivě, navyšuje. S počtem těchto obyvatel se přímou měrou rostou i finanční prostředky obcí, nutných na opravy.

7.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Z výše provedených analýz a šetření beze sporu vyplývá, že téma pro Aglomeraci, Zlepšení kvality života obyvatel, je současné téma, které se dotýká široké masy obyvatel, obcí i subjektů. Jeho řešení velkou měrou přispěje k spokojenějšímu a naplněnějšímu životu v tomto hornatém regionu.

Ačkoli je správní obvod města Třince z velké části tvořen přírodním územím, které je chráněno zákonem, stejně tak mnoho živočichů i rostlin, jejichž druhová existence je ohrožena, přesto se obyvatelé potýkají se zhoršeným životním prostředím. Znečištěno je především ovzduší vlivem lokálních topenišť, velkých průmyslových podniků či zvýšené dopravní frekvenci. Jedním z největších znečišťovatelů jsou Třinecké železárny a. s. včetně jejich dceřiných společností. Jejich dlouholetou snahou je zátěž životního prostředí snižovat. Toto úsilí se jim již dlouhodobě daří. Obrovská část emisí pochází z velkého množství dopravních prostředků, které projíždí územím.

Z analýzy dopravy a výroku pana Gruntoráda, pracovníka Ministerstva životního prostředí, lze usuzovat, že pokud se vystaví přeložka komunikace I/11, dosáhneme plynulejší dopravy, urychlení dopravní dostupnosti dotčených obcí osobním automobilem i příměstskými autobusovými linkami a k celkovému snížení produkce emisí z dopravy.

V Třinci je poměrně slušné zajištění volnočasových aktivit. Jsou zde bazény, hřiště, haly, divadlo i kino. V ostatních obcích zkoumaného území se situace již mění. Na zbývajících 11 obcí připadá pouze jedno kino nebo čtyři koupaliště. Tyto počty jsou mnohdy nedostačující. Omezené jsou i možnosti trávení volného času v zimních měsících či nepříznivém počasí.

Meziobecní spolupráce nabízí cestu, jak dosáhnout větších či menších cílů v různých oblastech. Některé obce na území SO ORP Třinec již spojily své síly a mnoho projektů již bylo uskutečněno. Jako příklad je možné uvést vybudování kanalizace. Velkým přínosem je přístup většiny dotčených obcí, které si uvědomily, že je nutné táhnout za jeden provaz. Jsme hrdí na to, že zde je tolik uvědomělých obcí a také na to, že se společně snaží zkvalitnit životní prostor nás všech.

7.2. Návrhová část pro oblast aglomerace

7.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Zlepšení kvality života obyvatel SO ORP Třinec“, na jejímž základě byly připraveny Nástiny opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti zlepšení kvality života obyvatel SO ORP Třinec. Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma zlepšení kvality života obyvatel SO ORP Třinec.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupina byla složena z motivujícího starosty obce Bystřice, motivujícího starosty obce Nýdek, starosty obce Komorní Lhotka, ředitele Základní školy a mateřské školy Bystřice 848, okres Frýdek – Místek, příspěvkové organizace, ředitelky Domu dětí a mládeže, Bystřice 106, okr. Frýdek – Místek, příspěvkové organizace, vedoucí Domu s pečovatelskou službou DPS Senior Bystřice., vedoucího provozovny svozu odpadu Nehlsen Třinec, s.r.o. a vládního zmocněnce pro Moravskoslezský a Ústecký kraj.

Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma zlepšení kvality života obyvatel SO ORP Třinec.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze zlepšení kvality života obyvatel SO ORP Třinec. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

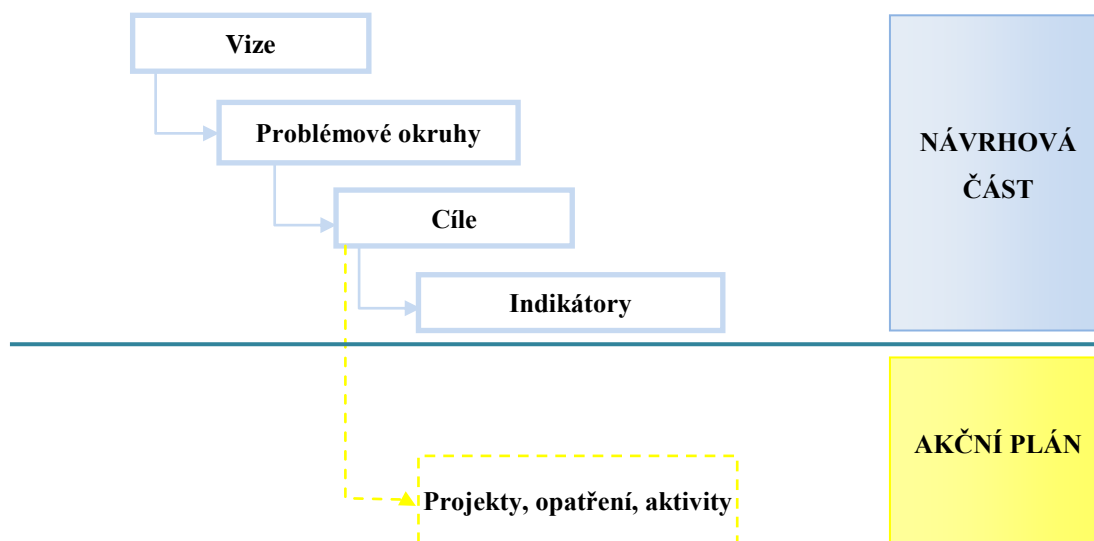
Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům, politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálním investorům, složkám veřejné správy).

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Obr. 30: Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory pro oblast aglomerace

Zdroj: vlastní zpracování

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu Zlepšení kvality života obyvatel SO ORP Třinec je uvedena v níže uvedeném schématu.

Tab. 231: Struktura problémových oblastí a cílů v tématu aglomerace

Vize meziobecní spolupráce			
<p><i>Třinecko je atraktivním územím pro všechny generace s dostatkem zeleně a bohatou nabídkou sportovních a kulturních aktivit. Kvalitní vzdělávací instituce zabezpečují výuku s ohledem na uplatnitelnost na trhu práce a široká škála mimoškolních činností přináší dětem smysluplné využití volného času. Občané žijí důstojným a plnohodnotným životem, sociální služby jsou dostupné pro všechny potřebné. Odpadové hospodářství je efektivní a šetrné k životnímu prostředí. Náš region pomezí tří států s dobrou dopravní dostupností je plně konkurenceschopný a přitažlivý pro další investory. Stabilní ekonomické zázemí nabízí pracovní příležitosti pro místní občany.</i></p>			
Aglomerace	1. Problematické rozvržení volnočasových aktivit a akcí během roku	2. Souběhy jednotlivých druhů dopravy	3. Nízká podpora výměny lokálních topenišť
	Cíl 1.1 Realizace kalendáře akcí		
	Cíl 1.2 Aktivní propagace		

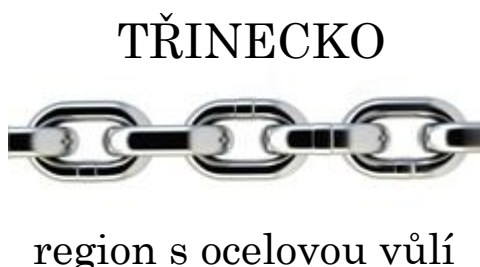
Zdroj: vlastní zpracování

7.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

A. Vize

Třinecko je atraktivním územím pro všechny generace s dostatkem zeleně a bohatou nabídkou sportovních a kulturních aktivit. Kvalitní vzdělávací instituce zabezpečují výuku s ohledem na uplatnitelnost na trhu práce a široká škála mimoškolních činností přináší dětem smysluplné využití volného času. Občané žijí důstojným a plnohodnotným životem, sociální služby jsou dostupné pro všechny potřebné. Odpadové hospodářství je efektivní a šetrné k životnímu prostředí. *Náš region pomezí tří států s dobrou dopravní dostupností* je plně konkurenceschopný a přitažlivý pro další investory. Stabilní ekonomické zázemí nabízí pracovní příležitosti pro místní občany.

B. Slogan

C. Problémové oblasti

Problémová oblast 1: Problematické rozvržení volnočasových aktivit a akcí během roku

Na území správního obvodu ORP Třinec se především během letních měsíců koná mnoho kulturních akcí. Může se stát, že v některých případech se data pořádaných akcí kryjí. Následující tabulka zobrazuje kulturní kalendář pravidelně pořádaných akcí na území SO ORP Třinec.

Tab. 232: Pravidelné akce pořádané na území SO ORP Třinec k 1. 1. 2014

Obec	Leden	Únor	Březen	Duben	Květen	Červen	Červenec	Srpen	Září	Říjen	Listopad	Prosinec	CELKEM
Třinec	1	-	-	2	1	1	1	1	1	-	1	1	10
Bystřice	-	-	-	-	2	-	1	1	-	-	-	-	4
Hnojník	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	2
Komorní Lhotka	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	3
Košaržiska	-	-	-	-	1	-	1	1	-	-	-	-	3
Nýdek	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	2

Ropice	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
Řeka	-	-	-	-	-	1	1	1	-	-	-	-	3
Smilovice	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	2
Střítež	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	2
Vendryně	-	-	-	1	2	2	-	2	1	-	-	-	8
Vělopolí	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Celkem	2	0	0	4	7	4	8	7	4	0	2	1	40

Zdroj: Vlastní zpracování, obecní úřady obcí SO ORP Třinec

Během podzimního a zimního období je velký nedostatek pořádaných akcí, které je možné navštívit. Od října do března, se pravidelně koná pouze pět, z toho dva jarmarky. V jarních a letních měsících, duben až září, je již program pestřejší. Území se může těšit na celkem 35 akcí kulturního a sportovního charakteru.

I s ohledem na to, že některé obce na svých internetových stránkách zveřejňují kalendář, ve kterém jsou mimo jiné zanesena i data plánovaných akcí, komplexní povědomí je nedostačující. Často pak nastává situace, že se koná několik událostí současně. Nenachází se ucelený a přehledný souhrn, ke kterému by byl jednoduchý přístup a který by se zabíral širším regionem, například územím správního obvodu obce s rozšířenou působností. Návštěvník tak musí procházet několik webů, aby zjistil všechny možné aktivity. Obyvatelé této oblasti znají místní obce a tak je pro ně jednodušší dohledat jednotlivé obecní stránky a data shromážďovat. Oproti tomu návštěvník, například z Jihlavy, již nemá znalost o místní zástavbě a dohledávání obecních kalendářů je pro něj velice komplikované, mnohdy dokonce nemožné.

Způsobem jak se této nepříjemnosti vyhnout je společný kalendář akcí, kam by pořadatelé zapisovali svůj kulturní program nejen své obce. Na těchto internetových stránkách by byly vedeny nejen kulturní a sportovní akce pořádané obcemi, ale i různými spolky, kavárnami a podobně. Součástí mohou být i programy kin, divadel. Každá z obcí si na své internetové stránky vyvěsí odkaz na tento kalendář a tím zprostředkuje cestu k již zmíněným souhrnným datům.

Neřešení této problematiky pocítí především samotní pořadatelé, jelikož se sníží počet dosažitelných návštěvníků, kteří se rozhodují mezi několika alternativami. Některé události se můžou stát i ztrátové. Jestliže by k tomuto docházelo opakovaně, organizátoři by mohli přistoupit k ukončení. Tím by se snížila pestrost nabídky sportovních a kulturních akcí. V neposlední řadě by se mohly začít vytrácet místní tradice.

Problémová oblast 2: Souběhy jednotlivých druhů dopravy

Území správního obvodu ORP Třinec je poměrně rozlehlou oblastí. Obyvatelé mohou ke své přepravě využít jak autobusové tak vlakové dopravy. V některých částech dne ovšem vlaky a autobusy vyjíždí ve stejných časových intervalech, jindy po dlouhou dobu není k dispozici žádný

spoj. V prvním případě tak dochází k nutnosti obou typů dopravních prostředků se podělit o cestující, kteří pospíchají do škol nebo do zaměstnání. Dosažitelný počet cestujících se v intervalech opakuje. Během ranní či odpolední špičky tento počet nijak výrazně nekolísá. Spoje tak nejsou maximálně vytíženy. Příjem z cestovného tedy nedostatečně pokrývá náklady na provoz linek. Tento stav zapříčiňuje nejen vyšší náklady obce na udržení provozu dopravních spojů. V období mimo špičku se mnohdy stává, že není k dispozici žádný spoj autobusové ani vlakové dopravy. Cestující jsou tak nuceni čekat na další linku, kterou mohou využít. Z tohoto stavu pramení i nespokojenost občanů, kteří tyto druhy dopravy využívají ke své každodenní potřebě. I když se tato problematika týká všech obcí na území správního obvodu ORP Třinec, největší zátěž je kladena právě na jádrové město.

V rámci socio-demografického výzkumu provedeného v roce 2011 byla položena i otázka: „Co ve městě postrádáte (co Vám chybí), případně za čím dojdíte a kam?“ Více než 3 % respondentů uvedlo problematiku dopravní spoje. Následující tabulka zobrazuje přehled informací.

Tab. 233: Prezentace výsledků dotazníkového šetření

Výrok	Procentuální odpovědi
Kultura	12,65
Dětská hřiště	9,49
Sport	5,14
Volnočasové aktivity	5,14
Aquapark, bazén	4,35
Cyklostezky	2,77
Parky	2,77
Práce	4,35
Kvalitní doprava, dopravní napojení	3,16
Školy (SŠ, VŠ)	5,53
Specializované obchody typu OBI	9,09
Obchody se značkovým oblečením	7,11
Obchodní centrum	13,04
Nic	15,41

Zdroj: Průzkum občanské spokojenosti TŘINEC

Tato situace je uvedena ve strategickém plánu města Třince, Strategický plán města Třince pro období 2014-2020. Problematika je nazvána jako „nekoordinovanost a rezervy v optimálnosti individuálních typů dopravy“. Tento fakt vznikl dosud neplánovaným rozvojem jednotlivých druhů dopravy. Těto mety se bude dosahovat pomocí dílčích cílů jako je optimalizace MHD, koordinace doprava vlak-bus, přestupními terminály, zklidňování dopravy a regulací statické dopravy.

Problémová oblast 3: Nízká podpora výměny lokálních topenišť

Nejožehavějším tématem na území SO ORP Třinec v oblasti životního prostředí je stav ovzduší. V posledních letech se stále častěji hovoří, v médiích i mezi veřejností, o znečištění životního prostředí v Moravskoslezském kraji, potažmo na Třinecku. Tuto kontaminaci je možné připisovat více původcům.

Mezi hlavní zdroje znečištění řadíme tři aspekty. Prvním jsou zplodiny pocházející z automobilové dopravy, která prochází srdcem oblasti. Denně zde projíždí na 15 000 automobilů, včetně nákladních automobilů. Druhým aspektem jsou zplodiny z provozu průmyslových podniků. Jak z těžkého průmyslu, tak i z doprovodných druhů průmyslu. V neposlední řadě také existence domácích lokálních topenišť způsobuje značné znečišťování ovzduší a životního prostředí.

Obyvatelstvo velice často k vytápění svých velkých, mnohdy několika generačních, rodinných domů využívá, v lepším případě, uhlí či dřevo. Není ovšem výjimkou, když je dům vytápěn pomocí neekologických druhů paliv, jako jsou například odřezky starých lakovaných kusů dřeva, textilu, plastu a podobně. Tento jev se nejspíše pojí s neustálým zdražováním energií a ekologických paliv. Snahou obyvatel je šetřit v maximální možné míře své finanční prostředky, a tak využívají ke spalování cokoli, co mají k dispozici.

Na území SO ORP Třinec poměrně velkou část území zaujímají Moravskoslezské a Slezské Beskydy. Tento charakter krajiny nahrává v zimním období vzniku inverzního počasí. Zplodiny se tak drží nízko nad zemí a obyvatelstvo je nuceno je vdechovat, což má významný vliv na jejich celkové zdraví. Stav ovzduší je také mnohdy důvodem migrace obyvatelstva, především mladých rodin s dětmi, do jiných částí České republiky.

Je nutné, aby tato situace byla co nejdříve řešena. Jedním z východisek je větší podpora občanů, kteří se rozhodli vyměnit lokální topeniště ve svých obydlích. Obec by měla využít všech možných prostředků jak přesvědčit své občany, aby k již zmíněné výměně přistoupili v co nejkratším časovém horizontu. Ministerstvo životního prostředí společně s Moravskoslezským krajem vyhlásil v druhé polovině roku 2013 v pořadí již čtvrtou výzvu programu na podporu výměny starých kotlů na tuhá paliva za nové automatické kotle. Do konce roku 2016 by měla výše alokované podpory dosáhnout až 200 mil. Kč. Dokonce pokud bude chtít někdo požádat o podporu v rámci programu Zelená úsporám, musí splnit nutnou podmínku, a to výměnu nevyhovujících zdrojů vytápění na tuhá fosilní paliva. I osvěta v této oblasti je velice důležitá. Snaha obce informovat své občany nejen o probíhajících dotačních programech a o škodlivosti současného druhu vytápění je žádoucí. Informace je možné směrem k obyvatelům přenášet prostřednictvím tištěného materiálu, besed s odborníky na dané téma či společnými konzultacemi.

V rámci fokusní skupiny, jež proběhla 15. září 2014, se přítomní shodli na faktu, že se v rámci tématu pro aglomeraci bude rozvíjet spolupráce pouze v problémové oblasti volnočasových aktivit.

7.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Tab. 234: Popis cíle 1.1: Realizace kalendáře akcí

Problémová oblast 1	Problematické rozvržení volnočasových aktivit a akcí během roku
Cíl 1.1	Realizace kalendáře akcí
Popis cíle	Na území správního obvodu ORP Třinec se koná mnoho pravidelných kulturních akcí. Stává se, že se data konání akcí kryjí. Jindy na území neprobíhá žádný program, kterého by bylo možné se zúčastnit. V případě konání několika událostí současně se snižuje počet dosažitelných návštěvníků, jelikož se rozhodují mezi několika možnostmi. V oblasti proto bude zaveden kalendář akcí, kde budou pořadatelé zapisovat data a stručnou charakteristiku plánované akce. Doprovodných řešení mohou být také společné internetové stránky, kde by byl kalendář akcí uveřejněn společně s programy kin a podobně. Své příspěvky zde budou moci zapisovat nejen obce, ale i menší pořadatelé (knihovny, školy, divadla, galerie, kavárny, spolky, ...).
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Stavení obsahu kalendáře • Grafická podoba kalendáře • Volba způsobu fungování kalendáře • Výběrové řízení na zhotovitele kalendáře • Oslovení a navázání spolupráce s co největším počtem subjektů • Zajištění komunikace s pořadateli • Odběr novinek a informací • Zajištění gestora průběžné aktualizace kalendáře
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet zapojených obcí do realizace kalendáře akcí
Správce cíle	Starosta obce Vendryně

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 235: Popis k cíli 1.2: Aktivní propagace

Problémová oblast 1	Problematické rozvržení volnočasových aktivit a akcí během roku
Cíl 1.2	Aktivní propagace
Popis cíle	Je třeba zajistit aktivní propagaci jak již zmíněného portálu, tak i kulturních akcí jako takových. V každé obci, ve které se akce koná, je vylepeno množství plakátů a poutačů. V sousedních obcích již jsou pouze výjimečně prováděny podobné propagační akce. S provozem kalendáře akcí, ať už elektronickou či jinou formou, se pojí také nutnost rozšiřovat povědomí o této možnosti získávání informací. Volba způsobu propagace je v plné kompetenci zakladatelů a autorů kalendáře.
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Stanovení způsobu propagace • Stanovení lokalit pro propagaci • Zajištění tiskopisů a podobně

akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Tab. 239: Složení řídicí skupiny pro oblast školství a předškolního vzdělávání

Složení řídicí skupiny	
DOSUD NESTANOVENO	

Zdroj: vlastní zpracování

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle.

Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Tab. 240: Správci cílů pro oblast aglomerace

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Realizace kalendáře akcí	Starosta obce Vendrnyě
1.2	Aktivní propagace	

Zdroj: vlastní zpracování

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Tab. 241: Gestoři indikátorů pro oblast aglomerace

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Správce cíle
1	Počet samostatně konajících se akcí	Starosta obce Vendrnyě
1.1	Počet obcí zapojených do realizace kalendáře	
1.2	Počet provedených propagačních akcí	

Zdroj: vlastní zpracování

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 7.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Tab. 242: Zodpovědnost v procesu implementace strategie v oblasti aglomerace

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1. - 3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1. - 2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

Zdroj: vlastní zpracování

7.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídící skupině. Řídící skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

7.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, postupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Obr. 31: Schéma harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Zdroj: vlastní zpracování

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Tab. 243: Zpracování akčního plánu pro oblast aglomerace

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Zdroj: vlastní zpracování

7.4. Závěr a postup zpracování

7.4.1. Shrnutí

Strategie území správního obvodu ORP Třinec je vyhotovena ze dvou částí – analytické a návrhové pro všech pět témat.

Co se týče návrhové část oblasti aglomerace, tedy otázka zlepšení kvality života obyvatel v SO ORP Třinec, byly nejprve definovány tři problémové okruhy, které byly navrženy s ohledem na výsledky analýz, dotazníkových šetření a rozhovorů s některými odborníky v regionu. Jedná se o problematiku rozvržení volnočasových aktivit, souběhy jednotlivých druhů dopravy a nízkou podporu výměny lokálních topenišť. Problémové oblasti byly posléze projednány v rámci fokusní skupiny.

Dalším krokem bylo určení cílů ve vymezených problémových tématech. Celkem byly v oblasti aglomerace stanoveny dva cíle, jež byly podrobně popsány spolu s návrhy opatření k jejich realizaci. Cíle byly formulovány v souladu s tzv. pravidlem SMART. U každého cíle byl stanoven gestor, jehož úkolem je hlídat plnění cíle.

Hlavním cílem je navázat spolupráci mezi obcemi, spolky a subjekty jako jsou kavárny, divadla, galerie, kina apod. a vytvořit kalendář plánovaných akcí, kde budou pořadatelé zaznamenávat termíny společenských, kulturních a sportovních akcí, výstav, koncertů apod. Tím vznikne ucelený přehled v území, případně dojde k eliminaci krytí událostí. Aby bylo využití kalendáře efektivní a dostal se do povědomí i místním občanů, cílem je pravidelná aktivní propagace.

Naplnění cílů bude sledováno prostřednictvím sady indikátorů. Pomocí pravidelného monitorování tak bude umožněno sledovat pokrok při plnění cílů. V oblasti aglomerace byl nastaven jeden indikátor výsledku. Rovněž byly zvoleny dva indikátory výstupu, které budou využity pro monitorování na úrovni cílů. Při volbě indikátoru byla respektována pravidla (kvantifikovatelnost, vypovídající schopnost, snadná zjistitelnost, finanční a časová nenáročnost, pravidelnost vyhodnocování). Ke každému indikátoru byl přiřazen správce zodpovídající za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu.

Strategie je klíčovým dokumentem určující směr rozvoje území. Nutností je stanovit pravidla, jak se strategií dále nakládat, z tohoto důvodu dokument kapitoly týkající se implementace strategie. Způsoby implementace se budou odvíjet od budoucího organizačního uspořádání, sestavování a schvalování akčních plánů v jednotlivých letech.

7.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Návrhová část pro oblast aglomerace byla zpracována dle platné metodiky s ohledem na formulovanou vizi členy realizačního týmu MOS správního obvodu ORP Třinec, konkrétně tematickým expertem pro aglomeraci a volitelné téma.

Práce na návrhové části byly započaty v průběhu měsíce července po Prvním oficiálním setkání představitelů obcí a zpracování oponentských posudků pro analytickou část strategického dokumentu.

Nejprve byla prostřednictvím realizačního týmu vytvořena vize a slogan, respektive každý člen realizačního týmu formuloval minimálně jeden prvotní návrh. Posléze metodou brainstormingu realizačního týmu a motivujících starostů byl určen užší výběr, který byl rozeslán všem představitelům obcí v SO ORP Třinec. Na základě výsledků hlasování byla vybrána finální verze vize a sloganu.

V průběhu měsíce srpna 2014 byly stanoveny problémové okruhy, které byly diskutovány v rámci fokusní skupiny. Pro oblast aglomerace byl na projednávání přítomen realizační tým spolu s motivujícími starosty a přítomnými odborníky z oblasti školství, odpadového hospodářství a sociálních služeb.

V rámci fokusní skupiny se přítomní shodli na faktu, že se v rámci tématu pro aglomeraci bude rozvíjet spolupráce pouze v problémové oblasti volnočasových aktivit.

Po odsouhlasení pouze jednoho problémového okruhu v rámci fokusní skupiny byly v průběhu října a listopadu 2014 vymezeny cíle a nastaveny indikátory, které byly diskutovány s motivujícími starosty a příslušnými gestory. Představitelé ostatních obcí byli průběžně elektronicky informováni.

V lednu 2015 bylo uspořádáno neformální setkání s představiteli obcí, kde proběhla diskuze a shrnutí problémových okruhů a cílů.

Na začátku roku 2015 rovněž byly zpracovány připomínky, které vzešly z oponentur jednotlivých témat. Termín druhého oficiálního setkání představitelů obcí SO ORP Třinec byl stanoven na 16. dubna 2015.

7.5. Přílohy

Příloha 23: Finanční analýza

Oblast	Obec	Typ	Částka v tis. Kč	Popis
Volnočasové aktivity a vzhled obce	Bystřice	Volnočasové prostory	720	Fitcentrum
		Ostatní	800	Turistická stezka
	Košařiska	Ostatní	516	Turistická stezka
	Nýdek	Volnočasové prostory	7 500	Víceúčelové obecní hřiště Hřiště na tenis a volejbal
		Rekonstrukce ulic	5 200	Chodníky
	Střítež	Ostatní	3 299	Revitalizace centra obce
	Vendryně	Městská zeleň	7 641	Modernizace Vendryňského parku
		Rekonstrukce ulic	1 145	Chodníky
	Vělopolí	Volnočasové prostory	1 331	Klubovna
				Úprava parku
				Zkvalitnění služeb obecních knihoven
				Zpevněná plocha pro sport a hry
	Třinec	Rekonstrukce ulic	21 419	Rekonstrukce ulic
				Chodníky
				Veřejné osvětlení
		Městská zeleň	8 048	Revitalizace parků
				Výsadba zeleně
				Údržba stávající zeleně
		Volnočasové prostory	9 475	Víceúčelová hřiště
				Víceúčelové budovy
Domov dětí a mládeže				
Ostatní		3 296	Veřejné WC	
	Cyklostezky			
	Údržba památníků			
CELKEM			78 890	
Životní prostředí	Komorní Lhotka	Kanalizace	10 067	Rozšíření kanalizace
		Ostatní	480	Program úsporou energie k lepšímu životnímu prostředí
				Povodně 2010
	Vendryně	Kanalizace	41 183	Výstavba kanalizace
		Vodní toky	203 879	Revitalizace povodí Olše
		Ostatní	2 892	Snížení prašnosti v obci
	Nýdek	Kanalizace	4 300	Prodloužení kanalizace
				Oprava kanalizace
	Třinec	Kanalizace	1 264	Výstavba kanalizace
				Pasportizace kanalizace
		Vodní toky	8 834	Kořenová čistička
				Sanace břehu
				Rekultivace vodních toků
Ovzduší	540	Program Zlepšení stavu ovzduší		

	Třinecké železářny, a.s.	Ovzduší	3 128 000	Rekonstrukce odsávání odléváren
				Sekundární odprášení haly
				Odprášení spalin a uzlů na aglomeraci
				Obnova kotle
CELKEM				3 401 439
Doprava	Komorní Lhotka	Silniční doprava	8 997	Oprava místních komunikací
	Košařiska	Silniční doprava	100	Rekonstrukce mostu
				Oprava místních komunikací
	Nýdek	Silniční doprava	14 000	Oprava místních komunikací
				Parkoviště
	Vendryně	Silniční doprava	6 029	Výstavba místních komunikací
	Třinec	Silniční doprava	32 829	Oprava místních komunikací
				Výstavba místních komunikací
				Křižovatky
				Parkoviště
		Autobusová doprava	8 155	Přechody pro chodce
				Čekárna
				Záliv
	Železniční doprava	11 340	Zastávka	
Přestupní terminál				
CELKEM				81 450

Zdroj: Vlastní zpracování, obecní úřady obcí SO ORP Třinec

Příloha 24: Nehodovost SO ORP Třinec 1. 1. 2014-30. 7. 2014

Obce	Počet nehod	Srážka s						Usmrceno osob	Zraněno osob
		chodec	cyklista	motocykl	automobil	vlak	jiné		
Třinec	109	9	14	4	46	1	35	1	53
Bystřice	22	0	2	1	9	0	10	0	10
Hnojník	7	1	0	0	3	0	3	0	4
Komorní Lhotka	2	0	0	1	0	0	1	0	1
Košaršiska	1	0	0	0	0	0	1	0	1
Nýdek	3	0	0	0	2	0	1	0	0
Ropice	7	0	0	1	2	1	3	0	1
Řeka	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Smilovice	1	0	0	0	0	0	1	0	1
Střítež	5	0	0	0	3	0	2	0	6
Vendryně	15	2	1	0	3	0	9	0	2
Vělopolí	1	0	0	0	1	0	0	0	0
celkem	173	12	17	7	69	2	66	1	79

Zdroj: Policie ČR, registr dopravních nehod

Příloha 25: Pravidelně pořádané akce SO ORP Třinec k 1. 1. 2014

Obec	Název	Typ	Období	Popis	Celkem
Třinec	Cyklistický závod Třinec-Ostrý	sportovní	září	Tradiční cyklistický závod, který pořádá firma Autel montáže, s. r. o.	2
	Beskydská laťka	sportovní	leden	Součást Moravské výškařské tour.	
	Hutnický den	kulturní	květen	Zábavný den s množstvím vystoupení známých tuzemských i zahraničních osobností. Spojeno s poutí. Pořádané Třineckými železárnami, a. s.	5
	Den země	kulturní	duben	Program, který představuje vesmír, planetu zemi i se zvířaty, rostlinami. Děti se mohou sáhnout na ryby, doví se jak správně třídit a podobně.	
	Letní kino	kulturní	červenec, srpen	Venkovní promítání filmů.	
	Den s IZS	kulturní	červen	Ukázky zásahů integrovaného záchranného systému, například u dopravní nehody. Předávání poznatků z první pomoci a podobně.	
	Velikonoční jarmark	jarmarky	duben	Jarmark s velikonoční tematikou.	3
	Mikulášský jarmark	jarmarky	listopad	Jarmark s mikulášskou tematikou	
Vánoční trhy	jarmarky	prosinec	Jarmark s vánoční tematikou		
Bystřice	Legionářský marš	sportovní	červenec	Pochod po hraničních hřebenech Těšínska v rámci oslav Československých legií.	1
	Májovka	kulturní	květen	Tradiční taneční zábava.	3
	Bystřický Zlot	kulturní	květen	Tradiční taneční zábava.	
	Den obce	kulturní	srpen	Oslava obce s mnoha nejen hudebními vystoupeními, atrakcemi a občerstvením.	
Hnojník	Pálení čarodějnic	kulturní	duben	Tuto noc se lidé scházejí u zapálených ohňů a slaví příchod jara.	2
	Hnojnické odpoledne	kulturní	květen	Taneční zábava s vystoupeními.	
Komorní Lhotka	Pálení svatojánských ohňů	kulturní	červen	Oslava slunovratu.	3
	Tradiční bál PZKO	kulturní	leden	Ples pořádaný PZKO.	
	Ligotský jarmark	kulturní	červenec	Kulturní program s amatérským cyklozávodem „Podgodulský okruh“.	
Košaršicka	Rozsod ovcí	kulturní	srpen	Obřady spojené s návratem ovcí ze salaše. V rámci této akce probíhá stříhání ovcí.	3
	Pálení milíře	kulturní	červenec	Tradiční stavba a pálení milíře s doprovodnými akcemi.	
	Míchání ovcí	kulturní	květen	obřady spojené s prvním výhonem ovcí na salaš	
Nýdek	Bierfest	kulturní	červenec	Tradiční taneční zábava.	2
	Stříhání ovcí Nýdek	kulturní	srpen	Obřady spojené s návratem ovcí ze salaše. V rámci akce proběhne také Mistrovství Gorolu ve stříhání ovcí.	

Ropice	Ropické zakončení léta	kulturní	září	Zábavné odpoledne s mnoha vystoupeními.	1
Řeka	Májová veselice a Forest man	kulturní	květen	Tradiční taneční zábava spojená se setkáním amatérských dřevorubců.	3
	Slezský sraz dvoutaktů	kulturní	červenec	V. ročník srazu klubu veteránů.	
	Hasičská soutěž	kulturní	září	Tradiční hasičská soutěž.	
Smilovice	Den obce	kulturní	srpen	Oslava obce s mnoha nejen hudebními vystoupeními, atrakcemi a občerstvením.	2
	Vinobraní	kulturní	listopad	Oslavy spojené se sklizní vinné révy.	
Střítež	Dálkový pochod Mánesova stezka	sportovní	červenec	Dálkový pochod v rámci národopisných slavností "Slezské dny"	1
	Střítežské léto	kulturní	září	Rozloučení s létem s mnoha vystoupeními a taneční zábavou.	1
Vendryně	Vendryňský wandr	sportovní	květen	Turistický pochod	2
	Vendryňský kotár	sportovní	červen	Silniční cyklistická časovka pro děti o pohár starosty obce Vendryně.	
	Vendryňský letní karneval	kulturní	srpen	Tradiční zábavné odpoledne pro všechny. Vystoupení hudebních skupin a další bohatý program.	6
	Vendryňský KNOCKOUT	kulturní	květen, září	Tradiční taneční zábava.	
	Kácení máje	kulturní	květen	Tradiční taneční zábava.	
	Slezská noc	kulturní	červen	Hudební festival.	
	Pálení čarodějnic	kulturní	duben	Tuto noc se lidé scházejí u zapálených ohňů a slaví příchod jara.	
	Dragon's Fest	kulturní	srpen	Sraz motorkářů.	
SO ORP TŘINEC CELKEM					40

Zdroj: vlastní zpracování, webové stránky obcí SO ORP Třinec

8. Závěr, kontakty

Dokument s názvem „Strategie území správního obvodu ORP Třinec v oblasti školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství, zaměstnanosti a zvyšování kvality života obyvatel na období 2014 – 2023“ byl vyhotoven v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností" (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001).

Strategický dokument je složen ze dvou částí – analytické a návrhové. Účelem strategie je v pěti zmíněných oblastech samostatné působnosti obcí vymezit a definovat možnosti meziobecní spolupráce.

Pro všechna témata jsou vyhotoveny analýzy. Z výsledků analýz, dotazníkových šetření a na základě konzultací s místními odborníky a dotčenými subjekty je vypracována návrhová část. V rámci návrhové části strategického dokumentu je stanovena vize a slogan, které jsou totožné pro všechna nosná témata. Následně jsou identifikovány problémové okruhy k jednotlivým řešeným oblastem. Ve vymezených problémových tématech jsou stanoveny cíle a posléze indikátory, díky kterým bude možno vyhodnocovat míru plnění cíle.

Strategie není konečným neměnným dokumentem, ale bude rozvíjen a aktualizován dle potřeb v území v souladu s ostatními strategickými dokumenty v území.

Strategii pro správní obvod ORP Třinec zhotovil realizační tým ve složení Mgr. Markéta Bobková (koordinátor meziobecní spolupráce), Mgr. Kateřina Dubská (pracovník pro analýzy a strategie), Ing. Aneta Wojtas (odborník na oblast rozvoje aglomerací a na vybranou samosprávnou oblast) a Nikola Svobodová (asistent).

Realizace probíhala pod záštitou smluvního partnera Obce Bystřice za podpory motivujících starostů obcí Bystřice a Nýdek a ve spolupráci s ostatními představiteli obcí v SO ORP Třinec, se zástupci škol a školských zařízení, s poskytovateli sociálních služeb, s odpadovými hospodáři a svozovými firmami, pracovníky oslovených organizací a subjektů.

9. Přílohy

Seznam tabulek

Tab. 1: Základní informace o strategii	7
Tab. 2: Obce SO ORP Třinec dle abecedního pořadí (k 1. 1. 2014)	9
Tab. 3: Relevantní významné strategické dokumenty pro SO ORP Třinec	10
Tab. 4: Charakteristika území SO ORP Třinec	13
Tab. 5: Demografický vývoj obyvatel v území SO ORP Třinec	13
Tab. 6: Stručná charakteristika školství v území SO ORP Třinec	16
Tab. 7: Stručná charakteristika oblasti "kultura a sport" v území SO ORP Třinec	17
Tab. 8: Stručná charakteristika "zdravotnictví" veřejného i soukromého charakteru v SO ORP Třinec	18
Tab. 9: Ekonomická aktivita obyvatel území SO ORP Třinec	19
Tab. 10: Charakteristika dojíždění do škol a zaměstnání	19
Tab. 11: Charakteristika domácností v SO ORP Třinec	20
Tab. 12: Charakteristika nezaměstnanosti v území SO ORP Třinec	20
Tab. 13: Charakteristika trhu práce v území SO ORP Třinec	21
Tab. 14: Nejvýznamnější zaměstnavatelé v SO ORP Třinec	22
Tab. 15: Lokality ložisek nerostných surovin v SO ORP Třinec	24
Tab. 16: Chráněná území v SO ORP Třinec	26
Tab. 17: Ubytovací kapacity v obcích SO ORP Třinec	30
Tab. 18: Územní a strategické plánování	30
Tab. 19: Popis klíčových aktérů v SO ORP Třinec	34
Tab. 20: SWOT analýza SO ORP Třinec	36
Tab. 21a: Definice SO ORP Třinec z pohledu předškolního a základního vzdělávání ve školním roce 2005/2006	44
Tab. 21b: Definice SO ORP Třinec z pohledu předškolního a základního vzdělávání ve školním roce 2006/2007	Chyba! Záložka není definována.
Tab. 21c: Definice SO ORP Třinec z pohledu předškolního a základního vzdělávání ve školním roce 2007/2008	Chyba! Záložka není definována.
Tab. 21d: Definice SO ORP Třinec z pohledu předškolního a základního vzdělávání ve školním roce 2008/2009	Chyba! Záložka není definována.
Tab. 21e: Definice SO ORP Třinec z pohledu předškolního a základního vzdělávání ve školním roce 2009/2010	Chyba! Záložka není definována.
Tab. 21f: Definice SO ORP Třinec z pohledu předškolního a základního vzdělávání ve školním roce 2010/2011	Chyba! Záložka není definována.

Tab. 21g: Definice SO ORP Třinec z pohledu předškolního a základního vzdělávání ve školním roce 2011/2012.....	Chyba! Záložka není definována.
Tab. 21h: Definice SO ORP Třinec z pohledu předškolního a základního vzdělávání ve školním roce 2012/2013.....	Chyba! Záložka není definována.
Tab. 22: Počty škol a školských zařízení v jednotlivých obcích SO ORP Třinec.....	48
Tab. 23: Počet soukromých škol a školských zařízení v jednotlivých obcích SO ORP Třinec	49
Tab. 24: Počet církevních škol a školských zařízení v jednotlivých obcích SO ORP Třinec	50
Tab. 25a: Pracovníci ve školství SO ORP Třinec ve školním roce 2005/2006.....	51
Tab. 25b: Pracovníci ve školství SO ORP Třinec ve školním roce 2006/2007.....	Chyba! Záložka není definována.
Tab. 25c: Pracovníci ve školství SO ORP Třinec ve školním roce 2007/2008.....	Chyba! Záložka není definována.
Tab. 25d: Pracovníci ve školství SO ORP Třinec ve školním roce 2008/2009.....	Chyba! Záložka není definována.
Tab. 25e: Pracovníci ve školství SO ORP Třinec ve školním roce 2009/2010.....	Chyba! Záložka není definována.
Tab. 25f: Pracovníci ve školství SO ORP Třinec ve školním roce 2010/2011.....	Chyba! Záložka není definována.
Tab. 25g: Pracovníci ve školství SO ORP Třinec ve školním roce 2011/2012.....	Chyba! Záložka není definována.
Tab. 25h: Pracovníci ve školství SO ORP Třinec ve školním roce 2012/2013.....	Chyba! Záložka není definována.
Tab. 26: Počet základních škol v SO ORP Třinec ve školním roce 2012/2013	54
Tab. 27: Počet malotřídních základních škol v jednotlivých obcích SO ORP Třinec ve školním roce 2012/2013.....	54
Tab. 28a: Základní školy zřizované obcemi v SO ORP Třinec.....	55
Tab. 28b: Základní školy zřizované obcemi v SO ORP Třinec	Chyba! Záložka není definována.
Tab. 28c: Základní školy zřizované obcemi v SO ORP Třinec.....	Chyba! Záložka není definována.
Tab. 29: Součásti základních škol v jednotlivých obcích SO ORP Třinec včetně odloučených pracovišť ve školním roce 2012/2013	57
Tab. 30: Počty tříd a žáků v základních školách zřizovaných obcemi v SO ORP Třinec ve školním roce 2012/2013.....	58
Tab. 31: Počet úplných a neúplných základních škol v SO ORP Třinec ve školním roce 2012/2013 ..	58
Tab. 32: Údaje o pracovnících základních škol zřizovaných obcemi v SO ORP Třinec ve školním roce 2012/2013.....	59
Tab. 33: Ostatní pedagogičtí pracovníci základních škol v SO ORP Třinec ve školním roce 2012/2013	59

Tab. 34: Počet škol a žáků na jednoho přepočteného pracovníka v SO ORP Třinec.....	60
Tab. 35: Počet absolventů základních škol v SO ORP Třinec	61
Tab. 36: Přehled škol pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v SO ORP Třinec ve školním roce 2012/2013	62
Tab. 37a: Průměrný počet žáků ve třídě základních škol dle zřizovatelů v obcích SO ORP Třinec ve školním roce 2005/2006	62
Tab. 37b: Průměrný počet žáků ve třídě základních škol dle zřizovatelů v obcích SO ORP Třinec ve školním roce 2006/2007	Chyba! Záložka není definována.
Tab. 37c: Průměrný počet žáků ve třídě základních škol dle zřizovatelů v obcích SO ORP Třinec ve školním roce 2007/2008	Chyba! Záložka není definována.
Tab. 37d: Průměrný počet žáků ve třídě základních škol dle zřizovatelů v obcích SO ORP Třinec ve školním roce 2008/2009	Chyba! Záložka není definována.
Tab. 37e: Průměrný počet žáků ve třídě základních škol dle zřizovatelů v obcích SO ORP Třinec ve školním roce 2009/2010	Chyba! Záložka není definována.
Tab. 37f: Průměrný počet žáků ve třídě základních škol dle zřizovatelů v obcích SO ORP Třinec ve školním roce 2010/2011	Chyba! Záložka není definována.
Tab. 37g: Průměrný počet žáků ve třídě základních škol dle zřizovatelů v obcích SO ORP Třinec ve školním roce 2011/2012	Chyba! Záložka není definována.
Tab. 37h: Průměrný počet žáků ve třídě základních škol dle zřizovatelů v obcích SO ORP Třinec ve školním roce 2012/2013	Chyba! Záložka není definována.
Tab. 38: Národnostní složení obyvatel v obcích SO ORP Třinec dle výsledků SLDB 2011	64
Tab. 39: Počet žáků ve školách a třídách s polským jazykem vyučovacím v obcích SO ORP Třinec .	64
Tab. 40: Popis základních škol v SO ORP Třinec ve školním roce 2012/2013	65
Tab. 41: Očekávaný vývoj počtu žáků ve správním obvodu v SO ORP Třinec	67
Tab. 42a: Celkový počet mateřských škol dle zřizovatele v SO ORP Třinec ve školním roce 2005/2006	67
Tab. 42b: Celkový počet mateřských škol dle zřizovatele v SO ORP Třinec ve školním roce 2006/2007.....	Chyba! Záložka není definována.
Tab. 42c: Celkový počet mateřských škol dle zřizovatele v SO ORP Třinec ve školním roce 2007/2008	Chyba! Záložka není definována.
Tab. 42d: Celkový počet mateřských škol dle zřizovatele v SO ORP Třinec ve školním roce 2008/2009.....	68
Tab. 42e: Celkový počet mateřských škol dle zřizovatele v SO ORP Třinec ve školním roce 2009/2010	69
Tab. 42f: Celkový počet mateřských škol dle zřizovatele v SO ORP Třinec ve školním roce 2010/2011	69

Tab. 42g: Celkový počet mateřských škol dle zřizovatele v SO ORP Třinec ve školním roce 2011/2012.....	69
Tab. 42h: Celkový počet mateřských škol dle zřizovatele v SO ORP Třinec ve školním roce 2012/2013.....	69
Tab. 43a: Mateřské školy zřizované obcemi v SO ORP Třinec.....	70
Tab. 43b: Mateřské školy zřizované krajem v SO ORP Třinec	Chyba! Záložka není definována.
Tab. 43c: Mateřské školy zřizované církví v SO ORP Třinec	Chyba! Záložka není definována.
Tab. 44a: Pedagogičtí pracovníci v mateřských školách zřizovaných obcemi v SO ORP Třinec	72
Tab. 44b: Pedagogičtí pracovníci v mateřských školách zřizovaných krajem v SO ORP Třinec.	Chyba! Záložka není definována.
Tab. 44c: Pedagogičtí pracovníci v mateřských školách zřizovaných církví v SO ORP Třinec...	Chyba! Záložka není definována.
Tab. 45: Popis mateřských škol v SO ORP Třinec	73
Tab. 46: Očekávaný vývoj počtu dětí v mateřských školách v SO ORP Třinec	75
Tab. 47: Počet zařízení v SO ORP Třinec pro péči o děti do 3 let ve školním roce 2012/2013	76
Tab. 48a: Školní družiny a školní kluby v SO ORP Třinec ve školním roce 2005/2006.....	77
Tab. 48b: Školní družiny a školní kluby v SO ORP Třinec ve školním roce 2006/2007.....	Chyba! Záložka není definována.
Tab. 48c: Školní družiny a školní kluby v SO ORP Třinec ve školním roce 2007/2008	Chyba! Záložka není definována.
Tab. 48d: Školní družiny a školní kluby v SO ORP Třinec ve školním roce 2008/2009.....	Chyba! Záložka není definována.
Tab. 48e: Školní družiny a školní kluby v SO ORP Třinec ve školním roce 2009/2010	Chyba! Záložka není definována.
Tab. 48f: Školní družiny a školní kluby v SO ORP Třinec ve školním roce 2010/2011	Chyba! Záložka není definována.
Tab. 48g: Školní družiny a školní kluby v SO ORP Třinec ve školním roce 2011/2012.....	Chyba! Záložka není definována.
Tab. 48h: Školní družiny a školní kluby v SO ORP Třinec ve školním roce 2012/2013.....	Chyba! Záložka není definována.
Tab. 49: Přehled počtu oddělení školních družin a klubů dle zřizovatele v SO ORP Třinec od školního roku 2005/2006 po školní rok 2012/2013	79
Tab. 50: Údaje o pedagogických pracovnících školních družin a školních klubů v SO ORP Třinec ve školním roce 2012/2013	79
Tab. 51: Počet základních uměleckých škol podle zřizovatelů dle obcí v SO ORP Třinec	80
Tab. 52: Údaje o pedagogických pracovnících základních uměleckých škol v SO ORP ve školním roce 2012/2013.....	81

Tab. 53: Přehled středisek volného času podle zřizovatele v SO ORP Třinec ve školním roce 2012/2013.....	81
Tab. 54: Střediska volného času zřizované obcemi v SO ORP Třinec ve školním roce 2012/2013.....	82
Tab. 55: Údaje o pracovních středisek volného času v SO ORP Třinec ve školním roce 2012/2013.....	83
Tab. 56: Školní jídelny zřizované obcemi v SO ORP Třinec ve školním roce 2012/2013.....	84
Tab. 57: Údaje o pracovních ve školních jídelnách dle zřizovatelů v SO ORP Třinec.....	84
Tab. 58: Celkové provozní výdaje ve správním obvodu Třinec na základní a mateřské školy a jiná zařízení zřizovaných obcemi v SO ORP Třinec v roce 2012 (v tisících Kč).....	84
Tab. 59: Finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu na přímé výdaje ve školství školám a školským zařízením zřízených obcemi v SO ORP Třinec (v tisících Kč).....	85
Tab. 60: Ukazatele nákladovosti na přímé náklady ve vzdělávání v roce 2012 v SO ORP Třinec.....	85
Tab. 61: Financování z rozpočtového určení daní v jednotlivých obcích SO ORP Třinec v roce 2012.....	86
Tab. 62: Nezbytné investiční potřeby obcí v SO ORP Třinec týkající se základních škol do roku 2023.....	87
Tab. 63: Analýza cílových skupin v oblasti školství v SO OPR Třinec.....	88
Tab. 64: Analýza rizik v oblasti školství v SO ORP Třinec.....	94
Tab. 65: SWOT analýza v oblasti školství v SO ORP Třinec.....	97
Tab. 66: Struktura problémových oblastí a cílů v tématu školství.....	109
Tab. 67: Definice SO ORP Třinec z pohledu předškolního a základního vzdělání ve školním roce 2012/2013.....	114
Tab. 68: Popis cíle 1.1: Zřízení pracovní pozice poradce/ů pro volbu povolání.....	115
Tab. 69: Popis cíle 1.2: Zajištění technické vybavenosti škol pro rozvoj manuální zručnosti.....	115
Tab. 70: Popis cíle 2.1: Analýza poptávky a nabídky zájmových kroužků.....	116
Tab. 71: Popis cíle 2.2: Využití stávajících kapacit škol a obecních prostor.....	117
Tab. 72: Popis cíle 2.3: Využití stávajících kapacit – personální zabezpečení.....	117
Tab. 73: Popis cíle 3.1: Zavedení pravidelných neformálních setkávání.....	118
Tab. 74: Popis cíle 3.2: Vzájemná hospitace učitelů jednotlivých předmětů.....	118
Tab. 75: Popis cíle 3.3: Sdílení výukových materiálů a pomůcek.....	119
Tab. 76: Indikátor k problémové oblasti 1: Počet uskutečněných besed k volbě povolání.....	120
Tab. 77: Indikátor k cíli 1.1: Existence pozice poradce pro volbu povolání.....	120
Tab. 78: Indikátor k cíli 1.2: Podíl počtu škol disponující vhodným technickým vybavením pro rozvoj manuální zručnosti.....	121
Tab. 79: Indikátor k problémové oblasti 2: Počet kusů distribuovaných propagačních materiálů v obcích bez SVČ.....	121
Tab. 80: Indikátor k cíli 2.1: Podíl škol a školských zařízení zapojených do analýzy poptávky a nabídky o zájmové kroužky.....	122

Tab. 81: Indikátor k cíli 2.2: Podíl obcí zapojených prostřednictvím svých škol a školských zařízení do pravidelné analýzy využití stávajících prostorových kapacit.....	122
Tab. 82: Indikátor k cíli 2.3: Podíl obcí zapojených prostřednictvím svých škol a školských zařízení do pravidelné analýzy využití stávajících kapacit.....	123
Tab. 83: Indikátor k problémové oblasti 3: Podíl škol a školských zařízení zapojených do pravidelných neformálních setkávání.....	123
Tab. 84: Indikátor k cíli 3.1: Počet uskutečněných neformálních setkání v jednom školním roce.....	124
Tab. 85: Indikátor k cíli 3.2: Podíl pedagogických pracovníků zapojených do vzájemných hospitací učitelů jednotlivých předmětů.....	124
Tab. 86: Indikátor k cíli 3.3: Podíl škol zapojených do sdílení výukových materiálů a pomůcek.....	125
Tab. 87: Složení řídicí skupiny pro oblast školství.....	125
Tab. 88: Správci cílů pro oblast školství.....	126
Tab. 89: Gestoři indikátorů pro oblast školství.....	126
Tab. 90: Zodpovědnost v procesu implementace strategie pro oblast školství.....	127
Tab. 91: Zpracování akčního plánu pro oblast školství.....	129
Tab. 92a: Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb v SO ORP Třinec.....	134
Tab. 92b: Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb v SO ORP Třinec – vlastní šetření Chyba! Záložka není definována.	
Tab. 92c: Zařízení sociálních služeb se sídlem mimo území SO ORP Třinec působící v zájmovém území..... Chyba! Záložka není definována.	
Tab. 93a: Počet jednotlivých typů a druhů sociálních služeb v SO ORP Třinec.....	138
Tab. 93b: Počet jednotlivých typů a druhů sociálních služeb v SO ORP Třinec – vlastní šetření Chyba! Záložka není definována.	
Tab. 94: Přehled zařízení sociálních služeb dle zřizovatele v SO ORP Třinec.....	142
Tab. 95: Počet sociálních služeb dle zřizovatele v SO ORP Třinec.....	143
Tab. 96: Kapacita zařízení sociálních služeb v SO ORP Třinec.....	144
Tab. 97: Kapacita jednotlivých typů a druhů sociálních služeb v SO ORP Třinec.....	145
Tab. 98: Přehled financování zařízení sociálních služeb v SO ORP Třinec za rok 2012.....	146
Tab. 99: Terénní a ambulantní služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením v SO ORP Třinec – příjmy z úhrad uživatelů a výdaje v roce 2012 (v tis. Kč).....	147
Tab. 100: Počet nákladů na uživatele sociálních služeb v zařízeních sociálních služeb na území SO ORP Třinec v roce 2012.....	147
Tab. 101: Analýza cílových (dotčených skupin) v oblasti sociálních služeb v SO ORP Třinec.....	150
Tab. 102: Analýza rizik v oblasti sociálních služeb v SO ORP Třinec.....	154
Tab. 103: SWOT analýza sociální oblasti v SO ORP Třinec.....	157
Tab. 104: Struktura problémových oblastí a cílů v tématu sociální služby.....	168
Tab. 105: Popis cíle 1.1: Vytvořit společný komunitní plán sociálních služeb.....	173

Tab. 106: Popis cíle 1.2: Katalog poskytovatelů sociálních služeb SO ORP Třinec	173
Tab. 107: Popis cíle 2.1: Rozšíření ambulantních a terénních sociálních služeb pro seniory	174
Tab. 108: Popis cíle 2.2: Zapojení seniorů do aktivního života	175
Tab. 109: Indikátor k problémové oblasti 1: Počet obcí zapojených do vytvoření společného komunitního plánu pro SO ORP Třinec	176
Tab. 110: Indikátor k cíli 1.1: Existence komunitního plánu pro celé SO ORP Třinec	176
Tab. 111: Indikátor k cíli 1.2: Existence katalogu sociálních služeb	177
Tab. 112: Indikátor k cíli 1.2: Pravidelná roční aktualizace katalogu sociálních služeb.....	177
Tab. 113: Indikátor k cíli 1.2: Počet kusů výtisků katalogu sociálních služeb.....	178
Tab. 114: Indikátor k problémové oblasti 2: Počet uskutečněných setkání poskytovatelů sociálních služeb s představiteli obcí.....	178
Tab. 115: Indikátor k cíli 2.1: Rozšíření kapacit denních stacionářů	179
Tab. 116: Indikátor k cíli 2.1: Rozšíření kapacit pečovatelské služby	179
Tab. 117: Indikátor k cíli 2.1: Rozšíření kapacit sociálně aktivizačních služeb pro seniory	180
Tab. 118: Indikátor k cíli 2.2: Počet uspořádaných kurzů a přednášek.....	180
Tab. 119: Indikátor k cíli 2.2: Procentuální účast na přednáškách a kurzech	181
Tab. 120: Složení řídicí skupiny pro oblast sociálních služeb	181
Tab. 121: Správci cílů pro oblast sociálních služeb	182
Tab. 122: Gestoři indikátorů pro oblast sociálních služeb	182
Tab. 123: Zodpovědnost v procesu implementace strategie pro oblast sociálních služeb	183
Tab. 124: Zpracování akčního plánu pro oblast sociálních služeb.....	185
Tab. 125a: Sběrné dvory na území SO ORP Třinec.....	195
Tab. 125b: Sběrná místa na území SO ORP Třinec	195
Tab. 125c: Výkupny odpadů na území SO ORP Třinec	196
Tab. 126: Ucelený přehled služeb v odpadovém hospodářství na území SO ORP Třinec	196
Tab. 127a: Třídící linky na území SO ORP Třinec	198
Tab. 127b: Koncová zařízení (třídící linky pro separovaný odpad) využívané obcemi území SO ORP Třinec	199
Tab. 128a: Zařízení pro nakládání s BRO na území SO ORP Třinec	199
Tab. 128b: Zařízení pro nakládání s BRO v blízkosti územní jednotky SO ORP Třinec	Chyba!
Záložka není definována.	
Tab. 128c: Koncová zařízení pro nakládání s BRO z obcí řešeného území SO ORP Třinec	Chyba!
Záložka není definována.	
Tab. 129a: Sklárky odpadů provozované na území SO ORP Třinec.....	202
Tab. 129b: Nejbližší sklárky odpadů v blízkosti územní jednotky SO ORP Třinec.....	Chyba!
Záložka není definována.	

Tab. 129c: Koncová zařízení (skládky a zařízení pro energetické využití odpadů) z obcí SO ORP Třinec	Chyba! Záložka není definována.
Tab. 130a: Produkce ostatních odpadů (dále jen OO) a produkce nebezpečných odpadů (dále jen NO) za období 2008-2012 v SO ORP Třinec.....	204
Tab. 130b: Celková a měrná produkce ostatních, nebezpečných a všech odpadů, jejichž původcem je obec, rok 2012	Chyba! Záložka není definována.
Tab. 131: Produkce odpadů podle jednotlivých skupin Katalogu odpadů a vyhlášky č. 352/2008 Sb. o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění na území SO ORP Třinec za období 2008-2012.....	206
Tab. 132a: Celková produkce odpadů na území SO ORP Třinec (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu) za období 2008-2012.....	209
Tab. 132b: Celková a měrná produkce komunálního a směsného komunálního odpadu, jehož původcem je obec, rok 2012.....	Chyba! Záložka není definována.
Tab. 133a: Separovaný sběr odpadů na území SO ORP Třinec za období 2008-2012	211
Tab. 133b: Celková a měrná produkce separovaného sběru odpadu, jehož původcem je obec (evidovaná a dopočtená produkce vytříděných odpadů), rok 2012...	Chyba! Záložka není definována.
Tab. 133c: Měrná produkce separovaného sběru odpadu ze systému organizovaného obcí, rok 2012	Chyba! Záložka není definována.
Tab. 133d: Produkce odděleného sběru využitelných komodit KO podle velikostních skupin obcí v kraji, rok 2013	Chyba! Záložka není definována.
Tab. 134: Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území SO ORP Třinec za období 2008-2012....	214
Tab. 135a: Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (dále jen BRKO) na celkové produkci BRO na území SO ORP Třinec za období 2008-2012.....	216
Tab. 135b: Celková a měrná produkce biologicky rozložitelného komunálního odpadu a odpadu katalogové č. 20 02 01 - biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, rok 2012.....	Chyba! Záložka není definována.
Tab. 136: Počet nádob jednotlivých komodit v obcích SO ORP Třinec	218
Tab. 137: Údaje o vlastnictví sběrných nádob na území SO ORP Třinec.....	218
Tab. 138: Nakládání s odpady celkově na území SO ORP Třinec za období 2008-2012.....	219
Tab. 139: Nakládání s komunálními odpady (dále jen KO) a se směsným komunálním odpadem (dále jen SKO) na území SO ORP Třinec za období 2008-2012	220
Tab. 140: Nakládání se separovaným sběrem na území SO ORP Třinec za období 2008-2012.....	222
Tab. 141: Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (dále jen BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (dále jen BRKO) na území SO ORP Třinec za období 2008-2012	222
Tab. 142: Náklady na odpadové hospodářství v letech 2010-2012 v území SO ORP Třinec.....	224
Tab. 143: Náklady na sběr jednotlivých druhů odpadu v obcích SO ORP Třinec.....	224
Tab. 144: Analýza cílových skupin v oblasti odpadového hospodářství	225

Tab. 145: Analýza rizik v oblasti odpadového hospodářství.....	231
Tab. 146: SWOT analýzy oblasti odpadového hospodářství v SO OPRP Třinec.....	233
Tab. 147: Struktura problémových oblastí a cílů v oblasti odpadového hospodářství.....	244
Tab. 148: Popis cíle 1.1: Zavedení jednotného systému svozu odpadu	249
Tab. 149: Popis cíle 2.1: Zavedení odměn za zvýšení podílu separovaného odpadu na směsném komunálním odpadu.....	250
Tab. 150: Popis cíle 2.2: Společná informační kampaň na podporu separace směsného komunálního odpadu.....	251
Tab. 151: Popis cíle 3.1: Zavedení systému sběru a využití biologicky rozložitelného komunálního odpadu.....	252
Tab. 152: Indikátor k problémové oblasti 1: Snižování finanční náročnosti v oblasti odpadového hospodářství	253
Tab. 153: Indikátor k cíli 1.1: Podíl obcí využívající služeb jedné svozové firmy	253
Tab. 154: Indikátor k problémové oblasti 2: Nárůst podílu tříděného odpadu na komunálním odpadu	254
Tab. 155: Indikátor k cíli 2.1: Sleva na sběr a svoz separovaného odpadu.....	254
Tab. 156: Indikátor k cíli 2.1: Podíl vytríděného odpadu k celkové produkci komunálního odpadu .	255
Tab. 157: Indikátor k cíli 2.2: Počet obcí zapojených do realizace dlouhodobé informační kampaně pro širokou veřejnost	255
Tab. 158: Indikátor k cíli 2.2: Počet akcí v rámci společné informační kampaně	256
Tab. 159: Indikátor k cíli 2.1: Počet vydaných tiskovin v rámci jedné společné informační kampaně	256
Tab. 160: Indikátor k problémové oblasti 3: Nárůst podílu separovaného BRKO na SKO.....	257
Tab. 161: Indikátor k cíli 3.1: Pokrytí domácností (zástavba rodinných domů) systémem domácího kompostování	257
Tab. 162: Složení řídicí skupiny pro oblast školství a předškolního vzdělávání.....	258
Tab. 163: Správci cílů pro oblast odpadového hospodářství.....	259
Tab. 164: Gestoři indikátorů pro oblast odpadového hospodářství.....	259
Tab. 165: Zodpovědnost v procesu implementace strategie pro oblast odpadového hospodářství.....	260
Tab. 166: Zpracování akčního plánu pro oblast odpadového hospodářství	261
Tab. 167: Přehled obcí SO ORP Třinec k 1. 1. 2014	294
Tab. 168: Rozdělení obyvatel obcí z pohledu ekonomické aktivity k 31. 3. 2011 v procentech	296
Tab. 169: Přehled vzdělanostní struktury obyvatelstva SO ORP Třinec 31. 3. 2011.....	298
Tab. 170: Přehled nejvýznamnějších zaměstnavatelů SO ORP Třinec.....	300
Tab. 171: Přehled firem a živnostníků v SO ORP Třinec k 31. 12. 2013	301
Tab. 172: Vyjíždka za zaměstnáním v procentuálním vyjádření za obce.....	302
Tab. 173: Vyjíždka za zaměstnáním v procentuálním vyjádření za SO ORP Třinec	303

Tab. 174: Volné průmyslové plochy SO ORP Třinec k 31. 12. 2013	304
Tab. 175: Míra nezaměstnanosti a podíl nezaměstnaných osob v % k 31. 12. daného roku.....	305
Tab. 176: Specifický podíl nezaměstnaných osob - absolventi k březnu 2014.....	307
Tab. 177: Specifický podíl nezaměstnaných osob v předdůchodovém věku k březnu 2014	308
Tab. 178: Specifický podíl nezaměstnaných osob dle vzdělání k březnu 2014 v %.....	309
Tab. 179: Specifický podíl nezaměstnaných osob dlouhodobě registrovaných k březnu 2014 v %...	310
Tab. 180: Specifický podíl nezaměstnaných osob dle pohlaví k březnu 2014 v %	311
Tab. 181: Zaměstnaní podle odvětví ekonomické činnosti v %.....	312
Tab. 182: Finanční analýza	314
Tab. 183: Analýza dotčených skupin SO ORP Třinec	314
Tab. 184: Analýza rizik SO ORP Třinec.....	317
Tab. 185: SWOT analýza SO ORP Třinec.....	319
Tab. 186: Struktura problémových oblastí a cílů v oblasti zaměstnanosti	328
Tab. 187: Podíl nezaměstnaných osob k roku 2014.....	330
Tab. 188: Přehled firem a živnostníků v SO ORP Třinec k 31. 12. 2013	330
Tab. 189: Volné průmyslové plochy SO ORP Třinec k 31. 12. 2013	331
Tab. 190: Přehled firem a živnostníků v SO ORP Třinec k 31. 12. 2013	332
Tab. 191: Popis k cíli 1.1: Mapování trhu práce v obcích.....	333
Tab. 192: Popis k cíli 1.2: Zřízení „burzy“ nezaměstnaných a volných pracovních pozic	334
Tab. 193: Popis k cíli 2.1: Vytvořit registr volných průmyslových ploch	334
Tab. 194: Popis k cíli 2.2: Revitalizace vybraných pozemků	335
Tab. 195: Popis k cíli 3.1: Nastavení finanční podpory	336
Tab. 196: Popis k cíli 3.2: Nabízet bezplatné poradenství usnadňující vstup do podnikání	336
Tab. 197 Indikátor k problémové oblasti 1: Počet obcí spravující vlastní obecní portál trhu práce ...	337
Tab. 198: Indikátor k cíli 1.1: Počet obcí zapojených do mapování trhu práce	337
Tab. 199: Indikátor k cíli 1.2: Existence bezplatné burzy nezaměstnaných a volných pracovních pozic	338
Tab. 200: Indikátor k cíli 1.2: Počet umístěných osob do práce prostřednictvím portálu „burzy“ nezaměstnaných	338
Tab. 201: Indikátor k problémové oblasti 2: Existence jednotné, snadno přístupné, databáze	339
Tab. 202: Indikátor k cíli 2.1: Existence registru volných průmyslových ploch.....	339
Tab. 203: Indikátor k cíli 2.1: Pravidelná měsíční aktualizace registru volných průmyslových ploch	340
Tab. 204: Indikátor k cíli 2.2: Počet obcí zapojených do spolupráce.....	340
Tab. 205: Indikátor k problémové oblasti 3: Počet obcí podporující malé podnikatele a živnostníky	341
Tab. 206: Indikátor k cíli 3.1: Počet subjektů/osob využívajících finanční podporu	341
Tab. 207: Indikátor k cíli 3.2: Počet subjektů/osob využívajících bezplatnou administrativní podporu	342

Tab. 208: Složení řídicí skupiny pro oblast zaměstnanosti	342
Tab. 209: Správci cílů pro oblast zaměstnanost	343
Tab. 210: Gestoři indikátorů pro oblast zaměstnanost	343
Tab. 211: Zodpovědnost v procesu implementace strategie v oblasti zaměstnanosti	344
Tab. 212: Zpracování akčního plánu pro oblast zaměstnanosti.....	346
Tab. 213: Přehled obcí SO ORP Třinec k 1. 1. 2014	354
Tab. 214: Prezentace výsledků dotazníkového šetření.....	355
Tab. 215: Informace o automatických měřicích stanicích v SO ORP Třinec	357
Tab. 216: Seznam chráněných území v SO ORP Třinec.....	359
Tab. 217: Seznam znečišťovatelů v SO ORP Třinec	360
Tab. 218: Přehled existence kanalizace obcí v SO ORP Třinec.....	362
Tab. 219: Přehled infrastruktury v SO ORP Třinec	363
Tab. 220: Přehled tras příměstských autobusových linek v SO ORP Třinec	364
Tab. 221: Nehodovost v obcích SO ORP Třinec k 30. 7. 2014.....	366
Tab. 222: Bezpečnostní prvky na komunikacích v SO ORP Třinec k 25. 8. 2014	367
Tab. 223: Přehled občanské vybavenosti v SO ORP Třinec	367
Tab. 224: Pravidelné akce pořádané na území SO ORP Třinec k 1. 1. 2014.....	369
Tab. 225: Přehled spolků provozujících činnost na území SO ORP Třinec k 1. 6. 2014.....	370
Tab. 226: Finanční analýza projektů ve sledované oblasti v SO ORP Třinec k 1. 6. 2014.....	371
Tab. 227 Finanční analýza plánovaných projektů ve sledované oblasti v SO ORP Třinec k 1. 6. 2014	372
Tab. 228: Analýza dotčených skupin SO ORP Třinec v oblasti aglomerace	372
Tab. 229: Analýza rizik SO ORP Třinec v oblasti aglomerace.....	373
Tab. 230: SWOT analýza SO ORP Třinec v oblasti aglomerace	375
Tab. 231: Struktura problémových oblastí a cílů v tématu aglomerace	383
Tab. 232: Pravidelné akce pořádané na území SO ORP Třinec k 1. 1. 2014.....	384
Tab. 233: Prezentace výsledků dotazníkového šetření.....	386
Tab. 234: Popis cíle 1.1: Realizace kalendáře akcí	388
Tab. 235: Popis k cíli 1.2: Aktivní propagace	388
Tab. 236: Indikátor k problémové oblasti 1: Počet samostatně konajících se akcí	389
Tab. 237: Indikátor k cíli 1.1: Počet obcí zapojených do realizace kalendáře	389
Tab. 238: Indikátor k cíli 1.2: Počet provedených propagačních akcí	390
Tab. 239: Složení řídicí skupiny pro oblast školství a předškolního vzdělávání.....	391
Tab. 240: Správci cílů pro oblast aglomerace	391
Tab. 241: Gestoři indikátorů pro oblast aglomerace	391
Tab. 242: Zodpovědnost v procesu implementace strategie v oblasti aglomerace.....	392
Tab. 243: Zpracování akčního plánu pro oblast aglomerace.....	394

Seznam obrázků

Obr. 1: Poloha a administrativní členění SO ORP Třinec	12
Obr. 2: Vývoj počtu obyvatel SO ORP Třinec v letech 2005 - 2013	14
Obr. 3: Chráněná území v SO ORP Třinec	26
Obr. 4: Stávající situace vodního hospodářství v SO ORP Třinec	28
Obr. 5: Obce SO ORP Třinec s platným územním plánem.....	31
Obr. 6: Lokalizace škol a školských zařízení v SO ORP Třinec ve školním roce 2012/2013	48
Obr. 7: Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory pro oblast školství	109
Obr. 8: Lokalizace středisek volného času v rámci SO ORP Třinec.....	112
Obr. 9: Schéma harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů v oblasti školství	128
Obr. 10: Dostupnost sociálních služeb dle specifických skupin obyvatel.....	137
Obr. 11: Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory pro oblast sociálních služeb	168
Obr. 12: Přehled obcí disponující zařízením sociálních služeb.....	170
Obr. 13: Demografický vývoj SO ORP Třinec v letech 2000, 2010 a 2030	171
Obr. 14: Schéma harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů v oblasti sociálních služeb	184
Obr. 15 Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory v oblasti odpadového hospodářství.....	244
Obr. 16: Schéma harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů v oblasti odpadového hospodářství.....	261
Obr. 17: Vliv rekvalifikačních kurzů na psychiku uchazeče o zaměstnání.....	293
Obr. 18: Poloha a administrativní členění obcí SO ORP Třinec k 1. 1. 2014.....	295
Obr. 19: Poměr pracujících a nepracujících v celku ekonomicky aktivních obyvatel	297
Obr. 20: Vývoj republikové a regionální míry nezaměstnanosti a podílu nezaměstnaných.....	306
Obr. 21: Sebevraždy, včetně pokusů o ně, v okrese Frýdek-Místek a SO ORP Třinec	313
Obr. 22: Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory v oblasti zaměstnanosti	328
Obr. 23: Schéma harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů v oblasti zaměstnanosti	345
Obr. 24: Poloha a administrativní členění obcí SO ORP Třinec k 1. 1. 2014.....	354
Obr. 25: Automatické měřicí stanice v Moravskoslezském kraji.....	356
Obr. 26: Automatické měřicí stanice Třinec- Kanada, Třinec-Kosmos (zleva) a jejich poloha.....	357

Obr. 27: Chráněná území v SO ORP Třinec	360
Obr. 28: Emise vypouštěné do ovzduší v letech 1989-2012	361
Obr. 29: Doba dojezdu z okolních obcí do centra jádrového města.....	365
Obr. 30: Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory pro oblast aglomerace	383
Obr. 31: Schéma harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů	393

Seznam příloh

Příloha 1: Vazba na OP VVV – PO3 a IROP – SC 2.4.....	131
Příloha 2: Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci SO ORP Třinec.....	187
Příloha 3: Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb působících v rámci SO ORP Třinec (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP).....	187
Příloha 4: Dostupnost sociálních služeb dle specifických skupin obyvatel	188
Příloha 5: Počet vybraných typů sociálních služeb v rámci SO ORP Třinec.....	189
Příloha 6: Počet vybraných typů sociálních služeb působících v rámci SO ORP Třinec (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP).....	189
Příloha 7: Počet zařízení sociálních služeb v SO ORP Třinec dle zřizovatele.....	190
Příloha 8: Počet jednotlivých druhů sociálních služeb v SO ORP Třinec dle zřizovatele	190
Příloha 9: Podíl financování zařízení sociálních služeb v SO ORP Třinec.....	191
Příloha 10: Podíl příjmů z úhrad uživatelů na celkových výdajích v rámci terénních a ambulantních služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením	191
Příloha 11a: Produkce ostatních odpadů (OO) a produkce nebezpečných odpadů (NO) v SO ORP Třinec za období 2008-2012.....	264
Příloha 11b: Produkce ostatních odpadů (OO) a produkce nebezpečných odpadů (NO) v SO ORP Třinec za období 2008-2012.....	264
Příloha 12a: Celková produkce KO na území SO ORP Třinec za období 2008-2012 podrobně.....	266
Příloha 12b: Celková produkce odpadů na území SO ORP Třinec (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu (SKO)) za období 2008-2012	266
Příloha 12c: Podíl KO a podíl SKO na celkové produkci odpadů na území SO ORP Třinec za období 2008-2012.....	266
Příloha 13a: Separovaný sběr odpadů na území SO ORP Třinec za období 2008-2012.....	272
Příloha 13b: Separovaný sběr odpadů na území SO ORP Třinec za období 2008-2012	272
Příloha 14a: Celková produkce BRO na území SO ORP Třinec za období 2008-2012 podrobně.....	274
Příloha 14b: Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území SO ORP Třinec za období 2008 – 2012	274

Příloha 14c: Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území SO ORP Třinec za období 2008 – 2012	274
Příloha 15a: Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) na celkové produkci BRO na území SO ORP Třinec za období 2008-2012	280
Příloha 15b: Podíl množství BRKO na množství BRO na území SO ORP Třinec za období 2008-2012	280
Příloha 15c: Podíl množství BRKO na množství BRO na území SO ORP Třinec za období 2008-2012	280
Příloha 16a: Nakládání s odpady celkově na území SO ORP Třinec za období 2008-2012.....	283
Příloha 16b: Nakládání s odpady celkově na území SO ORP Třinec za období 2008-2012, využití a odstranění	284
Příloha 17a: Nakládání s komunálními odpady (KO) a se směsným komunálním odpadem (SKO) na území SO ORP Třinec za období 2008-2012	285
Příloha 17b: Nakládání s KO na území SO ORP Třinec za období 2008-2012, využití a odstranění KO	285
Příloha 18a: Nakládání se separovaným sběrem na území SO ORP Třinec za období 2008-2012	287
Příloha 18b: Materiálové využití separovaného odpadu na území SO ORP Třinec za období 2008-2012	287
Příloha 19a: Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (BKO) na území SO ORP Třinec za období 2008-2012	289
Příloha 19b: Podíl množství BRKO a skládkování BRKO na území SO ORP Třinec za období 2008-2012.....	289
Příloha 20: Přehled vzdělanostní struktury obyvatelstva ČR, jednotlivých krajů	348
Příloha 21: Přehled středních škol v SO ORP Třinec.....	351
Příloha 22: Přehled průmyslových a zemědělských ploch obcí SO ORP Třinec	352
Příloha 23: Finanční analýza	396
Příloha 24: Nehodovost SO ORP Třinec 1. 1. 2014-30. 7. 2014.....	398
Příloha 25: Pravidelně pořádané akce SO ORP Třinec k 1. 1. 2014	399

Seznam zkratk

a.s.	Akciová společnost	OP	Operační program lidské zdroje a zaměstnanost
a.v.	Augsburského vyznání	LLZ	
apod.	a podobně	OPŽP	Operační program životního prostředí
Atd.	A tak dále	ORP	Obec s rozšířenou působností
BRKO	Biologický rozložitelný komunální odpad	OÚ	Obecní úřad
		OZ	Zákon č. 40/1964 Sb., Občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

BRO	Biologicky rozložitelný odpad	OZP	Osoby zdravotně postižené
ČOV	Čistírna odpadních vod	p. o.	Příspěvková organizace
ČSÚ	Český statistický úřad	PO	Ptačí oblast
DP	Dobývací prostor	POH	Plán odpadového hospodářství
DPS	Dům s pečovatelskou službou	Popř.	Popřípadě
DSO	Dobrovolný svazek obcí	PR	Přírodní rezervace
DZ	datová základna	PÚR	Politika územního rozvoje
EU	Evropská unie	Resp.	Respektive
EVL	Evropsky významná lokalita	RVP	Rámcový vzdělávací program
CHLÚ	Chráněná krajinná oblast	ŘSD	Ředitelství silnic a dálnic
ISAAR	Informační systém statistiky a reportingu	S	Zařízení soukromého vlastníka
KO	Komunální odpad	s.r.o.	Společnost s ručením omezeným
LNS	Ložisko nerostných surovin	SKO	Směsný komunální odpad
MAS	Místní akční skupiny	SLDB	Sčítání lidu, domů a bytů
MěÚ Třinec	Městský úřad Třinec	SO ORP	Správní obvod obce s rozšířenou působností
MF	Ministerstvo financí	SVČ	Středisko volného času
MHD	Městská hromadná doprava	SVP	Speciální vzdělávací program
MOS	Meziobecní spolupráce	ŠJ	Školní jídelna
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí	ŠK	Školní klub
MSK	Moravskoslezský kraj	ŠVP	Školní vzdělávací program
MŠ	Mateřská škola	ŠZ	Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	tzn.	to znamená
MŽP	Ministerstvo životního prostředí	tzv.	Takzvaný
např.	Například	ÚAP	Územně analytické podklady
NO	Nebezpečný odpad	ÚIV	Ústav pro informace ve vzdělání
NOZ	Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník	ÚP	Úřad práce
NPR	Národní přírodní rezervace	ÚSES	Územní systém ekologické stability
O	Obecní zařízení	VS	Veřejnoprávní smlouvy
OK	Obecní zařízení - komunitní	ZO	Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů
o.p.s.	Obecně prospěšná společnost	ZOdp	Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů
OH	Odpadové hospodářství	ZŠ	Základní škola
OKD	Ostravsko- karvinské doly	ZTP	Zvlášť těžké postižení
okr. F- M	Okres Frýdek-Místek	ZTP/P	Zvlášť těžké postižení s potřebou průvodce
ONIV	Ostatní neinvestiční výdaje	ZUŠ	Základní umělecká škola
OP	Operační program	ŽP	Životní prostředí

10. Použité zdroje

Webové stránky obcí a mikroregionů:

- Bystřice - www.bystrice.cz
- Hnojník - www.hnojnik.cz
- Komorní Lhotka - www.komorni-lhotka.cz
- Košařiska - www.kosariska.cz
- Nýdek - www.nydek.cz
- Ropice - www.ropice.cz
- Řeka - www.obecreka.cz
- Smilovice - www.smilovice.cz
- Střítež - www.obecstritez.cz
- Třinec - www.trinecko.cz
- Vendryně - www.vendryne.cz
- Vělopolí - www.velopoli.cz
- Sdružení obcí Jablunkovska - www.jablunkov.cz
- Mikroregionu obcí povodí Stonávky – www.stonavka.cz
- Slezský vodohospodářský svazek - www.hrat.org/svhs

Strategické plány

- Strategický plán mikroregionu obcí povodí Stonávky
- Strategický plán mikroregionu Sdružení obcí Jablunkovska na léta 2007 – 2013
- Strategický plán dobrovolného svazku obcí Mikroregion Bystřice – Nýdek – Vendryně na období 2013 – 2016
- Strategie území Jablunkovska - Integrovaná strategie území pro programové období 2014 – 2020
- Strategický plán obce Bystřice na roky 2012 – 2016
- Strategický plán rozvoje obce Košařiska na období 2012 – 2016
- Plán rozvoje obce Ropice na léta 2012 – 2016
- Strategický plán města Třince pro období 2014 – 2020
- Strategický plán rozvoje obce Vendryně 2014 – 2020

Školy a školská zařízení:

- ZŠ a MŠ Bystřice 848, okr. F-M, p. o - www.zs-bystrice.cz
- ZŠ a MŠ Stanisława Hadyny s polským jazykem vyučovacím Bystřice 366, okr. F-M, p. o. - www.pspbystrice.cz
- Masarykova ZŠ a MŠ škola Hnojník 120, okr. F-M, p. o. - www.mzshnojnik.cz

- ZŠ a MŠ s polským jazykem vyučovacím Jana Kubisze, Szkoła Podstawowa i Przedszkole im. Jana Kubisza Hnojník, okr. F-M, p. o. - www.szkola@godula.cz
- ZŠ T. G. Masaryka a MŠ Komorní Lhotka, p. o. - www.komornilhotka.cz
- ZŠ a MŠ, Szkoła Podstawowa, Przedszkole Košařiska, p. o. - www.zskosariska.cz
- ZŠ a MŠ Nýdek, p. o. - www.zsnydek.cz
- ZŠ a MŠ Ropice, p. o. - www.zsams-ropice.cz
- ZŠ a MŠ Smilovice, okr. F-M, p. o. - www.zssmilovice.cz
- ZŠ a MŠ Střítež, okr. F-M, p. o. - www.zsstritezuct.net
- Jubilejní Masarykova základní škola a mateřská škola, Třinec, p. o. - www.jmzstrinec.cz
- Základní škola Petra Bezruče a mateřská škola, Třinec, p. o. - www.zspbezruce-trinec.cz
- ZŠ Dany a Emila Zátokových, Třinec, p. o. - www.zszatopkovych.eu
- ZŠ a MŠ, Třinec, Kopernikova 696, p. o. - www.zstrikop.cz
- ZŠ, Třinec, Slezská 773, p. o. - www.6zstrinec.cz
- ZŠ a MŠ, Třinec, Kaštanová 412, p. o. - www.7zstrinec.cz
- ZŠ a MŠ, Třinec, Míru 247, p. o. – www.zsmiru.webnode.cz
- ZŠ a MŠ, Třinec, Oldřichovice 275, p. o. - www.zsoldrichovice.cz
- ZŠ s polským jazykem vyučovacím, Szkoła Podstawowa z Polskim Językiem Nauczania Vendryně 234, p. o. - www.pzstrinec.cz
- MŠ, Třinec, Slezská 778, p. o. - www.msslezska.estranky.cz
- MŠ, Třinec, Nerudova 313, p. o. - www.msnerudova.net.tvtrinec.cz
- MŠ Čtyřlístek, Třinec, Oldřichovice 670, p. o. – www.ctyrlistek.skolky.info
- Gymnázium, Třinec, p. o. - www.gymtri.cz
- Církevní základní škola a mateřská škola Třinec - www.czstrinec.cz
- SŠ, ZŠ a MŠ, Jablunkovská 241, p. o. - www.zstrinec.cz
- ZŠ Vendryně 236, okr. F-M - www.zsvendryne.cz
- ZŠ s polským jazykem vyučovacím, Szkoła Podstawowa z Polskim Językiem Nauczania Vendryně 234, p. o. - www.zspvendryne.cz
- MŠ - Przedszkole, Vendryně, Zaolší 615, okr. F-M, p. o. - www.skolkazaolsi-vendryne.cz
- Dům dětí a mládeže, Bystřice 106, p.o - www.ddmbystrice.cz
- Dům dětí a mládeže, Třinec, příspěvková organizace - www.ddmtrinec.cz
- Základní umělecká škola Třinec, Třanovského 596, Třinec – www.zustrinec.cz
- Soukromá základní umělecká škola TUTTI MUSIC, spol. s r.o. - www.szustrinec.cz
- Střední odborná škola Třineckých železáren – www.e.sostrinec.cz
- SOŠ a SOU podnikání a služeb Jablunkov, p.o. – www.sos.jablunkov.cz
- TRIA Třinecká obchodní akademie, spol. s r.o. - www.tria-tr.cz

Zařízení sociálních služeb

- Bunkr, o.s. - www.bunkr.cz
- Centrum pro zdravotně postižené Moravskoslezského kraje o. s. - www.czp-msk.cz
- Centrum psychologické pomoci, příspěvková organizace - www.cepp@cepp.cz
- Centrum sociální pomoci Třinec, příspěvková organizace - www.stacionartrinec.cz
- Charita Český Těšín - www.ceskytesin.charita.cz
- Charita Třinec - www.charitatrinec.cz
- Integrovaný sociální ústav Komorní Lhotka, příspěvková organizace - www.isukl.cz
- Nemocnice Třinec, příspěvková organizace - www.nemtr.cz
- o.s. Ergon - Chráněná dílna - www.ergon-chranenadilna.org
- Obec Bystřice - www.bystrice.cz
- Obec Vendryně - www.vendryne.cz
- Obecně prospěšná společnost Sv. Josefa, o.p.s. - www.opsropice.webnode.cz
- Podané ruce, o.p.s. - www.podaneruce.cz
- SENIOR DOMY POHODA a.s. - www.seniordomypohoda.cz
- Slezská diakonie - www.slezskadiakonie.cz
- Sociální služby města Třince - www.ssmr.cz
- RENARKON o.p.s. - www.renarkon.cz

Odpadové hospodářství

- .A.S.A, spol. s.r.o. - hwww.asa-group.com
- Asekol s.r.o. - www.asekol.cz
- Biocel Paskov, a.s. - www.biocel.cz
- BM servis Bohumín, a.s. - www.bmsas.cz
- DEPOS Horní Suchá, a.s. www.depos.cz
- Elektrowin, a.s. - www.elektrowin.cz
- Ekolamp s.r.o. - www.ekolamp.cz
- Frýdecká skládka, a.s. - www.fmskladka.cz
- Informační systém odpadového hospodářství – www.iso.h.cenia.cz/groupisoh
- Kompostárna Albrechtice - www.mesto-albrechtice.cz
- Kovošrot Chlebek - www.kovosrot-chlebek.cz
- Nehlsen Třinec, s.r.o. - www.nehlsen.cz
- TS Jablunkov, a.s. - www.tsjablunkov.cz
- TSR Czech Republic, s.r.o. www.tsrrc.cz
- Zámecký dvůr, s.r.o. www.udrzbazelene.eu

Ministerstva:

- Ministerstvo financí ČR - www.mfcr.cz
- Ministerstvo práce a sociálních věcí - www.mpsv.cz
- Ministerstvo pro místní rozvoj - www.mmr.cz
- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky - www.msmt.cz
- Ministerstvo životního prostředí - www.mzp.cz

Další odkazy:

- Berndorf bäderebau, s.r.o. - www.berndorf-baederbau.com
- BusinessInfo – oficiální portál pro podnikání a export - www.businessinfo.cz
- Český statistický úřad - www.czso.cz
- GaREP, spol s. r.o. - www.garep.cz
- EGTC Tritia - www.egttrititia.eu/cz
- Institut EuroSchola, o. s – www.euroschola.cz
- Integrovaný portál MPSV – www.portal.mpsv.cz
- Knihovna Třinec – www.knih-trinec.cz
- Krajská hospodářská komora Moravskoslezského kraj - www.khkmsk.cz
- Metodický portál RVP – www.rvp.cz
- Moravskoslezský kraj - www.kr-moravskoslezsky.cz
- Mrózek, a. s. - www.mrozek.cz
- Nemocnice Podlesí – www.nemocnicepodlesi.agel.cz
- Průmyslová zóna Baliny -
www.trinecko.cz/mesto/Pr%C5%AFmyslov%C3%A1_z%C3%B3na.pdf
- Regionální rada rozvoje a spolupráce se sídlem v Třinci - www.regrada.cz
- Rejstřík škol a školských zařízení - <http://rejskol.msmt.cz/>
- Rozpočet obce - www.rozpocetobce.cz
- Ředitelství silnic a dálnic - www.rsd.cz
- Sčítání lidu, domů a bytů 2011 - www.scitani.cz
- Stars Třinec - www.starstrinec.cz
- Stáže ve firmách - www.stazevefirmach.cz
- STEELTEC CZ, s.r.o. - www.steeltec.cz
- Taxi Třinec - www.taxitrinec.cz
- Třinecké ŽELEZÁRNY, a. s. - www.trz.cz
- ÚP ČR, Krajská pobočka v Ostravě, Kontaktní pracoviště Třinec
- Územně analytické podklady Třinec - www.trinecko.cz/sraup/uap/
- výkazy MŠMT

- Výzkumný ústav práce a sociálních věcí - www.vupsv.cz
- Walmark, a. s. - www.walmark.eu
- Werk arena Třinec – www.werkarena.cz